Îți este judecător, îți este juriu,
îți este călău...

Fantoma trecutului

DISTINS CU PREMIILE
GLASS KEY, RIVERTON PRIZE ȘI BOOKCLUB PRIZE
PENTRU CEL MAI BUN ROMAN POLIȚIST NORVEGIAN

JO NESBØ

JO NESBO

FANTOMA TRECUTULUI

Traducere din limba engleză

LORENA MIHĂEŞ

Rødstrupe „Robin” - 2000

Dar, încet-încet, a prins curaj, a zburat lângă el şi a scos cu ciocul ei micuț un spin care intrase în fruntea Celui Crucificat. În acest timp, i-a căzut pe piept un strop de sânge de pe fața Celui Crucificat, iar acesta s-a întins repede şi i-a colorat tot puful de pe piept.

Apoi Cel Crucificat şi-a deschis buzele şi i-a şoptit păsării: „Drept mulțumire pentru mila ta, îți dau tot după ce au tânjit strămoşii tăi încă de la facerea lumii”.

Selma Lagerlof, „Măcăleandrul”,
Legendele lui Hristos

Jo Nesbo (02.mar.1960 - Oslo) este scriitor şi în acelaşi timp muzician, compozitor şi economist. Primul său roman thriller-polițist ce îl are ca personaj principal pe Harry Hole a fost publicat în Norvegia în 1997 şi a fost un succes extraordinar, câştigând premii după premii. Cărțile lui au fost traduse în peste 40 de limbi şi este considerat unul dintre cei mai buni scriitori de thrillere din Europa.

Partea întâi

ȚĂRÂNĂ DIN ȚĂRÂNĂ

1

BARIERA DE LA STAŢIA DE TAXARE DIN ALNABRU

NOIEMBRIE 1999

O pasăre cenuşie tot intra şi ieşea din raza vizuală a lui Harry. Bătu darabana cu degetele în volan. Cu încetinitorul. Ieri vorbea cineva la televizor despre timpul care trece cu încetinitorul. Despre asta era vorba. Ca în ajunul Crăciunului, înainte să vină Moşul. Sau ca atunci când stai pe scaunul electric înainte să fie pornit curentul.

Bătu mai rapid.

Maşina era parcată în zona liberă din spatele caselor de bilete de la stația de taxare. Ellen dădu radioul puțin mai tare. Comentatorul vorbea solemn şi plin de respect:

„Avionul a aterizat acum cincizeci de minute şi, exact la ora 6.38 a.m., preşedintele a pus piciorul pe pământ norvegian. A fost întâmpinat de primarul din Ullensaker. Aici, în Oslo, e o zi minunată de toamnă: un fundal norvegian splendid pentru această întâlnire la nivel înalt. Să mai ascultăm o dată ce a zis preşedintele la conferința de presă de acum o jumătate de oră".

Era a treia oară. Harry îi văzu din nou pe cei de la presă strigând şi îmbulzindu-se în barieră. De cealaltă parte, bărbații în costume cenuşii care nu se chinuiau prea tare să nu pară de la Serviciul Secret, îşi îndreptară umerii în timp ce scrutau mulțimea, verificară pentru a

douăsprezecea oară poziția căştilor din urechi, scrutară mulțimea, îşi opriră câteva clipe privirea asupra unui fotograf al cărui teleobiectiv era cam prea lung, continuară să scruteze, verificară a treisprezecea oară poziția căştilor din urechi. Cineva îl întâmpină pe preşedinte în engleză şi se făcu linişte. Apoi un pârâit în microfon.

„Dați-mi voie să vă spun pentru început că sunt încântat să mă aflu aici…” spuse preşedintele pentru a patra oară cu vocea lui guturală cu un puternic accent american.

— Am citit că un reputat psiholog american crede că preşedintele are SPM.

— SPM?

— Sindromul Personalității Multiple. Doctorul Jekyll şi domnul Hyde. Psihologul credea că personalitatea lui normală nu e conştientă că cealaltă, bestia sexuală, avea relații cu toate acele femei. Din acest motiv Curtea Supremă nu l-a putut acuza că a mințit sub jurământ în legătură cu asta.

— Dumnezeule! exclamă Harry, privind în sus la elicopterul ce plana deasupra lor.

La radio, cineva întrebă cu un accent norvegian: „Domnule preşedinte, este a patra oară când un preşedinte în exercițiu al Statelor Unite vizitează Norvegia. Cum vă simțiți?”

Pauză.

„Mă bucur să fiu din nou aici. Este cu atât mai important cu cât liderii statului Israel şi ai poporului palestinian pot să se întâlnească aici. Cheia unei…”

„Ce vă mai amintiți din vizita anterioară în Norvegia, domnule preşedinte?”

„Da, desigur. Sper ca după discuțiile de astăzi să putem…”

„Ce reprezintă Oslo şi Norvegia pentru pacea mondială, domnule preşedinte?”

„Norvegia a jucat un rol important.”

O voce fără accent norvegian: „Ce rezultate concrete consideră preşedintele că sunt realiste?”

Înregistrarea fu oprită şi din studio cineva preluă legătura.

„L-am ascultat pe preşedinte spunând că Norvegia joacă un rol crucial în… ăăă, procesul de pace din Orientul Mijlociu. Chiar acum preşedintele se îndreaptă spre…”

Harry mormăi şi închise radioul.

— Ce se întâmplă cu țara asta, Ellen?

Ellen dădu din umeri.

„Am trecut de Postul 27”, bâzâi stația de pe bordul maşinii.

O privi.

— Toată lumea e pe poziție? întrebă el.

Ea încuviință.

— Să-i dăm drumul, zise el.

Ea îşi dădu ochii peste cap. Era a cincea oară când spunea asta de când cortegiul pornise de pe aeroportul Gardemoen. De unde erau parcați vedeau autostrada goală ce se întindea de la bariera stației de taxare înspre Trosterud şi Furuset. Lumina albastră de pe capotă se rotea încet. Harry lasă în jos geamul de la maşină,

scoase mâna afară şi dădu la o parte o frunză îngălbenită prinsă în ştergătorul de pe parbriz.

— Un măcăleandru, o pasăre cu pieptul roşu, zise Ellen arătând cu degetul. Nu prea le mai vezi aşa târziu toamna.

— Unde?

— Uite acolo. Pe acoperişul stației de taxare.

Harry îşi lasă capul mai în jos şi se uită atent prin parbriz.

— Aşa e. Deci acela e măcăleandrul?

— Da. Dar tu probabil că nu-l deosebeşti de o mierlă cu aripi roşii, aşa e?

— Ai dreptate.

Harry îşi puse mâna streaşină la ochi. Oare începea să aibă probleme cu vederea?

— O asemenea pasăre e rară, zise Ellen, înşurubând la loc capacul termosului.

— Chiar aşa? spuse Harry.

— Nouăzeci la sută din ele migrează în sud. Câteva îşi asumă riscul, cel puțin aşa se spune, şi rămân aici.

— Cel puțin aşa se spune?

Un alt bâzâit în radio: „Postul 62 către bază. Avem o maşină fără însemne parcată lângă şosea, la două sute de metri înainte de bifurcația către Lorenskog”.

O voce profundă cu un accent din Bergen răspunse de la bază: „O clipă, 62. Ne interesăm”.

Tăcere.

— Ai verificat toaletele? întrebă Harry, făcând semn din cap către benzinăria Esso.

— Da. Toți clienții şi angajații au fost evacuați din

benzinărie. Toată lumea, mai puțin şeful. Pe el l-am încuiat în birou.

— Şi ghişeele stației de taxare?

— Tot. Stai liniştit, Harry, am verificat tot. Deci, cele care rămân o fac în speranța unei ierni blânde. Poate să fie bine, dar dacă se înşeală, mor. Aşa că te-ai putea întreba de ce nu se îndreaptă spre sud pentru orice eventualitate. Păsările care rămân sunt pur şi simplu leneşe?

Harry se uită în oglindă şi văzu soldați de ambele părți ale podului de cale ferată.

Îmbrăcați în negru, cu căşti şi mitraliere MP5 atârnându-le la gât. Chiar şi de unde se afla el putea zări tensiunea din poziția corpurilor.

— Ideea e că dacă e o iarnă blândă, îşi pot alege cele mai bune locuri pentru cuibărit înainte ca celelalte să se întoarcă, continuă Ellen în timp ce încerca să îndese termosul în torpedoul deja plin. E un risc calculat. Eşti ori la bal, ori la spital. A-ți asuma sau a nu-ți asuma riscul. Dacă intri în joc, e posibil ca într-o noapte să pici de pe o creangă înghețat bocnă şi să nu te dezgheți până la primăvară. Dacă te dai bătut, se poate să nu mai găseşti loc de cuib când te întorci. Acestea sunt, cel puțin aşa se spune, eternele dileme cu care ne confruntăm.

— Aşa-i că ți-ai pus vesta antiglonț? Harry se întoarse ca să verifice. Da sau nu?

Ea se bătu uşor cu degetele pe piept în loc de replică.

— Din cea uşoară?

Ea încuviință din cap.

— La dracu', Ellen! Am dat ordin să fie purtate vestele balistice. Nu astea de Mickey Mouse.

— Ştii ce poartă tipii de la Serviciul Secret?

— Stai să ghicesc. Veste uşoare?

— Ai ghicit.

— Ştii de cine mă doare undeva?

— Stai să ghicesc. De Serviciul Secret?

— Ai ghicit.

Râse. Harry schiță şi el un zâmbet. Se auzi un bâzâit la radio.

„Baza către postul 62. Serviciul Secret zice că maşina parcată la bifurcația către Lorenskog e a lor."

„Aici postul 62. Mesaj recepționat."

— După câte vezi, spuse Harry, lovind iritat în volan, nu există comunicare. Cei de la Serviciul Secret lucrează de unii singuri. Ce e cu maşina aia acolo fără ştirea noastră? Hm?

— Verifică dacă ne facem treaba, zise Ellen.

— Dacă urmăm instrucțiunile pe care *ei* ni le-au dat.

— O să ai şi tu voie să iei *unele* decizii, aşa că nu mai bodogăni, zise ea. Şi nu mai bate toba în volan.

Harry îşi luă ascultător mâinile de pe volan. Ea zâmbi. El oftă din rărunchi:

— Da, da, da.

Pipăi patul pistolului de serviciu, un Smith & Wesson calibrul .38, cu şase gloanțe. Avea la centură încă două încărcătoare, fiecare cu câte şase gloanțe. Mângâie pistolul, conştient că, de fapt, nu era autorizat să poarte armă. Poate că într-adevăr îi slăbea vederea; după un curs de patruzeci de ore iarna trecută, picase testul de

tragere. Deşi nu era un lucru ieşit din comun, lui Harry i se întâmpla pentru prima oară şi nu-i plăcea acest lucru. Nu îi rămânea decât să mai dea testul o dată – unii îl dădeau de patru, cinci ori – dar dintr-un motiv oarecare Harry, continua să-l amâne.

Alte bâzâituri: „Am trecut de punctul 28”.

— Încă un punct şi ajung la poliția din Romerike, zise Harry. Următorul e Karihaugen şi apoi noi.

— Oare de ce nu mai procedează ca în trecut? Să spună pur şi simplu unde e coloana oficială în loc de numerele astea idioate, bombăni Ellen.

— Ghiceşte.

Răspunseră la unison:

— Serviciul Secret.

„Am trecut de punctul 29.”

El se uită la ceas.

— Bine, vor fi aici în trei minute. Voi schimba frecvența stației cu cea a poliției din Oslo. Facem ultimele verificări.

Ellen închise ochii ca să se concentreze la verificările afirmative care îi erau date una după alta. Puse microfonul la loc.

— Totul e în ordine şi pregătit.

— Mulțumesc. Pune-ți casca.

— Hai, zău, Harry.

— Ai auzit ce-am spus.

— Mai bine pune-ți tu casca.

— A mea e prea mică.

O altă voce: „Am trecut de punctul 1”.

— La naiba, uneori eşti aşa de... lipsit de

profesionalism. Ellen îşi trase casca pe cap, o strânse sub bărbie şi se strâmbă în oglindă.

— Şi eu te iubesc, zise Harry, cercetând cu binoclul şoseaua din fața lor. Îi văd.

În vârful pantei ce ducea la Karihaugen, soarele sclipea pe metal. O clipă, Harry nu zări decât prima maşină din coloană, dar cunoştea ordinea: şase motociclete de la Departamentul de escortă al poliției norvegiene, două maşini de escortă ale poliției norvegiene, o maşină a Serviciului Secret, apoi două Cadillacuri Fleetwood (maşini speciale ale Serviciului Secret aduse cu avionul din SUA) şi preşedintele aflat în una dintre ele. Era secret în care. Sau poate că era în amândouă, se gândi Harry. În una Jekyll, şi în alta Hyde. Apoi urmau vehiculele mai mari: ambulanța, dubița de comunicații şi câteva maşini ale Serviciului Secret.

— Totul pare destul de liniştit, zise Harry.

Mişcă încet binoclul de la stânga la dreapta. Aerul tremura deasupra pistei, deşi era o dimineață rece de noiembrie.

Ellen văzu silueta primei maşini. În treizeci de secunde vor fi trecut de porțile stației de taxare şi jumătate din misiunea lor va fi terminată. Iar peste două zile, când aceleaşi maşini vor trece de barieră mergând în direcția opusă, ea şi Harry îşi vor putea relua munca obişnuită. Ea prefera să se ocupe de morții de la Secția Delicte grave decât să se trezească la trei dimineața ca să stea într-un Volvo neîncălzit cu un Harry irascibil,

care era clar împovărat de responsabilitatea ce i se dăduse.

În maşină nu se auzea nimic în afară de respirația ritmică a lui Harry. Ellen verifică dacă indicatorii luminoşi de la ambele radiouri erau verzi. Coloana era aproape la poalele dealului. Se hotărî să se ducă la Torst după ce termina acolo şi să se îmbete. Era un tip acolo cu care schimbase priviri; avea părul negru cârlionțat şi ochii căprui, cu o undă de pericol în ei. Zvelt. Avea un aer boem, intelectual. Poate...

— Ce nai...

Harry înşfăcase deja microfonul.

— E cineva în a treia casierie din stânga. Poate cineva să-l identifice?

În radio se auzi un pârâit şi atât, în timp ce privirea lui Ellen cercetă rapid toate stațiile de taxare din şir. Acolo! Zări spatele unui bărbat dincolo de sticla cafenie a cabinei – la doar patruzeci sau cincizeci de metri distanță. Silueta se vedea clar din spate în lumină, la fel şi țeava scurtă cu luneta ieşind în afară deasupra umărului.

— Armă! țipă ea. Are o mitralieră.

— La dracu'!

Harry deschise uşa maşinii cu piciorul, se ținu de rama portierei şi țâşni afară. Ellen cercetă coloana oficială. Nu putea fi la o distanță mai mare de câteva sute de metri. Harry băgă capul în maşină.

— Nu-i de-al nostru, dar ar putea fi de la Serviciul Secret, zise el. Sună la bază. Avea deja revolverul în mână.

— Harry…

— Acum! Şi claxonează dacă baza zice că e de-al lor.

Harry începu să alerge spre punctul de taxare şi spre bărbatul îmbrăcat în costum, aflat cu spatele. Harry îşi dădu seama după țeavă că era vorba de un pistol Uzi. Aerul rece al dimineții îi ințepă plămânii.

— Poliția! strigă în norvegiană, apoi în engleză.

Nici o reacție. Sticla groasă a cabinei era izolată fonic. Bărbatul îşi întorsese capul spre coloană şi Harry îi văzu ochelarii negri. Serviciul Secret. Sau cineva care vrea să dea impresia că e de acolo.

Era la douăzeci de metri acum.

Cum de intrase într-o cabină încuiată dacă nu era de-al lor? La naiba! Harry auzi deja motocicletele. Nu avea timp să ajungă la cabină.

Trase siguranța şi ținti, rugându-se ca sunetul claxonului să tulbure liniştea acestei dimineți ciudate de lângă o autostradă unde el nu-şi dorise niciodată să fie. Instrucțiunile erau clare, dar nu era în stare să-şi împrăştie gândurile: „Vestă subțire. Nu există comunicare. Trage, nu e vina ta. Oare are familie?”

Coloana venea exact din spatele stației de taxare şi înainta cu repeziciune. În câteva secunde, Cadillacurile vor ajunge în dreptul cabinelor. Cu colțul ochiului stâng observă o mişcare, o pasăre micuță luându-şi zborul de pe acoperiş.

A-şi asuma sau a nu îşi asuma riscul… eterna dilemă.

Se gândi la vesta antiglonț şi la faptul că nu acoperă gâtul, în timp ce lăsă revolverul câțiva centimetri mai în jos. Zgomotul motocicletelor era asurzitor.

2

OSLO

5 Octombrie 1999

— Aceasta este marea trădare, zise bărbatul ras în cap, coborând privirea spre notițe.

Capul, sprâncenele, brațele masive, chiar şi mâinile enorme ce se țineau de pupitru, totul era proaspăt bărbierit şi curat. Se aplecă spre microfon:

— Din 1945, duşmanii național-socialismului sunt stăpânii lumii; au dezvoltat şi pus în practică principiile lor economice şi democrate. Prin urmare, soarele nu a strălucit pe pământ nici măcar o zi în care să nu fie război. Chiar şi aici, în Europa, am trăit experiența războiului şi a genocidului. Milioane de oameni mor de foame în Lumea a Treia – iar Europa e amenințată de migrația în masă şi de consecințele acestui lucru: haos, sărăcie şi luptă pentru supraviețuire.

Se opri ca să se uite împrejur. În încăpere era o tăcere de mormânt; doar o singură persoană din public, care stătea pe băncile din spatele lui, avu o tentativă de a bate din palme. Când reîncepu discursul, de data asta cu entuziasm, beculețul roşu de sub microfon se aprinse amenințător, indicând că semnalul de înregistrare era distorsionat.

— Nu va mai trece mult timp până când bunăstarea

va fi de domeniul trecutului şi va trebui să ne sprijinim pe noi înşine şi pe comunitate. Un război, un dezastru economic sau ecologic, şi întreaga rețea de legi şi reguli care ne transformă rapid pe toți în clienți sociali pasivi va fi spulberată. Ultima mare trădare s-a produs pe 9 aprilie 1940, când aşa-zişii conducători naționali au fugit de duşman ca să îşi salveze pielea şi au luat cu ei rezerva de aur pentru a-şi finanța o viață de lux la Londra. Acum, duşmanul e aici din nou. Iar cei care ar trebui să ne apere interesele ne-au dezamăgit iarăşi. Au permis duşmanului să îşi construiască moschei în mijlocul nostru, să ne jefuiască bătrânii şi să îşi amestece sângele cu cel al femeilor noastre. Este pur şi simplu datoria noastră de norvegieni să ne protejăm rasa şi să îi eliminăm pe cei care ne trădează.

Întoarse pagina, dar un tuşit care venea din față îl făcu să se oprească şi să îşi ridice privirea.

— Mulțumesc, cred că am auzit suficient, spuse judecătorul, uitându-se pe deasupra ochelarilor. Avocatul acuzării mai are întrebări pentru acuzat?

Soarele strălucea în sala de judecată a înaltei Curți Regale din Oslo, dându-i bărbatului fără păr o aură iluzorie. Purta o cămaşă albă şi o cravată subțire, probabil la sfatul avocatului care îl apăra, Johan Krohn Jr., care chiar acum se lăsase pe spate în scaunul său, jucându-se cu un stilou între degete. Lui Krohn nu-i plăcea mai nimic din prezenta situație. Nu-i plăcea direcția pe care o luaseră întrebările acuzării, felul în care clientul său, Sverre Olsen, îşi declarase în mod deschis programul, precum şi faptul că Olsen găsise de

cuviință să-şi suflece mânecile de la cămaşă lăsându-i pe judecător şi pe colegii de la prezidiu să vadă pânza de păianjen tatuată pe ambele coate şi şirul de svastici de pe antebrațul stâng. Pe brațul drept avea tatuat un lanț de simboluri norvegiene şi, cu litere gotice negre, VALKYRIA, o grupare neonazistă.

Dar mai era ceva în tot procesul care îl sâcâia. Nu putea însă să spună ce.

Procurorul public, un bărbat scund pe nume Herman Groth, împinse microfonul cu degetul mic care era împodobit cu un inel cu simbolul uniunii avocaților.

— Doar câteva întrebări de final, onorată instanță.

Vocea era blândă şi curtenitoare. Becul de sub microfon se înverzi.

— Prin urmare, pe 3 ianuarie la ora nouă când ați mers la Dennis Kebab de pe strada Dronningens, aveați intenția clară să vă îndepliniți datoria despre care tocmai vorbeați, de a ne apăra rasa?

Johan Krohn se repezi la microfon.

— Clientul meu tocmai a răspuns că între el şi proprietarul vietnamez a izbucnit o ceartă. Becul roşu. A fost provocat, spuse Krohn. Nu există nici un motiv pentru a sugera că a existat premeditare.

Groth închise ochii.

— Dacă ceea ce spune avocatul dumneavoastră e corect, *Herr* Olsen, aveați, pur şi simplu întâmplător, asupra dumneavoastră, la acel moment, o bâtă de baseball?

— Pentru autoapărare, îl întrerupse Krohn şi ridică brațele în aer cuprins de disperare. Onorată instanță,

clientul meu a răspuns deja la aceste întrebări.

Judecătorul îşi frecă bărbia în timp ce îl măsură cu privirea pe avocatul apărării. Toata lumea ştia că Johan Krohn Jr. era o stea în plină ascensiune şi probabil că asta îl făcu pe judecător să îşi dea în cele din urmă consimțământul, oarecum iritat:

— Sunt de acord cu avocatul apărării. Dacă procurorul nu mai are nimic de adăugat, sunt de părere că putem continua.

Groth deschise ochii mari, astfel încât deasupra şi sub iris se zări o dungă albă îngustă. Dădu din cap. Cu o mişcare obosită, ridică în aer un ziar.

— Acesta este *Dagbladet* din 25 ianuarie. Într-un interviu la pagina opt, unul dintre tovarăşii de ideologie ai acuzatului…

— Obiectez… începu Krohn.

Groth oftă.

— Hai să îl numesc un bărbat care şi-a exprimat opinii rasiste.

Judecătorul încuviință, dar, în acelaşi timp, îi aruncă lui Krohn o privire dojenitoare. Groth continuă:

— Acest bărbat, comentând atacul de la Dennis Kebab, spune că avem nevoie de mai mulți rasişti precum Sverre Olsen pentru a recâştiga controlul asupra Norvegiei. Cuvântul „rasist” e folosit în interviu ca termen de respect. Acuzatul se consideră „rasist”?

— Da, sunt rasist, spuse Olsen înainte ca Krohn să poată interveni. În sensul pe care îl dau eu cuvântului.

— Şi care ar fi acela? zâmbi Groth.

Krohn îşi încleştă pumnii sub masă şi privi spre

podium către cei doi judecători asociați care îl încadrau pe judecător. Cei trei urmau să decidă soarta clientului său pentru următorii ani precum şi propriul lui statut pentru următoarele luni în cadrul baroului Tostrupkjeller. Doi cetățeni obişnuiți reprezentând poporul, reprezentând justiția bunului-simț. Li se spunea înainte „judecători diletanți”, dar probabil că îşi dăduseră seama că suna precum „judecători ignoranți”. În dreapta judecătorului se afla un tânăr îmbrăcat într-un costum ieftin şi decent care abia dacă îndrăznea să ridice privirea. Femeia tânără, cam grăsuță, din stânga, părea că se preface că urmăreşte procesul, în timp ce îşi lungea gâtul astfel încât cei de jos să nu-i vadă începutul de bărbie dublă.

Opt martori îl văzuseră pe Sverre Olsen intrând în bar cu o bâtă de baseball sub braț şi, după un scurt schimb de invective, acesta îl lovise în cap pe proprietarul localului, Ho Dai – un vietnamez de patruzeci de ani care imigrase în Norvegia cu valul de refugiați din 1978. Atât de tare lovise, încât Ho Dai nu va mai merge niciodată. Când Olsen începu să vorbească, Johan Krohn Jr. deja îşi pregătea în minte pledoaria pe care o va prezenta înaltei Curți.

— *Ras-ism,* citi Olsen definiția din hârtiile lui, este lupta eternă împotriva bolilor ereditare, a degenerării şi anihilării, precum şi o dorință şi o năzuință spre o societate mai sănătoasă şi o viață de o calitate mai bună. Amestecul raselor este un fel de genocid bilateral. Într-o lume în care există proiecte de înființare a unor bănci de gene care să păstreze şi cel mai mic gândac,

toată lumea acceptă faptul că rasele umane care s-au dezvoltat timp de milenii întregi se pot amesteca şi distruge. Într-un articol din reputata revistă *American Psychologist* din 1972, cincizeci de oameni de ştiință americani şi europeni au avertizat în legătură cu pericolele suprimării argumentelor teoriei eredității.

Olsen se opri, cuprinse cu privirea întreaga sală de judecată 17 şi ridică degetul arătător de la mâna dreaptă. Se întorsese către procuror şi Krohn îi văzu tatuajul *Sieg Heil* pe grăsimea de pe ceafa rasă – un strigăt mut în contrast grotesc cu retorica lipsită de emoție a curții. În tăcerea care urmă, Krohn îşi dădu seama după zgomotul de pe coridor că sala 18 intrase în pauza de prânz. Clipele treceau. Krohn îşi aduse aminte ceva ce citise despre Adolf Hitler: la marile întruniri, obişnuia să facă o pauză de până la trei minute ca să producă impresie. Când Olsen continuă, începu să bată ritmul cu degetul de parcă ar fi vrut să întipărească în mintea celor care ascultau fiecare cuvânt şi propoziție:

— Aceia dintre voi care încearcă să pretindă că nu există o luptă rasială la mijloc, sunt ori orbi, ori trădători.

Bău apă din paharul pe care aprodul îl pusese în fața lui.

Procurorul interveni:

— Şi în această luptă rasială, tu şi susținătorii tăi, dintre care o parte se află astăzi aici în sală, sunteți singurii care aveți dreptul să atacați?

Se auziră vociferări din galeria capetelor rase care se aflau în public.

— Noi nu atacăm, noi ne apărăm, zise Olsen. E dreptul şi îndatorirea fiecărei rase.

Un strigăt dinspre bănci pe care Olsen îl auzi şi peste care trecu cu un zâmbet:

— De fapt, chiar şi printre oameni de altă rasă există un național-socialism al conştiinței de rasă.

Râsete şi aplauze din galerie. Judecătorul ceru să se facă linişte înainte să se uite întrebător la procuror.

— Asta e tot, zise Groth.

— Avocatul apărării mai are întrebări?

Krohn clătină din cap.

— Vreau atunci să intre primul martor la acuzării.

Procurorul făcu semn din cap către aprod, care deschise uşa din fundul sălii. Se auzi de afară un zgomot de scaune, uşa se deschise larg şi un bărbat masiv păşi înăuntru. Krohn observă că bărbatul purta o haină care îi era puțin cam mică, blugi negri şi nişte ghete mari Dr. Martens. Capul bine ras şi corpul zvelt, atletic, sugerau că are în jur de treizeci de ani – deşi ochii injectați şi cu pungi dedesubt, la fel ca tenul palid cu vase de sânge subțiri sparte ici şi colo, în mici pete roşii, indicau mai degrabă că are cincizeci de ani.

— Sunteți ofițerul de poliție Harry Hole? întrebă judecătorul după ce bărbatul se aşeză în boxa martorilor.

— Da.

— Înțeleg că nu v-ați dat adresa de acasă?

— E secretă. Hole arătă cu degetul peste umăr. Au încercat să-mi spargă casa.

Alte vociferări.

— Ați depus vreodată mărturie, ofițer Hole? Adică ați depus jurământ?

— Da.

Krohn mişcă din cap precum câinii care moțăie în luneta unor maşini.

— Investigați omoruri la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, aşa e? zise Groth. De ce vi s-a dat acest caz?

— Pentru că nu l-am evaluat corect.

— Adică?

— Nu am crezut că Ho Dai va supraviețui. N-ai şanse cu craniul zdrobit şi părți din interior pe afară.

Krohn văzu fețele judecătorilor asociați tresărind involuntar. Dar acum nu mai conta. Găsise documentul cu numele lor. Şi iată că descoperise greşeala.

3

BULEVARDUL KARL JOHANS

5 octombrie 1999

Bătrâne, vei muri.

Cuvintele încă mai răsunau în urechile bătrânului care coborî scările şi rămase nemişcat, orbit de soarele puternic de toamnă. În timp ce pupilele i se micşorară treptat, se ținu strâns de bară şi inspiră, adânc şi încet. Ascultă sunetul strident al maşinilor, al tramvaielor, semnalele ce anunțau pietonii că pot traversa. Şi vocile – vocile exuberante şi fericite ce treceau în grabă pe lângă el, acompaniate de zgomotul pantofilor. Şi muzica. Auzise vreodată o asemenea muzică? Totuşi, nimic nu reuşea să înece sunetul cuvintelor: *Bătrâne, vei muri.*

De câte ori stătuse aici, pe treptele de la cabinetul doctorului Buer? De două ori pe an timp de patruzeci de ani, adică de optzeci de ori. Optzeci de zile obişnuite, precum cea de astăzi, dar niciodată până acum nu observase câtă viață era pe străzi, câtă veselie, ce poftă lacomă de viață. Era octombrie, dar părea o zi de mai. Liniştea zilei se împrăştie. Oare exagera? Auzea vocea ei, îi vedea silueta ieşind în fugă din soare, conturul unei fețe dispărând într-un nimb de lumină albă.

Bătrâne, vei muri.

Albeața se coloră şi deveni bulevardul Karl Johans.

Ajunse pe ultima treaptă, se opri, se uită în dreapta, apoi în stânga, de parcă nu putea să se decidă în ce parte să o ia şi căzu în visare. Tresări de parcă îl trezise cineva şi se îndreptă spre palat. Mersul îi era nehotărât, ochii priveau în jos şi silueta slabă era adusă de spate în haina de lână cam mare.

— Cancerul s-a răspândit, spusese doctorul Buer.

— Da, răspunsese el, privindu-l pe doctor şi întrebându-se dacă asta era ceva ce învăţau la facultate, să-şi scoată ochelarii când venea vorba de chestiuni importante, sau dacă era ceva ce doctorii care suferă de miopie fac pentru a evita să-şi privească pacientul în ochi.

Doctorul Konrad Buer începea să semene cu tatăl său, cu chelia care se mărea şi pungile de sub ochi care îi dădeau ceva din aerul îngrijorat al tatălui său.

— Adică? întrebase bătrânul cu vocea cuiva care nu mai auzise de peste cincizeci de ani. Erau sunetele goale, aspre, guturale, ale unui om în ale cărui corzi vocale tremura o spaimă îngrozitoare.

— Da, de fapt se pune problema…

— Vă rog, domnule doctor. Am mai privit moartea în faţă şi înainte.

Ridicase vocea, îşi alesese cuvinte care îl obligau să nu lase glasul să-i tremure, aşa cum dorea să-l audă doctorul Buer. Aşa cum el însuşi dorea să se audă.

Privirea doctorului trecuse peste birou, peste parchetul uzat şi dincolo de fereastra murdară. Se refugiase acolo o vreme înainte să se întoarcă şi s-o întâlnească pe a lui. Mâinile lui găsiseră o bucată de

material cu care îşi şterse ochelarii iar şi iar.

— Ştiu cum trebuie să…

— Nu ştiţi nimic, doctore. Bătrânul se auzi cum râde scurt şi uscat. Nu vă supăraţi, doctore Buer, dar vă asigur de un lucru: nu ştiţi nimic.

Observase stânjeneala doctorului şi în acelaşi timp auzi robinetul care picura în chiuvetă în partea cealaltă a cabinetului.

Era un sunet nou şi, brusc, fără să-şi poată explica însă cum, i se păru că are auzul unui tânăr de douăzeci de ani.

Apoi doctorul Buer îşi pusese ochelarii la loc, ridicase o bucată de hârtie ca şi cum cuvintele pe care urma să le rostească erau scrise pe ea, îşi drese glasul şi zise:

— Bătrâne, vei muri.

Bătrânul ar fi preferat mai puţină familiaritate.

Se opri lângă o mulţime de oameni, unde auzi un zdrăngănit de chitară şi o voce cântând un cântec care cu siguranţă părea vechi tuturor, cu excepţia lui. Îl mai auzise, probabil cu un sfert de secol în urmă, dar asta ar fi putut fi chiar ieri pentru el. Aşa era totul pentru el acum – cu cât era mai departe în timp, cu atât i se părea mai aproape şi mai clar. Era în stare să-şi amintească lucruri la care nu se gândise ani de zile. Putea să închidă ochii acum şi vedea proiectate pe retină lucruri despre care citise înainte în jurnalele lui de război.

„Oricum, ar trebui să mai ai un an.”

O primăvară şi o vară. Va putea să vadă fiecare frunză îngălbenită din copacii cu frunze căzătoare din

Studenterlunden de parcă ar purta nişte ochelari noi mai puternici. Aceiaşi copaci fuseseră acolo şi în 1945 sau poate că nu? În acea zi nu se vedeau prea clar, nimic nu era prea clar. Fețele zâmbitoare, fețele furioase, strigătele pe care abia dacă le auzea, o portieră trântită şi e posibil să fi avut lacrimi în ochi pentru că atunci când îşi aminti de steagurile pe care oamenii le fluturau în timp ce alergau pe trotuare, acestea erau roşii şi încețoşate. Strigătele lor: „Prințul moştenitor s-a întors!”

Urcă dealul ce ducea la palat unde se adunaseră mai mulți oameni să urmărească schimbarea gărzii. Ecoul ordinelor şi zgomotul puştilor şi al tocurilor de cizme reverberară pe fațada de cărămizi galbene. Auzi bâzâitul aparatelor de filmat şi prinse câteva cuvinte în germană. Doi tineri japonezi stăteau îmbrățişați, urmărind bucuroşi spectacolul. Închise ochii şi încercă să detecteze mirosul uniformelor şi al uleiului de puşcă. Era, bineînțeles, o prostie; nu era nimic aici din mirosul războiul său.

Deschise din nou ochii. Ce ştiau aceşti băieți soldați îmbrăcați în negru, care erau folosiți pentru paradă de către monarhie şi ale căror acțiuni erau simbolice? Erau prea inocenți ca să înțeleagă şi prea tineri ca să simtă ceva. Se gândi din nou la acea zi, la tinerii norvegieni îmbrăcați în soldați, sau „soldații suedezi”, cum îi numiseră ei. În ochii lui, fuseseră soldați de tinichea; nu ştiuseră cum să poarte uniforma, cu atât mai puțin cum să se poarte cu un prizonier de război. Erau speriați şi brutali; cu țigările în gură şi şepcile puse pe o ureche cu un aer dezinvolt, se țineau strâns de armele abia primite

şi încercau să-şi depăşească teama lovind spatele prizonierilor cu patul puştii.

— Porci nazişti, ziceau ei în timp ce îi loveau, fiind iertați pe loc pentru păcatele lor.

Inspiră şi savură ziua caldă de toamnă, dar în acel moment îşi făcu loc durerea. Se clătină. Apă la plămâni. În douăsprezece luni, poate mai puțin, inflamația şi puroiul vor produce apă care se va aduna în plămâni. Se zice că ăsta e cel mai rău lucru.

Bătrâne, vei muri.

Apoi începu să tuşească. Tuşea atât de tare, încât cei din preajma lui se retraseră involuntar ceva mai departe.

4

MINISTERUL DE EXTERNE,

VIKTORIA TERRASSE

5 Octombrie 1999

Subsecretarul de stat de la Externe, Bernt Brandhaug, grăbi pasul pe coridor. Plecase din biroul său în urmă cu treizeci de secunde; în alte patruzeci şi cinci se va afla în sala de şedinţe. Îşi corectă poziţia umerilor, simţi că se cam împlinise şi că muşchii stăteau lipiţi de materialul jachetei. *Latissimus dorsi* – muşchii superiori ai spatelui. Avea şaizeci de ani, dar nu arăta nici măcar cu o zi peste cincizeci. Nu că-l preocupa felul în care arăta. Era perfect conştient că e un bărbat atrăgător, fără să fie nevoie să facă prea multe în afară de antrenamentul care oricum îi plăcea, de câteva şedinţe de solar iarna şi de pensatul regulat al firelor albe din sprâncenele care deveniseră stufoase.

— Bună, Lise! strigă el în timp ce trecu pe lângă copiator, şi tânăra stagiară de la Biroul de Externe sări în sus, reuşind doar să zâmbească vag înainte ca Brandhaug să se piardă după următorul colţ.

Lise era o proaspătă avocată şi fiica unui prieten din anii de facultate. Venise doar de trei săptămâni. Şi ştiuse de la bun început că subsecretarul, funcţionarul

cu cel mai înalt rang din clădire, o cunoştea. Ar putea să o cucerească? Probabil. Nu că se va şi întâmpla. Nu neapărat.

Auzi deja glasuri înainte să deschidă uşa. Se uită la ceas. Şaptezeci şi cinci de secunde. Apoi intră şi aruncă o privire rapidă prin încăpere ca să se asigure că toate autoritățile convocate aveau reprezentanți.

— Sunteți Bjarne Moller? întrebă el tare, cu un zâmbet larg, în timp ce întinse mâna peste masă spre un bărbat înalt şi slab care stătea lângă Anne Storksen, comisarul-şef. Sunteți PAS-ul, nu-i aşa? Aud că sunteți stâlpul de susținere al montaigne russe-ului din Holmenkollen[1]?

Ăsta era unul dintre trucurile lui Brandhaug. Să afle câte un amănunt despre oamenii pe care îi cunoştea prima oară. Ceva ce nu era în CV-ul lor. Folosirea acronimului PAS – abrevierea pentru *Politiavdelingssjef,* şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate – îi plăcea în mod deosebit. Brandhaug se aşeză, îi făcu cu ochiul vechiului său prieten Kurt Meirik, şeful *Politiets overvakningstjeneste,* sau POT, Serviciul de Securitate, şi îi studie pe ceilalți care stăteau în jurul mesei.

Nimeni nu ştia până acum cine va conduce şedința pentru că toți reprezentanții aveau funcții egale, cel puțin teoretic, şi erau de la Biroul prim-ministrului, Poliția din Oslo, Serviciul Secret al Norvegiei, Brigada de Combatere a Crimei Organizate şi Brandhaug de la

---

[1] Zonă din apropierea capitalei Norvegiei, Oslo, pentru trambulina de schi (n.red.)

Ministerul de Externe. Şedinţa fusese convocată de Biroul prim-ministrului, dar era clar că Poliţia din Oslo, prin persoana Annei Storksen, şi POT, reprezentat de Kurt Meirik, vizau responsabilitatea operaţiunilor atunci când se discuta la un nivel atât de înalt. Subsecretarul de stat de la Biroul prim-ministrului părea că are de gând să preia el conducerea.

Brandhaug închise ochii şi ascultă.

Conversaţia de complezenţă încetă, sunetul vocilor se stinse şi un picior al mesei scrâşni pe podea. Încă nu. Se auzi foşnetul hârtiilor, zgomotul de stilouri – la şedinţe importante precum aceasta, cei mai mulţi şefi de departament aveau secretarii personali lângă ei în caz că mai târziu aveau să dea vina unul pe altul pentru ce s-a întâmplat. Cineva tuşi, dar se auzi din celălalt capăt al încăperii şi, în afară de asta, nu era genul de tuse prin care îţi dregi glasul ca să vorbeşti. Cineva inspiră profund şi se pregăti să vorbească:

— Să începem, aşadar, zise Bernt Brandhaug, deschizând ochii.

Capetele se întoarseră către el. Aşa era mereu. O gură pe jumătate deschisă, cea a subsecretarului de stat; un zâmbet ironic al Annei Storksen arătând că a înţeles ce se petrecuse – dar, altfel, feţe inexpresive privindu-l fără să admită că bătălia era deja terminată.

— Bine aţi venit la prima şedinţă de coordonare. Datoria noastră e să-i aducem şi să-i scoatem într-o singură bucată din Norvegia pe patru dintre cei mai importanţi oameni ai planetei.

Râsete politicoase ale celor de la masă.

— Luni, 1 noiembrie, vom primi vizita liderului PLO Yasser Arafat, a prim-ministrului israelian Ehud Barak, a prim-ministrului rus Vladimir Putin şi, nu în ultimul rând, cireaşa de pe tort: la 6.15 a.m., peste exact douăzeci şi opt de zile, Air Force One, cu preşedintele american la bord, va ateriza pe aeroportul Gardemoen din Oslo.

Privirea lui Brandhaug studie pe rând feţele celor de la masă. Se opri asupra nou-venitului, Bjarne Moller.

— Asta dacă nu e ceaţă, zise el, lucru care provocă râsete, şi observă cu satisfacţie că Moller uită preţ de o clipă de propria nelinişte şi râse împreună cu ceilalţi.

Brandhaug îi răspunse cu un zâmbet, dezvelindu-şi dinţii puternici care erau chiar şi mai albi după ultimul tratament făcut de dentist.

— Încă nu ştim exact câţi oameni vin, confirmă Brandhaug. Preşedintele a avut o echipă de 2 000 de oameni în Australia şi de 1 000 la Copenhaga.

Murmure în jurul mesei.

— Din experienţa mea totuşi, estimez că 700 e o cifră mai realistă.

Brandhaug era foarte sigur că estimarea lui va fi confirmată în curând pentru că primise cu o oră în urmă un fax cu o listă de 712 invitaţi.

— Probabil că unii dintre voi se întreabă de ce preşedintele are nevoie de aşa de mulţi oameni pentru o întâlnire la vârf de două zile. Răspunsul e simplu. E vorba aici de clasica şi vechea retorică a puterii. Şapte sute, dacă evaluez corect, e exact numărul de oameni pe care kaizerul Friedrich III îi avea cu el când a intrat în

Roma în 1468 ca să-i arate papei cine e cel mai puternic om din lume.

Alte râsete în jurul mesei. Brandhaug îi făcu cu ochiul Annei Storksen. Găsise această mențiune în *Aftenposten.* Îşi uni palmele.

— Nu e nevoie să vă spun că o lună înseamnă puțin timp, adică vom avea nevoie de şedințe zilnice de coordonare la ora zece, în această sală. Cât timp cei patru sunt pe mâinile noastre, va trebui să renunțați la orice altceva. Aveți liber de sărbători şi dacă sunteți bolnavi. Întrebări înainte să continuăm?

— Credem că… începu subsecretarul de stat.

— La boli sunt incluse şi depresiile, îl întrerupse Brandhaug, şi Bjarne Moller nu se putu abține să nu izbucnească în râs.

— Credem că… reîncepu subsecretarul de stat.

— Mingea e la tine, Meirik, îl numi Brandhaug.

— Poftim?

Şeful Serviciilor Secrete (POT) îşi înălță capul chel şi lucios şi îl privi pe Brandhaug.

— Ai vrut să zici ceva despre evaluarea făcută de POT asupra pericolelor? zise Brandhaug.

— A, la asta te referi, spuse Meirik. Am adus copiile cu noi.

Meirik era din Tromso şi vorbea un amestec ciudat de dialect din Tromso şi norvegiană standard. Făcu semn din cap unei femei care stătea lângă el. Ochii lui Brandhaug se opriră asupra ei. Nu era machiată şi părul scurt castaniu era tăiat drept la nivelul urechii şi prins cu o clamă într-un stil care nu i se potrivea. Iar

costumul din lână albastră era total neatrăgător. Dar, deşi îşi dăduse osteneala să pară exagerat de sobră, aşa cum femeile de carieră fac adesea pentru că se tem că nu vor fi luate în serios, îi plăcu ce văzu. Ochii căprui şi blânzi şi pomeții înalți îi clădeau un aer aristocrat diferit de al norvegiencelor. O mai văzuse, dar tunsoarea era nouă. Oare cum o chema – era ceva cu rezonanțe biblice – Rakel? Probabil că tocmai divorțase. Asta ar putea explica noua tunsoare. Se aplecă peste geanta diplomat dintre ea şi Meirik, şi ochii lui Brandhaug căutară în mod automat decolteul bluzei, dar era încheiată prea sus ca să lase să se vadă ceva interesant. Oare avea copii de şcoală? Ar deranja-o dacă ar închiria o cameră în timpul zilei la unul dintre hotelurile din centru? Oare găsea puterea excitantă?

— Fă-ne doar un scurt rezumat, Meirik, ceru Brandhaug.

— Bine.

— Aş vrea să spun ceva mai întâi, zise subsecretarul de stat.

— Să-l lăsăm pe Meirik să termine întâi? Poţi apoi să spui tot ce vrei, Bjorn.

Era prima oară când Brandhaug folosea numele de botez al subsecretarul de stat.

— POT consideră că există riscul unui atac sau al producerii altor daune, zise Meirik.

Brandhaug zâmbi. Văzu cu colțul ochiului că şi comisarul-şef făcea la fel. Era o fată deşteaptă, absolventă de Drept, cu un istoric fără pată în administrație. Poate că ar trebui s-o invite într-o seară

împreună cu soțul ei la o cină ca să mănânce păstrăv. Brandhaug şi soția lui locuiau într-o casă spațioasă de lemn în zona verde a Nordbergului. Iarna trebuia doar să-ți pui în picioare schiurile lângă garaj şi porneai. Brandhaug iubea acea casă. Soția lui credea că e prea întunecată. Zicea că tot acel lemn negru o speria, şi nu îi plăcea nici că aveau pădurea lângă ei. Da, o invitație la cină. Lemn solid şi păstrăv prins chiar de el. Erau motive suficiente.

— Dați-mi voie să vă aduc aminte că patru preşedinți americani au murit asasinați. Abraham Lincoln în 1865, James Garfield în 1881, John F. Kennedy în 1963 şi…

Se întoarse spre femeia cu pometi înalți care şopti numele.

— Aşa e, William Mekinley în…

— 1901, zise Brandhaug cu un zâmbet cald şi o privire aruncată la ceas. Exact. Dar de-a lungul anilor au existat cu mult mai multe încercări. Harry Truman, Gerald Ford şi Ronald Reagan au fost cu toții ținta unor atacuri serioase în timp ce erau în funcție.

Brandhaug îşi drese vocea:

— Uitați că actualul preşedinte a fost împuşcat acum câțiva ani. Sau cel puțin locuința lui a fost.

— Aşa e. Dar nu includem aici astfel de incidente, căci ar fi prea multe. Mă îndoiesc că vreun preşedinte american din ultimii douăzeci de ani şi-a încheiat mandatul fără să fi existat cel puțin zece atentate la viața lui deconspirate şi cu autorul arestat. Mass-media nu a ştiut nimic.

— De ce nu?

Bjarne Moller, şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, îşi închipui că doar se gândise la întrebare şi fu la fel de surprins ca şi ceilalți să-şi audă propria voce. Înghiți în sec când observă că oamenii întorc capetele şi încercă să-l țintuiască scurt cu privirea pe Meirik, dar nu se putu abține să nu se uite şi către Brandhaug. Subsecretarul de Externe îi făcu complice cu ochiul.

— După cum ştiți, se păstrează de obicei secretul tentativelor de asasinat, zise Meirik scoțându-şi ochelarii. Semănau cu ochelarii care la soare se închid la culoare, purtați de Horst Tappert în rolul lui Oberinspektor Derrick, foarte popular în cataloagele germane de comandă prin poştă.

— Tentativele de asasinat s-au dovedit a fi cel puțin la fel de contagioase ca sinuciderile. Şi, în plus, în domeniul nostru nu vrem să ne dezvăluim metodele de lucru.

— Ce planuri au fost făcute în ceea ce priveşte supravegherea? întrebă subsecretarul de stat.

Femeia cu pomeții înalți îi dădu lui Meirik o hârtie, iar el îşi puse din nou ochelarii şi citi.

— Opt angajați de la Serviciul Secret vin miercuri. Vom începe atunci să verificăm hotelurile şi traseul, să-i cercetăm pe toți cei care vor veni în contact cu preşedintele şi să antrenăm ofițerii poliției norvegiene pe care îi vom implica. Va trebui să solicităm divizii din Romerike, Asker şi Baerum.

— Şi în ce scop vor fi folosiți? întrebă Brandhaug.

— În special pentru supraveghere. În jurul ambasadei americane, a hotelului unde vor sta cei din escortă,

parcarea…

— Pe scurt, toate locurile unde nu va fi preşedintele.

— POT se va ocupa de asta. Împreună cu Serviciul Secret american.

— Credeam că nu-ți place să faci muncă de supraveghere, Kurt, zise Brandhaug rânjind.

O amintire îl făcu şi pe Kurt Meirik să facă o grimasă. În timpul Conferinței asupra minelor de la Oslo din 1998, POT refuzase să ofere serviciul de supraveghere pe motivul unei evaluări proprii a riscului. Ajunseseră la concluzia că exista „un risc scăzut spre mediu”. În a doua zi a conferinței, conducerea directoratului Imigrației din Norvegia atrăsese atenția participanților la conferință asupra faptului că unul dintre şoferii norvegieni pe care POT îl autorizase să transporte delegația croată era musulman din Bosnia. Venise în Norvegia în anii 1970 şi avea de mulți ani cetățenie norvegiană. Dar, în 1993, ambii părinți şi patru membrii ai familiei fuseseră măcelăriți de către croații din Mostar, în Bosnia Herțegovina. Când percheziționaseră apartamentul bărbatului, găsiseră două grenade de mână şi o scrisoare de adio. Bineînțeles că presa nu mirosise nimic, dar repercusiunile au ajuns până la nivel de guvern, iar cariera lui Kurt Meirik atârnase de un fir de ață până când Bernt Brandhaug însuşi intervenise. Chestiunea a fost ținută sub tăcere până când inspectorul de poliție însărcinat cu autorizarea personalului şi-a dat demisia. Brandhaug nu îşi amintea numele respectivului, dar de atunci relația de serviciu cu Meirik era excelentă.

— Bjorn! exclamă Brandhaug pocnind din palme. Suntem acum cu toții nerăbdători să auzim ce doreai să ne spui.

Brandhaug cercetă camera cu privirea, uitându-se în fugă la asistenta lui Meirik, dar nu atât de repede încât să nu observe că şi ea îl privea. Adică se uita în direcția lui, dar avea o privire lipsită de expresie, neutră. Se gândi să-i susțină privirea ca să vadă cum se va uita la el atunci când îşi va da seama de jocul lui, dar o lăsă baltă. Oare cum o chema? Parcă Rakel?

5

GRĂDINILE PALATULUI

5 octombrie 1999

— Ai murit?

Bătrânul deschise ochii şi văzu conturul unui cap aplecat asupra lui, dar fața se topi într-un nimb de lumină albă. Oare ea era? Venise deja să-l ia?

— Ai murit? repetă vocea cristalină.

Nu răspunse pentru că nu ştia dacă ținea ochii deschişi sau dacă visa doar. Sau dacă, aşa cum îl întreba şi vocea, murise.

— Cum te cheamă?

Capul se mişcă şi văzu vârfurile copacilor şi cerul albastru. Chiar visase. Ceva dintr-o poezie. *Bombardierele germane sunt deasupra capului.* Nordahl Grieg. Regele fugind în Anglia. Pupilele lui începură să se obişnuiască din nou cu lumina şi îşi aminti că se aşezase pe iarba din Grădinile Palatului ca să se odihnească. Trebuie că adormise. Un băiețel se ghemuise lângă el şi o pereche de ochi căprui îl priveau de sub bretonul negru.

— Mă numesc Ali, zise băiatul.

Un băiat pachistanez? Avea un nas ciudat, cârn.

— Ali înseamnă Dumnezeu, zise băiatul. Numele tău ce înseamnă?

— Numele meu e Daniel, răspunse bătrânul cu un zâmbet. E un nume din Biblie. Înseamnă „Dumnezeu să mă judece”.

Băiatul îl privi.

— Deci te cheamă Daniel?

— Da, zise bătrânul.

Băiatul nu-şi luă ochii de la el şi bătrânul se simți stânjenit. Probabil că băiatul credea că nu are adăpost de vreme ce stătea întins acolo, în soarele fierbinte, complet îmbrăcat, folosind haina de lână drept pătură.

— Unde e mama ta? întrebă el ca să evite privirea cercetătoare a băiatului.

— Acolo. Băiatul se întoarse şi arătă cu degetul.

Două femei voinice, cu pielea măslinie, stăteau pe iarbă ceva mai încolo. Patru copii zburdau în jurul lor, râzând.

— Atunci eu sunt judecătorul tău, aşa e, zise băiatul.

— Ce?

— Ali înseamnă Dumnezeu, nu-i aşa? Şi Dumnezeu e judecătorul lui Daniel. Şi pe mine mă cheamă Ali iar pe tine…

Bătrânul întinse mâna şi îl trase pe Ali de nas. Băiatul chicoti de plăcere. Văzu capetele celor două femei întorcându-se; una din ele se ridică în picioare aşa că-i dădu drumul băiatului.

— Mama ta, Ali, zise el, făcând semn cu capul către femeia care se apropia.

— Mami, strigă băiatul. Priveşte, sunt judecătorul acestui om.

Femeia strigă la băiat în urdu. Bătrânul zâmbi, dar

femeia nu se uită la el, ci se încruntă la fiul ei, care, în cele din urmă, o ascultă şi o luă la pas spre ea. Când se întoarseră, privirea ei trecu pe lângă el de parcă era invizibil. Vru să-i explice că nu era un vagabond, că avusese un rol în construirea societății. Investise în ea extrem de mult, îi dăduse tot ce avea până când nu-i mai rămăsese nimic de dat, în afară de a se retrage, de a renunța, de a se da bătut. Dar nu fu în stare să facă asta, era obosit şi dorea doar să se ducă acasă. Să se odihnească şi apoi va mai vedea. Era vremea ca alții să plătească.

Nu îl auzi pe băiat cum îl strigă în timp ce el pleca.

6

SEDIUL POLIȚIEI, GRONLAND

9 Octombrie 1999

Ellen Gielten îşi ridică privirea spre bărbatul care dădu buzna în încăpere.

— Bună dimineața, Harry.

— La dracu'!

Harry dădu un picior coşului de hârtii de lângă biroul său care se izbi de peretele de lângă scaunul lui Ellen şi se rostogoli pe podeaua acoperită cu linoleum, vărsându-şi conținutul peste tot: schițe nereuşite de rapoarte (cazul uciderii lui Ekeberg); un pachet de douăzeci de țigări gol (Camel, cu timbrul care indica scutirea de taxe); un pahar verde de iaurt *Go'morn, Dagsavisen;* un bilet de cinematograf folosit *(Filmteatèret: Fear & Loathing în Las Vegas);* un cupon folosit de biliard; o revistă de muzică (*MOJO,* nr. 69 din februarie 1999, cu o poză a formației Queen pe copertă); o sticlă de Cola (din plastic, de jumătate de litru); şi un post-it galben cu un număr de telefon de care el avusese nevoie o perioadă.

Ellen ridică privirea din calculator şi studie conținutul coşului de pe podea.

— Arunci *MOJO*-ul, Harry?

— La dracu'! repetă Harry.

Îşi smulse jacheta strâmtă şi o aruncă de-a lungul biroului de douăzeci de metri pătrați pe care îl împărțeau el şi Ellen Gjelten. Jacheta atinse cuierul, dar alunecă jos pe podea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ellen, întinzând o mână ca să împiedice cuierul care se legăna să nu cadă.

— Am găsit asta în cutia mea de corespondență.

Harry flutură în aer un document.

— Pare a fi o sentință judecătorească.

— Mda.

— Cazul Dennis Kebab?

— Da.

— Şi?

— I-au dat maximum lui Sverre Olsen. Trei ani şi jumătate.

— Doamne, ar trebui să fii în al nouălea cer.

— Am fost preț de o clipă. Până am citit asta.

Harry ridică un fax.

— Ei bine?

— Când Krohn a primit o copie a verdictului azi-dimineață, ne-a trimis un avertisment că are de gând să înainteze o petiție de eroare procedurală.

Ellen se strâmbă de parcă ar fi avut ceva dezgustător în gură.

— Îh.

— Vrea să fie anulată întreaga sentință. N-o să-ți vină să crezi, dar lunecosul de Krohn ne-a țepuit la jurământ. Harry se duse la geam. Judecătorii asociați trebuie să depună jurământul doar prima oară când sunt numiți judecători, dar asta trebuie să se întâmple în sala de

judecată înainte de începerea procesului. Krohn a observat că unul dintre judecători era nou. Şi nu a depus jurământul în sala de judecată.

— Se numeşte declarație solemnă.

— Aşa e. Se pare că, potrivit certificatului de sentință, judecătorul asociat a depus declarația solemnă în biroul judecătorului, chiar înainte de începerea procesului. Dă vina pe lipsa de timp şi pe noile reguli.

Harry mototoli faxul şi îl aruncă cu boltă, ratând coşul de hârtii al lui Ellen cu jumătate de metru.

— Şi rezultatul? întrebă Ellen, dând cu piciorul în hârtia de fax spre jumătatea de birou a lui Harry.

— Condamnarea va fi declarată nulă şi Sverre Olsen va fi un om liber pentru cel puțin optsprezece luni, până când cazul va fi rejudecat. Şi, empiric vorbind, sentința va fi mult mai uşoară din cauza presiunii pe care perioada de aşteptare o exercită asupra acuzatului, bla, bla, bla. Cu cele opt luni petrecute deja în închisoare, e al dracului de sigur că Sverre Olsen e deja un om liber.

Harry nu vorbea cu Ellen; ea cunoştea toate aceste chichițe ale cazului. Vorbea cu propria reflexie din fereastră, pronunțând cuvintele ca să vadă dacă au sens. Îşi şterse cu mâinile capul transpirat unde, până nu demult, fusese un păr blond şi țepos. Avusese un motiv simplu să îl radă de tot: săptămâna trecută fusese recunoscut din nou. Un tip tânăr, cu o pălărie neagră de lână, cu adidaşi Nike şi pantaloni atât de largi că îi atârnau până la genunchi, venise la el în timp ce tovarăşii lui râdeau pe înfundate mai în spate, şi îl întrebase dacă e „tipul ăla gen Bruce Willis din

Australia”. În urmă cu trei – trei! – ani, chipul lui apăruse pe prima pagină a ziarelor şi se făcuse de râs la emisiuni de televiziune vorbind despre ucigaşul în serie pe care îl împuşcase în Sydney. Harry se dusese imediat să-şi radă părul. Ellen îi sugerase să-şi lase barbă.

— Cel mai rău lucru e că nenorocitul ăla de avocat avea deja discursul pregătit înainte să se pronunțe sentința. Ar fi putut zice ceva şi jurământul solemn ar fi putut fi depus acolo şi atunci, dar el a stat acolo, frecându-şi mâinile şi aşteptând.

Ellen dădu din umeri.

— Se mai întâmplă. Avocatul apărării s-a descurcat de minune. Trebuie să mai faci şi sacrificii pe altarul legii şi ordinii. Revino-ți, Harry!

Ea spuse toate astea cu un amestec de sarcasm şi solemnitate.

Harry îşi rezemă fruntea pe geamul rece. O altă zi de octombrie neaşteptat de caldă. Se întrebă oare cum Ellen, tânăra polițistă cu ten palid, dulce ca de păpuşă, cu gură mică şi ochi rotunzi ca nişte biluțe, avea un exterior aşa de dur. Era o fată din clasa de mijloc, după propriile spuse, singură la părinți şi extrem de răsfățată, şi urmase chiar o şcoală de fete în Elveția. Cine ştie? Poate chiar avusese parte de o educație dură.

Harry îşi dădu capul pe spate şi respiră. Apoi îşi desfăcu un nasture de la cămaşă.

— Nu te opri, şopti Ellen, bătând din palme ca să-l încurajeze.

— În cercurile neonaziste i se spune Batman.

— Am înțeles. *Bate* cu bâta de baseball.

— Nu nazistului – avocatului.

— Da? Interesant. Asta înseamnă că arată bine, e bogat, rău şi are o maşină tare?

Harry râse.

— Ar trebui să ai propriul show la televizor, Ellen. Îi zice aşa pentru că Batman iese mereu învingător. În afară de asta, e însurat.

— Ăsta e singurul lui punct în minus?

— Ăsta... şi faptul că face mereu bani pe seama noastră, zise Harry şi îşi turnă o ceaşcă din cafeaua pe care Ellen o aducea la birou de când se mutase acolo în urmă cu doi ani. Gura lui Harry nu mai putea tolera zeama pe care o bea de obicei.

— Va fi judecător la Curtea Supremă? întrebă ea.

— Înainte să împlinească patruzeci de ani.

— Pun pariu pe o mie de coroane că nu va fi.

— S-a făcut.

Râseră şi dădură noroc cu ceştile de carton.

— Îmi dai mie atunci revista aia *MOJO?* întrebă ea.

— La mijloc are cele mai urâte zece poze ale lui Freddie Mercury. Cu pieptul dezgolit, cu mâinile în şold şi cu dinții de iepure dezveliți. Întreg tacâmul. Uite.

— Îmi place Freddie Mercury, chiar îmi place. Sau mi-a plăcut.

— N-am zis că mie nu îmi place.

Scaunul albastru de birou, de mult timp fixat cel mai jos posibil, scârțâi în semn de protest când Harry se aşeză pe el, pierdut în gânduri. Luă un post-it galben care avea pe el scrisul lui Ellen şi era lipit pe telefonul din fața lui.

— Ce e asta?

— Ştii să citeşti, nu? Moller are treabă cu tine.

Harry o luă la pas pe coridor, imaginându-şi în timp ce mergea buzele ţuguiate şi ridurile de pe fruntea încruntată a şefului când va auzi că Sverre Olsen e iarăşi liber.

Lângă copiator, o tânără cu obraji trandafirii ridică imediat plivirea şi zâmbi când trecu prin dreptul ei. Nu reuşi să-i răspundă la zâmbet. Probabil era una dintre funcţionare. Parfumul ei dulce şi greu pur şi simplu îl irită. Se uită la secundarul de la ceas.

Deci acum îl iritau până şi parfumurile. Ce era cu el? Ellen pusese că îi lipseşte flotabilitatea, sau cum se numeşte capacitatea pe care o au cei mai mulţi oameni de a se lupta să revină la suprafaţă. După întoarcerea de la Bangkok, stătuse în adâncurile deprimării atât de mult timp încât se gândise să renunţe şi să nu se mai întoarcă vreodată la suprafaţă. Totul era rece şi întunecos, şi toate senzaţiile lui erau cumva amorţite. De parcă ar fi fost cufundat adânc sub apă. Fusese o linişte atât de minunată. Când oamenii i se adresau, cuvintele erau ca nişte baloane de aer ce le ieşeau pe gură, în sus, iar apoi se îndepărtau. Deci aşa e când te îneci, se gândise el, şi aşteptase. Dar nu se întâmplase nimic. Era doar un vid. Fusese bine până la urmă. Supravieţuise.

Mulţumită lui Ellen.

Ea intervenise pentru el în primele săptămâni după ce se întorsese, atunci când se dădea bătut şi pleca acasă. Şi tot ea se asigurase că nu se duce prin baruri, îi

poruncise să-şi tragă sufletul când întârzia la serviciu, după care îl declara apt sau inapt, de la caz la caz. Îl trimisese acasă de mai multe ori şi nu spusese nimic nimănui. Fusese nevoie de timp, dar Harry nu avea ceva anume de făcut. Iar Ellen dăduse satisfăcută din cap în prima vineri după cinci zile consecutive când venise treaz la serviciu.

În cele din urmă o întrebase direct. De ce, având şcoala de poliție şi Facultatea de Drept şi întreaga viață în față, îşi legase singură de gât această piatră de moară? Nu-şi dădea seama că îşi strică oare cariera? Oare nu îşi putea găsi prieteni normali, cu o carieră de succes?

Se uitase la el cu un aer serios şi îi spuse că o face doar ca să beneficieze de experiența lui. Era cel mai bun detectiv al Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate. Prostii, bineînțeles, dar se simțise totuşi flatat că se deranjase s-o spună. În plus, Ellen era un detectiv atât de entuziast şi ambițios, încât era imposibil să nu te molipseşti. De şase luni Harry se reapucase de treaba. Chiar foarte bine în unele situații. Ca în cazul lui Sverre Olsen.

Uşa lui Moller era în fața lui. Harry îl salută din cap pe ofițerul în uniformă care se prefăcu că nu-l vede.

Dacă ar fi fost concurent la emisiunea suedeză *Expediția lui Robinson*, se gândi Harry, nu le-ar fi luat mai mult de o zi să observe că nu avea o karma bună şi să-l trimită acasă. Să-l trimită acasă? La naiba, începea să gândească în aceeaşi termeni ca în programele de rahat de pe TV3. Asta se întâmplă când stai cinci ore pe

noapte la televizor. Ideea era că dacă stătea țintuit în fața televizorului de acasă, cel puțin nu stătea în barul lui Schroder.

Bătu de două ori chiar sub semnul de pe uşă: Bjarne Moller, PAS.

— Intră!

Harry se uită la ceas. Şaptezeci şi cinci de secunde.

7

BIROUL LUI MOLLER

9 Octombrie 1999

Inspectorul Bjarne Moller stătea mai degrabă întins decât aşezat pe scaun, şi de sub birou ieşeau două picioare lungi. Avea mâinile sub cap – un frumos exemplar din ceea ce primii cercetători ai raselor umane numiseră „cranii lungi” – şi un telefon ținut între ureche şi umăr. Părul îi era tuns scurt, într-o tunsoare pe care Hole o comparase recent cu a lui Kevin Costner din *Bodyguard.* Moller nu văzuse filmul. Nu mai fusese la cinematograf de cincisprezece ani fiindcă soarta îl înzestrase cu un simț exagerat al responsabilității, cu prea puțin timp, cu doi copii şi o soție care nu îl înțelegea pe deplin.

— Să rămână aşa, atunci, zise Moller, închizând telefonul şi privindu-l pe Harry peste un birou ticsit de documente, scrumiere pline şi pahare de unică folosință.

Pe birou, o poză cu doi băieți îmbrăcați în costume de piei roşii marca un fel de centru logic în tot acel haos.

— Ai venit deci, Harry.

— Da, şefule.

— Am fost la o şedință la Ministerul de Externe privind întâlnirea la vârf din noiembrie care se ține aici, în Oslo. Vine preşedintele Americii… adică ai citit

ziarele, nu? Vrei cafea, Harry?

Moller se ridică şi făcu vreo câțiva paşi către un dulap cu dosare pe care, într-un echilibru fragil deasupra unui vraf de hârtii, o cafetieră scuipa o substanță vâscoasă.

— Mulțumesc, şefule, dar eu…

Era prea târziu şi Harry luă ceaşca aburindă.

— Aştept mai ales vizita celor de la Serviciul Secret, cu care sunt sigur că vom avea o relație amicală când ne vom cunoaşte mai bine.

Moller nu ştiuse niciodată să facă pe ironicul. Acesta era doar unul dintre lucrurile pe care Harry le aprecia la şeful lui.

Moller îşi trase picioarele sub masă până când genunchii se sprijiniră de fundul mesei. Harry se lăsă pe spate ca să scoată pachetul boțit de Camel din buzunarul de la pantaloni şi ridică întrebător din sprâncene spre Moller, care înțelese imediat aluzia şi împinse scrumiera plină înspre el.

— Voi fi responsabil cu securitatea drumurilor din şi înspre Gardemoen. În afară de preşedinte, va veni şi Barak…

— Barak?

— Ehud Barak. Prim-ministrul Israelului.

— Aşadar vom avea iarăşi un acord nemaipomenit la Oslo.

Moller se uită dezamăgit la coloana albastră de fum ce se înălța spre tavan.

— Nu-mi spune că n-ai auzit despre asta, Harry. Căci mă vei îngrijora mai mult decât o faci deja. Săptămâna trecută a fost peste tot pe prima pagină.

Harry dădu din umeri.

— Am un poştaş neserios. Care îmi provoacă goluri serioase în cultura mea generală. Şi un grav handicap în viața mea socială. Mai luă, prudent, o gură de cafea, dar apoi renunță şi o împinse mai încolo. Şi în viața sentimentală.

— Serios? Moller se uită la Harry cu o expresie care sugera că nu ştie dacă să se bucure sau să se teamă de ceea ce va urma.

— Bineînțeles. Cine mai găseşte sexy un tip la vreo treizeci şi cinci de ani, care să ştie toate amănuntele din viețile celor de la *Expediția lui Robinson* şi să nu aibă habar cine sunt şefii de stat sau preşedintele Israelului?

— Prim-ministrul.

— Aşa e. Acum ştii ce vreau să zic.

Moller se abținu să nu râdă. Avea tendința să râdă prea uşor. Şi o slăbiciune pentru ofițerul oarecum agitat, cu urechi mari care ieşeau în relief din craniul cu păr tuns scurt, ca două aripi colorate de fluture. Chiar dacă Harry îi dăduse mai multă bătaie de cap decât era cazul. În calitate de PAS recent numit, învățase că prima regulă a unui funcționar care vrea să-şi construiască o carieră e să-şi păzească spatele. Moller îşi drese vocea ca să pună întrebările ce îl nelinişteau şi pe care îi era teamă să le adreseze, se încruntă întâi ca să îi arate lui Harry că întrebarea lui era de natură profesională şi nu amicală.

— Am auzit că încă îți petreci timpul pe la Schroder, Harry.

— Mult mai puțin ca înainte, şefule. Sunt prea multe

lucruri bune la televizor.

— Dar mai stai pe la vreo masă să mai bei câte ceva?

— Nu le place să stai în picioare.

— Las-o baltă. Te-ai apucat iar de băut?

— Minimum.

— Cât de minim?

— Mă dau afară dacă îndrăznesc să consum mai puțin.

De data asta Moller nu se mai putu abține să nu râdă.

— Am nevoie de trei ofițeri de legătură care să păzească drumul, zise el. Fiecare va avea zece oameni la dispoziție de la diverse secții de poliție din Akershus, plus câțiva cadeți din ultimul an de la şcoala de poliție. M-am gândit că Tom Waaler…

Waaler. Un nenorocit de rasist şi primul la coadă pentru funcția de inspector care va fi anunțată în curând. Harry auzise destule despre activitatea profesională a lui Waaler care confirma toate prejudecățile pe care publicul le-ar fi putut avea despre poliție. În afară de una: din nefericire, Waaler nu era prost. Succesele sale în calitate de detectiv erau atât de impresionante, încât chiar şi Harry trebuia să admită că merita inevitabila promovare.

— Şi Weber…

— Acritura aia bătrână?

— Şi cu tine, Harry.

— Mai spune o dată?

— M-ai auzit.

Harry se strâmbă.

— Ai ceva de obiectat? întrebă Moller.
— Sigur că am.
— De ce? E o misiune nobilă, Harry. O piatră prețioasă în salbă.
— Chiar aşa? îşi stinse Harry țigara furios în scrumieră. Sau e doar etapa următoare în procesul de reabilitare?
— Ce vrei să zici? Bjarne Moller părea rănit.
— Ştiu că nu ai ținut cont de sfaturile bune şi te-ai certat cu câțiva când m-ai primit înapoi în echipă după Bangkok. Şi îți rămân pe veci recunoscător pentru asta. Dar ce înseamnă asta? *Ofițer de legătură?* Sună a încercare de a-i convinge pe cei care s-au îndoit că tu ai avut dreptate şi nu ei. Pentru că Hole e pe o pantă ascendentă şi i se poate da această responsabilitate şi aşa mai departe.
— Ei bine?
Bjarne Moller îşi pusese din nou mâinile pe cap.
— Ei bine? repetă Harry. Despre asta e vorba? Şi eu sunt iarăşi un simplu pion?
Moller oftă cu disperare.
— Suntem cu toții pioni, Harry. Există mereu un plan secret. Nu e mai rău decât altceva. Fă treabă bună şi va fi bine pentru amândoi. E aşa de al naibi de greu?
Harry pufni, începu să spună ceva, se opri, o luă de la capăt, apoi abandonă ideea. Trase o altă țigară din pachet.
— E pentru că mă simt ca un afurisit de cal pe care oamenii pariază. Şi mi-e scârbă de această responsabilitate.

Țigara lui Harry îi atârna în gură fără ca acesta să o fi aprins.

Îi era dator lui Moller, dar dacă o dădea în bară? Se gândise Moller la asta? *Ofițer de legătură.* Era din nou pe cai de ceva vreme, dar trebuia încă să fie atent, să o ia uşor. La naiba, nu era ăsta unul dintre motivele pentru care se făcuse detectiv? Să evite să aibă subalterni şi să aibă cât mai puțini superiori? Harry muşcă din filtrul țigării.

Se auziră voci pe coridor pe lângă automatul de cafea. Părea a fi Waaler. Apoi un râset. Probabil noua funcționară. Încă îi mai simțea parfumul în nări.

— La dracu', zise Harry.

Cuvântul îi făcu țigara să-i salte în gură.

Moller închisese ochii cât timp Harry meditase, iar acum îi deschise pe jumătate.

— Asta înseamnă că da?

Harry se ridică şi ieşi fără să zică o vorbă.

8

BARIERA DE LA STAŢIA DE TAXARE DIN ALNABRU

1 Noiembrie 1999

Pasărea cenuşie intră şi apoi ieşi din raza vizuală a lui Harry. Mări presiunea asupra trăgaciului de la pistolul Smith & Wesson calibrul .38, în timp ce se uita fix peste marginea țevii la spatele nemişcat aflat dincolo de sticlă. Cineva vorbise ieri la televizor despre a lua cu încetinitorul.

„Claxonul, Ellen. Apasă pe afurisitul de claxon. Cu siguranță că e un agent de la Serviciul Secret."

Cu încetinitorul, ca în ajunul Crăciunului înainte să vină Moşul.

Prima motocicletă ajunse în dreptul punctului de taxare, iar măcăleandrul era încă un punct negru la limita câmpului său vizual. Când stai pe scaunul electric înainte să pornească...

Harry apăsă pe trăgaci. O dată, de două ori, de trei ori.

Iar apoi timpul prinse a accelera incontrolabil. Sticla colorată deveni albă, pulverizând dungi pe asfalt, şi zări un braț care dispăru sub marginea ghişeului înainte ca zgomotul înfundat de roți americane scumpe să se audă

şi să dispară.

Se uită atent spre stația de taxare. Câteva frunze îngălbenite ridicate în aer de coloana oficială încă mai pluteau înainte să se aşeze pe marginea de un gri murdar. Se uită spre cabină. Era din nou linişte şi, pentru o clipă, nu se putu gândi decât că stătea lângă o barieră obişnuită a unei stații de taxare din Norvegia, într-o zi obişnuită de toamnă norvegiană, cu o benzinărie Esso obişnuită în spate. Mirosea chiar a obişnuitul aer rece de dimineață: frunze ce putrezeau şi gaz de eşapament. Şi brusc se gândi: poate nimic din toate astea nu se întâmplă cu adevărat.

Încă se mai uita către stația de taxare când strigătul neliniştit al claxonului maşinii Volvo din spatele lui sfârtecă ziua în două.

Partea a doua

GENEZA

9

1942

Flăcările luminară cerul cenuşiu al nopţii, făcându-l să semene cu o pânză murdară aruncată peste peisajul nemişcat şi gol ce îi înconjura din toate părţile. Poate că ruşii lansaseră ofensiva, poate că era doar o păcăleală; niciodată nu ştiai cu adevărat până când nu se termina. Gudbrand zăcea pe marginea tranşeei cu picioarele sub el, ţinându-şi puşca strâns cu amândouă mâinile şi ascultând exploziile din depărtare, în timp ce urmărea cum se sting flăcările. Ştia că n-ar trebui să le privească. Nu mai vedeai nimic noaptea şi nu puteai să mai depistezi trăgătorii ruşi care se târau prin zăpada de pe fâşia neutră. Dar oricum nu-i putea depista, nu văzuse niciodată nici măcar unul; trăgea doar la comandă. Aşa cum făcea şi acum.

— Iată-l!

Era Daniel Gudeson, singurul băiat de la oraş din unitate. Ceilalţi veneau din sate ascunse prin văi. Unele văi erau largi, altele adânci, părăsite şi întunecoase, cum era şi meleagul natal al lui Gudbrand. Daniel avea o înfăţişare diferită. Daniel avea fruntea pură şi înaltă, ochi albaştri strălucitori şi un zâmbet alb. Parcă era dintr-o poză decupată despre recrutare. Venea de undeva unde aveai perspective.

— La ora două, în stânga tufişului, zise Daniel.

Tufiş? E imposibil să fie vreun tufiş în craterul ăsta unde se aflau. Ba da, era, pentru că restul trăgeau. Bum, bum, bum. Al cincilea glonț țâşnea mereu arcuit, ca un licurici. Trasor. Glonțul se pierdu în noapte, păru brusc că îşi pierde puterea căci îşi micşoră viteza şi apoi se cufundă undeva, în depărtare. Cel puțin aşa părea. Gudbrand se gândi că e imposibil ca un glonț atât de lent să ucidă pe cineva.

— Scapă! țipă o voce duşmănoasă, plină de ură.

Era Sindre Fauke. Fața aproape că i se confunda cu uniforma de camuflaj, iar ochii mici şi apropiați se holbau în întuneric. Venea de la o fermă îndepărtată, sus în zona Gudbrandsdalen, probabil o regiune îngustă unde soarele nu strălucea niciodată de vreme ce era atât de palid. Gudbrand nu ştia de ce Sindre venise voluntar să lupte pe Frontul de Est, dar auzise că amândoi părinții săi şi cei doi frați se înscriseseră în partidul fascist Nasjonal Samling, şi că circulau purtând banderole pe braț şi îi raportau pe consătenii pe care îi bănuiau că sunt partizani. Daniel afirmase că într-o bună zi turnătorii şi toți cei care profitau de pe urma războiului îşi vor primi răsplata ce li se cuvenea.

— Ba nu, rosti Daniel încet, cu bărbia proptită de puşcă. Nici un afurisit de bolşevic nu va scăpa.

— Ştie că l-am văzut, zise Sindre. O să se ducă în valea de acolo.

— Ba nu, îl contrazise iar Daniel, şi ținti.

Gudbrand se uită fix în întunericul gri-albicios. Zăpadă albă, uniforme de camuflaj albe, foc alb. Cerul se aprinse din nou. Tot felul de umbre străbăteau crusta

de zăpadă. Gudbrand se uită din nou în sus. Lumini galbene şi roşii la orizont, urmate de nişte zgomote îndepărtate. Era la fel de ireal ca la cinematograf, doar că erau minus treizeci de grade şi nu aveai pe cine să strângi în braţe. Poate că de data asta chiar era o ofensivă?

— Te mişti prea încet, Gudeson. A dispărut.

Sindre scuipă în zăpadă.

— Nu, n-a dispărut, zise Daniel şi mai încet, şi ţinti din nou. Aproape că nu îi mai ieşea abur pe gură.

Apoi, un şuierat ascuţit, un strigăt de avertisment, şi Gudbrand se aruncă pe fundul şanţului acoperit de zăpadă, cu amândouă mâinile duse la cap. Pământul se cutremură. Ploua cu bucăţi maronii de pământ îngheţat; o bucată lovi casca lui Gudbrand, iar el o privi cum alunecă în faţa lui. Aşteptă cât să se asigure că asta era tot, apoi îşi trase casca la loc. Se făcuse linişte şi o pânză fină de particule de zăpadă i se lipise pe faţă. Se zice că nu auzi niciodată glonţul care te nimereşte, dar Gudbrand văzuse rezultatul destulor gloanţe, ca să ştie că nu era adevărat. O scânteiere lumină tranşeea; văzu feţele albe ale celorlalţi şi umbrele lor ce se târau către el, lipiţi de o parte a tranşeei, cu capetele plecate, în timp ce lumina se stingea treptat. Dar unde era Daniel? Daniel!

— Daniel!

— L-am prins, zise Daniel, încă trântit pe marginea şanţului.

Gudbrand nu-şi putu crede urechilor.

— Ce-ai zis?

Daniel se strecură în tranşee şi se scutură de zăpadă şi de pământ. Rânjea cu toată fața.

— Nici un fund de rus n-o să poată să tragă în santinela noastră în noaptea asta. Tormod e răzbunat.

Îşi înfipse tocurile în marginea şanțului ca să nu alunece pe gheață.

— La dracu'! Era Sindre. La dracu', nu l-ai lovit, Gudeson. L-am văzut pe rus cum dispare în gaură.

Ochii lui mici se plimbau de la unul la altul, de parcă îi întreba dacă chiar credea cineva povestea lui Daniel.

— Corect, zise Daniel. Dar peste exact două ore se va lumina şi el ştie că trebuie să iasă până atunci.

— Aşa e, aşa că a încercat puțin prea devreme, adăugă prompt Gudbrand. A scos capul pe partea cealaltă. Nu-i aşa, Daniel?

— Prea devreme sau nu, zâmbi Daniel, l-aş fi nimerit oricum.

Sindre şuieră:

— Tacă-ți clanța aia mare, Gudeson.

Daniel dădu din umeri, verifică gloanțele din puşcă şi trase cocoşul. Apoi se întoarse, îşi atârnă puşca de umăr, dădu cu piciorul în partea înghețată a tranşeei şi îşi făcu vânt în sus, peste margine.

— Dă-mi te rog cazmaua ta, Gudbrand.

Daniel luă cazmaua şi îşi îndreptă spatele. Uniforma lui albă de iarnă se contura pe fundalul cerului negru şi al flăcărilor care păreau o aură de lumină deasupra capului său.

„Parcă ar fi un înger", se gândi Gudbrand.

— Ce naiba faci, omule?

Edvard Mosken, comandantul unității lor, era cel care țipa. Soldatul calm din Mjondol ridica doar rar vocea la veteranii unității ca Daniel, Sindre şi Gudbrand. De obicei nou-veniții primeau o săpuneală bună când greşeau. Predica pe care o ținea salvase multe vieți. Acum Edvard Mosken se uita țintă la Daniel, cu nişte ochi mari pe care nu-i închidea niciodată. Nici măcar când dormea. Gudbrand văzuse cu propriii ochi.

— Treci la adăpost, Gudeson, îi ceru comandantul unității.

Dar Daniel se mulțumi să zâmbească şi în clipa următoare dispăru; aburul pe care îl scosese pe gură de la frig rămase preț de o clipă în urma lui. Apoi flăcările de dincolo de orizont dispărură şi se făcu întuneric iar.

— Gudeson! strigă Edvard, cățărându-se afară din şanț. La dracu'!

— Îl vezi? întrebă Gudbrand.

— A dispărut.

— Ce vrea să facă nebunul cu cazmaua? întrebă Sindre, uitându-se la Gudbrand.

— Nu ştiu, răspunse Gudbrand. Poate să dea la o parte sârma ghimpată?

— De ce ar vrea să dea la o parte sârma ghimpată?

— Nu ştiu.

Lui Gudbrand nu-i plăcea privirea sălbatică a lui Sindre. Îi aducea aminte de un alt băiat de la țară care fusese acolo cu ei. Până la urmă înnebunise, urinase în pantofi într-o noapte înainte să facă de gardă şi trebuiseră să-i amputeze toate degetele de la picioare. Dar acum se întorsese acasă, în Norvegia, aşa că, la

urma urmei, poate că nu fusese chiar atât de nebun. În orice caz, avea aceeaşi privire sălbatică.

— Poate că se duce la o plimbare printre tranşee, zise Gudbrand.

— Ştiu ce e de partea cealaltă a sârmei ghimpate. Mă întreb ce face acolo.

— Poate că l-a lovit glonțul în cap, îşi dădu cu părerea Hallgrim Dale. Poate că a luat-o razna.

Hallgrim era cel mai tânăr din unitate, avea doar optsprezece ani. Nu ştia nimeni motivul real pentru care se înrolase. Din spirit de aventură, se gândi Gudbrand. Dale susținea că îl admiră pe Hitler, dar habar n-avea de politică. Daniel se gândi că lăsase în urmă vreo fată.

— Dacă rusul mai e încă viu, Gudeson va fi împuşcat înainte să facă cincizeci de metri, zise Edvard Mosken.

— Daniel l-a nimerit, şopti Gudbrand.

— În cazul ăsta unul dintre ceilalți va trage în Gudeson, afirmă Edvard, vârându-şi mâna în haina de camuflaj şi scoțând o țigară subțire din pachetul pe care îl avea în buzunarul de la piept. E plin de ei pe aici în noaptea asta.

Ținu chibritul în căuşul palmelor în timp ce îl frecă de cutie. Sulful luă foc la a doua încercare şi Edvard îşi aprinse țigara, trase un fum şi o dădu mai departe fără să scoată un cuvânt. Toți traseră încet câte un fum şi dădură țigara mai departe vecinului. Nimeni nu zise nimic; părea că fiecare e pierdut în propriile gânduri. Dar Gudbrand ştia că ascultau cu toții, la fel ca el.

Trecură zece minute şi nu se auzi nimic.

— Se zice că vor bombarda cu avioanele Lacul

Ladoga, zise Hallgrim Dale.

Auziseră toți zvonul că ruşii părăsesc Leningradul peste lacul înghețat. Ce era totuşi mai rău era că lacul înghețat însemna că generalul Tjukov putea să aducă provizii în oraşul aflat sub asediu.

— Ar trebui să leşine pe străzi de foame acolo, zise Dale arătând spre est.

Dar Gudbrand auzea asta de când fusese trimis în zonă, în urmă cu aproape un an, iar ruşii erau tot acolo, trăgând în tine imediat ce scoteai capul din şanț. Iarna trecută, dezertorii ruşi – care se săturaseră şi aleseseră să se predea pentru ceva hrană şi căldură – veniseră spre tranşee cu mâinile la cap. Dar acum dezertorii se împuținaseră. Şi cei doi soldați traşi la față pe care Gudbrand îi văzuse venind înspre ei săptămâna trecută îi priviseră neîncrezători, văzând că norvegienii sunt la fel de scheletici ca şi ei.

— Douăzeci de minute. Nu se mai întoarce, zise Sindre. E sortit morții.

— Tacă-ți fleanca!

Gudbrand făcu un pas spre Sindre care se ridică imediat. Deşi Sindre era cu un cap mai înalt, era clar că n-avea spirit de luptător. Probabil că îşi aminti de rusul pe care Gudbrand îl omorâse în urmă cu o lună. Cine ar fi crezut că blândul şi drăguțul Gudbrand posedă o asemenea ferocitate? Rusul se strecurase nevăzut în tranşeea lor între două posturi de ascultare şi-i omorâse pe toți care dormeau în cele două cazemate din apropiere, una plină de soldați olandezi şi cealaltă de australieni, înainte să ajungă şi în cazemata lor.

Fuseseră salvați de păduchi.

Aveau păduchi peste tot, dar mai ales în locurile călduroase, ca de exemplu la subraț, sub centură, la încheieturi şi glezne. Gudbrand, care stătea întins lângă uşă, nu putuse să adoarmă din cauza rănilor de păduchi pe picioare – răni deschise care ajungeau de mărimea unei monede mici, cu marginile îngroşate de la înțepătura păduchilor. Gudbrand îşi scosese baioneta într-o încercare inutilă de a se scărpina şi a scăpa de ei, când rusul apăruse în uşă. Gudbrand îi zărise doar silueta, dar ştiuse imediat că era un inamic când văzuse umbra unei puşti Mosin-Nagant ridicate în aer. Doar cu o baionetă boantă, Gudbrand despicase gâtlejul rusului cu o asemenea pricepere, că nu mai avea pic de sânge în el când îl căraseră mai apoi afară în zăpadă.

— Calmați-vă, băieți, zise Edvard, trăgându-l deoparte pe Gudbrand. Ar trebui să te duci să te culci puțin, Gudbrand. Ai fost schimbat din post acum o oră.

— Mă duc să-l caut, zise Gudbrand.

— Ba n-o să te duci, îl contrazise Edvard.

— Ba da, o să…

— E un ordin! Edvard îl scutură de umeri. Gudbrand încercă să se elibereze, dar comandantul unității îl ținea strâns.

Gudbrand ridică tonul şi începu să tremure de disperare.

— Poate că e rănit! Poate că s-a prins în sârma ghimpată!

Edvard îl bătu uşor pe umăr.

— Se luminează în curând, zise el. O să aflăm atunci

ce s-a întâmplat.

Se uită la ceilalți care urmăriseră scena în tăcere. Începuseră să bătătorească zăpada cu picioarele şi să şuşotească. Gudbrand îl văzu pe Edvard îndreptându-se spre Hallgrim Dale şi şoptindu-i câteva cuvinte la ureche. Dale îl ascultă şi se încruntă la Gudbrand. Gudbrand ştia prea bine ce însemna asta. Primise ordin să stea cu ochii pe el. În urmă cu ceva timp, cineva răspândise zvonul că el şi Daniel erau mai mult decât buni prieteni. Şi că nu puteai să ai încredere în ei. Mosken îi întrebase pe şleau dacă plănuiesc să dezerteze împreună. Bineînțeles că negaseră, dar probabil că Mosken se gândea că Daniel folosise acum prilejul ca să încerce să fugă. Şi că Gudbrand îşi va „căuta" tovarăşul fiindcă aşa era planul de a merge împreună de partea cealaltă a baricadei. Asta îl făcu pe Gudbrand să râdă. E adevărat, era tentant să visezi la minunata promisiune de a avea mâncare, căldură şi femei, promisiune pe care ruşii o strigau prin megafoane pe câmpul de luptă într-o germană ce căuta să le câştige încrederea, dar chiar să *crezi una ca asta?*

— Facem pariu că nu se mai întoarce? Era Sindre. Pe trei porții de mâncare. Ce ziceți?

Gudbrand îşi lăsă mâinile în jos şi simți prin haina de camuflaj baioneta care îi atârna de curea.

— *Nicht schiefien, bitte!*

Gudbrand se răsuci şi acolo, chiar deasupra capului, văzu o față bronzată ieşind de sub o căciulă rusească şi zâmbind la el de pe marginea tranşeei. Apoi bărbatul sări peste marginea tranşeei şi făcu o aterizare pe gheață

printr-o răsucire.

— Daniel! strigă Gudbrand.

— Da dada dum! cântă Daniel, scoțându-şi căciula rusească. *Dobrîi vecer.*

Bărbații rămaseră nemişcați, holbându-se la el.

— Hei, Edvard, strigă Daniel. Ar fi bine să ne punem bine cu prietenii noştri olandezi. Posturile lor de ascultare sunt la o distanță de cel puțin cincizeci de metri.

Edvard tăcea, la fel de uimit ca şi ceilalți.

— L-ai îngropat pe rus, Daniel? Chipul lui Gudbrand strălucea de bucurie.

— Dacă l-am îngropat? zise Daniel. I-am citit şi *Tatăl nostru* şi i-am şi cântat. Voi sunteți surzi? Sunt sigur că de partea cealaltă s-a auzit.

Apoi sări pe marginea tranşeei, îşi ridică brațele în aer şi începu să cânte cu o voce profundă şi caldă: *Cetate tare-i Dumnezeu…*[2]

Bărbații se înveseliră, iar Gudbrand râse atât de mult că-i dădură lacrimile.

— Daniel, afurisitule! exclamă Dale.

— Nu Daniel… poți să-mi spui… Daniel îşi scoase căciula rusească şi citi numele de pe căptuşeală: Uriah. Al naibii, ştia să şi scrie. Dar tot bolşevic rămâne. Sări jos în tranşee şi privi în jur. Sper că nu aveți nimic împotriva unui nume evreiesc obişnuit?

---

[2] *Ein' feste Burg ist unser Gott* – cel mai cunoscut imn scris de Martin Luther (n. Red.)

O clipă se lăsă o tăcere de mormânt şi apoi izbucniră cu toții în râs. Unul dintre ei îl bătu pe spate.

10

LENINGRAD

31 decembrie 1942

Era frig în cuibul de mitralieră. Gudbrand era îmbrăcat cu toate hainele pe care le avea. Cu toate astea, îi clănțăneau dinții şi nu-şi mai simțea degetele de la mâini şi de la picioare. Cel mai rău era cu picioarele. Le învelise în nişte cârpe, dar degeaba.

Se uita țintă în întuneric. Ivanii nu mai dăduseră prea multe semne de viață în acea seară. Poate că sărbătoreau Anul Nou. Poate că mâncau copios. Tocăniță de miel. Sau costiță de miel. Bineînțeles că Gudbrand ştia că ruşii nu aveau carne; cu toate astea, nu se putea abține să nu se gândească la mâncare. În ceea ce-i privea, mâncaseră tot obişnuita supă de linte cu pâine. Pâinea era acoperită de o peliculă verzuie, dar se obişnuiseră. Când era atât de mucegăită încât se fărâmița, fierbeau supa cu pâinea în ea.

— Bine că am mâncat măcar de Crăciun un cârnat, zise Gudbrand.

— Şttt, făcu Daniel.

— Nu-i nimeni pe aici în seara asta, Daniel. Stau şi mănâncă friptură de vânat. Cu sos gros brun şi afine. Şi cartofi dulci.

— Nu mai vorbi iar despre mâncare. Taci din gură şi

fii atent dacă se vede ceva.

— Nu se vede nimic, Daniel. Nimic.

Se înghesuiră unul în altul, ținându-şi capetele plecate. Daniel purta căciula rusească. Lângă el, zăcea casca de oțel cu insigna Waffen SS. Gudbrand ştia de ce. Forma căştii făcea ca zăpada mereu rece să intre pe sub margine şi să producă în cască un şuierat continuu care îți toca nervii, lucru de nedorit dacă erai de serviciu la postul de ascultare.

— Ai probleme cu ochii? îl întrebă Daniel.

— Nu, doar că nu văd bine noaptea.

— Doar atât?

— Şi nu disting bine toate culorile.

— Nu distingi *bine?*

— Roşul şi verdele. Nu le deosebesc. Pentru mine sunt la fel. De exemplu, când am fost în pădure la cules de afine pentru friptura de duminică, eu n-am văzut nici o afină…

— Am zis că nu mai vorbim despre mâncare!

Tăcură. În depărtare se auzi o mitralieră. Termometrul arăta minus douăzeci şi cinci de grade. Iarna trecută avuseseră minus patruzeci şi cinci de grade câteva nopți la rând. Gudbrand se consola cu ideea că păduchii erau mai puțin activi pe un asemenea ger. Nu îi venea să se scarpine decât atunci când ieşea din serviciu şi se strecura sub pătura de lână în patul său din cazemată. Dar erau mai rezistenți la ger decât el, nenorociții. Odată, făcuse un experiment: îşi lăsase vesta în zăpadă trei zile la rând în gerul muşcător. Când venise cu vesta iar în cazemată, era ca o foaie de gheață.

Dar când o dezgheţase în faţa sobei, un puhoi mişcător revenise la viaţă şi, plin de scârbă, aruncase vesta în foc.

Daniel îşi drese glasul.

— Şi cum era cu friptura de duminică?

Nu fu nevoie să îi spună asta de două ori.

— În primul rând, tata tăia friptura solemn, ca un preot, în timp ce noi, băieţii, stăteam şi ne uitam nemişcaţi. Apoi, mama punea două felii pe fiecare farfurie şi turna peste ele un sos aşa de gros că trebuia să-l amestece ca să nu se întărească. Şi aveam o grămadă de varză de Bruxelles crocantă. Ar trebui să-ţi pui casca, Daniel. Dacă iei un şrapnel în cap?

— Imaginează-ţi doar aşa ceva! Continuă.

— La desert aveam compot de prune. Ori tort de ciocolată. Nu era un fel de mâncare obişnuit. Mama adusese tradiţia din Brooklyn.

Daniel scuipă în zăpadă. Regula era ca serviciul de gardă să dureze o oră iarna, dar atât Sindre Fauke, cât şi Hallgrim Dale aveau temperatură, aşa că Edvard Mosken se hotărâse să îl mărească la două ore până când se reîntregea unitatea.

Daniel puse mâna pe umărul lui Gudbrand.

— Ţi-e dor de ea, nu-i aşa? De maică-ta.

Gudbrand râse, scuipă în zăpadă în acelaşi loc ca Daniel şi privi în sus, la stelele îngheţate de pe cer. Se auzi un zgomot în zăpadă şi Daniel îşi înălţă capul.

— O vulpe, zise el.

Era incredibil, dar chiar aici, unde fiecare metru pătrat fusese bombardat şi minele erau mai aproape una de alta decât pietrele de pavaj de pe bulevardul Karl

Johans, existau animale sălbatice. Nu multe, dar amândoi văzuseră iepuri şi vulpi. Şi un dihor ciudat. Bineînţeles că încercau să împuşte tot ce vedeau. Totul era bun de băgat în oală. Dar după ce un neamţ fusese împuşcat în timp ce încerca să prindă un iepure, comandanţilor le intrase în cap că ruşii dau drumul la iepuri în faţa tranşeelor ca să îi ademenească pe inamici pe câmpul de luptă. De parcă ruşii ar da drumul unui iepure de bunăvoie!

Gudbrand îşi pipăi buzele care îl dureau şi se uită la ceas. Încă o oră până la schimbul de gardă. Îl bănuia pe Sindre că îşi băga tutun pe rect ca să îşi crească temperatura; era genul care ar fi făcut asta.

— De ce aţi plecat din America? întrebă Daniel.

— Crahul de pe Wall Street. Tata şi-a pierdut slujba de la şantierul naval.

— Iată, zise Daniel. Asta înseamnă capitalism pentru tine. Cei mărunţi trudesc în timp ce bogătaşii se îngraşă, fie că e prosperitate sau criză.

— Ăsta-i mersul lucrurilor.

— Aşa a fost până acum, dar urmează nişte schimbări. Când vom câştiga războiul, Hitler are o surpriză în mânecă pentru oameni. Iar tatăl tău nu va mai trebui să-şi facă griji că e şomer. Ar trebui să devii membru în Nasjonal Samling.

— Chiar crezi în aşa ceva?

— Tu nu?

Lui Gudbrand nu-i plăcea să-l contrazică pe Daniel, aşa că ridică din umeri, dar Daniel repetă întrebarea.

— Bineînţeles, cred în el, zise Gudbrand. Dar cel mai

mult mă gândesc la Norvegia. Să nu mai fim nevoiți să avem bolşevici în țară. Dacă vor veni, ne vom întoarce cu siguranță în America.

— Într-o țară capitalistă? Daniel ridicase puțin vocea. O democrație în mâinile celor bogați, lăsată la voia întâmplării şi a conducătorilor corupți?

— Mai degrabă asta decât comunismul.

— Democrațiile şi-au trăit viața, Gudbrand. Gândeşte-te doar la Europa. Anglia şi Franța se duceau deja de râpă cu mult înainte să înceapă războiul: şomaj, exploatare. Doar doi oameni sunt suficient de puternici ca să oprească Europa să ajungă în haos: Hitler şi Stalin. Astea ne sunt opțiunile. O națiune soră sau nişte barbari. Nimeni de-acasă nu pare să înțeleagă ce norocoşi am fost că nemții au venit primii şi nu măcelarii lui Stalin.

Gudbrand dădu din cap aprobator. Nu era vorba doar de cuvintele lui Daniel, ci şi de felul în care le rostea. Cu convingere.

Brusc se dezlănțui iadul şi cerul din fața lor se albi de flăcări, pământul se cutremură şi flăcări galbene, apoi pământ maroniu şi zăpadă păreau că explodează de la sine în aer acolo unde cădeau gloanțe.

Gudbrand se întinse deja pe fundul tranşeei cu mâinile peste cap, dar totul se termină la fel de repede precum începuse. Se uită în sus şi acolo, în spatele tranşeei, în spatele mitralierei, Daniel se prăpădea de râs.

— Ce faci? strigă Gudbrand. Dă drumul la sirenă! Trezeşte-i pe toți!

Dar Daniel nu-i dădu atenție.

— Prietene, strigă el cu ochii plini de lacrimi din cauza râsului. Un an nou fericit!

Daniel arătă spre ceasul de la mână, apoi Gudbrand înțelese. Daniel aşteptase salutul de Anul Nou al ruşilor, pentru că acum îşi băgase mâna în zăpada adunată în jurul postului de pază ca să ascundă mitraliera.

— Rachiu, strigă el triumfător, ridicând în aer o sticlă ce avea în ea un deget de lichid maroniu. De mai bine de trei luni îl strâng. Serveşte-te.

Gudbrand se târâse în genunchi şi îi zâmbi lui Daniel.

— Tu primul, strigă Gudbrand.

— Eşti sigur?

— Foarte sigur, prietene. Tu l-ai strâns. Dar nu-l bea pe tot!

Daniel trase de dop şi ridică sticla.

— Pentru Leningrad. La primăvară o să ciocnim în Palatul de Iarnă, ură el şi îşi scoase căciula rusească. Iar până la vară vom fi acasă, întâmpinați ca nişte eroi în iubita noastră Norvegie.

Duse sticla la gură şi-şi lăsă capul pe spate. Lichidul maroniu gâlgâi şi se duse pe gâtul sticlei. Era lucitor, căci sticla reflecta lumina flăcărilor care dispăreau, iar în anii care vor urma, Gudbrand se va tot gândi dacă asta văzuse țintaşul rus: lucirea sticlei. În secunda următoare, Gudbrand auzi un zgomot ascuțit şi văzu sticla cum explodează în mâinile lui Daniel. Sticla şi lichidul se împrăştiară peste tot, iar Gudbrand închise ochii. Îşi simțea fața umedă; rachiul îi cursese pe obraji

şi instinctiv scoase limba să prindă câteva picături. Avea un gust ciudat, alcool şi încă ceva – ceva dulce şi metalic. Era gros, probabil din cauza gerului, se gândi Gudbrand şi deschise ochii. Din tranşee, nu-l putea zări pe Daniel. Cu siguranță că se trântise în spatele mitralierei când îşi dăduse seama că fusese zărit, presupuse Gudbrand, dar îşi simți inima cum bate mai tare.

— Daniel?

Nici un răspuns.

— Daniel?

Gudbrand se ridică în picioare şi se strecură afară din tranşee. Daniel era întins pe spate, cu cartuşiera sub cap şi căciula rusească pe față. Zăpada era stropită cu sânge şi alcool. Gudbrand luă căciula. Daniel se holba la cerul înstelat cu ochii larg deschişi. În mijlocul frunții avea o gaură mare şi neagră. Gudbrand mai avea încă în gură gustul dulce metalic şi i se făcu greață.

— Daniel.

Fu doar o şoaptă ce-i ieşise printre buzele uscate. Gudbrand se gândi că Daniel părea un copil care voia să deseneze îngeri pe zăpadă, dar care adormise. Suspinând şi clătinându-se, trase de maneta sirenei. În timp ce scânteile dispăreau, jelitul pătrunzător al sirenei se înălță către cer.

— Nu aşa trebuia să fie, fu tot ce reuşi Gudbrand să zică.

oooooooooooooo-OOOOOOOOOOOOOO…!

Edvard şi ceilalți care ieşiră rămaseră în spatele lui. Cineva îl strigă pe Gudbrand, dar acesta nu auzi.

Învârtea la nesfârşit maneta. În cele din urmă, Edvard se duse la el şi îi luă maneta. Gudbrand dădu drumul, dar nu se întoarse; rămase unde era, uitându-se fix la tranşee şi la cer, în timp ce lacrimile îi îngheţară pe faţă. Vaietul sirenei se opri.

— Nu aşa trebuia să fie, şopti el.

11

LENINGRAD

1 ianuarie 1943

Daniel avea deja țurțuri la nas, în colțul ochiului şi al gurii când îl luară. Îi lăsau adesea acolo până când înghețau ca să le fie mai uşor să-i care, dar Daniel bloca mitraliera. Aşa că doi bărbați îl târâseră până la un şanț al tranşeei principale şi îl aşezaseră pe două lăzi în care fusese muniție, folosite acum pentru foc. Hallgrim Dale îi legase capul cu o pânză de sac ca să nu se vadă masca morții cu rânjetul ei hâd. Edvard sunase la cei din Sectorul de Nord care se ocupau de înhumări şi le explicase unde se afla Daniel. Îi promiseseră că vor trimite doi ciocli în timpul nopții. Apoi Mosken îi ordonase lui Sindre să se scoale din pat şi să continue garda împreună cu Gudbrand. Primul lucru pe care trebuiau să-l facă era să curețe mitraliera murdară.

— Au bombardat Kolnul până n-a mai rămas nimic din el, zise Sindre.

Stăteau unul lângă altul pe marginea tranşeei, în gaura îngustă de unde puteau vedea teritoriul neutru. Lui Gudbrand nu-i plăcea să stea atât de aproape de Sindre.

— Şi Stalingradul se duce naibii.

Gudbrand nu simți frigul; ca şi când capul şi corpul îi

erau umplute cu vată şi nu-l mai deranja nimic. Nu mai simțea decât metalul rece ca gheața care îi ardea pe piele şi degetele amorțite care nu-l mai ascultau. Încercă din nou. Pusese deja patul armei şi mecanismul de tragere lângă el pe cârpa de lână aşezată pe zăpadă, dar ultima piesă era mai greu de desfăcut. Fuseseră antrenați la Sennheim să demonteze şi să reasambleze cu ochii închişi o mitralieră. Sennheim, aflat în Elsassul frumos şi cald al Germaniei. Era cu totul altceva când nu mai simțeai ce fac degetele.

— N-ai auzit? zise Sindre. O să ne prindă ruşii. Ca pe Gudeson.

Gudbrand îşi aminti de căpitanul neamț Wehrmacht care fusese atât de amuzat când Sindre zisese că vine de la o fermă de la marginea unui loc numit Toten.

— *Toten. Wie im Totenreich?*[3] râsese căpitanul.

Puşca îi scăpă din mână.

— La dracu'! tremură vocea lui Gudbrand. Sângele ăsta a lipit totul.

Sprijini vârful tubului mic de ulei de puşcă de percutor şi strânse. Frigul transformase lichidul gălbui în ceva gros care abia se mişca; ştia că uleiul dizolvă sângele. Folosise ulei de puşcă pe când avusese urechea umflată.

Sindre se aplecă peste umărul lui jucându-se cu unul dintre cartuşe.

— Doamne, zise el.

---

[3] *Toten* – morți; *Totenreich* – Tărâmul morților (în lb. germană, în original)

Se uită în sus şi rânji, dezvelindu-şi dinții cu pete maronii. Fața lui palidă şi nerasă era atât de aproape, încât Gudbrand îi simți respirația grea pe care o căpătau toți după un timp.

— Cine s-ar fi gândit că Daniel are atâta creier?

Gudbrand se întoarse.

Sindre îşi studia vârful degetului.

— Dar nu prea îl folosea. Altfel, nu s-ar mai fi întors din fâşia neutră în noaptea aia. Te-am auzit că ziceai că te duci după el. Erați cu siguranță... prieteni buni, nu-i aşa?

La început, Gudbrand nu-l auzi; cuvintele erau prea departe. Apoi, ajunse la el ecoul lor, şi simți cum i se încălzeşte din nou corpul.

— Nemții n-o să ne lase niciodată să ne retragem, zise Sindre. O să murim aici, până la ultimul. Ar fi trebuit să îți iei picioarele la spinare. Bolşevicii nu sunt la fel de brutali cum e Hitler față de oameni ca tine şi ca Daniel. Față de doi prieteni aşa de buni, vreau să zic.

Gudbrand nu răspunse. Acum simțea căldură şi în buricele degetelor.

— Ne-am gândit să ne jucăm puțin în noaptea asta, zise Sindre. Hallgrim Dale şi cu mine. Înainte să nu fie prea târziu.

Se răsuci în zăpadă şi îl țintui cu privirea pe Gudbrand.

— Nu fi aşa şocat, Johansen, rânji el. De ce crezi c-am zis că ne e rău?

Gudbrand îşi încleştă în ghete degetele de la picioare. Acum le simțea. Le simțea calde; era o senzație plăcută.

Dar mai era ceva.

— Vrei să vii cu noi, Johansen? îl întrebă Sindre.

Păduchii! Se încălzise, şi cu toate astea nu îi simțea. Se oprise până şi şuieratul de sub cască.

— Deci tu ai răspândit zvonul, zise Gudbrand.

— Ce zvon?

— Eu şi Daniel am vorbit să plecăm în America, nu la ruşi. Şi nu acum, ci *după* război.

Sindre dădu din umeri, se uită la ceas şi se ridică în genunchi.

— Trag în tine dacă încerci, zise Gudbrand.

— Cu ce? întrebă Sindre, arătând spre puşca dezmembrată de pe cârpă.

Aveau puştile în cazemată şi ştiau amândoi că Gudbrand n-o să poată să se ducă acolo şi să se întoarcă fără ca Sindre să nu dispară.

— Stai aici şi mori, dacă vrei, Johansen. Salutările mele lui Dale şi spune-i să te urmeze.

Gudbrand băgă mâna în buzunar şi scoase baioneta. Lumina lunii străluci pe lama mată de oțel. Sindre dădu din cap.

— Cei ca tine şi ca Gudeson sunt toți nişte visători. Bagă baioneta la loc şi vino cu mine. Ruşii tocmai primesc provizii noi pe Lacul Ladoga. Carne proaspătă.

— Nu sunt trădător, zise Gudbrand.

Sindre se ridică.

— Dacă o să încerci să mă omori cu baioneta aia, postul de ascultare olandez ne va auzi şi va da alarma. Gândeşte-te. Cine crezi că vor zice că avea de gând să dezerteze? Tu, cu toate zvonurile despre planurile tale de

a fugi, sau eu care sunt membru de partid?

— Stai jos, Sindre Fauke.

Sindre râse.

— Nu eşti criminal, Gudbrand. Acum o să plec. Acordă-mi cincizeci de metri înainte să dai alarma ca să ai spatele asigurat.

Se uitară unul în ochii celuilalt. Fulgi mici, ca nişte pene, începuseră să cadă între ei. Sindre zâmbi:

— Lumina lunii şi zăpadă în acelaşi timp. O privelişte destul de rară, nu-i aşa?

12

LENINGRAD

2 ianuarie 1943

Tranşeea în care stăteau cei patru bărbați se afla la doi kilometri nord de unitatea lor, acolo unde şanțul se răsucea, formând aproape un cerc. Căpitanul stătea față în față cu Gudbrand şi bătătorea pământul. Ningea şi pe şapca tânărului căpitan se aşezase un strat fin de zăpadă. Edvard Mosken stătea lângă căpitan şi îl studia pe Gudbrand cu un ochi deschis şi unul aproape închis.

— Deci, zise căpitanul. *Er ist hinuber zu den Russen geflohen?* A plecat la ruşi, aşa e?

— *Ja,* zise Gudbrand.

— *Warum?*[4]

— *Das weif ich nicht?*[5]

Căpitanul se uită în zare, supse din dinții găuriți şi bătători pământul cu picioarele. Apoi dădu din cap aprobator către Edvard, bolborosi câteva cuvinte către *Rottenfuhrer,* caporalul neamț care îl însoțea, apoi salutară. Zăpada scârțâi în timp ce plecau.

— Asta a fost, zise Edvard. Încă îl mai privea pe Gudbrand.

---

[4] De ce? (în lb. germană, în original)

[5] Nu ştiu. (în lb. germană, în original)

— Da, zise Gudbrand.

— Nu e mare lucru de investigat.

— Nu.

— Cine s-ar fi gândit? Ochiul lui larg deschis se uita inexpresiv la Gudbrand.

— Mereu dezertează câte cineva, zise Gudbrand. Nu pot investiga toate...

— Vreau să zic cine s-ar fi gândit că tocmai Sindre? Cine s-ar fi gândit că va face aşa ceva?

— Da, aşa e, răspunse Gudbrand.

— O hotărâre de moment. S-a ridicat şi a fugit.

— Da.

— Păcat de mitralieră, vocea lui Edvard era plină de sarcasm.

— Da.

— Şi n-ai putut să chemi nici paza olandeză?

— Am strigat, dar era prea târziu. Era întuneric.

— Era lumină de la lună.

Se priveau țintă unul pe altul.

— Ştii ce cred? întrebă Edvard.

— Nu.

— Ba da, ştii. Se vede pe fața ta. De ce, Gudbrand?

— Nu l-am omorât. Gudbrand privi țintă în ochiul de ciclop al lui Edvard. Am încercat să-l conving. Dar n-a vrut să mă asculte. Apoi a fugit. Ce aş fi putut să fac?

Amândoi respirau greu, încovoiați de vântul care le smulgea şi aburul de la gură.

— Îmi aduc aminte când ai mai avut această expresie, Gudbrand. În noaptea în care l-ai omorât pe rusul din cazarmă.

Gudbrand dădu din umeri. Edvard puse o mănuşă îngheţată pe umărul lui Gudbrand.

— Ascultă-mă. Sindre n-a fost un soldat bun, probabil că nu e nici măcar o persoană bună, dar noi avem o anumită morală şi trebuie să încercăm să păstrăm un anumit standard şi o anumită demnitate. Înţelegi?

— Pot pleca?

Edvard se uită la Gudbrand. Zvonurile cum că Hitler nu mai câştiga pe toate fronturile începuseră să ajungă şi la urechile lor. Totuşi, valul de voluntari din Norvegia creştea, iar Daniel şi Sindre fuseseră deja înlocuiţi de doi băieţi din Tynset. Mereu feţe noi, tinere. Pe unii îi ţineai minte, pe alţii îi uitai de îndată ce plecau. Daniel era printre cei de care Edvard îşi va aminti, ştia asta. Aşa cum mai ştia şi că, în scurt timp, faţa lui Sindre i se va şterge din minte. Va dispărea. Nu-şi continuă gândul.

— Da, pleacă. Şi ţine-ţi capul plecat.

— Da, bineînţeles, zise Gudbrand. O să-l ţin plecat cu siguranţă.

— Mai ţii minte ce a spus Daniel? întrebă Edvard zâmbind vag. Zicea că am mers atât de mult timp aplecaţi, încât, atunci când ne vom întoarce acasă, vom fi cocoşaţi.

În depărtare se auzi o mitralieră.

13

LENINGRAD

3 ianuarie 1943

Gudbrand se trezi tresărind. Clipi de câteva ori şi văzu doar conturul şirului de scânduri ale patului de deasupra. Mirosea acru a lemn şi a pământ. Oare țipase? Ceilalți susțineau că nu se mai trezeau din cauza țipetelor lui. Stătea acolo, simțind cum pulsul revine la normal. Se scărpină – păduchii nu dormeau niciodată.

Acelaşi vis îl trezise ca de obicei. Mai simțea încă labele pe piept şi vedea ochii galbeni în întuneric, dinții albi ai animalului de pradă duhnind a sânge şi balele care îi curgeau. Şi auzea gâfâitul înfricoşător. Oare era el sau animalul? Acesta era visul: dormea şi era treaz în acelaşi timp, dar nu se putea mişca. Animalul era pe cale să-l strângă de gât cu labele, când clănțănitul mitralierei de lângă uşă îl trezea şi vedea animalul cum e ridicat de pe pătură şi aruncat de peretele de lut al cazematei, făcut praf de gloanțe. Se făcea apoi linişte şi pe podea zăcea o masă de blană amorfă şi plină de sânge. Era un dihor. Apoi, bărbatul din uşă ieşea din întuneric în fâşia luminată de lună, dar care era atât de îngustă că nu i se vedea decât jumătate din față. Însă ceva fusese diferit în vis în noaptea aceea. Țeava puştii fumega ca de obicei, şi bărbatul zâmbea ca de obicei,

numai că avea o gaură mare şi neagră în frunte. Gudbrand văzu luna prin gaura din craniu atunci când se întoarse către el.

Gudbrand simți curentul care venea prin uşa deschisă, se uită într-acolo şi îngheță când văzu silueta întunecată care stătea în pragul uşii. Încă mai visa? Silueta intră în cameră, dar era prea întuneric ca să vadă cine era.

Silueta se opri brusc din mers.

— Eşti treaz, Gudbrand?

Vocea se auzea tare şi clar. Era Edvard Mosken. Se auzi un mormăit supărat dinspre celelalte paturi. Edvard se duse țintă la patul lui Gudbrand.

— Trebuie să te trezeşti, zise el.

Gudbrand gemu.

— Nu te-ai uitat bine pe listă. Tocmai am ieşit din gardă. Dale e la…

— S-a întors.

— Ce vrei să spui?

— Dale tocmai m-a trezit. Daniel s-a întors.

— Ce vrei să spui?

Gudbrand nu văzu în întuneric decât respirația albă a lui Edvard. Apoi îşi coborî picioarele din pat şi îşi luă ghetele de sub pătură. Când dormea, le ținea de obicei acolo, ca tălpile umede să nu înghețe. Îşi luă haina care zăcea peste pătura subțire de lână şi îl urmă pe Edvard afară. Stelele luceau deasupra lor, dar cerul nopții se lumina spre est. De undeva, auzi pe cineva suspinând îngrozitor. Altfel, era ciudat de linişte.

— Noii recruți olandezi, zise Edvard. Au sosit ieri şi

tocmai s-au întors din prima lor incursiune de pe terenul neutru.

Dale stătea în mijlocul tranşeei într-o poziție ciudată, cu capul într-o parte şi brațele depărtate de trup. Îşi legase fularul peste bărbie, iar fața vlăguită cu ochii adânciți în orbite îl făcea să arate ca un cerşetor.

— Dale! strigă Edvard pe un ton de comandă.

Dale se trezi.

— Arată-ne.

Dale îi conduse. Gudbrand simți cum i se accelerează pulsul. Gerul îi muşcă obrajii; încă nu reuşise să înlăture de tot visul pe care îl avusese. Tranşeea era atât de îngustă că abia puteau merge unul câte unul şi simțea privirea lui Edvard în ceafă.

— Aici, zise Dale arătând cu degetul.

Vântul şuiera răguşit pe sub marginile căştii. Peste cutiile de muniții, zăcea un cadavru cu picioarele ieşite în afară. Zăpada care fusese suflată de vânt în tranşee formase un strat subțire pe uniforma lui. În jurul capului cadavrului era legată o pânză de sac.

— La dracu', zise Dale. Dădu din cap şi bătu din picioare.

Edvard nu zise nimic. Gudbrand îşi dădu seama că era aşteptat.

— De ce nu l-au luat cioclii? întrebă Gudbrand în cele din urmă.

— Ba l-au luat. Au fost aici ieri după-amiază.

— Atunci de ce l-au adus înapoi?

Gudbrand observă că Edvard îl privea.

— Nici unul dintre ofițeri n-are cunoştință că s-ar fi

dat ordin să fie adus înapoi.

— O neînțelegere? întrebă Gudbrand.

— Poate. Edvard scoase din pachet o țigară subțire, pe jumătate fumată, se întoarse cu spatele la vânt şi o aprinse cu un chibrit ținut între palme. După câteva fumuri, o dădu mai departe.

— Cei care l-au luat susțin că a fost pus într-una dintre gropile comune din Sectorul de Nord.

— Dacă e aşa, n-ar trebui să fie îngropat?

Edvard clătină din cap.

— Nu sunt îngropați decât după ce sunt arşi. Şi nu-i ard decât în timpul zilei ca să nu profite ruşii de lumină. Şi pe timpul nopții noile gropi comune sunt deschise şi nepăzite. Cineva trebuie să-l fi luat pe Daniel de acolo.

— La dracu'! zise Dale iar, luând țigara şi trăgând cu poftă.

— Deci e adevărat că ard cadavrele, spuse Gudbrand. De ce? Pe gerul ăsta?

— Ştiu, făcu Dale. Fac asta fiindcă pământul e înghețat. Primăvara când se încălzeşte, pământul împinge cadavrele în sus. Dădu cu greutate țigara mai departe. Iarna trecută l-am îngropat pe Vorpens cu mult în spatele liniilor noastre. Primăvara am dat din nou de el. În orice caz, am dat de ce mai lăsaseră vulpile.

— Întrebarea e, zise Edvard, cum a ajuns Daniel aici?

Gudbrand dădu din umeri.

— Tu ai fost ultimul de gardă, Gudbrand.

Edvard îl privea cu ochiul de ciclop, celălalt fiind aproape închis. Fu rândul lui Gudbrand să tragă din țigară. Dale tuşi.

— Am trecut pe aici de patru ori, zise Gudbrand, dând țigara mai departe. Nu era aici.

— Ai fi putut să te duci în Sectorul de Nord în timpul patrulei. În zăpadă sunt urme de sanie.

— Ar fi putut să fie lăsate de ciocli, zise Gudbrand.

— Urmele de sanie sunt peste ultimele urme de ghete. Şi mai zici că ai trecut pe aici de patru ori.

— La dracu', Edvard, văd şi eu ca ăla de-acolo e Daniel! explodă Gudbrand. E clar că cineva l-a pus aici, probabil folosindu-se de o sanie. Dar dacă eşti atent la ce spun, cu siguranță o să înțelegi că cineva l-a adus aici *după* ce mi-am făcut ultimul tur.

Edvard nu răspunse; vizibil enervat, smulse ultimii doi centimetri de țigară din gura lui Dale şi se uită dezaprobator la urma udă de pe foița de țigară. Dale îşi luă firele de tutun de pe limbă şi se încruntă.

— De ce naiba m-aş complica oare cu aşa ceva? întrebă Gudbrand. Şi cum aş putea căra un cadavru din Sectorul de Nord până aici fără să mă oprească patrula?

— Ai luat-o prin teritoriul neutru.

Gudbrand dădu din cap dezaprobator.

— Crezi că am înnebunit, Edvard? Ce-aş putea face cu trupul lui Daniel?

Edvard trase ultimele două fumuri, aruncă chiştocul în zăpadă şi îl strivi cu cizma. Mereu făcea aşa, nu ştia de ce, dar nu putea suporta să vadă chiştoace de țigări. Zăpada scârțâi în timp ce-şi răsucea piciorul.

— Nu, nu cred că l-ai târât pe Daniel până aici, spuse Edvard, pentru că nu cred că e Daniel.

Dale şi Gudbrand se dădură înapoi înfricoşați.

— Bineînțeles că e Daniel, zise Gudbrand.

— Sau cineva de aceeaşi statură, zise Edvard. Şi cu insigna de pe uniformă de la aceeaşi unitate.

— Dar pânza…

— Adică e o pânză specială? îl luă Edvard peste picior, fără să-şi dezlipească privirea de la Gudbrand.

— E Daniel, zise Gudbrand înghițind în sec. Îi recunosc ghetele.

— Deci crezi că ar trebui să-i chemăm pe ciocli să-l ducă înapoi? întrebă Edvard. Fără să ne uităm mai deaproape. Pe asta te bazai, nu-i aşa?

— Du-te dracu’, Edvard.

— Nu cred că eu sunt la rând de data asta, Gudbrand. Scoate pânza, Dale.

Dale se uita cu gura căscată la cei doi care îşi înfruntară privirile ca două gloanțe dezlănțuite.

— Mă auzi? strigă Edvard. Taie pânza!

— Mai bine nu…

— E un ordin. Acum.

Dale continua să ezite. Îşi plimbă privirea de la unul la altul, apoi la cadavrul rigid de pe cutiile de muniție. Apoi ridică din umeri, îşi desfăcu haina şi duse mâna în interiorul ei.

— Aşteaptă! strigă Edvard. Cere-i lui Gudbrand să-ți împrumute baioneta.

Acum Dale chiar nu mai înțelegea nimic. Se uită întrebător la Gudbrand care îi făcu semn din cap.

— Ce vrei să spui? întrebă Edvard, încă față în față cu Gudbrand. Regulamentul spune că trebuie să ai mereu baioneta la tine, aşa că unde-i a ta?

Gudbrand nu răspunse.

— Tocmai tu, Gudbrand, maşina de ucis cu baionetă! N-ai pierdut-o pur şi simplu, nu-i aşa?

Gudbrand tot nu răspunse.

— Dacă aşa stau lucrurile, Dale, atunci poți s-o foloseşti pe a ta.

Gudbrand simți o dorință de nestăpânit de a-i scoate ochii comandantului unității. *Rottenfuhrer,* asta era! Sau mai degrabă un „Rat-fuhrer”. Un şobolan cu ochi de şobolan şi creier de şobolan. Oare chiar nu înțelegea?

În spatele lor se auzi baioneta care sfâşie pânza, apoi strigătul de uimire al lui Dale. Cei doi se întoarseră. Acolo, în lumina roşie a răsăritului, o față albă cu un rânjet hidos se holba la ei, cu un al treilea ochi negru căscat în frunte. Era, fără îndoială, Daniel.

14

MINISTERUL DE EXTERNE

4 noiembrie 1999

Bernt Brandhaug se uită la ceas şi se încruntă. Optzeci şi două de secunde, cu şapte mai multe decât de obicei. Intră apoi în sala de şedințe, zise tare „bună dimineața” şi zâmbi cu zâmbetul lui alb – pe care toți îl ştiau – celor patru care se întorseseră către el.

Kurt Meirik, POT, stătea la masă lângă Rakel (cu o clamă nepotrivită în păr, o ținută de birou şi o expresie severă). Costumul i se păru cam scump pentru o secretară. Îşi menținea părerea că e divorțată, dar probabil că fusese o căsătorie bună. Sau poate că părinții ei erau înstăriți? Faptul că era iar aici, la o şedință despre care Brandhaug lăsase să se înțeleagă că va avea loc în secret, îl făcea să creadă că avea o funcție în POT mai înaltă decât se aşteptase. Se hotărî să afle mai multe despre ea.

Anne Storksen stătea la celălalt capăt al mesei împreună cu şeful de la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, oare cum îl chema? Mai întâi îi luase mai mult de optzeci de secunde ca să ajungă în sala de şedință, iar acum nu-şi putea aminti un nume – semn de bătrânețe?

Nu-şi duse gândul până la capăt, căci îşi aminti ce se

întâmplase noaptea trecută. O invitase pe Lise, tânăra stagiară de la Biroul de Externe, la un mic prânz în interes de serviciu, aşa cum îl numea el. După aceea, o invitase să bea ceva la Hotel Continental unde Biroul de Externe îi punea la dispoziție în permanență o cameră pentru întâlniri pentru care era nevoie de mai multă discreție. Nu fusese greu s-o convingă pe Lise să iasă cu el, era o fată ambițioasă. Dar se terminase rău. Nu mai pățise aşa ceva, poate băuse prea mult, dar cu siguranță nu se punea problema că îmbătrânise. Brandhaug refuză să se mai gândească şi se aşeză.

— Mulțumesc că ați putut veni, deşi ați fost anunțați din scurt, începu el. Poate nu mai e nevoie să zic că este o şedință confidențială, dar o să o spun totuşi pentru cei care nu au atât de multă experiență în domeniu.

Se uită pe rând la fiecare, mai puțin la Rakel, lăsând clar să se înțeleagă că despre ea e vorba. Apoi se întoarse spre Anne Storksen.

— Apropo, ce mai face omul tău?

Comisarul-şef îl privi confuz.

— *Polițistul,* se grăbi Brandhaug să adauge. Hole, nu aşa îl cheamă?

Ea dădu afirmativ din cap către Moller, care îşi drese glasul de două ori înainte să continue:

— E bine, având în vedere împrejurările. E afectat, bineînțeles. Dar… e bine. Dădu din umeri ca să arate că nu mai era nimic de zis.

Brandhaug ridică din sprâncenele proaspăt pensate.

— Nu e atât de afectat, sper, încât să existe posibilitatea unei scurgeri de informații.

— Hm, făcu Moller.

Văzu cum comisarul-şef se întoarce rapid spre el cu o privire piezişă.

— Nu cred. E conştient că e vorba despre o chestiune delicată. Şi, bineînțeles că a depus jurământ că va păstra tăcerea.

— Acelaşi lucru e valabil şi pentru ceilalți polițişti implicați, adăugă Anne Storksen imediat.

— Să sperăm atunci că totul e sub control, zise Brandhaug. Să vă prezint pe scurt ultima situație. Tocmai am avut o conversație lungă cu ambasadorul Statelor Unite şi cred că pot spune că ne-am pus de acord în privința lucrurilor esențiale din această chestiune tragică.

Îi privi pe fiecare în parte. Se uitau la el nemişcați, într-o atmosferă de aşteptare tensionată. Aşteptau ceva ce el, Bernt Brandhaug, avea să le spună. Disperarea pe care o resimțise cu câteva secunde înainte păru că se risipeşte.

— Ambasadorul mi-a putut spune că agentul de la Serviciul Secret pe care omul vostru – arătă spre Moller şi spre comisarul-şef – l-a împuşcat la stația de taxare e în afara oricărui pericol, iar starea lui e stabilă. Au fost afectate vertebrele dorsale şi prezintă hemoragii interne, dar vesta antiglonț l-a salvat. Îmi pare rău că nu am aflat informația mai devreme, dar, din motive lesne de înțeles, am încercat să limităm discuțiile despre acest subiect. Nu au fost date decât vreo câteva detalii esențiale unui număr mic de persoane implicate.

— Unde e el? întrebă Moller.

— Strict vorbind, nu-i nevoie să ştii acest lucru, inspectore Moller.

Îl privi pe Moller a cărui faţă căpătase o expresie ciudată. Preţ de o secundă în cameră se lăsă o tăcere apăsătoare. Se simţeau mereu puţin jenaţi când li se amintea că nu aveau voie să ştie mai mult decât trebuie pentru a-şi face meseria. Brandhaug zâmbi şi îşi împreună mâinile în semn de regret de parcă ar fi spus: „Înţeleg de ce întrebi, dar asta-i regula”. Moller dădu din cap şi îşi coborî privirea.

— Bine, zise Brandhaug. Asta e tot ce pot să vă spun – după operaţie a fost transportat cu avionul la un spital militar din Germania.

— Bine. Moller se scărpină pe ceafă. Ăăă…

Brandhaug aşteptă.

— Cred că e în regulă să-l informez şi pe Hole. Şi anume că agentul de la Serviciul Secret şi-a revenit. Asta i-ar face situaţia mai… uşoară.

Brandhaug se uită la Moller. Nu-i era uşor să lucreze cu şeful brigăzii de Combatere a Crimei Organizate.

— Nici o problemă.

— La ce acord s-a ajuns cu ambasadorul? Era Rakel.

— Ajung şi la asta, zise Brandhaug cu blândeţe.

De fapt, chiar asta intenţiona să spună, dar nu-i plăcea deloc să fie întrerupt astfel.

— În primul rând, aş vrea să-i evidenţiez pe Moller şi Poliţia din Oslo pentru evaluarea rapidă a situaţiei. Dacă rapoartele sunt corecte, în douăzeci de minute agentul a primit îngrijiri medicale.

— Hole şi colega lui, Ellen Gjelten, l-au dus cu

maşina la spitalul Aker, zise Anne Storksen.

— Admirabil de prompți, replică Brandhaug. Ambasadorul american e de aceeaşi părere.

Moller şi comisarul-şef schimbară priviri.

— Mai mult, ambasadorul a vorbit cu cei de la Serviciul Secret şi nu se pune problema ca partea americană să deschidă o acțiune juridică. Bineînțeles.

— Bineînțeles, repetă Meirik.

— Am stabilit de asemenea că vina e în principal de partea americană. Agentul din cabina de la stația de taxare n-ar fi trebuit să fie acolo. Adică avea voie, dar agentul norvegian de legătură ar fi trebuit să fie informat. Polițistul norvegian care era în postul din zona căruia a intrat ofițerul şi care ar fi trebuit – scuze, *ar fi putut* – să-l informeze pe ofițerul de legătură, i-a permis intrarea doar pe baza legitimației pe care acesta i-a arătat-o. Dispozițiile oficiale erau ca agenții de la Serviciul Secret să aibă acces în toate zonele de securitate, drept pentru care polițistul n-a văzut nici un motiv pentru care ar fi trebuit să raporteze mai departe. Acum putem spune totuşi că *ar fi trebuit* s-o facă.

Se uită la Anne Storksen, care nu dădu nici un semn că n-ar fi de acord.

— Vestea bună e că în acest moment se pare că totul a rămas secret. Totuşi, nu am convocat această şedință ca să discutăm despre ce ar trebui să facem dacă avem în vedere cel mai bun scenariu posibil, care oricum înseamnă mai mult decât să stăm relaxați. Cred că nici nu trebuie să luăm în considerație o asemenea variantă. Ar fi absolut naiv din partea noastră să credem că toată

treaba asta cu împuşcatul nu o să răsufle mai devreme sau mai târziu.

Bernt Brandhaug îşi împreună palmele parcă pentru a-şi alege mai uşor cuvintele.

— În afară de cei peste douăzeci de oameni de la POT, de la Departamentul de Externe şi grupul coordonator care ştiu de această chestiune, au mai fost aproximativ cincisprezece polițişti care au asistat la evenimentul de la stația de taxare. Nu vreau să zic ceva rău despre ei. Sunt convins că, în general, respectă jurământul privind confidențialitatea. Dar sunt doar nişte polițişti obişnuiți care nu au experiența gradului de confidențialitate cerut de asemenea circumstanțe. Ba mai mult, există angajați ai Rikshospital, ai companiei aeriene, ai firmei care administrează drumurile Fjellinje AS şi ai hotelului Plaza care au cu toții motive, într-o măsură mai mică sau mai mare, să fie suspicioşi în privința celor întâmplate. Nu avem nici o garanție că n-a urmărit nimeni prin binoclu coloana oficială de pe clădirile din jur. Un singur cuvânt de la oricare dintre cei implicați şi... Scoase un şuierat ca de explozie.

Se făcu linişte la masă până când Moller îşi drese glasul.

— Şi de ce e aşa de... periculos dacă se află?

Brandhaug dădu din cap ca să arate că asta nu era chiar cea mai idioată întrebare pe care o auzise vreodată, lucru care îl făcu imediat pe Moller să înțeleagă că de fapt chiar aşa şi era.

— Statele Unite ale Americii sunt mai mult decât un aliat, începu Brandhaug cu un zâmbet abia schițat.

Spuse acest lucru cu intonația cu care îi explici cuiva din afară că Norvegia are rege, iar capitala e Oslo.

— În 1920, Norvegia era una dintre cele mai sărace țări din Europa şi probabil că ar mai fi şi astăzi dacă nu ne-ar fi ajutat americanii. Nu vă gândiți la vorbele goale ale politicienilor. Emigrarea, Planul Marshall, Elvis şi finanțarea aventurii petroliere au transformat Norvegia probabil în cea mai proamericană țară din lume. Noi toți cei adunați aici am muncit ani de zile să ocupăm funcțiile pe care le ocupăm astăzi. Dar dacă din întâmplare ar ajunge la urechile politicienilor noştri că toți din această cameră sunt responsabili de a fi pus în pericol viața preşedintelui…

Brandhaug lăsă restul propoziției în aer în timp ce se uita la cei de la masă.

— Din fericire pentru noi, zise el, americanii ar recunoaşte mai degrabă că unul dintre agenții lor de la Serviciul Secret a greşit decât să recunoască faptul că există o lipsă fundamentală de cooperare cu unul dintre aliații cei mai apropiați.

— Asta înseamnă, interveni Rakel fără să ridice ochii, că nu avem nevoie de un țap ispăşitor dintre ai noştri. Apoi ridică privirea şi se uită direct la Bernt Brandhaug. Ba din contră. Avem nevoie de un erou norvegian, nu-i aşa?

Brandhaug îşi opri privirea asupra ei cu un amestec de surpriză şi interes. Surpriză pentru că îşi dăduse seama atât de repede unde țintește, şi interes pentru că-şi dăduse seama că era cu siguranță o persoană de luat în seamă.

— Aşa e. Atunci când se va afla că un poliţist norvegian a tras într-un agent de la Serviciul Secret, trebuie să avem clară versiunea noastră, zise el. Iar versiunea noastră trebuie să fie că ai noştri nu au făcut nimic în neregulă. Ofiţerul nostru de legătură de la faţa locului s-a conformat instrucţiunilor, iar vina este doar a agentului de la Serviciul Secret. E o versiune pe care o putem susţine şi noi, şi americanii. Adevărata provocare e ca mass-media să înghită asta. Şi de aceea…

— … avem nevoie de un erou, adăugă comisarul-şef.

— Scuzaţi-mă, zise Moller. Oare sunt singurul de aici care nu înţelege miezul problemei? Făcu o încercare nereuşită să râdă scurt.

— Ofiţerul a avut prezenţă de spirit în ceea ce putea să fie o potenţială situaţie ameninţătoare pentru preşedinte, spuse Brandhaug. Dacă persoana din cabină ar fi fost un asasin, lucru pe care a fost obligat să-l ia în consideraţie având în vedere instrucţiunile referitoare la acest posibil scenariu, ar fi salvat viaţa preşedintelui. Faptul că individul s-a dovedit a nu fi asasin, nu schimbă lucrurile.

— Aşa e, spuse Anne Storksen. În asemenea situaţii instrucţiunile trebuie luate primele în consideraţie şi nu evaluarea personală a situaţiei.

Meirik nu zise nimic, dar dădu din cap în semn de aprobare.

— Bine, făcu Brandhaug. Miezul problemei, aşa cum îl numeşti tu, Bjarne, e să convingem presa, superiorii şi pe toţi care au ceva de-a face cu acest caz, că nu am avut niciodată vreo urmă de îndoială în ceea ce priveşte

corectitudinea reacției ofițerului nostru de legătură. Esența problemei e să ne purtăm ca şi cum el a făcut o faptă eroică din toate punctele de vedere.

Brandhaug văzu că Moller e stupefiat.

— Dacă nu l-am evidenția pe ofițer, am recunoaşte deja pe jumătate că a făcut o eroare de judecată atunci când a tras asupra agentului şi, prin urmare, că măsurile de securitate pe timpul vizitei preşedintelui au avut lipsuri.

Toți cei din jurul mesei aprobară.

— *Ergo*[6]… zise Brandhaug. Îi plăcea cuvântul la nebunie. Era un cuvânt îmbrăcat în armură, aproape de neînfrânt pentru că făcea recurs la autoritatea logicii. *Din asta rezultă următoarele.*

— *Ergo,* îi dăm o medalie? Era din nou Rakel.

Brandhaug simți o undă de iritare. Felul în care spusese „medalie”. De parcă tocmai scriau scenariul unei comedii în care se repezeau cu entuziasm să dea tot felul de sugestii amuzante. Prezentarea lui era o comedie.

— Nu, rosti el încet, apăsat. Nu o medalie. Medaliile şi distincțiile nu au solemnitate. Şi nici nu ne dau credibilitatea pe care o căutăm. Se lăsă pe spătar, cu mâinile la ceafă. Hai să-l avansăm pe omul nostru. Să-l facem inspector.

Se făcu linişte.

— Inspector? Bjarne Moller se uita neîncrezător la

---

[6] Prin urmare (în lb. Latină, în original)

Brandhaug. Pentru că a împuşcat un agent de la Serviciul Secret?

— Poate că sună cam macabru, dar gândiți-vă puțin.

— E… Moller clipi şi păru pe punctul de a spune mai multe, dar hotărî ca pentru moment să-şi țină gura.

— Nu trebuie să facă treburile care țin de obicei de rangul de inspector, îl auzi Brandhaug pe comisarul-şef vorbind.

Avea o oarecare ezitare în voce. De parcă băga lână prin urechile acului.

— Ne-am gândit şi la asta, Anne, răspunse el accentuându-i oarecum numele.

Era prima oară când îi spunea pe numele de botez. Ea ridică uşor din sprâncene, dar altfel nu văzu nimic care să sugereze că avea obiecții.

— Problema, continuă el, e că dacă toți colegii acestui ofițer de legătură împuşcă-lume al vostru vor considera promovarea bătătoare la ochi şi titlul doar de fațadă, atunci nu vom obține mare lucru. De fapt, nu vom obține nimic. Dacă vor suspecta că e vorba de o acoperire, vor începe să circule imediat zvonuri, şi vom da impresia că am încercat deliberat să ascundem că noi, voi şi acest polițist am comis o gafă. Cu alte cuvinte, trebuie să-i dăm un post unde să nu se poată sta cu ochii pe ce face el de fapt. Sau, ca să zic aşa, o avansare urmată de o mutare la o operațiune sub acoperire.

— Sub acoperire. Adică mână liberă. Rakel zâmbi ironic. Se pare că te gândeşti să-l trimiți la noi.

— Ce zici, Kurt? întrebă Brandhaug.

Kurt Meirik se scărpină după ureche, râzând încet.

— Da, zise el. Se găseşte mereu ceva de făcut pentru un inspector, trebuie să recunosc.

Brandhaug înclină din cap.

— Asta ne-ar ajuta foarte mult.

— Da, trebuie să ne ajutăm reciproc atunci când se poate.

— Excelent, spuse Brandhaug zâmbind larg şi uitându-se la ceasul de pe perete, ca să dea de înțeles că şedința se sfârşise.

Scaunele scârțâiră.

15

SANKSTHANSHAUGEN

4 noiembrie 1999

În boxe, Prince cânta de mama focului.

Ellen se uită la Tom Waaler care tocmai pusese o casetă şi dăduse volumul atât de tare, că basul făcea bordul să vibreze. Falsetul ascuțit al lui Prince îi sparse timpanele.

— Nu-i aşa că-i superb? țipă Tom.

Ellen nu dorea să-l supere, aşa că doar dădu din cap. Nu că avea prejudecăți şi-l considera pe Tom irascibil, dar se hotărâse să nu îşi încalce principiile cât era posibil. Sperase asta până în clipa în care echipa Ellen Gjelten – Tom Waaler s-a destrămat. Bjarne Moller, şeful departamentului lor, spusese clar că erau parteneri doar provizoriu. Toată lumea ştia că din primăvară Tom va ocupa postul de inspector.

— Poponar negru, țipă Tom. Prea mult.

Ellen nu răspunse. Ploua aşa de tare încât chiar şi cu ştergătoarele mergând încontinuu, apa stătea pe parbriz ca un filtru moale şi făcea clădirile din Ullevalsveien să pară nişte case moi, de jucărie, ce se mişcau într-o parte şi în alta. Moller îi trimisese de dimineață să-l găsească pe Harry. Deja sunaseră la uşa apartamentului lui de pe strada Sofies şi ajunseseră la concluzia că nu e acasă.

Sau că nu dorise să le deschidă uşa. Sau *nu putuse* să o deschidă. Ellen se temea de ce era mai rău. Se uită la oameni cum se grăbeau pe trotuar. Aveau şi ei trăsături ciudate, deformate, ca în oglinzile fermecate de la bâlci.

— Fă stânga şi opreşte în faţă la barul lui Schroder, zise ea. Poţi să aştepţi în maşină până intru eu.

— E în regulă, zise Waaler. Beţivii sunt cei mai răi.

Ea se uită la el, dar expresia lui nu trăda dacă se referea în general la clienţii matinali ai lui Schroder sau la Harry în special. Opri în staţia de autobuz şi, în timp ce cobora, Ellen văzu că se deschisese o *Kaffebrenneri* peste stradă. Sau poate că era acolo de când lumea, iar ea pur şi simplu n-o observase. Pe scaunele de la bar aşezate lângă geam stăteau tineri cu pulovere pe gât care citeau ziare străine sau se uitau la ploaie, ţinând cu ambele mâini ceşti albe de cafea, probabil întrebându-se dacă aleseseră cursul potrivit la facultate, canapeaua potrivită, partenerul potrivit, clubul de fotbal potrivit sau oraşul din Europa potrivit.

În pragul uşii restaurantului, aproape că se ciocni de un bărbat îmbrăcat într-un pulover islandez. Alcoolul aproape că-i spălase albastrul ochilor; mâinile îi erau mari cât nişte tigăi şi erau negre de murdărie. Ellen simţi mirosul de transpiraţie şi de alcool trezit în timp ce trecu pe lângă ea. Înăuntru era o atmosferă matinală de amorţire. Doar patru mese erau ocupate. Ellen mai fusese acolo, în urmă cu mult timp, şi, din câte îşi dădea seama, nu se schimbase nimic. Tablouri mari cu vechiul Oslo atârnau pe pereţi şi vopseaua maro şi tavanul fals de sticlă din mijloc îl făceau să semene cu un pub

englezesc. Nu prea mult, dacă e să fim cinstiți. Mesele şi scaunele de plastic îl făceau să semene mai degrabă cu salonul pentru fumători de pe un vapor de-a lungul coastei More. În spatele încăperii, o chelneriță cu şorț se aplecă deasupra tejghelei, fumând în timp ce se uita cu un ochi la Ellen. Harry stătea chiar în colț, lângă fereastră, cu capul pe masă. În fața lui, un pahar de bere pe jumătate gol.

— Bună, zise Ellen aşezându-se în fața lui.

Harry ridică privirea şi dădu din cap. De parcă chiar o aştepta. Capul îi lunecă din nou.

— Am tot încercat să te găsim. Am sunat şi la tine acasă.

— Şi eram acasă? întrebă el pe un ton inexpresiv, fără să zâmbească.

— Nu ştiu. Eşti acasă, Harry? Arătă spre pahar.

El dădu din umeri.

— Şi-a revenit, zise ea.

— Am aflat. Moller mi-a lăsat un mesaj pe robot. Vorbea surprinzător de clar. N-a zis cât de tare e rănit. Are ceva la spate, aşa e?

Ridică privirea, dar Ellen nu-i răspunse.

— Poate că va rămâne doar paralizat? continuă Harry, bătând uşor în paharul deja gol. *Skal.*

— De mâine nu mai eşti în concediu medical, zise ea. Te aşteptăm înapoi la muncă.

El înălță capul.

— Sunt în concediu medical?

Ellen îi întinse peste masă un dosar de plastic. Înăuntru se zărea o hârtie roz întoarsă pe dos.

— Am vorbit cu Moller. Şi cu doctorul Aune. Ia formularul ăsta de concediu medical. Moller a zis că e normal să-ți iei câteva zile libere ca să-ți revii după accidentul din timpul serviciului. Vino mâine.

Se uită înspre fereastra colorată din sticlă mată. Probabil pentru intimidate, ca cei dinăuntru să nu poată fi văzuți de afară. „Exact pe dos față de *Kaffebrenneri*”, se gândi Ellen.

— Ei, vii?

— Ei bine, se uită la ea cu aceeaşi lucire în ochi pe care şi-o amintea din dimineața de după întoarcerea la Bangkok, n-aş băga mâna în foc.

— Oricum, vino. Te aşteaptă câteva surprize.

— Surprize? râse Harry încet. Mă întreb ce-ar putea fi? O pensionare anticipată? O concediere onorabilă? O să mă medalieze preşedintele?

Înălță capul, suficient ca Ellen să-i vadă ochii injectați. Oftă şi se întoarse cu fața la fereastră. Dincolo de sticla mată alunecau maşini fără formă, ca într-un film halucinant.

— De ce îți faci singur una ca asta, Harry? Tu ştii, şi eu ştiu, *toată lumea* ştie că nu a fost vina ta! Până şi cei de la Serviciul Secret recunosc că e greşeala lor că nu ne-au informat. Şi că noi, adică tu, ai reacționat cum trebuia.

Harry îi zise încet, fără s-o privească:

— Crezi că familia lui o să vadă lucrurile aşa când se va întoarce acasă într-un scaun cu rotile?

— Doamne, Harry!

Ellen ridicase vocea şi văzu că femeia de la tejghea îi

privea cu interes crescând. Probabil că mirosea că în aer pluteşte o ceartă.

— Există mereu şi ghinionişti, cei care nu rezistă până la capăt. Aşa stau lucrurile. Nu e vina nimănui. Ştiai că în fiecare an şaizeci la sută dintre brumărițele de pădure mor? Şaizeci la sută! Dacă ar fi să capitulăm şi să filozofăm, înainte de a şti ce s-a întâmplat, am sfârşi şi noi printre cei şaizeci la sută, Harry.

Harry nu răspunse. Stătea clătinându-şi capul deasupra feței de masă în carouri, arsă cu țigara din loc în loc.

— O să mă detest că-ți zic asta, Harry, dar aş considera că îmi faci mie un serviciu dacă o să vii mâine. Vino pur şi simplu. N-am să vorbesc cu tine, iar tu nu o să respiri înspre mine, bine?

Harry puse degetul mic pe una dintre găurile din fața de masă. Apoi îşi mută paharul ca să acopere una dintre ele. Ellen aşteptă.

— Waaler te aşteaptă în maşină? întrebă Harry.

Ellen dădu din cap. Ştia foarte bine că cei doi nu se înțeleg deloc. Îi veni o idee, şovăi, apoi riscă:

— A pariat pe o sută de coroane că nu o să vii.

Harry râse iar încet. Apoi îşi sprijini capul cu mâinile şi o privi.

— Nu te pricepi deloc să minți, Ellen. Dar mulțumesc că ai încercat.

— Du-te naibii!

Inspiră, vru să zică iar ceva, dar se răzgândi şi îl privi pe Harry câteva clipe. Apoi inspiră din nou.

— Bine, trebuia să te anunțe Moller, dar îți spun eu:

o să te facă inspector la POT.

Râsul lui Harry se auzi ca motorul unui Cadillac Fleetwood.

— Recunosc, dacă vei exersa puțin poate că o începi să te pricepi să minți.

— Aşa e cum îți zic!

— E imposibil. Se uită iar pe geam.

— De ce? Eşti unul dintre cei mai buni detectiv ai noştri. Tocmai ai demonstrat că eşti un polițist al naibii de bun. Cunoşti legea. Eşti…

— Îți zic că e imposibil. Chiar dacă a propus cineva prostia asta.

— De ce?

— Dintr-un motiv foarte simplu. Parcă ziceai că şaizeci la sută dintre păsările alea…?

Trase de fața de masă.

— Se numesc brumărițe de pădure.

— Da. Şi de ce mor?

— Ce vrei să spui?

— Doar nu se întind şi mor pur şi simplu?

— De foame. Din cauza animalelor de pradă. De frig. De oboseală. Poate că se ciocnesc de geamuri. Din orice motiv.

— Bine. Pun pariu că nici una dintre ele nu moare fiindcă a tras în ea un polițist norvegian fără permis de portarmă pentru că a picat testul de trageri la țintă. Un polițist care, de îndată ce se vor afla toate astea, va fi dat în judecată şi probabil condamnat la închisoare între unu şi trei ani. Motive foarte bune ca să fii avansat inspector, nu-i aşa?

Ridică paharul şi-l trânti pe dosarul de plastic.

— Ce test de trageri? întrebă ea.

O privi atent. Ea se uită la el încrezătoare.

— Ce vrei să zici? întrebă el.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, Harry.

— Ba ştii foarte bine că…

— Din câte ştiu eu, ai trecut testul anul ăsta. Şi Moller ştie la fel. Azi-dimineață s-a dus chiar la ofițerul care dă permisele de portarmă ca să verifice împreună cu instructorul de tir. S-au uitat prin dosare şi, din câte au văzut, ai luat suficiente puncte ca să treci. Să ştii că nu avansează în funcția de inspector POT pe cei care trag în agenții Serviciului Secret şi nu au permis.

Îi zâmbi larg lui Harry, care acum părea mai degrabă uimit decât beat.

— Dar nu am permis de portarmă!

— Ba da, ai. Doar că l-ai pierdut. Dar o să-l găseşti, Harry, cu siguranță.

— Ascultă-mă…

Se opri şi se uită la dosarul de plastic din fața lui. Ellen se ridică.

— Ne vedem la nouă, inspectore.

Harry nu mai apucă decât să dea din cap fără să spună un cuvânt.

16

RADISSON SAS, HOLBERGS PLASS

5 noiembrie 1999

Betty Andresen avea un păr blond şi ondulat gen Dolly Parton care semăna cu o perucă. Cu toate astea, nu era perucă, iar asemănarea cu Dolly Parton se oprea la păr. Betty Andresen era înaltă şi slabă şi când zâmbea ca acum, abia dacă i se vedeau dinții. De data asta, zâmbea către bărbatul în vârstă de la recepția hotelului Radisson SAS din Holbergs Plass. Nu era o recepție în sensul consacrat al cuvântului, ci una cu „insule” multifuncționale, cu calculatoare care permiteau ca mai mulți clienți să fie serviți în acelaşi timp.

— Bună dimineața, zise Betty Andresen.

Asta învățase la şcoala de servicii turistice din Stavanger, să facă diferența între momentele diferite din zi când îi saluta pe oameni. Astfel, peste şase ore va zice „Bună ziua”, şi peste alte două ore, „Bună seara”. Apoi va pleca acasă, în apartamentul ei de două camere din Torshov, dorindu-şi să aibă cui să spună „Noapte bună”.

— Aş vrea să îmi arătați o cameră cât mai sus.

Betty Andresen se uită la haina bărbatului de pe umerii căreia curgea apă. Afară ploua cu găleata. O picătură tremurătoare se agățase de marginea pălăriei.

— Vreți *să vedeți* o cameră?

Betty Andresen nu încetă să zâmbească. Învățase principiul pe care îl urma cu religiozitate că toată lumea trebuia tratată ca un client până când se dovedea contrariul. Dar ştia la fel de bine că avea în față un exemplu al tipului: bătrân-în-vizită-în-capitală-care-ar-vrea-să-vadă-priveliştea-de-pe-hotelul SAS-fără-să-plătească. Mai ales vara veneau din aceştia. Şi nu doar pentru a vedea panorama. Odată, o femeie ceruse să vadă Apartamentul Prezidențial de la etajul douăzeci şi unu doar ca să-l poată descrie prietenelor şi să le spună că a stat în el. Chiar îi oferise lui Betty cincizeci de coroane ca să îi treacă numele în registrul clienților pentru a putea folosi asta drept dovadă.

— O cameră pentru o persoană sau una dublă? întrebă Betty. Fumător sau nefumător?

Cei mai mulți dădeau înapoi când ajungea aici.

— Nu are importanță, zise bătrânul. Cel mai important lucru e priveliştea. Aş vrea să văd o cameră orientată spre sud-vest.

— Da, de acolo se poate vedea întreg oraşul.

— Chiar aşa. Care e cea mai bună cameră pe care o aveți?

— Cea mai bună e, bineînțeles, Apartamentul Prezidențial, dar aşteptați un moment. Să verific dacă avem disponibilă o cameră standard?

Se uită la panoul de chei şi aşteptă să vadă dacă muşcă din momeală. Nu dură mult.

— Aş vrea să văd apartamentul.

„Cred şi eu că vrei”, se gândi ea. Se uită la bărbatul în vârstă. Betty nu era o persoană absurdă. Dacă cea mai

mare dorință a unui bătrân e să vadă priveliştea de pe hotelul SAS, nu o să-i stea în cale.

— Să mergem să ne uităm, zise ea, zâmbindu-i fermecător, zâmbet rezervat doar clienților obişnuiți ai hotelului. Ați venit în vizită la cineva aici, în Oslo? întrebă ea din politețe în lift.

— Nu, zise bărbatul care avea sprâncene stufoase ca tatăl ei.

Betty apăsă butonul din lift, uşile se închiseră şi liftul se puse în mişcare. Nu se obişnuise cu el – se simțea ca trasă înspre ceruri. Uşile se deschiseră şi, ca de obicei, se aştepta într-un fel să păşească într-o lume nouă şi diferită, precum fetița din *Vrăjitorul din Oz.* Dar era mereu aceeaşi lume. Merseră pe holul cu tapet şi mochetă asortată şi cu picturi scumpe pe pereți. Băgă cheia în uşa apartamentului, apoi zise „După dumneavoastră”, şi-i ținu uşa deschisă. Acesta intră, iar ea se gândi că părea nerăbdător.

— Apartamentul Prezidențial are 105 metri pătrați, zise Betty. Apartamentul are două dormitoare, fiecare cu pat mare, şi două băi, fiecare cu jacuzzi şi telefon.

Intră în camera în care bărbatul se dusese la fereastră.

— Mobila a fost creată de Poul Henriksen, un designer danez, zise ea mângâind măsuța de cafea acoperită cu un geam subțire ca o foaie de hârtie. Poate vreți să vedeți băile?

Bătrânul nu răspunse. Nu îşi scosese pălăria udă şi, în tăcerea ce se aşternu, Betty auzi o picătură care căzu pe parchetul din lemn de cireş. Se duse lângă el. De aici

se vedea tot ce era important: primăria, Teatrul Național, Palatul, Parlamentul Norvegiei – Storting – şi Fortăreața Akershus. Sub hotel se întindeau Grădinile Palatului, cu pomi ca degetele de vrăjitoare îndreptate spre un cer plumburiu.

— Ar trebui să veniți aici într-o zi frumoasă de primăvară, zise Betty.

Bătrânul se întoarse şi o privi fără să o înțeleagă, iar Betty îşi dădu seama ce spusese. Ar fi putut la fel de bine să adauge: „De vreme ce ați venit aici doar ca să priviți”.

Trecu peste asta zâmbindu-i pe cât de frumos putu.

— Când iarba e verde şi copacii sunt înfrunziți în Grădinile Palatului. Atunci e absolut minunat.

El se uită atent la ea, dar părea că se gândeşte la altceva.

— Aveți dreptate, rosti el în cele din urmă. Copacii înfrunzesc. Nu m-am gândit la asta. Arătă spre fereastră. Se deschide?

— Puțin, zise Betty, uşurată că schimbase subiectul. Răsuciți de mâner aşa.

— De ce doar puțin?

— Ca să nu-i vină cuiva idei ciudate.

— Idei ciudate?

Ea îi aruncă o privire. Oare bătrânul era cam senil?

— Să facă o plimbare, zise ea. Adică să se sinucidă. Sunt mulți oameni nefericiți care… Făcu un gest cu mâna care trebuia să arate ce fac oamenii nefericiți.

— Deci asta înseamnă o idee ciudată? Bătrânul îşi frecă bărbia. Oare zărise urma unui zâmbet printre

riduri? Chiar dacă eşti nefericit?

— Chiar aşa, răspunse Betty pe un ton hotărât. Cel puțin, în acest hotel în timp ce eu sunt de serviciu.

— În timp ce sunteți de serviciu. Bătrânul chicoti. Asta chiar a fost bună, Betty Andresen.

Ea sări auzindu-şi numele. Bineînțeles, îl citise pe ecuson. Atunci vedea bine; literele cu care era scris numele ei erau pe atât de mici pe cât erau de mari literele din RECEPȚIONER. Se prefăcu că se uită discret la ceas.

— Da, zise el. Probabil că aveți alte lucruri mai importante de făcut.

— Cred că da, zise ea.

— Atunci o iau, spuse bătrânul.

— Pardon?

— Iau camera. Nu în seara asta, dar…

— Luați camera?

— Da. Pot să o rezerv, nu-i aşa?

— Da, dar… e foarte scumpă.

— Prefer să plătesc în avans.

Bătrânul scoase un portofel din buzunar şi scoase un teanc de bancnote.

— Nu, nu la asta m-am referit, dar e 7 000 pe noapte. N-ați vrea mai degrabă să vedeți…

Betty se holbă la bancnotele de o mie de coroane pe care i le fluturase prin față.

— Puteți plăti când veniți, zise ea. Când ați vrea…

— Aşa cum mi-ai recomandat, Betty. Într-o zi de primăvară.

— Bine. Într-o zi anume?

— Bineînțeles.

17

SEDIUL POLIŢIEI

5 noiembrie 1999

Bjarne Moller oftă şi se uită pe geam. Gândurile îi zburară aiurea, aşa cum se tot întâmpla în ultima vreme. Ploaie se oprise, deşi cerul plumburiu încă mai apăsa peste sediul Poliției din Gronland. Un câine se plimba pe pajiştea cafenie, lipsită de viață. În Bergen era un post vacant la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Se primeau cereri până săptămâna următoare. Un coleg de acolo îi spusese că în Bergen plouă doar de două ori toamna: din septembrie până în noiembrie, şi din noiembrie până de Anul Nou. Erau exagerări, cei din Bergen exagerau mereu. Fusese acolo şi-i plăcuse oraşul. Era departe de politicienii din Oslo şi era un oraş mic. Îi plăceau oraşele mici.

— Ce e? Moller se întoarse şi văzu aerul resemnat al lui Harry.

— Tocmai îmi explicai că o schimbare mi-ar face bine.

— A, da?

— Sunt propriile tale cuvinte, şefu'.

— A, da. Aşa e. Trebuie să ne asigurăm că nu ne împotmolim pe un drum bătătorit, din cauza vechilor obiceiuri şi a rutinei. Trebuie să mergem mai departe şi să evoluăm. Trebuie să ne distanțăm.

— Sunt diverse feluri de distanțare. POT e doar trei etaje mai sus.

— Să ne distanțăm de tot, vreau să zic. Şeful Serviciului de Securitate, Meirik, crede că eşti foarte potrivit pentru postul pe care îl are pentru tine.

— Posturile de genul ăsta n-ar trebui scoase la concurs?

— Stai liniştit, Harry.

— Nu? Dar dă-mi voie să mă întreb de ce Dumnezeu vrei să lucrez la supraveghere? Crezi că sunt bun să lucrez sub acoperire?

— Nu, nu.

— Nu?

— Adică da. De fapt, nu chiar *da*… dar de ce nu?

— De ce nu?

Moller se scărpină pe ceafă furios. Fața i se înroşise.

— La dracu', Harry! Ți se oferă o slujbă de inspector, cu un salt de cinci puncte la salariu, fără ture de noapte şi mai mult respect din partea debutanților. E de bine, Harry.

— Îmi plac turele de noapte.

— Nimănui nu-i plac turele de noapte.

— De ce nu-mi dai postul vacant de inspector de aici?

— Harry, fă-mi un serviciu şi acceptă.

Harry se jucă enervat cu paharul de carton.

— Şefule, zise el, de cât timp ne cunoaştem?

Moller ridică un deget pentru a-l certa.

— Nu mă lua cu din astea, că am fost împreună la bine şi la greu…

— De şapte ani. Şi de şapte ani am interogat oameni

din oraşul ăsta care sunt probabil cele mai stupide ființe cu două picioare, şi tot n-am întâlnit unul care să mintă mai prost decât tine. Poate că sunt eu prost, dar mai am câțiva neuroni care funcționează şi care îmi spun că nu am primit postul pentru meritele mele. Şi nici pentru că, spre marea mea surpriză, am brusc cel mai mare punctaj din tot departamentul la testul de tras cu arma. Mi se spune că are legătură cu faptul că am împuşcat un agent de la Serviciul Secret. Iar tu nu vrei să-mi spui nimic, şefu'.

Moller deschise gura, o închise din nou şi îşi încrucişă brațele într-un fel care vorbea de la sine.

Harry continuă:

— Ştiu că tu eşti responsabil pentru circul ăsta. Şi chiar dacă nu am toate datele, am ceva imaginație şi pot să ghicesc restul. Dacă am dreptate, înseamnă că nu mai contează ce îmi doresc eu vizavi de cariera mea în poliție. Răspunde-mi doar. Am de ales?

Moller clipi, apoi clipi iar. Se gândi din nou la Bergen. La iernile fără zăpadă. La plimbările de duminică pe Muntele Floyen, împreună cu soția şi băieții. Un loc în regulă. Glume bune, un pic de talmeş-balmeş, fără benzi criminale şi copii de paisprezece ani care iau supradoze. Poliția din Bergen.

— Nu, zise el.

— Bine, spuse Harry. Aşa credeam şi eu. Mototoli paharul de carton şi ținti coşul de gunoi. Ziceai ceva de un salt de cinci puncte la salariu?

— Şi de propriul tău birou.

— Separat de al celorlalți, bănuiesc. Îl aruncă țintit

cu o mişcare înceată, calculată. Ore în plus?

— La nivelul ăla, nu.

— Atunci va trebui să mă grăbesc acasă la ora patru.

Cartonul ateriză pe podea la jumătate de metru de coş.

— Sunt convins că va fi bine, zise Moller cu o urmă de zâmbet.

18

GRĂDINILE PALATULUI

10 noiembrie 1999

Era o seară rece şi senină. Primul lucru care îi atrase atenția bătrânului când ieşi din stația de metrou fu numărul mare de oameni de pe stradă. Îşi închipuise că centrul va fi aproape gol, dar taxiurile de pe bulevardul Karl Johans treceau în sus şi în jos pe sub luminile de neon, iar trotuarele erau pline de oameni. Aşteptă la semafor să se facă verde împreună cu un grup de tineri oacheşi, care sporovăiau într-o limbă străină. Probabil că erau pakistanezi. Sau poate arabi. Gândurile îi fură întrerupte de semaforul care îşi schimbă culoarea şi traversă hotărât strada, apoi urcă dealul spre fațada luminată a palatului. Chiar şi aici erau oameni, cei mai mulți dintre ei tineri ducându-se şi venind doar ei ştiau de unde. Sus pe deal, se opri să mai respire în fața statuii lui Karl Johan călare pe cal, uitându-se visător înspre Storting. Cu ultimele puteri, se îndreptă spre palat.

Nu mai plouase de o săptămână şi frunzele uscate foşneau în timp ce bătrânul o luă la dreapta printre copacii din grădină. Se uită în sus ca să studieze crengile goale ce se vedeau pe fundalul cerului înstelat. Îi veni în minte un vers dintr-o poezie:

Ulm şi plop, mesteacăn şi stejar,
Paloare de moarte, mantie de jar.

„Ar fi fost mai bine dacă era noapte fără lună”, se gândi el. Pe de altă parte, îi înlesnea căutarea: căuta stejarul de care îşi rezemase fruntea când aflase că soția lui e pe moarte. Îşi plimbă privirea de-a lungul trunchiului până în vârful copacului. Oare câți ani avea? Două sute de ani? Trei sute? Probabil că era deja mare când Karl Johan fusese proclamat regele Norvegiei. Totuşi, tot ce e viu moare. Se duse după copac ca să nu poată fi văzut de pe alee şi îşi dădu jos rucsacul. Apoi se ghemui, desfăcu rucsacul şi scoase ce avea în el: trei sticle de soluție de glifosat pe care vânzătorul din magazinul de feronerie din Kirkeveien o numise Strângerea-Vitelor, şi o seringă pentru cai cu vârf puternic din oțel pe care o cumpărase de la farmacie. Spusese că-i trebuie seringa la gătit, ca să injecteze grăsime în carne, dar nu fusese cazul să dea explicații pentru că farmacistul îl privise plictisit şi probabil că uitase de el înainte să apuce să iasă pe uşă.

Bătrânul se uită repede în jur înainte să bage acul lung de oțel prin dopul uneia dintre sticle şi să tragă încet lichidul strălucitor cu care umplu seringa. Cercetă cu degetele până ce găsi o despicătură în coajă şi băgă seringa în ea. Lucrurile nu mergeau aşa de uşor cum îşi imaginase. Trebuia să apese tare ca seringa să treacă prin lemnul dur. Nu avea nici un efect dacă injecta stratul de la suprafață; trebuia să ajungă la cambiu,

organele vitale ale copacului. Apăsă mai tare. Acul tremură. La naiba! Nu avea voie să-l rupă, era singurul pe care îl avea. Vârful alunecă înăuntru, dar după câțiva centimetri, se opri. Deşi era frig afară, era transpirat tot. Apucă strâns seringa şi era pe punctul de a împinge iar, când auzi foşnet de frunze pe potecă. Dădu drumul seringii. Zgomotul se apropie. Închise ochii şi-şi ținu răsuflarea. Paşii se auziră trecând pe lângă el. Când deschise iar ochii, văzu două siluete care dispăreau în spatele arborilor, pe lângă postul de supraveghere de deasupra porții Frederiks. Respiră profund şi se întoarse la seringă. Se hotărî să-şi asume riscul şi împinse cu toată forța. Şi exact când se aştepta să audă zgomotul de ac care se rupe, acesta pătrunse în copac. Bătrânul îşi şterse fruntea. Restul era uşor.

După zece minute, injectase două sticle de soluție şi aproape că terminase cu a treia, când auzi voci apropiindu-se. Două siluete ieşiră dintre copaci la punctul de supraveghere şi el presupuse că erau aceleaşi de dinainte.

— Bună seara! Era o voce de bărbat.

Bătrânul reacționă instinctiv. Se ridică şi se postă în fața copacului astfel încât haina să ascundă seringa care era încă în copac. În clipa următoare fu orbit de lumină. Îşi duse mâinile la față.

— Ia lumina, Tom.

O femeie.

Lumina dispăru şi văzu un fascicul de lumină ce dansa printre copacii din grădina.

Cei doi veniră spre el, o femeie de treizeci de ani cu

trăsături frumoase dar nu excepționale, care îi băgă sub nas o insignă încât, chiar numai în lumina palidă a lunii, îi zări fața serioasă din poza făcută clar când era mai tânără. Plus un nume. Ellen şi încă altcumva.

— Poliția, zise ea. Scuzați-mă dacă v-am speriat.

— Ce faci, tataie, aici noaptea? întrebă bărbatul.

Purtau amândoi haine obişnuite, şi de sub pălăria neagră a bărbatului văzu fața unui tânăr arătos uitându-se la el cu nişte ochi albaştri şi reci.

— Mă plimbam doar, zise bătrânul sperând să nu se observe tremurul vocii.

— Chiar aşa? replică scurt cel pe nume Tom. În spatele unui copac în parc, îmbrăcat într-o haină lungă. Ştii cum numim noi asta?

— Opreşte-te, Tom. Vă cer încă o dată scuze, zise femeia, întorcându-se către bătrân. A avut loc un atac aici, în grădini, acum câteva ore. Un tânăr a fost bătut. Ați văzut ori auzit ceva?

— Abia am ajuns, zise bătrânul, uitându-se doar la femeie pentru a evita privirea cercetătoare a bărbatului. Nu am văzut nimic. Doar Ursa Mare şi Ursa Mică. Arătă spre cer. Îmi pare rău să aud una ca asta. A fost rănit grav?

— Destul de grav. Ne scuzați că v-am deranjat, zâmbi ea. O seară plăcută.

Plecară şi bătrânul închise ochii, rezemându-se de copac. În clipa următoare fu smuls de revere şi simți o respirație fierbinte în ureche. Apoi vocea bărbatului:

— Dacă te prind vreodată, ți-o tai. M-ai auzit? Îi urăsc pe cei de teapa ta.

Mâinile dădură drumul reverelor şi bărbatul se îndepărtă.

Bătrânul se prăbuşi şi simţi umezeala rece a pământului cum îi intră prin haine. În cap, o voce fredona acelaşi vers la nesfârşit:

Ulm şi plop, mesteacăn şi stejar,
Paloare de moarte, mantie de jar.

19

PIZZERIA LA HERBERT,

YOUNGSTORGET

12 noiembrie 1999

Sverre Olsen intră, făcu semn cu capul băieților de la masa din colț, cumpără o bere de la bar şi se duse cu ea nu la masa din colț, ci la o masă liberă. Era masa lui de mai bine de un an, de când îl bătuse pe Ochi-de-Chinez la Dennis Kebab. Era devreme deocamdată nu era nimeni la masa lui, dar curând mica pizzerie de la intersecția străzilor Torggata şi Youngstorget se va umple. Aruncă o privire spre băieții de la masa din colț. Trei dintre cei mai importanți erau deja acolo, dar deocamdată nu vorbi cu ei. Făceau parte din noul partid – *Nasjonalalliansen* – şi s-ar putea spune că avuseseră câteva divergențe din punct de vedere ideologic. Îi cunoştea din tinerețe, de când era în aripa tânără a Fedrelandspartiet; erau patrioți, dar acum erau pe punctul de a se alătura unei facțiuni a partidului. Roy Kvinset, cu capul perfect ras, era, ca de obicei, îmbrăcat în blugi strâmți prespălați, ghete şi tricou alb pe care era scris cu roşu, alb şi albastru, *Nasjonalalliansen.* Halle era nou. Îşi vopsise părul negru şi folosea clei pentru păr ca să stea lins. Mustața era mai ales cea care atrăgea

atenția oamenilor – neagră şi aranjată, exact ca a Fuhrerului. Nu mai purta pantaloni de călărie şi ghete; se îmbrăca în schimb cu uniformă militară verde. Gregersen era singurul care arăta ca un tânăr obişnuit: jachetă scurtă, cioc şi ochelari de soare pe cap. Era, fără îndoială, cel mai inteligent dintre cei trei.

Sverre îşi roti privirea prin încăpere. O fată şi un băiat mâncau dintr-o pizza. Nu-i mai văzuse, dar nu păreau a fi polițişti sub acoperire. Şi nici ziarişti. Erau poate de la ziarul antifascist *Monitor?* Iarna trecută dibuise un tip de la *Monitor,* un bărbat cu privire speriată care fusese pe aici cam prea des, făcuse pe beatul şi intrase în vorbă cu câțiva dintre cei care veneau în mod obişnuit. Sverre îl mirosise că e în neregulă, îl luaseră afară şi îi rupseseră puloverul. Avea aparat de înregistrat la el. Recunoscuse că e de la *Monitor* chiar înainte să-i facă totuşi ceva. Groaznic de speriat. O adunătură de muieri, tipii ăştia de la *Monitor.* Credeau că e un joc de băieți să spioneze aceste elemente fasciste, că era un lucru important şi periculos, că erau agenți secreți, iar viețile le erau puse mereu în pericol. Ei da, în ceea ce-l priveşte, probabil că nu erau prea diferiți de unii dintre ai lor, trebuia să recunoască. În orice caz, tipul fusese atât de sigur că îl vor omorî şi aşa de speriat, că făcuse pe el. De-a dreptul. Sverre zărise cum se scurge urina de sub pantaloni pe asfalt. Asta îşi amintea mai ales din acea seară. Băltoaca de urină care sclipea, prelingându-se pe aleea slab luminată din spate.

Sverre Olsen hotărî că cei doi erau doar doi tineri

înfometați care trecuseră întâmplător pe acolo. Viteza cu care mâncau arăta că își dăduseră seama cam ce fel de clienți veneau acolo şi voiau să plece cât mai repede posibil. Lângă geam stătea un bătrân cu pălărie şi haină. Probabil un alcoolic, deşi hainele arătau altceva. Dar pe de altă parte, aveau adesea această înfățişare în primele zile după ce Armata Salvării îi îmbrăca – în haine de calitate de la mâna a doua şi în costume demodate. În timp ce îl cerceta, bătrânul ridică brusc privirea şi îl zări. Nu era un alcoolic. Bătrânul avea ochi albaştri strălucitori şi Sverre se uită automat în altă parte. Ce privire avea nenorocitul!

Sverre se concentră asupra halbei de bere. Era vremea să facă rost de nişte bani. Să își lase părul lung care să îi acopere tatuajul de pe gât, să își ia un tricou cu mâneci lungi şi să plece. Se găsea destul de muncă. Muncă de rahat. Negrii aveau toate posturile bune şi bine plătite. Poponarii, sectanții şi negrii.

— Pot să mă aşez?

Sverre ridică privirea. Era bătrânul; stătea lângă el. Sverre nici nu-l observase când venise.

— E masa mea, răbufni Sverre.

— Vreau doar să stăm un pic de vorbă.

Bătrânul puse un ziar pe masă şi se aşeză pe scaunul din fața lui. Sverre îl privi precaut.

— Relaxează-te, sunt de-ai voştri, zise el.

— Care *ai noştri?*

— Dintre cei care vin aici. Național-socialişti.

— A, da?

Sverre își umezi buzele şi duse halba la gură.

Bătrânul stătea acolo, nemişcat, privindu-l. Calm, de parcă ar fi avut tot timpul din lume la dispoziţie. Şi probabil că aşa şi era, părea să aibă şaptezeci de ani. Pe puţin. Să fie unul dintre extremiştii de la *Zorn 88?* Unul dintre sponsorii timizi despre care Sverre auzise, dar pe care nu-i văzuse niciodată?

— Vreau să-mi faci un serviciu. Bătrânul vorbea încet.

— A, da? zise Sverre.

Dar nu mai avea chiar aceeaşi atitudine de superioritate. La urma urmei, nu se ştie niciodată.

— Pistol, zise bătrânul.

— Ce e cu pistolul?

— Îmi trebuie unul. Mă poţi ajuta?

— De ce aş face-o?

— Deschide ziarul. La pagina douăzeci şi opt.

Sverre trase ziarul spre el şi îl răsfoi, fără să-l scape din vedere pe bătrân. La pagina douăzeci şi opt era un articol despre neonazismul din Spania. Scris de nenorocitul ăla din Rezistenţă, Even Juul. Mulţumesc frumos. Poza mare, alb-negru, a unui bărbat care ţinea sus un tablou al generalului Franco era parţial acoperită de o bancnotă de o mie de coroane.

Sverre dădu din umeri.

— Urmează încă nouă mii.

— A, da? Sverre mai luă o înghiţitură. Se uită împrejur. Tinerii plecaseră, dar Halle, Gregersen şi Kvinset erau tot la masa din colţ. Curând vor veni şi ceilalţi şi va fi imposibil să discute discret. Zece mii de coroane.

— Ce fel de pistol?

— O puşcă.

— Ar trebui să pot să fac rost.

Bătrânul clătină din cap.

— O puşcă Marklin.

— Marklin? Ca în machetele de tren? întrebă Sverre.

Pe fața ridată de sub pălărie se zări o mişcare. Bătrânul probabil că zâmbise.

— Dacă nu poți să mă ajuți, spune-mi acum. Poți să păstrezi mia şi nu o să mai vorbim niciodată despre asta. Voi pleca şi nu o să ne mai vedem niciodată.

Sverre simți pentru o clipă cum îi creşte adrenalina. Nu era vorbăria zilnică despre topoare, puşti de vânătoare sau dinamită. Era pe bune. Tipul vorbea serios.

Uşa se deschise. Sverre se uită peste umăr la bărbatul în vârstă care intră. Nu era vreunul dintre băieți, ci bețivul cu pulover roşu, islandez. Era o adevărată pacoste când era beat, dar altfel era destul de inofensiv.

— O să văd ce pot să fac, zise Sverre, înhățând bancnota de o mie de coroane.

Sverre nu apucă să vadă ce se întâmplă apoi. Mâna bătrânului se înfipse în a lui ca o ghiară de vultur şi o țintui de masă.

— Nu asta te-am întrebat. Vocea era rece şi fermă, ca de gheață.

Sverre încercă să-şi smulgă mâna, dar nu reuşi. Nu putea să-şi elibereze mâna din strânsoarea unui bătrân senil!

— Te-am întrebat dacă poți să mă ajuți, şi vreau un răspuns. Da sau nu, ai înțeles?

Sverre simți cum furia, vechiul lui prieten şi duşman, pune stăpânire pe el. Dar, deocamdată, nu uită nici cealaltă parte: zece mii de coroane. Ştia un om care îl putea ajuta, un bărbat deosebit.

Nu avea să fie ieftin, dar avea sentimentul că bătrânul nu se va târgui.

— Pot… pot să te ajut.

— Când?

— Peste trei zile. Aici. La aceeaşi oră.

— Aiurea! N-o să faci rost de o asemenea puşcă în trei zile! Bătrânul îi dădu drumul la mână. Dar du-te la omul care te poate ajuta şi spune-i să se ducă la omul care-l poate ajuta, şi apoi ne întâlnim aici în trei zile ca să stabilim data şi locul livrării.

Sverre putea ridica o halteră de 120 de kilograme. Cum putea bătrânul ăsta să…?

— Îmi vei spune dacă puşca trebuie plătită cu bani gheață la livrare. Vei primi restul banilor în trei zile.

— Da? Şi dacă plec cu banii?

— Atunci mă întorc şi te omor.

Sverre îşi frecă încheietura. Nu mai ceru alte lămuriri.

Un vânt tăios mătura trotuarul din fața cabinei telefonice de lângă Băile Torggata, în timp ce Sverre Olsen bătea în telefon cu degete tremurătoare. Era al dracului de frig! Avea găuri în amândouă tălpile. Cel de la celălalt capăt al telefonului ridică receptorul.

— Da?

Sverre Olsen înghiți în sec. Oare de ce îl neliniştea mereu această voce?

— Sunt eu, Olsen.

— Vorbeşte.

— Cineva are nevoie de o puşcă. O Marklin.

Nici un răspuns.

— Ca la machetele de tren, adăugă Sverre.

— Ştiu ce e o Marklin, Olsen.

Vocea de la celălalt capăt era inexpresivă, neutră; Sverre simți dispreţul. Nu reacţionă pentru că, deşi îl ura pe bărbatul de la celălalt capăt al firului, frica de el era mai mare – nu îi era ruşine să o recunoască. Bărbatul avea reputaţia unei persoane periculoase. Puţini oameni auziseră de el, chiar şi în cercul lui Sverre, iar Sverre nu ştia care e numele lui adevărat. Dar îi salvase de mai multe, ori pe el şi pe tovarăşii lui, din situaţii neplăcute. Pentru cauză, bineînţeles, nu pentru că îl plăcea pe Sverre Olsen în mod special. Dacă Sverre ar fi ştiut pe altcineva care putea să-i facă rost de ceea ce căuta, ar fi luat legătura cu acela. Vocea:

— Cine întreabă şi pentru ce are nevoie?

— Un bătrân. Nu îl cunosc. A zis că e de-al nostru. Şi nu l-am întrebat cui vrea să-i facă de petrecanie, ca să zic aşa. Probabil că nimănui. Probabil că vrea doar să…

— Ține-ți gura, Olsen. Părea că are bani?

— Era îmbrăcat bine. Şi mi-a dat o mie doar ca să-i spun dacă pot să-l ajut sau nu.

— Ți-a dat o mie ca să-ți ții gura, să nu-ți răspundă la nici o întrebare.

— Aşa e.

— Interesant.

— Mă întâlnesc iar cu el peste trei zile. Vrea să ştie până atunci dacă îi putem face rost.

— *Îi putem?*

— Da, de fapt…

— Dacă *pot* să-i fac rost, vrei să spui.

— Sigur, dar…

— Cu cât te plăteşte?

Sverre ezită.

— Cu zece miare.

— Şi pentru mine la fel. Dacă facem afacerea. Ai înțeles?

— Am înțeles.

— Deci pentru ce îți dă zece miare?

— Ca să-mi țin gura.

Sverre nu-şi mai simțea degetele de la picioare când închise telefonul. Îi trebuiau ghete noi. Stătu nemişcat, studiind un pachet mototolit pe care vântul îl ridicase în aer şi care acum zbura printre maşini în direcția Storgata.

20

PIZZERIA LA HERBERT

15 noiembrie 1999

Uşa de sticlă a pizzeriei La Herbet se închise singură după bătrânul care ieşi. Stătu pe trotuar şi aşteptă. Pe lângă el trecu o pakistaneză cu un cărucior şi cu capul acoperit cu o basma. Prin fața lui treceau maşini în viteză şi îşi zări propria reflexie în ferestrele lor şi în geamurile mari ale pizzeriei din spatele lui. În stânga intrării, pe geam, era lipită o cruce albă; parcă cineva încercase s-o întipărească în sticlă. Crăpăturile albe din fereastră erau ca o pânză de păianjen. Dincolo de geam îl zări pe Sverre Olsen, stând încă la masa unde se puseseră de acord asupra detaliilor. Cinci săptămâni. Containerul din port. Platforma 4. La ora 2 a.m. Parola: Voce de înger: Probabil numele unui şlagăr. Nu auzise niciodată de el, dar titlul se potrivea. Din nefericire, prețul nu fusese la fel de potrivit: 750 000 coroane norvegiene. Dar n-avea de gând să negocieze. Întrebarea era acum dacă vor merge până la capăt cu înțelegerea sau îl vor jefui lângă containerul din port. Făcuse apel la sentimentul de loialitate al tânărului neonazist, divulgându-i că luptase pe Frontul de Est, dar nu era sigur că îl crezuse. Sau dacă asta conta în vreun fel. Inventase chiar şi o poveste în cazul în care tânărul

începea să-i pună întrebări. Dar nu fusese nevoie. Nu-i pusese nici o întrebare.

Mai trecură câteva maşini. Sverre Olsen nu plecase din pizzerie, dar chiar atunci, altcineva se ridicase şi se împleticise către uşă. Bătrânul şi-l aminti; fusese acolo şi ultima oară. Iar astăzi nu-i slăbise cu privirea. Uşa se deschise. Aşteptă. Pentru că nu mai trecu nici o maşină, îl auzi pe bărbat oprindu-se în spatele lui. Apoi îi vorbi:

— Ei bine, el e?

Vocea avea acea răguşeală specifică pe care o dau ani întregi de consum exagerat de băutură, tutun şi lipsă de somn.

— Vă ştiu de undeva? întrebă bătrânul fără să se întoarcă.

— Cred că da.

Bătrânul răsuci capul, îl cercetă o clipă şi se întoarse la loc.

— N-aş zice că v-am recunoscut.

— Doamne! Să nu recunoşti un vechi tovarăş de război?

— Care război?

— Am luptat pentru aceeaşi cauză amândoi.

— Dacă ziceți. Ce vreți?

— Ce? zise bețivul, cu mâna dusă la ureche.

— V-am întrebat ce vreți, repetă bătrânul, de data asta mai tare.

— Există a vrea şi *a vrea.* Nu-i un lucru neobişnuit să stai puțin de vorbă cu vechi cunoştințe, nu-i aşa? Mai ales cunoştințe pe care nu le-ai văzut de mult. Şi mai ales oameni despre care ai crezut că au murit.

Bătrânul se întoarse spre el.

— Par eu a fi mort?

Bărbatul în pulover roşu, islandez, se uită fix la el cu nişte ochi de un albastru strălucitor ca nişte pietricele de turcoaz. Era imposibil să-i ghiceşti vârsta. Şaptezeci sau optzeci. Dar bătrânul ştia exact câți ani avea bețivul. Dacă se concentra, putea chiar să-şi aducă aminte data de naştere. În timpul războiului aveau obiceiul să-şi sărbătorească zilele de naştere.

Bețivul se apropie şi mai mult de el.

— Nu, nu pari a fi mort. Bolnav, da, dar nu mort.

Îi întinse o mână uriaşă şi murdară, iar bătrânul simți mirosul de transpirație, urină şi vomă.

— Care-i problema? Nu vrei să dai mâna cu un vechi tovarăş? Vocea lui părea un şuierat al morții.

Bătrânul strânse rapid mâna întinsă în mâna lui înmănuşată.

— Bine, zise el. Acum am dat şi mâna. Dacă asta e tot, eu o să-mi văd de drum.

— Ei, tot. Bețivul se tot legăna, încercând să se concentreze asupra bătrânului. Mă întrebam ce caută un om ca tine într-o asemenea văgăună. E normal să mă întreb, nu-i aşa? „S-a rătăcit doar", m-am gândit când te-am văzut aici ultima dată. Dar ai stat de vorbă cu individual ăla grețos care bate oameni cu bâte de baseball. Iar astăzi, iar erai aici…

— Da?

— Mă gândeam că va trebui să întreb vreun ziarist care mai vine pe aici. Dacă ei ştiu ce face un om respectabil într-o asemenea gaşcă. Ei ştiu tot. Şi dacă

nu ştiu, află. De exemplu, cum de un om despre care toată lumea ştie că a murit în război e teafăr şi nevătămat. Imediat fac rost de informație. Cât ai zice peşte.

Încercă în zadar să pocnească din degete.

— Şi a doua zi apare la ziar.

Bătrânul oftă.

— Te pot ajuta cu ceva?

— Par eu că am nevoie de ceva?

Bețivul îşi deschise brațele şi rânji cu gura lui fără dinți.

— Înțeleg, zise bătrânul, uitându-se împrejur. Să ne plimbăm puțin. Nu-mi place să am spectatori.

— Ce?

— Nu-mi place să am spectatori.

— Pentru ce îți trebuie?

Bătrânul puse mâna pe umărul bețivului.

— Hai să intrăm aici.

— *Arată-mi drumul,* tovarăşe, fredonă bețivul cu o voce răguşită de râs.

Intrară pe sub arcada de lângă pizzeria La Herbert, unde un şir de tomberoane mari de plastic, cu gunoi dând pe dinafară, blocau vederea dinspre stradă.

— N-ai spus nimănui că m-ai văzut, nu-i aşa?

— Ai înnebunit? La început am crezut că am vedenii. O fantomă în plină zi. La Herbert! Izbucni într-un râs care se transformă rapid într-o tuse umedă. Se aplecă în față şi se sprijini de perete până când tusea cedă. Îşi îndreptă spatele apoi şi îşi şterse saliva de la gură. Nu, din fericire, altfel m-ar fi băgat la nebuni.

— Şi care crezi că ar fi prețul potrivit ca să nu vorbeşti?

— Da, prețul potrivit. L-am văzut pe maimuțoiul ăla că a luat o mie din ziar…

— Da?

— Câteva miare mi-ar prinde bine, cu siguranță.

— Câte?

— Câte ai?

Bătrânul oftă, se mai uită o dată împrejur să se asigure că nu au martori. Apoi îşi desfăcu haina şi băgă mâna înăuntru.

Sverre Olsen traversă Youngstorget cu paşi mari, cu o pungă de plastic verde în mâna pe care o tot legăna. În urmă cu douăzeci de minute stătea în La Herbert, falit, cu găuri în ghete, iar acum avea în picioare o pereche de ghete noi, înalte, cu douăsprezece găuri pentru şiret de fiecare parte, cumpărate de la Top Secret, de pe bulevardul Henrik Ibsen. Plus că avea un plic în care mai erau încă opt miare nou-nouțe. Şi încă zece la orizont. E ciudat cum se pot schimba lucrurile de la un minut la altul. În toamna asta, era cât pe ce să petreacă trei ani la pârnaie, dar avocatul lui îşi dăduse seama că grăsana care era judecător asociat nu depusese jurământul unde trebuie.

Sverre se simțea atât de bine, încât se gândi că ar trebui să-i invite pe Halle, Gregersen şi pe Kvinset la masa lui. Să le facă cinste. Să vadă cum reacționează. Da, chiar aşa ar trebui să facă.

Traversă bulevardul Ploens prin fața unei pakistaneze

cu un cărucior şi îi zâmbi răutăcios. Înainte să intre în pizzerie, se gândi că n-avea rost să mai care ghetele stricate în punga de plastic. Trecu pe sub boltă, ridică atent capacul unui tomberon şi aruncă în el punga de plastic. Pe când ieşea, atenția îi fu atrasă de două picioare care se vedeau de sub nişte tomberoane mai din spate. Privi în jur. Nimeni pe stradă. Nimeni pe alee. Oare ce era? Un bețiv? Un drogat? Se apropie. Simți cum i se accelerează pulsul. Drogații devin foarte nervoşi dacă sunt deranjați. Sverre făcu un pas într-o parte şi lovi unul dintre containere.

— La dracu'.

Era ciudat că Olsen, care aproape că omorâse un om, nu mai văzuse niciodată un om mort. Şi la fel de ciudat că aproape i se tăiară picioarele. Bărbatul care stătea sprijinit de perete, cu ochii îndreptați în direcții diferite, era mort de-a binelea. Era clar de ce murise. Rana roşie din gât arăta unde îi fusese retezat gâtul. Deşi sângele abia picura acum, era evident că țâşnise afară la început, pentru că puloverul roşu, islandez, al bărbatului, era îmbibat şi lipicios. Duhnea a gunoi şi a urină, iar Sverre simți că i se întoarce stomacul pe dos şi, odată cu el, cele două beri şi pizza pe care o mâncase. Se rezemă apoi de tomberoane, scuipând pe asfalt. Vârfurile ghetelor lui noi erau galbene de vomă, dar nu observă. Nu vedea decât băltoaca roşie strălucind în întuneric, căutând locul cel mai jos din asfalt unde să se scurgă.

21

LENINGRAD

17 ianuarie 1944

Un avion de luptă rusesc YAK 1 dudui deasupra capului lui Edvard Mosken, în timp ce acesta fugea prin tranşee, aplecat.

În general, avioanele de luptă nu provocau prea multe pagube. Se părea că ruşii rămăseseră fără bombe. Ultimul lucru pe care îl auzise era că ruşii îi echipaseră pe piloți cu grenade de mână pe care încercau să le arunce în tranşee în timp ce zburau.

Edvard fusese în Sectorul de Nord ca să ridice eventualele scrisori şi să afle ultimele ştiri. Întreaga toamnă fusese doar o serie nesfârşită de relatări deprimante despre pierderi şi retrageri de-a lungul Frontului de Est. Kievul fusese recucerit de ruşi în noiembrie, şi în octombrie, armata germană abia reuşise să nu fie înconjurată dinspre nordul Mării Negre. Situația era îngreunată de Hitler care redirecționa forțele către Frontul de Vest, dar cel mai îngrijorător lucru îl aflase Edvard astăzi. În urmă cu două zile, general-locotenentul Gusev lansase o puternică ofensivă din Oranienbaum, partea de sud a Golfului Finlandei. Edvard îşi amintea de Oranienbaum pentru că era un cap de pod mic prin care trecuseră în marşul lor spre

Leningrad. Îi lăsaseră pe ruşi să-l păstreze pentru că nu avea importanță strategică. Ivanii reuşiseră acum să adune în secret o întreagă armată în jurul fortăreței Kronstandt şi, după cum se relata, artileria Katusha bombarda fără încetare pozițiile germane. Pădurile de molizi odată dese fuseseră transformate în lemne de foc. Era adevărat că de câteva nopți se auzea muzică în depărtare de la artileria lui Stalin, dar nimeni nu-şi închipuise că lucrurile stăteau aşa de prost.

Edvard profitase de prilej pentru a merge la spitalul de campanie să-l viziteze pe unul dintre oamenii lui care îşi pierduse un picior din cauza unei mine pe teritoriul neutru, dar sora medicală, o femeie mărunțică din Estonia, cu ochii atât de adânciți în orbitele vineții că părea că poartă o mască, dăduse doar din cap şi spuse cuvântul din germană pe care probabil că îl rostea cel mai des: *„Tot”*.

Edvard probabil că păruse foarte îndurerat, căci ea încercase să-l mai înveselească arătând spre un pat în care, aparent, era alt norvegian.

„Leben”, zise ea cu un zâmbet. Dar ochii îi erau tot îndurerați.

Edvard nu îl cunoştea pe bărbatul care dormea în pat, dar când îi zări haina albă de piele atârnată de scaun, îşi dădu seama cine era: era comandantul companiei, însuşi Lindvig, de la *Regiment Norge*. O legendă. Şi iată unde ajunsese. Se hotărî să nu le mai spună oamenilor săi şi lucrul ăsta.

Un alt avion de luptă se roti cu zgomot deasupra

capetelor. De unde veneau toate aceste avioane dintr-odată? Anul trecut, ivanii nu păreau că mai au vreunul.

Dădu colțul şi-l văzu pe Hallgrim Dale stând aplecat, cu spatele la el.

— Dale!

Dale nu se mişcă. După ce un glonț îl făcuse să-şi piardă cunoştința în noiembrie, Dale nu mai auzea bine. Nici nu vorbea prea mult şi avea acea privire pierdută pe care o au mulți dintre cei care fuseseră loviți. La început, Dale se plânsese de dureri de cap, dar sanitarul care avusese grijă de el spusese că nu pot să facă prea multe; nu puteau decât să aştepte ca să vadă dacă îşi revine. Criza de soldați era destul de mare ca să-i mai trimită la spitalul de campanie şi pe cei sănătoşi, zisese el.

Edvard îl luă pe Dale pe după umeri. Dale se întoarse atât de brusc şi cu atâta forță, încât Edvard îşi pierdu echilibrul pe gheața care devenise moale şi lunecoasă din cauza soarelui. „În sfârşit e o iarnă blândă”, se gândi Edvard, şi se forță să râdă în timp ce stătea întins pe spate, dar râsul îi îngheță când văzu puşca lui Dale țintită asupra lui.

— *Passwort!* strigă Dale. Deasupra lunetei de la puşcă, Edvard văzu un ochi căscat.

— Eu sunt, Dale.

— *Passwort!*

— Ia puşca asta de aici! Sunt eu, Edvard, la naiba!

— *Passwort!*

— *Gluthaufen.*

Edvard simți cum îl cuprinde panica văzând degetele

lui Dale strângându-se pe trăgaci. Oare nu-l auzise?

— *Gluthaufen!* strigă cât îl ţinură plămânii. Pentru numele lui Dumnezeu, *Gluthaufen.*

— *Falsch! Ich schiefle!*[7]

Dumnezeule, omul era nebun! Edvard îşi dădu seama într-o secundă că schimbaseră parola chiar de dimineaţă. După ce fusese în Sectorul de Nord. Degetele lui Dale apăsară mai tare pe trăgaci, dar nu merse mai departe de atât. Avea o cută ciudată deasupra ochiului. Apoi trase siguranţa şi trase iar cocoşul armei. Aşa se va sfârşi totul? După ce supravieţuise atâtor lucruri, o să moară de glonţul tras de un tovarăş de-al lui care rămăsese şocat de la o lovitură? Edvard se uită drept în ţeava puştii şi aşteptă jetul de flăcări. Chiar o să-l vadă? Dumnezeule. Îşi mută privirea de la puşcă la cerul albastru de deasupra, pe care se zărea o cruce neagră, un avion de luptă rusesc. Era prea sus ca să-l audă. Apoi închise ochii.

— *Engelstimme!* strigă cineva din apropiere.

Edvard deschise ochii şi-l văzu pe Dale clipind de două ori în spatele lunetei.

Era Gudbrand. Avea capul lângă Dale şi-i ţipa în ureche.

— *Engelstimme!*

Dale lăsă puşca în jos. Apoi rânji la Edvard şi dădu din cap. *„Engelstimme!”* repetă el.

Edvard închise din nou ochii şi respiră adânc.

---

[7] Fals! Trag! (în lb. germană, în original)

— Au venit scrisori? întrebă Gudbrand.

Edvard se chinui să se ridice în picioare şi îi dădu teancul de scrisori lui Gudbrand. Lui Dale nu-i pierise rânjetul de pe buze, iar ochii îi erau la fel de goi. Edvard luă puşca lui Dale şi îl privi în faţă.

— E cineva acasă, Dale?

Intenţionase ca vocea să-i sune ca de obicei, dar nu reuşi să scoată decât o şoaptă răguşită.

— Nu aude, zise Gudbrand, căutând prin scrisori.

— Nu ştiam că e aşa de bolnav, spuse Edvard, fluturând o mână prin faţa lui Dale.

— N-ar trebui să fie aici. Iată o scrisoare de la ai lui. Arată-i-o, şi o să vezi ce vreau să spun.

Edvard luă scrisoarea şi o ţinu în faţa lui Dale, dar tot ce obţinu de la acesta fu un zâmbet scurt. Apoi se uită iar în gol, sau oriunde privea el în zare.

— Ai dreptate, zise el. E dus.

Gudbrand îi dădu o scrisoare lui Edvard.

— Cum merge treaba pe acasă? întrebă el.

— Ştii tu… răspunse Edvard, uitându-se la scrisoare.

Gudbrand nu ştia pentru că nu prea mai vorbise cu Edvard din iarna trecută. Era ciudat, dar chiar şi aici, în aceste condiţii, doi oameni reuşeau cu uşurinţă să se evite unul pe altul dacă aşa doreau. Nu că lui Gudbrand nu-i plăcea de Edvard; din contră, îl respecta pe tipul din Mjondal, căci îl considera o persoană deşteaptă, un soldat curajos şi săritor faţă de noii recruţi din unitate. Astă-toamnă, Edvard fusese avansat Scharfuhrer, care corespundea rangului de sergent din armata norvegiană, dar responsabilităţile lui rămăseseră aceleaşi. Edvard

glumea zicând că fusese avansat pentru că toţi ceilalţi muriseră şi aveau prin urmare o grămadă de şepci de sergent nefolosite.

Gudbrand se gândise adesea că în alte împrejurări ei doi ar fi putut fi prieteni buni. Totuşi, evenimentele din iarna trecută – dezertarea lui Sindre şi misterioasa reapariţie a cadavrului lui Daniel – rămăseseră un măr al discordiei între ei.

Zgomotul unei explozii îndepărtate sparse tăcerea şi imediat se auzi şi clănţănitul mitralierelor.

— Operaţiunile duşmanilor, zise Gudbrand, mai degrabă sub formă de întrebare decât de afirmaţie.

— Da, răspunse Edvard, e din cauza nenorocitei de vremi blânde. Camioanele noastre cu provizii se împotmolesc în noroi.

— Va trebui să ne retragem?

Edvard dădu din umeri.

— Probabil câţiva kilometri. Dar ne vom întoarce.

Gudbrand duse mâna streaşină la ochi şi se uită spre sud. Nu dorea să se întoarcă. Voia să se întoarcă acasă şi să vadă dacă mai avea vreun rost acolo.

— Ai văzut indicatorul norvegian de la intersecţie, chiar lângă spitalul de campanie, cel cu crucea într-un cerc? întrebă el. Cu un braţ îndreptat spre drumul dinspre est, cu inscripţia: „Leningrad 5 kilometri”?

Edvard dădu din cap.

— Îţi mai aduci aminte ce scria pe braţul care arăta vestul?

— Oslo, zise Edvard, 2 611 kilometri.

— E un drum lung.

— Da, e un drum lung.

Dale îl lăsase pe Edvard să ţină puşca şi stătea pe pământ cu mâinile îngropate în zăpada din faţa lui. Capul îi atârna ca o păpădie ofilită între umerii înguşti. Auziră altă explozie, de data asta mai aproape.

— Mulţumesc foarte mult pentru…

— Nici o problemă, zise Gudbrand repede.

— L-am văzut la spital pe Olaf Lindvig, spuse Edvard. Nu ştia de ce zisese asta. Poate pentru că Gudbrand era singurul din unitate, în afară de Dale, care era acolo tot de atât timp ca şi el.

— Era…?

— Doar puţin rănit, cred. I-am văzut uniforma albă.

— Am auzit că e un om bun.

— Da, avem mulţi oameni buni.

Stătură faţă în faţă, fără să mai zică nimic.

Edvard tuşi şi băgă mâna în buzunar.

— Am făcut rost de ţigări din Sectorul de Nord. Dacă ai un chibrit…

Gudbrand dădu din cap, îşi desfăcu haina de camuflaj, găsi chibriturile, şi aprinse unul. Când ridică privirea, primul lucru pe care îl văzu fură ochii holbaţi ai lui Edvard. Se uita peste umărul lui. Apoi auzi scrâşnetul.

— Jos! urlă Edvard.

În secunda următoare stăteau întinşi pe gheaţă, iar cerul explodă deasupra lor şi păru că se despică. Gudbrand apucă să zărească o parte dintr-un avion rusesc de luptă zburând atât de jos deasupra tranşeelor, încât zăpada se ridică în aer. Apoi dispăru şi se făcu iar

linişte.

— Sunt… şopti Gudbrand.

— Dumnezeule mare, gemu Edvard răsucindu-se şi zâmbindu-i lui Gudbrand.

— L-am văzut pe pilot. A tras geamul şi s-a aplecat în afară. Au înnebunit ivanii. Se cutremura de râs. Parcă am fi în vremurile bune.

Gudbrand se uită fix la chibritul rupt pe care îl mai ținea încă în mână. Apoi începu să râdă şi el.

— Ha, ha, ha, râse şi Dale uitându-se la cei doi din zăpadă, pe o parte a tranşeei. Hi, hi.

Gudbrand îi văzu privirea lui Edvard şi amândoi începură să râdă în hohote. Râseră atât de mult, că abia mai puteau să respire, şi la început nu auziră zgomotul ciudat care se apropia.

Clic… clic…

Părea că cineva loveşte neobosit gheața cu o sapă.

Clic…

Se auzi apoi un sunet metalic, iar Gudbrand şi Edvard se întoarseră şi-l văzură pe Dale pierzându-şi echilibrul şi căzând în zăpadă.

— Ce dracu'… începu Gudbrand să zică.

— Grenadă! strigă Edvard.

Gudbrand reacționă instinctiv auzind strigătul lui Edvard şi se ghemui, dar pe când stătea aşa, zări cablul care se tot rotea la un metru distanță de ei. La un capăt avea legat o bucată de metal. Simți că îi îngheață sângele în vine când îşi dădu seama ce se va întâmpla.

— Fugi! țipă Edvard în spatele lui.

Era adevărat, piloții ruşi chiar aruncau grenade de

mână din avioane. Gudbrand era întins pe spate şi încerca să se mişte, dar mâinile şi picioarele îi alunecară pe gheața umedă.

— Gudbrand!

Grenada alunecase pe gheață direct pe fundul tranşeei cu un zgomot ciudat. Probabil că-l lovise pe Dale chiar în cască.

— Gudbrand!

Grenada se învârti, sări şi dansă din nou, iar Gudbrand nu-şi putea lua ochii de la ea. Patru secunde de la dezamorsare până la detonare – nu aşa îi învățaseră la Sennheim? Era posibil ca grenadele ruseşti să fie diferite. Poate şase secunde? Sau opt? Grenada se tot învârti, ca un titirez roşu pe care tatăl lui îl făcea când erau în Brooklyn. Gudbrand îl învârtea, iar Sonny şi fratele mai mic priveau şi numărau cât timp se învârtea. „Douăzeci şi unu, douăzeci şi doi...” Mama îi striga de la fereastră de la etajul doi să le spună că era gata cina. Trebuiau să intre în casă; tata trebuia să sosească din clipă în clipă. „Doar puțin, striga el către ea, se învârte titirezul!” Dar ea nu-l mai auzea; închisese deja geamul. Edvard nu mai țipa şi, dintr-odată, se lăsă liniştea.

22

CABINETUL DOCTORULUI BUER

22 decembrie 1999

Bătrânul se uită la ceas. Era în sala de aşteptare de un sfert de oră. Când era ziua de consultație a lui Konrad Buer nu trebuia niciodată să aştepte. Konrad nu lua mai mulți pacienți decât putea să consulte.

În capătul celălalt al camerei stătea un bărbat. Cu pielea neagră, din Africa. Frunzărea o revistă săptămânală, iar bătrânul îşi dădu seama că putea citi fiecare literă de pe copertă chiar şi de la acea distanță. Ceva în legătură cu familia regală. Oare asta citea bărbatul african? Un articol despre familia regală? Ideea era absurdă.

Bărbatul african întoarse pagina. Avea o mustață lăsată în jos la capete, ca aceea a curierului cu care se întâlnise seara trecută. Fusese o întâlnire scurtă. Curierul sosise în port cu un Volvo, probabil închiriat. Oprise, coborâse geamul şi spusese parola: „Voce de înger”. Avea acelaşi tip de mustață. Şi privire de om supărat. Îi spusese imediat că nu avea arma cu el în maşină din motive de securitate, dar că vor merge cu maşina la locul unde se afla. Bătrânul ezitase. Apoi se gândi că dacă intenționau să-l jefuiască, ar fi făcut-o lângă containerele din port. Aşa că se urcase şi

merseseră chiar la hotelul Radisson SAS, în piața Holbergs. O văzuse pe Betty Andresen la recepție în timp ce intrau, dar ea nu se uitase înspre ei.

Curierul numărase banii din geantă murmurând cifrele în germană. Apoi bătrânul îl întrebase. Curierul îi spusese că părinții lui se trăgeau de pe undeva din Elsass, după care bătrânul adăugase, dintr-un impuls, că fusese acolo, la Sennheim.

După ce citise atâta despre puşca Marklin pe internet la Biblioteca Universitară, arma în sine fusese un fel de uşurare. Părea o puşcă de vânătoare obişnuită, doar că puțin mai mare. Curierul îi arătase cum s-o asambleze şi s-o demonteze; îl numi „*Herr* Uriah”. Apoi, bătrânul pusese puşca dezasamblată într-o geantă mare de umăr şi coborâse cu liftul la recepție. O clipă se gândise să se ducă la Betty Andresen şi s-o roage să-i cheme un taxi. Un alt impuls.

— Bună ziua.

Bătrânul ridică privirea.

— Cred că va trebui să-ți facem şi un test de auz.

Doctorul Buer stătea în pragul uşii şi încercă să-i zâmbească prietenos. Îl conduse în cabinet. Pungile de sub ochii doctorului se măriseră şi mai mult.

— Te-am strigat de trei ori.

„Îmi uit numele, se gândi bătrânul. Îmi uit toate numele.”

Bătrânul îşi dădu seama după mâna de ajutor pe care i-o întinsese doctorul că avea veşti proaste.

— Avem rezultatele testelor pe care le-am făcut, zise el repede, înainte să se aşeze pe scaun. Ca să scape mai

repede de veştile proaste. Mă tem că s-a extins.

— Bineînțeles că s-a extins, replică bătrânul. Nu asta fac celulele canceroase? Nu se extind?

— Ha, ha. Da, aşa e. Doctorul Buer şterse un fir de praf invizibil de pe birou.

— Asta-i treaba cu cancerul, zise bătrânul. Face ce trebuie să facă.

— Da, spuse doctorul Buer.

Părea relaxat, dar într-un fel forțat, cum stătea aşa prăbuşit pe scaun.

— Ca tine, doctore. Faci pur şi simplu ceea ce trebuie să faci.

— Aşa e, aşa e. Doctorul Buer zâmbi şi îşi puse ochelarii. Încă ne mai gândim la chimioterapie. O să te slăbească, dar ar putea să-ți prelungească…

— Viața?

— Da.

— Cât mai am fără chimioterapie?

Mărul lui Adam al doctorului Buer se mişca în sus şi în jos.

— Ceva mai puțin decât am crezut prima oară.

— Adică?

— Cancerul s-a răspândit de la ficat prin sânge către…

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi doar cât timp.

Doctorului Buer rămase cu gura căscată.

— Urăşti meseria asta, nu-i aşa? spuse bătrânul.

— Poftim?

— Nimic. O dată, te rog.

— E imposibil să...

Doctorului Buer sări din scaun când bătrânul lovi cu pumnul în birou atât de tare, încât receptorul de la telefon căzu din furcă. Deschise gura să zică ceva, dar se opri văzând degetul arătător al bătrânului cum tremura. Apoi oftă, îşi scoase ochelarii şi îşi trecu obosit mâna peste față.

— În vara asta. Iunie, poate mai devreme. August, cel mai târziu.

— Minunat, zise bătrânul. E foarte bine. Dureri?

— Pot apărea oricând. Vei primi medicamentație.

— O să fiu în stare bună?

— Greu de spus. Depinde de dureri.

— Trebuie să-mi dai o medicamentație care să mă țină în funcțiune. E important. Mă înțelegi?

— Toate calmantele...

— Sunt rezistent la durere. Am pur şi simplu nevoie de ceva care să-mi păstreze mintea limpede ca să pot gândi şi acționa rațional.

Crăciun fericit. Ăsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese doctorul Buer. Bătrânul rămase în picioare pe trepte. La început nu înțelesese de ce era atât de plin de oameni oraşul, dar fiindcă i se amintise de iminenta sărbătoare religioasă, văzu neliniştea din ochii trecătorilor care treceau în grabă în căutarea ultimelor cadouri de Crăciun. Unii dintre cumpărători se adunaseră în jurul unei formații care cânta în piața Egerstorget. Un bărbat îmbrăcat într-o uniformă a Armatei Salvării trecea pe la fiecare cu o cutie pentru

donații. Un drogat îşi răsucea piciorul în zăpadă cu ochii lucind ca nişte lumânări de stearină gata să se stingă. Două adolescente, braț la braț, trecură pe lângă el, cu obrajii roşii, povestind în gura mare despre băieți şi despre ce credeau că o să se întâmple. Şi lumânările. Erau lumânări în fiecare vitrină nenorocită. Ridică privirea spre cerul Osloului – un acoperiş cald, auriu al luminii reflectate de oraş. Dumnezeule, ce dor îi era de ea. „Crăciunul următor, se gândi el. Crăciunul următor o să-l sărbătorim împreună, draga mea.”

Partea a treia

URIAH

23

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

7 iunie 1944

Helena Lang mergea cu paşi repezi în timp ce împingea un căruț spre Secția 4. Ferestrele erau deschise şi inspiră adânc, umplându-şi plămânii şi creierul cu mirosul de iarbă proaspăt cosită. Astăzi nu mirosea a moarte şi a distrugere. Trecuse un an de când Viena fusese bombardată prima dată. În ultimele săptămâni, pentru că vremea fusese senină, fuseseră bombardați în fiecare noapte. Deşi spitalul Rudolf II era la câțiva kilometri depărtare de centru, sus, în pădurile vieneze, duhoarea fumului de la incendiile din oraş acoperea parfumul verii.

Helena dădu colțul şi-i zâmbi doctorului Brockhard, care păru că vrea să se oprească şi să-i vorbească, apoi se grăbi mai departe. Brockhard, cu privirea lui fixă de după ochelari, o făcea de fiecare dată să se simtă neliniştită şi stânjenită când stăteau față în față. Uneori avea impresia că aceste întâlniri de pe coridor nu erau întâmplătoare. Mama ei probabil că ar fi făcut apoplexie dacă ar fi văzut felul în care Helena îl evita pe tânărul şi promițătorul doctor, mai ales că Brockhard provenea dintr-o familie extrem de respectată în Viena. Cu toate astea, Helena nu-l plăcea pe doctor şi nici pe familia lui,

şi nu-i plăceau nici încercările mamei ei de a o folosi ca pe un bilet de întoarcere în înalta societate. Mama ei dădea vina pe război pentru ceea ce se întâmplase. De vină era de fapt tatăl ei, Henrik Lang, care îşi pierduse sponsorii evrei atât de brusc, încât nu mai putuse să-şi plătească creditorii, după cum fusese stabilit. Criza financiară îl determinase să ceară bancherilor evrei să-i transfere obligațiunile pe care statul austriac le confiscase, către Lang. Iar acum Henrik Lang era la închisoare pentru conspirație cu duşmanii statului, evreii.

Spre deosebire de mama ei, Helenei îi era dor de tatăl ei mai mult decât de statutul social pe care îl avusese familia ei. De exemplu, nu-i era dor de petreceri, de conversațiile superficiale şi adolescentine şi de nesfârşitele încercări ale mamei ei de a o mărita bine, cu unul dintre băieții bogați şi răsfățați.

Se uită la ceasul de la mână şi grăbi pasul. O pasăre mică zburase înăuntru prin una dintre ferestrele deschise şi acum stătea liniştită pe una dintre lămpile suspendate de tavan şi cânta. Uneori i se părea de neconceput că afară se desfăşura un război. Poate că din cauză că pădurea, desişul de molizi, ținea la distanță toate lucrurile pe care nu doreau să le vadă. Cu toate astea, dacă te duceai prin secții, îți dădeai în curând seama că pacea era doar o iluzie. Soldații răniți cu trupurile lor mutilate şi sufletul zdrobit le aducea şi lor războiul. La început, le ascultase poveştile convinsă fiind că, prin puterea ei spirituală şi cu credința ei, îi putea ajuta să nu mai simtă cât de nenorociți erau. Totuşi,

păreau cu toții că vorbesc despre acelaşi coşmar, despre cât de mult poate şi trebuie să îndure omul pe pământ, despre degradarea ce vine din simplul fapt că vrei să trăieşti. Doar cei morți scapă neatinşi. Aşa că Helena încetase să mai asculte. Se prefăcea că ascultă în timp ce schimba bandaje, lua temperatura şi le dădea medicamente sau mâncare. Iar când dormeau, încerca să nu-i privească, de parcă chiar şi atunci fețele lor continuau să spună poveştile lor. Citea suferință pe fețele palide şi copilăroase, brutalitate pe fețele înăsprite şi impenetrabile, şi dorința de a muri pe fața schimonosită de durere a bărbatului care tocmai aflase că îi va fi amputat piciorul.

Şi totuşi, astăzi mergea cu paşi repezi şi uşori. Poate că era din cauza verii, poate că pentru că un doctor îi spusese că părea atât de frumoasă în această dimineață, sau poate că era din pricina pacientului norvegian din Secția 4 care îi va spune în curând *Guten Morgen* în germana lui caraghioasă. Apoi îşi va lua micul dejun urmărind-o cu privirea, în timp ce ea va merge pe la fiecare pat, servindu-i pe ceilalți pacienți, spunându-le cuvinte de încurajare fiecăruia dintre ei. La fiecare al cincilea sau al şaselea pat, se uita în spate la el, iar dacă el îi zâmbea, îi zâmbea şi ea, apoi continua de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Nimic. Şi totuşi însemna totul. Gândul la aceste mici momente îi dădea acum energie pe parcursul zilei; o făcea să râdă atunci când *Kapitan* Hadler, care avea arsuri grave, întreba în glumă dacă îi vor trimite curând organele genitale lăsate pe Frontul de Est.

Deschise uşa Secţiei 4. Lumina soarelui care inundase camera făcea ca tot ce era alb – pereţii, tavanul, cearşafurile – să strălucească. „Aşa trebuie să fie când te duci în rai”, se gândi ea.

— *Guten Morgen,* Helena.

Îi zâmbi. Stătea pe un scaun lângă pat şi citea o carte.

— Ai dormit bine, Uriah? îl întrebă ea veselă.

— Ca un urs, zise el.

— Urs?

— Da. Care… cum ziceţi în germană când dorm toată iarna?

— A, hibernează.

— Da, hibernează.

Râseră amândoi. Helena ştia că ceilalţi pacienţi îi priveau. Nu avea voie să stea mai mult cu el decât cu ceilalţi.

— Şi capul? E mai bine pe zi ce trece, nu-i aşa?

— Da, într-adevăr, e din ce în ce mai bine. O să vezi, într-o bună zi voi fi la fel de arătos ca înainte.

Îşi aminti cum arăta când îl aduseseră. Părea că e împotriva legilor fizicii să supravieţuiască cineva cu o asemenea gaură în frunte. Ceaşca de ceai se prinse de ceainic şi aproape că o vărsă.

— Au, râse el. Ai fost la dans până azi-dimineaţă?

Ea ridică privirea. El îi făcu cu ochiul.

— Mda, făcu ea şi se simţi stânjenită pentru că minţea în legătură cu un lucru aşa de prostesc.

— Ce dansaţi aici, la Viena?

— Vreau să zic că n-am fost la dans. Pur şi simplu m-

am culcat târziu.

— Probabil că dansați valsuri, nu-i aşa? Valsuri vieneze.

— Da, cred că da, zise ea, îndreptându-şi atenția asupra termometrului.

— Aşa, făcu el şi se ridică.

Apoi începu să cânte. Ceilalți îl priviră din paturile lor. Cântecul era într-o limbă necunoscută, dar avea o voce atât de caldă şi de frumoasă. Pacienții care erau mai în putere se înveseliră şi râseră în timp ce el se rotea atent cu paşi mici de vals şi cordoanele cămăşii largi se învârteau odată cu el.

— Întoarce-te aici, Uriah, sau te trimit înapoi pe Frontul de Est, strigă ea pe un ton ferm.

El se întoarse ascultător şi se aşeză. Nu-l chema Uriah, dar aşa insistase să fie numit.

— Ştii polca de pe Rin? o întrebă el.

— Polca de pe Rin?

— E un dans pe care l-am împrumutat de pe Valea Rinului. Să îți arăt?

— Stai aici cuminte până o să te faci bine.

— Şi apoi te voi invita la o plimbare prin Viena şi o să te învăț polca de pe Rin.

Orele petrecute în ultimele zile pe verandă în soarele de vară îi dăduseră o înfățişare sănătoasă, iar dinții albi străluceau iarăşi şi fața îi era veselă.

— Cred că pari destul de bine ca să te trimită înapoi, contraatacă ea, dar nu se putu împiedica să nu roşească.

Era gata să-şi continue tura, când simți mâna lui pe

a ei.

— Spune da, şopti el.

Îi făcu semn din mână cu un râs cristalin şi se duse la patul următor cu inima cântându-i în sân ca o pasăre.

— Ei bine? zise doctorul Brockhard, ridicând privirea din hârtii când ea intră în cabinet, şi ca de obicei ea nu ştiu dacă acest „ei bine?” era o întrebare, o introducere pentru o întrebare mai lungă sau pur şi simplu felul lui de a vorbi. Aşa că rămase lângă uşă.

— M-ați chemat, domnule doctor?

— De ce insişti să fii aşa de formală cu mine, Helena? Brockhard oftă cu un zâmbet. Dumnezeule, ne cunoaştem de copii, nu-i aşa?

— De ce m-ați chemat?

— Am hotărât să-l declar pe norvegianul din Secția 4 apt pentru serviciul militar.

— Înțeleg.

Nu clipi. De ce ar face-o? Pacienții vin aici ca să se înzdrăvenească, apoi pleacă. N-aveau ca alternativă decât să moară. Asta era viața în spital.

— I-am dat raportul la Wehrmacht acum cinci zile. Deja i-a venit ordinul de încorporare.

— Ce rapid. Vocea ei era fermă şi calmă.

— Da, au nevoie disperată de oameni. Suntem în război, după cum ştii şi tu.

— Da, zise ea.

Dar nu rosti ce gândea: „Suntem în război iar tu stai aici la sute de kilometri de front, la numai douăzeci şi

doi de ani, şi faci ceea ce ar putea să facă şi unul de şaptezeci de ani. Mulțumită lui *Herr* Brockhard Senior”.

— M-am gândit să-l anunți tu de vreme ce păreți că vă înțelegeți aşa de bine.

Simți că îi pândeşte reacția.

— Apropo, de ce îți place aşa de mult de el, Helena? Cu ce e mai deosebit decât ceilalți patru sute de soldați pe care îi avem aici în spital?

Era pe cale să protesteze, dar răspunse el în locul ei:

— Scuze, Helena, bineînțeles că nu e treaba mea. E doar firea mea curioasă. Eu… Luă un stilou din fața sa şi-l ținu între degete, se întoarse şi se uită pe geam… mă întreb doar ce vezi la un aventurier străin care îşi trădează propria țară ca să caute avantaje la armata învingătoare. Dacă înțelegi ce zic. Ce mai face mama ta, apropo?

Helena înghiți în sec înainte să-i răspundă.

— Nu e nevoie să vă faceți griji pentru mama, domnule doctor. Dacă îmi dați ordinul, o să i-l transmit.

Brockhard se întoarse spre ea. Luă o scrisoare de pe birou.

— E trimis la Divizia 3 Panzer din Ungaria. Cred că ştii ce înseamnă asta?

Ea se încruntă.

— Divizia 3 Panzer? S-a oferit voluntar pentru Waffen SS. De ce să fie înscris la Wehrmacht-ul obişnuit?

Brockhard dădu din umeri.

— Pe vremurile astea, trebuie să facem ceea ce putem şi să ne îndeplinim obligațiile. Sau nu eşti de acord cu mine, Helena?

— Ce vreți să spuneți?

— E la infanterie, nu-i aşa? Cu alte cuvinte, trebuie să stea în spatele maşinilor de luptă, nu în ele. Un prieten de-al meu care a fost în Ucraina îmi spune că în fiecare zi împuşcă ruşi până când mitralierele se înfierbântă şi grămada de cadavre e mare, dar continuă să apese de parcă nu există limită.

Helena reuşi cu greu să nu-i smulgă scrisoarea lui Brockhard şi să n-o rupă în bucăți.

— Poate că o femeie ca tine ar trebui să fie realistă şi să nu se ataşeze prea mult de un om pe care, după toate probabilitățile, n-o să-l mai vadă niciodată. Apropo, eşarfa asta îți vine foarte bine, Helena. E moştenire de familie?

— Sunt surprinsă şi fericită să aud nişte cuvinte atât de înțelepte, domnule doctor, dar vă asigur că nu-şi au rostul. Nu am sentimente deosebite pentru acest pacient. Trebuie servită masa acum, aşa că vă rog să mă scuzați…

— Helena, Helena… Brockhard clătină din cap şi zâmbi. Chiar crezi că sunt orb? Crezi că privesc cu inima uşoară durerea pe care ți-o provoacă acest lucru? Prietenia apropiată dintre familiile noastre mă face să simt că există ceva care ne leagă, Helena. Altfel nu ți-aş vorbi atât de apropiat. Iartă-mă, te rog, dar cu siguranță că ai observat ca am sentimente de afecțiune pentru tine şi…

— Opriți-vă!

— Ce?

Helena închisese uşa, iar acum ridică vocea:

— Sunt voluntară aici, Brockhard. Nu sunt una dintre asistentele tale cu care poți să te joci după bunul tău plac. Dă-mi scrisoarea aia şi vorbeşte aşa cum trebuie. Altfel, plec imediat.

— Draga mea Helena – Brockhard avea o expresie de interes pe față – nu înțelegi că de tine depinde?

— Depinde de mine?

— Un raport că e sănătos deplin e o chestiune foarte subiectivă. Mai ales când e vorba de o asemenea lovitură la cap.

— Înțeleg.

— Aş putea să-i dau un certificat medical pentru încă trei luni, şi cine ştie dacă peste trei luni va mai exista Frontul de Est?

Ea se uită la Brockhard nedumerită.

— Eşti o cititoare înfocată a Bibliei, Helena. Cunoşti povestea regelui David, nu-i aşa? Cel care o doreşte pe Bathsheba chiar dacă e măritată cu unul dintre soldații săi? Aşa că porunceşte generalilor săi să-l trimită pe soț pe front în prima linie ca să fie ucis. Apoi regele David poate s-o pețească nestingherit pe Bathsheba.

— Ce legătură are asta?

— Nici una. Nici una. N-aş visa să-l trimit pe preferatul tău pe front dacă nu ar fi apt. Sau pe oricare altul. Exact asta vreau să spun. Şi, de vreme ce tu cunoşti starea de sănătate a acestui pacient la fel de bine ca mine, m-am gândit să mă consult cu tine înainte de a lua decizia finală. Dacă tu consideri că nu e apt încă, ar trebui probabil să mai trimit un certificat medical la Wehrmacht.

Helena începu încet să-şi dea seama cum stăteau lucrurile.

— Sau dacă nu, ce, Helena?

Nu-şi putea crede urechilor: voia să-l folosească pe Uriah ca să se strecoare în patul ei. Cât îi luase ca s-o coacă? Aşteptase săptămâni întregi să vină momentul potrivit? Şi ce dorea de la ea, la urma urmei? Să-i fie soție sau amantă?

— Ei bine? întrebă Brockhard.

Mintea îi galopa de parcă încerca să găsească o ieşire din acest labirint. Dar toate ieşirile erau închise. Bineînțeles, Brockhard nu era prost. Atâta vreme cât avea un certificat pentru Uriah, ca o favoare pentru ea, va trebui să-i facă mereu pe plac. Încorporarea va fi amânată, dar abia după ce Uriah va pleca Brockhard nu va mai avea nici o putere asupra ei. Putere? Dumnezeule, nici nu-l cunoştea prea bine pe norvegian. Şi n-avea nici cea mai vagă idee ce simțea el pentru ea.

— Eu… începu ea.

— Da?

Se aplecase în față plin de nerăbdare. Ea vru să continue, vru să-i spună ceea ce ştia că o va elibera, dar ceva o opri. Îi luă o secundă să înțeleagă despre ce era vorba. Era vorba despre minciuni. Era o minciună că dorea să fie liberă, o minciună că nu ştia ce simțea Uriah pentru ea, o minciună că trebuie să ne supunem mereu şi să ne degradăm pentru a supraviețui, toate erau minciuni. Îşi muşcă buza de jos şi simți că începe să tremure.

24

BISLETT

AJUNUL ANULUI NOU 1999

Era miezul zilei când Harry Hole se dădu jos din tramvai lângă hotelul Radisson SAS de pe bulevardul Holbergs şi văzu soarele care răsărea oglindindu-se în ferestrele clădirii Rikshospital înainte să dispară iar după nori. Fusese în biroul lui pentru ultima oară. Să facă ordine, să se asigure că luase tot, îşi spusese el. Dar puținele bunuri personale încăpuseră în sacoşa de la magazin pe care o luase de la Kiwi în ziua precedentă. Aceia care nu erau de serviciu erau acasă, pregătindu-se pentru ultima petrecere a mileniului. O fâşie de hârtie zăcea pe spatele scaunului, aducându-i aminte de petrecerea de adio de ieri organizată, bineînțeles, de Ellen. Cuvintele sobre de despărțire ale lui Bjarne Moller nu prea se potriviseră cu baloanele albastre şi cu pandişpanul împodobit cu lumânări, dar scurtul discurs fusese destul de drăguț, în orice caz. Probabil că şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate ştia că Harry nu-l va ierta niciodată dacă va fi sentimental sau dacă se va pierde în cuvinte. Iar Harry trebui să admită că simțise un fel de mândrie când Moller îl felicitase pentru că fusese numit inspector şi-i urase noroc la POT. Nici măcar zâmbetul sarcastic al lui Tom Waaler şi

spectatorii din uşă care dădeau uşor dezaprobator din cap nu stricaseră distracţia.

Se mai dusese o dată la birou pentru a sta pentru ultima dată în scaunul stricat care scârţâia, în încăperea unde îşi petrecuse aproape şapte ani. Harry se cutremură. Oare toate aceste sentimentalisme, se întrebă el, nu erau un alt semn că îmbătrâneşte?

Harry o luă în sus pe bulevardul Holbergs, iar apoi făcu stânga pe Sofies. Cele mai multe locuinţe de pe această stradă îngustă erau apartamente muncitoreşti de la începutul secolului şi nu erau într-o stare foarte bună. Dar după ce crescuse preţul la apartamente, iar tinerii din clasa de mijloc care nu-şi puteau permite să locuiască în Majorstuen se mutaseră acolo, zona suferise un fel de operaţie de înfrumuseţare. În prezent, mai rămăsese o singură proprietate cu faţada nerenovată: numărul 8, casa lui Harry. Dar pe Harry nu-l deranja absolut deloc.

Intră şi deschise cutia poştală din hol. O ofertă de pizza şi un plic de la Administraţia Financiară din Oslo, care conţinea cu siguranţă înştiinţarea de plată a amenzii pentru parcare pe care o luase luna trecută. Cumpărase un Ford Escort vechi de cincisprezece ani la un preţ de nimic de la un unchi pe care practic nu-l cunoştea. Era cam ruginit, iar ambreiajul era uzat, e adevărat, dar avea o trapă transparentă în bună stare. În orice caz, până acum avusese parte mai mult de amenzi şi tichete pentru parcare. În plus, porcăria nu voia să pornească, aşa că trebuia să ţină minte să o parcheze în vârful unei pante ca să poată demara.

Descuie uşa din faţă. Era un apartament de două camere mobilat spartan. Curat, fără covoare pe podeaua din lemn lăcuit. Singurele decoraţii de pe pereţi erau o poză cu mama şi cu Sis[8] şi un afiş al filmului Naşul pe care îl şterpelise de la cinematograful Symra când avea şaisprezece ani. Nu avea flori, nici lumânări ori alte zorzoane. Odată, agăţase pe perete un panou pe care se gândise să-l folosească pentru cărţi poştale, poze sau cugetări. Văzuse la alţii asemenea panouri. Când îşi dăduse seama că nu primea cărţi poştale şi nici nu făcea poze, decupase un citat din Bjarneboe:

Iar această accelerare pentru a produce cai putere este, la fel, doar o expresie a accelerării în înţelegerea noastră a aşa-numitelor legi ale naturii. Această înţelegere = nelinişte.

Dintr-o singură privire, Harry îşi dădu seama că nu avea mesaje pe robot (o altă investiţie nefolositoare), îşi desfăcu nasturii de la cămaşă, o puse în coşul de rufe murdare şi luă una curată din teancul din dulap.

Harry lăsă robotul pornit (poate că-l va suna cineva de la organizaţia norvegiană Gallup), încuie uşa şi plecă din nou.

Fără să devină sentimental, cumpără ultimele ziare ale mileniului de la chioşcul lui Ali, apoi plecă spre Dovregata. Pe bulevardul Waldemar Thranes, oamenii se

---

[8] Prescurtare de la *sister,* soră (în lb. engleză, în original)

grăbeau către case pentru noaptea cea mare. Harry tremură în haina lui subțire până când intră la Schroder, unde fu izbit de căldura umedă. Era destul de plin, dar văzu că masa lui preferată tocmai se elibera şi se îndreptă spre ea. Bătrânul care se ridicase de la masă îşi puse pălăria, se uită scurt la Harry pe sub sprâncenele stufoase, dădu din cap taciturn şi plecă. Masa era lângă geam, iar pe timpul zilei era printre puținele din încăperea întunecoasă care avea destulă lumină ca să poți citi. Nici nu se aşezase bine că Maja îşi şi făcu apariția.

— Bună, Harry. Curăță repede fața de masă. Specialitatea zilei?

— Dacă bucătarul nu e beat.

— Nu e. De băut?

— Aşa mai vii de acasă. Ridică privirea. Ce îmi recomanzi?

— Bine. Duse o mână la şold şi zise cu voce tare: În ciuda a ce se crede, acest oraş are de fapt apa cea mai curată din țară. Şi cele mai puține țevi toxice sunt cele din proprietățile construite la începutul secolului, cum ar fi chiar asta.

— Şi cine ți-a spus asta, Maja?

— Cred că tu, Harry. Râse răguşit, din toată inima. Apropo, îți stă bine când laşi sticla la o parte. Zise asta încet, îi luă comanda şi plecă.

Celelalte ziare erau pline de chestia cu mileniul, aşa că Harry răsfoi *Dagsavisen.* La pagina şase, ochii i se opriră pe o poză mare a unui indicator rutier cu o cruce în cerc pictată pe el. „Oslo, 2 611 km”, scria pe un braț,

„Leningrad 5 km”, pe celălalt.

Articolul de sub poză era scris de Even Juul, profesor de istorie. Subtitlul era concis: „Condițiile propice fascismului văzute în lumina creşterii ratei şomajului în Europa de Vest”.

Harry mai văzuse numele lui Juul în ziare; era un fel de *eminence grise* în ceea ce priveşte ocuparea Norvegiei şi Nasjonal Samling. Frunzări şi restul ziarului, dar nu găsi nimic interesant. Se întoarse apoi la articolul lui Juul. Era un comentariu la un raport recent privind poziția puternică a neonazismului în Suedia. Juul descria cum neonazismul, care suferise un declin dramatic în timpul perioadei prospere a anilor nouăzeci, revenea acum cu forțe proaspete. Mai scria că un semn distinctiv al noului val era baza ideologică solidă. În timp ce neonazismului din anii optzeci fusese mai mult o chestiune de modă şi de apartenență la un grup, un cod de ținută, capete rase şi slogane învechite ca *Sieg Heil*, noul val era mai bine organizat. Exista o rețea de finanțatori şi nu se baza la fel de mult pe conducători şi sponsori bogați. În plus, scria Juul, noua mişcare nu era doar o reacție la factorii situației sociale actuale, ca de exemplu şomajul şi emigrarea, ci dorea să ofere o alternativă la democrația socială. Cuvântul de ordine era reînarmarea – morală, militară şi rasială. Declinul creştinătății era folosit drept exemplu al decăderii morale, la fel ca SIDA şi creşterea abuzului de droguri. Iar imaginea duşmanului era de asemenea nouă până la un punct: susținătorii UE care rupseseră barierele naționale şi rasiale; cei din NATO care întindeau o mână

spre *Untermenschen*-ul rusesc şi slavon; şi noii baroni asiatici care preluaseră rolul evreilor de bancheri ai omenirii.

Maja sosi cu prânzul.

— Găluşte? întrebă Harry, uitându-se la gogoloaiele gri cu sos pe ele de pe varza chinezească.

— După reţeta lui Schroder, zise Maja. Ce a mai rămas de ieri. La mulţi ani.

Harry ţinu ridicat ziarul ca să poată mânca, şi tocmai luase prima înghiţitură când auzi o voce din spatele ziarului:

— Aş zice că sunt îngrozitoare.

Harry lăsă ziarul în jos şi se uită. Mohicanul stătea la o masă învecinată, privindu-l ţintă. Probabil că fusese acolo de la început, dar Harry cu siguranţă că nu-l văzuse. I se spunea probabil Mohicanul pentru că era ultimul dintre ei. Fusese marinar în timpul războiului, vaporul îi fusese scufundat de două ori, şi toţi tovarăşii lui muriseră de mult. Maja îi spusese asta. Barba lui lungă şi neîngrijită îi intra în halba de bere şi stătea acolo cu haina pe el, cum făcea de obicei, fie iarnă, fie vară. Faţa lui, atât de osoasă că i se vedea conturul craniului, avea o reţea de vinişoare ca un fulger purpuriu pe un fundal alb. Ochii roşii şi umezi se uitau fix la Harry de după un strat de piei lăsate.

— Îngrozitoare!

Harry auzise la viaţa lui destui beţivi bolborosind ca să mai fie atent la ce spunea un client de la Schroder, dar de data asta era altfel. De câţi ani venea acolo, acestea erau primele cuvinte inteligibile pe care le auzise

de la Mohican. Chiar şi după noaptea din iarna trecută, când Harry îl găsise pe Mohican dormind rezemat de peretele unei case din Dovregata şi probabil că-l salvase pe bătrân de la o moarte prin înghețare, Mohicanul abia dacă dădea din cap când se întâlneau. Părea că Mohicanul spusese ce avea de spus deocamdată, căci avea buzele încleştate şi era din nou concentrat asupra halbei. Harry se uită împrejur înainte să se aplece spre masa Mohicanului.

— Mă mai ții minte, Konrad Asnes?

Bătrânul mormăi şi se uită în gol fără să-i răspundă.

— Te-am găsit dormind pe stradă în zăpadă anul trecut. Erau minus optsprezece grade.

Mohicanul îşi roti privirea.

— Nu erau lumini pe stradă, aşa că aş fi putut foarte bine să nu te văd. Ai fi putut să crăpi, Asnes.

Mohicanul îşi bulbucă un ochi roşu şi se uită furios la Harry înainte să ridice halba.

— Da, îți mulțumesc.

Bău cu grijă. Apoi puse încet halba pe masă, ca şi când era important ca halba să stea într-un anume loc de pe masă.

— Ar trebui împuşcați bandiții ăia.

— Serios? Cine?

Mohicanul arătă cu degetul spre ziarul lui Harry. Harry îl întoarse. Pe prima pagină era o fotografie mare cu un neonazist suedez ras în cap.

— La zid cu ei! Mohicanul dădu cu palma în masă, şi câteva fețe se întoarseră spre el.

Harry le făcu semn cu mâna să se liniştească.

— Sunt tineri, Asnes. Încearcă să te simți bine acum. E ajunul Anului Nou.

— Tineri? Şi noi cum crezi că am fost? Asta nu i-a oprit pe nemți. Kjell avea nouăsprezece ani. Oscar avea douăzeci şi doi. Aş zice să fie împuşcați înainte să se răspândească. E ca o boală; mai devreme sau mai târziu o iei. Arătă cu degetul tremurând spre Harry. Unul dintre ei a stat unde stai tu acum. Ăştia nu mor! Eşti polițist, du-te să-i prinzi!

— De unde ştii că sunt polițist? întrebă Harry surprins.

— Citesc ziarele. Ai împuşcat pe cineva într-o țară de prin sud. E bine, dar ce-ar fi să împuşti câțiva şi pe aici?

— Eşti foarte vorbăreț astăzi, Asnes.

Mohicanul nu mai zise nimic, se mai uită o dată la Harry înainte să-şi întoarcă fața spre perete şi să studieze o pictură înfățişând piața Youngstorget. Harry, înțelegând că se terminase discuția, făcu semn cu mâna către Maja să-i aducă o ceaşcă de cafea şi se uită la ceas. Se apropia un nou mileniu. Barul lui Schroder se închidea la patru pentru o „Petrecere privată de Anul Nou”, după cum anunța afişul agățat la intrare. Harry se uită după fețe cunoscute. Din câte îşi dădu seama, toți oaspeții sosiseră.

25

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

8 iunie 1944

În Secția 4 se auzeau pacienții dormind. În această noapte era mai linişte ca de obicei, nimeni nu gemea de durere şi nimeni nu se trezea țipând din vreun coşmar. Helena nu auzise nici un avertisment de raid aerian asupra Vienei. Dacă nu va fi vreun bombardament în noaptea asta, spera ca totul să meargă mai uşor. Se strecură în dormitor, stătu la picioarele patului său şi-l privi. Acolo, în conul de lumină al veiozei, stătea el, atât de cufundat în cartea pe care o citea că nu mai era atent la nimic altceva. Iar ea stătea în afara luminii, în întuneric. Conştientă că nu e văzută.

Când se pregăti să dea pagina, o zări. Zâmbi şi puse imediat cartea jos.

— Buna seara, Helena. Nu credeam că eşti de gardă în seara asta.

Ea îşi duse degetul la gură şi se apropie.

— De unde ştii tu care sunt turele de noapte?

El zâmbi.

— Nu ştiu când sunt celelalte de gardă. Ştiu doar când eşti tu.

— Chiar aşa?

— Miercuri, vineri şi duminică, apoi luni şi marți.

Apoi iar miercuri, vineri şi duminică. Nu te speria, e un compliment. Nu prea ai la ce să-ți foloseşti creierul pe aici. Mai ştiu şi când are Hadler zi de clismă.

Ea râse încet.

— Dar nu ştii că ai fost declarat apt pentru serviciul militar, nu-i aşa?

Se uită la ea surprins.

— Ai fost trimis în Ungaria, şopti ea. La Divizia 3 Panzer.

— Divizia Panzer? Dar asta e Wehrmacht. Nu mă pot înrola. Sunt norvegian.

— Ştiu.

— Şi ce să fac eu în Ungaria? Eu…

— Şşş, o să-i trezeşti pe ceilalți. Uriah, am citit ordinul. Mă tem că nu prea sunt multe de făcut.

— Dar trebuie să fie o greşeală. E…

Scăpă accidental cartea pe podea, iar aceasta căzu cu zgomot. Helena se aplecă şi o ridică. Pe copertă, sub titlul *Aventurile lui Huckleberry Finn,* era un desen al unui băiat în zdrențe pe o plută. Era clar că Uriah era supărat.

— Ăsta nu e războiul meu, zise el printre dinți.

— Ştiu asta, şopti ea şi puse cartea în sacoşa lui de sub scaun.

— Ce faci? şopti el.

— Trebuie să mă asculți, Uriah. Nu avem mult timp.

— Timp?

— Sora de gardă o să vină în tură peste o jumătate de oră. Trebuie să te hotărăşti până atunci.

Trase veioza în jos ca s-o vadă mai bine din întuneric.

— Ce se întâmplă, Helena?

Ea se stăpâni.

— Şi de ce nu porți uniforma? întrebă el.

De asta se temea cel mai mult. Nu că o mințise pe mama ei când îi spusese că se duce câteva zile la mătuşa din Salzburg. Nu că-l convinsese pe fiul pădurarului – care acum aştepta dincolo de poartă, pe drum – să o ducă departe de spital. Nici măcar că îşi lua adio de la bunurile ei, de la biserică şi de la viața sigură din pădurile Vienei. Ci că va trebui să-i spună tot: că îl iubea şi că de bunăvoie îşi risca viața şi viitorul pentru el. Pentru că putea să se înşele. Nu în legătură cu ce simțea el pentru ea – de asta era sigură –, ci cu firea lui. Va avea el oare curajul şi dorința de a face ce îi propunea ea? Cel puțin îi era clar că nu era războiul lui cel împotriva Armatei Roşii din sud.

— Ar fi trebuit să avem timp să ne cunoaştem mai bine, zise ea, punându-şi mâna peste mâna lui.

El i-o luă şi o strânse tare.

— Dar nu ne permitem acest lux, zise ea strângându-i mâna. Peste o oră, pleacă un tren la Paris. Am cumpărat două bilete. Profesorul meu locuieşte acolo.

— Profesorul tău?

— E o poveste lungă şi complicată, dar o să ne primească.

— Ce vrei să spui că o să ne primească?

— Putem sta la el. Locuieşte singur. Şi, din câte ştiu, nu are un cerc de prieteni. Ai paşaport?

— Ce? Da…

Părea că nu-şi mai găseşte cuvintele, de parcă se

întreba dacă adormise în timp ce citea cartea despre băiatul zdrențăros şi totul era doar un vis.

— Da, am paşaport.

— Bine. Călătoria durează două zile. Avem locuri şi am luat destulă mâncare.

El respiră profund.

— De ce Paris?

— E un oraş mare, un oraş în care poți să dispari. Ascultă, am în maşină nişte haine de-ale tatălui meu – te poți schimba în civil acolo. Poartă la pantofi…

— Nu.

El ridică mâna şi ea nu mai zise nimic. Helena îşi ținu răsuflarea şi se concentră asupra feței lui gânditoare.

— Nu, repetă el în şoaptă. E o prostie.

— Dar… Părea că are o bucată de gheață în stomac.

— E mai bine să călătoresc în uniformă, zise el. Un tânăr îmbrăcat civil nu va face decât să trezească suspiciuni.

Ea fu atât de fericită, că abia dacă mai putea vorbi şi-i strânse mâna şi mai tare. Inima îi cânta de fericire că trebuia să-şi spună să se liniştească.

— Şi încă ceva, zise el, coborându-şi picioarele peste marginea patului.

— Da?

— Mă iubeşti?

— Da.

— Bine.

Deja îşi pusese haina.

26

POT, SEDIUL POLIŢIEI

21 februarie 2000

Harry se uită împrejur. La rafturile curate şi la dosarele bine organizate, aşezate în ordine cronologică. Pe pereți atârnau diplome şi distincții dintr-o carieră în plină ascensiune. O fotografie alb-negru a unui Kurt Meirik mai tânăr în uniformă, întâmpinându-l pe regele Olav, era atârnată în spatele biroului, atrăgând privirea tuturor celor care intrau. Aceasta era poza pe care Harry o studia când uşa se deschise în spatele lui.

— Îmi cer scuze că te-am lăsat să aştepți, Hole. Nu te ridica.

Era Meirik. Harry nu făcuse nici o mişcare ca să se ridice.

— Ei, continuă Meirik, aşezându-se la birou. Cum a fost prima săptămână la noi?

Stând drept pe scaun, Meirik lăsă să i se vadă un şir larg de dinți galbeni, într-un fel care te făcea să bănuieşti că exersase de prea multe ori zâmbetul în viața lui.

— Destul de plictisitor, zise Harry.

— He, he. N-a fost aşa de rău, nu-i aşa? Meirik părea surprins.

— Ei bine, aveți cafea mai bună decât avem noi un

etaj mai jos.

— Adică decât are Brigada de Combatere a Crimei Organizate, vrei să spui?

— Scuze, spuse Harry. O să-mi ia timp să mă obişnuiesc. Adică „noi” suntem POT acum.

— Ei, trebuie doar să avem puțină răbdare. Şi asta e valabil şi pentru alte lucruri. Nu-i aşa, Hole?

Hole dădu aprobator din cap. N-avea rost să se lupte cu morile de vânt. Oricum, nu din prima lună. Aşa cum se aşteptase, îi dăduseră un birou la capătul unui coridor lung, ceea ce însemna că nu prea se întâlnea cu ceilalți care lucrau aici decât dacă era absolut necesar. Treaba lui era să citească rapoarte ale birourilor POT regionale şi doar să evalueze dacă erau cazuri care trebuiau să meargă mai sus în sistem. Instrucțiunile lui Meirik fuseseră extrem de clare: totul trebuia să meargă mai departe în afara cazului în care chiar erau nişte prostii. Treaba lui Harry era să filtreze lucrurile în plus. Săptămâna trecută veniseră trei dosare. Încercase să le citească atent, dar avea şi el limitele lui de rezistență. Unul dintre dosare era din Trondheim şi se referea la noile dispozitive electronice de monitorizare pe care nu ştia nimeni să le folosească, pentru că expertul lor în monitorizare îşi dăduse demisia. Harry îl trimisese mai departe. Al doilea dosar era despre un om de afaceri german din Bergen pe care îl declaraseră acum „în afara bănuielii” pentru că trimisese transportul de galerii pentru draperii pe care zicea că trebuie să le livreze, acesta fiind motivul pentru care el se afla acolo. Harry îl trimisese mai departe şi pe acesta. Al treilea era din

zona Ostland, de la Poliția din Skien. Aceştia primiseră nişte sesizări de la proprietarii unor cabane din Siljan care auziseră împuşcături cu o săptămână în urmă. De vreme ce nu era sezon de vânătoare, un polițist se dusese acolo să investigheze şi găsise în pădure cartuşe goale de la un fabricant necunoscut. Trimiseseră cartuşele la Secția judiciară din cadrul Kripos, Departamentul norvegian de Criminalistică, care raportase la rândul lui că muniția era probabil pentru o puşcă tip Marklin, o armă foarte neobişnuită.

Harry avansase dosarul, nu înainte de a-şi face şi el o copie.

— Bine, vreau să-ți vorbesc despre un afiş care a ajuns la noi. Neonaziştii plănuiesc să facă agitație lângă moscheea din Oslo, pe 17 mai. E o sărbătoare musulmană care cade pe 17 anul ăsta, şi mulți părinți emigranți nu-şi lasă copiii să participe la parada copiilor pentru Ziua Independenței pentru că vor să meargă cu ei la moschee.

— Eid.

— Scuze?

— Eid[9]. Ziua lor sfântă. E ajunul Crăciunului musulman.

— Deci te pricepi?

— Nu, dar am fost invitat anul trecut la o cină de către nişte vecini. Sunt pakistanezi. Credeau că e un lucru trist să stau singur de Eid.

---

[9] Sărbătoare musulmană care marchează sfârşitul Ramadanului, luna islamică a postului sfânt. (n.red.)

— Serios? Meirik îşi puse ochelarii marca Oberinspektor Derrick. Am afişul aici. Scriu că e o insultă pentru țara care te-a primit să sărbătoreşti altceva pe 17 mai decât Ziua Independenței Norvegiei. Şi mai zice că negrii se îngrămădesc să ceară drepturi, dar se dau înapoi de la orice obligație de cetățean al Norvegiei.

— Să fie supuşi şi să strige „Ura” pentru Norvegia în timpul paradei, zise Harry scoțând pachetul de țigări.

Văzuse scrumiera pe dulapul cu dosare şi Meirik dădu aprobator din cap când Harry se uită la el întrebător. Harry aprinse țigara, trase fumul adânc în plămâni şi încercă să-şi imagineze vasele de sânge ale plămânului absorbind nesățioase nicotină. Viața i se scurta şi gândul că nu se va lăsa niciodată de fumat îl umplea de o satisfacție ciudată. Probabil că nu era cel mai grozav act de revoltă pe care îl putea face cineva ignorând avertismentul de pe pachetul de țigări, dar cel puțin era unul pe care şi-l putea permite.

— Vezi ce poți să afli, îi ceru Meirik.

— Bine, dar te avertizez că iau foc repede când e vorba de capetele rase.

— He, he, îşi arătă Meirik dinții galbeni din nou, iar Harry îşi dădu seama de ce îi amintea: de un cal dresat. He, he.

— A mai fost ceva, spuse Harry. E vorba de dosarul despre muniția găsită în Siljan. E pentru o puşcă Marklin.

— Da, îmi aduc vag aminte că mi-a trecut ceva de genul ăsta pe la ureche.

— Am făcut câteva cercetări pe cont propriu.

— Da?

Harry îşi luă un ton serios.

— Am verificat la Registrul Național pentru Arme de Foc. Nu a fost înregistrată nici o armă Marklin anul trecut în Norvegia.

— Nu mă surprinde. Lista probabil că a fost deja verificată după ce ai înaintat dosarul mai departe, Hole. Nu e treaba ta, să ştii.

— Poate că nu. Dar am vrut să mă asigur că cei care se ocupă de caz verifică şi rapoartele Interpolului privind contrabanda cu arme.

— Interpol? De ce să facem asta?

— Nimeni nu importă genul ăsta de arme în Norvegia, deci a fost introdusă prin contrabandă. Harry scoase o foaie din buzunarul de la piept. E o copie a listei bunurilor pe care Interpolul le-a găsit în timpul unei descinderi la un traficant de arme din Johannesburg în noiembrie. Uită-te. O puşcă Marklin. Scrie şi destinația ei: Oslo.

— Hm. De unde ai făcut rost de asta?

— Din fişierul Interpolului de pe internet. Oricine din POT îl poate accesa. Oricine e interesat.

— Serios? Privirea lui Meirik se opri o clipă asupra lui Harry, înainte să se uite mai atent la foaie. E foarte bine, dar contrabanda de arme nu e treaba noastră, Hole. Dacă ai şti câte arme ilegale confiscă poliția într-un an…

— Şase sute unsprezece, zise Harry.

— Chiar aşa?

— Anul trecut. Şi asta doar Poliția din Oslo. Două din

trei sunt confiscate de la infractori, în principal arme mici, puşti pneumatice şi de vânătoare. Se confiscă, în medie, câte o armă pe zi. În anii nouăzeci, cifra aproape că s-a dublat.

— Bine, atunci îți dai seama că noi, cei din POT, nu putem să socotim că e mai importantă o armă neînregistrată din Buskerud.

Meirik se străduia să-şi păstreze calmul. Harry scoase fum pe gură şi îl privi cum se ridică spre tavan

— Siljan nu e în Buskerud, zise el.

Meirik îşi stăpânea cu greu expresia muşchilor feței.

— Ai sunat la Administrația Vămilor?

— Nu.

Meirik se uită la ceas, o chestie de oțel urâtă şi lipsită de eleganță. Harry se gândi că îl primise pentru devotamentul lui la serviciu.

— Atunci te-aş sfătui s-o faci. E un caz de competența lor. Acum am alte treburi mai presante…

— Ştii ce e o puşcă Marklin, Meirik?

Hole se uită la sprâncenele şefului POT cum se ridică şi se lasă şi se întrebă dacă nu cumva era prea târziu. Simțea zgomotul morilor de vânt.

— Şi nici nu e treaba mea, apropo, Hole. Mai bine ai lua asta cu…

Kurt Meirik păru că-şi dă brusc seama că e şeful direct al lui Hole.

— O puşcă Marklin, continuă Harry, e o puşcă de vânătoare semiautomată făcută în Germania care foloseşte gloanțe de 16 mm, mai mari decât pentru oricare altă puşcă. E făcută pentru vânătoarea de

animale mari, cum ar fi bivolul indian sau elefanți. Prima puşcă a fost făcută în 1970 şi doar trei sute au fost fabricate înainte ca autoritățile germane să interzică în 1973 comercializarea armei. Din cele trei sute de puşti, cel puțin o sută au ajuns în mâinile asasinilor plătiți şi a organizațiilor teroriste ca Baader Meinhof şi Brigada Roşie.

— Hm. Ai zis o sută? Meirik îi dădu înapoi hârtia lui Harry. Asta înseamnă că doi din trei folosesc arma pentru scopul ei inițial. Vânătoarea.

— Nu e o puşcă pentru vânat elani sau oricare alt animal care se găseşte în Norvegia.

— Serios? De ce nu?

Harry se întrebă ce îl reținea pe Meirik. De ce nu îi spunea să-şi termine țigara şi să plece? Şi de ce era el însuşi aşa de încrâncenat să-i provoace o asemenea reacție? Poate că nu era nimic, poate că doar îmbătrânea şi devenea morocănos. Indiferent despre ce era vorba, Meirik se purta ca o bonă bine plătită care nu îndrăzneşte să se atingă de progenitura obraznică. Harry observă cum scrumul din țigară cade pe podea.

— În primul rând, vânătoarea nu e un sport al milionarilor în Norvegia. O puşcă Marklin cu telescop costă în jur de 150 000 mărci germane – cu alte cuvinte, cât un Mercedes nou. Şi fiecare cartuş costă 90 de mărci. În al doilea rând, un elan atins de un glonț de 16 mm arată de parcă s-ar fi ciocnit cu un tren. Adică e făcut zob.

— He, he.

Era clar că Meirik se hotărâse să schimbe tactica.

Acum se lăsase pe spate, cu mâinile duse la cap, semn că nu îl deranja ca Hole să-l distreze puțin. Harry se ridică; luă scrumiera de pe raft şi se întoarse la locul lui.

— Bineînțeles, cartuşele pot fi ale unui colecționar de arme înrăit care a testat noua achiziție, iar acum o ține într-o carcasă de sticlă într-un căsoi undeva în Norvegia, fără să intenționeze s-o mai folosească vreodată. Dar ne putem permite să credem asta? Harry scutură din cap. Propun să fac o vizită la Skien şi să arunc o privire. În plus, mă îndoiesc că e mâna unui profesionist.

— Serios?

— Profesioniştii lasă curat după ei. A lăsa cartuşe goale e ca şi cum ai lăsa o carte de vizită. Dar dacă e vorba de un amator cu o puşcă Marklin, asta nu mă face să mă simt mai bine.

Meirik scoase câteva sunete aprobatoare. Apoi dădu din cap.

— Bine. Şi ține-mă la curent dacă afli ceva despre planurile neonaziştilor legate de Ziua Independenței.

Harry stinse țigara. *Veneția, Italia,* scria pe o parte a scrumierei în formă de gondolă.

27

LINZ

9 iunie 1944

Cei cinci membri ai familiei coborâră din tren, iar compartimentul rămase doar al lor. Când trenul se puse din nou în mişcare, Helena se aşezase deja la fereastră, deşi nu vedea mare lucru prin întuneric, doar conturul clădirilor pe lângă care trecea trenul. El stătea în fața ei şi o studia, zâmbind uşor.

— Voi, austriecii, vedeți bine noaptea, zise el. Eu nu zăresc nici o lumină.

Ea oftă.

— Ne pricepem să facem ce ni se spune să facem.

Se uită la ceas. Era aproape ora două.

— Următorul oraş e Salzburg, zise ea. E aproape de granița cu Germania. Şi apoi...

— Munchen, Zurich, Basel, Franța şi Paris. Deja ai spus asta de trei ori. Se aplecă în față şi-i luă mâna. Va fi bine, vei vedea. Stai aici, lângă mine.

Ea se mută fără să-i dea drumul la mână şi-şi puse uşor capul pe umărul lui. Arăta diferit în uniformă

— Deci acest Brockhard a trimis un alt certificat medical valabil o săptămână?

— Da, a zis că-l trimite prin poştă ieri după-amiază.

— De ce o prelungire aşa de scurtă?

— Ca să aibă situația – şi pe mine – mai bine sub control. Ar fi trebuit să-i dau un motiv bun ca să-ți prelungească spitalizarea de fiecare dată. Mă înțelegi?

— Da, zise el, iar ea văzu cum i se încordează muşchii feței.

— Hai să nu mai vorbim acum despre Brockhard, îi ceru ea. Spune-mi o poveste.

Îl mângâie pe obraz, iar el oftă adânc.

— Pe care ai vrea s-o auzi?

— Care îți place ție.

Poveştile. Aşa îi atrăsese atenția la spitalul Rudolf II. Erau diferite de poveştile pe care le spuneau ceilalți soldați. Poveştile lui Uriah erau despre curaj, prietenie şi speranță. Ca aceea în care el ieşise din gardă şi găsise un dihor pe pieptul celui mai bun prieten, gata să-i sfâşie gâtul în timp ce acesta dormea. Era la o distanță de zece metri, iar în cazemata cu pereți negri de lut era întuneric beznă. Dar nu avusese de ales. Dusese puşca la ochi şi trăsese până terminase gloanțele. Ziua următoare mâncaseră dihorul la cină.

Erau mai multe poveşti ca aceasta. Helena nu şi le amintea pe toate, dar îşi amintea că începuse să-l asculte. Poveştile lui erau amuzante şi pline de viață; nu era sigură dacă toate erau adevărate. Dar voia să le creadă, pentru că erau un antidot la celelalte poveşti, despre destine zdrobite şi morți fără rost.

În timp ce trenul neluminat se zgâlțâia şi se hurduca prin noapte pe şinele proaspăt reparate, Uriah îi povesti despre cum împuşcase un lunetist rus pe câmpul de luptă şi cum se aventurase până la el, să îl

înmormânteze pe bolşevicul ateu creştineşte, cu psalmi şi tot tacâmul.

— Aşa de frumos am cântat în noaptea aceea, zise Uriah, că i-am auzit pe cei din tabăra rusească, departe, cum mă aplaudă.

— Serios? râse ea.

— A fost mai frumos decât oricare alt cântec pe care l-ai auzit la *Staatsoper.*

— Mincinosule.

Uriah o trase spre el şi-i cântă încet la ureche:

Vino lângă bărbații din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torță
Îndemnându-i să țintească mai sus, gata să intre în luptă cu forță.
În flăcările ce sclipesc trecător, vezi Norvegia noastră de odinioară,
Vezi poporu-i renăscând din cenuşă, vezi strămoşii ce crunt se luptară.

Vezi părinții în lupta cea dreaptă, bărbați şi femei care mor,
Vezi cum mii se ridică la luptă, renunțând la tot pentru glia lor.
Vezi bărbații voioşi şi mândri, trudind şi luptând prin zăpadă
Inimi dârze şi înflăcărate, în pământ strămoşesc ca o spadă.

Vezi norvegieni ce trăiesc prin minunate cuvinte,

Deşi morți, ei sunt încă aici, amintiți din fiorduri la munte.
Dar pe cel care înalță steagul roş-galben al celor măreți,
Te salutăm, locotenente: Trădător ce conduci armata şi țara.

După aceea, Uriah tăcu şi se uită pe geam în gol. Helena ştia că se gândea şi nu îl întrerupse. Îl luă în brațe.

Ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat.

Se auzea de parcă cineva alerga sub ei şi încerca să-i prindă.

Îi era teamă. Nu atât de necunoscutul care îi aştepta, cât de omul necunoscut pe care-l îmbrățişase. Acum că era atât de aproape, tot ce văzuse în întuneric părea că dispare.

Îi ascultă bătăile inimii, dar zgomotul trenului pe şine era prea puternic aşa că trebui să meargă pe încredere că acolo e o inimă. Zâmbi în sinea ei şi valuri de plăcere o cuprinseră. Ce nebunie minunată! Nu ştia absolut nimic despre el; îi spusese atât de puțin despre el, nu erau decât aceste poveşti.

Uniforma lui mirosea a mucegai, şi se gândi o clipă că probabil era mirosul pe care uniforma de soldat îl căpăta după ce acesta zăcuse mort pe câmpul de luptă ceva timp. Sau după ce fusese îngropat. Dar de unde îi veneau aceste idei? Trăise în tensiune atât de mult timp încât abia acum îşi dădu seama cât de obosită era.

— Dormi, zise el, parcă răspunzându-i la gânduri.

— Da, răspunse ea. Mai auzi vag o sirenă de avertizare în depărtare în timp ce totul în jurul ei se

cufundă în întuneric.

— Ce e?

Îşi auzi propria voce, îl simți pe Uriah făcându-i semn şi sări în sus. Primul lucru care îi veni în minte când îl văzu pe bărbatul în uniformă din pragul uşii fu că fuseseră prinşi.

— Biletele, vă rog.

— Oh! exclamă ea.

Încercă să-şi revină şi simți ochii cercetători ai controlorului în timp ce scotocea grăbită în geantă. Găsi în cele din urmă biletele galbene de carton pe care le cumpărase din Viena şi i le dădu controlorului. Acesta se uită la bilete, legănându-se pe călcâie în ritmul trenului. Dura prea mult şi asta o nelinişti pe Helena.

— Mergeți la Paris? întrebă el. Împreună?

— *Ganz genau,* zise Uriah.

Controlorul era un bărbat mai în vârstă. Îi privi.

— Nu sunteți din Austria, bag de seamă.

— Nu. Sunt din Norvegia.

— A, Norvegia. Am auzit că e frumos acolo.

— Da, mulțumesc. Se poate spune asta.

— Deci v-ați înrolat voluntar să luptați pentru Hitler?

— Da. Am fost pe Frontul de Est. În nord.

— Da? Unde în nord?

— Lângă Leningrad.

— Mda. Şi acum mergeți la Paris. Împreună cu…

— Prietena mea.

— Prietena, exact. Sunteți în permisie?

— Da.

Controlorul compostă biletele.

— Din Viena? o întrebă pe Helena, dându-i-le înapoi.

Ea dădu aprobator din cap.

— Văd că sunteți catolică, continuă el arătând spre crucifixul pe care îl purta legat de un lănțişor pe deasupra bluzei. Şi soția mea e.

Se lăsă pe spate şi cercetă coridorul. Apoi, întorcându-se spre Uriah, îl întrebă:

— Ți-a arătat prietena *Stepbansdom*-ul în Viena?

— Nu, am stat în spital, aşa că din nefericire nu prea am avut ocazia să văd oraşul.

— Da. Întâmplător, era un spital catolic?

— Da. Rudo…

— Da, îl întrerupse Helena. Un spital catolic.

— Aha.

„Oare de ce nu pleacă?” se întrebă Helena.

Controlorul îşi drese iar vocea.

— Da? zise Uriah în cele din urmă.

— Nu e treaba mea, dar sper că aveți hârtiile care demonstrează că sunteți în permisie.

„Hârtii?” se gândi Helena. Fusese de două ori cu tatăl ei în Franța şi nu-i trecuse niciodată prin cap că ar putea avea nevoie de altceva în afară de paşapoarte.

— Da, nu la dumneavoastră mă refeream, *Fraulein,* ci la prietenul dumneavoastră în uniformă care e obligat să arate documente care să dovedească unde e cantonat şi unde se duce.

— Bineînțeles că avem documente, izbucni ea. Doar nu vă închipuiți că am călători fără ele.

— Nu, bineînțeles că nu, răspunse controlorul în

grabă. Am vrut doar să vă aduc aminte. Acum vreo două zile… îşi mută privirea la norvegian… au arestat un tânăr care nu avea documentele care să arate unde se ducea, şi prin urmare a fost socotit dezertor. L-au dus pe peron şi l-au împuşcat.

— Doar nu vorbiți serios?

— Mă tem că da. Nu vreau să vă sperii, dar războiul e război. Şi dacă aveți documente oficiale, n-ar trebui să aveți probleme când veți ajunge la granița care e imediat după Salzburg.

Vagonul se clătină şi controlorul trebui să se țină de cadrul uşii. Cei trei se uitară unul la altul în tăcere.

— Deci acolo e primul filtru? întrebă Uriah în cele din urmă. După Salzburg?

Controlorul dădu aprobator din cap.

— Mulțumesc, zise Uriah.

Controlorul îşi drese glasul.

— Am avut un fiu de vârsta ta. A căzut pe front, lângă Dnerp.

— Îmi pare rău.

— Bine, mă scuzați că v-am trezit, *Fraulein. Mein Herr.*

Îi salută şi plecă.

Helena se asigură că uşa era bine închisă. Apoi îşi ascunse fața în palme.

— Cum am putut fi aşa de naivă! suspină ea.

— Acum nu plânge, zise el luând-o pe după umeri. Ar fi trebuit să mă gândesc la documente. La urma urmei, ştiam că nu pot circula liber.

— Dar dacă le spui că eşti în concediu de boală şi că

ai avut chef să te duci până la Paris? E parte din Al Treilea Reich. E…

— Atunci vor suna la spital şi Brockhard le va spune că am dezertat.

Se sprijini de el şi începu să plângă. El îi mângâie părul castaniu strălucitor.

— În afară de asta, ar fi trebuit să-mi dau seama că e prea frumos ca să fie adevărat, zise el. Adică eu şi Schwester Helena la Paris?

Îl simți că zâmbeşte.

— Nu, mă voi trezi în curând în patul meu de spital, gândindu-mă că am visat doar. Şi o să aştept nerăbdător să-mi aduci micul dejun. În orice caz, eşti de gardă mâine-noapte. N-ai uitat, nu-i aşa? Apoi o să-ți povestesc cum Daniel a furat douăzeci de porții de mâncare de la o unitate suedeză.

Ea îşi ridică fața înlăcrimată către el.

— Sărută-mă, Uriah.

28

SILJAN, TELEMARK

22 februarie 2000

Harry se mai uită o dată la ceas şi apăsă prudent cu piciorul pe accelerator. Întâlnirea era la ora patru. Dacă ajungea după lăsarea serii, întreaga călătorie era o pierdere de timp. Ce mai rămăsese din cauciucurile de iarnă scotea un scrâşnet pe gheață. Deşi condusese doar patruzeci de kilometri pe poteca acoperită de gheață din pădure cu vântul în față, i se părea că trecuseră mai multe ore de când ieşise de pe drumul principal. Ochelarii ieftini pe care îi cumpărase de la benzinărie nu îi erau de prea mare ajutor, iar ochii îl înțepau din cauza luminii strălucitoare reflectate de zăpadă.

În cele din urmă, zări pe marginea drumului maşina poliției cu număr de înregistrare de Skien. Frână precaut, opri maşina şi scoase schiurile din portbagajul de pe capotă. Erau de la un producător de schiuri din Trondheim care dăduse faliment în urmă cu cincisprezecece ani. Cam pe atunci le şi ceruise, iar acum se vedea sub ele doar o crustă tare, gri. Găsi drumul care ducea spre cabană, aşa cum îi fusese descris. Schiurile stăteau pe pârtie de parcă erau lipite; nu se putea mişca într-o parte chiar dacă ar fi vrut. Când ajunse la destinație, soarele scăpătase după molizi. Pe

treptele unei cabane de buşteni negri, stăteau doi bărbaţi cu hanorace şi un băiat. Harry, care nu cunoştea nici un adolescent, se gândi că avea undeva între doisprezece şi şaisprezece ani.

— Ove Bertelsen? întrebă Harry, sprijinindu-se de beţe. Gâfâia.

— Eu sunt, zise unul din bărbaţi, ridicându-se să dea mâna. Iar el e ofiţerul Folldal.

Celălalt bărbat încuviinţă uşor din cap.

Harry presupuse că băiatul trebuie să fi găsit cartuşele.

— Cred că e minunat să mai respiri şi altceva decât aerul din Oslo, zise Bertelsen.

Harry scoase un pachet de ţigări.

— E şi mai minunat să mai respiri şi altceva decât aerul din Skien, aş zice.

Folldal îşi scoase şapca şi-şi îndreptă spatele.

Bertelsen zâmbi.

— Contrar a ce se spune, aerul din Skien e mai curat decât în oricare alt oraş din Norvegia.

Harry îşi făcu mâinile căuş în jurul unui chibrit şi îşi aprinse ţigara.

— Chiar aşa? O să ţin minte asta. Aţi găsit ceva?

— Acolo.

Ceilalţi trei îşi puseră schiurile şi, cu Folldal în frunte, merseră cu dificultate pe o potecă până la un luminiş din pădure. Folldal arătă cu băţul de la schiuri spre o piatră neagră care ieşea douăzeci de centimetri din zăpadă.

— Băiatul a găsit gloanţele în zăpadă, lângă piatra

aia. Probabil că era un vânător care exersa. Se văd urme de schi în apropiere. Nu a mai nins de o săptămână, deci probabil că sunt ale lui. Se pare că purta schiuri late, Telemark.

Harry se lăsă în jos. Îşi plimbă degetul pe piatră până în punctul unde se întâlnea cu urma lată de schiuri.

— Sau schiuri vechi de lemn.

— Da?

Ridică o aşchie mică.

— Ei, nu m-aş fi gândit, zise Folldal uitându-se spre Bertelsen.

Harry se întoarse spre băiat. Acesta purta o pereche de pantaloni largi de vânătoare, cu buzunare peste tot, şi o căciulă de lână trasă bine pe cap.

— Pe care parte a pietrei ai găsit cartuşele?

Băiatul arătă cu degetul. Harry îşi scoase schiurile, se învârti în jurul pietrei şi se întinse pe zăpadă. Cerul era de un albastru-deschis acum, aşa cum e în zilele senine de iarnă, înainte ca soarele să apună. Apoi se rostogoli şi se uită atent la piatră. Se uită împrejur la luminişul din pădure. Erau patru buturugi.

— Aţi găsit vreun glonţ sau semne că s-a tras?

Folldal se scărpină după ceafă.

— Adică dacă am cercetat fiecare trunchi de copac pe o arie de jumătate de kilometru?

Bertelsen duse discret mâna cu mănuşă la gura lui Folldal. Harry îşi scutură ţigara şi se uită la mucul care strălucea.

— Nu, vreau să zic dacă aţi examinat buturugile de aici?

— Şi de ce să fi examinat aceste buturugi? întrebă Folldal.

— Pentru că Marklin a făcut cea mai grea puşcă din lume. O armă care cântăreşte cincisprezece kilograme nu e o opțiune atrăgătoare pentru cei care vor să tragă la țintă, aşa că e normal să îmi închipui că a rezemat-o de această piatră ca să ţintească. Puştile Marklin scot gloanțele înspre dreapta. De vreme ce gloanțele folosite au fost găsite pe partea dreaptă a pietrei, cu siguranță că s-a tras în direcția din care venim noi. Deci ar avea sens să credem că a pus ceva pe una dintre buturugi ca să ţintească, nu?

Bertelsen şi Folldal se uitară unul la altul.

— Mai bine să verificăm.

— Dacă ăsta nu e un gândac uriaş de scoarță... zise Bertelsen trei minute mai târziu, atunci e o gaură mare de glonț. Îngenunche în zăpadă şi îşi vârî degetul într-una dintre buturugi. La dracu', glonțul a pătruns adânc. Nu-l simt.

— Uită-te înăuntru, zise Harry.

— De ce?

— Ca să vezi dacă a pătruns prin el, îi răspunse Harry.

— Prin trunchiul ăsta enorm de mesteacăn?

— Uită-te doar să-mi spui dacă vezi în partea cealaltă.

Harry îl auzi pe Folldal gâfâind în spatele lui. Bertelsen duse ochiul la gaură.

— Doamne sfinte...

— Vezi ceva? strigă Folldal.

— Doar jumătate din râul Siljan.

Harry se întoarse spre Folldal, care se întorsese cu spatele la el ca să scuipe.

Bertelsen se ridică în picioare.

— O vestă antiglonț nu îți e de prea mare folos dacă eşti împuşcat cu o porcărie din asta, gâfâi el.

— Chiar deloc, zise Harry. Singurul lucru care te-ar ajuta ar fi o platoşă. Îşi stinse țigara de buturugă şi se corectă: O platoşă *groasă.*

Îşi puse schiurile şi se mişcă pe ele în sus şi în jos pe zăpadă.

— Va trebui să stăm de vorbă cu cei din cabanele învecinate, zise Bertelsen. E posibil să fi văzut sau să fi auzit ceva. Sau poate că vor recunoaşte că e a lor puşca asta venită din iad.

— După ce am avut anul trecut amnistia privitoare la arme… începu Folldal, dar se răzgândi când văzu privirea lui Bertelsen ațintită asupra lui.

— Vă mai putem fi de folos cu ceva? îl întrebă Bertelsen pe Harry.

— Da, zise Harry, încruntându-se în direcția potecii din pădure, m-ați putea ajuta să pornesc maşina, dacă vreți.

29

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

23 iunie 1944

Helena avu sentimentul unui déjà-vu. Ferestrele erau deschise şi dimineața caldă de vară umplu coridorul cu parfumul ierbii proaspăt cosite. De două săptămâni erau raiduri aeriene în fiecare noapte, dar ea nici măcar nu observa mirosul de fum. Ținea o scrisoare în mână. O scrisoare minunată! Chiar şi infirmiera-şefă cea morocănoasă va trebui să zâmbească atunci când Helena îi va spune melodiosul ei *Guten Morgen.*

Doctorul Brockhard ridică surprins privirea din hârtii când Helena dădu buzna în cabinet.

— Da? zise el.

Îşi scoase ochelarii şi o privi. Ea îi văzu pentru o secundă limba umedă sugând un braț al ochelarilor. Se aşeză.

— Cristopher, începu ea. Nu-i mai spusese pe numele de botez de când erau mici. Vreau să-ți spun ceva.

— Bine, zise el. Asta şi aşteptam.

Ea ştia ce aştepta: o explicație de ce nu făcuse ce-i ceruse şi nu venise în apartamentul lui din clădirea principală, în ciuda faptului că îi prelungise lui Uriah de două ori certificatul medical. Helena dăduse vina pe bombardamente, spunând că nu îndrăznise să iasă

afară. Apoi el se oferise s-o viziteze la casa de vară a mamei ei, lucru pe care ea îl refuzase categoric.

— O să-ți spun tot, zise ea.

— Tot? întrebă el cu un zâmbet vag.

„Aproape tot”, îşi spuse ea în sine.

— Dimineața în care Uriah…

— Numele lui *nu* e Uriah, Helena.

— Dimineața în care a dispărut şi când tu ai dat alarma, ții minte?

— Bineînțeles.

Brockhard puse jos ochelarii, lângă hârtia din fața lui.

— M-am gândit să anunț la Poliția Militară. Totuşi, a reapărut miraculos, susținând că a rătăcit prin pădure o noapte întreagă.

— Nu a fost în pădure. A fost într-un tren de la Salzburg.

— Da?

Brockhard se lăsă pe spate în scaun cu fața împietrită, arătând că nu era genul de om căruia să-i placă să-şi arate surprinderea.

— A luat trenul de la Viena înainte de miezul nopții, s-a dat jos la Salzburg unde a aşteptat o oră şi jumătate să ia trenul înapoi. A ajuns la *Hauptbahnhof* la ora nouă dimineața.

— Hm. Brockhard se concentră asupra stiloului pe care îl ținea în mână. Şi care a zis că a fost motivul acestei plimbări prosteşti?

— Mmm, făcu Helena, fără să-şi dea seama că zâmbea, poate că îți mai aduci aminte că şi eu am

întârziat în dimineața aceea.

— Da…

— Şi eu mă întorceam de la Salzburg.

— Chiar aşa?

— Chiar aşa.

— Cred că va trebui să dai nişte explicații, Helena.

Ea îi explică în timp ce se uita fix la degetele lui Brockhard. Sub peniță se formase un strop de sânge.

— Înțeleg, zise Brockhard când ea termină. Ai crezut că te poți duce la Paris. Şi cât timp crezi că puteai să stai ascunsă acolo?

— E clar că nu ne-am gândit prea mult. Uriah credea că ar trebui să mergem în America. La New York.

Brockhard râse sec.

— Tu eşti o fată rațională, Helena. Dar îmi dau seama că acest trădător trebuie să te fi orbit cu minciunile lui frumoase despre America. Dar ştii ce?

— Ce?

— Te iert. Văzându-i privirea uimită, continuă: Da, te iert. Probabil că ar trebui să fii pedepsită, dar eu ştiu cum sunt inimile tinerelor fete.

— Nu e vorba de iertare…

— Ce mai face mama ta? Probabil că-i vine greu acum că te mai are doar pe tine. Nu a primit trei ani de închisoare tatăl tău?

— Patru. Vrei, te rog, să mă asculți, Cristopher?

— Te rog, nu spune nimic din ce ai putea să regreți, Helena. Nu schimbă nimic faptul că mi-ai spus. Înțelegerea rămâne valabilă.

— Nu! Helena se ridică în picioare atât de rapid încât

scaunul aproape că se răsturnă, iar acum îi puse pe birou scrisoarea pe care o tot frământase în mâini. Uită-te tu singur! Nu mai ai nici o putere asupra mea. Sau asupra lui Uriah.

Brockhard se uită la scrisoare. Plicul cafeniu-deschis nu-i spunea nimic. Scoase scrisoarea, îşi puse ochelarii şi începu să citească.

Waffen-SS

Berlin, 22 iunie

Am primit o cerere de la şeful Poliției norvegiene, Jonas Lie, de a vă preda imediat poliției din Oslo pentru continuarea serviciului militar. Deoarece sunteți cetățean norvegian, nu vedem nici un motiv să nu fim de acord. Prin urmare, acest ordin îl revocă pe cel precedent de a vă alătura Wehrmacht-ului. Veți fi consiliat cu privire la detaliile legate de punctul şi data întâlnirii cu autoritățile polițieneşti norvegiene.

Heinrich Himmler

Oberkommandierender der Schutzstaffel (SS)

Brockhard se uită de două ori la semnătură. Însuşi Heinrich Himmler! Apoi puse scrisoarea în dreptul luminii.

— Poți să verifici, dacă vrei, dar te asigur că nu e falsă, zise Helena.

Prin fereastra deschisă auzea păsările cum cântă în

grădină. Brockhard tuşi de două ori înainte să-i răspundă.

— Deci ai scris o scrisoare şefului Poliției norvegiene?

— Uriah i-a scris. Eu doar am dus-o la poştă.

— Tu ai dus-o la poştă?

— Da. Sau nu, de fapt. Am trimis-o telegrafic.

— Toată cererea? Trebuie să fi costat…

— Era urgent.

— Heinrich Himmler… zise el, mai mult în sinea lui.

— Îmi pare rău, Cristopher.

Iarăşi râsul sec.

— Chiar îți pare? Nu ai reuşit să faci exact ceea ce doreai, Helena?

Ea încercă să-i zâmbească prietenos.

— Vreau să-ți cer o favoare, Cristopher.

— A, da?

— Uriah vrea să plec cu el în Norvegia. Am nevoie de o recomandare de la spital ca să pot cere permis de călătorie.

— Şi acum îți e teamă că o să-ți pun bețe în roate?

— Tatăl tău face parte din consiliul director.

— Da, ți-aş putea face probleme.

Îşi frecă bărbia. Îşi fixase privirea pe fruntea ei.

— Orice s-ar întâmpla, Cristopher, nu ne poți opri. Eu şi Uriah ne iubim. Mă înțelegi?

— De ce aş face o favoare târfei unui soldat?

Helena rămase cu gura căscată. Chiar şi venind de la cineva pe care îl disprețuia, cineva care cu siguranță nu judeca limpede, cuvântul căzu ca un trăsnet. Dar înainte să apuce să răspundă, fața lui Brockhard se

crispă, de parcă el ar fi fost cel lovit.

— Iartă-mă, Helena! Eu… la naiba! Se întoarse brusc cu spatele la ea.

Helena vru să se ridice şi să plece, dar nu îşi putu găsi cuvintele care s-o elibereze. Vocea îi sună forțat când adăugă:

— N-am vrut să te rănesc, Helena.

— Cristopher…

— Nu înțelegi. Nu zic asta din aroganță, dar am calități pe care în timp ştiu că le-ai fi apreciat. Poate că am mers prea departe, dar ține minte că în adâncul inimii ți-am dorit mereu binele.

Ea îl privi în timp ce el stătea întors cu spatele. Halatul doctorului era cu un număr mai mare decât umerii lui înguşti şi lăsați. Îşi aminti de Cristopher cel din copilărie. Avea bucle negre delicate şi purta mereu costum, deşi avea doar doisprezece ani. Într-o vară chiar fusese îndrăgostită de el. Sau poate că nu?

El respiră adânc. Ea făcu un pas spre el, apoi se răzgândi. De ce să simtă compătimire pentru acest om? Da, ştia de ce. Pentru ca avea inima plină de fericire, deşi nu făcuse mare lucru s-o întâlnească. Totuşi, Cristopher Brockhard care încerca în fiecare zi să ajungă la fericire va rămâne un om singur toată viața.

— Cristopher, trebuie să plec acum.

— Da, bineînțeles. Trebuie să faci ceea ce trebuie să faci, Helena.

Ea se ridică şi se duse la uşă.

— Iar eu trebuie să fac ceea ce trebuie să fac, zise el.

30

SEDIUL POLIŢIEI

24 februarie 2000

Wright înjură. Încercase toate butoanele retroproiectorului ca să fixeze imaginea, dar fără succes.

Cineva tuşi.

— Cred că poza nu e prea clară, locotenente. Adică nu e din cauza proiectorului.

— Bine, în orice caz, acesta e Andreas Hochner, zise Wright punându-şi mâna streaşină la ochi ca să îi vadă pe cei prezenți.

Încăperea nu avea ferestre, aşa că atunci când luminile erau stinse, ca acum, era întuneric beznă. După câte ştia Wright, aici nu puteau fi instalate aparate de ascultare, orice ar fi însemnat asta.

În afară de el, Andreas Wright, locotenent în Serviciul Secret Militar, mai erau doar trei persoane prezente: maiorul Bard Ovesen, de la Serviciul Secret Militar, Harry Hole, noul tip de la POT, şi Kurt Meirik, şeful de la POT. Hole fusese cel care îi trimisese prin fax numele traficantului de arme din Johannesburg, şi de atunci îl bătuse la cap în fiecare zi, întrebându-l dacă a aflat noi informații. Fără îndoială, un număr mare de oameni din POT credeau că Serviciul Secret Militar e doar un departament al POT, dar cu siguranță că nu citiseră

regulamentul care spunea că erau organizații de acelaşi rang care colaborează strâns. Dar Wright îl citise. Aşa că, în cele din urmă, trebuise să-i explice tipului celui nou că toate cazurile care nu aveau prioritare trebuiau să aştepte. Peste o jumătate de oră, îl sunase Meirik să-i spună că acesta era un caz de maximă prioritate. De ce nu ziseseră aşa de la bun început?

Imaginea alb-negru neclară de pe ecran înfățişa un bărbat ieşind dintr-un restaurant; părea că fusese făcută de pe geamul unei maşini. Bărbatul avea o față lată şi aspră, cu ochi negri şi nas mare disproporționat, şi cu o mustață stufoasă şi neagră, pe oală.

— Andreas Hochner, născut în 1954 în Zimbabwe, părinți germani, citi Wright de pe foaia tipărită pe care o adusese cu el. Fost mercenar în Congo şi Africa de Sud, implicat în traficul cu arme, probabil începând cu mijlocul anilor optzeci. La vârsta de nouăsprezece ani a fost acuzat că a ucis un negru în Kinshasa, dar a fost achitat din lipsă de probe. Căsătorit şi divorțat de două ori. Şeful lui din Johannesburg e suspectat că ar fi în spatele contrabandei cu rachete antiaeriene în Siria şi cu achiziționarea de arme chimice pentru Irak. Suspectat că ar fi furnizat arme speciale lui Karadzici în timpul războiului bosniac şi că ar fi antrenat lunetişti în timpul asediului oraşului Sarajevo. Ultima suspiciune n-a fost confirmată încă.

— Sari, te rog, peste detalii, îi ceru Meirik, uitându-se la ceas.

Rămânea mereu în urmă, dar avea pe spate o inscripție minunată de la înaltul Comandant al Forțelor

Armate.

— Bine, zise Wright, răsfoind restul hârtiilor. Da, aici. Andreas Hochner a fost unul dintre cei patru reținuți în timpul unei operațiuni la un traficant de arme din Johannesburg, în decembrie. A fost găsită atunci o listă de comenzi codificată. Una dintre comenzi era o puşcă Marklin, cu destinația Oslo. Şi o dată: 21 decembrie. Asta e tot.

Se făcu linişte, se auzea doar bâzâitul retroproiectorului. Cineva tuşi în întuneric. Părea a fi Bard Ovesen. Wright îşi duse mâna la ochi.

— Cum putem fi siguri că omul-cheie în cazul nostru e Hochner? întrebă Ovesen.

Din întuneric se auzi vocea lui Harry Hole:

— Am vorbit cu inspectorul Isaiah Burne din Hillbrow, Johannesburg. Mi-a putut spune că după arestări, au percheziționat apartamentele celor anchetați şi au găsit la Hochner un paşaport interesant. Poza era a lui, dar numele era cu totul altul.

— Un traficant de arme cu nume fals nu e chiar… dinamită, zise Ovesen.

— Mă gândeam în principal la una dintre vizele de pe el. Oslo, Norvegia, 10 decembrie.

— Deci a fost la Oslo, făcu Meirik. Pe lista de clienți era şi un norvegian, şi am găsit cartuşe folosite cu această superarmă. Deci Andreas Hochner a fost în Norvegia şi putem presupune că a încheiat o tranzacție. Dar cine e norvegianul de pe listă?

— Din nefericire, lista nu dă numele complet şi adresa, zise vocea lui Harry. Clientul din Oslo apare sub

numele de Uriah. Probabil un nume de cod. Şi, după cum spune Burne din Johannesburg, Hochner nu pare a fi interesat să vorbească.

— Şi eu care credeam că Poliția din Johannesburg are metode eficiente de interogare, zise Ovesen.

— Probabil, dar Hochner riscă mai mult dacă vorbeşte decât dacă îşi ține gura. E o listă lungă de clienți…

— Am auzit că în Africa de Sud folosesc electricitatea, spuse Wright. La picioare, sfârcuri şi… mă rog. Foarte dureros. Vrea cineva, vă rog, să aprindă lumina?

— Dacă o compari cu achiziționarea de arme chimice pentru Saddam, o călătorie de afaceri la Oslo cu o puşcă e floare la ureche, afirmă Harry. Cred că, din nefericire, sud-africanii păstrează electricitatea pentru chestiuni mai importante, ca să zic aşa. În afară de asta, nu e sigur că Hochner ştie cine e Uriah. Şi pentru că nu avem nici o informație despre Uriah, trebuie să ne întrebăm: care sunt planurile lui? Asasinat? Acte de terorism?

— Sau jaf, zise Meirik.

— Cu o puşcă Marklin? întrebă Ovesen. Ar fi ca şi când ai aduce artileria să tragă într-o vrabie.

— Răfuieli între traficanți de droguri, poate? sugeră Wright.

— Ei bine, zise Harry, a fost nevoie doar de un pistol ca şi cea mai păzită persoana din Suedia să fie ucisă. Iar asasinul lui Olaf Palme n-a fost prins niciodată. Aşa că de ce o armă care costă peste o jumătate de milion de coroane pentru a împuşca pe cineva?

— Ce vrei să spui, Harry?

— Probabil că ținta nu e un norvegian, ci este cineva din afară. Cineva care e o țintă permanentă pentru teroriști, dar e prea bine păzit în țara lui ca să poată avea loc un asasinat acolo. Cineva despre care ei cred că poate fi ucis mai ușor într-o țară mică și pașnică, unde cred ei că măsurile de protecție vor fi proporționale.

— Dar cine? întrebă Ovesen. Nu e nimeni în țară care să se potrivească profilului.

— Și nici nu urmează să vină nimeni, adăugă Meirik.

— Poate că e vorba de un timp mai îndelungat.

— Dar arma a sosit acum două luni, zise Ovesen. N-are logică ca niște teroriști străini să vină în Norvegia cu două luni înainte de îndeplinirea misiunii.

— Probabil că nu sunt niște străini, ci un norvegian.

— Nu e nimeni în Norvegia capabil să facă tot ce sugerezi tu, zise Wright, căutând pe bâjbâite întrerupătorul de pe perete.

— Exact, zise Harry, chiar asta e ideea.

— Ideea?

— Imaginați-vă un terorist străin cunoscut care vrea să ia viața unei persoane din țara lui, iar această persoană pleacă în Norvegia. Serviciul Secret din țara în care trăiește este permanent cu ochii pe el, așa că în loc să-și asume el riscul, contactează o grupare similară în Norvegia. Faptul că ar putea fi amatori e chiar un avantaj pentru că teroristul știe că acea grupare nu va fi în atenția poliției.

Meirik interveni:

— Cartușele aruncate chiar ar sugera că sunt amatori.

— Teroristul şi amatorul se pun de acord ca teroristul să finanţeze achiziţionarea unei arme scumpe, iar apoi toate legăturile să fie întrerupte. Nu există nimic care să conducă la terorist. În acest fel, a pus în mişcare rotiţele, fără să rişte decât nişte bani.

— Dar dacă amatorul nu e în stare să facă treaba? întrebă Ovesen. Sau se hotărăşte să vândă arma şi să fugă cu banii?

— Există, bineînţeles, şi un anumit risc, dar trebuie să presupunem că teroristul consideră că amatorul e foarte motivat. Ar putea chiar să aibă o motivaţie personală care să-l facă să-şi pună propria viaţă în pericol pentru a executa misiunea.

— O ipoteză interesantă, zise Ovesen. Cum ai de gând s-o probezi?

— Nu se poate. Eu vorbesc de un om despre care nu ştim nimic. Nu ştim cum gândeşte; nu ne putem baza că va acţiona raţional.

— Minunat, făcu Meirik. Mai avem şi alte teorii în legătură cu motivul aducerii acestei arme în Norvegia?

— Tone, răspunse Harry. Dar ăsta e cel mai rău scenariu.

— Hmm, oftă Meirik. Meseria noastră e să urmărim fantome, la urma urmei, aşa că mai bine am vedea dacă putem sta de vorbă cu acest Hochner. O să dau câteva telefoane ca să… aaahhh!

Wright găsise comutatorul şi camera se umplu cu o lumină tare.

31

REŞEDINŢA DE VARĂ

A FAMILIEI LANG, VIENA

25 iunie 1944

Helena se privea în oglinda din dormitor. Ar fi preferat ca fereastra să fie deschisă ca să pândească paşii de pe aleea pietruită, dar mama fusese foarte fermă în privința păstrării discreției. Se uită contemplativ la poza tatălui de pe masa de toaletă. Mereu fusese uimită de cât de tânăr şi nevinovat arăta în fotografie.

Îşi prinsese părul cu o clamă, ca de obicei. Oare ar trebui să-l prindă altfel? Beatrice strâmtase rochia mamei de muselină roşie ca să se potrivească pe silueta înaltă şi subțire a Helenei. Mama purtase această rochie când îl cunoscuse pe tata. Gândul era ciudat, îndepărtat şi, într-un fel, dureros. Asta poate pentru că atunci când mama îi povestise despre acele clipe, era ca şi când vorbea despre doi străini – doi oameni atrăgători, fericiți, care credeau că ştiu încotro se îndreaptă.

Helena slăbi strânsoarea părului şi îşi scutură podoaba capilară castanie până când îi veni în față. Cineva sună la uşă. Auzi paşii lui Beatrice pe hol. Helena se trânti pe spate în pat şi se simți foarte emoționată. Nu se putea abține – era ca şi cum avea

paisprezece ani şi trăia o poveste de iubire într-o vară! Auzi zgomot înăbuşit de discuţii de dincolo, vocea ascuţită şi nazală a mamei, zgomotul de umeraşe în timp ce Beatrice îi punea haina în dulap. El îşi pusese haina, deşi era una dintre acele seri calde şi umede de vară, neobişnuite înainte de august.

Ea aşteptă şi aşteptă, apoi auzi vocea mamei strigând-o:

— Helena!

Se ridică din pat, îşi fixă clama, îşi privi mâinile şi îşi repetă: „Nu am mâini mari, nu am mâini mari”. Apoi aruncă o ultimă privire în oglindă – *era* atrăgătoare! –, respiră tremurând şi se duse spre uşă.

— Hele…

Mama n-o mai strigă văzând-o în capul scărilor. Helena călcă atentă pe prima treaptă; tocurile înalte pe care fugea de obicei i se părură dintr-odată instabile.

— Ţi-a sosit musafirul, zise Mama.

Ţi-a sosit musafirul. Într-un alt context, Helena ar fi fost probabil iritată de expresia mamei care dorea să accentueze faptul că nu-l considera oaspete al casei pe soldatul străin care nu prezenta importanţă. Dar acum era ceva deosebit, iar Helena ar fi putut chiar să-şi sărute mama pentru că nu fusese răutăcioasă. Cel puţin se dusese să-l primească ea înainte ca Helena să-şi facă apariţia.

Helena se uită la Beatrice. Menajera zâmbi, dar avea aceeaşi melancolie în privire ca şi mama ei. Privirea Helenei se mută asupra lui. Ochii lui străluceau, iar ea parcă le simţi căldura arzându-i obrajii. Trebui să-şi

coboare privirea spre gâtul bronzat şi proaspăt bărbierit, spre gulerul cu doi „s” şi spre uniforma verde care în tren era atât de şifonată, dar acum era proaspăt călcată. Avea un buchet de trandafiri în mână, iar ea ştiu că Beatrice deja se oferise să-i pună în vază, dar el îi mulțumise şi o rugase să aştepte până îi va da întâi Helenei.

Mai făcu un pas. Mâna ei se sprijini uşor de balustradă. Era mai uşor acum. Îşi înălță capul şi îi cuprinse cu privirea pe toți trei. Şi, dintr-odată, îşi dădu în mod ciudat seama că era cel mai frumos moment din viața ei. Căci ştia ce văzuse fiecare dintre ei în privirea ei şi cum se reflectau ei în ea.

Mama se văzu pe ea însăşi, tinerețea şi visele ei pierdute; Beatrice o văzu pe fetița pe care o crescuse ca pe propria fiică; iar el văzu femeia pe care o iubea atât de mult că nu se putea ascunde în spatele felului scandinav rezervat de a fi şi a bunelor maniere.

— Arăți minunat, zise Beatrice.

Helena îi făcu semn cu ochiul. Apoi coborî.

— Deci ai găsit drumul chiar dacă e întuneric beznă? îi zâmbi ea lui Uriah.

— Da, răspunse el cu o voce tare şi clară, şi pe holul înalt răspunsul răsună ca într-o biserică.

Mama vorbea cu glasul ei ascuțit şi cam pătrunzător, în timp ce Beatrice intra şi ieşea din sufragerie precum o fantomă. Helena nu-şi putea lua ochii de la colierul cu diamante pe care mama îl purta la gât, cea mai de preț bijuterie a ei pe care o punea doar la ocazii deosebite.

Ca o excepție, mama lăsase uşa de la grădină deschisă. Norii erau atât de aproape încât puteau să scape fără bombardamente în seara asta. Curentul intrat pe uşa deschisă făcu flăcările lumânărilor să pâlpâie, iar umbrele să danseze pe portretele de femei şi bărbați serioşi purtând numele de Lang. Mama îi explicase cu meticulozitate cine era fiecare, ce făcuse şi în ce familii îşi alesese să se căsătorească. Uriah ascultase cu un zâmbet despre care Helena crezu că e uşor sarcastic, dar era greu să fie sigură din cauza semiîntunericului. Mama îi explicase că se simțeau responsabili să economisească electricitate pe timp de război. Bineînțeles că nu pomeni de starea economică precară în care se afla familia în prezent şi că Beatrice era ultima angajată pe care o mai păstraseră din cei patru.

Uriah puse jos furculița şi îşi drese glasul. Mama îi aşezase în capul mesei lungi. Tinerii stăteau față în față în timp ce ea stătea la celălalt capăt.

— A fost delicios, *Frau* Lang.

Fusese o masă simplă. Nu atât de simplă să fie interpretată ca o insultă, dar nici ostentativă ca să-l facă să creadă că e un musafir de onoare.

— Beatrice a gătit, zise Helena cu căldură. Face cele mai bune *Wienerschnitzel* din Austria. Ai mai mâncat până acum?

— Doar o dată, din câte ştiu. Şi nu se compară.

— *Schwein,* zise Mama. Cel pe care l-ai mâncat era probabil din carne de porc. Aici nu se mănâncă decât vițel. Sau, în cel mai rău caz, curcan.

— Nu-mi aduc aminte dacă avea carne, zise el zâmbind. Cred că era mai mult ou şi pesmet.

Helena râse încet, iar mama ei îi aruncă o privire scurtă.

Conversația lâncezise de câteva ori în timpul mesei, dar după aceea Uriah încercase să preia frâiele la fel de des ca Helena sau ca mama ei. Helena deja se hotărâse înainte de a-l invita la cină să nu lase părerile mamei să o supere. Uriah era politicos, dar venea dintr-o familie simplă de fermieri, fără rafinamentul şi manierele căpătate în urma educației primite într-o casă elegantă. Totuşi, nu era cazul să-şi facă probleme. Helena era uimită de comportamentul natural şi volubil al lui Uriah.

— Probabil că intenționezi să lucrezi când se termină războiul? îl întrebă mama, luând ultima înghițitură de cartof.

Uriah încuviință din cap şi, în timp ce *Fran* Lang termina de mestecat, aşteptă răbdător următoarea întrebare inevitabilă.

— Şi ce anume vei lucra, dacă pot să te întreb?

— Poştaş. Cel puțin mi se promisese slujba asta înainte să înceapă războiul.

— Să duci corespondența? În țara ta oamenii nu locuiesc la distanțe mari unii de alții?

— Nu e chiar aşa. Ne stabilim unde putem. De-a lungul fiordurilor, în văi şi în alte locuri ferite de vânt şi de intemperiile vremii. Şi, bineînțeles, există oraşe şi alte locuri mai mari.

— Nu mai spune. Interesant. Pot să te întreb dacă eşti un tânăr cu posibilități?

— Mamă! Helena se uita la ea nevenindu-i să creadă.

— Da, draga mea?

Mama se şterse la gură cu şervetul şi-i făcu semn lui Beatrice să ia farfuriile.

— Parcă ar fi un interogatoriu. Sprâncenele negre ale Helenei formară un „v” pe frunte.

— Da, zise mama, ridicând paharul şi zâmbindu-i angelic lui Uriah. E un interogatoriu.

— Vă înțeleg, *Frau* Lang. E singura dumneavoastră fiică. E dreptul dumneavoastră. Aş spune chiar că e *datoria* dumneavoastră să vă lămuriți ce fel de om şi-a găsit.

Buzele subțiri ale lui *Frau* Lang se țuguiaseră ca să bea, dar paharul de vin se opri în aer.

— Nu am posibilități, continuă Uriah. Dar îmi place să muncesc. Am un cap bun şi o să reuşesc să mă întrețin pe mine, pe Helena şi cu siguranță şi alte câteva guri. Promit să am grijă de ea cât de mult pot, *Frau* Lang.

Helena simți o dorință de nestăvilit de a râde şi în acelaşi timp o emoție ciudată.

— O, doamne! exclamă mama şi puse jos paharul. Te gândeşti deja prea departe, tinere, nu-i aşa?

— Da. Uriah luă o înghițitură mare şi se uită la pahar. Şi trebuie să spun din nou că ăsta chiar e un vin foarte bun, *Frau* Lang.

Helena încercă să-i facă semn cu piciorul, dar nu ajunse pe sub masa lată de stejar.

— Totuşi, trăim nişte vremuri ciudate. Care nu îți oferă prea multe.

Puse jos paharul, dar continuă să-l privească. Urma zâmbetului pe care Helena credea că-l zărise dispăruse.

— În seri ca aceasta, stăteam şi vorbeam cu tovarăşii mei, *Frau* Lang. Despre toate lucrurile pe care le vom face în viitor, despre cum va arăta noua Norvegie şi despre toate visele noastre, unele mari, altele mici, care vor deveni realitate. Câteva ore mai târziu, zăceau morți pe câmpul de luptă, fără să mai aibă vreun viitor.

Îşi ridică privirea şi o privi în ochi pe *Frau* Lang.

— Mă grăbesc pentru că am găsit femeia pe care o vreau şi care mă vrea. E un război afară şi tot ce vă pot spune despre planurile mele de viitor e praf în ochi. Viața mea poate că nu-i decât o oră, *Frau* Lang. Şi probabil şi a dumneavoastră la fel.

Helena îi aruncă mamei o privire rapidă. Părea înlemnită.

— Am primit o scrisoare azi de la Poliția norvegiană. Trebuie să mă prezint la spitalul de campanie de la şcoala Sinsen, din Oslo, pentru un examen medical. Voi pleca în trei zile. Mă gândeam s-o iau şi pe fiica dumneavoastră cu mine.

Helena îşi ținu respirația. Ticăitul ceasului de perete umplu încăperea. Diamantele mamei sclipeau în continuare în timp ce muşchii de sub pielea ridată a gâtului pulsau. O rafală bruscă de vânt dinspre grădină stinse lumânările, iar umbrele se strecurară printre mobilele întunecate. Doar umbra lui Beatrice din uşa bucătăriei păru că rămâne nemişcată.

— *Apfelstrudel,* zise mama, făcându-i semn lui Beatrice. O specialitate vieneză.

— Vreau să vă spun că abia aştept să-l gust, spuse Uriah.

— Da, ai şi de ce, zise mama, forțându-se iar să zâmbească sarcastic. E făcut cu mere din grădina noastră.

32

JOHANNESBURG

28 februarie 2000

Secția de poliție Hillbrow era în centrul Johannesburgului şi părea o fortăreață, cu sârmă ghimpată în partea de sus a zidurilor şi gratii de oțel la geamurile care erau atât de mici încât păreau mai degrabă firide.

— Doi bărbați de culoare ucişi azi-noapte doar în această circumscripție, zise ofițerul Isaiah Burne în timp ce-l conducea pe Harry pe un labirint de coridoare cu pereți albi scorojiți şi linoleum uzat. Ați văzut hotelul Carlton? E închis. Albii s-au mutat în suburbii de ceva timp, deci acum ne împuşcăm unii pe alții.

Isaiah îşi trase pantalonii. Era negru, înalt, crăcănat şi mai mult decât plinuț. Cămaşa albă de nailon avea cercuri negre de transpirație la subraț.

— Andreas Hochner e deținut într-o închisoare pe care noi o numim Oraşul Păcatelor, în afara oraşului, continuă el. L-am adus astăzi aici pentru aceste întrevederi.

— Mai sunt şi alții în afară de mine? întrebă Harry.

— Am ajuns, zise Isaiah, deschizând o uşă.

Intrară într-o cameră în care stăteau doi bărbați cu brațele încrucişate, uitându-se printr-un geam închis la

culoare.

— O oglindă cu două fețe, şopti Isaiah. El nu poate să ne vadă.

Cei doi bărbați din dreptul geamului îi salutară din cap pe Isaiah şi pe Harry şi se dădură la o parte.

Priveau înspre o cămăruță slab luminată, cu un scaun şi o masă mică. Pe masă era o scrumieră plină de mucuri de țigară şi un microfon. Bărbatul care stătea pe scaun avea ochii negri şi o mustață deasă şi neagră care îi atârna peste colțul buzelor. Harry îl recunoscu imediat din fotografiile neclare ale lui Wright.

— Norvegianul? murmură unul din bărbați, înclinând capul spre Harry.

Isaiah dădu din cap aprobator.

— Bine, zise bărbatul, întorcându-se spre Harry, dar fără să-l piardă din vedere pe bărbatul aşezat la masă. E al tău, norvegiene. Ai douăzeci de minute.

— Faxul zicea…

— Fii mulțumit că poți să vorbeşti cu el, replică bărbatul.

— De ce a fost de acord să stea de vorbă cu mine?

— De unde să ştim? Întreabă-l tu singur.

Harry încercă să respire adânc când intră în camera înghesuită şi lipsită de aer. Pe perete, unde dungi roşii de rugină formau un fel de grilaj, se afla un ceas. Arăta 10.30. Harry se gândi la polițiştii care îl urmăreau, cu ochi de Argus; probabil că de asta i se umeziseră mâinile. Cel de pe scaun stătea aplecat, cu ochii pe jumătate închişi.

— Andreas Hochner?

— Andreas Hochner? Bărbatul din scaun repetă numele în şoaptă, îşi ridică privirea şi păru că tocmai zărise ceva ce voia să zdrobească sub picior. Nu, e acasă şi i-o trage lu' mă-ta.

Harry se aşeză cu precauție. Se gândi că se aud hohote de râs din partea cealaltă a geamului.

— Sunt Harry Hole de la Poliția norvegiană, rosti el încet. Ai fost de acord să stai de vorbă cu noi.

— Norvegia? făcu Hochner puțin neîncrezător. Se aplecă şi se uită cu atenție la legitimația pe care Harry i-o arătă. Apoi zâmbi timid. Îmi pare rău, Hole. Nu mi-au spus că astăzi e Norvegia la rând. Te aşteptam.

— Unde ți-e avocatul?

Harry puse servieta pe masă, o deschise şi scoase o foaie cu întrebări şi un carnețel.

— Dă-l încolo! Nu am încredere în el. Microfonul merge?

— Nu ştiu. Are vreo importanță?

— Nu vreau să audă negroteii. Mă interesează să cad la o învoială. Cu tine. Cu Norvegia.

Harry ridică privirea din foaia cu întrebări. Ceasul de pe perete, deasupra capului lui Hochner, ticăia. Trecuseră trei minute. Ceva îi spunea că nu va fi lăsat timpul alocat.

— Ce fel de înțelegere?

— Microfonul merge? şopti Hochner printre dinți.

— Ce fel de înțelegere?

Hochner îşi roti privirea. Apoi se aplecă peste masă şi zise repede în şoaptă:

— În Africa de Sud, pentru lucrurile pe care susțin ei

că le-am făcut, primeşti pedeapsa cu moartea. Înțelegi ce vreau să zic?

— Poate. Continuă.

— Îți pot spune anumite lucruri despre tipul din Oslo dacă îmi garantezi că guvernul tău va cere guvernului negroteilor o anulare a pedepsei. Pentru că te-am ajutat. Premierul Norvegiei a fost aici, nu-i aşa? Ea şi cu Mandela au defilat peste tot îmbrățişându-se. Capilor de acum ai ANC[10] le place Norvegia. Iar voi îi susțineți. Ne-ați boicotat când negroteii comunişti au vrut să fim boicotați. O să te asculte, nu-i aşa?

— De ce nu faci acelaşi târg cu poliția locală de aici?

— La dracu'! Pumnul lui Hochner lovi atât de tare masa, încât scrumiera sări şi plouă cu mucuri de țigară. Nu înțelegi nimic, porc nenorocit! Cred că am omorât pui de negrotei.

Apucă brusc cu mâinile marginea mesei şi îl țintui pe Harry cu o privire sălbatică. Apoi, parcă toată fața îi explodă, se sparse ca o minge de fotbal înțepată. Şi-o acoperi cu mâinile.

— Vor să mă vadă mort, nu-i aşa?

Hohoti amarnic. Harry îl studie. Se întrebă câte ore îl ținuseră cei doi treaz la interogatoriu înainte să sosească el. Inspiră profund. Apoi se aplecă peste masă, apucă microfonul cu o mână şi-l smulse din priză cu cealaltă.

— Am bătut palma, Hochner. Cine e Uriah?

Hochner îl privi printre degete.

---

[10] African National Congress - Congresul Național African

— Ce?

— Repede, Hochner. Vor veni aici într-o clipă!

— E... e un tip în vârstă, sigur peste şaptezeci. L-am văzut doar o dată, la transfer.

— Cum arăta?

— Bătrân, am zis!

— Descrierea!

— Purta o haină şi o pălărie. Era miezul nopții, lângă containerele din port unde nu e lumină. Ochi albaştri, cred, potrivit de înalt...

— Despre ce ați vorbit? Repede!

— Una, alta. Am vorbit în engleză la început, dar am dat-o pe germană când şi-a dat seama că ştiu. I-am spus că părinții mei sunt din Elsass. Am zis că a fost acolo, într-un loc pe nume Sennheim.

— Care-i treaba cu el?

— Nu ştiu, dar e amator. Vorbea mult, şi când i-am dat arma, a zis că nu mai ținuse una în mână de mai bine de cincizeci de ani. A zis că urăşte...

Uşa camerei aproape că fu smulsă din balamale.

— Ce urăşte? strigă Harry.

În acel moment, simți că o mână îl ia de guler. O voce aspră îi şopti în ureche:

— Ce dracu' faci?

Harry îl privi pe Hochner în timp ce îl târau spre uşă. Hochner îl privea şi el şi mărul lui Adam îi juca în sus şi jos. Harry văzu cum i se mişcă buzele, dar nu auzi ce spuse.

Apoi uşa se trânti în fața lui.

Harry îşi frecă gâtul în timp ce Isaiah îl ducea cu maşina la aeroport. Mergeau de douăzeci de minute înainte ca Isaiah să vorbească.

— Lucrăm la cazul ăsta de şase ani. Lista unde au fost livrate arme acoperă douăzeci de țări. Ne era teamă exact de ce s-a întâmplat astăzi; că cineva o să-i fluture pe sub nas ajutor diplomatic ca să obțină informații.

Harry dădu din umeri.

— Ei şi? L-ați prins şi v-ați făcut treaba, Isaiah. Nu mai rămâne decât să culegeți laurii. Orice altă înțelegere între Hochner şi un alt guvern n-are nici o legătură cu voi.

— Eşti polițist, Harry. Ştii ce înseamnă să vezi infractori eliberați, oameni care nu clipesc când vine vorba să ucidă, despre care ştii că vor continua de unde rămăseseră de îndată ce sunt iarăşi în libertate pe stradă.

Harry nu răspunse.

— Ştii, nu-i aşa? Bine, pentru că asta e înțelegerea. Se pare că tu ai primit partea ta din târgul cu Hochner. Asta înseamnă că de tine depinde dacă vrei să-ți ții promisiunea. Sau s-o laşi baltă. Aşa e?

— Pur şi simplu îmi fac meseria, Isaiah, şi l-aş putea folosi pe Hochner la un moment dat ca martor. Îmi pare rău.

Isaiah dădu una în volan atât de tare, încât Harry tresări.

— Dă-mi voie să-ți spun ceva, Harry. Înainte de alegerile din 1994, când minoritatea albă era încă la conducere, Hochner a împuşcat două fete de culoare,

amândouă de doisprezece ani, într-un turn de apă situat lângă şcoală, într-un oraş de negri numit Alexandra. Cred că în spate a fost cineva din *Afrikaner Volkswag,* partidul de apartheid. Au fost ceva controverse legate de şcoală pentru că învățau acolo şi trei elevi albi. A folosit gloanțe Singapore, acelaşi gen folosit în Bosnia. Se deschid după o sută de metri şi distrug tot ce le iese în cale, ca un burghiu. Amândouă fetele au fost lovite în gât şi nici n-a mai contat că ambulanțelor, cum se întâmplă de obicei într-un orăşel de negri, le-a luat peste o oră să apară.

Harry nu răspunse.

— Dar te înşeli dacă îți închipui că e vorba de răzbunare, Harry. Am înțeles că nu putem construi o societate nouă bazată pe răzbunare. De aceea, primul guvern majoritar de culoare a înființat o comisie care cercetează acte de violență şi hărțuire din timpul politicii de apartheid. Nu era vorba de răzbunare, ci despre a recunoaşte şi a ierta. A vindecat unele răni şi pot spune că a făcut bine întregii societăți. Totuşi, în acelaşi timp, pierdem războiul împotriva infracționalității, mai ales aici, în Jo'burg, unde totul a scăpat de sub control. Suntem o națiune tânără şi vulnerabilă, Harry, şi dacă vrem să avansăm, trebuie să arătăm că legea şi ordinea înseamnă ceva, iar haosul poate fi folosit drept pretext pentru infracțiuni. Cu toții ne aducem aminte de crimele din 1994. Cu toții urmărim cazul în ziare. Din acest motiv, e mai important decât agenda ta personală sau a mea, Harry.

Strânse pumnul şi lovi iar în volan.

— Asta nu înseamnă că noi hotărâm cine trebuie să trăiască şi cine trebuie să moară, ci că trebuie să readucem oamenilor încrederea în justiție. Uneori e nevoie de pedeapsa capitală pentru asta.

Harry scoase o țigară din pachet, deschise geamul puțin şi se uită la movilele galbene de zgură care întrerupeau monotonia peisajului arid.

— Deci, ce zici, Harry?

— Va trebui să apeşi pe accelerație dacă vrei să mai prind avionul, Isaiah.

Isaiah lovi volanul atât de tare, încât Harry se minună că mai rezistă.

33

GRĂDINA ZOOLOGICĂ

DIN LAINZ, VIENA

27 iunie 1944

Helena stătea singură pe locul din spate al Mercedesului negru al lui André Brockhard. Maşina luneca încet printre castanii sălbatici care străjuiau bulevardul de-o parte şi de alta. Se îndreptau spre grajdurile Grădinii Zoologice din Lainz.

Ea se uita pe geam la pajiştea verde. În spatele lor se ridică un nor de praf pe aleea pietruită şi, chiar şi cu geamul deschis, era insuportabil de cald în maşină.

O herghelie de cai ce păşteau la umbra unui pâlc de fagi îşi înălţară capetele în timp ce maşina trecu pe acolo.

Helena iubea Grădina Zoologică din Lainz. Înainte de război, îşi petrecea adesea duminicile acolo, în partea împădurită din sudul pădurilor Vienei, la iarbă verde cu părinţii, mătuşile şi unchii sau călărind cu prietenii.

Devreme în acea dimineaţă, când infirmiera-şefă îi spusese că André Brockhard vrea să discute cu ea, se pregătise pentru orice. Avea să-i trimită o maşină înainte de prânz. De când primise recomandarea de la spital şi permisul de călătorie era în al nouălea cer şi primul

lucru la care se gândi fu să folosească prilejul pentru a-i mulțumi tatălui lui Cristopher pentru ajutorul pe care consiliul director i-l dăduse.

„Linişteşte-te, Helena, îşi zise ea. Nu ne mai pot opri acum. Mâine de dimineață vom pleca."

Cu o zi înainte, îşi împachetase nişte haine şi lucrurile de preț în două valize. Ultimul lucru pe care îl pusese în valiză fusese crucifixul de deasupra patului. Cutiuța muzicală cumpărată de tatăl ei era încă pe masa de toaletă. Lucruri de care nu crezuse niciodată că se va despărți cu uşurință; era ciudat ce puțin mai însemnau acum. Beatrice o ajutase şi vorbiseră despre vremurile de altădată în timp ce ascultau paşii mamei prin camera de sub ele. Va fi o despărțire ciudată şi dificilă. Acum aştepta seara cu nerăbdare. Uriah îi spusese că ar fi mare păcat dacă nu ar vedea deloc Viena înainte de a pleca, aşa că o invitase să ia cina în oraş. Unde, nu ştia. Îi făcuse doar confidențial cu ochiul şi o întrebase dacă credea că vor putea împrumuta maşina pădurarului.

— Am ajuns, *Fraulein* Lang, zise şoferul, arătând spre fântâna din capătul aleii.

Un Cupidon se sprijinea cu un picior pe un glob de piatră deasupra apei. Nişte clădiri lungi şi joase din lemn vopsit în roşu erau legate de clădirea principală din ambele părți şi, împreună cu o casă simplă de piatră, formau o curte interioară.

Şoferul opri maşina, se dădu jos şi îi deschise Helenei portiera.

André Brockhard stătea pe treptele din față ale conacului. Apoi veni înspre ei, cu ghetele lui de călărie

lucioase strălucind în lumina soarelui. André Brockhard avea cincizeci şi cinci de ani, dar mersul îi era la fel de vioi ca al unui tânăr. Îşi descheiase jacheta de lână roşie, perfect conştient că torsul lui atletic îl avantaja. Pantalonii de călărie erau mulați pe coapsele musculoase. Brockhard senior era opusul fiului său.

— Helena!

Vocea era caldă şi plină de bucurie, aşa cum o au bărbații care sunt atât de puternici încât ei sunt cei care hotărăsc când o situație cere căldură şi bucurie. Nu-l mai văzuse de mult, dar arăta ca de obicei, se gândi Helena: cu părul alb, drept, privind-o cu doi ochi albaştri aflați de o parte şi de alta a unui nas mare şi maiestuos. Gura în formă de inimă sugera că bărbatul avea şi o parte sensibilă, dar, în general, asta era ceva care rămânea totuşi de demonstrat.

— Ce mai face mama ta? Sper că nu te-am deranjat prea mult că te-am luat de la muncă în felul ăsta, zise el, dând scurt mâna cu ea. Continuă, fără să aştepte un răspuns: Trebuia să discut cu tine, şi m-am gândit că nu suferă amânare. Arătă înspre casă. Da, ai mai fost aici.

— Nu, răspunse Helena, uitându-se la el cu un zâmbet.

— Nu? Am crezut că te-a adus Cristopher aici. Erați prieteni la cataramă când erați mai tineri.

— Cred că vă înşală memoria, *Herr* Brockhard. Eu şi Cristopher ne ştim destul de bine, dar…

— Da? Atunci trebuie să îți arăt împrejurimile. Să mergem la grajduri.

O luă uşor după mijloc şi o conduse în direcția clădirilor de lemn. Piatra scrâşnea în timp ce mergeau.

— E trist ce s-a întâmplat cu tatăl tău, Helena. Îmi pare rău. Aş vrea să pot să fi făcut ceva pentru tine şi pentru mama ta.

„Ai fi putut să ne inviți la petrecerea de Crăciun iarna trecută aşa cum făceai înainte”, se gândi Helena, dar nu zise nimic. Fusese mulțumită, pentru că altfel ar fi trebuit să cedeze insistențelor mamei ei de a merge.

— Janjic! Brockhard strigă un băiat cu părul negru care stătea la soare şi lustruia garnitura de la şa. Du-te şi adu-o pe Venezia!

Băiatul se duse în grajd în timp ce Brockhard rămase nemişcat, lovindu-şi uşor genunchii cu biciul şi legănându-se pe călcâiele ghetelor. Helena aruncă o privire la ceasul de la mână.

— Mă tem că nu pot sta prea mult, *Herr* Brockhard. Garda mea…

— Nu, bineînțeles. Înțeleg. Să trec la subiect.

Din grajd se auzi un nechezat tare şi tropăit de copite pe podeaua de lemn.

— Am făcut destule afaceri împreună cu tatăl tău. Înainte de nefericitul faliment, bineînțeles.

— Ştiu.

— Da, şi probabil că mai ştii că tatăl tău avea multe datorii. În mod indirect, de asta s-a întâmplat ce s-a întâmplat. Adică această nefericită… Căută cuvântul potrivit. Şi îl găsi… *legătură* cu evreii-rechini ai creditelor nu i-a făcut decât rău.

— Vă referiți la Joseph Bernstein?

— Nu-mi amintesc numele acelor oameni.

— Ar trebui, a fost la petrecerea dumneavoastră de Crăciun.

— Joseph Bernstein? André Brockhard zâmbi, dar doar cu gura. Probabil că asta a fost cu mulți ani în urmă.

— Crăciunul din 1938. Înainte de război.

— Ai o memorie bună, Helena. Asta e bine. Lui Cristopher i-ar prinde bine o minte limpede. De vreme ce el şi-o pierde din când în când pe a lui, vreau să zic. În afară de asta, e un băiat bun, o să vezi.

Helena simți că inima începe să-i bată tare. Ceva nu mersese cum trebuie? Brockhard Senior vorbea cu ea de parcă urma să-i fie noră. În loc să simtă groază, simți că o cuprinde furia. Când deschise gura să vorbească, vru să pară prietenoasă, dar furia o gâtuia şi îi făcu vocea să sune dur şi metalic.

— Sper că nu e la mijloc vreo neînțelegere, *Herr* Brockhard.

Probabil că Brockhard observase timbrul vocii; în orice caz, nu mai avea nimic din căldura cu care o întâmpinase când îi spuse:

— Atunci hai să clarificăm neînțelegerile. Aş vrea să te uiți la asta.

Scoase o hârtie din buzunarul interior al jachetei roşii, o îndreptă şi i-o dădu.

Burgschaft, scria în susul a ceea ce părea a fi un contract. Se uită peste textul dens. Nu înțelegea prea mult din ceea ce scria în afară de faptul că era pomenit numele casei din pădurile Vienei şi că numele şi

semnăturile tatălui ei şi ale lui André Brockhard erau în josul paginii. Se uită la el nedumerită.

— Pare a fi o garanție.

— Chiar e o garanție, zise el. Atunci când tatăl tău a crezut că împrumuturile evreilor vor fi cercetate, şi prin urmare şi ale lui, m-a abordat şi m-a întrebat dacă vreau să-i fiu garant pentru refinanțarea unui credit mare în Germania. Lucru pe care, din nefericire, am avut slăbiciunea să-l fac. Tatăl tău era un om mândru, şi ca să se asigure că această garanție nu e un act de caritate, a insistat ca reşedința de vară în care tu şi mama ta locuiți acum să fie folosită drept garanție pentru că l-am girat.

— De ce garanție pentru gir şi nu pentru împrumut?

Brockhard fu luat prin surprindere.

— Bună întrebare. Răspunsul e că valoarea casei nu era destul de mare să garanteze împrumutul de care avea nevoie tatăl tău.

— Şi semnătura lui André Brockhard a fost suficientă?

El zâmbi şi-şi duse mâna la gâtul puternic de taur care, din cauza căldurii, era acoperit acum cu un strat lucitor de transpirație.

— Eu mai am o proprietate în Viena.

Prea puțin spus. Toată lumea ştia că André Brockhard avea un pachet important de acțiuni la două dintre cele mai mari companii industriale austriece. După *Anschluss* – „ocuparea” hitleristă din 1938 – aceste companii nu mai produceau jucării şi maşini, ci arme pentru puterile Axei, şi Brockhard devenise

multimilionar. Iar acum Helena ştia că tot a lui era şi casa în care locuia. Simți că i se pune un nod în stomac.

— Nu fi aşa îngrijorată, dragă Helena, exclamă Brockhard, şi căldura îi reveni brusc în voce. Nu mă gândeam să iau casa mamei tale, cred că înțelegi.

Dar nodul din stomacul Helenei continua să crească şi să crească. Ar fi putut la fel de bine să adauge: Sau a norii mele.

— Venezia! strigă el.

Helena se întoarse spre uşa grajdului, de unde servitorul apăru ducând de căpăstru un cal de un alb strălucitor. Deşi un vălmăşag de idei îi treceau prin minte, priveliştea o făcu pe Helena să uite de orice pentru o clipă. Era cel mai frumos cal pe care îl văzuse vreodată; de parcă în fața ei stătea o ființă de basme.

— Un Lipițan, zise Brockhard. Cea mai bine antrenată rasă de cai din lume. A fost importată în 1562 de Maximilian al II-lea din Spania. Sunt convins că tu şi mama ta i-ați văzut în spectacol la *Spanische Reitschule*, aşa e?

— Da, desigur.

— E ca şi când ai privi un balet, nu-i aşa?

Helena încuviință. Nu-şi putea lua ochii de la animal.

— Vara stau aici la *Lainzer Tiergarten* până la sfârşitul lui august. Din nefericire, doar cei de la Şcoala de Echitație Spaniolă au voie să-i călărească. Călăreții neexperimentați le pot insufla obiceiuri proaste. Ani buni de dresaj meticulos s-ar duce pe apa sâmbetei.

Calul fu înşeuat. Brockhard îl luă de căpăstru şi servitorul plecă. Animalul stătu pe loc.

— Unii consideră că e o cruzime să-i înveți pe cai paşi de dans. Se zice că animalele suferă pentru că trebuie să facă lucruri care sunt contrare naturii lor. Cei care spun asta nu i-au văzut pe aceşti cai la antrenament – eu, da. Şi, te rog să mă crezi, cailor le place la nebunie. Şi ştii de ce?

Mângâie calul pe coamă.

— Pentru că e în firea lucrurilor. În marea Lui înțelepciune, Dumnezeu a făcut ca o ființă inferioară să nu fie fericită decât când serveşte şi se supune unei ființe superioare. Uită-te doar la copii şi adulți. La femei şi la bărbați. Chiar şi în aşa-zisele țări democrate, cei slabi dau de bunăvoie frâiele puterii unei elite care este mai puternice şi mai înțelepte decât ei. Aşa stau lucrurile. Şi pentru că suntem cu toții creația lui Dumnezeu, este responsabilitatea ființelor superioare să se asigure că cei inferiori se supun.

— Pentru a-i face fericiți?

— Exact, Helena. Înțelegi multe lucruri pentru o… femeie aşa de tânără.

Ea nu-şi putu da seama pe care dintre cele două cuvinte le accentuă mai tare.

— E important să ştii care îți e locul, fie că eşti bogat sau sărac. Dacă te opui, nu vei fi niciodată fericit pe termen lung.

El mângâie calul pe gât şi privi în ochii mari şi căprui ai Veneziei.

— Nu eşti genul care se opune, nu-i aşa?

Helena ştiu că întrebarea îi era adresată ei şi închise ochii în timp ce încerca să respire calm şi profund. Îşi

dădea seama că ce va spune acum sau ce nu va spune va fi crucial pentru tot restul vieții ei; nu își putea permite să lase mânia pe care o simțea acum să fie factorul decisiv.

— Nu-i aşa?

Venezia necheză brusc şi-şi scutură capul, făcându-l pe Brockhard să alunece, pierzându-şi echilibrul. Se prinse de căpăstrul de sub gâtul calului. Servitorul îi sări în ajutor, dar, înainte să ajungă, Brockhard, cu fața roşie şi plină de sudoare, reuşi să-şi recapete echilibrul, şi-i făcu semn supărat acestuia să plece. Helena nu se putu abține să nu zâmbească, şi probabil că Brockhard o zări. În orice caz, ridică biciul spre cal, apoi îşi reveni în simțire şi-l lăsă în jos. Mormăi câteva cuvinte cu gura lui în formă de inimă, lucru care o amuză şi mai tare pe Helena. El veni apoi lângă ea, punând o mână uşor, dar autoritar pe umărul ei:

— Ți-am arătat suficient, şi tu ai o muncă importantă care te aşteaptă, Helena. Dă-mi voie să te însoțesc până la maşină.

Aşteptară lângă treptele casei în timp ce şoferul intră în maşină şi o întoarse.

— Sper şi bănuiesc că ne vom revedea în curând, Helena, zise el luându-i mâna. Apropo, soția mea te roagă să-i transmiți salutări mamei tale. Cred că a zis că vă va invita aici într-o duminică în curând. Nu îmi mai amintesc când, dar cu siguranță vă va anunța.

Helena aşteptă până când şoferul coborî şi-i deschise uşa şi abia atunci zise:

— Ştiți de ce v-a aruncat la pământ, *Herr* Brockhard?

Văzu în privirea lui că i se ridică iar tensiunea.

— Pentru că ați privit-o în ochi, *Herr* Brockhard. Pentru cal, contactul vizual e o provocare, ca şi cum el şi statutul lui în herghelie n-ar fi respectate. Dacă nu poate evita contactul vizual, va reacționa într-un alt fel, răzvrătindu-se, de exemplu. Nu ajungi nicăieri în dresaj dacă nu arăți respect, indiferent cât de superioară e rasa ta. Orice îmblânzitor vă poate spune asta. În munții Argentinei există un cal sălbatic care sare în cea mai apropiată prăpastie dacă vreun pământean încearcă să-l călărească. La revedere, *Herr* Brockhard.

Se aşeză pe locul din spate al Mercedesului şi, tremurând, respiră adânc în timp ce uşa maşinii era închisă cu atenție în spatele ei. În timp ce mergea pe aleea Grădinii Zoologice din Lainz, închise ochii şi văzu silueta țeapănă a lui André Brockhard dispărând după norul de praf din urma lor.

34

VIENA

28 iunie 1944

Guten Abend, Meine Herrschsften.

Şeful de sală, un bărbat mic şi slab, făcu o plecăciune, iar Helena îl ciupi pe Uriah de braț, fiindcă acesta nu se putu abține să nu râdă. Râseseră tot drumul de la spital din cauza dezordinii pe care o produseseră. Uriah se dovedise a fi un şofer groaznic, aşa că Helena îl pusese să oprească de fiecare dată când se întâlneau cu o maşină pe drumul îngust către Hauptstrase. Dar Uriah apăsa pe claxon, aşa că toate maşinile care treceau mergeau fie pe margine, fie opreau de tot. Din fericire, nu erau atât de multe maşini pe drumul spre Viena şi sosiră teferi la Weihburggasse, în centru, înainte de ora 19.30.

Şeful de sală se uită la uniforma lui Uriah înainte de a verifica, încruntat, rezervarea. Helena se uită peste umărul lui. Orchestra acoperea bâzâitul conversației şi al râsetelor de sub candelabrul ce atârna de tavanul galben, arcuit, sprijinit pe coloane corintice albe.

„Deci acesta este Zu den drei Husaren”, se gândi ea încântată. Era ca şi când, într-un mod miraculos, paşii îi duseseră dintr-un oraş bântuit de război într-o lume în care bombele şi alte nenorociri nu aveau importanță.

Richard Strauss şi Arnold Schonberg erau cu siguranţă clienţi obişnuiţi, căci acesta era locul din Viena unde se întâlneau cei bogaţi, educaţi şi cu minţi luminate. Atât de luminate că tatălui ei nu-i trecuse niciodată prin cap să-şi ducă familia acolo.

Şeful de sală tuşi scurt. Helena îşi dădu seama că nu fusese impresionat de gradul de *Vizekorporal* al lui Uriah şi că era probabil nedumerit din cauza numelui străin ciudat pe care fusese făcută rezervarea.

— Masa dumneavoastră e gata. Vă rog urmaţi-mă, zise el cu un zâmbet forţat, luând două meniuri.

Restaurantul era plin.

— Aici.

Uriah îi zâmbi resemnat Helenei. Li se dăduse o masă nearanjată, lângă uşa batantă a bucătăriei.

— Va veni chelnerul imediat să vă ia comanda, zise şeful de sală şi dispăru.

Helena se uită împrejur şi începu să chicotească.

— Priveşte, zise ea. Asta trebuia să fie masa noastră.

Uriah se întoarse. Avea dreptate: în faţa orchestrei, un chelner pregătea o masă pentru două persoane.

— Îmi pare rău, zise el. Cred că am zis *maior* înainte de nume când am sunat să fac rezervarea. Mă bazam pe frumuseţea ta care să-i orbească şi să nu îmi vadă gradul.

Ea îi luă mâna şi, în acea clipă, orchestra începu să cânte ceardaş unguresc vesel.

— Cu siguranţă cântă pentru noi, zise el.

— Poate că da. Ea îşi plecă privirea. Şi dacă nu, nu are importanţă. Cântă muzică ţigănească. E minunată

atunci când e cântată de ţigani. Vezi vreunul pe aici?

El dădu din cap, privirea lui fiind ocupată să îi studieze chipul ca şi când era important să-şi întipărească fiecare trăsătură, fiecare pliu al pielii, fiecare şuviţă de păr.

— Au plecat cu toţii, zise ea. La fel şi evreii. Crezi că zvonurile sunt adevărate?

— Care zvonuri?

— Cele legate de lagăre?

El dădu din umeri.

— Sunt tot felul de zvonuri pe timp de război. În ceea ce mă priveşte, m-aş simţi în siguranţă să fiu prizonierul lui Hitler.

Orchestra începu să cânte un cântec pe trei voci într-o limbă ciudată. Câţiva oameni din audienţă cântau şi ei.

— Asta ce e? întrebă Uriah.

— *Verbunkos,* zise Helena. Un fel de cântec soldăţesc, ca acela norvegian pe care mi l-ai cântat în tren. Cântece ca să-i recruteze pe tinerii unguri în războiul de independenţă a lui Rakozi. De ce râzi?

— De toate lucrurile astea ciudate pe care le ştii. Înţelegi şi ce cântă?

— Puţin. Nu mai râde, pufni ea. Beatrice e unguroaică şi îmi cânta când eram mică. E vorba de eroi şi de idealuri date uitării.

— Date uitării. O strânse de mână. Aşa cum va fi şi acest război într-o bună zi.

Un chelner sosise la masa lor fără ca ei să-l fi văzut, şi tuşi discret ca să-şi facă simţită prezenţa.

— *Meine Herrschaften,* doriți să comandați?

— Cred că da, zise Uriah. Ce ne-ați putea recomanda?

— *Hahnchen.*

— Pui. Sună bine. Ne puteți alege un vin bun? Helena?

Helena cercetă meniul.

— De ce nu aveți prețuri? întrebă ea.

— Războiul, *Fraulein.* Variază de la o zi la alta.

— Şi cât costă *Hahnchen?*

— Cincizeci de şilingi.

Văzu cu coada ochiului că Uriah se albeşte la față.

— Supă de gulaş, zise ea. Am mâncat deja astăzi, şi am aflat că aveți mâncăruri ungureşti foarte bune. Nu vrei să încerci şi tu, Uriah? Două cine pe zi nu e prea sănătos.

— Eu… începu Uriah.

— Şi un vin slab.

— Două supe de gulaş şi un vin slab? întrebă chelnerul ridicând din sprâncene.

— Sunt sigură că înțelegi ce vreau să spun, îi dădu ea meniul şi cu un zâmbet continuă: ospătar.

Ea şi Uriah se priviră ochi în ochi până ce ospătarul dispăru pe uşa de la bucătărie, apoi începură să râdă.

— Ai înnebunit, râse el.

— Eu? Nu eu am făcut rezervări la Zu den drei Husaren cu mai puțin de cincizeci de şilingi în buzunar!

El îşi scoase o batistă şi se aplecă peste masă.

— Ştii ceva, *Fraulein* Lang? zise el în timp ce-şi ştergea lacrimile de râs. Te iubesc. Cu adevărat.

În acel moment se auzi sirena antiaeriană.

Când Helena se gândea la acea seară, trebuia să se întrebe cât de clar şi-o amintea; dacă bombele cădeau atât de aproape pe cât ținea ea minte, dacă toată lumea întorsese capul după ei în timp ce mergeau pe culoarul central din Stephansdom. Deşi ultima lor noapte în Viena a rămas ascunsă sub un văl al irealului, în zilele reci inima ei se încălzea când îşi aducea aminte. Şi se gândea la acea clipă din noaptea de vară, iar asta o făcea într-o zi să râdă şi în altele să plângă, fără să înțeleagă măcar de ce.

Când se auzi sirena antiaeriană, toate celelalte sunete se stinseră. O clipă, întreg restaurantul păru că îngheață, apoi se auziră primele înjurături sub tavanul aurit.

— *Hunde!*

— *Scheifie!* E doar opt.

Uriah dădu din cap.

— Englezii au luat-o razna, zise el. Nici măcar nu s-a întunecat încă.

Ospătarii se îngrămădiră imediat în jurul meselor în timp ce şeful de sală striga câteva ordine scurte clienților.

— Fii atent, zise Helena. Restaurantul va fi în curând o ruină şi tot ce îi interesează e să-i pună pe clienți să plătească înainte de a fugi să se ascundă.

Un bărbat într-un costum închis la culoare sări pe scenă, acolo unde orchestra îşi strângea instrumentele.

— Ascultați! strigă el. Cei care şi-au achitat nota

trebuie să plece imediat spre cel mai apropiat adăpost, cel subteran, de lângă Weihburggasse 20. Vă rog, faceți linişte, şi ascultați! Faceți dreapta când plecați de aici şi apoi mergeți două sute de metri. Căutați oamenii care au banderolă roşie la mână. Vă vor arăta unde să mergeți. Şi rămâneți calmi. Avioanele vor ajunge aici doar peste ceva timp.

În acel moment auziră zgomotul primei bombe care căzuse. Bărbatul de pe podium încercă să mai spună ceva, dar vocile şi țipetele îl acoperiră. Renunță, se închină, sări şi o luă spre adăpost.

Toată lumea se grăbea spre ieşire unde se strânsese deja o grămadă de oameni îngroziți. O femeie stătea la garderobă şi țipa *„Mein Regenschirm!* – Umbrela mea!" Dar nu era nimeni la garderobă. Alte bubuituri, mai aproape de data asta. Helena se uită la masa abandonată de lângă ei pe care două pahare pe jumătate pline cu vin se ciocneau unul de altul, în timp ce întreaga încăpere vibra ca într-o melodie în două părți. Câteva femei tinere însoțite de un bărbat care semăna cu o morsă veselă se îndreptau spre ieşire. I se ridicase cămaşa şi pe buze îi flutura un zâmbet exaltat.

În câteva minute, restaurantul se goli şi se lăsă o linişte ciudată. Tot ce auzeau erau suspine dinspre garderobă, unde femeia se oprise din țipat şi îşi pusese capul pe tejghea. Pe fețele de masă albe rămăseseră farfurii pe jumătate goale şi sticle desfăcute. Uriah încă o mai ținea pe Helena de mână. O nouă explozie făcu să tremure candelabrul, iar femeia de la garderobă îşi reveni şi fugi afară țipând.

— Singuri în sfârşit, zise Uriah.

Pământul de sub ei se cutremură şi în aer străluci o pulbere fină de la tencuiala aurie a tavanului. Uriah se ridică şi-i întinse brațul.

— Cea mai bună masă a noastră tocmai s-a eliberat, *Fraulein.* Dacă vreți…

Ea se ridică, îl luă de braț şi urcară pe podium. Abia dacă mai auzea zgomotul şuierător. Zgomotul exploziei care urmă fu asurzitor, tencuiala pereților se transformă într-o furtună de nisip şi geamurile mari care dădeau înspre Weihburggasse fură spulberate înăuntru. Luminile se stinseră.

Uriah aprinse lumânările sfeşnicului de pe masă, îi trase scaunul să se aşeze, prinse între degete şervețelul împăturit şi îl desfăcu în aer, aşezându-l încet în poala ei.

— *Hahnchen und Pradikatwein?*[11] întrebă el, înlăturând discret cioburile de pe masă şi farfuriile rămase.

Poate că erau lumânările şi praful auriu care strălucea în aer în timp ce afară se lăsa întunericul, poate că era curentul rece de la ferestrele deschise care le aducea un suflu al verii fierbinți dinspre Ungaria, sau poate că era doar inima ei care părea că pompează sângele din vene cu o asemenea putere de parcă încerca să trăiască aceste momente şi mai intens. Dar îşi amintea muzica, şi asta nu era posibil pentru că

---

[11] Pui şi vin (în lb. germană, în original)

orchestra îşi adunase instrumentele şi plecase în grabă. Visa oare că aude această muzică? Doar mulți ani mai târziu, înainte de a o naşte pe fiica ei, îşi dăduse seama ce trebuie să fi fost. Deasupra leagănului, tatăl copilului atârnase o jucărie mobilă cu bucăți colorate de sticlă şi Helena recunoscuse sunetul imediat. Şi ştiuse de unde venea. Era de la candelabrul de cristal din Zu den drei Husaren care cântase pentru ei. Clopoțeii cristalini şi delicați ai candelabrului care se legănau în zguduiturile pământului, şi Uriah intrând şi ieşind din bucătărie cu Salzburger Nockerl şi trei sticle de vin Heuringer din pivniță, unde îl găsise pe unul dintre bucătarii-şefi stând într-un colț cu o sticlă. Bucătarul nici nu se clintise din loc pentru a-l împiedica pe Uriah să ia vinul; din contră, dăduse din cap aprobator când Uriah îi arătase ce vin alesese.

La urmă, pusese cei patruzeci şi ceva de şilingi sub candelabru, şi ieşiseră afară, în seara plăcută de iunie. Totul era nemişcat în Weihburggasse, dar aerul era gros de la mirosul de fum, praf şi pământ.

— Hai să ne plimbăm, zise Uriah.

Fără ca vreunul din ei să spună ceva referitor la direcție, o luară la dreapta, în sus pe Karntner Strase, şi se treziră dintr-odată în față la Stephansplatz, unde era pustiu şi întunecat.

— Dumnezeule, zise Uriah.

Catedrala enormă din fața lor umplea cerul care începea să se întunece.

— Stephansdom? întrebă el.

— Da. Helena îşi lăsă capul pe spate, urmărind cu

privirea *Sudturm*-ul, turnul verde-negru al bisericii, până sus pe cer, unde începeau să răsară primele stele.

Următorul lucru pe care şi-l amintea Helena era că stăteau în catedrală, înconjuraţi de feţele albe ale oamenilor care căutaseră refugiu acolo, de plânsete de copii şi de muzică de orgă. Se îndreptaseră spre altar, braţ la braţ, sau doar visase asta? Oare chiar se întâmplase cu adevărat? Nu o luase în braţe pe neaşteptate şi o întrebase dacă vrea să fie a lui? Nu-i şoptise ea *Ja, Ja, Ja,* în timp ce ecoul bisericii îi luase cuvintele şi le dusese spre tavanul arcuit, cu porumbiţa şi Isus pe cruce, unde cuvintele fură repetate iar şi iar, până când trebuiră să fie adevărate? Fie că se întâmplase sau nu, cuvintele erau mai sincere decât cele rostite între ei de când avusese discuţia cu André Brockhard.

— Nu pot să plec cu tine.

Le spusese, dar când şi unde?

În acea după-amiază, îi spusese mamei că nu mai pleacă, deşi nu-i explicase de ce. Mama ei încercase s-o mângâie, dar Helena nu putea suporta vocea ei ascuţită şi moralistă şi se încuiase în dormitor. Apoi venise Uriah, ciocănise la uşă, iar ea se hotărâse să nu se mai gândească, ci să-şi dea drumul fără să-i fie frică, fără să-şi imagineze ceva în afară de un abis etern. Poate că el înţelesese de îndată ce-i deschisese uşa. Poate că amândoi, stând în pragul uşii, făcuseră o înţelegere tăcută să-şi trăiască tot restul vieţii în orele pe care le mai aveau până la plecarea trenului.

— Nu pot să plec cu tine.

Numele lui André Brockhard o făcuse să simtă gust de fiere în gură, aşa că îl scuipase. Împreună cu restul: garanția, mama ei care era în pericol de a fi aruncată în stradă, tatăl ei care nu avea o viață decentă la care să se întoarcă, Beatrice care nu avea o altă familie. Da, spusese toate astea, dar când? Îi spusese totul în catedrală? Sau după ce fugiseră pe străzi spre Filharmonikerstrase? Unde trotuarul era plin de cărămizi şi cioburi de sticlă, şi flăcările galbene ieşeau pe ferestre ca nişte limbi în vechiul *Konditorei*, luminându-le drumul spre recepția opulentă a hotelului, acum părăsită şi înnegrită. Aprinse un chibrit, luă la întâmplare o cheie de pe perete şi o luară în sus pe scările acoperite de un covor atât de gros încât nu făceau nici un zgomot, fantome bântuind pe coridoare în căutarea camerei 342. Apoi, se regăsiră unul în brațele celuilalt, rupându-şi hainele de parcă luaseră şi ei foc, respirația lui arzându-i pielea; ea îl zgârie până ce îi dădu sângele, iar apoi îşi puse buzele pe rănile lui. Repetă cuvintele până când acestea sunară ca o incantație: *Nu pot să plec cu tine.*

Când se auzi sirena antiaeriană, anunțând că bombardamentul înceta deocamdată, stăteau înlănțuiți pe cearşafurile însângerate, iar ea plângea şi plângea.

Apoi totul deveni un vârtej de trupuri, somn şi vise. Când făcuseră dragoste şi când visase că făcuseră dragoste, nu ştia. Se trezise în toiul nopții, în zgomotul ploii, şi ştiu instinctiv că el nu mai era lângă ea; se dusese la geam şi se uitase jos, pe străzile care erau curățate de cenuşă şi de pământ. Apa deja depăşise

bordura trotuarului şi o umbrelă deschisă şi rătăcită plutea pe străzi înspre Dunăre. Apoi se întorsese în pat. Când se trezi iar, era lumină afară, străzile erau uscate, iar el stătea lângă ea, ținându-şi răsuflarea. Ea se uită la ceasul de pe masă. Două ore până pleca trenul. Îl mângâie pe frunte.

— De ce nu respiri? şopti ea.

— Tocmai m-am trezit. Nici tu nu respiri.

Se cuibări lângă el. Era dezbrăcat, dar era fierbinte şi transpirat.

— Cu siguranță că suntem morți.

— Da, zise el.

— Ai fost undeva.

— Da.

Îl simți că tremură.

— Dar te-ai întors acum, zise ea.

Partea a patra

PURGATORIUL

35

PORTUL PENTRU

CONTAINERE, BJORVIKA

29 februarie 2000

Harry parcă lângă baraca unor muncitori, în vârful singurului deal pe care îl putu găsi în zona întinsă a cheiului Bjorvika. Un val neaşteptat de vreme blândă începuse să topească zăpada care strălucea; era pur şi simplu o zi minunată. Se plimbă printre containerele aşezate unul deasupra altuia ca nişte cărămizi Lego gigantice în soare, proiectând pe asfalt umbre neregulate. Literele şi simbolurile arătau că veneau din zone îndepărtate ca Taiwan, Buenos Aires şi Cape Town. Harry rămase pe marginea cheiului, închise ochii şi se imagină acolo în timp ce adulmeca amestecul de apă de mare şi motorină. Când deschise din nou ochii, feribotul spre Danemarca intră în raza lui vizuală. Arăta ca un refrigerator. Un frigider ce transporta aceeaşi oameni de colo-colo, oferind servicii de agrement la intervale regulate.

Ştia că era prea târziu să găsească vreo urmă a întâlnirii dintre Uriah şi Hochner. Nici măcar nu era sigur că acesta era portul de containere unde se întâlniseră; ar fi putut la fel de bine să fie Filipstad.

Totuşi, mai trăgea încă speranță că locul va putea să-i spună ceva, să-i dea imaginației imboldul necesar.

Dădu cu piciorul într-o anvelopă care ieşea peste marginea cheiului. Poate că ar trebui să-şi cumpere o barcă doar ca să-i poată duce pe tatăl lui şi pe sora lui pe mare, vara? Tata avea nevoie să călătorească. Bărbatul care odată fusese atât de sociabil devenise un singuratic de când murise mama în urmă cu opt ani. Şi, deşi Sis nu se descurca de una singură, adesea uita că are sindromul Down.

O pasăre plonjă cu iuțeală între containere. Pițigoiul albastru poate atinge o viteză de douăzeci şi opt de kilometri la oră. Ellen îi spusese. Rața sălbatică poate atinge şaizeci şi doi de kilometri pe oră. Erau la fel de buni amândoi. Nu, Sis nu era o problemă; se gândea mai ales la tatăl său.

Harry încercă să se concentreze. Scrisese în raport tot ce zisese Hochner, cuvânt cu cuvânt, dar acum se concentra mai ales la fața bărbatului ca să încerce să-şi amintească precis ceea ce acesta nu spusese. Cum arăta Uriah? Hochner nu reuşise să spună prea multe, dar când trebuie să descrii pe cineva, începi de obicei cu trăsăturile distinctive, orice iese în evidență. Şi primul lucru pe care Hochner îl spusese despre Uriah e că avea ochii albaştri. În afară de situația în care Hochner considera că a avea ochi albaştri e un lucru neobişnuit, sugera că Uriah nu avea vreun handicap vizibil, ori că mergea sau vorbea într-un anume fel. Vorbea atât germana, cât şi engleza, şi fusese într-un loc în Germania pe nume Sennheim. Harry urmări feribotul

danez, care se îndrepta spre Drabak. Era umblat prin lume. „Oare fusese Uriah pe mare?” se întrebă. Harry se uitase într-un atlas, chiar într-unul german, dar nu găsise nicăieri Sennheim. Hochner ar fi putut să-l fi inventat. Probabil că nu avea nici o importanță.

Hochner spusese că Uriah simțea ură. Deci probabil că ceea ce bănuise era adevărat – că cel pe care îl căutau avea un motiv personal. Dar oare ce ura?

Soarele dispăru după insula Hovedoya şi simți briza dinspre fiordul capitalei Oslo. Harry se înfăşură strâns în haină şi se întoarse la maşină. Şi jumătatea de milion? O primise Uriah de la un şef sau lucra de unul singur, cu propriile resurse?

Îşi scoase telefonul mobil. Un Nokia minuscul pe care îl avea doar de două săptămâni. Vreme îndelungată nu fusese de acord cu ele, dar Ellen îl convinsese să cumpere unul. Formă numărul ei.

— Bună, Ellen. Sunt Harry. Eşti singură? Bine. Vreau să te concentrezi. Da, e un joc. Eşti gata?

Îl mai jucaseră şi înainte. „Jocul” începea cu indiciile verbale pe care el i le dădea. Fără informații generale, fără indicii în legătură cu locul în care se afla, doar bucăți de informație – maximum cinci cuvinte – într-o ordine întâmplătoare. Le luase timp să pună la punct metoda. Cea mai importantă regulă era să existe cel puțin cinci frânturi de informație, dar nu mai mult de zece. Lui Harry îi venise ideea când făcuse pariu cu Ellen pe o tură de serviciu că nu îşi va putea aminti ordinea cărților dintr-un pachet după ce le vede două minute, adică două secunde pentru fiecare carte. Harry

pierduse de trei ori înainte să renunțe. Mai apoi, ea îi spusese ce metodă folosise. Nu se gândea la cărți ca la nişte simple cărți de joc, ci le asocia pe toate cu o persoană sau o acțiune şi inventa o poveste în timp ce erau întoarse. Mai târziu, încercase să folosească metoda ei asociativă şi la muncă. Uneori, rezultatele erau uimitoare.

— Bărbat, şaptezeci, zise Harry încet. Norvegian. Jumătate de milion de coroane. Plin de ură. Ochi albaştri. Puşcă Marklin. Vorbeşte germană. Fără handicap. Contrabandă cu arme în portul pentru containere. Exerciții de tir în Skien. Asta-i tot.

Se urcă în maşină.

— Nimic? Mă gândeam eu. Bine. Merita să încerc. Mulțumesc, oricum. Ai grijă.

Harry era la o intersecție în fața poştei când îi veni brusc o idee şi o sună iar pe Ellen.

— Ellen? Tot eu sunt. Am uitat un lucru. Mă asculți? *Nu a mai ținut în mână o armă de mai bine de cincizeci de ani.* Repet. *Nu a mai ținut în…* Da, ştiu că are mai mult de cinci cuvinte. Tot nimic? La naiba, era rândul meu să trec! Vorbim mai târziu, Ellen.

Puse telefonul pe scaunul din dreapta şi se concentră asupra condusului. Tocmai făcuse sensul giratoriu când îi sună mobilul.

— Harry la telefon. Ce? Ce naiba te-a făcut să te gândeşti la asta? Bine, bine, nu te supăra, Ellen. Uneori uit că nici tu nu ştii ce căpățână ai. Minte, adică. O minte minunată şi sclipitoare. Da, acum că ai zis, e evident. Mulțumesc foarte mult.

Puse jos telefonul şi în acel moment îşi aduse aminte că îi era dator cu trei ture de noapte. Acum, că nu mai lucra la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, va trebui să găsească altceva. Se gândi timp de câteva secunde ce ar putea să facă.

36

IRISVEIEN

1 Martie 2000

Uşa se deschise şi Harry dădu cu privirea de nişte ochi albaştri şi o faţă ridată.

— Harry Hole, de la poliţie, zise el. Am sunat de dimineaţă.

— Da.

Părul cărunt al bărbatului era pieptănat peste fruntea înaltă şi purta o cravată sub o vestă tricotată. Pe cutia poştala de la intrare scria EVEN & SIGNE JUUL; era o casă roşie dintr-un duplex dintr-o suburbie liniştită şi prosperă din nordul capitalei.

— Te rog intră, inspectore Hole.

Vocea îi era calmă şi fermă, şi ceva din ţinuta lui îl făcea pe profesorul Even Juul să pară mai tânăr decât era. Harry făcuse nişte cercetări şi ştia că profesorul de istorie fusese în mişcarea de Rezistenţă. Deşi Even Juul se pensionase, încă era considerat a fi cel mai de frunte expert norvegian în istoria ocupaţiei germane şi a Nasjonal Samling.

Harry se aplecă să-şi scoată pantofii. Pe peretele din faţa lui atârnau fotografii alb-negru vechi şi cam decolorate, în rame mici. Una dintre ele înfăţişa o tânără în uniformă medicală. O alta, un tânăr într-o haină albă.

Intrară în sufrageria unde un terrier cu blana încărunțită se opri din lătrat şi adulmecă pantalonii lui Harry înainte să plece şi să se aşeze lângă fotoliul lui Juul.

— Am citit câteva dintre articolele dumneavoastră despre fascism şi național-socialism în *Dagsavisen,* zise Harry după ce se aşezară.

— Dumnezeule, deci *Dagsavisen* chiar are cititori! zâmbi Juul.

— Păreți dornic să ne avertizați împotriva neonazismului din zilele noastre.

— Nu să avertizez, doar semnalez câteva paralele din istorie. Datoria unui istoric e să scoată la iveală, nu să judece. Îşi aprinse pipa. Mulți oameni cred că binele şi răul sunt două lucruri absolut fixe. Incorect, ele se schimbă de-a lungul timpului. Treaba istoricului e în primul rând să găsească adevărul istoric, să vadă ce zic sursele şi să prezinte faptele obiectiv şi impersonal. Dacă istoricii ar emite judecăți privind prostia umană, munca noastră ar fi ca nişte fosile pentru cei care vin după noi – rămăşițele credințelor acelor vremuri.

O spirală de fum se ridică în aer.

— Dar bănuiesc că nu de asta ai venit aici.

— Ne întrebam dacă ne puteți ajuta să găsim un om.

— Ai spus asta la telefon. Cine este acest om?

— Nu ştim. Dar am dedus că are ochi albaştri, e norvegian şi are şaptezeci de ani. Şi vorbeşte germana.

— Şi?

— Asta-i tot.

Juul râse.

— Ei, am cam avea de unde alege.

— Aşa e. În țara asta sunt 158 000 de bărbați peste şaptezeci de ani, şi cred că în jur de 100 000 au ochi albaştri şi vorbesc germană.

Juul ridică dintr-o sprânceană. Harry îi zâmbi încurcat.

— Direcția Națională de Statistică. Am verificat, aşa, de amuzament.

— Deci cum crezi că te pot ajuta?

— Ajung imediat şi la asta. Se susține că această persoană nu a mai pus mâna pe o armă de peste cincizeci de ani. M-am gândit, de fapt colega mea s-a gândit, că peste cincizeci e mai mult decât cincizeci, dar mai puțin de şaizeci.

— Logic.

— Da, ea e... foarte logică. Deci să presupunem că era în urmă cu cincizeci şi cinci de ani. Atunci am fi în mijlocul celui de-al Doilea Război Mondial. Are în jur de douăzeci de ani şi foloseşte o armă. Toți norvegienii care dețineau o armă au trebuit s-o înmâneze germanilor. Deci unde e el?

Harry numără pe trei degete:

— E fie în Rezistență, fie în Anglia, fie pe Frontul de Est luptând împreună cu germanii. Vorbeşte germana mai bine decât engleza. Prin urmare...

— Deci colega a ajuns la concluzia că probabil a luptat pe front, nu-i aşa? întrebă Juul.

— Aşa e.

Juul trase din pipă.

— Mulți dintre cei aflați în Rezistență au trebuit să

învețe germana, zise el, pentru a se infiltra, a monitoriza şi aşa mai departe. Şi uiți de norvegienii din forțele polițieneşti suedeze.

— Deci concluzia nu stă în picioare?

— Dă-mi voie să gândesc o clipă cu voce tare, zise Juul. În jur de cincisprezece mii de norvegieni s-au oferit ca voluntari pe front, dintre care şapte mii au fost chemați şi astfel au avut voie să folosească arme. Mult mai mulți decât cei care au fugit în Anglia şi s-au înrolat acolo. Şi, deşi la sfârşitul războiului erau mai mulți oameni în Rezistență, foarte puțini dintre ei au ținut vreodată o armă în mână.

Juul zâmbi.

— Deocamdată, să zicem că ai dreptate. E clar că aceşti oameni care au luptat pe front nu apar în cartea de telefoane ca ex-Waffen SS, dar bănuiesc că ai aflat unde trebuie să cauți.

Harry încuviință.

— În arhiva dezertorilor. În dosare apare numele lor împreună cu toate datele de la curtea de justiție. M-am uitat printre ele în ultimele zile. Speram ca majoritatea dintre ei să fi murit ca să rămână un număr rezonabil, dar m-am înşelat.

— Aşa e, sunt marinari de cursă lungă, râse Juul.

— Şi aici ajung la întrebarea de ce am apelat la dumneavoastră. Îi cunoaşteți pe aceşti soldați mai bine ca oricare altul. Aş vrea să mă ajutați să înțeleg cum gândesc aceşti oameni, ce îi face să funcționeze.

— Mulțumesc pentru încredere, inspectore, dar eu sunt istoric şi nu cunosc mai mult despre motivația

individuală decât oricare altcineva. După cum probabil ştii, am fost în Rezistență, în *Milorg,* dar asta nu mă califică în vreun fel să pot intra în mintea cuiva care se înrolează voluntar pe Frontul de Est.

— Cred că ştiți foarte multe, oricum, *Herr* Juul.

— Oare?

— Cred că ştiți ce vreau să spun. Am făcut cercetări minuțioase.

Juul trase din pipă şi se uită la Harry. În tăcerea care urmă, Harry îşi dădu seama că cineva stătea în pragul uşii. Se întoarse şi văzu o femeie în vârstă. Se uita la Harry cu o privire blândă şi calmă.

— Discutam doar, Signe, zise Even Juul.

Ea dădu din cap veselă înspre Harry, deschise gura ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar se opri când întâlni privirea lui Even Juul. Dădu iar din cap, închise încet uşa şi plecă.

— Deci ştii? întrebă Juul.

— Da. A fost soră medicală pe Frontul de Est, aşa e?

— Lângă Leningrad. Din 1942 până la retragerea din martie 1944. Puse jos pipa. De ce îl vânați pe acest om?

— Ca să fiu sincer, nici noi nu ştim. Dar s-ar putea pregăti un asasinat.

— Hm.

— Deci ce ar trebui să căutam? Un ciudat? Un bărbat care mai e încă nazist? Un criminal?

Juul dădu dezaprobator din cap.

— Cei mai mulți dintre cei plecați pe front s-au reintegrat în societate după ce şi-au încheiat serviciul. Mulți dintre ei s-au descurcat surprinzător de bine,

chiar şi după ce au fost catalogați drept dezertori. Poate că totuşi nu aşa de surprinzător. Adesea se dovedeşte că cei inteligenți sunt cei care iau decizii în situații critice cum ar fi războiul.

— Deci cel pe care îl căutăm ar putea foarte bine să fie dintre cei care s-au descurcat.

— Bineînțeles.

— Un stâlp al societății?

— Probabil că nu a avut uşa deschisă spre funcții de importanță națională în finanțe şi politică.

— Dar ar putea fi un om de afaceri independent, un antreprenor. În mod clar cineva care a câştigat suficienți bani să poată cumpăra o armă în valoare de jumătate de milion. Ce ar putea să urmărească?

— Are asta în mod obligatoriu de a face cu faptul că a luptat pe front?

— Am sentimentul persistent că s-ar putea.

— Să fie motivul răzbunarea, atunci?

— Asta ar fi aşa lipsit de logică?

— Nu, deloc. Mulți dintre cei de pe front se cred adevărații patrioți. Cred că, dată fiind situația în care era lumea în 1940, au acționat în interesul națiunii. Consideră faptul că sunt numiți dezertori o totală mistificare a justiției.

— Deci?

Juul se scărpină după ureche.

— Judecătorii implicați în aducerea lor în fața justiției sunt în general morți. Acelaşi lucru e valabil şi pentru politicienii care au făcut posibile aceste procese. Teoria răzbunării nu prea are fundament.

Harry oftă.

— Aveți dreptate. Încerc doar să-mi fac o imagine din cele câteva piese de puzzle pe care le am.

Juul aruncă o privire rapidă la ceas.

— Promit că o să mă gândesc, dar nu ştiu dacă chiar te pot ajuta.

— Mulțumesc oricum, zise Harry ridicându-se. Apoi îşi aminti ceva şi scoase din jachetă un teanc de foi împăturite. Apropo, am făcut o copie a interogatoriului luat unui martor din Johannesburg. Ați putea să vă uitați să vedeți dacă găsiți ceva important în el?

Juul zise da, dar dădu din cap de parcă ar fi zis nu.

În timp ce Harry se încălța pe hol, arătă spre fotografia cu tânărul în haină albă.

— Sunteți dumneavoastră?

— Da, în prima jumătate a secolului trecut, râse Juul. A fost făcută în Germania, înainte de război. Trebuia să urmez paşii tatălui şi ai bunicului meu şi să studiez medicina acolo. Când a izbucnit războiul, m-am întors acasă şi pe vapor am pus pentru prima oară mâna pe o carte de istorie. După asta, a fost prea târziu: m-a prins.

— Deci ați renunțat la medicină?

— Depinde cum priveşti lucrurile. Am vrut să înțeleg cum de un singur om şi o singură ideologie au putut vrăji atâția oameni. Şi poate să găsesc şi un antidot. Râse. Eram foarte, foarte tânăr.

37

ETAJUL ÎNTÂI,

HOTELUL CONTINENTAL

1 Martie 2000

— E plăcut că ne putem întâlni aşa, zise Bernt Brandhaug, ridicând paharul de vin.

Ciocniră şi Aud Hilde îi zâmbi subsecretarului de stat de la Externe.

— Şi nu doar în chestiuni de serviciu, zise el, privind-o ţintă până când ea îşi plecă privirea.

Brandhaug o studie. Nu era chiar frumoasă, avea trăsături cam aspre şi era cu siguranţă cam plinuţă, dar avea un aer încântător, uşuratic şi era o *tânără* plinuţă.

Ea îl sunase de dimineaţă, de la Departamentul de Resurse umane, spunându-i că are nevoie de sfatul lui într-o chestiune neobişnuită, dar înainte de a apuca să spună mai multe, el o invitase să vină în biroul lui. Iar când ea sosise acolo, hotărâse imediat că nu are suficient timp atunci şi că ar putea să discute la masă, după serviciu.

— Ar trebui să ne mai alegem şi noi, funcţionarii publici, cu ceva, zisese el.

Ea se gândise că se referea la masă.

Până acum totul mersese bine. Ospătarul-şef le

dăduse masa obişnuită a lui Brandhaug şi, din câte îşi putuse da seama, nu era nimeni cunoscut în restaurant.

— Da, am avut cazul ăsta ciudat ieri, zise ea lăsându-l pe ospătar să desfacă şervetul şi să i-l pună în poală. Am primit o vizită de la un bătrân care pretindea că îi datorăm bani. Noi, adică Biroul de Externe. Aproape două milioane de coroane, a zis el, făcând referire la o scrisoare pe care a trimis-o în 1970.

Îşi dădu ochii peste cap. „N-ar trebui să se machieze atât”, se gândi Brandhaug.

— Şi pentru ce îi datorăm bani?

— A zis că în timpul războiului a fost marinar pe un vas comercial. Ceva în legătură cu Nortraship. Că nu i-au plătit banii.

— Da, cred că ştiu despre ce e vorba. Ce a mai zis?

— Că nu mai poate aştepta. Că l-am păcălit pe el şi pe toți ceilalți negustori. Că Dumnezeu ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Nu ştiu dacă băuse sau dacă era bolnav, dar părea tulburat. A dus cu el o scrisoare, semnată de consulul general al Norvegiei în Bombay în 1944 care garanta, în numele statului norvegian, plata gratificației pentru risc de război pe perioada de patru ani în care a servit ca ofițer în flota comercială norvegiană. Dacă nu ar fi fost scrisoarea, l-am fi trimis la plimbare cu siguranță, şi nu te-am fi deranjat cu această chestiune lipsită de importanță.

— Poți să vii la mine oricând doreşti, Aud Hilde, zise el, cuprins brusc de panică: oare aşa o chema, Aud Hilde? Bietul om, continuă Brandhaug, făcând semn ospătarului să mai aducă vin. Ce e trist în acest caz e că

omul chiar are dreptate. Nortraship a fost înfiinţat pentru a administra vasele din flota comercială pe care germanii nu le capturaseră încă. Era o organizaţie cu interese pe jumătate politice, pe jumătate economice. Britanicii, de exemplu, au plătit către Nortraship sume imense drept gratificaţii de risc pentru a folosi vasele norvegiene. Însă banii, în loc să fie folosiţi pentru a plăti echipajele, mergeau direct în buzunarele proprietarilor de vase şi în vistieriile statului. E vorba de câteva sute de milioane de coroane. Marinarii de pe vasele de comerţ au încercat să-şi primească banii înapoi prin demersuri legale, dar au pierdut procesul la Curtea Supremă în 1954. Parlamentul a dat o lege în 1972 care stabilea că aceşti marinari de pe vasele de comerţ sunt îndreptăţiţi la aceşti bani.

— Acest om pare că nu a primit nimic. Pentru că a fost pe Marea Chinei şi a fost scufundat de japonezi şi nu de germani, spune el.

— A zis cum îl cheamă?

— Konrad Asnes. Aşteaptă, o să-ţi arăt scrisoarea. A calculat cât i se datora, cu dobândă cu tot.

Se apleacă să caute în geantă. Antebraţele îi tremurară. „Ar trebui să facă puţin sport”, se gândi Brandhaug. Cu patru kilograme mai puţin şi Aud Hilde ar fi doar bine făcută şi nu… grasă.

— E în regulă, zise el. Nu e nevoie. Nortraship e de competenţa Ministerului Comerţului.

Ea ridică privirea.

— A insistat că noi suntem cei care îi datorăm bani. Ne-a dat un termen de două săptămâni.

Brandhaug râse.

— Da? Şi care-i graba, acum după şaizeci de ani?

— Nu a zis. A spus doar că vom suporta consecințele dacă nu plătim.

— Dumnezeule. Brandhaug aşteptă până când ospătarul îi turnă vin, apoi se aplecă peste masă. Urăsc să suport consecințele, tu nu?

Ea îi zâmbi cu o ezitare. Brandhaug ridică paharul.

— Mă întrebam ce să facem cu acest caz? spuse ea.

— Uită-l, zise el. Dar eu mă mai întrebam ceva, Aud Hilde.

— Ce anume?

— Dacă ai văzut camera de hotel pe care o avem la dispoziție aici.

Aud Hilde zâmbi din nou şi spuse că n-o văzuse.

38

CENTRUL DE FITNESS FOCUS, ILA

2 martie 2000

Harry pedala transpirat. Încăperea era echipată cu optsprezece biciclete ergometrice de ultimă generație, toate ocupate de „orăşeni” în general bine făcuți care se uitau la monitorul mut al unui televizor agățat de tavan. Harry se uită la Elisa din *Expediția lui Robinson* şi-i citi pe buze că spune că nu-l poate suferi pe Poppe. Harry ştia deja. Era o reluare.

„Asta nu mă impresionează prea mult!” se auzi în boxe.

Asta e o surpriză, se gândi Harry, căruia nu-i plăceau nici muzica tare şi nici sunetul enervant pe care-l auzea venind de undeva din plămâni. Ar fi putut să facă gimnastică gratuit în sala de la sediul poliției, dar Ellen îl convinsese să meargă la centrul Focus. Fusese de acord, dar se oprise aici atunci când ea încercase să-l facă să meargă la nişte ore de aerobic. A te mişca în ritmul aceleiaşi muzici înregistrate împreună cu un grup de oameni cărora le plăcea această muzică, în timp ce un instructor cu un zâmbet până la urechi îi încuraja să se întindă şi mai mult, cu expresii verbale gen „nu faci efort, nu câştigi” era pentru Harry o formă voluntară de autoumilire. Aşa cum vedea el lucrurile, cel mai mare

avantaj la Focus era că putea să facă exerciții şi să urmărească *Expediția lui Robinson* fără să fie obligat să stea în aceiaşi încăpere cu Tom Waaler, care părea că-şi petrece marea parte a timpului său liber în sala de gimnastică. Harry se uită iute împrejur şi confirmă că în seara asta, ca de obicei, era cel mai bătrân de acolo. Cele mai multe erau fete, cu căşti în ureche, care aruncau câte o privire în direcția lui la intervale regulate. Asta nu pentru că se uitau la el, ci pentru că cel mai popular comic din Norvegia stătea lângă el, într-un hanorac gri, fără nici un strop de sudoare sub buclele care îi cădeau pe frunte. Pe consola bicicletei lui Harry apăru un mesaj: „Te antrenezi bine”.

„Dar te îmbraci prost”, se gândi Harry, uitându-se în jos la pantalonii scurți de jogging lăsați şi decolorați, pe care tot trebuia să-i ridice din cauza telefonului mobil care îi atârna la brâu. Iar adidaşii lui obosiți nu erau nici suficient de noi pentru a fi moderni, şi nici destul de vechi pentru a fi din nou la modă. Tricoul cu inscripția Joy Division care fusese într-o vreme popular dădea de înțeles că nu mai urmărea de ani buni ce se petrece pe scena muzicală. Dar Harry nu se simți complet demn de a fi ignorat până când telefonul nu începu să sune şi văzu şaptesprezece perechi de ochi pline de reproş – inclusiv pe cea a comicului – îndreptate spre el. Desfăcu drăcia de la brâu.

— Hole.

„Asta nu mă impresionează prea mult!” din nou.

— Sunt Juul. Te deranjez?

— Nu, e doar muzica.

— Gâfâi ca o morsă. Sună-mă când poți să vorbești.

— Pot să vorbesc. Sunt în sala de sport.

— Bine. Am vești bune. Am citit discuția pe care ai avut-o în Johannesburg. De ce nu mi-ai spus ca a fost la Sennheim?

— Uriah? Are vreo importanță? Nici măcar n-am fost sigur că am reținut bine numele. Am căutat pe harta Germaniei, dar n-am găsit nici un Sennheim.

— Răspunsul la întrebare este da, e important. Dacă ai mai avut dubii că a luptat sau nu pe front, poți fi sigur acum. A luptat cu siguranță. Sennheim e o localitate mică și singurii norvegieni de care am auzit că au fost acolo au fost în timpul războiului. În tabere de pregătire înainte de a pleca pe Frontul de Est. Motivul pentru care nu ai găsit Sennheimul pe harta Germaniei e pentru că nu e în Germania, ci în Alsacia, în Franța.

— Da, dar…

— Alsacia a aparținut ba Franței, ba Germaniei, de-a lungul istoriei sale, de aceea se vorbește germana acolo. Faptul că omul nostru a fost în Sennheim reduce drastic numărul posibililor candidați. Doar cei din regimentele *Nordiand* și *Norge* au fost instruiți acolo. Ba mai mult – pot să îți dau numele unei persoane care a fost în Sennheim și care mai mult ca sigur va dori să te ajute.

— Da?

— Un soldat din regimentul *Nordiand* care a luptat pe front. Ni s-a alăturat ca voluntar în Rezistență în 1944.

— Uau!

— A crescut la o fermă îndepărtată împreună cu părinții și frații mai mari, care erau toți fanatici ai

național-socialismului, şi a fost forțat să se înroleze pe front. El n-a fost niciodată un nazist convins, şi în 1943 a dezertat lângă Leningrad. A stat puțin prizonier la ruşi şi a luptat alături de ei înainte să se poată întoarce în Norvegia prin Suedia.

— Ați avut încredere într-un soldat care a luptat pe Frontul de Est?

Juul râse.

— Bineînțeles.

— De ce râdeți?

— E o poveste lungă.

— Am suficient timp la dispoziție.

— I-am ordonat să-l elimine pe un membru al familiei sale.

Harry se opri din pedalat. Juul tuşi scurt.

— Când l-am găsit în Nordmarka, la nord de Ullevalseter, nu l-am crezut la început. Am crezut că e spion şi am hotărât să-l împuşcăm. Aveam relații la arhivele poliției din Oslo, ceea ce însemna că puteam să-i verificăm povestea şi s-a dovedit că de fapt fusese dat dispărut pe front. Se presupunea că dezertase. Se potrivea şi descrierea familiei şi, în plus, avea documente care arătau cine zicea că e. Bineînțeles că toate astea puteau să fi fost falsificate de germani, aşa că am hotărât să-l punem la încercare.

Pauză.

— Şi?

— L-am ascuns într-o cocioabă, departe de noi şi de germani. Cineva a venit cu ideea să-i dăm ordin să-l împuşte pe unul dintre frații lui de la Nasjonal Samling.

Ideea era să vedem cum reacționează. Nu a zis nici un cuvânt când i-am dat ordinul, dar în ziua următoare când ne-am dus la cocioabă, nu mai era. Eram siguri că fugise, dar peste două zile a reapărut. Ne-a spus că a fost la ferma familiei sale din Gudbrandsdalen. Câteva zile mai târziu am primit informații de la oamenii noştri de acolo. Unul dintre frați fusese găsit mort în grajd, celălalt în hambar. Părinții, pe podeaua din sufragerie.

— Dumnezeule, zise Harry. Omul cred că era nebun.

— Probabil. Aşa eram cu toții. Era război. În plus, nu am vorbit niciodată despre asta, nici atunci şi nici altădată. N-ar trebui nici tu să…

— Bineînțeles că nu. Unde locuieşte?

— Aici în Oslo. În Holmenkollen, cred.

— Şi cum îl cheamă?

— Fauke. Sindre Fauke.

— Bine, o să iau legătura cu el. Mulțumesc, *Herr* Juul.

Pe ecranul televizorului apăruse un prim-plan cu Poppe care trimitea înlăcrimat salutări acasă. Harry îşi puse telefonul la brâul pantalonilor, îi ridică şi plecă în sala de forță.

Pe Shania Twain nu o impresionă lucrul ăsta.

39

RAIONUL PENTRU BĂRBAŢI,

HEGDEHAUGSVEIEN

2 martie 2000

— Din lână, super 110, zise vânzătoarea, ținând jacheta pentru ca bătrânul s-o îmbrace. Cea mai bună. Uşoară şi rezistentă.

— O s-o port doar o dată, răspunse bătrânul zâmbind.

— O, zise ea, uşor mirată. Atunci avem ceva mai ieftin…

El se studie în oglindă.

— O să rămână asta.

— Are linie clasică, îl asigură vânzătoarea. Cea mai clasică din tot ce avem. Se uită speriată la bătrânul care se aplecase. Vă e rău? Să…

— Nu, a fost doar un junghi. O să-mi treacă. Bărbatul îşi îndreptă spatele. În cât timp îmi puteți scurta pantalonii?

— Până miercuri săptămâna viitoare. Dacă nu vă grăbiți. Aveți nevoie de ei pentru o ocazie specială?

— Da, dar miercuri e bine.

Plăti în bancnote de o sută de coroane.

În timp ce le număra, vânzătoarea zise:

— Vă asigur că veți avea un costum care vă va ține toată viața.

Râsul lui îi răsună în urechi mult după ce acesta plecase.

40

HOLMENKOLLEN

3 martie 2000

În Holmenkollen, Besserud, Harry găsi prin întuneric numărul casei pe care o căuta, o casă mare din lemn închis la culoare în spatele unor brazi foarte înalți. O alee pietruită ducea la casă, iar Harry merse cu maşina până la o porțiune dreaptă unde începu să se învârtă. Ideea era să parcheze în pantă, dar cum o băgă în viteza întâi, maşina tuşi din rărunchi şi respiră pentru ultima dată. Harry înjură şi învârti cheia în contact, dar motorul scoase doar un geamăt.

Se dădu jos din maşină şi merse pe jos până la casa unde o femeie ieşise la uşă. Era clar că nu-l auzise venind şi se opri pe trepte cu un zâmbet întrebător pe buze.

— Bună dimineața, zise Harry, arătând cu capul spre maşină. E cam bolnăvioară, are nevoie de… ceva doctorii.

— Doctorii? Vocea ei era caldă şi profundă.

— Da, cred că a luat gripa asta care circulă acum.

Ea zâmbi şi mai tare. Femeia părea să aibă în jur de treizeci de ani şi purta o haină neagră simplă, de o eleganță necăutată, genul despre care Harry ştia că te costă o avere.

— Tocmai plecam, zise femeia. Aveți treabă aici?

— Cred că da. Sindre Fauke?

— Da, dar ați întârziat cu câteva luni. Tatăl meu s-a mutat în oraş.

Harry se apropie şi-şi putu da seama că era atrăgătoare. Şi ceva din felul relaxat în care vorbea, felul în care îl privea drept în ochi sugera că era şi foarte stăpână pe ea. O femeie de carieră, bănui el. Ceva unde e nevoie de o minte rece şi rațională. Agent imobiliar, şefă de departament într-o bancă, politician sau ceva de genul ăsta. În orice caz, înstărită, era foarte sigur de asta. Nu doar din cauza hainei şi a casei enorme din spatele ei, ci şi din cauza atitudinii şi a pomeților înalți, aristocratici. Coborî treptele de parcă ar fi mers pe o linie dreaptă, cu multă uşurință. „Lecții de balet”, se gândi Harry.

— Pot să vă mai ajut cu ceva?

Consoanele erau articulate clar, iar intonația cu accent pe „pot”, atât de clară încât era aproape teatrală.

— Sunt de la poliție.

Începu să caute legitimația în buzunarele de la jachetă, dar ea îl opri cu un semn.

— Da, aş fi vrut să schimb câteva vorbe cu tatăl dumneavoastră.

Harry observă iritat că intonația îi devenise în mod involuntar mai formală decât era de obicei.

— În ce problemă?

— Căutăm pe cineva. Şi speram că tatăl dumneavoastră ne-ar putea ajuta.

— Pe cine căutați?

— Mă tem că nu pot să vă spun.

— Bine.

Dădu din cap de parcă fusese un test pe care Harry tocmai îl trecuse.

— Dar dacă îmi spuneți că nu mai locuieşte aici… zise Harry, ducând mâna la ochi. Ea avea mâini subțiri. „Lecțiile de pian”, se gândi Harry. Şi, în jurul ochilor, avea riduri de la râs. Poate că avea mai mult de treizeci de ani?

— Nu mai locuieşte. S-a mutat în Majorstuen. Bulevardul Vibes, numărul 18. O să-l găsiți ori acolo, ori la Biblioteca Universitară, bănuiesc.

Biblioteca Universitară. Articulase cuvintele aşa de clar încât nu sărise nici o silabă.

— Bulevardul Vibes, numărul 18.

— Da.

— Înțeleg.

Harry dădu din cap. Iar şi iar. Ca un câine. Ea zâmbi fără să desfacă buzele şi ridică din sprâncene de parcă spunea că asta a fost tot, dacă nu mai avea întrebări, întâlnirea se terminase.

— Înțeleg, repetă Harry.

Avea sprâncenele negre şi uniforme. Pensate probabil, se gândi Harry. Dar nu într-un mod prea evident.

— Trebuie să plec acum, zise ea. Tramvaiul…

— Înțeleg, zise Harry pentru a treia oară, fără să dea semne că vrea să plece.

— Sper că-l veți găsi. Pe tata.

— O să-l găsim.

— La revedere.

Pietrişul începu să scrâşnească sub tocurile ei în timp ce ea făcu câțiva paşi.

— Ăă… am o mică problemă, zise Harry.

— Mulțumesc pentru ajutor.

— N-ai pentru ce, răspunse ea. Eşti sigur că nu ocoleşti prea mult?

— Deloc, şi eu merg în aceeaşi direcție, zise Harry, uitându-se pe furiş la mănuşile de piele, fără nici o îndoială extrem de scumpe, devenite gri murdar de la împinsul maşinii.

— Întrebarea e dacă maşina va rezista tot drumul, continuă el.

— Cred că a avut un trecut zbuciumat, spuse ea, arătând înspre gaura din parbriz şi înspre sârmele roşii şi galbene încâlcite în locul unde ar fi trebuit să fie radioul…

— A fost spartă, explică Harry. De asta nu se închide uşa. A fost ruptă.

— Deci toată lumea e de vină acum?

— Da, aşa se întâmplă când îmbătrâneşti.

Ea râse:

— Da?

El îi aruncă o privire. Poate că era genul care arată la fel şi când îmbătrâneşte, care pare de treizeci de ani de la douăzeci de ani până la cincizeci. Îi plăcea profilul ei, cu linii blânde. Tenul ei avea o strălucire caldă şi naturală, nu bronzul fals, uscat şi fad pe care femeile de vârsta ei îl aveau în februarie. Îşi desfăcuse nasturii de la haină, lăsând să se vadă gâtul lung şi zvelt. Îi privi

mâinile care se odihneau în poală.

— E roşu, zise ea calm.

Harry se grăbi să apese pe frână.

— Scuze, zise el.

Ce făcea? Se uita la mâinile ei să vadă dacă purta verighetă? Dumnezeule!

Se uită împrejur şi-şi dădu brusc seama unde erau.

— S-a întâmplat ceva? îl întrebă ea.

— Nu, nu.

Se făcu verde şi apăsă pe accelerație.

— Am amintiri neplăcute din acest loc.

— Şi eu, zise ea. În urmă cu câțiva ani am trecut pe aici cu trenul exact după ce o maşină a poliției trecuse peste şine şi intrase chiar în peretele de acolo. Ea arătă unde. A fost îngrozitor. Un polițist încă mai atârna de stâlp, ca un crucifix. N-am mai dormit câteva nopți după asta. S-a zis că polițistul care conducea era beat.

— Cine a zis asta?

— Un profesor de-al meu. De la Academia de Poliție.

Trecură de Froen. Vinderen rămăsese în urmă. Mult în urmă, se gândi Harry.

— Deci ai fost la Academia de Poliție?

— Nu, ai înnebunit? Râse din nou. Lui Harry îi plăcu cum râdea. Am studiat dreptul la universitate.

— Şi eu, zise el. Când ai terminat?

„Deşteaptă treabă, Harry."

— În '92.

Harry socoti. Avea cel puțin treizeci de ani.

— Şi tu?

— În '90, zise Harry.

— Îți aminteşti concertul celor de la Raga Rockers din timpul Zilelor Facultății de Drept din ’88?

— Bineînțeles. Eram acolo. În grădină.

— Şi eu! A fost grozav!

Ea îl privi cu ochi scânteietori.

„Unde? se gândi el. Unde erai?”

— Da, a fost minunat.

Harry nu-şi mai amintea prea bine concertul. Dar îşi aduse brusc aminte de fetele de familie bună care apăreau atunci când Raga cânta.

— Dacă am studiat în aceeaşi perioadă, probabil că avem multe cunoştințe comune, zise ea.

— Mă îndoiesc. Eram deja polițist şi nu aveam prieteni printre studenți.

Traversară în tăcere Industriagata.

— Poți să mă laşi aici, zise ea.

— E bine aici?

— Da, e bine.

Trase pe margine, iar ea se întoarse spre el. O şuviță de păr îi alunecase pe față. Avea o privire blândă, dar directă. Şi ochii căprui. Un gând neaşteptat puse stăpânire pe el: dorea s-o sărute.

— Mulțumesc, zise ea zâmbind.

Apăsă pe mânerul uşii. Nu se întâmplă nimic.

— Îmi pare rău, spuse Harry, aplecându-se şi respirându-i parfumul. Siguranța… împinse uşa cu putere şi aceasta se deschise. Avu senzația că se duce la fund. Poate că o să ne mai vedem?

— Poate.

Simți un imbold s-o întrebe unde se duce, unde

lucrează, dacă îi place ce face, ce altceva îi mai place, dacă are pe cineva, dacă vrea să meargă la un concert, chiar dacă nu ar cânta Raga. Totuşi, din fericire, fu prea târziu. Deja se îndepărtase în paşii ei de balet pe bulevardul Sporveisgata.

Harry oftă. O cunoştea de o jumătate de oră şi nici măcar nu ştia cum o cheamă. Probabil că suferea de o andropauză prematură.

Se uită apoi în oglindă şi întoarse. Bulevardul Vibes era în apropiere.

41

BULEVARDUL VIBES, MAJORSTUEN

3 MARTIE 2000

În pragul uşii stătea un bărbat cu un zâmbet larg în timp ce Harry urcă gâfâind la etajul trei.

— Îmi pare rău că a trebuit să urci, zise bărbatul, întinzându-i mâna. Sindre Fauke.

Privirea îi era încă tânără, dar fața arăta de parcă trecuse prin două războaie mondiale. Cel puțin. Părul alb sau ce mai rămăsese din el era pieptănat pe spate şi purta o cămaşă roşie pe sub haina tricotată desfăcută la nasturi. Dădu mâna cu fermitate, dar cu căldură.

— Tocmai am făcut cafea, zise el. Ştiu ce cauți.

Intrară în sufrageria care fusese transformată în birou şi care avea o masă şi un calculator. Peste tot erau împrăştiate hârtii, şi grămezi de cărți şi ziare acopereau masa şi podeaua de-a lungul peretelui.

— Încă nu mi-am pus lucrurile în ordine, îi explică el, făcându-i loc lui Harry pe canapea.

Harry studie camera. Nu avea tablouri pe pereți, doar un calendar cumpărat cu fotografii din Nordmarka.

— Lucrez la un proiect mare care sper că va deveni o carte. O carte despre război.

— Nu a scris-o deja cineva?

Fauke râse.

— Da, cu siguranță că poți spune asta. Numai că n-au scris-o cum trebuie. Iar asta este despre războiul *meu.*

— De ce?

Fauke dădu din umeri.

— Cu riscul de a părea pretențios – aceia dintre noi care am fost acolo avem datoria să lăsăm posterității relatarea întâmplărilor prin care am trecut înainte să părăsim această lume. În orice caz, eu aşa văd lucrurile.

Fauke se duse în bucătărie şi vorbi tare de acolo.

— Even Juul a fost cel care m-a sunat şi m-a anunțat c-o să primesc o vizită. De la POT, mi s-a dat de înțeles.

— Da, dar Juul mi-a spus că locuiți în Holmenkollen.

— Nu păstrez aşa de strâns legătura cu Even, iar numărul de telefon l-am păstrat pentru că m-am mutat doar temporar. Până când voi termina cartea.

— Da. Am fost până acolo unde am cunoscut-o pe fiica dumneavoastră care mi-a dat adresa asta.

— Deci era acasă? Probabil că era liberă.

„Liberă de unde?” Harry vru să-l întrebe, dar se gândi că ar fi prea bătător la ochi.

Fauke se întoarse cu un ibric de cafea aburindă şi două căni.

— Neagră?

Puse una din căni în fața lui Harry.

— Mulțumesc.

— În regulă, pentru că nu ai de ales.

Fauke râse şi aproape că vărsă cafeaua în timp ce o turnă.

Harry se gândi că Fauke nu semăna deloc cu fiica lui.

Nu avea felul ei educat de a vorbi sau de a se comporta, şi nici trăsăturile sau tenul ei măsliniu. Doar fruntea era la fel. Înaltă şi străbătută de o venă albastră şi groasă.

— Aveți o casă mare acolo, zise el.

— Trebuie îngrijită la nesfârşit şi zăpada curățată în permanență, răspunse Fauke gustând din cafea şi plescăind aprobator. Întunecată şi prea departe de restul lumii. Nu-mi place la Holmenkollen. În afară de asta, acolo locuiesc doar snobi. Nu e un loc pentru un emigrant din Gudbrandsdalen ca mine.

— De ce nu o vindeți?

— Fiicei mele cred că îi place. A crescut acolo. Doreai să vorbim despre Sennheim, după câte am înțeles.

— Fiica dumneavoastră locuieşte singură acolo?

Harry ar fi putut să-şi muşte limba. Fauke luă o înghițitură din cană. Plimbă cafeaua în gură. Timp îndelungat.

— Stă cu un băiat. Oleg.

Privea în gol şi nu mai zâmbea.

Harry trase câteva concluzii rapide. Probabil prea rapide, dar dacă avea dreptate, Oleg trebuie să fi fost motivul pentru care Sindre Fauke locuia la Majorstuen. În orice caz, asta era. Locuia cu cineva, nu mai avea rost să se mai gândească. De fapt, era mai bine.

— Nu pot să vă spun prea multe, *Herr* Fauke. Sunt sigur că înțelegeți că lucrăm…

— Înțeleg.

— Bine. Aş vrea să-mi spuneți ce ştiți despre norvegienii din Sennheim.

— Să ştii că am fost mulți.

— Cei care mai sunt în viață.

Fauke zâmbi.

— Nu vreau să fiu morbid, dar asta uşurează lucrurile. Oamenii au murit ca muştele pe front. În medie, mor pe an 60 la sută dintre cei din compania mea.

— N-aş fi crezut. Rata mortalității la brumărițele de pădure este de...

— Da?

— Scuze, continuați.

Harry se uită jenat în cana de cafea.

— Ideea e că, în război, curba de învățare e abruptă, zise Fauke. Dacă supraviețuieşti în primele luni, şansele de supraviețuire devin mult mai mari. Nu calci pe mine, ții capul plecat în tranşee, te trezeşti când auzi împuşcături de armă Mosin-Nagant. Şi ştii că nu e loc de fapte eroice, iar frica e cel mai bun aliat al tău. Aşa că, după primele şase luni, mă aflam într-un grup mic de norvegieni şi ne dăduserăm seama că era posibil să supraviețuim războiului. Şi cei mai mulți dintre noi am fost la Sennheim. Treptat, odată cu războiul, tabăra de instrucție s-a mutat mai adânc în Germania. Iar voluntarii veneau direct din Norvegia. Cei care veneau fără să fie instruiți... Fauke clătină din cap.

— Mureau?

— Nici măcar nu ne deranjam să le învățăm numele când veneau. Ce rost avea? E greu de înțeles, dar până în 1944, pe Frontul de Est au venit voluntari în puhoaie, mult timp după ce aceia dintre noi care eram acolo aflaserăm încotro se îndrepta războiul. Bieții de ei,

credeau că vor salva Norvegia.

— Am înțeles că în 1944 nu mai erați acolo?

— Aşa e. Am dezertat. 1942, în Ajunul Anului Nou. Mi-am trădat țara de două ori. Fauke zâmbi. Şi de ambele dăți am ales tabăra greşită.

— Ați luptat pentru ruşi?

— Într-un fel. Am fost prizonier de război. Muream de foame. Într-o zi, au întrebat în germană dacă se pricepe vreunul dintre noi la telecomunicații. Aveam o idee vagă, aşa că am ridicat mâna. S-a dovedit că toți oamenii de la comunicații dintr-un regiment muriseră. Toți! În ziua următoare răspundeam la un telefon militar în timp ce îi atacam pe foştii mei tovarăşi în Estonia. Lângă Narva…

Fauke ridică încet cana de cafea cu amândouă mâinile.

— Stăteam pe un deal şi-i priveam pe ruşi cum atacă postul militar german apărat de mitraliere. Dar germanii i-au ras. O sută douăzeci de oameni şi patru cai zăceau claie peste grămadă înainte ca mitralierele să se încălzească şi să se oprească. Ruşii care mai rămăseseră i-au omorât pe germani cu baionetele ca să nu consume muniția. Cel mult o jumătate de oră trecuse de când fusese lansat atacul şi până când se terminase. O sută douăzeci de oameni morți. Au trecut apoi la următorul post. Aceeaşi tehnică.

Harry observă cum îi tremura cana uşor.

— Ştiam că voi muri. Şi încă pentru o cauză în care nu credeam. Nu credeam în Hitler sau Stalin.

— De ce v-ați dus pe Frontul de Est dacă nu credeați în cauză?

— Aveam optsprezece ani. Crescusem la o fermă sus în Gudbrandsdalen unde de regulă nu vedeam pe nimeni în afară de vecinii din apropiere. Nu citeam ziare, nu aveam cărți – nu ştiam nimic. Tot ce ştiam despre politică era de la tata. Doar noi mai rămăseserăm din restul familiei; ceilalți emigraseră în America în anii douăzeci. Părinții mei şi cei de la fermele vecine erau susținători înfocați şi membrii ai NS. Aveam doi frați mai mari pe care îi veneram. Erau membrii ai *Hirden*, activişti politici, şi primiseră misiunea să recruteze tineri pentru partid, altfel trebuiau să se ofere ei voluntari pe front. Asta mi-au spus, cel puțin. Abia mai târziu am aflat că treaba lor era să recruteze de fapt turnători. Dar era prea târziu, eram deja în drum spre front.

— Deci pe front ați fost convertit.

— Nu aş numi-o convertire. Mulți dintre voluntari se gândeau la Norvegia şi nu la politică. Pentru mine, punctul crucial a fost când mi-am dat seama că luptam în războiul unei alte țări. Simplu. Şi nici să lupt pentru ruşi nu a fost mai bine. În iunie 1944, descărcam marfă pe cheiul din Tallinn şi am reuşit să mă strecor la bordul unui vapor suedez al Crucii Roşii. Am stat ascuns trei zile în cărbune. M-am intoxicat cu monoxid de carbon, dar la Stockholm mi-am revenit. De acolo am călătorit spre granița cu Norvegia pe care am traversat-o pe cont propriu. Era august.

— De ce pe cont propriu?

— Puținii oameni pe care îi cunoşteam în Suedia nu aveau încredere în mine; povestea mea era cam fantastică. Era în regulă, în orice caz. Nici eu nu aveam

încredere în nimeni.

Râse tare din nou.

— Deci am stat ascuns şi m-am descurcat singur. Traversatul graniţei era o joacă de copii. Crede-mă, în timpul războiului, să treci din Suedia în Norvegia era mai puţin periculos decât să aduni proviziile aruncate de avioane în Leningrad. Mai vrei cafea?

— Da, mulţumesc. De ce nu aţi rămas pur şi simplu în Suedia?

— Bună întrebare. Una pe care mi-am pus-o şi eu de multe ori.

Îşi trecu mâna prin părul alb şi rar.

— Eram obsedat de gândul răzbunării. Eram tânăr şi când eşti tânăr ai această iluzie a dreptăţii, crezi că e ceva cu care noi, oamenii, ne naştem. Eram un tânăr cu multe conflicte interioare când eram pe Frontul de Est, şi m-am purtat execrabil cu mulţi dintre tovarăşii mei. Cu toate astea, sau poate chiar din acest motiv, am jurat să-i răzbun pe toţi cei care şi-au sacrificat viaţa pentru minciunile pe care ni le inoculaseră acasă. Şi voiam să-mi răzbun propria viaţă irosită, pe care, credeam eu atunci, nu mi-o voi mai putea reface niciodată. Nu îmi doream decât să fiu chit cu cei care ne trădaseră de fapt ţara. Astăzi psihologii ar numi asta probabil psihoza războiului şi m-ar închide imediat. Dar eu m-am dus în Oslo, fără să cunosc pe nimeni sau să am unde să stau, având asupra mea documente care ar fi făcut să fiu împuşcat imediat ca fiind dezertor. Când am ajuns cu un camion în Oslo, m-am dus în Nordmarka. Am dormit sub nişte molizi şi, până să mă găsească, timp de trei

zile am mâncat doar fructe din pădure.

— Cei din Rezistență?

— Am înțeles că Even Juul ți-a spus restul.

— Da.

Harry se jucă neatent cu cana. Crimele. Era o acțiune de neînțeles pe care întâlnirea cu bărbatul n-o făcea mai de înțeles. Avusese asta permanent în minte, de când îl văzuse pe Fauke stând zâmbitor în pragul uşii şi dând mâna cu el. *Acest bărbat şi-a executat părinții şi doi frați.*

— Ştiu la ce te gândeşti, zise Fauke. Dar eram un soldat căruia i se dăduse ordinul să omoare. Dacă nu mi s-ar fi ordonat, n-aş fi făcut-o. Dar ştiu un lucru: familia mea a fost printre cei care şi-au înşelat țara.

Fauke îl privi pe Harry drept în ochi. Mâinile cu care ținea cana nu îi mai tremurau.

— Te întrebi de ce i-am omorât pe toți când eu primisem ordin să omor doar unul, zise el. Problema e că nu spuseseră pe care. M-au lăsat pe mine să hotărăsc cine să trăiască şi cine să moară. Iar eu n-am putut face asta. Aşa că i-am omorât pe toți. Pe front era un tip căruia îi spuneam Piept Roşu. Ca pasărea aceea cu piept roşu. El m-a învățat că ucisul cu baioneta e metoda cea mai umană. Artera carotidă merge de la inimă la creier şi când întrerupi legătura, creierul nu mai primeşte oxigen, iar victima intră imediat în moarte cerebrală. Inima mai pompează de trei, poate de patru ori, dar apoi se opreşte. Problema e că e greu. Gudbrand – aşa îl chema – era un maestru în această artă, dar cu mama m-am luptat parcă o eternitate şi n-am reuşit decât să-i provoc răni. Până la urmă a trebuit s-o împuşc.

Harry avea gura uscată.

— Înțeleg, zise el.

Cuvintele fără sens atârnau în aer. Harry împinse cana de cafea pe masă şi scoase din jacheta de piele un carnețel.

— Poate am putea să discutăm despre cei cu care ați fost în Sennheim?

Sindre Fauke se ridică imediat.

— Îmi cer scuze, inspectore. N-am vrut să sune aşa de rece şi de brutal. Să-ți explic înainte de a continua: nu sunt un bărbat brutal. Pur şi simplu aşa rezolv eu lucrurile. N-ar fi trebuit să-ți povestesc, dar am făcut-o pentru că nu-mi pot permite să evit subiectul. Din acest motiv scriu şi cartea. Trebuie să mă confrunt cu asta de fiecare dată când vine vorba, direct sau indirect. Ca să mă asigur că nu mă ascund de acest subiect. Atunci când mă voi ascunde, teama va fi câştigat prima ei bătălie. Nu ştiu de ce e aşa. Probabil că un psiholog ar putea să dea o explicație.

Harry oftă.

— Asta e tot ce doream să spun despre acest subiect. Ceea ce e probabil deja prea mult. Mai vrei cafea?

— Nu, mulțumesc.

Fauke se aşeză din nou. Îşi sprijini bărbia de pumni.

— Bine. Sennheim. Nucleul norvegienilor. De fapt, doar cinci oameni, împreună cu mine. Unul dintre ei, Daniel Gudeson, a murit în aceeaşi zi în care eu am dezertat. Deci patru: Edvard Mosken, Hallgrim Dale, Gudbrand Johansen şi cu mine. Singurul pe care l-am văzut de când s-a terminat războiul a fost Edvard

Mosken, comandantul unităţii noastre. În vara lui 1945. A primit trei ani pentru trădare. Nu ştiu dacă ceilalţi au supravieţuit. Dar să-ţi spun ce ştiu despre ei.

Harry dădu foaia în carneţelul său.

42

POT

3 martie 2000

G-U-D-B-R-A-N-D J-O-H-A-N-S-E-N. Harry bătu la tastatură literele cu degetele arătătoare. Un băiat de la țară. După spusele lui Fauke, un caracter blând, într-un fel slab, al cărui idol şi frate mai mare de împrumut era Daniel Gudeson, care fusese împuşcat în timpul gărzii de noapte. Harry apăsă pe ENTER şi programul porni.

Se uită înspre perete. La perete. La o poză mică a lui Sis. Se strâmba; aşa făcea mereu când era fotografiată. Într-o vacanță de vară în urmă cu mulți ani. Pe tricoul alb se vedea umbra celei care făcea poza. Mama.

Calculatorul îl anunță printr-un sunet că terminase căutarea, iar el se concentră din nou asupra ecranului.

Biroul Național de Evidența Populației avea doi Gudbrand Johansen înregistrați, dar datele de naştere arătau că amândoi aveau sub şaizeci de ani. Sindre Fauke îi spusese numele pe litere, aşa că n-avea cum să le fi scris greşit. Asta însemna fie că Johansen îşi schimbase numele, fie trăia în străinătate sau murise.

Harry încercă următorul nume. Comandantul unității din Mjondalen. Cel cu copii mici acasă. Dezmoştenit de familie pentru că plecase pe front. E-d-v-a-r-d M-o-s-k-e-n. Dădu dublu clic pe SEARCH.

Luminile din tavan se aprinseră brusc. Harry se întoarse.

— Ar trebui să aprinzi lumina când munceşti până târziu.

Kurt Meirik stătea în pragul uşii cu degetul pe comutator.

Intră şi se aplecă peste birou.

— Ce ai găsit?

— Căutăm un bărbat mult peste şaptezeci de ani. Care probabil a luptat pe front.

— Mă refeream la neonazişti şi Ziua Independenței.

— Aaa... Calculatorul făcu din nou bip. Nu am avut încă timp să mă ocup de asta, Meirik.

Erau doi Edvard Mosken. Unul era născut în 1942, celălalt în 1921.

— Departamentul nostru dă o petrecere sâmbăta viitoare, zise Meirik.

— Am găsit invitația în cutia de corespondență.

Harry dădu dublu clic pe 1921 şi pe ecran apăru adresa celui mai în vârstă dintre cei doi Mosken. Locuia în Drammen.

— Cei de la Personal mi-au spus că încă nu ai dat nici un răspuns. Voiam doar să mă asigur că vii.

— De ce?

Harry tipări codul numeric personal al lui Edvard Mosken la Caziere.

— Ne place ca oamenii să se cunoască între ei la locul de muncă. Nici măcar la cantină nu te-am văzut vreodată.

— Mă simt bine aici, în birou.

Nici un rezultat. Căută la Registrul Central Național unde erau înregistrați toți cei care avuseseră de a face cu poliția, indiferent de motiv. Nu neapărat deferiți justiției – de exemplu, se putea să fi fost arestați, reclamați sau ei înşişi victime ale unui act criminal.

— Mă bucur să te văd adâncit în muncă, dar nu te îngropa aici. Ne vedem la petrecere atunci?

ENTER.

— O să văd. Am o treabă pe care am planificat-o cu mult înainte, minți Harry.

Din nou nici un rezultat. Dacă tot intrase la Registrul Central Național, putea să introducă şi al treilea nume pe care i-l dăduse Fauke. H-a-l-l-g-r-i-m D-a-l-e. Un oportunist, după părerea lui Fauke. Se baza că Hitler va câştiga războiul şi-i va recompensa pe cei care aleseseră să fie de partea cui trebuie. Deja regreta când ajunseseră la Sennheim, dar era prea târziu ca să se mai întoarcă. Harry se gândise atunci că numele îi părea cunoscut, iar acum sentimentul revenise.

— Dă-mi voie să mă exprim altfel, zise Meirik. Îți ordon să vii.

Harry ridică privirea. Meirik zâmbea.

— Glumeam, spuse el. Dar m-aş bucura să vii. O seară plăcută.

— La revedere, murmură Harry, întorcându-se la ecran.

Un singur Hallgrim Dale. Născut în 1922. ENTER.

Ecranul se umplu. Încă o pagină. Şi apoi alta.

„Deci nu toți s-au descurcat după război”, se gândi Harry. Hallgrim Dale – domiciliul: strada Schweigaards,

Oslo – era ceea ce ziarelor le plăcea să descrie ca fiind „un vechi client al poliției”. Harry parcurse lista. Vagabondaj, beție, hărțuirea unui vecin, furturi mărunte, tulburarea liniştii publice. Multe, dar nimic important. Cel mai impresionant lucru era că încă trăia, se gândi Harry, în timp ce-şi notă că fusese dus la poliție ca să-şi revină din beție, anul trecut în august. Găsi cartea de telefon din Oslo, căută numărul lui Dale şi sună. În timp ce aştepta la telefon, căută în registru şi-l găsi pe celălalt Edvard Mosken, născut în 1942. Şi el locuia tot în Drammen. Îşi notă codul lui numeric şi se întoarse la Caziere.

— Aceasta e un mesaj de la Telenor. Numărul format nu este alocat. Acesta este un me…

Harry nu se miră. Închise.

Edvard Mosken junior primise o pedeapsă cu închisoarea. O sentință lungă; era încă închis. Pentru ce? Harry bănui că era vorba de droguri şi apăsă pe ENTER. O treime dintre cei închişi erau în închisoare din cauza drogurilor. Într-adevăr. Contrabandă cu haşiş. Patru kilograme. Patru ani, fără drept de apel.

Harry căscă şi se întinse. Se îndrepta în vreo direcție sau îşi irosea timpul stând acolo, când singurul loc unde ar fi vrut să fie era la Schroder, să bea o cafea. Ce zi de doi bani. Concluzionă: Gudbrand Johansen nu există, cel puțin nu în Norvegia; Edvard Mosken locuieşte în Drammen şi are un fiu condamnat pentru droguri; iar Hallgrim Dale e un bețiv şi nu pare genul care să aibă o jumătate de milion de coroane.

Harry se frecă la ochi.

Să caute în cartea de telefoane ca să vadă dacă Fauke are număr pentru Homenkollveien? Mormăi.

„Ea are un partener. Şi bani. Şi clasă. Pe scurt tot ce tu nu ai.”

Introduse codul numeric al lui Hallgrim Dale în registru. ENTER. Maşinăria bâzâi.

O listă lungă. Cam la fel. Un bețiv bătrân.

„Ați studiat amândoi dreptul. Şi îi place Raga Rockers ca şi ție.”

Stai puțin. Ultima oară, Dale era înregistrat ca „victimă”. Fusese bătut? ENTER.

„Uit-o. Aşa da, acum a fost dată uitării. Să o sune pe Ellen şi s-o întrebe dacă are chef să meargă la film? Să aleagă ea filmul. Nu, mai bine s-ar duce la Focus. Să facă sport.”

Pe ecran apăru:

HALLGRIM DALE. 151199. UCIS.

Harry respiră adânc. Era surprins, dar nu foarte mult. Dădu dublu clic pe DETALII. Calculatorul zumzăi şi vibră. Dar, de data asta, creierul lui lucră mai rapid decât calculatorul, şi până să apară datele, deja reuşise să-şi aducă de minte de unde-i ştia numele.

43

SALA DE FITNESS FOCUS

3 martie 2000

— Ellen la telefon.

— Bună, eu sunt.

— Care eu?

— Eu, Harry. Şi nu te mai preface că mai sunt şi alţi bărbaţi care te sună şi-ţi spun „sunt eu”.

— Unde eşti? Ce-i cu muzica aia îngrozitoare?

— Sunt la Focus.

— Ce?

— Merg pe bicicletă. Am făcut aproape opt kilometri.

— Fă-mă să înţeleg, Harry: adică stai pe o bicicletă la Focus şi vorbeşti la telefon în acelaşi timp? Accentuă cuvintele „Focus” şi „telefon”.

— Şi e vreo problemă?

— Sinceritatea e problema.

— Am încercat să dau de tine toată seara. Îţi mai aduci aminte de crima pe care tu şi Tom Waaler aţi investigat-o în noiembrie, un bărbat cu numele de Hallgrim Dale?

— Bineînţeles. Cazul a fost preluat aproape imediat de cei de la Criminalistică. De ce?

— Încă nu ştiu. S-ar putea să aibă ceva de a face cu acest fost soldat pe care îl caut. Ce mi-ai putea spune?

— Trebuie să verific, Harry. Sună-mă luni la birou.

— Doar puțin, Ellen. Te rog.

— Unul dintre bucătarii de la pizzeria La Herbert l-a găsit pe Dale pe o alee din spate. Zăcea printre tomberoanele de gunoi cu gâtul tăiat. Nu s-a găsit nimic la locul crimei. Apropo, doctorul care a făcut autopsia a zis că tăietura din jurul gâtului e perfectă. De o precizie chirurgicală, a zis el.

— Cine crezi că a făcut-o?

— Nu am idee. Ar putea să fi fost unul dintre neonazişti, dar eu nu prea cred.

— De ce?

— Dacă omori pe cineva chiar pe treptele casei tale, eşti ori foarte impulsiv, ori foarte prost. Iar totul pare atât de curat la această crimă, atât de planificat. Nu erau semne de luptă, nici un indiciu, nici un martor. Totul arată că ucigaşul ştia ce face.

— Mobilul?

— Greu de spus. Cu siguranță că Dale avea datorii, dar nu prea aveai ce să scoți de la el. Din câte ştim, nu consuma droguri. I-am percheziționat apartamentul – nimic în afară de sticle goale. Am vorbit cu unul dintre tovarăşii săi de pahar. Se împrietenise cu tipe care beau.

— Tipe care beau?

— Da, ştii ce vreau să spun.

— Da… tipe care beau.

— Ți se pune mereu pata pe câte o chestie, Harry, şi e foarte enervant. Ştiai? Poate că ar trebui…

— Îmi pare rău, Ellen. Ai mereu dreptate şi o să mă străduiesc să mă îndrept. Ce spuneai?

— Alcoolicii îşi schimbă des partenerii între ei, aşa că nu putem exclude o crimă pasională. Apropo, ştii pe cine am interogat? Pe vechiul tău prieten, Sverre Olsen. Bucătarul l-a văzut la pizzeria La Herbert atunci când s-a comis crima.

— Şi?

— Avea alibi. Stătuse acolo toată ziua şi nu ieşise decât zece minute ca să cumpere ceva. Vânzătorul a confirmat.

— Ar fi putut să…

— Da, ți-ar fi plăcut să fie el, dar, Harry…

— Poate că Dale avea altceva, nu bani.

— Harry…

— Poate că deținea informații. Despre cineva.

— Vă plac conspirațiile la etajul şase, nu-i aşa? Dar n-am putea să ne ocupăm de asta luni, Harry?

— De când ții aşa de mult cont de orele de serviciu?

— Sunt deja în pat.

— La zece şi jumătate?

— Nu sunt singură.

Harry nu mai pedală. Nu-i trecuse prin cap până acum că ar putea fi ascultat de cei din jurul lui. Se întoarse împrejur. Din fericire, la ora asta târzie erau doar câțiva cei care se antrenau.

— E artistul din Torst?

— Da.

— Şi de când sunteți tovarăşi de aşternut?

— De ceva timp.

— De ce nu mi-ai spus?

— Nu m-ai întrebat.

— E lângă tine?
— Mda.
— E bun?
— Mda.
— Ți-a spus deja că te iubeşte?
— Mda.
Pauză.
— Te gândeşti la Freddie Mercury când…
— Noapte bună, Harry.

44

BIROUL LUI HARRY

6 martie 2000

Ceasul de la intrare arăta ora 8.30 când Harry ajunse la serviciu. Recepția nu era mare, mai mult o intrare care funcționa ca o „pâlnie”. Şefa „pâlniei” era Linda, care ridică privirea din calculator şi-l întâmpină cu un „bună dimineața” vesel. Linda era cea mai veche în POT şi, strict vorbind, era singura persoană de la securitate de care Harry avea nevoie ca să-şi poată îndeplini sarcinile zilnice. În afară de a fi „şefa pâlniei”, femeia mărunțică care vorbea repede şi care avea în jur de cincizeci de ani mai era şi un fel de secretară comună, recepționeră şi în general făcea de toate. Harry se gândise de mai multe ori că, dacă ar fi un spion dintr-o țară străină şi ar trebui să mituiască pe cineva din POT pentru a obține informații, ar alege-o pe Linda. În plus, era singura persoană din POT, în afară de Meirik, care ştia ce face Harry acolo. Harry nu ştia ce credeau ceilalți. În timpul vizitelor extrem de rare la cantină pentru a-şi cumpăra un iaurt sau țigări (ceva ce se dovedise că nu vând), remarcase privirile de la mese. Nu încercase să le interpreteze; se întorsese pur şi simplu la birou.

— Cineva ți-a telefonat, zise Linda. Vorbea în engleză.

Stai să mă uit…

Luă de pe calculator un bilețel autocolant.

— Hochner.

— Hochner? exclamă Harry.

Linda se uită nesigură la bucata de hârtie.

— Da, aşa a zis femeia.

— *Femeia?* Cum adică femeia?

— Da, era o femeie. A zis că sună înapoi… Linda se întoarse şi se uită la ceasul din spatele ei… acum. Părea nerăbdătoare să vorbească însă cu tine. Dacă tot eşti aici, Harry – te-ai prezentat celorlalți?

— Nu am avut timp. Săptămâna viitoare, Linda.

— Eşti aici de o lună. Ieri Steffensen m-a întrebat cine e tipul blond şi înalt cu care s-a întâlnit la toaletă.

— Serios? Şi ce i-ai spus?

— I-am spus că faci pe misteriosul. Râse. Trebuie să vii sâmbătă la petrecerea departamentului.

— Aşa am înțeles, mormăi el, luând două hârtii din cutia de corespondență.

Una era o nouă invitație la petrecere, cealaltă o notă internă. Amândouă ajunseră la coşul de gunoi de îndată ce închise uşa biroului său.

Se aşeză apoi, apăsă REC şi PAUSE la telefon şi aşteptă. După vreo treizeci de secunde, telefonul sună. Harry ridică receptorul, aşteptându-se să fie Hochner.

— Harry Hole *speaking.*

— Harry? Spiching? Era Ellen.

— Scuze, am crezut că e altcineva.

— E un adevărat animal, zise ea înainte ca el să poată să spună ceva. *Focking onbelivebel*[12].

— Dacă vorbeşti despre ce cred eu că vorbeşti, aş prefera să te opreşti aici, Ellen.

— Mototolule! Apropo, de la cine aşteptai telefon?

— De la o femeie.

— În sfârşit!

— Las-o baltă. E probabil o rudă sau soția unui tip pe care l-am interogat.

Ea oftă.

— Când o să ieşi şi tu cu cineva, Hary?

— Tu eşti îndrăgostită acum, nu-i aşa?

— Ai ghicit! Tu nu eşti?

— Eu?

Țipătul bucuros al lui Ellen îi sparse timpanul.

— N-ai negat! Te-am prins, Harry Hole! Cine e, cine?

— Opreşte-te, Ellen!

— Spune-mi că am dreptate!

— N-am cunoscut pe nimeni, Ellen.

— N-o minți pe mami!

Harry râse.

— Spune-mi ce mai ştii despre Hallgrim Dale. Până unde s-a ajuns cu investigația?

— Nu ştiu. Vorbeşte cu cei de la Criminalistică.

— Aşa o să şi fac, dar ce-ți spune ție intuiția în legătură cu criminalul?

— Că e profesionist. Nu e o crimă pasională. Şi, deşi

---

[12] Transcriere ironică în norvegiană a englezescului *fucking unbelivable* - aprox. „al dracului de incredibil” (n.red.)

am zis că omuciderea părea curată, nu cred că a fost planificată atent dinainte.

— Nu?

— Crima a fost bine făcută, fără indicii în urma ei, dar scena crimei n-a fost o alegere grozavă. Ar fi putut fi văzut cu uşurință din stradă sau de pe aleea din spate.

— E cineva pe cealaltă linie. Te sun eu.

Harry apăsă pe PAUSE la telefon şi verifică dacă mergea caseta înainte de a răspunde la cealaltă linie.

— Harry.

— Bună ziua, sunt Constance Hochner.

— Îmi pare bine, doamnă Hochner.

— Sunt sora lui Andreas Hochner.

— Înțeleg.

Deşi nu se auzea bine, îşi dădu seama că era nervoasă. Cu toate astea, intră direct în subiect.

— Ați făcut o înțelegere cu fratele meu. Şi nu v-ați ținut promisiunea.

Vorbea cu un accent ciudat, asemănător cu cel al lui Andreas Hochner. Harry încercă să şi-o imagineze, un obicei căpătat de când era detectiv.

— Doamnă Hochner, nu pot face nimic pentru fratele dumneavoastră înainte să verific informația pe care mi-a dat-o. Deocamdată nu am găsit nimic care să susțină cele spuse de el.

— Dar de ce ar minți, domnule Hole? Un om în situația lui?

— Tocmai de aceea, doamnă Hochner. Dacă nu ştie nimic, probabil că e destul de disperat să pretindă că ştie.

Urmă o pauză pe linia telefonică de unde? Din Johannesburg?

Constance Hochner vorbi din nou:

— Andreas m-a avertizat că veți spune ceva de genul ăsta. De asta v-am şi sunat, ca să vă spun că am nişte informații de la fratele meu care v-ar putea interesa.

— Da?

— Dar nu o să vi le dezvălui până când guvernul dumneavoastră nu face întâi ceva în privința fratelui meu.

— Vom face tot posibilul.

— O să vă contactez din nou când vom avea dovezi că ne ajutați.

— Nu aşa merg lucrurile, doamnă Hochner. În primul rând trebuie să vedem rezultatele informațiilor pe care le primim. Apoi îl putem ajuta.

— Fratele meu are nevoie de garanții. Procedura legală începe în două săptămâni.

Vocea o trădă, iar Harry îşi dădu seama că era pe punctul de a plânge.

— Tot ce pot să fac e să-mi dau cuvântul că voi face tot posibilul.

— Nu vă cunosc. Nu înțelegeți. Îl vor condamna pe Andreas la *moarte.* Ei…

— Cu toate astea, e tot ce pot să vă ofer.

Ea începu să plângă. Harry aşteptă. După un timp se linişti.

— Aveți copii, doamnă Hochner?

— Da, zise ea suflând nasul.

— Şi ştiți pentru ce a fost acuzat fratele

dumneavoastră?

— Evident.

— Atunci ştiţi că are nevoie să-şi spele păcatele. Dacă ne va ajuta, prin dumneavoastră, să oprim un criminal, va face un bine. Şi dumneavoastră la fel, doamnă Hochner.

Ea respira greoi în telefon. Harry se gândi că o începă iar să plângă.

— Promiteţi să faceţi tot posibilul, domnule Hole? Fratele meu nu a făcut toate lucrurile de care e acuzat.

— Promit.

Harry îşi auzi propria voce. Calmă şi stăpână pe sine. În timp ce strângea receptorul cu putere.

— Bine, zise Constance Hochner încet. Andreas spune că persoana care a ridicat arma şi care a plătit pentru ea în port în aceea noapte nu e una şi aceeaşi cu persoana care a comandat-o. Cel care a comandat-o e un client obişnuit, un tânăr. Vorbea bine engleză, cu accent scandinav. Şi a insistat ca Andreas să folosească numele de cod Prinţul când vorbea despre el. Andreas zice că ar trebui să vă axaţi pe grupuri care se ocupă cu arme.

— Asta e tot?

— Andreas nu l-a văzut niciodată, dar zice că i-ar recunoaşte imediat vocea dacă îi trimiteţi o casetă.

— Excelent, zise Harry, sperând că ea nu-şi va da seama de dezamăgirea lui. Îşi îndreptă umerii ca şi când s-ar fi pregătit înainte să-i servească minciuna. Dacă descopăr ceva, o să încep să trag sforile pe aici.

Îşi simţi cuvintele în gură ca pe nişte sodă caustică.

— Vă mulțumesc, domnule Hole.

— Nu aveți pentru ce, doamnă Hochner.

Repetă de câteva ori pentru el ultima frază după ce puse receptorul în furcă.

— Asta e prea de tot, zise Ellen, auzind povestea despre familia lui Hochner.

— Vezi dacă creierul tău poate să uite pentru o clipă că e îndrăgostit şi dacă poate să mai funcționeze, zise Harry. Cel puțin, ai nişte indicii.

— Import ilegal de arme, client obişnuit, Prințul, pasionați de arme. Nu sunt decât patru.

— Asta e tot ce am.

— De ce sunt eu de acord cu asta?

— Pentru că mă iubeşti. Acum trebuie să plec.

— Stai. Spune-mi despre femeia care…

— Sper să ai mai multă intuiție când rezolvi cazul, Ellen. Ai grijă de tine.

Harry sună la numărul pe care îl aflase din cartea de telefon.

— Mosken. O voce stăpână pe sine.

— Edvard Mosken?

— Da. Cu cine vorbesc?

— Sunt inspectorul Hole, de la POT. Vreau să vă pun câteva întrebări.

Harry îşi dădu seama că era prima oară când se prezenta ca inspector. Într-un fel, suna a minciună.

— S-a întâmplat ceva cu fiul meu?

— Nu. Aş putea să vă fac o vizită mâine la prânz, *Herr*

Mosken?

— Sunt pensionat. Şi necăsătorit. Nu sunt prea multe momentele când nu v-aş putea primi, inspectore.

Harry îl sună pe Even Juul şi îl puse la curent cu cele întâmplate.

În timp ce se îndrepta spre cantină ca să-şi cumpere un iaurt, Harry se gândi la ce zisese Ellen despre uciderea lui Hallgrim Dale. O să sune la Criminalistică ca să afle mai multe despre caz, deşi avea puternicul sentiment că Ellen îi spusese tot ce era important de ştiut. Pentru orice eventualitate. În Norvegia, probabilitatea statistică de a fi omorât e de una la zece mii. Când persoana pe care o cauți se dovedeşte că a fost ucisă în urmă cu patru luni, e greu de crezut că e o coincidență. Să aibă crima vreo legătură cu achiziționarea armei Marklin? Nu era decât 9 dimineața şi pe Harry îl durea deja capul. Spera ca Ellen să vină cu ceva informații despre Prinț. Orice. Ar putea fi un punct de plecare.

45

SOGN

6 martie 2000

După ce termină serviciul, Harry se duse cu maşina la azilul din Sogn. Sora lui îl aştepta. Se cam îngrăşase anul trecut, dar prietenul ei Henrik, care locuia pe acelaşi hol, o plăcea aşa, zicea ea.

— Dar Henrik e mongoloid.

Aşa zicea ea de obicei când trebuia să explice comportamentul lui Henrik. În ceea ce o privea, nu era mongoloidă. În mod evident, exista pe undeva o separare invizibilă dar clară. Iar lui Sis îi plăcea să-i explice lui Harry care dintre cei de acolo erau mongoloizi şi care erau aproape mongoloizi.

Îl puse pe Harry la curent cu ce se mai întâmplase: ce zisese Henrik săptămâna trecută (lucruri care uneori erau chiar remarcabile), ce văzuseră la televizor, ce mâncaseră şi unde planificau să meargă în vacanță. De data asta se duceau în Hawaii, şi Harry zâmbi şi şi-i imagină pe Sis şi pe Henrik în tricouri multicolore pe aeroportul din Honolulu.

O întrebă dacă vorbise cu tata, iar ea îi spuse că o vizitase în urmă cu două zile.

— Asta e bine, zise Harry.

— Cred că a uitat-o pe mama, spuse Sis. Asta e bine.

Harry rămase în fotoliu încă o clipă, gândindu-se la ce tocmai îi spusese. Apoi Henrik ciocăni la uşă şi zise că peste două minute începe pe TV2 telenovela *Hotel Caesar,* aşa că Harry îşi luă haina şi promise că o să o sune în curând.

Pe înserate, pe lângă stadionul Ulleval se circula încet ca de obicei, şi Harry îşi dădu seama prea târziu că va trebui să facă dreapta pe linia de centură din cauza lucrărilor la drum. Se gândi la ce îi spusese Constance Hochner. Uriah folosise un intermediar, probabil un norvegian. Înseamnă că exista cineva care ştia cine e Uriah. Deja o rugase pe Linda să caute în arhive să vadă dacă găseşte pe cineva poreclit Prinţul, dar era sigur că nu va găsi nimic. Avea sentimentul clar că acest om era mai inteligent decât un criminal mediu. Dacă era adevărat ce spusese Andreas Hochner – că Prinţul era un client obişnuit – asta însemna că reuşise să-şi facă propria clientelă fără ca POT sau altcineva să afle. Un lucru de genul ăsta cere timp şi atenţie, şiretenie şi disciplină – şi aşa ceva nu-i caracteriza pe răufăcătorii pe care îi ştia Harry. Bineînţeles că era şi foarte norocos dacă nu fusese arestat. Sau poate că avea o funcţie care îl proteja. Costance Hochner zisese că vorbea bine engleza. Ar putea fi, de exemplu, un diplomat – cineva care poate intra şi ieşi din ţară fără să fie oprit la vamă.

Harry ieşi de pe linia de centură la Slemdalsveien şi urcă spre Holmenkollen.

Să îl întrebe pe Meirik dacă poate s-o transfere pe Ellen provizoriu la POT? Meirik părea mai interesat ca el să numere neonazişti şi să meargă la evenimente sociale

în loc să urmărească fantomele războiului.

Harry ajunsese chiar lângă casa ei înainte să realizeze unde se află. Opri maşina şi se uită printre pomi. Mai erau în jur de cincizeci de metri până la casă. La parter erau aprinse luminile.

— Prostule, zise el cu voce tare şi tresări la auzul propriei voci.

Se pregătea să plece când văzu uşa din faţă deschizându-se şi lumina căzând pe trepte. Gândul că ea ar putea să-l vadă şi să-l recunoască îl făcu să intre în panică. Întoarse maşina ca să poată urca dealul în linişte şi cu discreţie fără să fie văzut, dar nu apăsă suficient de tare pe accelerator şi motorul muri. Auzi nişte voci. Un bărbat înalt, într-o haină închisă la culoare, ieşi pe trepte. Vorbea, dar persoana cu care vorbea nu se vedea din cauza uşii. Apoi, acesta se aplecă în casă şi Harry nu-i mai zări.

„Se sărută, se gândi el. Am venit până în Holmenkollen ca să spionez o femeie cu care am vorbit cincisprezece minute şi care îşi sărută iubitul."

Uşa se închise apoi, iar bărbatul se urcă într-un Audi şi trecu pe lângă el către drumul principal.

În drum spre casă, Harry se gândi cum s-ar putea autopedepsi. Trebuia să fie ceva drastic, ceva care să-l oprească în viitor să mai facă aşa ceva. Un program de aerobic la Focus.

46

DRAMMEN

7 martie 2000

Harry nu înțelesese niciodată de ce Drammenul era atât de criticat. Orașul nu era prea frumos, dar era oare cu mult mai urât decât celelalte sate transformate în orașe din Norvegia? Se gândi să se oprească să bea o ceașcă de cafea la Borsen, dar uitându-se rapid la ceas, își dădu seama că nu are timp.

Edvard Mosken locuia într-o casă din lemn vopsit în roșu. În afara garajului era parcat un Mercedes vechi. În fața ușii stătea chiar Mosken. Se uită atent la legitimația lui Harry înainte să spună ceva.

— Născut în 1965? Pari mai bătrân, inspectore Hole.

— Gene proaste.

— Ghinionul tău.

— Partea bună e că puteam intra la filmele pentru adulți când aveam paisprezece ani.

Nu își putu da seama dacă Edvard Mosken apreciase sau nu gluma. Îi făcu semn lui Harry să intre.

— Locuiți singur? întrebă Harry în timp ce Mosken îl conduse în sufragerie.

Apartamentul era curat și bine întreținut; câteva lucruri personale și o curățenie exagerată, așa cum le place unor bărbați care trăiesc singuri. Îi aminti lui

Harry de propriul lui apartament.

— Da. Soția m-a părăsit după război.

— V-a părăsit?

— Şi-a făcut bagajele. A întins-o. A plecat în lume.

— Înțeleg. Copii?

— Am avut un fiu.

— Ați avut?

Edvard Mosken se opri şi se întoarse.

— Nu vorbesc destul de clar, inspectore Hole?

Ridicase din sprâncenele albite care formară un unghi ascuțit pe fruntea lui înaltă.

— Nu, zise Harry. Trebuie să-mi explicați.

— Bine. *Am un* fiu.

— Mulțumesc. Cu ce v-ați ocupat înainte de a vă pensiona?

— Am avut nişte camioane. Mosken Transport. Am vândut afacerea acum şapte ani.

— Mergea bine?

— Destul de bine. Cei care au cumpărat-o au păstrat numele.

Se aşezară, fiecare pe partea lui de masă. Harry îşi dădu seama că nu va fi servit cu nici o cafea.

Edvard se aşeză pe canapea, aplecat în față şi cu brațele încrucişate de parcă ar fi spus: „Hai să terminăm mai repede”.

— Unde erați în noaptea de 21 decembrie?

Harry se hotărâse cum să deschidă discuția. Jucând singura carte pe care o avea înainte ca Mosken să-şi dea seama că de fapt nu avea nimic. Harry spera ca cel puțin să-i prindă o reacție care i-ar putea spune ceva.

Dacă Mosken avea ceva de ascuns, ăsta era momentul.

— Sunt bănuit de ceva? întrebă Mosken.

Chipul nu-i arăta decât o uşoară surprindere.

— Ar fi bine dacă ai răspunde pur şi simplu la întrebare, Mosken.

— Cum vrei. Eram acasă.

— Asta da repeziciune.

— Ce vrei să spui?

— Nu ai stat prea mult să te gândeşti.

Mosken se strâmbă. Era un fel de grimasă ca atunci când gura încearcă să zâmbească în timp ce ochii se uită disperați la tine.

— Când o să ai vârsta mea, o să-ți aminteşti doar serile în care nu ai fost singur.

— Sindre Fauke mi-a dat o listă cu norvegienii care au fost la tabăra de concentrare de la Sennheim. Gudbrand Johansen, Hallgrim Dale, dumneata şi Sindre Fauke.

— L-ai uitat pe Daniel Gudeson.

— Da? N-a murit înainte de a se termina războiul?

— Ba da.

— Atunci de ce l-ai mai pomenit?

— Pentru că a fost cu noi la Sennheim.

— Am înțeles de la Fauke că au fost mulți norvegieni la Sennheim, dar voi patru ați fost singurii care ați supraviețuit.

— Aşa e.

— Atunci de ce l-ai pomenit şi pe Gudeson?

Edvard Mosken se uită țintă la Harry. Apoi se uită în gol.

— Pentru că a fost cu noi atât de mult timp. Am crezut că va supraviețui. Da, aproape credeam că Daniel Gudeson e de neînvins. Nu era un tip obişnuit.

— Ştii că Hallgrim Dale e mort?

Mosken dădu din cap.

— Nu pari prea surprins.

— De ce aş fi? Sunt mai degrabă surprins să aud că mai sunt încă în viață dintre noi.

— Şi dacă ți-aş spune că a fost ucis?

— Da, asta-i altceva. De ce îmi spui toate lucrurile astea?

— Ce ştii despre Hallgrim Dale?

— Nimic. Ultima oară l-am văzut la Leningrad. Fusese împuşcat şi a rămas şocat.

— Nu v-ați întors împreună în țară?

— Nu ştiu cum au ajuns acasă Dale şi ceilalți. În iarna lui 1944 am fost rănit de o grenadă aruncată în tranşee dintr-un avion de luptă rusesc.

— Un avion de luptă? Dintr-un avion?

Mosken zâmbi doar şi dădu aprobator din cap.

— Când m-am trezit în spitalul de campanie, eram în plină retragere. La sfârşitul verii eram în spitalul din şcoala Sinsen din Oslo. Apoi a urmat capitularea.

— Deci nu i-ai mai văzut pe ceilalți după ce ai fost rănit?

— Doar pe Sindre. La trei ani după război.

— După ce te-ai retras?

— Da. Ne-am întâlnit întâmplător într-un restaurant.

— Ce părere ai despre faptul că a dezertat?

Mosken dădu din umeri.

— Probabil că a avut motivele lui. Cel puțin a făcut-o în timpul războiului când nu ştia nimeni cine va câştiga. E mai mult decât se poate spune despre cei mai mulți dintre norvegieni.

— Ce vrei să spui?

— Aveam o vorbă în timpul războiului: „Cei care se hotărăsc mai târziu, se hotărăsc mereu bine”. De Crăciun, în 1943, ne-am dat seama că eram împinşi în spate, dar nu ştiam exact cât de rău stau lucrurile. În orice caz, nimeni nu putea să-l acuze pe Sindre că e schimbător ca vremea. Spre deosebire de cei care au rămas în timpul războiului acasă în fotoliile lor, iar în ultimele luni au dat buzna să se înscrie în Rezistență. Îi numeam „mormoni”. Unii dintre ei sunt astăzi în funcții înalte şi fac declarații publice despre eforturile eroice ale norvegienilor de a lupta pentru o cauză dreaptă.

— Te gândeşti la cineva anume?

— Bineînțeles că mă gândesc la cei care au cules laurii victoriei. Dar nu mai are importanță.

— Dar Gudbrand Johansen? Ți-l aminteşti?

— Bineînțeles. El a fost cel care mi-a salvat viața. El…

Mosken îşi muşcă buza. „De parcă ar fi spus deja prea multe”, se gândi Harry.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Cu Gudbrand? Habar n-am. Grenada… Gudbrand, Hallgrim Dale şi cu mine eram în tranşee când a căzut, sărind pe gheață şi lovind casca lui Dale. Îmi amintesc doar că Gudbrand era cel mai aproape când a explodat. Am ieşit din comă mai târziu şi nimeni nu mi-a putut spune ce s-a întâmplat cu Gudbrand sau cu Dale.

— Ce vrei să spui? Au dispărut?

Mosken îşi îndreptă privirea spre geam.

— Asta s-a întâmplat în prima zi în care ruşii au lansat ofensiva. Era ceva haotic, ca să mă exprim eufemistic. Tranşeele noastre trecuseră de mult în mâinile ruşilor atunci când m-am trezit eu, iar regimentul meu fusese transferat. Dacă Gudbrand a supravieţuit, probabil că a sfârşit prin vreun spital de campanie în Sectorul de Nord. La fel şi Dale dacă ar fi fost rănit. Probabil că am fost şi eu cu ei, dar când m-am trezit, eram în altă parte.

— Numele de Gudbrand Johansen nu există la Registrul Civil.

Mosken dădu din umeri.

— Probabil că a fost omorât de grenadă. Aşa mi-am imaginat.

— Şi nu ai încercat niciodată să dai de el?

Mosken dădu negativ din cap.

Harry se uită împrejur, căutând ceva care să sugereze că Mosken avea cafea în casă – o ceaşcă, un ibric. Pe şemineu era poza cu o ramă aurie a unei femei.

— Eşti dezamăgit de ce s-a întâmplat cu dumneata şi cu ceilalţi soldaţi de pe Frontul de Est după război?

— În ceea ce priveşte pedeapsa, nu. Sunt realist. Oamenii au trebuit să fie deferiţi justiţiei pentru că era o necesitate politică. Pierduserăm un război. Nu mă plâng.

Edvard Mosken râse dintr-odată – parcă era o coţofană. Harry nu ştia de ce râde. Apoi Mosken redeveni serios.

— Ce m-a durut e că am fost catalogat drept trădător.

Dar mă consolez cu ideea că ştiu că ne-am apărat țara cu prețul vieții.

— Opiniile dumitale politice din aceea vreme…

— Dacă sunt aceleaşi şi astăzi?

Harry dădu din cap, iar Mosken răspunse zâmbind sec:

— E o întrebare uşoară, inspectore Hole. Nu, m-am înşelat. Pur şi simplu.

— N-ai mai avut nici o legătură cu naziştii de atunci?

— Ferească Dumnezeu – nu! Acum câțiva ani s-a ținut o întrunire la Hokksund, şi un idiot m-a sunat ca să mă întrebe dacă vreau să vin să vorbesc despre război. Cred că se autointitulau Sânge şi Onoare. Ceva de genul ăsta.

Mosken se aplecă peste masă. Pe un colț era un teanc de reviste, aliniate la margine.

— Ce caută de fapt POT-ul? Încercați să-i monitorizați pe neonazişti? Dacă aşa stau lucrurile, n-ați venit unde trebuie.

Harry nu ştia cât să-i spună. Totuşi, îi răspunse cinstit.

— Nu ştiu exact ce căutăm.

— Aici recunosc POT-ul.

Râse iar ca o coțofană. Era un sunet ascuțit şi neplăcut.

Harry ajunse mai târziu la concluzia că probabil din cauza râsului sfidător şi a faptului că nu-l servise cu cafea, îi pusese următoarea întrebare într-un asemenea mod:

— Cum crezi că s-a simțit fiul dumitale să aibă drept

tată un fost nazist? Crezi că din acest motiv Edvard Mosken junior face închisoare pentru droguri?

Harry regretă în secunda în care văzu mânie şi durere în ochii bătrânului. Ştia că ar fi putut afla ce-l interesa fără lovituri sub centură.

— Procesul a fost o farsă! şuieră Mosken. Avocatul care i-a fost dat fiului meu e nepotul judecătorului care m-a condamnat după război. Îmi pedepsesc copilul ca să-şi ascundă propria ruşine pentru ce au făcut în timpul războiului. Eu…

Se opri brusc. Harry îl aşteptă să continue, dar nu mai urmă nimic. Fără avertisment, simți haita de ogari din stomacul său cum trage de lanțuri. Erau nemişcați de mult timp. Aveau nevoie de ceva de băut.

— Unul dintre mormoni? întrebă Harry.

Mosken dădu din umeri. Harry îşi dădu seama că subiectul era închis deocamdată. Mosken îşi îndreptă ceasul de la mână.

— Ai treabă? întrebă Harry.

— Vreau să fac o plimbare până la cabană.

— Da? E departe?

— În Grenland. Trebuie să plec înainte de a se lăsa întunericul.

Harry se ridică. Rămaseră pe hol, încercând să găsească cuvintele potrivite pentru a-şi lua rămas-bun, când Harry îşi aduse brusc aminte de ceva.

— Ai spus că ai fost rănit în Leningrad în timpul iernii lui 1944 şi că la sfârşitul verii ai fost trimis la şcoala Sinsen. Ce ai făcut între timp?

— Ce vrei să spui?

— Tocmai citesc una dintre cărțile scrise de Even Juul. E istoric.

— Ştiu cine e Even Juul, zise Mosken nemişcat.

— El zice că regimentul *Norge* a fost dizolvat în martie 1944, la Krasnoye Selo. Unde ați fost din martie până când ați fost trimis la spitalul de la şcoala Sinsen?

Mosken se uită fix în ochii lui Harry timp îndelungat. Apoi deschise uşa de la intrare şi se uită afară.

— Aproape că sunt sub zero grade, zise el. Va trebui să conduci atent.

Harry aprobă din cap. Mosken îşi îndreptă spatele, duse mâna streaşină la ochi şi privi cu ochii întredeschişi spre stadionul gol în care pista pietruită gri şi ovală ieşea în evidență din zăpada murdară.

— Am fost în locuri care cândva purtau nume, zise Mosken, dar care s-au schimbat aşa de mult încât nu le mai recunoaşte nimeni. Hărțile noastre indicau doar poteci, râuri şi terenuri minate, fără nume. Dacă îți spun că am fost în Parnu în Estonia, s-ar putea să fie adevărat. Nici eu şi nici ceilalți nu ştim. În primăvara şi vara lui ’44 zăceam pe o targă, ascultând mitralierele şi gândindu-mă la moarte. Nu la locul în care mă aflam.

Harry conduse încet de-a lungul râului şi se opri la semafor în față podului oraşului. Celălalt pod, care trecea peste autostrada E 18, înconjura peisajul precum un aparat dentar şi acoperea priveliştea oferită de fiordul Drammen. Da, aşa e, poate că nu totul era reuşit în Drammen. Harry se hotărâse să se oprească la o cafea în Borsen la întoarcere, dar se răzgândi. Îşi aminti că

serveau şi bere acolo.

Semaforul se făcu verde. Harry acceleră.

Edvard Mosken reacționase furios la întrebarea legată de fiul său. Harry se hotărî să afle cine fusese judecător în cazul lui Mosken. Apoi privi pentru ultima oară Drammenul în oglindă. Era clar că erau şi oraşe mai urâte decât acesta.

47

BIROUL LUI ELLEN

7 martie 2000

Ellen nu aflase nimic.

Harry venise în biroul ei şi se aşezase pe scaunul vechi care scârţâia. Angajaseră pe cineva nou, un tânăr poliţist de la secţia din Steinkjer, care urma să vină aici peste o lună.

— Nu sunt clarvăzătoare, zise ea văzând faţa dezamăgită a lui Harry. I-am întrebat şi pe ceilalţi astăzi la şedinţa de dimineaţă, dar nimeni nu a auzit de Prinţ.

— Dar Registrul pentru Arme? Ar trebui să se ştie câte ceva despre cei care fac contrabandă cu arme.

— Harry!

— Da?

— Nu mai lucrez pentru tine!

— *Pentru* mine?

— *Cu* tine, atunci. Dar m-am simţit ca şi când aş fi lucrat pentru tine. Pusă la punct.

Harry împinse cu piciorul scaunul pe care stătea şi se roti în el. De patru ori. Nu-i reuşise niciodată de mai multe ori. Ellen îl privi.

— Bine, am sunat şi la Registrul pentru Arme, zise ea. Nici ei nu au auzit de Prinţ. De ce nu-ţi dă POT-ul o asistentă?

— Cazul nu e foarte important. Meirik mă lasă să mă ocup, dar el de fapt vrea să aflu ce plănuiesc neonaziştii de Eid.

— Unul dintre indicii era „pasionat de arme”. Mi-e greu să-mi imaginez pe cineva mai pasionat de arme decât neonaziştii. De ce nu începi de acolo şi împuşti doi iepuri deodată.

— Mă gândeam şi eu la asta.

48

CAFÉ RYKTET, GRENSEN

7 martie 2000

Even Juul stătea pe trepte în timp ce Harry opri maşina în fața casei sale.

Burre stătea lângă el, trăgând de lesă.

— Asta da, rapiditate, zise Juul.

— M-am urcat în maşină de îndată ce-am închis telefonul, zise Harry. Vine şi Burre?

— Tomai îl scoteam la o plimbare în timp ce te-aş fi aşteptat. Hai acasă, Burre.

Câinele ridică o privire imploratoare către Juul.

— Acum!

Burre intră în casă. Harry se dădu şi el un pas în spate la comanda bruscă.

— Să mergem, zise Juul.

Harry văzu în treacăt o siluetă în spatele perdelelor din bucătărie în timp ce porniră cu maşina.

— E mai mult timp lumină, zise Harry.

— Da?

— Adică zilele sunt deja mai lungi.

Juul dădu din cap fără să răspundă.

— Mă gândeam la un lucru, spuse Harry. Cum a murit familia lui Sindre Fauke?

— Ți-am spus deja. I-a omorât.

— Da, dar cum?

Even Juul îl privi pe Harry înainte să-i răspundă.

— Au fost împuşcaţi. În cap.

— Toţi patru?

— Da.

Găsiră în cele din urmă o parcare în Grensen şi de acolo merseră la locul pe care Juul insistase să i-l arate atunci când vorbiseră la telefon.

— Deci aici e Ryktet, zise Harry în timp ce intrau în cafeneaua prost luminată şi aproape pustie, cu doar câţiva oameni aşezaţi la nişte mese uzate din plastic. Harry şi Juul îşi luară o cafea şi se aşezară la una dintre mesele de la fereastră. Doi bărbaţi în vârstă care stăteau mai în spate se opriră din vorbit şi se uitară încruntaţi către ei.

— Îmi aminteşte de o cafenea unde mă duc uneori, spuse Harry, salutându-i din cap pe cei doi bărbaţi.

— Bătrâni încăpăţânaţi, zise Juul. Probabil că au fost nazişti şi au luptat pe Frontul de Est şi încă mai cred că au avut dreptate. Stau aici şi-şi varsă amarul împotriva marii trădări, a guvernului Nygaardsvold şi a mersului lumii. Cel puţin mai au ceva sânge în vene. Dar sunt tot mai puţini.

— Au încă vederi politice?

— Da, sunt încă supăraţi. Pe ajutoarele pentru Lumea a Treia, pe reducerea bugetului Apărării, pe femeile preot, pe căsătoriile între homosexuali, pe imigranţi, pe multe altele. În sufletul lor au rămas fascişti.

— Şi crezi că Uriah ar putea frecventa un asemenea

loc?

— Dacă Uriah duce un fel de cruciadă a răzbunării împotriva societății, cu siguranță că aici ar găsi dintre cei asemenea lui. Bineînțeles că mai există şi alte locuri de întâlnire pentru foştii tovarăşi de pe Frontul de Est, adunări anuale aici în Oslo, de exemplu, ale tovarăşilor de luptă şi ale altora din toată țara. Dar acele întâlniri sunt total diferite de cele din această hrubă – sunt nişte simple evenimente sociale pentru comemorarea celor morți şi e interzis să se discute politică. Dacă aş căuta un om care a fost pe Frontul de Est şi care caută răzbunare, de aici aş începe.

— Soția dumneavoastră a fost vreodată la aceste, cum le-ați spus… adunări ale tovarăşilor de arme?

Juul se uită surprins la Harry. Apoi clătină uşor din cap.

— Mi-a trecut doar prin minte. Mă întrebam dacă ar putea să-mi spună ceva.

— Nu are ce, replică Juul tăios.

— Bine. E vreo legătură între aceşti „bătrâni încăpățânați” şi neonaziştii?

— De ce întrebi?

— Am o informație care sugerează că Uriah a folosit un intermediar pentru a face rost de puşca Marklin, cineva care se învârte în cercul celor care procură arme.

Juul dădu din cap.

— Cei mai mulți dintre cei care au luptat pe Frontul de Est ar fi mânioşi să afle că îi pui în aceeaşi categorie. Chiar dacă, în general, neonaziştii au o părere foarte bună despre ei. Pentru ei, a lupta pe front este cel mai

mare vis – să apere țara şi rasa cu arma în mână.

— Deci dacă unul dintre aceşti soldați bătrâni ar vrea să facă rost de o armă, ar putea să se bazeze pe sprijinul neonaziştilor?

— Probabil că ar fi întâmpinat cu bunăvoință. Nu oricine ar putea să achiziționeze o armă atât de avansată ca aceea pe care o cauți. E sugestiv faptul că poliția din Honefoss, în timpul unei percheziții într-un garaj al neonaziştilor, a găsit o maşină Datsun, veche şi ruginită, plină de ciomege făcute de ei, săgeți de lemn şi câteva topoare tocite. Majoritatea acestor indivizi sunt pur şi simplu din Epoca de piatră.

— Deci unde să încep să caut o persoană în acest mediu care să aibă legături cu traficanții de arme?

— Problema nu e că grupul ar fi mare. *Fritt Ord*, ziarul naționaliştilor, susține că în Norvegia există aproximativ o mie cinci sute de național-socialişti şi național-democrați, dar daca te iei după *Monitor*, organizațiile voluntare care supraveghează cuiburile de fascişti îți vor spune că sunt cel mult cincizeci de membri activi. Nu, problema e că susținătorii bogați care țin de fapt frâiele sunt invizibili. Nu poartă ghete şi nu au svastica tatuată pe braț, ca să zic aşa. Pot avea o poziție în societate pe care o pot exploata pentru a servi cauza, dar pentru putea face asta, trebuie să stea ascunşi.

O voce profundă răsună în spatele lor:

— Cum îndrăzneşti să vii aici, Even Juul?

49

CINEMATOGRAFUL GIMLE,

BYGDOY ALLÉ

7 martie 2000

— Deci ce fac? o întrebă Harry pe Ellen, împingând-o pentru a înainta la coadă. Stau acolo şi mă întreb dacă să mă duc la bătrânii aceia nesuferiţi şi să-i întreb dacă ei ştiu pe cineva care are planuri de asasinat şi care şi-a cumpărat o puşcă la un preţ peste medie pentru această ocazie specială. Chiar în acea clipă, unul dintre ei vine la masa noastră şi zice cu o voce de înmormântare: „Cum îndrăzneşti să vii aici, Even Juul?”

— Şi ce-ai făcut? îl întrebă Ellen.

— Nimic. Stau pur şi simplu acolo şi văd cum îi cade faţa lui Even Juul. Parcă a văzut o fantomă. E clar că cei doi se cunosc. Apropo, am mai întâlnit astăzi o persoană care-l cunoaşte pe Juul. Şi Edvard Mosken zicea că-l ştie.

— Şi ce-i aşa ciudat? Juul scrie la ziar, apare la televizor, e o figură publică.

— Probabil că ai dreptate. În orice caz, Juul se ridică şi iese pur şi simplu. Eu trebuie să alerg după el. Când îl prind din urmă pe stradă, are faţa pământie. Dar când îl întreb ce s-a întâmplat, pretinde că nu-l cunoaşte pe

om. Apoi îl duc acasă cu maşina şi abia dacă-mi spune la revedere când ne despărțim. Pare a fi total uimit. Rândul zece e în regulă?

Harry se opreşte în dreptul ghişeului să cumpere două bilete.

— Am dubiile mele în legătură cu acest film, zice el.

— De ce? îl întreabă Ellen. Fiindcă l-am ales eu?

— Am auzit în autobuz o fata care mesteca gumă zicând că *Todo sobre mi madre* e „mişto".

— Asta ce mai înseamnă?

— Când fetele zic despre un film că e mişto am sentimentul acela de *Roşii verzi prăjite.* Când voi, fetele, vedeți un film siropos chiar mai subțire decât *The Oprah Winfrey Show,* aveți impresia că ați văzut un film *inteligent* şi *emoționant.* Popcorn?

O împinse mai în față la coada pentru floricele.

— Eşti un tip bolnav, Harry. Un tip bolnav. Apropo, ştii ceva? Kim a fost gelos când i-am spus că mă duc la film cu un coleg de muncă.

— Felicitări.

— Înainte să uit, zise ea. Am găsit numele avocatului care l-a apărat pe Edvard Mosken junior. Şi al bunicului său care s-a ocupat de procesele de după război.

— Da?

Ellen îi zâmbi.

— Johan Krohn şi Kristian Krohn.

— Bingo.

— Am vorbit cu procurorul din procesul împotriva lui Mosken Jr. Edvard Mosken şi-a ieşit din pepeni atunci când instanța l-a găsit pe fiul său vinovat şi l-a agresat

fizic pe Krohn. A strigat că Krohn şi bunicul său au conspirat împotriva familiei Mosken.

— Interesant.

— Merit o pungă mare de floricele, nu crezi?

Todo sobre mi madre se dovedi a fi mult mai bun decât se aşteptase Harry. Dar chiar în mijlocul scenei în care Rosa e înmormântată, el tot trebui s-o agaseze pe o Ellen înlăcrimată ca s-o întrebe unde e Grenland. Ea îi răspunse că era zona din jurul ariei Porsgrunn şi Skien, şi apoi fu lăsată să vadă restul filmului în pace.

50

OSLO

11 Martie 2000

Harry îşi dădu seama că îi rămăsese mic costumul. Vedea, dar nu înțelegea. Nu se îngrăşase de la optsprezece ani, iar costumul i se potrivise perfect atunci când îl cumpărase de la Dressmann pentru festivitatea de absolvire în 1990. Cu toate astea, uitându-se în oglinda din lift, văzu că şosetele se vedeau între pantalonii de la costum şi pantofii negri marca Dr. Martens. Era una dintre acele enigme de nerezolvat.

Uşile liftului se deschiseră şi Harry auzi deja venind dinspre cantină muzică, discuții dintre bărbați şi ciripit de femei. Se uită la ceas. Era 20.15. Va sta până la unsprezece şi apoi va putea să plece acasă.

Trase aer în piept, intră în cantină şi se uită împrejur. Cantina era în stilul tradițional norvegian – o încăpere pătrată cu o tejghea de sticlă unde comandai mâncarea la un capăt, mobilier deschis la culoare fabricată într-un fiord din Sunnmere; fumatul era interzis. Comitetul de organizare făcuse tot posibilul pentru a transforma această locație de zi cu zi, împodobind-o cu baloane şi fețe de masă roşii. Chiar dacă erau mai mulți bărbați, grupurile mixte erau mai multe decât cele de la petrecerile date de Brigada de Combatere a Crimei

Organizate. Cei mai mulți păreau că deja consumaseră ceva alcool. Linda îi spusese ceva despre diverse mici reuniuni de „încălzire” înainte de petrecere, şi Harry era bucuros că nu-l invitase nimeni.

— Arăți foarte bine în costum, Harry.

Era Linda. Abia dacă o mai recunoscu în rochia strâmtă care-i scotea în evidență nu doar kilogramele în plus, ci şi exuberanța feminină. Avea o tavă cu băuturi portocalii pe care i-o întinse.

— Nu, mulțumesc, Linda.

— Nu fi aşa de plicticos, Harry. E petrecere!

În radioul din maşină cânta Prince din nou.

Ellen se aplecă spre locul şoferului şi-l dădu mai încet.

Tom Waaler se uită cam chiorâş la ea.

— Prea tare, zise ea, gândindu-se că mai erau doar trei săptămâni până când va sosi polițistul din Steinkjler şi nu va mai trebui să lucreze cu Tom Waaler.

Nu era din cauza muzicii. Şi nici el n-o deranja. Cu siguranță nu era un polițist prost.

Era din cauza telefoanelor. Nu că Ellen Gjelten avea ceva împotriva lipsei de monotonie în viața sexuală, dar în jumătate din dățile în care lui îi suna telefonul, îşi dădea seama din conversație că o femeie era respinsă sau fusese deja respinsă sau era pe punctul de a fi respinsă. Ultimele conversații erau şi cele mai neplăcute. Erau acele femei pe care nu le respingea, şi pentru ele avea o voce specială care o făcea pe Ellen să-şi dorească să țipe: „Nu face asta! Nu-ți va aduce nimic bun!

Ascunde-te de el!” Ellen Gjelten era o persoană generoasă, care ierta uşor slăbiciunile altora. Nu găsise prea multe slăbiciuni umane la Tom Waaler, dar nici prea multă umanitate. Pe scurt, nu-l plăcea.

Trecură de parcul Toyen. Waaler primise un pont că cineva îl văzuse pe Ayub – capul bandei de pakistanezi pe care îl căutau de la atacul din Grădinile Palatului din decembrie – în Aladdin, restaurantul persan de pe bulevardul Hausmanns. Ellen ştia că era deja prea târziu; o să-i întrebe doar pe oameni dacă ştiu unde e Ayub. Nu vor primi vreun răspuns, dar cel puțin îşi vor face apariția arătându-i că nu-l vor lăsa în pace.

— Aşteaptă în maşină, intru eu să verific, zise Waaler.

— Bine.

Waaler îşi deschise fermoarul de la jacheta din piele.

„Ca să-şi arate muşchii pe care i-a făcut trăgând de fiare la sala de la sediul poliției”, se gândi Ellen. Sau suficient cât să se vadă locul de la pistol şi ei să ştie că e înarmat. Polițiştii de la Brigada de Combatere a Crimei Organizate aveau dreptul să poarte armă mereu, dar ea ştia că Waaler avea mai mult decât un simplu revolver de serviciu. Unul de calibru mare; nu avea suficient tupeu să-l întrebe cât. După maşini, subiectul preferat de conversație al lui Waaler erau pistoalele, dar ea prefera maşinile. Ea nu purta armă decât atunci când era obligată, ca în timpul vizitei prezidențiale din toamnă.

Îi veni ceva în minte. Dar fu întreruptă de versiunea digitalizată pentru telefon a cântecului *Napoleon şi armata sa.* Era telefonul lui Waaler. Ellen deschise uşa

ca să-l strige, dar acesta se îndrepta deja spre restaurant.

Fusese o săptămână plictisitoare. Ellen nu-şi mai amintea de o săptămână aşa de plictisitoare de când intrase în poliție. Îi era teamă că are vreo legătură cu faptul că are în sfârşit o viață privată. Brusc, avea sens să ajungă acasă înainte de a se întuneca şi schimburile de duminică precum acesta deveniseră un sacrificiu. Sună a patra oară *Napoleon…*

Una dintre femeile refuzate? Sau care nu fusese încă refuzată? Dacă Kim ar părăsi-o acum… dar n-ar face una ca asta. Ştia pur şi simplu.

Napoleon şi armata sa pentru a cincea oară.

Îşi va termina tura în câteva ore şi se va duce acasă, îşi va face un duş şi o va şterge la Kim, pe strada Helgesens, emanând sexualitate. Chicoti.

A şasea oară! Luă telefonul de lângă frâna de mână.

— Aici robotul lui Tom Waaler. Din păcate *Herr* Waaler nu e aici. Lăsați, vă rog, un mesaj.

O luase ca pe o glumă. De fapt, intenționa să spună după aceea cine era, dar dintr-un motiv oarecare ascultă respirația greoaie de la celălalt capăt. Poate din plictiseală, poate că era doar curioasă. În orice caz, îşi dădu seama că persoana de la celălalt capăt chiar crezuse că-i răspunsese robotul şi aşteptă un bip. Ea apasă pe o tastă. *Bip.*

— Bună, sunt Sverre Olsen.

— Bună, Harry, sunt…

Harry se întoarse, dar restul propoziției lui Kurt

Meirik fu înghițit de muzică în timp ce DJ-ul dădu volumul mai tare la muzica duduitoare ce răbufni în boxa aflată chiar în spatele lui Harry.

That don't impress me much…

Harry era doar de douăzeci de minute la petrecere şi se uitase deja la ceas de două ori, reuşind să-şi pună următoarele întrebări de patru ori: „Are moartea lui Dale vreo legătură cu afacerea Puşca Marklin? Cine ar fi în stare să taie gâtul cuiva atât de rapid şi de eficient încât s-o facă la lumina zilei, pe o alee din centrul Osloului? Cine era Prințul? Oare condamnarea fiului lui Mosken avea vreo legătură cu acest caz? Ce se întâmplase cu al cincilea soldat norvegian de pe front, Gudbrand Johansen? Şi de ce nu încercase Mosken să-l găsească după război dacă, aşa cum susținea el, îi salvase viața?"

Stătea acum în colț, lângă una dintre boxe, cu o bere Munkholm într-un pahar, ca să evite întrebări de genul de ce bea bere fără alcool, în timp ce privea cum dansează un cuplu de tineri angajați la POT.

— Scuze, n-am înțeles, zise Harry.

Kurt Meirik învârtea în mână un pahar cu o băutură portocalie. Părea mai înalt ca niciodată, stând acolo în costumul cu dungi. Care i se potrivea perfect, după câte îşi putu da seama Harry. Harry trase în jos de mânecile de la jachetă, conştient că purta o cămaşă prea scurtă la manşete. Kurt Meirik se aplecă.

— Încerc să-ți spun că acesta e şeful Departamentului de externe, inspector…

Harry observă că era o femeie lângă el. Suplă. Cu o rochie roşie simplă. Avu o premoniție.

So she had the looks, but did she have the touch?

Ochi căprui. Pomeți înalți. Ten măsliniu. Păr scurt şi negru care-i încadra fața îngustă. Deja zâmbea şi cu ochii. Ținea minte că arăta bine, dar nu aşa de... răvăşitor. Fu singurul cuvânt care îi veni în cap pentru a o descrie: *răvăşitoare.* Era conştient că ar fi trebuit să rămână mut de uimire văzând-o chiar în fața lui, dar totul părea a avea un fel de logică, ceva care îl făcu să conştientizeze situația cu o înclinare a capului.

— ... Rakel Fauke, zise Meirik.

— Ne-am cunoscut, spuse Harry.

— Da? exclamă Kurt Meirik surprins.

Rakel şi Harry se priviră.

— Da, zise ea, dar nu cred c-am ajuns aşa de departe încât să ne prezentăm.

Ea îi întinse mâna cu încheietura uşor îndoită, lucru care îl făcu iar să se gândească la lecțiile de pian şi de balet.

— Harry Hole, zise el.

— Aha, făcu ea. Sigur că tu eşti. De la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, aşa e?

— Da.

— Nu mi-am dat seama atunci când ne-am cunoscut că tu eşti noul inspector de la POT. Dacă ai fi spus, atunci...

— Atunci ce? întrebă Harry.

Îşi lasă capul într-o parte.

— Da, atunci ce?

Râse. Râsul ei făcu să-i apară lui Harry din nou în minte cuvântul acela idiot: *răvăşitoare.*

— Atunci ți-aş fi spus măcar că lucrăm în acelaşi loc, continuă ea. Nu spun oamenilor de obicei cu ce mă ocup. Primeşti prea multe întrebări ciudate. Sunt convinsă că şi tu la fel.

— Da, desigur.

Ea râse din nou. Harry se întrebă cum ar trebui să procedeze ca ea să râdă mereu aşa.

— Cum de nu te-am mai întâlnit înainte prin POT? întrebă ea.

— Biroul lui Harry e în capătul coridorului, zise Kurt Meirik.

— Aha. Dădu din cap de parcă ar fi înțeles, fără să-i fi pierit zâmbetul strălucitor din privire. Ultimul birou, nu-i aşa?

Harry aprobă serios din cap.

— Bine, spuse Kurt Meirik, deci acum prezentările sunt făcute. Noi ne îndreptam spre bar, Harry.

Harry aşteptă să fie invitat şi el, dar nu se întâmplă asta.

— Vorbim mai târziu, zise Meirik.

De înțeles, se gândi Harry. Şeful POT şi inspectorul aveau probabil multe familiarități de genul şef-subordonat de schimbat între ei. Se sprijini de boxă, dar le aruncă o privire fugitivă. Ea îl recunoscuse. Îşi amintise că nu se prezentaseră. Bău berea dintr-o înghițitură. Nu avea nici un gust.

Waaler trânti uşa după el.

— Nimeni nu l-a văzut, n-a discutat şi nici măcar n-a auzit de Ayub, zise el. Porneşte.

— Bine, spuse Ellen, verifică oglinda şi porni.

— A început să-ți placă şi ție Prince, văd.

— Da?

— Ai dat muzica mai tare, în orice caz.

— A…

Trebuia să-l sune pe Harry.

— S-a întâmplat ceva?

Ellen se uită fix la drum, la asfaltul negru şi ud care strălucea la lumina lămpilor de stradă.

— Ce s-a întâmplat? Ce s-ar fi putut întâmpla?

— Nu ştiu. Arăți de parcă ți s-ar fi întâmplat ceva.

— Nu s-a întâmplat nimic, Tom.

— A sunat cineva? Hei! Tom înțepeni în scaun şi duse amândouă mâinile pe parbriz. N-ai văzut maşina sau ce?

— Scuze.

— Să conduc eu?

— Tu? De ce?

— Pentru că tu conduci ca o…

— Ca o ce?

— Las-o baltă. Te-am întrebat dacă a sunat cineva.

— N-a sunat nimeni, Tom. Dacă ar fi sunat cineva, ți-aş fi spus, nu?

Trebuia să-l sune pe Harry. Repede.

— De ce mi-ai închis mobilul?

— Ce? Ellen se uita la el cuprinsă de teamă.

— Fii atentă la drum, Gjelten. Te-am întrebat de ce…

— N-a sunat nimeni. Probabil că l-ai închis tu singur.

Ridicase vocea fără să-şi dea seama. Îi țiuia în urechi.

— Bine, Gjelten. Relaxează-te, te-am întrebat doar.

Ellen încercă să facă aşa cum îi spunea el. Să respire

regulat şi să se concentreze la trafic. Făcu stânga la sensul giratoriu, în jos pe bulevardul Vahis. Era duminică seara, dar străzile din această parte a oraşului erau practic pustii. Se făcuse verde. La dreapta, de-a lungul bulevardului Bjelkes. La stânga, pe Toyengata. În parcarea sediului poliției. Simți privirea cercetătoare a lui Tom tot drumul.

De la întâlnirea cu Kurt Meirik, Harry nu se mai uitase nici măcar o dată la ceas. Se dusese la Linda care îl prezentase unor colegi. Conversația cu aceştia fusese seacă. Îl întrebaseră care era funcția lui şi de îndată ce răspundea, conversația lâncezea. Probabil că era o regulă nescrisă a POT-ului să nu pui prea multe întrebări. Sau poate că nu le păsa. Destul de cinstit, nici lui nu-i păsa de ei. Se întorsese la locul lui de lângă boxe. De câteva ori îi zărise rochia roşie. Din câte îşi putea da seama, nu stătea pe loc şi nu vorbea prea mult cu cineva anume. Nu dansase, era destul de sigur de asta.

„Dumnezeule, mă port ca un adolescent”, se gândi el.

Apoi chiar se uită la ceas: 21.30. Ar putea să se ducă la ea, să-i spună ceva, să vadă ce se întâmplă. Şi dacă nu se întâmpla nimic, putea să se strecoare, să-i acorde Lindei dansul promis, şi apoi să plece acasă. *Dacă nu se întâmpla nimic?* Ce fel de iluzie mai era şi asta? Era ca şi căsătorită. I-ar prinde bine o băutură. Nu. Se mai uită o dată la ceas. I se făcu lehamite când se gândi la dansul pe care îl promisese. Înapoi acasă. Cei mai mulți erau deja beți. Chiar dacă erau treji, nu ar fi observat că noul

inspector dispare pe coridor. Ar putea să iasă pe uşă şi să ia liftul. Afară îl aştepta credinciosul lui Ford Escort. Linda părea că se distrează pe ringul de dans unde pusese mâna pe un polițist tânăr care o învârtea cu zâmbetul pe buze.

— La concertul Raga de la Zilele Facultății de Drept a fost mai multă gălăgie, nu crezi?

Simți cum i se accelerează pulsul la auzul vocii misterioase de lângă el.

Tom se aşezase lângă scaunul lui Ellen din biroul acesteia.

— Scuză-mă dacă am fost cam nepoliticos în maşină.

Ea nu-l auzise intrând şi tresări. Ținea receptorul în mână, dar nu formase încă numărul.

— Nici o problemă, zise ea. Eu sunt cam… Ştii tu.

— Nervoasă din cauza menstruației?

Îl privi cercetătoare şi-şi dădu seama că nu glumeşte. Încerca de fapt s-o înțeleagă.

— Poate, zise ea.

De ce venise în biroul ei tocmai acum şi niciodată până acum?

— Am terminat serviciul, Gjelten. Arătă cu capul spre ceasul din perete. Era 20.00. Sunt cu maşina. Te conduc acasă.

— Mulțumesc, dar trebuie să dau un telefon mai întâi. Du-te înainte.

— Un telefon personal?

— Nu, e…

— Atunci te aştept aici.

Waaler se aşeză în fostul scaun al lui Harry, care gemu protestând. Li se întâlni privirea. La naiba! De ce nu spusese că e o convorbire personală? Acum era prea târziu. Oare ştia că dăduse peste ceva? Încercă să-i citească expresia feței, dar nu putu, căci panica puse stăpânire pe ea. Panică? Acum ştia de ce nu se simțise niciodată în largul ei în compania lui Tom Waaler. Nu era din cauza răcelii sale, a părerilor despre femei, negri, exhibiționişti şi homosexuali sau a tendinței lui de a folosi violența de fiecare dată când putea legal. Putea numi fără să se gândească prea mult zece alți polițişti care se asemănau cu Tom Waaler din punctul ăsta de vedere, dar tot mai găsea ceva bun la ei. Era ceva diferit cu Tom Waaler, iar acum ştia despre ce e vorba: îi era frică de el.

— Ei, zise ea, poate să aştepte până luni.

— Bine, făcu el. Să mergem.

Waaler avea o maşină sport japoneză despre care Ellen credea că arată ca o imitație ieftină de Ferrari. Avea scaune joase şi boxe cât jumătate din maşină. Motorul toarse drăgăstos, iar lumina lămpilor de pe stradă se proiectă pe maşină în timp ce o luară în sus pe Trondheimsveien. Din boxe se auzi vocea de falset cu care se obişnuise.

Prince. Prințul.

— Poți să mă laşi aici, zise Ellen, încercând să vorbească firesc.

— Nici pomeneală, replică Waaler, uitându-se în oglindă. Servicii complete. Încotro o luăm?

Ea îşi înăbuşi impulsul de a forța uşa şi de a sări.

— Fă stânga aici, ceru Ellen arătând cu degetul.

„Fii acasă, Harry!”

— Strada Jens Bjelkes, citi Waaler pe tăblița de pe perete şi întoarse.

Strada era puțin luminată şi era pustie. Ellen văzu cu coada ochiului mici pătrate de lumină care îi traversau fața. Ştia că ştie? Şi o văzuse că stătea cu mâna în geantă? Îşi dăduse seama că ținea spray-ul paralizant pe care îl cumpărase din Germania? I-l arătase astă-toamnă, când el insistase că se punea pe ea şi pe colegii ei în pericol dacă refuza să poarte armă. Nu insinuase discret că ar putea să-i facă rost de un pistol mic pe care să-l țină lipit de corp unde voia? Nu era înregistrat şi deci dacă era vreun „accident”, nimic nu ar fi condus la ea. Nu-l luase în serios atunci; crezuse că era una dintre acele glume macabre de macho şi râsese.

— Opreşte lângă maşina asta roşie.

— Dar numărul 4 e la blocul următor.

Oare îi spusese că locuia la numărul 4? Posibil. Se simți transparentă ca o meduză, de parcă el ar fi putut să vadă că inima îi bătea mult prea repede.

Motorul toarse la ralanti. Ea caută grăbită mânerul de la uşă. Japonezi afurisiți! De ce nu sunt în stare să facă la uşă un mâner simplu şi uşor de recunoscut?

— Ne vedem luni, auzi ea vocea lui Waaler în spatele ei în timp ce ea găsi mânerul, se repezi afară inhalând aerul de martie poluat din Oslo de parcă ar fi revenit la suprafață după ce stătuse mult sub apă. Când închise uşa grea de la intrare, încă mai auzea afară sunetul făcut de maşina bine unsă a lui Waaler.

Urcă scările, călcând apăsat pe fiecare treaptă şi ținând cheile în față ca pe o baghetă magică. Apoi intră în casă. În timp ce forma numărul lui Harry, îşi aminti mesajul lui Sverre Olsen, cuvânt cu cuvânt.

„Sunt Sverre Olsen. Încă mai aştept cele zece miare, comisionul de la arma bătrânului. Sună-mă acasă.”

Apoi închisese.

O fracțiune de secundă îi trebuise să facă legătura. Al cincilea indiciu în puzzle-ul referitor la intermediarul din afacerea Marklin. Un polițist. Tom Waaler. Bineînțeles. Zece mii comision pentru un nimeni ca Sverre Olsen – asta da, afacere mare. Bătrânul. Pasionați de arme. Simpatii pentru extrema dreaptă. Prințul care va fi în curând inspector-şef. Era clar ca lumina zilei, aşa de evident că o secundă fusese uimită că ea, cu capacitatea ei de a simți nuanțe care altora le scăpau, nu-şi dăduse seama mai devreme. Ştia că era cam paranoică în ultima vreme, dar totuşi nu se putu împiedica să nu se gândească până la capăt în timp ce aştepta ca el să iasă din restaurant: Tom Waaler avea drumul avansării deschis, putea trage sfori pentru funcții şi mai înalte, la adăpostul pe care ți-l dă puterea. Cine ştie ce alianțe făcuse deja şi cu cine din poliție. Dacă se gândea bine, erau şi oameni pe care nu şi i-ar putea imagina vreodată implicați în aşa ceva. Dar singura persoană pe care ştia că poate să conteze sută la sută era Harry.

Sună. Nu era ocupat. Nu suna niciodată ocupat la el acasă. Hai, Harry!

Mai ştia că era doar o chestiune de timp până când Tom Waaler va vorbi cu Olsen şi-şi va da seama ce se

întâmplase, şi nu se îndoia nici o clipă că, din acel moment viaţa îi va fi pusă în pericol. Va trebui să acţioneze rapid, dar nu-şi putea permite să facă vreo greşeală. O voce o întrerupse.

— Aici Hole. Lăsaţi un mesaj.

Bip.

— La naiba, Harry! Sunt Ellen. L-am prins. Te sun pe mobil.

Ţinu receptorul la ureche în timp ce căută la litera H, scăpă cartea de telefon pe podea, înjură şi în cele din urmă găsi numărul de mobil al lui Harry. Din fericire, avea mereu mobilul la el.

Ellen Gjelten locuia la etajul doi într-un bloc renovat recent împreună cu un piţigoi îmblânzit pe nume Helge. Pereţii erau groşi de o jumătate de metru şi ferestrele aveau geamuri termopan. Totuşi, ar fi putut să jure că a auzit un zgomot cunoscut de maşină.

Rakel Fauke râse.

— Dacă i-ai promis Lindei un dans, n-o să scapi cu una, cu două.

— Singura variantă e să mă eschivez.

Urmă o pauză şi Harry îşi dădu seama că ce spusese putea da loc la interpretări. Umplu repede tăcerea cu o întrebare:

— Cum ai ajuns la POT?

— Prin Rusia, zise ea. Am lucrat doi ani ca traducător la Moscova pentru Ministerul Apărării. Kurt Meirik mi-a propus. După ce am terminat dreptul, am fost încadrată direct la categoria de salarizare treizeci şi cinci. M-am

gândit că l-am prins pe Dumnezeu de picior.

— Şi n-a fost aşa?

— Glumeşti? Astăzi studenții care vin în practică la mine câştigă de trei ori mai mult decât o să câştig eu vreodată.

— Ți-ai putea da demisia şi face ce fac ei.

Ea dădu din umeri.

— Îmi place ce fac. Nu toți pot spune acelaşi lucru.

— Aşa e.

Tăcere.

Aşa e. Asta e tot ce fusese în stare să-i spună?

— Dar tu, Harry? Îți place ce faci?

Stăteau cu fața la ringul de dans, dar Harry simți că îl priveşte cercetător. Prin cap îi trecură tot felul de idei. Avea nişte riduri fine la ochi de la râs. Cabana lui Mosken nu era departe de locul unde găsiseră cartuşele goale de la puşca Marklin. După spusele ziarului *Dagbladet,* 40 la sută dintre femeile care locuiesc la oraş sunt infidele. Ar trebui s-o întrebe pe soția lui Even Juul dacă îşi amintea trei soldați norvegieni din regimentul *Norge* care au fost răniți sau ucişi de o grenadă de mână aruncată dintr-un avion, şi ar fi trebuit să se ducă la reducerile de Anul Nou de la Dressman la care făceau reclamă pe TV3. Dar îi plăcea ce făcea?

— Uneori, da, zise el.

— Ce anume îți place?

— Nu ştiu. Sună aiurea?

— Nu ştiu.

— Nu zic asta pentru că nu m-am gândit la motivul pentru care m-am făcut polițist. M-am gândit. Şi nu

ştiu. Poate doar pentru că-mi place să prind fete şi băieți care nu-s cuminți.

— Şi ce faci când nu prinzi fete şi băieți care nu-s cuminți?

— Mă uit la *Expediția familiei Robinson.*

Ea râse iar. Harry îşi dădu seama că era gata să spună chiar şi o prostie ca să poată să o mai facă să râdă aşa. Îşi reveni şi discută relativ calm despre situația lui curentă, dar pentru că avusese grijă să nu menționeze aspectele neplăcute din viața lui, nu prea erau multe de zis. Pentru că ea părea încă interesată, continuă discuția despre tatăl său şi despre Sis. De ce ajungea mereu să vorbească despre Sis când trebuia să vorbească despre el?

— Pare o fată bună, zise ea.

— Cea mai bună, fu de acord Harry. Şi cea mai curajoasă. Nu îi e niciodată teamă de lucruri noi. Un pilot de teste al vieții.

Harry îi povesti cum se oferise să cumpere un apartament de pe strada Jacob Aalls – pentru că tapetul din poza pe care o văzuse pe pagina de anunțuri imobiliare din *Aftenposten* îi amintise de camera ei din copilărie din Oppsal – şi i se spusese că prețul e de două milioane de coroane, un preț record pentru Oslo în acea vară.

Rakel Fauke râse atât de tare încât vărsă tequila pe haina lui Harry.

— Cel mai bun lucru la ea e că după o aterizare forțată, se ridică, se scutură şi e imediat gata pentru următoarea misiune kamikaze.

Ea îi şterse reverele de la haină cu batista.

— Dar tu, Harry, ce faci când aterizezi forțat?

— Eu? Probabil că stau o clipă nemişcat. Apoi mă ridic pentru că nu am de ales.

— Aşa e.

El o privi ca să vadă dacă râdea de el. Ochii ei râdeau. Radia forță, dar se îndoi că avusese parte de prea multe aterizări forțate la viața ei.

— E rândul tău să-mi povesteşti despre tine.

Rakel Fauke nu avea nici o soră, era singură la părinți. Aşa că vorbi despre ce făcea la serviciu.

— Dar rar prindem pe cineva, zise ea. Cele mai multe cazuri se rezolvă amiabil printr-un telefon sau la o petrecere la ambasadă.

Harry zâmbi ironic.

— Şi cum a fost muşamalizată chestiunea cu agentul de la Serviciul Secret pe care l-am împuşcat? întrebă el. La telefon sau la petrecere?

Îl cercetă gânditoare în timp ce pescui cu degetele din pahar o bucată de gheață. O picătură de apă i se prelinse pe mână, pe sub o brățară de aur către cot.

— Dansezi, Harry?

— Din câte îmi aduc aminte, ți-am povestit zece minute cât de tare urăsc dansul.

Ea îşi aplecă capul.

— Vreau să zic – dansezi cu mine?

— Pe muzica asta?

O versiune inexpresivă la nai al lui *Let It Be* curgea din boxe ca un sirop gros.

— O să supraviețuieşti. Ia-o ca pe o încălzire pentru

marele test cu Linda.

Îi puse uşor mâna pe umăr.

— Acum flirtăm? o întrebă Harry.

— Tu ce zici, inspectore?

— Scuze, dar nu mă pricep să citesc semnale subliminale şi de asta am întrebat.

— Nu prea cred.

El o luă de talie şi încercă vreo câţiva paşi de dans.

— Parcă mi-aş pierde virginitatea, zise el. Dar probabil că e inevitabil – mai devreme sau mai târziu orice norvegian trebuie să treacă prin aşa ceva.

— La ce te referi? râse ea.

— Adică să dansezi cu o colegă de serviciu.

— Nu te oblig.

El zâmbi. Ar fi putut să fie oriunde şi muzica să fie *Alunelul* la lăută – ar fi făcut orice pentru acest dans.

— Stai – ce ai acolo? întrebă ea.

— Nu e pistol, dar…

Harry îşi desfăcu telefonul mobil de la curea şi îşi luă mâna de pe talia ei ca să se ducă puţin mai departe şi să dea telefonul fără sonor. Când se întoarse ea întinse mâinile spre el.

— Să sperăm că nu sunt hoţi pe aici, zise el.

Era o glumă veche printre poliţişti, probabil că ea o auzise de sute de ori, dar râse din nou încet lângă urechea lui.

Ellen lăsă telefonul să sune până se opri singur înainte să pună receptorul în furcă. Apoi mai încercă o dată. Se duse la geam şi se uită în stradă. Nici o maşină.

Bineînțeles că nu. Era prea agitată. Tom probabil că deja se îndrepta spre casă să se culce. Sau spre casa altcuiva.

După trei încercări renunță să-l mai sune pe Harry, şi-l sună pe Kim în schimb. Acesta părea obosit.

— Am lăsat taxiul la ora şapte, zise el. Am condus douăzeci de ore azi.

— Fac un duş întâi, zise ea. Doream doar să ştiu dacă eşti acasă.

— Pari stresată.

— Nu-i nimic. Ajung la tine în trei sferturi de oră. O să am nevoie de telefonul tău, apropo. Şi să rămân peste noapte.

— Bine. Vrei să treci pe la 7-Eleven, în Markveien, să-mi iei nişte țigări?

— Da. O să iau un taxi.

— De ce?

— Îți explic eu mai târziu.

— Ştii că e sâmbătă noaptea? Îți ia mult să ajungi la Oslo Taxis. Şi în patru minute dacă alergi eşti aici.

Ea ezită.

— Kim? zise ea.

— Da? zise el.

— Mă iubeşti?

Îl auzi cum râde şi-şi imagină ochii lui pe jumătate închişi şi somnoroşi, şi corpul lui subțire, mult prea subțire sub pătura din apartamentul lui sărăcăcios de pe strada Helgesens, care oferea o privelişte a râului Akerselva. Avea tot ce-şi dorea ea. Şi, pentru o clipă, aproape că uită de Tom Waaler. Aproape.

— Sverre!

Mama lui Sverre Olsen stătea în capul scărilor, strigând cât o ținea gura, aşa cum făcea de obicei.

— Sverre! La telefon!

Striga de parcă ar fi avut nevoie de ajutor, de parcă se îneca sau ceva de genul ăsta.

— Răspund de aici, mamă!

Îşi dădu picioarele jos din pat, ridică receptorul şi aşteptă să audă clic – mama lui închisese telefonul.

— Alo?

— Sunt eu.

Se auzea Prince cântând. Întotdeauna Prince.

— Mă gândeam eu, zise Sverre.

— De ce?

Întrebarea pică scurt ca un fulger. Aşa de rapid că Sverre trecu în apărare, de parcă el ar fi fost cel care datora bani şi nu invers.

— Probabil mă suni fiindcă ai primit mesajul meu, zise Sverre.

— Sun pentru că mi-am verificat lista de apeluri primite din telefon. Văd că ai vorbit cu cineva la 20.32 în seara asta. Despre ce mesaj vorbeşti?

— În legătură cu banii. Sunt cam strâmtorat şi mi-ai promis…

— Cu cine ai vorbit?

— Cu robotul, o voce de femeie, cred. E una dintre…

Nici un răspuns. Doar Prince în fundal. *You sexy motherfucker…* Muzica se opri brusc.

— Spune-mi exact ce-ai zis.

— Am zis doar că…

— Nu! Exact. Cuvânt cu cuvânt.

Sverre repetă pe cât de exact putu.

— E mai mult decât suficient, zise Prințul. Tocmai ai dat totul de gol, Olsen, cuiva din afară. Dacă nu acoperim gaura acum, am încurcat-o. Înțelegi?

Sverre Olsen nu înțelegea nimic.

Prințul era foarte calm când îi explică lent cum telefonul lui ajunsese în mâinile cui nu trebuia.

— Ce ai auzit n-a fost robotul, Olsen.

— Atunci cine a fost?

— Să zicem că duşmanul. Persoana în cauză se îndreaptă spre poliție. Treaba ta e să o opreşti.

— Eu? Eu doar îmi vreau banii şi…

— Ține-ți gura, Olsen!

Olsen tăcu.

— E vorba de Cauză. Eşti un bun soldat, aşa e?

— Da, dar…

— Şi un bun soldat face curățenie după el, e adevărat?

— Eu doar am intermediat mesaje între tine şi bătrânul ăla ciudat. Tu eşti cel care…

— Mai ales atunci când deasupra capului soldatului atârnă o sentință de trei ani care a fost suspendată din cauza unei probleme tehnice.

Sverre înghiți în sec.

— De unde ştii asta?

— Nu-ți bate capul cu asta. Vreau doar să-ți dai seama că ai la fel de mult de pierdut din această cauză ca restul membrilor frăției.

Sverre nu răspunse. Nu mai era nevoie.

— Vezi partea bună a lucrurilor, Olsen. Ăsta e un război. Iar laşii şi trădătorii nu au ce căuta. Ba mai mult, frăția îşi răsplăteşte soldații. Peste cei zece mii mai primeşti încă cincizeci după ce faci treaba.

Sverre se gândi. Se gândi la ce haine să poarte.

— Unde? întrebă el.

— Piața Schous, în douăzeci de minute. Adu cu tine tot ce-ți trebuie.

— Nu bei? îl întrebă Rakel.

Harry se uită împrejur. Ultima dată dansaseră atât de strâns îmbrățişați încât poate că atrăseseră atenția. Acum se retrăseseră la o masă în fundul cantinei.

— M-am lăsat, zise Harry.

Ea dădu din cap.

— E o poveste lungă, adăugă el.

— Am destul timp la dispoziție.

— În seara asta nu am chef să aud decât poveşti amuzante, zâmbi el. Hai mai bine să vorbim despre tine. Ai avut genul ăla de copilărie despre care îți face plăcere să vorbeşti?

Harry se aşteptase într-un fel s-o audă râzând, dar nu primi decât un zâmbet obosit.

— Mama a murit când aveam cincisprezece ani. În afară de asta, pot vorbi despre orice.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. A fost o femeie extraordinară, dar parcă aveam poveşti amuzante în agenda acestei seri…

— Ai frați sau surori?

— Nu, sunt doar eu şi tata.

— Deci a trebuit să ai tu grijă de el?

Ea se uită surprinsă la el.

— Ştiu cum e, zise el. Şi eu mi-am pierdut mama. Ani de zile tata a stat într-un scaun uitându-se la un perete. A trebuit să-l hrănesc eu, la propriu.

— Tata conducea un lanț mare de magazine de materiale de construcții pe care-l pusese pe picioare de la zero, şi cred că era viața lui. Dar când a murit mama, şi-a pierdut peste noapte interesul. L-a vândut înainte să se destrame. Şi i-a îndepărtat pe toți din jurul lui. Inclusiv pe mine. A devenit un bătrân singuratic şi înrăit.

Ea întinse mâna.

— Doream să-mi trăiesc viața în felul meu. Am cunoscut la Moscova un bărbat, iar tata s-a simțit trădat pentru că intenționam să mă mărit cu un rus. Când am venit cu Oleg în Norvegia, relația dintre mine şi tata a devenit foarte dificilă.

Harry se ridică şi aduse o margarita pentru ea şi o cola pentru el.

— Ce păcat că nu ne-am cunoscut când eram studenți, Harry.

— Eram o marionetă pe vremea aia, zise Harry. Eram agresiv față de cei care nu aveau aceleaşi gusturi ca mine la muzică sau filme. Nimeni nu mă plăcea. Nici măcar eu.

— Acum nu te mai cred.

— E o replică dintr-un film. Tipul care a spus-o vorbea cu Mia Farrow. În film, vreau să spun. În viața

reală n-am încercat.

— Da, zise ea gustând prudent din băutură. Cred că a fost un bun început. Dar eşti sigur că afirmația cum că e o replică nu e de fapt tot o replică?

Râseră şi vorbiră despre filme bune şi filme proaste, despre concerte bune şi proaste la care fuseseră, şi, după un timp, Harry îşi dădu seama că trebuia să-şi reformuleze prima impresie pe care o avusese despre ea. De exemplu, la vârsta de douăzeci de ani călătorise în jurul lumii de una singură, o vârstă la care tot ce avea Harry de arătat, din punctul de vedere al experiențelor de adult, erau o călătorie eşuată cu Inter Railing şi o problemă din ce în ce mai serioasă cu alcoolul.

Ea se uită la ceas.

— Unsprezece. Sunt aşteptată.

Harry simți că se prăbuşeşte.

— Şi eu, zise el ridicându-se.

— Da?

— Un monstru pe care îl țin sub pat. Lasă-mă să te conduc până acasă.

Ea zâmbi.

— Nu e nevoie.

— E în drumul meu.

— Şi tu locuieşti în Holmenkollen?

— În apropiere. Sau relativ în apropiere. În Bislett.

Ea râse.

— Adică în partea cealaltă a oraşului. Ştiu ce urmăreşti.

Harry zâmbi prosteşte. Ea îi puse mâna pe umăr.

— Ai nevoie de cineva să-ți împingă maşina, aşa-i?

— Se pare că a plecat, Helge, zise Ellen.

Stătu la fereastră cu haina pe ea, uitându-se pe furiş pe după draperii. Strada era pustie; taxiul care aştepta acolo plecase cu trei petrecărețe gălăgioase. Helge nu răspunse. Pasărea care avea doar o singură aripă clipi de două ori şi se scărpină cu gheara pe burtă.

Încercă din nou să-l sune pe Harry pe mobil, dar aceeaşi voce de femeie îi răspunse că telefonul era închis sau era în afara ariei de acoperire.

Apoi Ellen puse pânza peste colivie, îi spuse noapte bună, stinse lumina şi ieşi. Bulevardul Jens Bjelkes era tot pustiu, iar ea se grăbi spre strada Thorvald Meyers despre care ştia că e plină de oameni sâmbăta noaptea. Lângă restaurantul Fru Hagen, salută din cap câteva persoane cu care probabil schimbase câteva cuvinte în vreo seară aici, pe străzile bine luminate din Gunerlokka. Îşi aduse aminte dintr-odată că îi promisese lui Kim că-i cumpără țigări şi se întoarse spre 7-Eleven, în Markveien. Văzu o față pe care o recunoscu vag şi-i zâmbi automat când îl văzu că se uită la ea.

La 7-Eleven se opri şi încercă să-şi aducă aminte dacă Kim fuma Camel sau Camel Lights, dându-şi seama cât de puțin timp petrecuseră împreună. Şi cât de multe mai aveau de aflat unul despre celălalt. Şi, pentru prima oară în viața ei, acest lucru nu o înspăimântă, ci era ceva ce aştepta cu nerăbdare. Era atât de fericită. Gândul că el stătea întins în pat, gol, la trei blocuri distanță de ea, o umplu de dorințe. Îi cumpără Camel şi aşteptă nerăbdătoare să fie servită. Afară, o luă pe

scurtătură pe Akerselva.

Îşi dădu seama ce distanţă mică era într-un oraş mare între mulţimea fremătând şi străzile total pustii. Nu mai auzi decât clipocitul râului şi zăpada scârţâind sub ghete. Era prea târziu să-i mai pară rău că o luase pe scurtătură, când îşi dădu seama că nu se auzeau numai paşii ei. Acum putea să audă şi o respiraţie greoaie. Speriată şi supărată, Ellen se gândi în acea clipă, sau mai bine zis ştiu că viaţa îi era pusă în pericol. Nu se întoarse, ci începu pur şi simplu să alerge. Paşii din spatele ei o urmară imediat în acelaşi ritm. Încercă să alerge calmă, să nu se panicheze sau să alerge dezordonat. „Nu fugi ca o babă”, se gândi ea, şi mâna ei căută spray-ul paralizant în buzunarul de la haină, dar paşii din spatele ei erau neobosiţi, apropiindu-se din ce în ce mai mult. Se gândi că dacă ajungea la conul de lumină de pe stradă, va fi salvată. Ştia că nu e adevărat. Era chiar în lumină când primi prima lovitură în umăr şi căzu într-o parte în zăpadă. A doua lovitură îi paraliză braţul şi spray-ul îi lunecă din mâna amorţită. A treia îi zdrobi rotula de la piciorul stâng; durerea făcu ca ţipătul să-i înţepenească în gât şi venele să i se umfle pe gâtul palid. Îl văzu cum ridică bâta de baseball în lumina galbenă a străzii. Îl recunoscu, era cel pe care îl văzuse întorcându-se după ea în faţă la Fru Hagen. Poliţista din ea observă ca purta o jachetă scurtă şi verde, ghete negre şi un fes negru. Prima lovitură în cap îi distruse nervul optic şi totul se întunecă în jurul ei.

„Patruzeci la sută dintre brumăriţe supravieţuiesc, se gândi ea. Ies eu din iarna asta.”

Degetele ei căutară în zăpadă ceva de care să se țină. A doua lovitură o izbi în ceafă.

„Nu mai e mult acum, se gândi ea. Ies eu din iarna asta."

Harry opri în fața casei lui Rakel Fauke din Holmenkollveien. Lumina albă a lunii îi făcea pielea să lucească într-un mod ireal şi chiar şi în semiîntunericul din maşină îşi dădu seama după ochii ei că era obosită.

— Deci asta a fost, zise Rakel.

— Asta a fost, răspunse Harry.

— Aş vrea să te invit, dar...

Harry râse.

— Bănuiesc că lui Oleg nu i-ar plăcea asta.

— Oleg doarme dus, dar mă gândeam la bona lui.

— Bonă?

— Bona lui Oleg e fiica taman a cuiva din POT. Te rog să nu mă înțelegi greşit, dar nu vreau zvonuri despre mine la serviciu.

Harry se uită fix la tabloul de bord al maşinii. Sticla de la vitezometru era crăpată şi se gândi că şi filtrul de ulei era dus.

— Oleg e copilul tău?

— Da, cine credeai că e?

— Poate că am crezut că e iubitul tău.

— Ce iubit?

Bricheta de la maşină probabil că fusese aruncată pe geam sau furată împreună cu radioul.

— Pe Oleg l-am născut la Moscova, zise ea. Am locuit cu tatăl lui doi ani.

— Ce s-a întâmplat?

Ea dădu din umeri.

— Nimic. Pur şi simplu s-au răcit relațiile între noi. Iar eu m-am întors la Oslo.

— Deci eşti…

— Mamă singură. Dar tu?

— Singur. Doar singur.

— Înainte să vii la noi, cineva a zis ceva despre tine şi fata cu care împărțeai biroul la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.

— Ellen? Nu. Doar ne înțelegeam bine. Adică ne înțelegem bine. Mă mai ajută încă din când în când.

— La ce?

— La cazul la care lucrez.

— A, la caz.

Ea se uită iar la ceas.

— Să te ajut eu să deschizi uşa? întrebă Harry.

Ea îi zâmbi, dădu din cap şi o împinse cu umărul. Portiera scârțâi din încheieturi când o deschise.

Era linişte peste dealurile din Holmenkollveien şi doar un vânt uşor adia printre brazi. Ea puse piciorul în zăpada de afară.

— Noapte bună, Harry.

— Încă ceva.

— Da?

— Când am venit aici data trecută, de ce nu m-ai întrebat ce treabă am cu tatăl tău?

— Deformație profesională. Nu cer detalii despre cazurile în care nu sunt implicată.

— Dar nu eşti curioasă?

— Sunt foarte curioasă. Numai că nu întreb. Despre ce e vorba?

— Caut un fost soldat pe care tatăl tău e posibil să-l fi cunoscut pe Frontul de Est. Acest om a cumpărat o armă Marklin. Apropo, tatăl tău nu mi s-a părut deloc înrăit când am vorbit cu el.

— Proiectul cu cartea se pare că îl atrage. Şi eu sunt surprinsă.

— Poate că într-o bună zi veţi deveni apropiaţi din nou?

— Poate.

Îi întâlni privirea, parcă atrasă de un magnet care nu se mai putea dezlipi.

— Acum flirtăm?

— Foarte puţin probabil.

Încă îi mai văzu ochii care râdeau, mult timp după ce parcă ilegal în Bislett, alungă monstrul sub pat şi adormi fără să observe lumina roşie de la robotul telefonic.

Sverre Olsen închise încet uşa după el, îşi scoase pantofii şi urcă scările. Sări peste treapta care ştia că scârţâie, deşi îşi dădea seama că e un efort inutil.

— Sverre?

Strigătul venea dinspre uşa deschisă a dormitorului.

— Da, mamă.

— Unde ai fost?

— Afară, mamă. Mă duc să mă culc.

Nu mai auzi ce zicea; ştia cam ce. Cuvintele ei erau precum grindina, se topeau de îndată ce loveau

pământul. Apoi închise uşa la cameră şi rămase singur. Se întinse pe pat uitându-se fix în tavan şi gândindu-se la ce se întâmplase. Ca într-un film. Strânse din ochi, încercă să înlăture imaginile, dar filmul continua să meargă.

Habar nu avea cine era. Aşa cum stabiliseră, se întâlnise cu Prințul în Piața Schous şi merseseră cu maşina pe strada unde locuia ea. Parcaseră în aşa fel încât să nu fie văzuți din apartamentul ei, dar să o poată vedea când pleca din clădire. Îi spusese că s-ar putea să-i ia toată noaptea, dar să se relaxeze, pusese muzica aia nenorocită şi dăduse scaunul de la maşină pe spate.

Dar uşa se deschisese după doar o jumătate de oră şi Prințul spusese: „Ea e”.

Sverre o pornise după ea, dar nu o ajunse din urmă decât pe strada întunecoasă, dar erau încă mulți oameni în jurul lor. Se întorsese brusc şi se uitase la el. Fusese sigur o clipă că a fost recunoscut, că îi văzuse bâta de baseball ieşind de sub mâneca hainei. Fusese atât de înspăimântat încât nu-şi putuse controla contracțiile muşchilor feței, dar când ea ieşise mai apoi din 7-Eleven, teroarea lui se transformă în mânie. Îşi aminti, dar nu în totalitate, amănunte de când erau pe alee. Ştia ce se întâmplase, dar parcă fragmente fuseseră îndepărtate, ca la jocurile cu întrebări de la televizor unde ți se dădea o parte dintr-o pictură şi tu trebuia să ghiceşti ce tablou era.

Deschise ochii din nou. Se uită la tavanul de ipsos. Când va primi banii, va aduce un instalator să repare scurgerea de care se tot plângea mama lui. Încercă să se

gândească şi la reparațiile pentru acoperiş, dar îşi dădu seama că făcea asta pentru că încerca să-şi înlăture gândurile. Ştia că era ceva în neregulă. De data asta fusese altceva. Nu ca ochi-oblici de la Dennis Kebab. Fata asta era o norvegiancă obişnuită. Cu păr castaniu scurt şi ochi albaştri. I-ar fi putut fi soră. Încercă să-şi repete ce-i insuflase Prințul: era soldat, era pentru Cauză.

Se uită la desenul pe care îl prinsese pe perete sub steagul cu svastica pe el. Era Heinrich Himmler, *Reichsfuhrer-SS und Chef der Deutschen Polizei,* vorbind la pupitru când fusese în Oslo în 1941. Vorbea cu voluntarii norvegieni care depuneau jurământul pentru Waffen SS. Avea uniformă verde. Cu inițialele SS pe guler. Vidkun Quisling în fundal. Himmler. O moarte onorabilă, pe 23 mai 1945. Sinucidere.

— La dracu'!

Sverre se ridică în picioare şi începu să se plimbe neliniştit.

Se opri în fața oglinzii de lângă uşă. Îşi luă capul între mâini. Apoi căută în buzunarele jachetei. La naiba, ce făcuse cu fesul? Îl cuprinse o clipă panica, întrebându-se dacă nu îl lăsase în zăpadă lângă ea, dar apoi îşi aminti că îl avea pe cap când se întorsese în maşina Prințului. Răsuflă uşurat.

Se descotorosise de bâta de baseball aşa cum îi spusese Prințul. O ştersese de amprente şi o aruncase în Akerselva. Acum nu trebuia decât să stea ascuns şi să vadă ce va ieşi la iveală. Prințul îi spusese că va avea grijă de tot, ca şi înainte. Sverre nu ştia unde lucra

Prințul, dar era clar că avea relații la poliție. Se dezbrăcă în fața oglinzii. Tatuajele lui păreau gri în lumina lunii care strălucea printre draperii. Pipăi Crucea de Fier care îi atârna la gât.

— Curvă, mormăi el. Curvă comunistă.

Când adormi în cele din urmă, norii începuseră deja să se adune înspre răsărit.

51

HAMBURG

30 iunie 1944

Draga mea iubită Helena,

Te iubesc mai mult decât pe mine însumi. Acum ştii. Deşi nu am petrecut decât puțin timp împreună, iar tu ai în față o viață lungă şi fericită (ştiu că aşa va fi!), sper că nu mă vei uita niciodată de tot. Aici e seară. Stau într-un dormitor lângă portul din Hamburg şi afară plouă cu bombe. Sunt singur. Ceilalți se adăpostesc în buncăre şi în pivnițe. Am rămas fără curent electric, dar focurile de afară fac lumină mai mult decât suficient ca să pot scrie.

A trebuit să coborâm din tren înainte de a sosi la Hamburg pentru că şinele au fost bombardate cu o noapte înainte. Am fost urcați în camioane şi duşi în oraş. Acolo ne aştepta o privelişte îngrozitoare. Jumătate din case erau în ruină, câinii se strecurau pe lângă resturile fumegânde şi peste tot erau copii costelivi în zdrențe uitându-se cu ochi mari şi inexpresivi la camioane. Am trecut prin Hamburg îndreptându-mă spre Sennheim în urmă cu doar doi ani, dar acum nu mai recunosc nimic. Atunci am crezut că Elba e cel mai frumos râu pe care l-am văzut, dar acum bucăți din

vasele naufragiate plutesc la vale în apa murdară, şi am auzit pe cineva spunând că a fost contaminat de cadavrele aruncate în el. Se mai vorbea de asemenea despre mai multe bombardamente nocturne şi despre necesitatea de a pleca din oraş cât mai curând posibil. Planul meu e să iau trenul spre Copenhaga în seara asta, dar au fost bombardate şi şinele din nord.

Îmi cer scuze pentru germana mea îngrozitoare. După cum vezi, mâna îmi e puțin nesigură, asta din cauză că bombele zguduie întreaga casă. Şi nu pentru că mi-e frică. De ce mi-ar fi frică? De unde stau, sunt martorul unui fenomen despre care am auzit, dar pe care nu l-am văzut niciodată – o furtună de foc. Flăcările de pe cealaltă parte a portului par să înghită totul. Văd scânduri desprinse şi acoperişuri întregi decolând şi zburând în flăcări. Iar marea – fierbe! De sub podurile de aici se ridică abur. Dacă vreun suflet rătăcit ar încerca să sară în apă ca să scape de bombe, ar fi prăjit de viu. Am deschis geamul şi parcă aerul nu mai are oxigen. Iar apoi am auzit mugetul – de parcă cineva ar sta în flăcări şi ar striga: „Mai mult, mai mult, mai mult”. E ciudat şi înspăimântător, da, dar e şi inexplicabil de ademenitor.

Inima îmi e atât de plină de dragoste încât mă simt invulnerabil – mulțumită ție, Helena. Dacă într-o bună zi vei avea copii (ştiu că îți doreşti, iar eu îmi doresc să ai) vreau să le spui poveşti despre mine. Spune-le sub formă de basme, căci asta şi sunt – basme adevărate. M-am hotărât să ies afară în noaptea asta să văd ce găsesc şi cu cine mă întâlnesc. Voi lăsa acesta scrisoare pe masă în plosca mea metalică. Am scris pe ea cu baioneta

numele şi adresa ta, astfel încât cei care o vor găsi vor ştii ce să facă.

Iubitul tău, Uriah

Partea a cincea

ŞAPTE ZILE

52

BULEVARDUL JENS BJELKES

12 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— Bună, Ellen, sunt Harry. După câte poți să-ți dai seama, am băut şi îmi cer scuze. Serios. Dacă aş fi treaz, probabil că nu te-aş suna acum. Sunt sigur că ştii asta. Am fost astăzi la scena crimei. Zăceai pe spate, în zăpadă, pe o alee de lângă Akerselva. Ai fost găsită de un cuplu de tineri care se duceau la o petrecere în Bla, chiar după miezul nopții. Cauza morții: leziuni grave în partea frontală a creierului, ca urmare a unor lovituri violente cu un obiect contondent. Ai fost de asemenea lovită în ceafă şi ai trei fracturi ale craniului, precum şi rotula de la piciorul stâng zdrobită şi urme de lovituri pe umărul stâng. Am presupus că toate leziunile au fost provocate de acelaşi obiect. Doctorul Blix spune că moartea a survenit între unsprezece şi douăsprezece noaptea. Păreai… eu… Stai puțin.

Scuze. Da. Cei de la Investigații au găsit douăzeci de urme diferite de cizmă în zăpadă pe alee şi câteva în zăpada de lângă tine, dar acestea au fost şterse, probabil cu intenția de a le îndepărta. Până acum nu avem nici un martor, dar facem cercetările obişnuite în vecinătate.

Mai multe case dau înspre alee, aşa că cei de la Criminalistică cred că există posibilitatea să fi văzut cineva ceva. Personal, nu cred că sunt şanse foarte mari. Între 23.35 şi 0.15 a fost la televizor o reluare a *Expediției familiei Robinson* pe canalul suedez. Glumeam. Încerc să fiu amuzant, mă înțelegi? A, da, am găsit un fes negru la câțiva metri de locul unde erai tu. Erau pete de sânge pe el. Dacă e sângele tău, atunci el aparține criminalului. Am trimis sângele la laborator, iar fesul e la laboratorul de medicină legală să caute fire de păr şi particule de piele. Dacă tipului nu-i cade părul, sper măcar să aibă mătreață. Ha, ha. Nu ai uitat de Ekman şi de Friesen, sper? Nu am alte indicii pentru tine deocamdată, dar anunță-mă dacă îți vine vreo idee. Mai era ceva? A, da. Helge s-a mutat la mine. Ştiu că asta e o schimbare în rău, dar aşa e pentru noi toți, Ellen. Poate în afară de tine. Acum îmi mai pun un pahar şi o să meditez la asta.

53

BULEVARDUL JENS BJELKES

13 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— Bună, tot Harry sunt. Azi nu am fost la muncă, dar, în orice caz, l-am sunat pe doctorul Blix. Mă bucur că pot să-ți spun că nu ai fost agresată sexual şi că, după cât am putut să stabilim, bunurile tale lumeşti sunt intacte. Asta înseamnă că nu avem un motiv, deşi poate că a avut motive să nu ducă la capăt ce îşi propusese. Astăzi, doi martori au spus că te-au văzut lângă Fru Hagen. La 22.55 a fost înregistrată o plată cu cardul tău la 7-Eleven în Markveien. Prietenul tău Kim a fost azi la secție toată ziua pentru a fi interogat. A zis că te îndreptai spre casa lui şi că te rugase să-i cumperi nişte țigări. Unul dintre tipii de la Criminalistică s-a legat de faptul că ai cumpărat o altă marcă decât cea pe care o fumează prietenul tău. În plus, tipul tău nu are nici alibi. Îmi pare rău, Ellen, dar deocamdată el e principalul suspect.

Apropo, tocmai am avut un oaspete. O cheamă Rakel şi lucrează la POT. A trecut să vadă cum îmi mai e, a zis ea. A stat ceva timp, deşi nu ne-am spus prea multe. Apoi a plecat. Nu cred că a mers prea bine.

Helge îți trimite salutări.

54

BULEVARDUL JENS BJELKES

14 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— E cel mai friguros martie din câte îmi aduc aminte. Termometrul arată minus optsprezece grade, iar în blocul ăsta ferestrele sunt de la începutul secolului. Credința populară că dacă eşti beat nu îngheți e total falsă. Ali, vecinul meu, a bătut la uşă azi-dimineață. Se pare că ieri când mă întorceam acasă am căzut rău pe scări, iar el m-a ajutat să mă bag în pat.

Probabil că se făcuse amiază până să ajung eu la serviciu, pentru că era plin de oameni la cantină când am intrat să-mi iau obişnuita cafea de dimineață. Am avut senzația că se holbează la mine, dar probabil că mi-am imaginat doar. Îmi e îngrozitor de dor de tine, Ellen.

Am verificat cazierul prietenului tău. Am văzut că a primit o sentință scurtă pentru deținere de haşiş. Criminalistica încă crede că el e. Nu l-am cunoscut, dar după câte mi-ai spus tu despre el, nu pare genul. Nu-i aşa? Am sunat la Medicină legală şi mi-au spus că nu au găsit nici măcar un fir de păr, doar nişte particule de piele. Le trimit la testul de ADN şi cred că rezultatele vor fi gata în patru săptămâni. Ştii câte fire de păr pierde un

adult pe zi? Am verificat. Aproximativ 150. Şi nici măcar unul în fes. După asta, m-am dus la Moller şi l-am rugat să-mi dea o listă a tuturor celor care au fost condamnaţi în ultimii patru ani pentru vătămări corporale grave şi care au acum capul ras.

Rakel a venit la mine în birou cu o carte: *Păsări mici de casă.* O carte ciudată. Crezi că lui Helge îi plac boabele de mei? Ai grijă.

55

BULEVARDUL JENS BJELKES

15 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— Astăzi te-au înmormântat. Eu nu am fost acolo. Părinții tăi merită nişte servicii funerare demne, iar eu nu am fost prea prezentabil astăzi, aşa că m-am dus la Schroder să mă gândesc la tine. Aseară la ora opt, m-am urcat în maşină şi m-am dus până la Holmenkollveien. N-a fost o idee bună. Rakel avea un vizitator, acelaşi tip pe care l-am mai văzut acolo. S-a prezentat ca fiind cineva de pe la Ministerul de Externe şi a dat impresia că era acolo în interes de serviciu. Cred că-l chema Brandhaug. Rakel nu a părut prea încântată că-l vede, dar poate că mi s-a părut doar. Aşa că am bătut repede în retragere, înainte ca situația să devină prea stânjenitoare. Rakel a insistat să iau un taxi. Dar, pentru că acum mă uit pe fereastră şi-mi văd maşina parcată pe stradă, e imposibil să-i fi urmat sfatul.

Lucrurile sunt acum, după cum ştii, cam haotice. Dar cel puțin am fost la magazinul pentru animale şi am cumpărat grăunțe. Doamna de la tejghea mi-a sugerat să cumpăr Trill, aşa că asta am luat.

56

BULEVARDUL JENS BJELKES

16 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— Astăzi am fost într-o plimbare la Ryktet. Seamănă cu Schroder. Cel puțin nu se uită ciudat la tine când comanzi bere la micul dejun. Am stat la masă cu un bătrân şi după ce m-am chinuit puțin, am reuşit să leg o conversație. L-am întrebat ce are împotriva lui Even Juul. S-a uitat lung şi cercetător la mine; e clar că nu m-a recunoscut de data trecută când am fost acolo. Dar, după ce i-am făcut cinste cu o bere, am aflat toată povestea. Moşul a luptat pe Frontul de Est – asta deja ghicisem – şi acolo a cunoscut-o pe soția lui Juul, pe Signe, care era soră medicală acolo. Venise ca voluntară pentru că era logodită cu unul dintre soldații din regimentul *Norge*. Juul a văzut-o prima dată când a fost găsită vinovată de trădare în 1945. A primit doi ani, dar tatăl lui Juul, care avea o funcție înaltă în Partidul Socialist, a aranjat să fie eliberată după doar câteva luni. Când l-am întrebat pe moş de ce îl deranja asta aşa de tare, a mormăit că Juul nu e sfântul care pare a fi. Chiar cuvântul ăsta l-a folosit – „sfânt”. A zis că Juul e la fel ca toți ceilalți istorici – scrie poveşti despre

Norvegia din timpul războiului aşa cum cei care învinseseră doreau să fie prezentate. Omul nu-şi aducea aminte numele primului ei logodnic, decât că fusese un fel de erou pentru ceilalți din regiment.

După asta, m-am dus la serviciu. Kurt Meirik a trecut să mă vadă. N-a zis nimic. L-am sunat pe Bjarne Moller care m-a informat că lista pe care o cerusem conținea treizeci şi patru de nume. Mă întreb dacă oare cei fără păr sunt mai înclinați spre violență. În orice caz, Moller a pus un polițist să sune şi să le verifice alibiul ca să reducem numărul. Văd din raportul preliminar că Tom Waaler te-a condus acasă şi că la ora 22.15 când te-a lăsat, erai calmă. Mai zice că ați vorbit despre mărunțişuri. În orice caz, când mi-ai lăsat mesaj la 22.16 după Telenor – adică de îndată ce-ai intrat în casă, era clar că eşti agitată fiindcă dăduseşi de ceva. Eu cred că e ciudat. Bjarne Moller nu crede la fel. Poate că mi se pare mie doar.

Contactează-mă repede, Ellen.

57

BULEVARDUL JENS BJELKES

17 martie 2000

„Bună, ați sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.”

— Astăzi n-am fost la serviciu. Sunt minus douăzeci de grade şi nu e prea cald în apartament. Telefonul a sunat toată ziua şi când m-am hotărât să răspund, era doctorul Aune. Aune e un psiholog bun; cel puțin nu se preface că e mai puțin derutat decât noi ceilalți legat de ce se petrece în capul nostru. Vechea controversă a lui Aune referitoare la coşmarul fiecărui bețiv care începe acolo unde s-a terminat ultima beție e un avertisment de luat în seamă, dar nu neapărat adevărat. Era surprins că de data asta eram mai mult sau mai puțin coerent. Totul e relativ. Aune mi-a vorbit de asemenea despre un psiholog american care a descoperit că viața pe care o ducem e într-o anumită măsură ereditară. Când luăm rolurile părinților, viețile noastre încep să semene cu ale lor. Tata a devenit un sihastru după moartea mamei, iar acum Aune e speriat că voi face şi eu la fel după cele câteva experiențe dure pe care le-am avut – împuşcatul accidental din Vinderen, ştii tu. Şi din Sydney. Iar acum asta. Aşa. I-am spus cum îmi petrec timpul, dar a trebuit să râd când doctorul Aune mi-a spus că Helge,

pițigoiul, mă ține să nu mă prăbuşesc total. Aşa cum am zis, Aune e un om bun, dar ar trebui s-o lase mai moale cu treburile astea de psihanaliză.

Am sunat-o pe Rakel şi am invitat-o în oraş. A zis c-o să se gândească şi că mă va suna. Nu ştiu de ce îmi fac singur asta.

58

BULEVARDUL JENS BJELKES

18 martie 2000

„… este un anunț al Telenor. Numărul pe care l-ați format nu este alocat. Acesta este un anunț al Telenor. Numărul…”

Partea a şasea

BATHSHEBA

59

BIROUL LUI MOLLER

25 aprilie 2000

Prima ofensivă a primăverii veni târziu. Abia la sfârşitul lui martie începură şanțurile de scurgere să gâlgâie şi apa să curgă puhoaie. În aprilie, toată zăpada dispăruse până în Sognsvann. Dar apoi, primăvara trebui să se retragă din nou. Zăpada căzu iar şi se aşeză în troiene enorme chiar şi în centrul oraşului, şi abia peste câteva săptămâni o topi soarele din nou. Excremente de câini şi gunoaie din anul precedent zăceau duhnind pe străzi; vântul prinse viteză de-a lungul întinderilor din Grenlandsleiret şi lângă Galleri Oslo, ridicând nisipul în sus, făcându-i pe oameni să se frece la ochi şi să scuipe. Oamenii discutau despre mama necăsătorită care probabil va deveni regină într-o bună zi, despre campionatul european de fotbal şi despre primăvara întârziată. La sediul poliției, se vorbea despre ce au făcut de Paşti şi despre creşterea salarială mult prea mică, iar apoi îşi vedeau de ale lor ca şi cum totul era ca înainte.

Nimic nu mai era ca înainte.

Harry stătea în biroul său cu picioarele pe masă, uitându-se pe geam la ziua senină, la pensionarele cu pălăriile lor urâte ieşind la plimbare dis-de-dimineață şi

ocupând tot trotuarul, la maşinile de marfă care treceau pe culoarea galbenă a semaforului, toate detaliile mărunte care împrumutau oraşului iluzia normalității. Se gândea la asta de ceva timp – dacă era singurul care nu se lăsa păcălit. Trecuseră şase săptămâni de când Ellen fusese îngropată, dar când se uita pe geam, nu vedea nici o schimbare.

Se auzi un ciocănit în uşă. Harry nu răspunse, dar uşa se deschise. Era şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, Bjarne Moller.

— Am auzit că te-ai întors.

Harry se uită cum un autobuz roşu se opreşte într-o stație. Pe o parte a maşinii era o reclamă la Asigurări de viață Storebrand.

— Mi-ai putea spune, şefu', întrebă el, de ce se numeşte asigurare de viață când de fapt ei se referă clar la asigurare de moarte?

Moller oftă şi se aplecă peste birou.

— De ce nu mai ai încă un scaun, Harry?

— Dacă oamenii nu stau jos, spun mai repede ce au de zis.

Încă se mai uita pe fereastră.

— Ți-am simțit lipsa la înmormântare, Harry.

— Mă schimbasem de haine, zise Harry mai mult pentru el decât pentru Moller. Mă îndreptam acolo. Când mi-am ridicat privirea şi am văzut mulțimea aia nefericită din jurul meu, chiar am crezut, o clipă, că am ajuns. Până când am văzut-o pe Maja stând acolo, cu şorțul pe ea, aşteptând să comand.

— Da, cred că ceva de genul ăsta s-a întâmplat.

Un câine hoinărea pe pajiştea cafenie cu nasul în pământ şi coada în aer. Cel puțin cineva aprecia primăvara din Oslo.

— Ce-ai făcut după aceea? îl întrebă Moller. O perioadă nu prea te-am văzut.

Harry dădu din umeri.

— Am fost ocupat. Am un nou chiriaş – un pițigoi fără o aripă. Şi mi-am ascultat mesajele vechi din robot. Se pare că toate mesajele pe care le-am primit în ultimii doi ani încap pe o casetă de o jumătate de oră. Şi toate erau de la Ellen. E trist, nu? Da, poate că totuşi nu aşa de trist. Singurul lucru trist e că nu eram acasă când a dat ultimul telefon. Ştiai că Ellen l-a găsit?

Pentru prima oara de când Moller intrase, Harry se întoarse cu fața la el.

— Ți-o mai aminteşti pe Ellen, nu-i aşa?

Moller oftă.

— Cu toții ne-o amintim pe Ellen, Harry. Şi îmi amintesc mesajul pe care ți l-a lăsat în telefon şi faptul că tu le-ai spus celor de la Criminalistică tocmai că tu crezi că are legătură cu intermediarul din treaba cu arma. Pentru că nu am reuşit să-l prindem pe ucigaş, nu înseamnă că am uitat-o, Harry. Criminalistica şi Brigada de Combatere a Crimei Organizate sunt în alertă de săptămâni, abia dacă mai dormim. Dacă ai fi venit la serviciu, poate că ai fi văzut că muncim din greu.

Moller regretă imediat ce spusese.

— N-am vrut să zic…

— Ba da. Şi bineînțeles că ai dreptate.

Harry îşi trecu mâna peste față.

— Azi-noapte am ascultat unul dintre mesajele ei. Nu ştiu de ce a sunat. Mesajul conținea o grămadă de sfaturi despre ce credea ea că ar trebui să mănânc şi se termina aducându-mi aminte să hrănesc păsărelele, să fac exerciții de întindere după antrenament şi să-mi aduc aminte de Ekman şi de Friesen. Ştii cine sunt Ekman şi Friesen?

Moller clătină iar din cap.

— Sunt doi psihologi care au descoperit că atunci când zâmbeşti, muşchii feței declanşează în creier nişte reacții chimice care te fac să ai o atitudine pozitivă față de lumea din jurul tău, să fii mai mulțumit de viața pe care o ai. Ce au făcut ei de fapt a fost să demonstreze vechea zicală că dacă zâmbeşti, întreaga lume îți zâmbeşte înapoi. O clipă ea m-a făcut să cred asta. Se uită la Moller. Eşti trist sau ce?

— Foarte trist.

Zâmbiră amândoi şi nu mai ziseră nimic.

— Văd după fața ta, şefu', că ai venit să-mi spui ceva. Ce e?

Moller sări jos de pe birou şi începu să meargă.

— Lista celor treizeci şi patru de chelioşi suspecți a fost redusă la doisprezece după ce le-am verificat alibiurile. E bine?

— Da.

— Am aflat grupa sangvină a celui căruia îi aparține fesul după testul de ADN făcut pe particulele de piele. Patru dintre cei doisprezece au aceeaşi grupă sangvină. Le-am luat probe de sânge celor patru şi le-am trimis la laborator pentru aflarea ADN-ului. Rezultatele au venit

azi.

— Şi?

— *Nada.*

Se făcu linişte. Nu se mai auzeau decât tălpile de cauciuc ale lui Moller, care scârțâiau de fiecare dată când se întorcea.

— Cei de la Criminalistică au exclus ipoteza prietenului lui Ellen? întrebă Harry.

— Am verificat şi ADN-ul lui.

— Deci ne întoarcem de unde am plecat?

— Da, mai mult sau mai puțin.

Harry se întoarse iar spre fereastră. Un stol de sturzi îşi luară zborul dintr-un ulm şi zburară spre apus, către Piaza Hotel.

— Poate că fesul trebuie să ne ducă pe o pistă greşită? zise Harry. Mi se pare că nu are sens ca un bărbat care nu lasă nici o urmă şi care îşi acoperă şi urmele de la ghete să fie atât de neîndemânatic încât să-şi piardă fesul la doar câțiva metri de victimă.

— Poate. Dar sângele de pe fes e al lui Ellen. Asta am putut stabili.

Atenția lui Harry fu atrasă de câinele care se întorsese mirosind aceeaşi urmă. Se opri brusc în mijlocul pajiştii, stătu o clipă cu nasul în pământ, nehotărât înainte să ia o decizie, să facă apoi stânga şi să disparã din raza vizuală.

— Trebuie să urmărim fesul, zise Harry. În afară de foştii condamnați, verificați-i pe toți cei care au fost acuzați de vătămare corporală gravă. În ultimii zece ani. Inclusiv în Akershus. Şi asigurați-vă că…

— Harry...
— Ce e?
— Nu mai lucrezi la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Şi în orice caz, investigația e condusă de cei de la Criminalistică. Îmi ceri să trec peste ei.
Harry nu spuse nimic. Clătină doar încet din cap. Se uita fix undeva în Ekeberg.
— Harry?
— Te-ai gândit vreodată că ar trebui să fii în altă parte, şefu'? Vreau să zic dacă te gândeşti la primăvara asta afurisită.
Moller se opri din mers şi zâmbi.
— Dacă tot ai întrebat, cred că Bergen ar fi un loc minunat în care să locuieşti. Pentru copii şi chestii din astea.
— Dar ai fi tot polițist, nu?
— Bineînțeles.
— Pentru că toți cei ca noi nu se pricep la altceva, nu?
Moller îşi mişcă umerii.
— Probabil că nu.
— Dar Ellen se pricepea şi la alte lucruri. M-am gândit adesea că era o risipă că trebuia să lucreze la poliție. Să prindă fete şi băieți răi. Poate că e suficient pentru cei ca noi, dar nu şi pentru ea. Ştii ce vreau să spun?
Moller se duse la fereastră şi se aşeză lângă Harry.
— Va fi mai bine în mai, zise el.
— Mm, făcu Harry.
Ceasul din turla bisericii Granland bătu ora două.

— O să văd dacă pot să obțin preluarea cazului Halvorsen, zise Moller.

60

MINISTERUL DE EXTERNE

27 aprilie 2000

Vasta şi variata experienţă cu femeile a lui Bernt Brandhaug îl învăţase că în rarele ocazii în care hotăra că are de a face cu o femeie pe care nu numai că o dorea, dar care *trebuia* să fie a lui, avea unul dintre următoarele motive: era mult mai frumoasă decât toate celelalte; îl satisfăcea sexual mai mult decât celelalte; îl făcea să se simtă mai bărbat decât îl făceau celelalte să se simtă; sau, cel mai important, ea dorea pe altul.

Brandhaug îşi dăduse seama că Rakel Fauke făcea parte din ultima categorie.

O sunase într-o zi din ianuarie sub pretextul că avea nevoie de o evaluare a noului ataşat militar de la Ambasada Rusiei la Oslo. Ea îi spusese că îi poate trimite o notă internă, dar el insistase să-i facă un raport verbal. Pentru că era vineri după-amiaza, el îi propusese să se întâlnească la un pahar de bere în barul de la Continental. Aşa aflase că îşi creştea copilul singură. De fapt, ea îi refuzase invitaţia, spunându-i că trebuie să-şi ia copilul de la grădiniţă, iar el îi spusese pe un ton nevinovat: „Cred că o femeie tânără ca tine are un bărbat care să se ocupe de lucrurile astea”.

Deşi nu-i dăduse un răspuns direct, el intuise că nu

era vorba de nici un bărbat.

Când închisese telefonul, fusese destul de mulțumit de ceea ce obținuse, deşi era puțin iritat pentru că spusese *tânără* subliniind astfel diferența de vârstă dintre ei.

Următorul lucru pe care îl făcuse, fusese să-l sune pe Kurt Meirik şi să-l tragă discret de limbă în privința lui Rakel Fauke. Faptul că Meirik mirosise ceva nu-l deranja deloc.

Meirik era foarte informat, ca de obicei. Rakel lucrase doi ani pe post de traducător chiar în departamentul lui Brandhaug, la Ambasada Norvegiei din Moscova. Se căsătorise cu un rus, un tânăr profesor de tehnologia genelor care o cucerise rapid şi pusese imediat teoria în practică lăsând-o însărcinată. Însă profesorul se născuse cu o genă care îl predispunea la alcoolism, combinat cu o predilecție pentru violență fizică, aşa că mariajul lor fericit nu durase mult. Rakel Fauke nu repetase greşeala suratelor ei: nu aşteptase, nu iertase şi nici nu încercase să înțeleagă; ieşise pe uşa din față cu Oleg în brațe a doua oară când fusese lovită. Soțul şi familia lui relativ influentă ceruseră custodia lui Oleg şi, dacă n-ar fi fost imunitatea ei diplomatică, nu ar fi putut să plece din Rusia cu fiul ei.

În timp ce Meirik îi spunea că soțul ei îi deschisese proces, Brandhaug îşi aminti vag o citație de la un tribunal din Rusia care trecuse prin biroul lui. Dar în vremea aceea era doar o traducătoare, şi delegase pe altcineva să se ocupe, fără să-i țină minte numele. Când Meirik pomeni că procesul de custodie era încă în

discuție între autoritățile ruseşti şi cele norvegiene, Brandhaug încheie rapid conversația şi sună la Departamentul juridic.

Următorul telefon pe care-l dăduse lui Rakel era o invitație la cină, fără nici un pretext de data asta şi, după refuzul ei prietenos, dar ferm, dictase o scrisoare care îi era adresată, semnată de şeful Departamentului juridic. Pe scurt, scrisoarea o informa că Ministerul de Externe, pentru că problema era tărăgănată, încerca acum să ajungă la o soluție de compromis cu autoritățile ruse privind custodia „din considerente umane pentru familia lui Oleg din Rusia”. Şi le cerea lui Rakel şi lui Oleg să se înfățişeze într-o instanță din Rusia şi să se supună hotărârii acesteia.

Patru zile mai târziu, Rakel îl sunase pe Brandhaug şi îl rugase să se întâlnească într-o chestiune personală. El îi răspunsese că era ocupat, lucru adevărat, şi o întrebase dacă poate să amâne întâlnirea cu câteva săptămâni. Când ea, cu ceva mai mult în voce decât un ton de politețe profesională, îl implorase să se întâlnească totuşi cât mai curând posibil, el descoperise, după ce se gândi îndelung, că vineri la şase în barul de la Continental era singura variantă. Odată sosiți acolo, el comandase gin cu apă tonică în timp ce ea îi spunea care e problema, cu ceva ce el se gândi că e disperarea biologică a unei mame. Dădu din cap serios, făcu tot posibilul să i se citească înțelegerea în privire şi în final îndrăzni să pună o mână paternă şi protectoare peste mâna ei. Ea împietri, dar el continuă ca şi când nu se

întâmplase nimic, spunându-i că din nefericire nu stătea în puterea lui să ia în discuție deciziile unui şef de departament. Dar, bineînțeles, va face tot ce poate ca să nu fie nevoită să se înfățişeze la tribunalul din Rusia. Mai sublinie faptul că, având în vedere influența politică a familiei fostului soț, îi împărtăşea pe deplin teama că decizia tribunalului din Rusia ar putea să-i fie potrivnică. Stătea acolo, uitându-se vrăjit în ochii ei căprui plini de lacrimi, şi i se păru că nu mai văzuse niciodată ceva mai frumos. Cu toate astea, când el îi propuse să prelungească seara şi să ia cina în restaurant, ea îi mulțumi şi-l refuză. Restul serii, petrecut în compania unui pahar de vin în fața televizorului, fu un eşec.

În dimineața următoare, Brandhaug îl sună pe ambasadorul Rusiei şi-i explică firesc că Ministerul de Externe al Norvegiei a discutat problema procesului de custodie Oleg Fauke-Gosev. Ar vrea să-i trimită un raport al intențiilor autorităților ruse în acest caz? Ambasadorul nu auzise de acest caz, dar îi promise că va da curs cererii şefului Biroului de Externe şi că va trimite în acelaşi timp o scrisoare sub forma unei cereri urgente. Scrisoarea prin care ruşii le cereau lui Rakel şi lui Oleg să apară în fața tribunalului din Rusia sosi o săptămână mai târziu. Brandhaug trimise imediat o copie şefului de la Departamentul juridic şi una lui Rakel Fauke. De data asta primi telefon de la ea în ziua următoare. După ce o ascultă, Brandhaug îi spuse că ar fi împotriva codului diplomatic de comportament să

încerce să influențeze chestiunea, şi, în orice caz, nu ar fi înțelept să discute asta la telefon.

— După cum ştii, eu nu am copii, zise el. Dar după cum vorbeşti despre Oleg, cred că e un băiat extraordinar.

— Dacă l-ai fi cunoscut, ai... începu ea.

— Asta n-ar trebui să fie o problemă. Întâmplător am văzut la corespondență că locuieşti în Holmenkollveien, la o aruncătură de băț de Nordberg.

Observă ezitarea de la celălalt capăt al firului, dar simți că sosise vremea lui.

— Să zicem la ora nouă mâine-seară?

Urmă o lungă pauză înainte ca ea să răspundă.

— Un copil de şase ani nu mai e treaz la ora nouă.

Aşa că stabiliră ora şase. Oleg avea ochii căprui ca mama sa şi era un copil cuminte. Totuşi, pe Brandhaug îl deranjă că mama sa nu schimbă subiectul chemării în instanță, şi nici nu-l trimise pe Oleg la culcare. Aproape că ai fi bănuit că-l ține pe băiat ostatic pe canapea. Şi nu-i plăcea nici faptul că băiatul se holba la el. În cele din urmă, Brandhaug trebui să recunoască senin că Roma n-a fost construită într-o zi, dar mai încercă o dată în timp ce era pe trepte, gata să plece. O privise drept în ochi şi zisese: „Eşti nu doar o femeie frumoasă, Rakel, dar şi una foarte curajoasă. Aş vrea să ştii doar că îți port un profund respect”.

Nu fu sigur cum să-i interpreteze expresia feței, dar îşi asumă riscul cu orice preț şi se aplecă şi o sărută pe obraz. Reacția ei fu contradictorie. Zâmbi şi îi mulțumi pentru compliment, dar privirea îi era rece când adăugă:

„Îmi pare rău că v-am reținut atât, *Herr* Brandhaug. Cu siguranță că soția vă aşteaptă”.

Invitația lui fusese atât de clară, încât se hotărî să îi lase câteva zile de gândire, dar nu primi nici un telefon de la Rakel Fauke. Pe de altă parte, sosi o scrisoare de la Ambasada Rusiei, care cerea un răspuns, iar Brandhaug îşi dădu seama că întrebările lui dăduseră un nou avânt cazului Oleg Fauke-Gosev. Era regretabil, dar dacă tot se întâmplase aşa, nu văzu nici un motiv pentru care să nu exploateze această şansă. O sună imediat pe Rakel la POT şi o puse la curent cu ultimele noutăți ale cazului.

Câteva săptămâni mai târziu, era iar în casa de lemn din Holmenkollveien, care era mai mare şi chiar mai întunecată decât a lui. *A lor.* Ea părea mai relaxată în compania lui decât înainte. Mai mult, condusese conversația spre întrebări mai personale, şi nu i se păru aşa de ciudat când pomeni de relația dintre el şi soția lui care devenise platonică şi cât era de important ca uneori să mai uiți de rațiune şi să-ți asculți corpul şi inima. Apoi soneria sună, fiind întrerupți într-un moment nepotrivit. Rakel ieşi să răspundă şi se întoarse însoțită de un bărbat înalt, tuns scurt şi cu ochii injectați. Îl prezentă ca fiind un coleg de la POT. Cu siguranță că mai auzise numele acestuia, doar că nu-şi amintea când şi în ce context. Toată situația începu să-l enerveze. Nu-i plăcea că fusese întrerupt, că bărbatul era beat şi că se aşezase pe canapea holbându-se la el, la fel ca Oleg, fără să scoată un cuvânt. Dar cel mai mult îl deranja schimbarea lui Rakel, care se luminase la față, dădu fuga să facă o cafea şi râse din toată inima la

răspunsurile monosilabice ale acestuia de parcă spunea mari adevăruri. Iar vocea ei trădă un interes adevărat când refuză să-l lase să plece acasă cu propria maşină. Singurul lucru care mai spălă din păcatele bărbatului fu că se ridică brusc şi imediat auziră zgomotul maşinii, ceea ce putea însemna că bărbatul avea cel puțin bunul-simț de a se sinucide. Dar atmosfera fusese stricată definitiv şi, la scurt timp, Brandhaug stătea în propria maşină în drum spre casă. Atunci îşi aduse aminte de vechea ipoteză – că existau patru motive posibile pentru care bărbații hotărau că o femeie *trebuie* să fie a lor. Şi cel mai important e cel că tu ştii că ea doreşte pe altul.

Când îl sună a doua zi pe Kurt Meirik ca să-l întrebe cine e polițistul înalt şi blond, fu surprins la început, apoi începu să râdă. Pentru că era chiar persoana pe care o promovase şi o transferase la POT. Ironia sorții, bineînțeles. Când Brandhaug puse receptorul în furcă, se simțea deja mai bine. Se îndreptă pe coridor spre următoarea întâlnire, fluierând, şi ajunse în sala de conferințe în mai puțin de şaptezeci de secunde.

61

SEDIUL POLIȚIEI

27 aprilie 2000

Harry stătea în pragul uşii vechiului său birou, uitându-se la tânărul blond care stătea pe scaunul lui Ellen. Era atât de preocupat de calculator încât nu-l văzu pe Harry până când acesta nu tuşi.

— Deci tu eşti Halvorsen, nu?

— Da, zise tânărul uitându-se curios la el.

— De la Secția de Poliție din Steinkjer?

— Da.

— Harry Hole. Am lucrat în acest birou, doar că stăteam în celălalt scaun.

— E stricat.

Harry zâmbi.

— Mereu a fost stricat. Bjarne Moller te-a rugat să verifici câteva lucruri în legătură cu Ellen Gjelten?

— Câteva lucruri? protestă Halvorsen. Lucrez non-stop de trei zile.

Harry se aşeză în vechiul lui scaun, care fusese mutat la biroul lui Ellen.

— Ce-ai aflat, Halvorsen?

Halvorsen se încruntă.

— Stai liniştit, zise Harry. Eu am fost cel care a cerut informațiile. Întreabă-l pe Moller dacă vrei.

Halvorsen se lumină imediat la față.

— Aşa el Eşti Hole de la POT! Îmi cer scuze că mă prind mai greu. Un zâmbet îi cuprinse toată fața. Îmi aduc aminte de cazul din Australia. Cât a trecut de atunci?

— Ceva timp. După cum ziceam…

— A, da, lista! Puse mâna peste un teanc de hârtii. Ăştia sunt tipii care au fost aduşi la secție, au fost acuzați sau au fost condamnați pentru vătămare corporală gravă. Sunt peste o mie de nume. Partea asta a fost uşoară; problema e să aflăm care sunt raşi în cap. Nu scrie nimic despre asta. Ar putea lua săptămâni…

Harry se lăsă pe spatele scaunului.

— Ştiu. Dar cazierul precizează codurile armelor folosite. Verifică atunci codurile armelor şi vezi câți mai rămân.

— De fapt, chiar aveam de gând să-i propun asta lui Moller când am văzut câte nume sunt. Cei mai mulți au folosit cuțite, pistoale sau pumnii. În câteva ore o să am gata o listă nouă.

Harry se ridică.

— Bine, zise el. Nu ştiu ce interior am, dar mă găseşti în lista cu numerele de telefon. Şi data viitoare când ai o propunere bună de făcut, nu ezita. Nu sunt chiar aşa de deştepți aici în Oslo.

Halvorsen râse puțin cam nesigur.

62

POT

2 mai 2000

Plouase toată dimineața apoi soarele apăruse brusc şi, cât ai clipi, topi toți norii de pe cer. Harry stătea cu picioarele pe masă şi cu mâinile la ceafă, încercând să se amăgească singur că se gândeşte la puşca Marklin. Dar gândurile îi zburară afară, de-a lungul străzilor proaspăt spălate care acum emanau căldură, de-a lungul asfaltului umed şi a liniilor de tramvai, până sus, în vârful Holmenkollenului, la petele de zăpadă cenuşie care se mai găseau la adăpostul pădurii de molizi, acolo unde Rakel, Oleg şi cu el săriseră pe poteca noroioasă ca să evite băltoacele. Harry îşi amintea vag că făcea asemenea plimbări duminica atunci când era de vârsta lui Oleg. Dacă făceau plimbări mai lungi, iar el şi Sis rămâneau în urmă, tatăl lor le punea bucățele de ciocolată pe ramurile mai joase. Sis încă mai credea că ciocolata *Kvikklunsj* creşte în copaci.

Oleg nu vorbise prea mult cu Harry la primele două vizite. Dar nu era nici o problemă. Nici Harry nu ştia ce să-i spună lui Oleg. Această stânjeneală se mai risipise când Harry descoperise că avea Tetris pe Gameboy. Lăsând la o parte mila şi ruşinea, Harry jucase şi îl învinsese pe puştiul de şase ani cu peste 40 000 de

puncte. După asta, Oleg începuse să-i pună întrebări despre serviciu, să-l întrebe de ce zăpada e albă şi alte lucruri asemănătoare care îi fac pe bărbații în toată firea să se încrunte şi să se concentreze atât de tare, încât uită de stânjeneală. Cu o duminică în urmă, Oleg văzuse un iepure în haina lui de iarnă şi fugise înainte, lăsându-l pe Harry să o ia pe Rakel de mână. Mâna ei era rece pe partea exterioară şi caldă în interior. Îşi întorsese capul şi îi zâmbise legănându-şi mâinile în sus şi în jos, ca şi când ar fi spus: „Ne jucăm doar, nu e ceva adevărat”. El observase că devenea încordată când se apropiau oameni şi îi dăduse drumul. După asta, băuseră cacao pe dealul Frogner, şi Oleg întrebase de ce e primăvară.

O invitase pe Rakel la masă. Era a doua oară. Prima oară îi spusese că o să se gândească, iar apoi îl sunase să-i spună că nu. Şi de data asta îi spusese că o să se gândească, dar cel puțin nu-l refuzase. Nu încă.

Sună telefonul. Era Halvorsen. Părea somnoros.

— Am verificat 70 dintre cei 110 suspecți de a fi folosit armă în vătămări corporale grave, zise el. Până acum am opt raşi în cap.

— Cum ai aflat asta?

— I-am sunat. E uimitor cât de mulți dintre ei sunt acasă la patru dimineața.

Halvorsen râse un pic nesigur când Harry nu zise nimic la celălalt capăt al firului.

— I-ai sunat pe fiecare în parte?

— Bineînțeles, zise Halvorsen. Sau pe mobil. E uimitor câți dintre ei au…

Harry îl întrerupse:

— Şi i-ai rugat pe aceşti infractori să se descrie pentru dosarul poliției?

— Nu chiar. Am spus că urmărim un suspect cu păr lung şi roşcat şi i-am întrebat dacă s-au vopsit recent, zise Halvorsen.

— Nu înțeleg.

— Dacă te-ai fi ras pe cap, ce ai răspunde?

— Hm, zise Harry. E clar că sunt ceva tipi deştepți la Steinkjer.

Acelaşi râs nervos.

— Trimite-mi lista prin fax.

— Ți-o trimit de îndată ce mă întorc.

— De unde?

— Când am ajuns aici, unul dintre polițişti mă aştepta. Dorea să-i arăt datele cazului la care lucrez. Trebuie că e ceva urgent.

— Credeam că se ocupă Criminalistica de cazul Gjelten.

— Se vede treaba că nu.

— Cum îl cheamă?

— Cred că îl cheamă Vole sau ceva de genul ăsta, răspunse Halvorsen.

— Nu există nici un Vole la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Poate Waaler?

— Da, aşa e, zise Halvorsen şi adăugă puțin jenat. Sunt aşa de multe nume noi…

Harry simți impulsul de a-i trage o înjurătură tânărului polițist care permitea accesul la informații legate de caz oamenilor ale căror nume nici nu le ştia,

dar nu era momentul să fie aspru cu el. Flăcăul stătea treaz de trei nopți la rând şi probabil că abia se mai ținea pe picioare.

— Ai făcut o treabă bună, zise Harry şi dădu să pună telefonul în furcă.

— Stai! Numărul tău de fax?

Harry se uită iar țintă pe geam. Norii începuseră să se adune din nou deasupra crestelor munților Ekeberg.

— Îl găseşti în lista cu telefoane.

Telefonul sună chiar în clipa în care închise. Era Meirik, care îi ceru să vină la el în birou *imediat.*

— Cum merge cu raportul despre neonazişti? întrebă el de îndată ce-l văzu pe Harry în pragul uşii.

— Prost, zise Harry afundându-se în fotoliu.

În tabloul de deasupra capului lui Meirik, regele şi regina Norvegiei se uitau la el.

— Mi s-a blocat litera E de pe tastatură, adăugă Harry.

Meirik se sili să zâmbească, la fel ca bărbatul din tablou, şi îi spuse lui Harry s-o lase baltă cu raportul deocamdată.

— Vreau să faci altceva. Tocmai m-a sunat purtătorul de cuvânt al sindicatelor. Jumătate din liderii de sindicat au primit astăzi amenințări cu moartea prin fax. Semnate 88, prescurtarea de la *Heil Hitler.* Nu e prima oară, dar de data asta a aflat şi presa. Deja au început să ne dea telefoane. Am reuşit să aflăm că amenințările au fost trimise de la un fax public din Klippan. Din cauza asta trebuie să luăm în serios amenințările.

— Klippan?

— O localitate mică la cinci kilometri est de Helsingborg. Şaisprezece mii de locuitori şi cel mai periculos cuibar de nazişti din Suedia. O să găseşti acolo familii care au tradiție nazistă din 1930. Unii neonazişti norvegieni merg acolo în pelerinaj pentru a vedea şi a învăța. Vreau să-ți faci valiza, Harry, şi s-o umpli bine.

Harry avu un presentiment neplăcut.

— Te trimitem acolo să faci nişte cercetări sub acoperire, Harry. Trebuie să te infiltrezi în rețeaua locală. O să punem la punct, încetul cu încetul, ce meserie şi ce identitate ai şi alte detalii. Să fii pregătit să stai ceva timp acolo. Colegii suedezi deja ți-au aranjat unde să stai.

— Sub acoperire, repetă Harry. Nu-şi putea crede urechilor. Nu am habar de spionaj, Meirik. Sunt detectiv. Sau ai uitat?

Zâmbetul lui Meirik începuse să devină amenințător.

— O să înveți repede, Harry. Nu e o problemă. Ia-o ca pe o experiență interesantă şi folositoare.

— Cât timp?

— Câteva luni. Maximum şase.

— Şase? țipă Harry.

— Gândeşte pozitiv, Harry. Nu ai familie, nu ai...

— Cine mai face parte din echipă?

Meirik dădu din cap.

— Fără echipă. Eşti pe cont propriu. Aşa pare mai plauzibil. Îmi raportezi direct mie.

Harry îşi frecă bărbia.

— De ce eu, Meirik? Ai un întreg departament de

experți în tehnici de infiltrare şi extremă dreapta.

— Există un început pentru orice.

— Şi cum rămâne cu puşca Marklin? M-a condus la un bătrân nazist, iar acum mai sunt şi amenințările astea semnate *Heil Hitler.* Nu e mai bine să-mi continui munca aici?

— Am hotărât deja, Harry.

Meirik nu se mai deranjă să zâmbească.

Ceva puțea. Harry simțea mirosul de la distanță, dar nu ştia nici ce e, nici de unde vine. Se ridică şi Meirik îl urmă.

— Pleci la începutul săptămânii, zise Meirik. Îi întinse mâna.

Harry realiză că era un gest ciudat şi lui Meirik păru că-i trece acelaşi gând prin cap – avea pe chip o expresie care indica asta. Dar acum era prea târziu. Mâna atârna neajutorată în aer, cu degetele îndepărtate, iar Harry o strânse repede pentru a scăpa de situația jenantă.

În timp ce Harry trecu pe lângă Linda la recepție, ea îl strigă să-i spună că avea un fax în căsuța poştală pe care Harry îl ridică în drum. Era lista Halvorsen. Se uită peste lista de nume în timp ce abia mergea pe coridor, încercând să se gândească firesc care parte din el va beneficia de cele şase luni de socializare cu neonaziştii în vreo văgăună din sudul Suediei. Nu acea parte din el care încerca să stea treează. Nu acea parte din el care aştepta răspunsul lui Rakel la invitația la cină. Şi în nici un caz partea care încerca să-l găsească pe ucigaşul lui Ellen. Se opri din mers.

Ultimul nume…

Nu avea de ce să fie mirat să regăsească pe listă vechi cunoştinţe, dar cu acesta era altceva. Era sunetul pe care îl auzise când îşi curăţase pistolul Smith & Wesson, iar apoi îl reasamblase. Sunetul fin care îl anunţa că părţile se uneau.

În câteva secunde ajunse în birou şi îi dădu telefon lui Halvorsen. Halvorsen îşi notă întrebările şi îi promise să-l sune de îndată ce avea ceva.

Harry se lăsă pe spate. Îşi auzea bătăile inimii. În general, nu era punctul lui forte să pună cap la cap bucăţi de informaţii care nu păreau să aibă ceva în comun. Trebuie să fi fost un moment de inspiraţie. Când Halvorsen îl sună un sfert de oră mai târziu, lui Harry i se păru că trecuseră ore întregi.

— Aşa e, zise Halvorsen. Una dintre urmele de gheată pe care cei care au cercetat locul crimei au găsit-o pe alee aparţine unei ghete militare, mărimea 45. Au putut să identifice şi marca, pentru că ghetele care au lăsat urma erau aproape noi.

— Şi ştii cine poartă ghete militare?

— Da, sunt certificate de NATO. Sunt destui cei care şi le comandă, mai ales în Steinkjer. Am văzut şi câţiva fanatici englezi ai fotbalului care le purtau.

— Da. Capete rase. Băieţi cu ghete. Neonazişti. Ai găsit vreo fotografie?

— Patru. Două de la o adunare a comunităţii Aker şi două de la o demonstraţie, din afara oraşului Blitz, la Centrul Tineretului, în 1992.

— Poartă capelă în vreuna dintre ele?

— Da, în cea făcută la Aker.

— Capelă soldăţească?

— Să verific.

Harry auzea respiraţia lui Halvorsen în membrana microfonului. Zise în gând o rugăciune.

— Pare a fi o beretă, zise Halvorsen.

— Eşti sigur? îl întrebă Harry, fără să încerce să-şi ascundă dezamăgirea.

Halvorsen era foarte sigur şi Harry trase o înjurătură cu voce tare.

— Poate ne pot fi de vreun folos ghetele? sugeră Halvorsen precaut.

— Ucigaşul le-a aruncat cu siguranţă, în afară de cazul în care nu e un idiot. Şi faptul că a dat cu piciorul peste urmele din zăpadă ne arată că nu e.

Harry era nehotărât. Avu iar această senzaţie, această siguranţă subită că ştie cine e ucigaşul şi că ştie că e periculos. Periculos pentru că te făcea să respingi îndoielile sâcâitoare şi vocile subţiri care îţi şopteau lucruri contradictorii, care îţi spuneau că totuşi tabloul nu era perfect. Îndoielile sunt precum apa rece, şi nu îţi doreşti apă rece când eşti pe punctul de a prinde un criminal. Da, Harry mai fusese sigur pe el şi înainte. Şi se înşelase.

Halvorsen vorbi:

— Militarii din Steinkler şi-au cumpărat ghetele direct din America, aşa că e imposibil să fie multe locuri unde sunt vândute. Şi dacă aceste ghete erau aproape noi…

Harry îşi dădu imediat seama unde bate.

— Bine, Halvorsen. Află cine le depozitează. Începe cu

locurile în care vând efecte militare. După asta, du-te şi arată fotografia, întreabă dacă-şi aminteşte cineva că a vândut recent o pereche de ghete.

— Harry… eu…

— Da, ştiu. O să lămuresc totul mai întâi cu Moller.

Harry ştia că şansele de a găsi un vânzător care să-şi amintească toţi clienţii cărora le vânduse ghete erau minime. Şansele creşteau, desigur, atunci când clientul avea tatuat pe gât *Sieg Heil*, dar, în orice caz, Halvorsen ar putea la fel de bine să afle că 90 la sută din investigarea unei crime se desfăşoară în locul greşit. Şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate îi ascultă toate argumentele şi când acesta termină, îşi drese glasul.

— E bine să aflu că tu şi Waaler sunteţi în sfârşit de acord asupra unui lucru.

— Da?

— M-a sunat acum o oră şi mi-a spus aproape exact ce mi-ai spus şi tu. I-am dat permisiunea să-l aducă pe Sverre Olsen la un interogatoriu.

— Uau.

— Într-adevăr.

Harry nu era sigur ce să facă. Aşa că, atunci când Moller îl întrebă dacă mai are ceva de adăugat, Harry bâigui un „la revedere” şi închise telefonul. Se uită afară pe geam. Se apropia ora de vârf pe bulevardul Schweigaards. Alese un bărbat în haină gri şi pălărie demodată şi îl urmări cu privirea până ce dispăru din raza vizuală. Harry simţi că pulsul îi revenea la normal. Klippan. Aproape că uitase, dar acum revenise ca o

mahmureală. Se întrebă dacă să o sune la numărul de interior pe Rakel, dar respinse imediat ideea.

Apoi se întâmplă ceva ciudat.

În marginea câmpului său vizual, dincolo de fereastră, îi atrase atenția o mişcare. La început nu-şi putu da seama ce era; vedea doar cum se apropie. Deschise gura, dar cuvântul, strigătul sau orice încerca creierul său să formuleze, nu-i mai ieşi pe gură. Se auzi o bufnitură, sticla ferestrei vibră uşor, iar el se uită la peticul ud unde era înfiptă o pană cenuşie, care tremura în adierea vântului de primăvară. Nu se mişcă. Apoi îşi înşfăcă haina şi țâşni spre lift.

63

KROKLIVEIEN, BJERKE

2 mai 2000

Sverre Olsen dădu radioul mai tare. Frunzări ultimul număr dintr-o revistă pentru femei a mamei sale în timp ce ascultă vorbindu-se la radio despre scrisorile de amenințare primite de liderii sindicali. Jgheabul aflat chiar deasupra ferestrei sufrageriei încă mai picura. Râse. Amenințările sunau precum un număr al lui Roy Kvinset. Să sperăm că de data asta nu vor fi atâtea greşeli de ortografie.

Se uită la ceas. În această după-amiază, mesele din localul lui Herbert vor fi pline. Era falit, dar reparase săptămâna asta vechiul aspirator Wilfa, aşa că poate că mama o să-i împrumute o sută. Să-l ia dracul pe Prinț! Trecuseră două săptămâni de când îi promisese lui Sverre că îi va da banii „în câteva zile”. Între timp, câțiva băieți cărora le datora bani începuseră să folosească un ton amenințător şi neplăcut. Şi ce era mai rău, masa lui de la Herbert fusese confiscată de altcineva. Atacul de la Dennis Kebab va fi dat în curând uitării.

Ultima dată când fusese la Herbert, simțise o dorință irezistibilă de a se ridica şi de striga că el a fost cel care o omorâse pe târfa de polițistă la Grunerlokka. După lovitura finală, sângele țâşnise ca dintr-un izvor. Murise

țipând. Nu ar fi considerat necesar să spună că nu ştiuse că e polițistă. Sau că vederea sângelui aproape că-l făcuse să verse.

Să-l ia dracul pe Prinț! Ştiuse de la bun început că era polițistă.

Sverre îşi câştigase banii. Nimeni nu putea să nege asta, dar ce putea să facă? După cele întâmplate, Prințul îi interzisese să-l sune. Ca o măsură de precauție, până când se mai potoleau lucrurile.

Balamalele porții de afară scârțâiră. Sverre se ridică în picioare, închise radioul şi se grăbi spre hol. În timp ce urca scările, auzi paşii mamei sale pe pietrişul din curte. Apoi ajunse în camera lui şi auzi cheile zăngănind în yală. În timp ce ea era la parter, el stătea în mijlocul camerei şi se studia în oglindă. Îşi trecu mâna peste țeastă şi simți țepii milimetrici mângâindu-i mâna ca o perie. Se hotărâse. Chiar dacă primea cele patruzeci de mii, îşi va lua o slujbă. Se săturase să stea acasă şi, ca să spună adevărul, se săturase şi de tovarăşii de la Herbert. Sătul să-şi piardă vremea cu oamenii care nu aveau nici o direcție. Urmase un curs la colegiul tehnic şi se pricepea să repare aparate electrice. Mulți electricieni aveau nevoie de ucenici şi de ajutoare. În câteva săptămâni îi va creşte păr pe tatuajul *Sieg Heil* de pe ceafă.

Părul, da. Îşi aduse brusc aminte de telefonul pe care îl primise în timpul nopții şi de polițistul cu accent de Trondheim care îl întrebase despre părul roşu! Când se trezise dimineața, îşi imaginase că totul fusese doar un vis, până când mama sa îl întrebase la micul dejun ce fel

de om sună la patru dimineața.

Sverre își mută atenția de la oglindă la perete. Poza Fuhrerului, postere cu formația Burzum, steagul cu svastica, Crucea de Fier şi posterul Sânge şi Onoare care era o copie a unui vechi afiş de propagandistic a lui Joseph Goebbels. Pentru prima oară i se păru că avea o cameră de băiat. Dacă înlocuiai drapelul Rezistenței Suedeze Arienii Albi cu o eşarfă a echipei Manchester United şi poza lui Heinrich Himmler cu cea a lui David Beckham, ai fi crezut că e camera unui adolescent.

— Sverre! Era mama sa.

Închise ochii.

— Sverre!

Nu dispărea. Nu dispărea niciodată.

— Da! țipă el aşa de tare încât țipătul îi umplu capul.

— E cineva care vrea să vorbească acum cu tine.

Aici? Cu el? Sverre deschise ochii şi se privi nehotărât în oglindă. Nu venea nimeni aici. Din câte ştia el, nimeni nu ştia măcar că locuieşte aici. Inima începu să-i bată mai repede. Să fie oare iar polițistul cu accent de Trondheim?

Se îndreptă spre uşa dormitorului când aceasta se deschise.

— Salut, Olsen.

Pentru că soarele primăvăratic abia răsărise şi strălucea prin fereastra de pe palier, nu văzu decât o siluetă care stătea în uşă. Dar ştia foarte bine a cui era vocea.

— Nu te bucuri să mă vezi? întrebă Prințul, închizând uşa după el. Se uită cercetător la pereți. Ai un loc pe

cinste aici.

— De ce te-a lăsat să...?

— I-am arătat mamei tale asta.

Prinţul flutură o legitimaţie cu stema aurie a Norvegiei pe un fundal albastru. Pe cealaltă parte scria POLIŢIA.

— La dracu'! zise Sverre înghiţind în sec. E adevărată?

— Cine ştie? Relaxează-te, Olsen. Stai jos.

Prinţul arătă spre pat, iar el se aşeză invers pe scaunul de la birou.

— Ce faci aici? întrebă Olsen.

— Tu ce crezi? Îi zâmbi larg lui Sverre care stătea pe marginea patului. A sosit ziua să ne reglăm conturile.

— Să ne reglăm conturile?

Sverre încă nu-şi revenise complet. De unde ştia Prinţul unde locuia? Şi legitimaţia de poliţist. Privindu-l, lui Sverre îi veni ideea că Prinţul putea foarte bine să fie poliţist – părul îngrijit, privirea rece, faţa bronzată la solar şi corpul bine lucrat, jacheta scurtă din piele neagră şi moale şi blugii. Ciudat că nu observase mai înainte.

— Da, zise Prinţul încă zâmbind. A sosit ziua să ne reglăm conturile. Scoase un plic din buzunarul de la piept şi îl dădu lui Sverre.

— Era vremea, zise Sverre, zâmbind nervos şi vârându-şi degetele în plic. Ce e asta? întrebă el, scoţând o foaie A4 împăturită.

— E o listă cu opt persoane pe care cei de la Combaterea Crimei Organizate le vor vizita în curând şi

de la care, cu siguranță, vor recolta sânge pentru a fi trimis la testul ADN ca să afle ale cui sunt bucățile de piele găsite pe fesul tău la scena crimei.

— Fesul meu? N-ai zis că l-ai găsit la tine în maşină şi l-ai ars?

Sverre se uită cuprins de groază cum Prințul dădea din cap în semn de regret.

— Se pare că m-am întors la scena crimei. Doi tineri aşteptau îngroziți poliția. Probabil că „am pierdut” fesul în zăpadă, la câțiva metri de corp.

Sverre îşi duse de mai multe ori mâinile la cap.

— Pari uimit, Olsen?

Sverre dădu din cap şi încercă să zâmbească, dar colțurile buzelor nu părea să-l asculte.

— Vrei să-ți explic?

Sverre dădu iar din cap.

— Atunci când un ofițer de poliție e omorât, cazul are prioritate până când ucigaşul e prins, indiferent cât timp ia acest lucru. Nu scrie asta în nici un regulament, dar când victima e dintre noi, nu se mai pun întrebări legate de resurse. Asta e problema atunci când ucizi un ofițer de poliție – detectivii nu renunță până când au găsit… – arătă spre Sverre – … vinovatul. E doar o chestiune de timp – aşa că mi-am luat libertatea de a da detectivilor o mână de ajutor ca să nu dureze prea mult.

— Dar…

— Poate te întrebi de ce i-am ajutat pe polițişti să te găsească când şansele sunt ca tu să mă denunți pentru a ți se reduce pedeapsa?

Sverre înghiți în sec. Încercă să gândească, dar era

prea mult şi totul era blocat.

— Înțeleg că e o situație dificilă, zise Prințul plimbând un deget pe o imitație a Crucii de Fier ce atârna într-un cui pe perete. Bineînțeles că aş fi putut să te împuşc chiar după crimă. Dar atunci poliția şi-ar fi dat seama că lucrezi împreună cu cineva şi că încerci să le acoperi urmele şi ar fi continuat vânătoarea.

Scoase lanțul din cui şi şi-l puse la gât peste jacheta din piele.

— O altă variantă era „să rezolv" singur cazul, să te împuşc în timp ce te arestam şi să fac să pară că te-ai opus arestării. Problema e că ar părea dubios de deştept ca o singură persoană să rezolve cazul de una singură. Oamenii ar intra la idei, mai ales că eu am fost ultima persoană care am văzut-o pe Ellen Gjelten în viață.

Se opri şi râse.

— Nu fi aşa de înspăimântat, Olsen! Îți spun că astea sunt alternativele pe care le-am respins. Ce am făcut a fost să stau pe margine, să mă interesez de mersul anchetei şi să-i privesc cum se apropie de tine. Planul a fost să intervin atunci când se apropiau, să preiau ştafeta şi să fac eu ultimul pas. Apropo, un polițist de doi bani care lucrează la POT ți-a dat de urmă.

— Eşti… polițist?

— Mi se potriveşte? Prințul arăta înspre Crucea de Fier. Nu, la naiba cu ea. Sunt soldat ca şi tine, Olsen. O corabie trebuie să aibă pereți rezistenți la apă, altfel cea mai mică crăpătură va scufunda vasul. Ştii ce-ar însemna dacă mi-aş dezvălui identitatea în fața ta?

Gura şi gâtul lui Sverre erau atât de uscate încât nu

mai putea înghiți. Îi era foarte teamă. Teamă pentru viața sa.

— Ar însemna că n-aş putea să te las să părăseşti în viață această încăpere. Înțelegi?

— Da. Vocea lui Sverre era răguşită. B-banii mei…

Prințul duse mâna la jachetă şi scoase un pistol.

— Stai liniştit.

Se duse la pat, se aşeză lângă Sverre şi, ținând pistolul cu amândouă mâinile, arătă spre uşă.

— E un Glock, cel mai sigur pistol din lume. L-am primit ieri din Germania. Numărul producătorului a fost şters. Valoarea lui e de aproape opt mii de coroane. Consideră-l ca fiind prima rată.

Sverre sări în sus în timp ce Prințul apăsă pe trăgaci. Se holbă cu ochii larg deschişi la gaura mică din uşă. Praful dansa în lumina soarelui care străpungea încăperea ca un laser.

— Pipăie-l, zise Prințul aruncându-i pistolul în poală. Ține-l bine. Are un echilibru perfect, nu-i aşa?

Sverrre apucă pistolul fără tragere de inimă. Simțea că-l trec toate transpirațiile. „E o gaură în tavan.” Era tot ce putea să gândească. Şi că pistolul mai făcuse o gaură, iar ei tot nu vorbiseră cu un constructor. Apoi se întâmplă ceea ce era de aşteptat. Închise ochii.

— Sverre!

„Vocea ei sună de parcă s-ar îneca.” Strânse pistolul. „Mereu sună de parcă s-ar îneca.” Apoi deschise iar ochii şi-l văzu pe Prinț întorcându-se încet dinspre uşă. Îşi legănă brațele; amândouă mâinile țineau un revolver negru strălucitor Smith & Wesson.

— Sverre!

Pistolul scuipă o flacără galbenă. O văzu stând în capul scărilor. Apoi glonțul îl lovi, trecu prin partea de sus a capului, şi ieşi prin spate, luând cu el *Heil* de la tatuajul *Sieg Heil,* intră prin perete înainte să se oprească în spatele zidului exterior. Dar când ajunse acolo, Sverre era deja mort.

64

KROKLIVEIEN

2 mai 2000

Harry îşi pusese într-un termos cafea de la cineva din echipajul de investigare a locului crimei. Stătea în fața casei mici şi urâte din Krokliveien, în Bjerke, uitându-se la un polițist urcat pe o scară care marca gaura din tavan prin care ieşise glonțul. Curioşii începuseră deja să se adune şi, pentru siguranță, poliția înconjurase perimetrul din jurul casei cu bandă galbenă. Bărbatul de pe scară stătea în lumina soarelui, dar casa se afla pe un teren mai jos şi era deja frig acolo unde se afla Harry.

— Deci ai sosit imediat după ce s-a întâmplat? auzi Harry o voce în spatele lui.

Se întoarse. Era Bjarne Moller. Nu prea era de văzut la locul crimelor, dar Harry auzise pe mai mulți spunând că fusese un detectiv bun. Unii chiar spuneau că ar fi trebuit să i se permită să facă asta în continuare. Harry îi oferi nişte cafea, dar Moller clătină din cap.

— Da, cred că am ajuns la patru-cinci minute după, zise Harry. Cine ți-a spus?

— Cei de la centrală. Au spus că ai sunat şi ai cerut ajutoare după ce Waaler a anunțat focul de armă.

Harry arătă din cap spre maşina roşie sport din fața porții.

— Când am sosit, am văzut maşina Jap a lui Waaler. Ştiam că va veni aici, aşa că nu m-am mirat. Dar când m-am dat jos din maşină, am auzit un zgomot îngrozitor. La început am crezut că era vreun câine din vecini. În timp ce mergeam pe aleea pietruită, mi-am dat seama totuşi că venea din casă şi că nu era un câine. Era un zgomot uman. N-am mai aşteptat şi am sunat după ajutoare la Secția de poliție din Okern.

— Era mama lui?

Harry dădu din cap.

— Era isterizată complet. Le-a luat aproape o jumătate de oră să o calmeze şi să o facă să spună ceva coerent. Weber mai vorbeşte şi acum cu ea, în sufragerie.

— Bunul şi sensibilul Weber?

— E un tip în regulă. Ştiu că la birou e un bătrân posac, dar se pricepe la oameni în asemenea situații.

— Ştiu. Glumeam doar. Cum e cu Waaler?

Harry dădu din umeri.

— Ştiu, zise Moller. E un tip stăpân pe el. Asta e bine. Hai să intrăm. Şi să aruncăm o privire.

— Am fost deja.

— Atunci fă-mi şi mie turul casei.

Urcară la primul etaj în timp ce Moller mormăi un salut înspre colegii pe care nu-i mai văzuse de o grămadă de timp.

Dormitorul era plin de specialişti de la echipa de investigații la locul crimei şi se tot auzeau blițuri. Patul era acoperit cu un plastic negru, pe care fusese desenat conturul unui corp.

Moller se uită pe pereți.

— Dumnezeule, şopti el.

— Sverre Olsen nu a votat cu socialiştii, zise Harry.

— Să nu atingi nimic, Bjarne! strigă un inspector pe care Harry îl recunoscu de la Medicină legală. Ştii ce s-a întâmplat ultima oară.

Moller părea că ştie; în orice caz, râse binedispus.

— Sverre Olsen stătea pe pat când a intrat Waaler, zise Harry. După spusele lui Waaler, stătea lângă uşă şi l-a întrebat pe Olsen despre noaptea când a fost ucisă Ellen. Olsen s-a prefăcut că nu-şi aminteşte data, aşa că Waaler i-a mai pus nişte întrebări şi a devenit treptat limpede că Olsen nu avea alibi. După spusele lui Waaler, acesta i-a cerut lui Olsen să vină cu el la secție să dea o declarație, şi în acest moment Olsen a luat brusc pistolul pe care probabil că-l ținuse ascuns sub pernă. A tras, iar glonțul i-a trecut pe deasupra umărului prin uşă – uite gaura – şi prin tavanul din hol. După spusele lui Waaler, acesta a scos pistolul din dotare şi l-a doborât pe Olsen înainte ca acesta să apuce să mai tragă.

— Reacții bune. Şi am auzit că şi împuşcătura a fost precisă.

— Direct în frunte, zise Harry.

— Asta nu-i deloc ciudat. Waaler a obținut punctaj maxim la testul de tir de astă-toamnă.

— Uiți ce rezultate am avut eu, zise Harry sec.

— Cum merge treaba, Ronald? strigă Moller, întorcându-se spre inspectorul îmbrăcat în alb.

— Merge strună, trebuie să recunosc. Inspectorul se

ridică şi îşi îndreptă spatele gemând. Am găsit glonțul care l-a ucis pe Olsen în spatele plăcii de ciment de aici. Cel care a intrat prin uşă a ajuns până în tavan. O să vedem dacă îl putem găsi şi pe acela ca să aibă cu ce să se joace mâine băieții de la Balistică. În orice caz, unghiurile se potrivesc.

— Mda. Mulțumesc.

— N-ai pentru ce. Apropo, ce mai face soția ta?

Moller îi spuse ce mai face soția lui, dar nu-l întrebă şi el la rândul lui ce-i mai face soția, pentru că, după câte ştia Harry, nu era însurat. Anul trecut, patru băieți de la Medicină legală se despărțiseră de soțiile lor în aceeaşi lună. Glumiseră la cantină că era probabil din cauza mirosului de la cadavre.

Îl văzură pe Weber afară din casă. Stătea singur cu o ceaşcă de cafea în mână, privindu-l pe bărbatul de pe scară.

— Cum a mers treaba, Weber? îl întrebă Moller.

Weber se uită la ei de parcă ar fi verificat dacă avea rost să se deranjeze să le răspundă.

— Nu o să ne facă probleme, zise el, uitându-se iar în sus la bărbatul de pe scară. Bineînțeles că a zis că nu înțelege pentru că fiul ei ura să vadă sânge şi aşa mai departe, dar nu o să avem probleme în ceea ce priveşte faptele propriu-zise care s-au întâmplat aici.

— Hm. Moller îl luă de braț pe Harry. Hai să ne plimbăm puțin.

O luară pe stradă. Era o zonă cu case şi grădini mici şi cu blocuri în capăt. Nişte copii trecură pedalând pe lângă ei, cu fețele roşii de efort, îndreptându-se spre

maşinile de poliție cu girofaruri albastre. Moller aşteptă să se îndepărteze de locul în care ceilalți l-ar fi putut auzi.

— Nu pari prea bucuros că l-am prins pe ucigaşul lui Ellen.

— Depinde la ce te referi când zici fericit. În primul rând, nu ştim încă dacă e Sverre Olsen. Testele ADN…

— Testele ADN vor demonstra că el este. Care-i problema, Harry?

— Nu e nimic, şefu'.

Moller se opri.

— Oare? Moller arătă spre casă. E pentru că tu crezi că Olsen a scăpat prea uşor cu un glonț?

— Ți-am zis că nu-i nimic! zise Harry cu o îndârjire bruscă.

— Spune care-i problema! strigă Moller la el.

— Cred doar că e al naibii de ciudat.

Moller se încruntă.

— Ce e ciudat?

— Un polițist cu experiența lui Waaler… rosti Harry încet. Vorbea rar, accentuând fiecare cuvânt… să se hotărască să acționeze de unul singur pentru a interoga şi posibil a aresta un suspect. Asta încalcă toate regulile scrise şi nescrise.

— Deci care e ideea ta? Că Tom Waaler a provocat situația asta? Crezi că l-a făcut pe Olsen să ia pistolul ca să poată răzbuna astfel uciderea lui Ellen? Asta e? De asta tot ziceai „după spusele lui Waaler”, de parcă noi, polițiştii, nu am avea încredere în ce spune un coleg? În timp ce jumătate din cei de la echipa de investigații

asculta?

Se priviră unul pe celălalt. Moller era aproape la fel de înalt ca Harry.

— Zic doar că e al naibii de ciudat, spuse Harry întorcându-se. Doar asta.

— Ajunge, Harry! Nu ştiu ce te-a făcut să vii aici după Waaler sau dacă bănuiai că se va întâmpla ceva, ştiu doar că nu mai vreau să aud. Nu vreau să mai aud nici un alt cuvânt afurisit insinuant. M-ai înțeles?

Privirea lui Harry era ațintită spre casa galbenă a familiei Olsen. Era mai mică decât celelalte case şi nu avea acelaşi gard viu înalt în jur ca celelalte de pe stradă. Celelalte garduri făceau ca această casă îmbrăcată în plăci de ciment să pară vulnerabilă. Celelalte case păreau că o disprețuiesc pe aceasta. Mirosea a foc şi vântul aduse cu el vocea metalică şi îndepărtată a comentatorului cursei de cai.

Harry dădu din umeri.

— Scuze… eu… ştii tu.

Moller îi puse o mână pe umăr.

— A fost cea mai bună. Ştiu asta, Harry.

65

LA SCHRODER

2 mai 2000

Bătrânul citea *Aftenposten.* Era concentrat adânc în studiul formularului pentru cursele de cai când atenția îi fu atrasă de chelnerița care stătea lângă masa lui.

— Bună, zise ea punându-i în față un pahar mare.

Ca de obicei, nu răspunse, o studie doar în timp ce ea îi număra restul. N-ar fi putut să-i spună vârsta cu exactitate, dar probabil undeva între treizeci şi cinci şi patruzeci. Şi arăta de parcă anii fuseseră la fel de duri cu ea precum clientela pe care o servea. Avea însă un zâmbet plăcut. Putea da pe gât vreo două pahare. Plecă, iar el luă prima înghițitură de bere în timp ce îşi făcu ochii roată prin încăpere.

Se uită la ceas. Apoi se ridică, se duse la telefoanele cu fise din spate, introduse trei monede de o coroană, formă numărul şi aşteptă. După ce sună de trei ori, răspunse.

— Juul.

— Signe?

— Da.

Îşi dădu seama din vocea ei că era cu adevărat înspăimântată, ştia cine sună. Era a şasea oară, aşa că probabil îşi dăduse seama de frecvența telefoanelor şi

ştia că va suna astăzi.

— Sunt Daniel, zise el.

— Cine? Ce vrei? Respirația ei era accelerată.

— Ți-am spus că sunt Daniel. Vreau doar să repeți ce ai spus cu ani în urmă. Îți aminteşti?

— Te rog, încetează. Daniel e mort.

— Până când moartea ne va despărți, Signe. Până când *moartea* ne va despărți.

— O să sun la poliție.

El închise. Apoi îşi luă haina şi pălăria şi ieşi în lumina soarelui. Apăruseră primii muguri în parcul Sankthanshaugen. De acum nu mai era mult timp.

66

CINA

5 mai 2000

Râsul lui Rakel străpunse bâzâitul constant de voci, de tacâmuri şi de ospătari grăbiți din restaurantul plin.

— … şi aproape că m-am speriat când am văzut că am un mesaj pe robot, zise Harry. Ştii beculețul ăla care clipeşte. Şi apoi vocea ta autoritară. Coborî glasul:

„Aici Rakel. Luăm cina vineri la opt. Nu uita, costum şi portofel.” Helge a fost extrem de speriat. A trebuit să-i dau grămezi de mei ca să-l calmez.

— Nu am zis asta! protestă ea printre hohote de râs.

— Ceva asemănător.

— Nu, nu-i adevărat! Şi a fost vina ta. Era mesajul pe care îl aveai în robot.

Încercă să spună pe acelaşi ton:

— „Sunt Hole. Vorbeşte-mi.” Sună aşa de… de…

— Gen Harry?

— Exact.

Fusese o cină perfectă, o seară perfectă, iar acum sosise vremea să distrugă totul.

— Am primit un ordin de la Meirik. Trebuie să plec în Suedia într-o misiune sub acoperire, zise el jucându-se cu un pahar de apă Farris. Şase luni. Plec la începutul săptămânii.

— Aha.

El fu surprins că nu văzu nici o reacție pe fața ei.

— I-am sunat astăzi pe Sis şi pe tata şi i-am anunțat, continuă el. Tata mi-a vorbit. Chiar mi-a urat noroc.

— Drăguț. Îi zâmbi şi se uită în meniu la deserturi. Lui Oleg îi va fi dor de tine, zise ea încet.

El o privi, dar ea nu se uită la el.

— Dar ție? o întrebă el.

Ea zâmbi ironic.

— Au Banana Split à la Szechuan, zise ea.

— Comandă două.

— Şi mie o să-mi fie dor de tine, spuse ea cu privirea țintită pe meniu.

— Cât de mult?

Ea dădu din umeri.

El repetă întrebarea. Şi o privi cum respiră. Era pe punctul de a vorbi, dar în loc de asta, respiră adânc. Apoi încercă din nou. În final reuşi.

— Îmi pare rău, Harry, dar în acest moment nu e loc decât pentru un bărbat în viața mea. Un omuleț de şase ani.

El avu senzația unei găleți de apă rece ca gheața care îi e turnată pe cap.

— Hai, zise Harry. E imposibil să mă înşel aşa de mult.

Ea îşi ridică privirea din meniu cu o expresie nedumerită.

— Tu şi cu mine, zise Harry aplecându-se peste masă. Aici, în această seară. Flirtăm. Ne distrăm. Dar vrem mai mult decât atât. *Tu* vrei mai mult decât atât.

— Poate.

— Nu poate. Cu siguranță. Tu vrei totul.

— Şi ce dacă?

— *Şi ce dacă?* Trebuie să-mi spui, Rakel, asta e. Plec peste câteva zile într-o văgăună din Suedia. Nu sunt un răsfățat al sorții. Vreau doar să ştiu dacă am la ce să mă întorc la toamnă.

Privirile li se întâlniră şi rămaseră aşa timp îndelungat. În cele din urmă, ea puse jos meniul.

— Îmi pare rău. Nu vreau să sune aşa. Ştiu că pare ciudat dar… alternativa nu va funcționa.

— Ce alternativă?

— Să facem ce simt că aş vrea să facem. Să mergem acasă, să te dezbrac şi să facem dragoste toată noaptea.

Ea şopti ultima parte încet şi repede. De parcă era ceva ce ar fi dorit să lase pe ultimul moment, dar trebuia să spună, şi trebuia să sune chiar aşa. Simplu şi fără ocolişuri.

— Ce-ar fi să mai adaugi încă o noapte? zise Harry. Sau mai multe? Adică mâine-noapte şi noaptea de după, şi săptămâna viitoare, şi…

— Opreşte-te! Deasupra nasului îi apăruse o cută de la iritare. Trebuie să înțelegi Harry. Nu o să meargă.

— Aşa e.

Harry îşi scoase o țigară şi o aprinse. O lăsă să-l mângâie pe bărbie şi pe gură. Atingerea delicată îl făcu să simtă un şoc electric care lăsă în urmă o durere surdă.

— Nu e din cauza ta, Harry. O perioadă am crezut că o voi putea lua de la capăt. Am întors-o pe toate părțile.

Doi adulți. Nimeni altcineva amestecat. Simplu şi fără implicare. Şi un bărbat pentru care nu am mai simțit la fel de la... de la tatăl lui Oleg. De asta... nu e bine.

Tăcu.

— Asta pentru că tatăl lui Oleg e alcoolic?

— De ce mă întrebi asta?

— Nu ştiu. Ar putea explica de ce nu vrei o relație cu mine. Nu pentru că trebuia să fii cu un alt alcoolic ca să-ți dai seama că nu sunt o partidă bună, dar...

Ea îi luă mâinile.

— Ba eşti o partidă bună, Harry. Nu despre asta e vorba.

— Atunci despre ce?

— Asta e ultima oară. Asta e. Nu o să ne mai întâlnim.

Ea îl privi. Iar el văzu. În colțul ochilor nu avea lacrimi de râs.

— Şi restul poveştii? întrebă el, forțându-se să zâmbească. E ca orice altceva din POT, bazat pe cunoaştere?

Ea dădu din cap.

Chelnerul veni la masa lor, dar îşi dădu probabil seama că nu era momentul, aşa că plecă.

Ea deschise gura să zică ceva. Harry văzu că era pe punctul de a izbucni în plâns. Îşi muşca buza de jos. Apoi puse şervețelul pe fața de masă, trase scaunul, se ridică fără să zică un cuvânt şi plecă. Harry rămase uitându-se la şervețel. Probabil că-l strânsese ceva timp în mână, se gândi el, pentru că era mototolit într-o minge. Îl privi cum se desface uşor, ca o floare albă de

hârtie.

67

APARTAMENTUL LUI HALVORSEN

6 mai 2000

Când Halvorsen fu trezit de telefonul care suna, cifrele luminoase ale ceasului cu alarmă arătau ora 1.30.

— Hole la telefon. Dormeai?

— Nu, zise Halvorsen, fără să-şi dea seama de ce trebuia să mintă.

— Am câteva lucruri de lămurit în legătură cu Sverre Olsen.

După cum respira şi după zgomotul din stradă, părea că Harry se plimba afară.

— Ştiu ce vrei să ştii, zise Halvorsen. Sverre Olsen a cumpărat o pereche de ghete militare de la Top Secret de pe bulevardul Henrik Ibsen. L-au recunoscut în fotografie, ba mai mult, ne-au spus şi data. Poliția fusese deja acolo pentru a-i verifica alibiul legat de cazul Hallgrim Dale, înainte de Crăciun. Dar ți-am trimis toate astea prin fax la birou azi-dimineață.

— Ştiu. Tocmai vin de acolo.

— Acum? Credeam că ieşi la cină în seara asta.

— Am terminat mai devreme.

— Şi tu te-ai întors la muncă? întrebă Halvorsen neîncrezător.

— Da, cred că da. Faxul tău m-a pus pe gânduri. Mă gândeam dacă ai putea să mă ajuți şi mai verifici mâine nişte lucruri.

Halvorsen mormăi ceva. În primul rând, Moller îi spusese foarte clar: Harry nu avea nimic de a face cu cazul Ellen Gjelten. Şi în al doilea rând: mâine era sâmbătă.

— Mai eşti acolo, Halvorsen?

— Da.

— Îmi dau seama ce ți-a spus Moller. Nu-i da atenție. Ai şansa să înveți mai multe despre munca de detectiv.

— Harry, problema e că…

— Taci din gură şi ascultă-mă, Halvorsen.

Halvorsen se blestemă singur. Dar ascultă.

68

BULEVARDUL VIBES

8 mai 2000

Mirosul de cafea proaspăt făcută plutea în holul unde Harry îşi agăță haina într-un cuier supraîncărcat.

— Mulțumesc că m-ați primit imediat, *Herr* Fauke.

— N-ai pentru ce, se auzi Fauke din bucătărie. Un bătrân ca mine nu poate fi decât bucuros să fie de ajutor. *Dacă* pot ajuta.

Turnă cafea în două căni mari şi le puse pe masa din bucătărie. Harry îşi plimbă degetele pe suprafața aspră a mesei masive de stejar.

— Din Provence, zise Fauke fără să fie întrebat. Soției mele îi plăcea mobila țărănească franțuzească.

— O masă minunată. Soția avea gusturi bune.

Fauke zâmbi.

— Eşti căsătorit? Nu? Nu ai fost niciodată? N-ar trebui să mai aştepți prea mult. Dacă eşti mereu singur, devii mai dificil. Râse. Ştiu eu ce spun. Aveam peste treizeci de ani când m-am căsătorit. Era târziu pentru acea perioadă. Mai 1955.

Arătă cu degetul înspre o fotografie care atârna pe perete deasupra mesei.

— Este soția? întrebă Harry. Am crezut că e Rakel.

— A, da, desigur, zise după ce îl privi mai întâi

surprins pe Harry. Am uitat că tu şi Rakel vă cunoaşteţi de la POT.

Intrară în sufragerie, unde teancul de hârtii crescuse de la ultima vizită şi ocupa toate scaunele în afară de cel de la birou. Fauke făcu loc ca să poată sta lângă măsuţa de cafea.

— Ai aflat ceva în legătură cu numele pe care ţi le-am dat? întrebă acesta.

Harry îi spuse pe scurt ce aflase.

— Totuşi, mai sunt nişte elemente noi, zise el. A fost omorâtă o poliţistă.

— Am citit ceva în ziare.

— Cazul a fost rezolvat. Aşteptăm rezultatul testului ADN. Credeţi în coincidenţe, *Herr* Fauke?

— Nu prea.

— Nici eu. Din acest motiv îmi pun întrebări atunci când aceeaşi oameni apar în cazuri care aparent nu au nici o legătură. În seara în care Ellen Gjelten a fost ucisă, mi-a lăsat un mesaj pe robot care spunea: „Acum l-am prins". Mă ajuta să-l caut pe cel care comandase puşca Marklin la Johannesburg. Bineînţeles, nu trebuie neapărat să existe vreo legătură între această persoană şi ucigaş, dar sunt nişte idei care duc în aceeaşi direcţie. Mai ales că ea era foarte îngrijorată şi voia să dea de mine. Era un caz de care mă ocupam de săptămâni bune, iar ea a încercat de mai multe ori să ia legătura cu mine în noaptea aceea. Şi părea foarte agitată. Asta poate sugera că se simţea ameninţată.

Harry atinse masa cu arătătorul.

— Unul dintre oamenii de pe lista dumitale, Hallgrim

Dale, a fost ucis astă-toamnă. Pe aleea unde a fost găsit erau, printre alte lucruri, urme de vomă. Nu s-a stabilit imediat o legătură, de vreme ce grupa sangvină nu se potrivea cu cea a victimei, iar imaginea unui ucigaş profesionist nu se potrivea cu cineva care vomită la locul crimei. Totuşi, cei de la poliție nu au exclus posibilitatea ca voma să aparțină ucigaşului şi au trimis o mostră de salivă la un test de ADN. Astăzi, un coleg a comparat rezultatele cu testele făcute pe fesul găsit lângă polițista ucisă. Sunt identice.

Harry se opri şi îl privi.

— Înțeleg, zise Fauke. Crezi că făptaşul e una şi aceeaşi persoană.

— Nu, nu cred asta. Cred doar că poate exista o legătură între crime şi e imposibil ca Sverre Olsen să fi trecut pe acolo doar întâmplător în ambele cazuri.

— De ce nu ar fi putut să fi fost el ucigaşul în ambele cazuri?

— Ar fi putut să fie, bineînțeles, dar există o mare diferență între genul de violență folosit de Sverre Olsen şi uciderea lui Hallgrim Dale. Ați văzut vreodată cum arată cineva care a fost bătut cu o bâtă de baseball? Lemnul moale rupe oasele şi face ca organe interne precum ficatul şi rinichii să explodeze. Cel mai adesea, pielea rămâne intactă, iar victima moare din cauza hemoragiei interne. În cazul lui Hallgrim Dale, artera carotidă a fost secționată. În urma unui astfel de omor, țâşneşte sângele. Mă înțelegeți?

— Da, dar nu văd care-i scopul.

— Mama lui Sverre Olsen i-a spus unui polițist că

Sverre nu suporta să vadă sânge.

Fauke se opri cu ceaşca de cafea în aer. O puse din nou jos.

— Da, dar…

— Ştiu ce credeți – că e posibil totuşi să o fi făcut, iar faptul că nu putea suporta să vadă sânge explică de ce a vomitat. Dar ideea e că ucigaşul nu folosea un cuțit pentru prima dată. Conform raportului medicului legist, a fost o tăietură perfect chirurgicală pe care nu ar fi putut să o facă decât cineva care se pricepe.

Fauke dădu încet din cap.

— Înțeleg ce vrei să spui, zise el.

— Pare că v-am pus pe gânduri, spuse Harry.

— Cred că ştiu de ce eşti aici. Te întrebi dacă vreunul dintre soldații de la Sennheim era în stare să execute o asemenea crimă.

— Da, aşa e. Era vreunul?

— Da, era. Fauke luă ceaşca în ambele mâini şi se uită în depărtare. Cel pe care nu l-ai găsit. Gudbrand Johansen. Ți-am spus că îl porecleam Piept Roşu, nu-i aşa?

— Poți să îmi mai povesteşti despre el?

— Da, dar mai întâi va trebui să mai fac cafea.

69

IRISVEIEN

8 mai 2000

— Cine-i acolo? se auzi un strigăt de după uşă.

Vocea era speriată. Harry îi vedea silueta prin geamul sablat.

— Harry Hole. Am vorbit la telefon.

Uşa se întredeschise.

— Îmi cer scuze…

— E în regulă.

Signe Juul deschise larg uşa şi Harry intră în hol.

— Even e plecat, zise ea, scuzându-se cu un zâmbet.

— Da, mi-aţi spus la telefon, confirmă Harry. De fapt, aş vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Cu mine?

— E în regulă, *fru* Juul?

Bătrâna îl conduse înăuntru. Părul des de un cenuşiu metalizat era răsucit într-un nod şi prins cu o clamă demodată. Iar corpul ei rotund şi cu mişcări legănate te făcea să te gândeşti la o îmbrăţişare blândă şi la mâncare bună.

Burre îşi înălţă capul când intrară în sufragerie.

— Deci soţul a plecat la plimbare de unul singur? întrebă Harry.

— Da, nu-l poate lua pe Burre în cafenea, zise ea. Te

rog, ia loc.

— Cafenea?

— E un obicei mai nou, zâmbi ea. Ca să citească ziarele. Zice că se gândeşte mai bine când nu stă acasă.

— Probabil că are ceva dreptate.

— Bineînțeles. Şi cred că aşa poate visa cu ochii deschişi.

— Ce fel de vise, aveți idee?

— Nu, nu ştiu. Poate că-şi imaginează că e din nou tânăr, că bea cafea la o terasă în Paris sau Viena. Din nou acelaşi zâmbet rapid şi conciliant. Ajunge cu asta. Vrei cafea?

— Da, vă rog.

Harry studie pereții în timp ce Signe Juul se duse în bucătărie. Deasupra şemineului era atârnat portretul unui tânăr într-o pelerină neagră. Harry nu observase tabloul când fusese aici prima oară. Bărbatul îmbrăcat în pelerină adaptase o poziție afectată, aparent cercetând orizonturi îndepărtate, dincolo de câmpul vizual al pictorului. Harry se duse lângă tablou. Pe o plăcuță de cupru scria: „Overlege Kornelius Juul, 1885-1969”. Medic.

— E bunicul lui Even, explică Signe Juul, sosind cu o tavă cu cele necesare pentru cafea.

— Da. Aveți multe portrete.

— Da, zise ea, lăsând jos tava. Tabloul de lângă este bunicul dinspre mamă al lui Even, doctorul Werner Schumann. A fost unul dintre fondatorii spitalului Ulleval, în 1885.

— Şi aici?

— Jonas Schumann. Doctor la Rikshospital.

— Şi rudele dumneavoastră?

Ea se uită uimită la el.

— Sunt… în altă parte. Frişcă în cafea?

— Nu, mulțumesc.

Harry luă loc.

— Aş vrea să-mi vorbiți despre război.

— O, nu, izbucni ea.

— Înțeleg, dar e important. Pot să vă pun nişte întrebări?

— Să vedem, zise ea, turnându-şi cafea.

— Ați fost soră medicală în timpul războiului…

— Pe Frontul de Est, da. Şi dezertoare.

Harry ridică privirea. Ea îl privea calmă.

— Am fost în jur de patru sute. În ciuda faptului că a fost trimis un apel autorităților norvegiene de către Crucea Roşie internațională pentru a întrerupe urmărirea penală. Crucea Roşie din Norvegia nu şi-a cerut scuze decât în 1990. Tatăl lui Even, cel din tabloul de aici, avea relații şi a reuşit să-mi comute pedeapsa… în parte pentru că ajutasem doi răniți care făceau parte din Rezistență în primăvara lui 1945. Şi pentru că nu am fost niciodată membră a Nasjonal Samling. Mai doreşti să ştii şi altceva?

Harry se uită în ceaşca de cafea. Se gândi că era atât de linişte în zonele rezidențiale mai bune din Oslo.

— Nu trecutul dumneavoastră mă interesează, *fru* Juul. Vă amintiți de un soldat norvegian de pe front pe nume Gudbrand Johansen?

Signe Juul clipi, iar Harry îşi dădu seama că dăduse

peste ceva.

— Ce vrei de fapt să ştii? întrebă ea agitată.

— Nu v-a spus soţul dumneavoastră?

— Even nu-mi spune niciodată nimic.

— Bine. Încerc să dau de urma soldaţilor norvegieni care au fost la Sennheim în timpul războiului în drumul lor spre front.

— Sennheim, repetă ea încet. Daniel a fost acolo.

— Da, ştiu că aţi fost logodită cu Daniel Gudeson. Sindre Fauke mi-a spus.

— Cine?

— Un veteran de pe front şi din Rezistenţă pe care îl cunoaşte soţul dumneavoastră. El mi-a sugerat să vă vorbesc în legătură cu Gudbrand Johansen. Fauke a dezertat, aşa că nu ştie ce s-a întâmplat apoi cu Gudbrand. Dar un alt soldat de pe front, Edvard Mosken, mi-a povestit despre o grenadă de mână care a explodat în tranşee. Mosken nu a putut să-mi povestească tot ce s-a întâmplat după explozie, dar dacă Johansen a supravieţuit, ar fi normal să presupun că a ajuns în spitalul de campanie.

Signe Juul scoase un zgomot din buze. Burre îi sări în braţe, iar ea îşi îngropă degetele în blana deasă şi sârmoasă a câinelui.

— Da, îmi amintesc de Gudbrand Johansen, zise ea. Daniel îmi scria uneori despre el în scrisorile de la Sennheim şi în bileţele pe care mi le trimitea la spitalul de campanie. Erau foarte diferite. Cred că Gudbrand Johansen devenise un fel de frate mai tânăr al lui. Zâmbi. Cei mai mulţi bărbaţi aveau tendinţa să se

poarte ca nişte frați mai mici în prezența lui Daniel.

— Ştiți ce s-a întâmplat cu Gudbrand?

— A ajuns la noi la spital, aşa cum ai spus. Era pe vremea când frontul nostru cădea în mâinile ruşilor şi noi eram în retragere. Nu mai puteam să facem rost de medicamente pentru că drumurile erau blocate din toate direcțiile. Johansen a fost grav rănit, printre altele, cu un glonț în coapsă, chiar deasupra genunchiului. Cangrena i se răspândea în picior şi exista riscul să trebuiască să i-l amputăm. Aşa că, în loc să mai aşteptăm medicamentele care nu mai veneau, a fost trimis în vest cu cei care se deplasau. Ultima imagine pe care o am despre el e o față acoperită de barbă ieşind de sub o pătură din remorca unui camion. Noroiul ajungea la jumătatea roților şi le-a luat o oră să dispară după prima cotitură.

Câinele îşi pusese capul în poala ei şi o privea cu ochi trişti.

— Şi atunci l-ați văzut ultima dată?

Ea ridică încet ceaşca delicată de porțelan şi o duse la gură, sorbi puțin şi o puse la loc. Mâna nu-i tremura prea tare, dar tremura totuşi.

— Am primit o ilustrată de la el câteva luni mai târziu, zise ea. Scria că are câteva dintre bunurile personale ale lui Daniel, o căciulă rusească despre care am înțeles că era un fel de trofeu de război. Scrisul era cam confuz, dar asta nu e neobişnuit în timp de război.

— Ilustrata, o mai…

Ea clătină din cap.

— Vă mai aduceți aminte de unde a fost trimisă?

— Nu. Îmi aduc doar aminte că numele m-a făcut să mă gândesc că era undeva la ţară şi că era bine.

Harry se ridică.

— De unde ştie acest Fauke despre mine? întrebă ea.

— Păi… Harry nu ştia cum să spună, dar ea îl întrerupse:

— Toţi soldaţii de pe front au auzit de mine, zise ea şi zâmbi. Femeia care şi-a vândut sufletul diavolului pentru a primi o pedeapsă mai scurtă. Asta e?

— Nu ştiu, spuse Harry.

Ştia că trebuie să plece. Se aflau doar la două blocuri distanţă de centura ce înconjura Oslo, dar era atât de linişte că ai fi zis că sunt lângă un lac în munţi.

— Ştii, nu l-am mai văzut niciodată, continuă ea. Pe Daniel. După ce mi-au spus că a murit.

Se concentră asupra unui punct imaginar din faţa ei.

— Am primit o felicitare de Anul Nou de la el printr-o ordonanţă, iar trei zile mai târziu am văzut numele lui Daniel pe lista celor morţi. Nu am crezut că e adevărat. Le-am spus că refuz să cred asta până nu-mi arată corpul. Aşa că m-au dus la groapa comună din Sectorul de Nord unde ardeau morţii. Am intrat în groapă, am călcat pe cadavre în timp ce căutam, mergând de la un cadavru ars la altul, uitându-mă la orbitele înnegrite şi goale. Dar nici unul nu era Daniel. Mi-au spus că ar fi imposibil să-l recunosc, dar le-am spus că se înşală. Apoi ei au zis că e posibil să fi fost pus într-o groapă care a fost deja acoperită. Nu ştiu, dar nu l-am mai văzut niciodată.

Ea tresări când Harry tuşi scurt.

— Mulțumesc pentru cafea, *fru* Juul.

Ea îl conduse în hol. În timp ce stătea lângă dulap încheindu-şi haina, nu se putu abține să-i caute trăsăturile în pozele înrămate agățate de pereți, dar degeaba.

— Trebuie să-i spunem şi lui Even lucrurile astea? întrebă ea, deschizându-i uşa.

Harry o privi surprins.

— Adică trebuie să ştie că am vorbit despre lucrurile astea? adăugă ea repede. Despre război şi… Daniel?

— Dacă nu vreți să ştie, nu, bineînțeles.

— Va vedea că ai fost aici. Dar nu putem să spunem doar că l-am aşteptat şi că a trebuit să mergeți la o altă întâlnire?

Avea o privire imploratoare, dar mai era şi altceva în ea.

Harry nu-şi dădu seama ce era până nu ajunse în Ringveien şi atunci trebui să deschidă geamul să lase înăuntru zgomotul eliberator şi asurzitor al maşinilor care îi împrăştie tăcerea din minte. Era groază. Signe Juul era îngrozită de ceva.

70

LOCUINȚA LUI BRANDHAUG,

NORDBERG

8 mai 2000

Bernt Brandhaug bătu uşor cu cuțitul în paharul de cristal, împinse scaunul şi se şterse cu şervețelul la gură în timp ce tuşi încet. Un zâmbet îi flutura pe buze, de parcă era deja amuzat de aluziile pe care le va face în discursul pe care îl va ține în fața oaspeților: Storksen, comisarul-şef, cu soțul ei, şi Kurt Meirik cu soția.

— Dragi prieteni şi colegi!

Din colțul ochilor o vedea pe soția lui zâmbind nemişcată către ceilalți de parcă zicea: „Îmi pare rău că trebuie să suportați asta, dar nu pot face nimic”.

În această seară, Brandhaug vorbi despre prietenie şi colegialitate. Despre importanța de a fi loial şi despre energia pozitivă ca o armă de apărare împotriva mediocrității pe care democrația o va permite mereu, împotriva lipsei de responsabilitate şi a incompetenței la nivelul celor care conduc. Bineînțeles că nu te puteai aştepta ca nişte gospodine intrate în politică sau nişte oameni de la țară să înțeleagă complexitatea responsabilităților care le sunt puse pe umeri.

— Democrația este o răsplată în sine, zise

Brandhaug, un citat pe care îl plagiase şi-l făcuse să fie al lui. Dar asta nu înseamnă că democrația nu are un preț. Atunci când pui un muncitor în metalurgie pe post de ministru de finanțe…

Din când în când verifica dacă şi comisarul-şef îl ascultă şi introduse în discurs o vorbă de duh despre procesul de democratizare din diversele foste colonii din Africa unde el însuşi fusese cândva ambasador. Dar discursul pe care îl mai ținuse şi cu alte ocazii în fața unei alte audiențe nu îl inspira în seara aceasta. Se gândea la altceva, la cineva care îi era permanent în minte de câteva săptămâni: Rakel Fauke.

Devenise o obsesie pentru el şi uneori se gândea să o uite. Încerca prea din greu să o facă să fie a lui.

Se gândi la ultimele lui maşinațiuni. Dacă Kurt Meirik nu ar fi fost şeful POT, nu ar fi putut să facă nimic. Primul lucru pe care trebuise să-l facă fusese să-l scoată din scenă pe Harry Hole, să nu-i mai stea în cale, să-l trimită departe de oraş, într-un loc în care nu putea să ia legătura cu Rakel sau cu oricine altcineva.

Brandhaug îl sunase pe Kurt şi-i spusese că omul de legătură de la *Dagbladet* îl informase că existau unele zvonuri în presă că s-a întâmplat „ceva” în timpul vizitei prezidențiale din toamna trecută. Trebuiau să acționeze înainte de a fi prea târziu, să-l ascundă pe Harry undeva unde presa nu va da de el. Nu era şi Kurt de aceeaşi părere?

Kurt zisese „hmmm” şi „hmmm”. Cel puțin, până se calmează lucrurile, insistase Brandhaug. De fapt, Brandhaug se îndoia că Meirik crezuse ce îi spusese. Nu

că era prea îngrijorat. Câteva zile mai târziu, Kurt îl chemase ca să-i spună că Harry Hole fusese trimis pe front, într-o văgăună din Suedia uitată de Dumnezeu. Brandhaug îşi frecase pur şi simplu mâinile de bucurie. Acum nimic nu îi mai putea strica planurile pe care le făcuse pentru el şi Rakel.

— Democraţia noastră e ca o fiică frumoasă şi zâmbitoare, dar cam naivă. Faptul că forţele binelui se unesc într-o societate nu are nici o legătură cu elitismul sau jocurile puterii, e pur şi simplu singura garanţie pe care o avem că fiica noastră, Democraţia, nu va fi violată şi că guvernul nu va fi preluat de forţe potrivnice. Din această cauză, loialitatea, această virtute aproape dată uitării, între oameni ca noi nu e doar de dorit, ci este şi absolut vitală. Da, aceasta este o datorie care...

Se mutaseră în fotoliile adânci din camera de zi şi Brandhaug trecuse pe la fiecare cutia cu trabucuri cubaneze, un dar din partea consulatului norvegian din Havana.

— Rulate pe interiorul coapselor cubanezelor, îi şoptise soţului lui Anne Storksen şi-i făcuse cu ochiul, dar acesta nu părea să fi înţeles aluzia.

Soţul ăsta al ei îi lăsase o impresie de om sec, oare cum îl chema? Avea două nume – Dumnezeule, oare uitase? Tor Erik! Asta era, Tor Erik.

— Mai vrei coniac, Tor Erik?

Tor Erik abia dacă schiţă un zâmbet şi refuză, clătinând din cap. Probabil genul ascetic, care aleargă cincizeci de kilometri pe săptămână, se gândi

Brandhaug. Totul era subțire la el – corpul, fața, părul. Văzuse privirea pe care o schimbase cu soția lui în timpul discursului, de parcă i-ar fi amintit de o glumă doar a lor. Nu avea neapărat legătură cu discursul.

— Foarte rezonabil, zise Brandhaug pe un ton amar. Mai bine în siguranță decât să-ți pară rău?

Elsa apăru în uşa sufrageriei.

— Eşti căutat la telefon, Bernt.

— Avem oaspeți, Elsa.

— E cineva de la *Dagbladet.*

— Răspund din birou.

Era de la Departamentul de ştiri, o femeie al cărei nume nu-l ştia. Părea tânără după voce, iar el încercă să şi-o imagineze. Era vorba despre demonstrația din aceea seară din fața Ambasadei Austriei, de pe bulevardul Thomas Heftyes, împotriva lui Jorg Haider şi a Partidului Eliberării de extremă dreaptă, care fusese ales pentru a ajuta la formarea guvernului. Nu dorea decât nişte comentarii scurte pentru ediția de dimineață.

— Credeți că acesta ar fi un moment potrivit pentru a reevalua legăturile diplomate ale Norvegiei cu Austria, *Herr* Brandhaug?

El închise ochii. Îi aruncaseră numai o momeală, aşa cum obişnuiau să facă uneori, ştiau şi ei, şi el că nu va muşca; avea prea multă experiență. Ştia că băuse; îşi simțea capul uşor, iar ochii îi jucau în spatele pleoapelor, dar nu era nici o problemă.

— Aceasta este o problemă politică şi nu decid asupra ei funcționarii de la Biroul de Externe, zise el.

Urmă o pauză. Îi plăcea vocea ei. Era blondă, simțea

asta.

— Mă întreb dacă, având în vedere vasta dumneavoastră experiență în politica externă, ați putea face câteva predicții în legătură cu ce va face guvernul?

Ştia că trebuie să-i dea un răspuns. Era foarte simplu.

„Nu fac predicții în legătură cu astfel de lucruri."

Nici mai mult, nici mai puțin. Nu trebuia să ai o slujbă ca a lui prea mult timp ca să ai senzația că ai răspuns la toate întrebările posibile. Tinerii ziarişti aveau impresia în general că erau primii care îi puneau o anume întrebare pentru că îşi petrecuseră jumătate din noapte gândindu-se la ea. Şi erau cu toții impresionați când părea că se opreşte să se gândească înainte de a răspunde la întrebarea la care probabil că răspunsese de o duzină de ori înainte.

„Nu fac predicții în legătură cu astfel de lucruri."

Era surprins că încă nu-i spusese aceste cuvinte, dar era ceva în vocea ei, ceva care îl făcea să simtă nevoia de a fi ceva mai politicos. „Vasta dumneavoastră experiență", spusese ea. Simți impulsul de a o întreba dacă fusese ideea ei să-l sune pe el, Bernt Brandhaug.

— Fiind cel mai vechi funcționar public din Biroul de Externe, te asigur că obişnuitele noastre relații de diplomație cu Austria vor fi păstrate, zise el. Asta e clar – suntem, bineînțeles, conştienți că celelalte țări din lume reacționează la ceea ce se petrece în Austria acum. Oricum, faptul că avem relații de diplomație cu o țară nu înseamnă că ne place ce se întâmplă acolo.

— Nu, avem chiar legături diplomatice cu mai multe

regimuri militare, răspunse vocea de la celălalt capăt. Deci de ce credeți că există asemenea reacții violente față de acest guvern?

— Cred că îşi au rădăcinile în istoria recentă a Austriei.

Ar fi trebuit să se oprească atunci. Ar fi trebuit să se oprească.

Acolo se află legăturile cu nazismul. La urma urmei, cei mai mulți istorici sunt de acord că în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Austria a fost de fapt aliată a Germaniei lui Hitler.

— Nu a fost Austria ocupată, la fel ca Norvegia?

Îşi dădu seama că habar nu avea ce mai învățau acum la şcoală despre al Doilea Război Mondial. Se părea că foarte puține.

— Cum ai zis că te cheamă? întrebă el. Poate că băuse prea mult.

Îi spuse cum o cheamă.

— Ei, Natasja, să te ajut puțin înainte să suni pe altcineva. Ai auzit de *Anschluss?* Înseamnă că Austria nu a fost ocupată în adevăratul sens al cuvântului. Germanii au mărşăluit în Austria în martie 1938. Aproape că nu a existat rezistență şi aşa a fost pe toată perioada care a mai urmat din război.

— Ca în Norvegia?

Brandhaug era şocat. Femeia spusese asta într-un mod atât de sigur, fără cea mai mică urmă de ruşine pentru ignoranța ei.

— Nu, răspunse el încet, de parcă ar fi vorbit cu un copil nu prea isteț. Nu ca în Norvegia. În Norvegia ne-am

apărat, iar regele Norvegiei şi guvernul Norvegiei erau pregătiți şi aşteptau la Londra, participând la programe de radio şi... încurajându-i pe cei de acasă.

Îşi dădu seama că felul în care vorbea nu era cel mai fericit şi adăugă:

— În Norvegia, întreaga populație a stat umăr la umăr împotriva forțelor ocupante. Puținii trădători care au îmbrăcat uniforma Waffen SS şi au luptat pentru germani au fost scursura societății care, trebuie să acceptăm, există în toate țările. Dar, în Norvegia s-a ridicat forța binelui, oamenii puternici care au condus mişcarea de Rezistență au fost nucleul care a pavat drumul spre democrație. Aceşti oameni erau loiali față de ceilalți şi, în ultimă instanță, asta a salvat Norvegia. Democrația este o răsplată în sine. Şterge ce am spus în legătură cu regele, Natasja.

— Deci credeți că toți cei care au luptat de partea naziştilor au fost o scursură?

Oare ce urmărea? Brandhaug hotărî să termine conversația.

— Vreau doar să spun că cei care au fost trădători în timpul războiului ar trebui să fie fericiți că au scăpat uşor cu închisoare. Am fost ambasador în țări în care aceştia ar fi fost împuşcați, de la primul până la ultimul, şi nu sunt chiar aşa de sigur că n-ar fi fost bine să se întâmple la fel şi în Norvegia. Dar, întorcându-mă la comentariul pe care îl doreai, Natasja, Ministerul de Externe nu are nici un comentariu de făcut în ceea ce priveşte demonstrația sau noii membrii în Parlamentul Austriei. Am oaspeți, aşa că dacă nu te superi, Natasja...

Natasja îl scuză şi el închise telefonul.

În sufragerie oaspeții erau pe picior de plecare.

— Deja? zise el zâmbind larg, dar fără să mai adauge ceva. Era obosit.

Îşi conduse musafirii până la uşă. Strânse mai tare mâna comisarului-şef şi îi spuse să nu ezite să-i ceară ajutorul dacă era cazul. Totul mergea bine la muncă, dar…

Ultimul lucru la care se gândi înainte să adoarmă fu Rakel. Şi la polițistul ei pe care îl scosese din scenă. Adormi zâmbind, dar se trezi cu o durere de cap îngrozitoare.

71

DE LA FREDRIKSTAD

SPRE HALDEN

9 mai 2000

Trenul abia dacă era pe jumătate ocupat, iar Harry găsi loc la fereastră.

Fata care stătea pe locul din spatele lui îşi scosese din urechi căştile de la walkman şi putea să-l audă pe cel care cânta, dar nu şi instrumentele. Expertul în monitorizare pe care îl folosiseră la Sydney îi explicase lui Harry că atunci când e vorba de sunete joase, urechea umană amplifică frecvența pe care o foloseşte vocea omului.

Harry se gândi că e o senzație liniştitoare când ultimul lucru pe care îl auzi înainte de a se lăsa tăcerea e vocea umană.

Picături tremurătoare de ploaie îşi făceau loc pe fereastra vagonului. Harry se uită afară la câmpurile drepte şi umede şi la cablurile electrice care apăreau şi dispăreau între stâlpii aflați de-a lungul şinei.

Pe peronul din Fredrikstd cânta o formație de ieniceri. Controlorul îi explicase că repetau pentru Ziua Independenței de pe 17 mai.

— În fiecare marți, în fiecare an la această dată, zise

el. Şeful trupei crede că repetițiile sunt mai realiste când sunt înconjurați de oameni.

Harry își vârâse câteva haine într-o geantă. Apartamentul din Klippan era simplu, dar bine mobilat. Televizor, un casetofon stereo, chiar şi câteva cărți.

— *Mein Kampf* şi genul ăsta, îi spusese Meirik rânjind.

Nu o sunase pe Rakel. Chiar dacă i-ar fi prins bine să-i audă vocea. O ultimă voce umană.

— Următoarea gară e Halden, se auzi în boxe vocea nazală, întreruptă de frânele trenului cu sunetul lor strident şi fals.

Harry își plimbă degetul pe geam în timp ce repetă propoziția în minte. Sunetul lor strident şi fals. Sunetul lor strident şi fals. Un sunet care e strident...

„Un sunet nu poate fi fals, se gândi el. Un sunet nu e fals până ce nu e comparat cu alte sunete...” Chiar şi Ellen, persoana cu cel mai dezvoltat simț muzical pe care o cunoscuse, avea nevoie de câteva momente, de câteva sunete pentru a auzi muzica. Nici măcar ea nu putea să indice un sunet izolat şi să spună cu siguranță că e fals. Era greşit, era o minciună.

Şi totuşi, acest sunet îi răsuna în urechi, ascuțit şi fals. Se ducea la Klippan pentru a supraveghea un potențial expeditor al unui fax care deocamdată nu provocase decât vreo câteva titluri de ziar. Răsfoise ziarele de astăzi şi era evident că deja uitaseră povestea cu scrisorile de amenințare despre care se făcuse oarece vâlvă în urmă cu patru zile. În schimb, *Dagbladet* scria despre schiorul Lasse Kjus care ura Norvegia şi despre

Bernt Brandhaug, subsecretar de stat la Ministerul de Externe care, pentru a-l cita corect, spusese că trădătorii ar trebui să fie condamnați la moarte.

Se auzi alt sunet fals. Dar poate pentru că aşa dorea el să fie. Plecarea lui Rakel de la restaurant, expresia din ochii ei, aproape o declarație de dragoste înainte să i-o reteze ea, lăsându-l în cădere liberă şi cu o notă de plată de opt sute de coroane pe care se lăudase că o va plăti ea. Nu avea nici un sens. Sau avea? Rakel fusese în apartamentul lui, îl văzuse cum bea, îl auzise cum vorbeşte înlăcrimat despre o colegă moartă pe care o cunoştea doar de doi ani, de parcă ar fi fost singura persoană cu care avusese vreodată o relație apropiată. Patetic. Oamenii n-ar trebui să se vadă unii pe alții în asemenea momente. Deci de ce nu pusese punct acolo şi atunci? De ce nu-şi spusese că acest bărbat era o pacoste prea mare pentru ea. Îşi găsise refugiul în muncă, ca de obicei când viața personală devenea o povară prea mare. Era tipic pentru un anume gen de bărbați, citise el undeva. Probabil din această cauză îşi petrecuse sfârşitul de săptămână țesând teorii ale conspirației şi scenarii care puneau toate elementele – puşca Marklin, ucigaşul lui Ellen, uciderea lui Hallgrim Dale – în aceeaşi oală, ca să poată să amestece totul într-o ciorbă cu miros rânced. Şi asta era tot patetic.

Aruncă o privire pe ziarul întins pe masa rabatabilă din fața lui şi se concentră asupra fotografiei şefului Biroului de Externe. Avea ceva cunoscut în înfățişare.

Îşi frecă bărbia cu mâna. Ştia din experiență că atunci când ancheta era în impas, creierul avea tendința

să facă propriile asocieri. Iar investigația în chestiunea armei era un capitol închis. Meirik îi spusese clar – nu îl mai numea un caz. Meirik dorea ca el să scrie rapoarte despre neonazişti şi să lucreze sub acoperire printre tinerii dezrădăcinați din Suedia. Să-l ia dracu'!

— ... cu peronul pe partea dreaptă.

Ce ar fi dacă s-ar da pur şi simplu jos din tren? Care era cel mai rău lucru care s-ar putea întâmpla? Atâta vreme cât Biroul de Externe şi POT-ul se temeau ca incidentul de la stația de taxare de anul trecut să nu răsufle, Meirik nu-l putea trimite la plimbare. Iar în ceea ce o priveşte pe Rakel, habar nu avea.

Trenul se opri cu un ultim geamăt şi în vagon se făcu linişte. Pe coridor se auzeau uşi trântite. Harry rămase la locul lui. Auzea mai clar cântecul de la walkman. Era o melodie pe care o auzise de multe ori; dar nu îşi amintea unde.

72

NORDBERG ŞI

HOTELUL CONTINENTAL

9 mai 2000

Bătrânul fu luat complet pe nepregătire; durerile bruşte înțepătoare îl lăsară fără suflare. Se chirci pe pământul unde stătea şi îşi băgă pumnul în gură ca să nu țipe. Stătu aşa, încercând să rămână conştient, în timp ce valuri de lumină şi întuneric îl străpungeau. Deschise şi închise ochii. Cerul se rostogolea deasupra lui. De parcă timpul accelera: norii se grăbeau pe cer, iar stelele străluceau prin azuriul acestuia. Ziua devenea noapte, apoi zi, noapte, zi, şi iar noapte. Apoi, totul se sfârşi şi simți aroma pământului umed de sub el şi ştiu că era în viață.

Rămase în aceeaşi poziție până ce îi reveni răsuflarea. Sudoarea îi lipise cămaşa de trup. Se rostogoli pe burtă şi se uită iar înspre casă.

Era o casă mare de lemn negru. Se afla acolo de dimineață şi ştia că era doar soția lui acasă. Cu toate astea, era lumină la toate geamurile, la parter şi la etaj. O văzuse ducându-se să aprindă toate luminile de îndată ce se întunecase, de unde deduse că se temea de întuneric.

Şi lui îi era teamă – dar nu de întuneric, nu-i fusese niciodată teamă de aşa ceva. Îi era teamă de accelerarea timpului. Şi de durere. Era o experiență nouă şi nu învățase încă să o controleze. Şi nici nu ştia dacă putea. Iar timpul? Îşi dădea silința să nu se gândească la celulele care se divid, şi se divid, şi se divid.

Pe cer apăru o lună palidă. Se uită la ceas: 19.30. Curând se va întuneca prea tare şi va trebui să aştepte până dimineața. În acest caz, va trebui să-şi petreacă noaptea în adăpost. Se uită la construcția pe care o încropise. Consta în două crengi în formă de Y pe care le înfipsese în pământ, lăsând spațiu de jumătate de metru deasupra pământului. Între ele, în furca crengilor, pusese o creangă decojită dintr-un pin. Apoi tăiase trei crengi lungi pe care le pusese pe pământ rezemate de creanga de pin. Le acoperise cu un strat subțire de ramuri de molid. Avea, astfel, un fel de acoperiş care îl va proteja de ploaie, va ține ceva căldură şi îl va ascunde de trecătorii care s-ar abate de la potecă. Îi luase doar în jur de o jumătate de oră să facă adăpostul.

Calculase riscul de a fi văzut din stradă sau de cineva din casele din zonă ca fiind neglijabil. Ar trebui să fie o persoană cu o vedere extrem de bună să distingă adăpostul dintre trunchiurile copacilor în pădurea deasă de molizi la o distanță de aproape trei sute de metri. Pentru siguranță, acoperise aproape complet deschizătura cu ramuri de molid şi legase cârpe în jurul țevii puştii astfel încât soarele de după-amiază să nu se reflecte în oțel.

Se uită iar la ceas. Unde naiba era?

Bernt Brandhaug răsuci paharul în mână şi se uită iar la ceas. Unde naiba era?

Stabiliseră să se întâlnească la 19.30, iar acum era deja 19.45. Bău restul din pahar şi îşi puse altul din sticla de whisky pe care o adusese camerista: Jameson. Singurul lucru bun pe care l-a dat vreodată Irlanda. Îşi mai puse unul. Fusese o zi de infern. Titlurile din *Dagbladet* făcuseră ca telefonul să nu se oprească din sunat. Primise şi mult sprijin, dar, în cele din urmă, îl sunase pe redactorul ştirilor de la *Dagbladet,* un vechi prieten de la universitate, şi îi spuse categoric că fusese citat greşit. *Quid, pro quo,* le promisese informații din interior despre gafa ministrului de Externe la întâlnirea Consiliului European de Finanțe. Redactorul ceruse ceva timp de gândire. După o oră, îl sunase înapoi. Se pare că Natasja era nou angajată la ziar şi recunoscuse că e posibil să-l fi înțeles greşit pe Brandhaug. Nu vor publica o rectificare, dar nu vor mai continua cu această chestiune. Exercițiul de limitare a pagubelor avusese succes.

Brandhaug luă o înghițitură mare, plimbă whisky-ul prin gură şi savură aroma aspră şi în acelaşi timp fină până în canalul nazal. Se uită în jur. Câte nopți petrecuse aici? De câte ori se trezise în patul dublu puțin cam prea moale, cu o urmă de durere de cap după un pahar în plus? De câte ori îi ceruse femeii de lângă el – dacă mai era încă acolo – să ia liftul până la etajul întâi, apoi să coboare scările spre restaurantul unde se servea micul dejun ca să pară că merge la o întâlnire la

masă şi nu că vine de la una din dormitor? Pentru mai multă siguranță.

Îşi mai puse un pahar.

Dar cu Rakel va fi altfel. Nu o va trimite jos la restaurant.

Se auzi o bătaie uşoară în uşă. Se ridică, se uită încă o dată la cuvertura fină galbenă-aurie de pe pat, simți o umbră de teamă pe care o înlătură imediat, şi făcu cei patru paşi până la uşă. Se studie în oglinda de pe hol, îşi trecu limba peste dinții din față, umezi un deget şi şi-l trecu peste sprâncene şi deschise uşa.

Ea se sprijinea de perete cu haina desfăcută la nasturi. Purta pe dedesubt o rochie roşie de lână. El îi ceruse să poarte ceva roşu. Avea pleoapele grele şi îi zâmbi ironic. Brandhaug era surprins – nu o mai văzuse arătând aşa. Probabil că băuse sau luase nişte medicamente – privirea ei îl studia cu apatie şi cu greu îi recunoscu vocea când murmură ceva incoerent despre cât de greu a găsit hotelul. O luă de braț, dar ea se eliberă, aşa că o conduse în cameră cu mâinile pe umerii ei. Se trânti pe canapea.

— Ceva de băut? întrebă el.

— Da, te rog, zise ea cu limba împleticită. Sau preferi să mă dezbrac imediat?

Brandhaug îi turnă un pahar fără să-i răspundă. Ştia care îi e jocul. Dar dacă credea că îi va distruge plăcerea făcând pe victima, se înşela. E adevărat, ar fi preferat rolul pe care îl jucau cuceririle lui de la Departamentul de Externe – tânăra inocentă căzând pradă farmecului irezistibil al şefului şi senzualității lui masculine ce

emana încredere. Dar cel mai important lucru era că se supusese dorințelor lui. Era prea bătrân ca să mai creadă în motivațiile romantice ale oamenilor. Singurul lucru care îi separa era scopul fiecăruia: puterea, cariera sau custodia unui copil.

Nu-l deranjase niciodată că femeile erau amețite de poziția lui de şef. La urma urmei, şi el era. El era Bernt Brandhaug, subsecretar de Stat de la biroul de Externe. Pentru numele lui Dumnezeu, îşi petrecuse toată viața cu scopul de a ajunge subsecretar. Dacă Rakel dorea să se drogheze şi să se prezinte ca o prostituată, asta nu schimba cu nimic lucrurile.

— Îmi cer scuze, dar trebuie să fii a mea, zise el punându-i două cuburi de gheață în băutură. Când vei ajunge să mă cunoşti, vei înțelege mai bine. Dar să-ți dau o primă lecție mai întâi, să-ți faci o idee ce mă face să funcționez.

Îi dădu paharul.

— Unii bărbați se târăsc prin viață cu nasul în pământ şi se mulțumesc cu resturi. Ceilalți ne ridicăm în două picioare, mergem la masă şi ne ocupăm locul ce ni se cuvine. Suntem în minoritate pentru că stilul nostru de viață ne cere uneori să fim brutali, iar această brutalitate cere forță. Trebuie să ne eliberăm de educația social democrată şi egalitară pe care am primit-o. Dacă am de ales între asta şi a mă târî, prefer să las la o parte moralitatea mioapă care nu e capabilă să plaseze acțiunile individuale în context. Şi sunt convins că de fapt, cumva, vei ajunge să mă respecți pentru asta.

Ea nu răspunse; dădu doar paharul pe gât.

— Hole nu reprezenta nici o amenințare pentru tine, zise ea. Suntem doar buni prieteni.

— Cred că minți, replică el, umplându-i fără chef paharul pe care îl golise. Şi trebuie să fii doar a mea. Să nu mă înțelegi greşit. Când ți-am pus condiția să întrerupi imediat orice legătură cu Hole, nu am făcut-o din cauza geloziei, ci am avut în vedere un principiu al purității. În orice caz, câteva zile în Suedia sau oriunde l-a trimis Meirik n-o să-i prindă rău.

Brandhaug chicoti.

— De ce mă priveşti aşa, Rakel? Doar nu sunt regele David, iar Hole... cum îl cheamă pe cel pe care regele David a poruncit să fie trimis pe linia întâi a luptei?

— Uriah[13], murmură ea.

— Exact. Şi a murit, nu?

— Altfel nu ar fi fost o poveste prea interesantă, zise ea vorbind în pahar.

— Bine. Dar aici n-o să moară nimeni. Şi, dacă nu mă înşel, regele David şi Bathsheba au trăit destul de fericiți până la adânci bătrâneți.

Brandhaug se aşeză lângă ea pe canapea şi îi luă bărbia între degete.

— Spune-mi, Rakel, de unde ştii atâtea poveşti din Biblie?

— O educație bună, zise ea smulgându-se şi scoțându-şi rochia de pe ea.

El înghiți în sec în timp ce o privea. Arăta bine. Purta

---

[13] În lb. română, Urie (n.red.)

lenjerie albă. O rugase special să poarte lenjerie albă. Îi scotea în evidență strălucirea aurie a pielii. Nu se cunoştea că născuse. Dar faptul că avusese un copil, că era fertilă şi că îl hrănise la sânul ei, toate astea o făceau mai atractivă în ochii lui Bernt Brandhaug. Era perfectă.

— Nu ne grăbim, zise el, punându-i mâna pe genunchi.

Fața ei nu trăda nici o emoție, dar simți cum tresare.

— Fă ce vrei, spuse ea dând din umeri.

— Ai vrea să vezi întâi scrisoarea?

Arătă cu capul înspre plicul cafeniu cu sigiliul Ambasadei Rusiei care se afla în mijlocul mesei. Ambasadorul Vladimir Aleksandrov scrisese o scrisoare scurtă către Rakel Fauke prin care o informa că autoritățile ruse îi cereau să ignore apelul anterior privitor la audierea pentru custodia lui Oleg Fauke-Gosev. Întreaga chestiune va fi amânată pe termen nedefinit din cauza aglomerării proceselor din curțile de justiție. Nu fusese uşor. Brandhaug fusese obligat să-i amintească ambasadorului de câteva servicii pe care i le datora. Şi, în plus, îl va servi şi pe viitor. Unele dintre aceste favoruri se aflau la granița dintre ce îi era permis unui şef de la Ministerul de Externe al Norvegiei.

— Am încredere în tine, zise ea. Putem să terminăm treaba?

Abia dacă clipi când o lovi cu palma peste obraz, dar capul i se balansă ca al unei păpuşi de cârpe.

Brandhaug îşi frecă mâna în timp ce o studia.

— Nu eşti proastă, Rakel, zise el. Aşa că bănuiesc că

îți dai seama că ăsta nu e decât un aranjament provizoriu. Trebuie să aştepți şase luni înainte ca procesul să fie prescris. O citație poate veni oricând; nu e nevoie decât să dau un telefon.

Ea se holbă la el şi, în cele din urmă, Brandhaug zări în ochii ei semne de viață.

— Cred că nişte scuze nu ar fi deplasate, zise el.

Pieptul lui Rakel se ridică, iar nările îi tremurară. Ochii i se umplură încet de lacrimi.

— Ei bine, zise el.

— Îmi pare rău. Abia dacă i se putea auzi vocea.

— Va trebui să vorbeşti mai tare.

— Îmi pare rău.

Brandhaug se lumină la față.

— Da, da, Rakel. Îi şterse o lacrimă de pe obraz. Totul va fi bine. Trebuie doar să ajungi să mă cunoşti. Vreau să fim prieteni. Mă înțelegi, Rakel?

Ea dădu din cap.

— Eşti sigură?

Ea expiră zgomotos pe nas şi încuviință.

— Excelent.

El se ridică şi îşi desfăcu cureaua.

Era o noapte deosebit de rece şi bătrânul se vârâse în sacul de dormit. Deşi stătea pe un strat gros de ramuri de molid, răceala ce venea dinspre pământ îi pătrunse în corp. Nu îşi mai simțea picioarele şi, din când în când, trebuia să se mute de pe o parte pe alta ca să nu-i înghețe şi corpul.

Ferestrele casei erau încă luminate, dar afară era atât

de întuneric acum încât nu mai putea vedea mare lucru prin luneta de la puşcă. Cu toate astea, situația nu era foarte rea. Dacă bărbatul se întorcea acasă în seara asta, lampa de deasupra intrării în garaj, care avea vedere spre pădure, s-ar aprinde. Bătrânul se uită prin lunetă. Deşi lampa nu făcea prea multă lumină, culoarea uşii garajului era destul de luminoasă ca să-l scoată în evidență.

Bătrânul se întoarse pe spate. Era linişte aici; putea să audă maşina când venea. Doar dacă nu ar adormi. Durerile de stomac îl secătuiseră, dar nu putea adormi. Nu dormise niciodată la datorie. Niciodată. Simțea ură şi încerca să se încălzească de la ea. Era diferit, nu era ca cealaltă ură care ardea cu o flacără mică, dar constantă de ani de zile, consumându-l şi eliberându-l de gândurile meschine, oferindu-i o perspectivă şi permițându-i să vadă lucrurile mai bine. Această nouă ură ardea cu o asemenea ferocitate, încât nu era sigur dacă el o controla sau ea îl controla pe el. Ştia că nu trebuie să se lase dus de val; trebuia să rămână calm.

Privi cerul înstelat printre molizii de deasupra lui. Era linişte. Aşa de linişte şi de frig. Va muri. Cu toții vor muri. Ăsta era un gând bun; încercă să-l păstreze în minte. Apoi închise ochii.

Brandhaug se uita fix la candelabrul din tavan. O fâşie de lumină albastră din stradă, de la o reclamă la Blaupunkt, se reflecta în el. Aşa de linişte. Aşa de frig.

— Poți pleca acum, zise el.

Nu o privi, auzi doar fâşâitul cuverturii şi simți patul

mişcându-se. Apoi zgomot de haine îmbrăcate. Ea nu scosese o vorbă. Nici când o atinsese, nici când îi ordonase să îl atingă. Zăcea acolo, cu ochii ei negri mari, larg deschişi. Negri de teamă. Sau de ură. Asta îl făcuse să nu se simtă în largul lui, încât...

La început o ignorase. Aşteptase să simtă. Se gândise la celelalte femei pe care le avusese, cum avusese succes de fiecare dată. Dar sentimentul nu venise şi, după un timp, o rugase să nu-l mai atingă. Nu avea nici un motiv să o lase să-l umilească.

Se supusese ca un robot. Se asigurase că îşi îndeplineşte partea ei din înțelegere, nici mai mult, nici mai puțin. Avea de aşteptat şase luni până când procesul custodiei lui Oleg se va prescrie. Avea timp suficient. Nu avea rost să devină agitat; vor fi şi alte zile, şi alte nopți.

Ajunsese de unde plecase, dar cu siguranță nu ar fi trebuit să bea. Asta îl făcuse să fie inert, să nu poată să răspundă la mângâierile ei sau la propriile mângâieri.

Îi spusese să intre în cadă şi pregătise ceva de băut. Apă fierbinte, săpun. Ținuse monologuri lungi despre cât era de frumoasă. Ea nu spusese nimic. Aşa de linişte. Aşa de frig. În cele din urmă, apa se răcise şi el o ştersese şi o dusese iar în pat. Pielea ei devenise uscată. Începuse să tremure şi o simțise că începe să-i răspundă. În cele din urmă. Mâna lui se plimbase în jos pe trupul ei. Apoi îi văzuse din nou ochii. Mari, negri, morți. Privirea ei fixată pe un punct din tavan. Şi magia dispăruse iar. Simțise nevoia să o pălmuiască, să-i readucă viață în ochii morți, să o plesnească brutal cu

dosul palmei, să-i vadă pielea cum se înroşeşte şi se inflamează.

O auzise cum ia scrisoarea de pe masă şi cum îşi deschide geanta.

— Data viitoare va trebui să bem mai puțin, zise el. E valabil şi pentru tine.

Ea nu răspunse.

— Săptămâna viitoare, Rakel. Acelaşi loc, aceeaşi oră. Nu o să uiți, nu?

— Cum aş putea? zise ea. Uşa se închise şi ea dispăru.

Se ridică, îşi mai pregăti o băutură. Jameson cu apă, singurul lucru bun care... Bău încet. Apoi se întinse.

Curând se făcu miezul nopții. Închise ochii, dar nu putu să adoarmă. Din camera vecină auzi cum cineva dă drumul la programul cu plată de la televizor. Dacă asta era. Gemetele păreau reale. Sirena unei maşini de poliție se auzi în noapte. La dracu'! Se răsuci şi se întoarse. Spatele îi amorțise deja de la patul moale. Avea mereu probleme când dormea aici, nu doar din cauza patului. Camera galbenă de hotel era şi va rămâne mereu o cameră de hotel, un loc străin.

„O întâlnire la Larvik”, îi spusese soției. Şi, ca de obicei când îl întreba, nu-şi putu aminti numele hotelului unde va sta. Era Rica, se întrebase? Dacă se va termina târziu, o va suna, îi spusese. „Dar ştii cum stă treaba cu cinele astea târzii, draga mea.”

Ei bine, ea nu avea de ce să se plângă. Îi oferise o viață care era mai mult decât ar fi putut spera având în vedere nivelul ei. Mulțumită lui, călătorise în toată

lumea, locuise în reşedințe luxoase pentru ambasadori, ticsite de servitori în unele dintre cele mai frumoase oraşe din lume, învățase limbi străine şi cunoscuse oameni interesanți. Nu trebuise niciodată să ridice un deget. Ce ar face dacă ar fi lăsată singură, ea care nu muncise niciodată? El era baza existenței ei, familia ei, pe scurt, tot ce avea. Nu, nu îl deranja prea tare ce putea sau nu să creadă Elsa.

Cu toate astea, acum se gândea la ea. Ar fi trebuit să fie acolo, cu ea. Un trup cald şi cunoscut la spatele lui, cu o mână peste el. Da, puțină căldură după atâta răceală.

Se uită iar la ceas. Ar putea spune că cina s-a terminat mai devreme şi se hotărâse să vină acasă. Şi nu doar asta, ea va fi fericită. Ura să stea singură noaptea în casa aceea mare.

Stătu acolo, ascultând zgomotele care veneau din camera vecină.

Apoi se ridică şi începu să se îmbrace repede.

Bătrânul nu mai e bătrân. Şi dansează. Este un vals lent, iar ea şi-a rezemat obrazul de gâtul lui. Dansează de mult timp, au transpirat, iar pielea ei e aşa de fierbinte încât arde. O simte că zâmbeşte. Vrea să-şi continue dansul, să o țină pur şi simplu aşa, până ce clădirea va arde din temelii, până ce timpul se va opri, până vor putea să deschidă ochii să vadă că au ajuns într-un alt loc.

Ea şopteşte ceva, dar muzica e prea tare.

— Ce? zice el, plecându-şi capul.

Ea îi atinge urechea cu buzele.

— Trebuie să te trezeşti, zice ea.

El deschise ochii. Clipi în întuneric înainte să vadă că avea o respirație rigidă şi albă. Nu auzise maşina sosind. Se întoarse, gemu încet şi încercă să-şi scoată brațele de sub el. Zgomotul uşii de la garaj îl trezise. Auzi maşina accelerând şi apucă doar să zărească maşina Volvo albastră înghițită de garajul întunecos. Brațul drept îi amorțise. În câteva secunde, bărbatul va ieşi din nou, va sta în lumină, va închide uşa garajului şi apoi... va fi prea târziu.

Bătrânul bâjbâi disperat după fermoarul de la sacul de dormit şi îşi scoase afară brațul stâng. Adrenalina îi galopa prin vene, dar somnul nu-l lăsa în pace, ca un strat de vată ce înăbuşă toate sunetele şi-l împiedică să vadă clar. Auzi zgomot când uşa de la maşină se închise.

Acum avea ambele brațe afară din sacul de dormit şi, din fericire, cerul înstelat făcea destulă lumină să vadă unde e puşca şi să o aşeze în poziție de tragere. Repede, repede! Îşi lipi obrazul de patul rece al puştii. Se uită prin lunetă. Clipi, nu zărea nimic. Scoase cu degete tremurătoare bucata de material pe care o înfăşurase în jurul lunetei ca să nu înghețe lentila. Asta e! Îşi lipi din nou obrazul de patul rece al puştii. Ce mai era acum? Garajul nu se vedea, probabil că mişcase telemetrul. Auzi cum e închisă uşa garajului. Răsuci telemetrul şi bărbatul intră în vizor. Era înalt, cu umeri lați, purta o haină de lână şi stătea cu spatele la el. Bătrânul clipi de două ori. Visul încă mai plutea în fața lui precum o ceață subțire.

Voia să aştepte până când bărbatul se întorcea, până va putea stabili cu certitudine că el era acela. Degetul se încordă pe trăgaci, apăsându-l cu grijă. Ar fi fost mai uşor cu arma cu care se antrenase ani de zile; avea atunci în sânge presiunea cu care trebuia să apese pe trăgaci şi toate mişcările erau automate. Se concentră asupra respirației. Nu e greu să ucizi pe cineva. Nu atunci când te-ai antrenat pentru asta. La începutul bătăliei de la Gettysburg din 1863, două companii de proaspăt recruți se aflau la cincizeci de metri distanță unul de altul şi trăseseră la rând unii în alții fără să fi fost cineva rănit – nu pentru că erau țintaşi proşti, ci pentru că ochiseră deasupra capetelor. Pur şi simplu nu putuseră să treacă pragul uciderii unui om. Dar când ai mai făcut-o…

Bărbatul din fața garajului se întoarse. Părea că se uită chiar în direcția bătrânului. Era el, fără îndoială. Aproape că intra complet în raza lunetei. Ceața începea să se risipească din mintea bătrânului. Îşi ținu răsuflarea şi crescu presiunea de pe trăgaci, încet şi calm. Trebuia să-l lovească din primul foc pentru că era întuneric beznă dincolo de cercul de lumină de la garaj. Timpul îngheță. Bernt Brandhaug era un om mort. Mintea bătrânului era extrem de limpede acum.

Din acest motiv, sentimentul că făcuse ceva greşit veni cu o fracțiune de secundă înainte să-şi dea seama despre ce era vorba. Trăgaciul refuza să se mişte. Bătrânul apăsă mai tare, dar trăgaciul tot nu se mişcă. Siguranța. Bătrânul ştiu că era prea târziu. Găsi siguranța cu degetul mare şi o desfăcu. Apoi se uită prin

lunetă la conul de lumină gol. Brandhaug plecase, mergea spre uşa din față de cealaltă parte a casei care dădea înspre drum.

Bătrânul clipi. Inima îi bătea precum un ciocan în interiorul coastelor. Respiră, lăsând aerul să iasă din plămânii care îl dureau. Adormise. Clipi din nou. Totul în jur părea să plutească acum într-un fel de ceață. Dăduse greş. Lovi pământul cu pumnul strâns. Doar când prima lacrimă fierbinte îi căzu pe mână îşi dădu seama că plângea.

73

KLIPPAN, SUEDIA

10 mai 2000

Harry se trezi.

Îi luă o secundă înainte să-şi dea seama unde se află. Primul lucru care îi trecuse prin cap când intrase în apartament fusese că îi va fi imposibil să doarmă. Dormitorul era separat de strada aglomerată doar printr-un perete subțire şi o fereastră. Dar, de îndată ce magazinul de peste drum închisese, locul se cufundă într-o tăcere de mormânt. Abia dacă mai trecea câte o maşină, iar locuitorii dispăruseră ca înghițiți.

Harry cumpărase de la magazin o pizza mare pe care o încălzi în cuptor. Se gândi că era ciudat să se afle în Suedia şi să mănânce mâncare italienească făcută în Norvegia. Apoi dăduse drumul la televizorul prăfuit care stătea pe o ladă de bere într-un colț. Era ceva în neregulă cu televizorul pentru că toate fețele pâlpâiau într-o lumină verde. Se aşeză să se uite la un documentar. O fată pusese cap la cap povestea fratelui ei, care îşi petrecuse întreaga copilărie în anii 1970 călătorind în jurul lumii şi trimițându-i scrisori. De la Paris unde nu avea adăpost deasupra capului, la un chibuț în Israel, o călătorie cu trenul prin India şi pe culmile disperării în Copenhaga. Fusese făcut foarte

simplu. Câteva filmulețe, dar mai mult cadre fixe, vocea celui care dubla filmul şi o poveste ciudat de tristă şi de melancolică. Cu siguranță că visase toate astea pentru că atunci când se trezi, personajele şi locurile încă îi erau întipărite pe retină.

Zgomotul care îl trezise venea dinspre haina pe care o pusese peste scaunul din bucătărie. Bipurile stridente se loveau de pereții camerei goale. Dăduse încălzirea electrică la maximum, dar tot înghețase sub pătura subțire. Puse picioarele pe linoleumul rece şi scoase telefonul mobil din buzunarul hainei.

— Alo?

Nici un răspuns.

— Alo?

La celălalt capăt se auzea o respirație.

— Tu eşti, Sis?

Era prima persoană care-i veni în minte care avea acest număr şi care ar fi putut să îl sune la miezul nopții.

— S-a întâmplat ceva? Cu Helge?

Nu fusese convins când îi lăsase pasărea lui Sis, dar ea părea aşa de fericită şi îi promisese că va avea mare grijă de ea. Dar nu era Sis. Ea nu avea respirația asta. Şi ea ar fi răspuns.

— Cine e?

Nici un răspuns în continuare.

Se pregătea să închidă când auzi un scâncet. Respirația deveni tremurătoare; părea că persoana de la celălalt capăt era pe punctul de a plânge. Harry se aşeză pe canapea. Prin crăpătura dintre draperiile albastre

subțiri vedea firma luminoasă a magazinului ICA.

Harry scoase o țigară din pachetul de pe măsuța de lângă canapea, o aprinse şi se lăsă pe spate. Trase adânc în timp ce ascultă cum respirația tremurătoare se transformă în suspine.

— Nu plânge, zise el.

O maşină trecu pe stradă. Cu siguranță un Volvo, se gândi Harry. Îşi acoperi picioarele cu pătura. Apoi îi spuse povestea despre fată şi despre fratele ei mai mare, cu mai multă sau mai puțină exactitate. Când termină, ea nu mai plângea şi după ce el îi spuse noapte bună, legătura se întrerupse.

Când mobilul sună iar, trecuse de ora 8 şi afară era lumină. Harry îl găsi sub pătură, între picioare. Era Meirik. Părea stresat.

— Întoarce-te imediat la Oslo, zise el. Se pare că s-a tras cu arma aia a ta Marklin.

Partea a şaptea

MANTIA NEAGRĂ

74

RIKSHOSPITAL

10 mai 2000

Harry îl recunoscu pe Bernt Brandhaug imediat. Avea un zâmbet larg pe faţă şi se holba la Harry cu ochii larg deschişi.

— De ce zâmbeşte? întrebă Harry.

— Nu mă întreba pe mine, zise Klemetsen. Muşchii faciali înţepenesc, iar oamenii au tot felul de expresii ciudate. Uneori avem părinţi care nu-şi recunosc propriii copii pentru că sunt aşa de schimbaţi.

Masa de autopsie se afla în mijlocul camerei. Klemetsen dădu cearşaful la o parte ca să poată vedea rămăşiţele corpului. Halvorsen se întoarse imediat cu spatele. Refuzase să-şi aplice sub nas crema mentolată cu care îl îmbiase Harry înainte să intre. Pentru că temperatura din sala de autopsii nr. 4 a Departamentului de medicină legală din Rikshospital era de 12 grade, mirosul nu era cel mai rău lucru. Halvorsen nu reuşi să se stăpânească să nu vomite.

— Sunt de acord, zise Knut Klemetsen. Nu arată prea grozav.

Harry încuviinţă. Klemetsen era un bun medic legist şi un om rezonabil. Era conştient că Halvorsen era nou şi nu voia să-l facă să se simtă prost. Brandhaug nu

arăta mai rău decât celelalte cadavre. Cu alte cuvinte, nu arăta mai rău decât gemenii care stătuseră o săptămână în apă, decât tânărul de optsprezece ani care se zdrobise având o viteză de 200 km pe oră în încercarea de a scăpa de poliție sau decât drogatul care îşi dăduse foc având doar un hanorac pe el. Harry văzuse multe la viața lui, iar Bernt Brandhaug nu era nici pe departe printre cele mai rele privelişti. Dar un lucru era clar: având doar un glonț în spate, Bernt Brandhaug chiar arăta oribil. Rana din piept era atât de mare, încât Harry putea să-şi bage pumnul în ea.

— Deci glonțul a intrat prin spate? întrebă Harry.

— Chiar printre umeri. I-a zdrobit coloana vertebrală când a intrat şi osul stern când a ieşit. După câte se vede, lipsesc părți din stern. Au găsit bucăți din el pe scaunul maşinii.

— Pe scaunul maşinii?

— Da, tocmai deschisese uşa de la garaj, probabil îndreptându-se spre muncă, când glonțul a trecut prin el, prin parbriz şi prin geamul din spate şi s-a oprit în peretele din spate al garajului.

— Ce fel de glonț ar putea fi? întrebă Halvorsen care părea să-şi fi revenit.

— Experții în balistică vor trebui să răspundă la această întrebare, zise Klemetsen. Dar a trecut ca un burghiu. Singura dată când am mai văzut aşa ceva a fost când eram într-o misiune a Națiunilor Unite în Croația, în 1991.

— Un glonț Singapore, interveni Harry. Au găsit rămăşițele la o jumătate de centimetru în zid. Cartuşul

descoperit între copacii din apropiere e la fel cu cel găsit iarna trecută în Siljan. De asta m-au contactat imediat. Ce ne mai poți spune, Knut?

Nu mai erau multe de spus. Spuse că deja i se făcuse autopsia în prezența celor de la Criminalistică, aşa cum cerea legea. Cauza morții era evidentă şi, în plus, nu erau decât două chestiuni demne de menționat – Brandhaug avea urme de alcool în sânge, iar sub unghia degetului mijlociu fuseseră găsite urme de secreții vaginale.

— Ale soției? întrebă Halvorsen.

— Cei de la Medicină legală vor stabili asta, zise Klemetsen uitându-se peste ochelari la tânărul polițist. Dacă vor considera necesar. E posibil să nu fie nevoie să o întrebe aşa ceva acum, decât în cazul în care va fi considerat relevant pentru investigație.

Harry clătină din cap dezaprobator.

Merseră cu maşina în sus pe bulevardul Sognsveien şi apoi pe Peder Ankers înainte să ajungă la casa lui Brandhaug.

— Ce casă urâtă, zise Halvorsen.

Sunară la uşă şi trecu ceva timp înainte ca o femeie peste cincizeci de ani, machiată strident, să deschidă uşa.

— Elsa Brandhaug?

— Sunt sora ei. Ce doriți?

Harry îi arătă legitimația.

— Alte întrebări? întrebă sora, stăpânindu-şi iritarea din voce.

Harry încuviinţă şi îşi dădu seama într-un fel sau altul de ce va urma.

— Să fim serioşi! E epuizată şi nu vor să-i dea soţul înapoi, toţi acei…

— Îmi cer scuze, dar nu e vorba de soţul ei, o întrerupse Harry politicos. E mort. E vorba de următoarea victimă. Sperăm ca nimeni altcineva nu va trece prin ce trece ea acum.

Sora ei stătea acolo, cu gura deschisă, nesigură pe ce ar trebui să spună. Harry o scoase din încurcătură întrebând-o dacă să se descalţe la intrare.

Fru Brandhaug nu părea atât de epuizată pe cât susţinea sora ei. Stătea pe canapea uitându-se în gol, dar Harry observă că de sub o pernă ieşeau nişte andrele. Nu că ar fi fost ceva în neregulă cu tricotatul atunci când soţul tocmai ţi-a fost ucis. Gândindu-se mai bine, lui Harry i se păru chiar normal. Ceva obişnuit de care să te agăţi cât lumea pare să se prăbuşească în jurul tău.

— Plec în seara asta, zise ea. La sora mea.

— Înţeleg că poliţia va rămâne aici să păzească, spuse Harry. În cazul în care…

— În cazul în care mă urmăresc şi pe mine, încuviinţă ea.

— Credeţi că aşa stau lucrurile? întrebă Halvorsen. Şi dacă e aşa, cine sunt „ei”?

Ea dădu din umeri. Se uită pe geam la lumina palidă care intra în cameră.

— Ştiu că cei de la Criminalistică au fost aici şi v-au pus întrebări, continuă Harry. Dar mă întrebam dacă

soțul dumneavoastră a primit amenințări după articolul de ieri din *Dagbladet.*

— Nu a sunat nimeni aici, zise ea. Dar, pe de altă parte, apare doar numele meu în cartea de telefon. Aşa a dorit Bernt. Va trebui să întrebați la Ministerul de Externe dacă a sunat cineva.

— Am întrebat, zise Halvorsen, schimbând o privire rapidă cu Harry. Încercăm să vedem ce telefoane a primit ieri la birou.

Halvorsen îi puse câteva întrebări despre posibilii duşmani ai soțului ei, dar ea nu putu să-i ajute cu prea multe.

Harry se aşeză şi ascultă un timp până când îi veni brusc o idee.

— Sunteți absolut sigură că nu ați primit nici un telefon ieri? întrebă el.

— Ba da, cred că am primit, zise ea. Mai multe.

— Cine a sunat?

— Sora mea. Bernt. Şi cineva de la un sondaj de opinie, dacă îmi amintesc bine.

— Ce v-au întrebat?

— Nu ştiu. L-au cerut pe Bernt. Au liste întregi de nume, nu? Împreună cu vârsta şi sexul…

— L-au cerut pe Bernt Brandhaug, nu-i aşa?

— Da…

— La sondajele de opinie nu folosesc nume. Ați auzit vreun zgomot în fundal?

— Ce vreți să spuneți?

— De obicei, lucrează în birouri deschise împreună cu mulți alții.

— Era ceva, zise ea, dar…

— Dar?

— Nu genul de zgomot despre care spuneți. Era… diferit.

— Când ați primit acest apel?

— Cred că era în jur de prânz. Am spus că vine acasă după-amiaza. Uitasem că Bernt trebuia să meargă la Larvik să ia cina cu cei de la Consiliul pentru Exporturi.

— De vreme ce numele Bernt nu e în cartea de telefon, v-a trecut prin minte că ar putea să fie cineva care sună la toate familiile Brandhaug pentru a afla unde locuieşte Bernt? Şi să afle când va veni acasă?

— Nu îmi dau seama ce…

— Cei cu sondajele nu sună acasă, în miezul zilei, un om care lucrează. Harry se întoarse spre Halvorsen. Verifică la Telenor să vezi dacă pot face rost de numărul de pe care s-a sunat.

— Scuzați-mă, *fru* Brandhaug, zise Halvorsen. Am văzut că aveți în hol un telefon nou Ascom ISDN. Am şi eu unul la fel. Ultimele zece numere sunt stocate în memorie, cu numărul şi data. Aş putea…

Harry încuviință spre Halvorsen înainte ca acesta să se ridice în picioare. Sora lui *fru* Brandhaug îl conduse în hol.

— Bernt era de modă veche într-un fel, îi spuse *fru* Brandhaug lui Harry cu un zâmbet fals. Dar îi plăcea să cumpere lucruri moderne când apăreau pe piață. Telefoane şi lucruri de genul ăsta.

— Cât de demodat era, *fru* Brandhaug, în ceea ce priveşte fidelitatea?

Ea îşi ridică privirea.

— M-am gândit să vorbim despre asta între patru ochi, zise Harry. Cei de la Criminalistică au verificat ce le-ați spus mai devreme. Soțul dumneavoastră nu a fost ieri la nici o întâlnire în Larvik cu cei de la Consiliul pentru Exporturi. Ştiați că Biroul de Externe îi punea o cameră la dispoziție la hotelul Continental?

— Nu.

— Şeful meu de la Serviciul Secret mi-a vândut pontul de dimineață. Se pare că soțul dumneavoastră s-a cazat acolo ieri după-amiază. Nu ştim dacă era singur, dar bineînțeles că intri la idei când soțul o minte pe soție şi se duce la hotel.

Harry îi studie expresia feței în timp ce aceasta trecea printr-o metamorfoză de la furie la disperare, apoi la resemnare şi la... râs. Părea mai degrabă un plânset încet.

— N-ar trebui să fiu surprinsă, zise ea. Dacă chiar trebuie să ştiți, era... foarte *modern* şi în această privință. Deşi nu văd ce legătură are cu cazul.

— Ar fi putut fi ucis de un soț gelos, spuse Harry.

— Asta îmi dă şi mie un motiv, *Herr* Hole. V-ați gândit la asta? Când locuiam în Nigeria, un omor la comandă costa două sute de coroane norvegiene. Râse cu acelaşi râs de om rănit. Credeam că ați spus că motivul a fost declarația care a apărut în *Dagbladet.*

— Luăm în considerație toate posibilitățile.

— În general, erau femei pe care le cunoştea la muncă, zise ea. Bineînțeles că nu ştiu tot ce se petrecea, dar l-am prins o dată. Apoi mi-am dat seama cam care îi

era obiceiul şi cum proceda. Dar crimă? Ea clătină din cap. În zilele noastre nu mai împuşti pe cineva pentru un asemenea motiv, nu?

Îl privi pe Harry, care nu ştiu ce să-i răspundă. Prin uşa de sticlă auzea vocea profundă a lui Halvorsen. Harry îşi drese glasul.

— Ştiţi cumva dacă în ultima vreme avea o relație cu o anumită femeie?

Ea clătină din cap dezaprobator.

— Întrebați la Biroul de Externe. E un mediu ciudat, să ştiți. Cu siguranță trebuie să fie cineva acolo mai mult decât doritor să vă ajute.

Rosti asta fără ranchiună, pur şi simplu ca o informație.

Ridicară amândoi privirea când Halvorsen intră în cameră.

— Ciudat, zise el. Ați primit un telefon la ora 12.45, *fru* Brandhaug, dar nu ieri. Alaltăieri.

— O, doamne, poate că am încurcat zilele, zise ea. Da, deci nu are nici o legătură cu cazul, atunci.

— Poate că nu, făcu Halvorsen. În orice caz, am verificat numărul. Apelul a fost dat de la un telefon public. Din cafeneaua Schroder.

— Cafenea? zise ea. Da, asta ar explica probabil zgomotele din fundal. Credeți că...?

— Nu trebuie neapărat să aibă legătură cu uciderea soțului dumneavoastră, zise Harry ridicându-se. Vin mulți ciudați la Schroder.

Ea îi conduse până la treptele din față. Era o după-amiază întunecată, cu nori joşi deasupra dealului din

spatele lor.

Fru Brandhaug rămase acolo, cu brațele încrucișate, ca și când ar fi înghețat de frig.

— E așa de întuneric aici, zise ea. Ați observat?

Echipa de intervenție la locul crimei era încă ocupată cu cercetarea perimetrului din jurul adăpostului unde găsiseră cartușul, când Harry și Halvorsen se apropiară dinspre tufișuri.

— Hei, voi, auziră o voce care îi striga în timp ce se strecurau pe sub banda galbenă a poliției.

— Poliția, răspunse Harry.

— Nu contează! le strigă aceeași voce. Trebuie să așteptați până ce terminăm.

Era Weber. Purta ghete înalte de cauciuc și o haină de ploaie galbenă și caraghioasă. Harry și Halvorsen ieșiră pe sub bandă înapoi.

— Hei, Weber, strigă Harry.

— Nu am timp, le făcu cu mâna semn să plece.

— Nu durează decât un minut.

Weber se apropie cu pași mari și cu o expresie de iritare evidentă pe față.

— Ce vrei? strigă el de la douăzeci de metri.

— De cât timp aștepta?

— Tipul? Nu am idee.

— Hai, Weber. O presupunere.

— Cine lucrează la caz? Criminalistica sau tu?

— Și eu, și ei. Încă nu ne-am coordonat.

— Și vrei să zici că o veți face?

Harry zâmbi și scoase o țigară.

— Ai mai presupus bine şi altădată, Weber.

— Nu mă mai peria, Hole. Cine-i băiatul?

— Halvorsen, răspunse Harry înainte ca Halvorsen să apuce să se prezinte.

— Ascultă-mă, Halvorsen, zise Weber, privindu-l pe Harry cu un dezgust pe care nu încercă să şi-l ascundă. Fumatul e un obicei revoltător şi cea mai bună dovadă că oamenii sunt aici pe pământ doar pentru un lucru – pentru a se distra. Tipul care a fost aici a lăsat opt mucuri într-o sticlă de suc. Țigări Teddy, fără filtru. Iar cei care fumează Teddy nu se mulțumesc cu două pe zi, aşa că în afara posibilității de a rămâne fără țigări, cred că era aici de cel mult douăzeci şi patru de ore. A tăiat crengi de molid de jos, acolo unde ploaia nu a putut ajunge. Dar erau picături de ploaie pe crengile care acoperă adăpostul. Ultima oară a plouat ieri la ora trei după-amiază.

— Deci a stat aici cam între opt seara şi trei după-amiaza? întrebă Halvorsen.

— Cred că Halvorsen ar putea să ajungă departe, rosti Weber scurt, cu privirea încă ațintită asupra lui Harry. Mai ales având în vedere care îi sunt competitorii. E din ce în ce mai rău. Ai văzut pe cine recrutează acum pentru Academia de Poliție? Chiar şi facultățile care pregătesc profesori primesc genii în comparație cu resturile care vin la noi.

Weber părea dintr-odată că nu se mai grăbeşte şi începu să se plângă de perspectivele sumbre ale forțelor polițieneşti.

— A văzut ceva vreunul dintre vecini? întrebă Harry

repede, când Weber se opri să-şi tragă răsuflarea.

— Avem patru poliţişti care merg din casă în casă, dar majoritatea oamenilor se întorc mai târziu. Nu vor afla nimic.

— De ce?

— Nu cred că s-a arătat pe aici. Mai devreme, am pus un câine să-i ia urma un kilometru în pădure, pe una dintre cărări. Dar acolo l-am pierdut. Bănuiesc că aşa a ajuns până aici şi tot aşa s-a şi întors, pe potecile dintre Sognsvann şi lacul Maridal. Ar fi putut să-şi parcheze maşina în cel puţin douăsprezece parcări în această zonă. Şi sunt mii care merg pe poteci în fiecare zi, şi cel puţin jumătate din ei au rucsacuri. Înţelegi?

— Da.

— Şi acum probabil că mă vei întreba dacă există amprente.

— Da...

— Să fim serioşi.

— Dar sticla de suc?

Weber clătină din cap.

— Fără amprente. Nimic. Având în vedere cât timp a stat aici, a lăsat surprinzător de puţine urme. O să căutăm în continuare, dar sunt foarte sigur că amprenta de pantof şi câteva fibre din hainele lui sunt tot ce vom găsi.

— Plus cartuşul.

— L-a lăsat intenţionat. Restul prea a fost şters complet.

— Hm. Poate că e un avertisment. Tu ce zici?

— Ce zic eu? Credeam că doar voi, tinerii, aţi fost

binecuvântați cu ceva creier. Asta e impresia care se încearcă să fie promovată în poliție în zilele noastre.

— Bine. Mulțumesc pentru ajutor, Weber.

— Adună-ți mucurile, Hole.

— Cam maniac, zise Halvorsen în maşină, în timp ce se îndreptau spre centru.

— Weber poate fi greu de suportat uneori, recunoscu Harry. Dar ştie meserie.

Halvorsen bătu toba în ritmul unui cântec care nu se auzea.

— Şi acum? întrebă el.

— Continental.

Cei de la Criminalistică sunaseră la Continental la un sfert de oră după ce personalul spălase şi schimbase lenjeria din camera lui Brandhaug. Nimeni nu observase că Brandhaug avusese un vizitator, doar că plecase în jur de miezul nopții.

Harry stătu la recepție, trăgând din țigară în timp ce recepționerul care fusese de serviciu noaptea precedentă îşi frângea mâinile şi părea trist.

— Nu am aflat decât de dimineață că *Herr* Brandhaug a fost împuşcat, zise el. Altfel nu ne-am fi atins de camera lui.

Harry încuviință şi trase din țigară. Camera de hotel nu fusese locul unei crime; era doar interesant de ştiut dacă era vreun fir de păr blond pe pernă şi cine fusese ultima persoană care vorbise cu Brandhaug.

— Ei bine, dacă asta e tot, zise bărbatul zâmbind şi sugerând vag că e pe punctul de a plânge.

Harry nu răspunse. Observase că recepționerul devenea din ce în ce mai nervos cu cât el şi Halvorsen vorbeau mai puțin. Aşa că nu zise nimic; aşteptă privind licăritul țigării.

— Ăă... făcu recepționerul, trecându-şi mâna peste reverul hainei.

Harry aşteptă. Halvorsen se uită în podea. Recepționerul se abținu vreo cincisprezece secunde înainte să cedeze.

— Bineînțeles, uneori avea vizitatori, zise el.

— Pe cine? întrebă Harry, fără să-şi dezlipească privirea de la licăritul țigării.

— Femei şi bărbați...

— Cine?

— De fapt, nu ştiu. Nu e treaba noastră cu cine alege subsecretarul de stat să-şi petreacă timpul.

— Serios?

Tăcere.

— Bineînțeles, dacă o femeie vine la noi şi în mod clar nu stă aici, observăm la care etaj opreşte liftul.

— Ai recunoaşte-o?

— Da. Răspunsul veni pe loc, fără nici o ezitare. Arăta foarte bine. Şi părea foarte beată.

— O prostituată?

— Dacă da, atunci una de lux. Dar acestea de obicei nu se îmbată. Nu că m-aş pricepe prea mult. Hotelul nostru nu...

— Mulțumesc, zise Harry.

Un vânt dinspre sud aduse vreme caldă şi, în timp ce

Harry părăsea sediul poliției după o întâlnire cu Meirik şi cu comisarul-şef, îşi dădu instinctiv seama că ceva se terminase. Un nou anotimp urma să înceapă.

Comisarul-şef şi Meirik îl cunoscuseră pe Brandhaug. Doar profesional, simțiseră ei necesar să accentueze. Era clar că discutaseră chestiunea între patru ochi. Meirik începuse şedința punând punct misiunii sub acoperire din Klippan. Aproape că părea uşurat, observă Harry. Apoi comisarul-şef spuse care era propunerea ei, şi Harry îşi dădu seama că faptele lui de curaj din Sydney şi Bangkok făcuseră impresie în eşaloanele superioare ale forțelor polițieneşti.

— Un libero tipic, îl numise comisarul-şef pe Harry.

Apoi ea îi explică rolul pe care urma să îl joace.

Un nou anotimp. Vântul cald îl ameți pe Harry care îşi permise să ia un taxi de vreme ce tot avea după el o sacoşă grea. Primul lucru pe care îl făcu când intră în apartamentul său de pe bulevardul Sofies fu să-şi verifice robotul. Ochiul roşu era aprins. Nu clipea. Nu avea mesaje.

O rugase pe Linda să-i copieze dosarul cazului şi îşi petrecu restul serii citind tot ce aveau despre uciderea lui Hallgrim Dale şi a lui Ellen Gjelten. Nu că s-ar fi aşteptat să dea peste ceva nou, dar ar fi putut să-i stimuleze imaginația. Se uita la telefon din când în când, întrebându-se cât va reuşi să stea fără să o sune. Cazul Brandhaug era principala chestiune de la jurnalul de ştiri. La miezul nopții, se duse la culcare. La ora unu se ridică din pat, scoase telefonul din priză şi-l puse pe frigider. La trei, adormi.

75

BIROUL LUI MOLLER

11 mai 2000

— Ei? făcu Moller, după ce Harry şi Halvorsen luară prima înghițitură de cafea şi Harry, făcând o grimasă, îi spuse ce crede.

— Cred că legătura dintre articolul din ziar şi omor e o pistă înfundată.

— De ce? se întinse Moller în scaun.

— După părerea lui Weber, ucigaşul s-a ascuns în pădure de dimineață, deci la cel mult câteva ore după ce *Dagbladet* a ajuns la chioşcuri. Asta nu a fost o acțiune spontană; a fost un atac bine premeditat. Ucigaşul ştia de câteva zile că urma să-l împuşte pe Brandhaug. S-a dus să cerceteze zona; ştia de plecările şi de venirile lui Brandhaug; găsise cel mai bun loc din care să tragă, cu risc minim de a fi zărit; ştia cum va ajunge şi cum va pleca, sute de detalii mărunte.

— Deci crezi că pentru acest omor a cumpărat arma Marklin?

— Poate da. Poate nu.

— Mulțumesc. Asta chiar ne facem să avansăm, replică Moller ironic.

— Vreau doar să spun că asta e doar o posibilitate. Pe de altă parte, totul e exagerat. Pare puțin cam prea mult

să cumperi de la contrabandişti cea mai scumpă armă din lume pentru a omorî un oficial de rang înalt care e totuşi un birocrat lipsit de însemnătate, fără pază sau personal de securitate. Orice ucigaş putea pur şi simplu să sune la uşă şi să-i împuşte cu un pistol. Asta e ca şi când...

Harry făcu mişcări circulare din mâini.

— Ai ucide vrăbii cu artileria, zise Halvorsen.

— Exact, făcu Harry.

— Hm. Moller închise ochii. Şi în ce fel vezi rolul tău în continuarea investigației, Harry?

— Ca un fel de libero, zâmbi Harry. Sunt tipul de la POT care e pe cont propriu, dar care poate cere ajutor de la celelalte departamente oricând e necesar. Care îi raportează lui Meirik, dar are acces la toate documentele cazului. Care pune întrebări, dar căruia nu-i pot fi puse întrebări. Ceva de genul ăsta.

— Şi dreptul de a ucide? întrebă Moller. Şi o maşină puternică?

— De fapt, nu e ideea mea, zise Harry. Meirik tocmai a vorbit cu comisarul-şef.

— Comisarul-şef?

— Mda. Cred că vei primi în cursul zilei un e-mail în legătură cu asta. Cazul Brandhaug are prioritate de vârf din acest moment şi comisarul-şef nu vrea să rămână nici o piatră neîntoarsă. Aceasta e una dintre acele înțelegeri gen FBI în care echipele de investigații au până la un anumit punct îndatoriri care se suprapun pentru a evita standardizarea ideilor în cazurile importante. Cu siguranță ai citit despre astfel de lucruri.

— Nu.

— Ideea e că, deşi va trebui să plăteşti de două ori aceeaşi muncă, şi chiar dacă aceleaşi investigații vor fi făcute de multe ori de echipe diferite, avantajele abordărilor diferite sunt mult mai mari.

— Mulțumesc, zise Moller. Şi ce legătură are asta cu mine? De ce eşti aici acum?

— Pentru că, aşa cum am spus, pot cere ajutorul tuturor celorlalte…

— … departamente dacă e necesar. Am auzit asta. Zi pe şleau, Harry.

Harry arătă cu capul spre Halvorsen care zâmbea timid la Moller. Moller mormăi.

— Te rog, Harry! Ştii că nu avem oameni la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.

— Promit să ți-l înapoiez în stare bună.

— Am zis nu!

Harry nu spuse nimic. Aşteptă, împreunându-şi degetele şi studiind imitația ieftină după *Soria Maria Castle* a lui Kittelsen care atârna pe perete, deasupra rafturilor cu cărți.

— Când mi-l trimiți înapoi? întrebă Moller.

— Când se va închide cazul.

— Când… Aşa răspunde un şef de departament unui inspector, Harry, nu invers.

Harry dădu din umeri.

— Scuze, şefule.

76

IRISVEIEN

11 mai 2000

Când ridică receptorul inima îi bătea deja ca o maşină de cusut care a luat-o razna.

— Bună, Signe, zise vocea. Eu sunt.

Simţi imediat cum i se umplu ochii de lacrimi.

— Termină, şopti ea. Te rog.

— Până când moartea ne va despărţi. Aşa ai spus, Signe.

— Îl chem. Pe soţul meu.

Vocea chicoti.

— Dar nu e acasă, aşa e?

Strângea telefonul atât de tare că o durea mâna. De unde ştia că Even nu e acasă? Şi cum de suna doar când Even era plecat?

Următorul gând o făcu să se sufoce; nu mai putea respira şi simţi că leşină. Oare suna dintr-un loc din care putea vedea casa, de unde putea vedea când ieşea Even? Nu, nu, nu. Cu un efort de voinţă, se adună şi se concentră asupra felului în care respira. Nu prea repede şi apoi inspira adânc. „Calm”, îşi spuse ea, aşa cum le spunea soldaţilor răniţi care erau aduşi din tranşee; plângeau, cuprinşi de panică şi respirând neregulat. Îşi ţinu teama sub control. Şi îşi dădu seama după

zgomotele din fundal că suna dintr-un loc unde erau mulți oameni. Casa ei era într-o zonă rezidențială.

— Erai aşa de frumoasă în uniforma de soră medicală, Signe, continuă vocea. De un alb strălucitor şi pur. Alb, precum Olaf Lindvig în tunica lui albă de piele. Ți-l aminteşti? Erai aşa de pură încât am crezut că n-o să poți niciodată să ne trădezi, că nu-ți stă în fire. Am crezut că eşti ca Olaf Lindvig. Te-am văzut cum îl atingi, cum îi atingi părul, Signe. Într-o noapte cu lună. Tu şi cu el păreați îngeri, de parcă erați trimişi din rai. Dar mă înşelam. Apropo, există îngeri care nu sunt trimişi din rai. Ştiai asta, Signe?

Ea nu răspunse. Gândurile i se amestecau în cap ca într-un vârtej. Le declanşase ceva din ce spusese el. Vocea. O auzea acum. Îşi prefăcea vocea.

— Nu, zise ea forțându-se să răspundă.

— Nu? Ar trebui să ştii. Eu sunt un astfel de înger.

— Daniel e mort, zise ea.

Tăcere la celălalt capăt. Doar respirația făcea membrana să vibreze. Apoi iar vocea.

— Am venit să îi judec. Pe cei vii şi pe cei morți.

Apoi închise.

Ea închise ochii. Se ridică şi se duse în dormitor. Stătu în spatele jaluzelelor trase şi se văzu în oglindă. Tremura de parcă ar fi avut febră.

77

FOSTUL BIROU AL LUI HARRY

11 mai 2000

Lui Harry îi luă douăzeci de minute să se mute în vechiul birou. Tot ce avea nevoie încăpuse într-o sacoşă cumpărată de la 7-Eleven. Primul lucru pe care îl făcu fu să decupeze o poză cu Bernt Brandhaug din *Dagbladet.* Apoi o prinse cu un ac pe tablă, lângă pozele de arhivă ale lui Ellen, Sverre Olsen şi Hallgrim Dale. Patru indicii. Îl trimisese pe Halvorsen la Biroul de Externe pentru a face cercetări şi a vedea dacă poate afla cine e femeia de la Continental. Patru oameni. Patru vieți. Patru poveşti. Se aşeză pe scaunul stricat şi îi studie, dar ei doar se holbau în gol.

O sună pe Sis. Aceasta chiar voia să-l păstreze pe Helge, cel puțin pentru o vreme. Deveniseră prieteni aşa de buni, zisese ea. Harry spuse că e în regulă, atâta vreme cât nu uita să-l hrănească.

— E o ea, zise Sis.

— A, da. De unde ştii?

— Am verificat. Eu şi Henrik.

Era pe punctul să o întrebe cum verificaseră, dar preferă să nu o facă.

— Ai vorbit cu tata?

Vorbise. Îl întrebă pe Harry dacă se va mai întâlni cu

acea fată.

— Care fată?

— Cred că cea cu care ai ieşit la plimbare. Cea care are un băiețel.

— A, ea. Nu, nu cred.

— E o prostie.

— O prostie? Nu ai cunoscut-o niciodată, Sis.

— Cred că e o prostie pentru că eşti îndrăgostit de ea. Uneori Sis spunea nişte lucruri la care Harry nu avea răspuns.

Hotărâră să meargă la cinema într-o zi. Harry o întrebă dacă asta însemna că va veni şi Henrik cu ei. Sis îi spuse că da. Aşa stau lucrurile când ai un partener.

Închise şi Harry se adânci în gânduri. Nu se întâlnise deocamdată cu Rakel pe coridoare, dar ştia unde se află biroul ei. Se hotărî şi se ridică – trebuia să îi vorbească acum, nu mai putea aştepta.

Linda îi zâmbi când el intră pe uşa POT-ului.

— Deja te-ai întors, frumosule?

— Mă duceam doar s-o văd pe Rakel.

— Doar s-o vezi? V-am urmărit la petrecerea de la birou.

Spre enervarea lui, Harry simți că zâmbetul ei răutăcios îl face să se înroşească, iar încercarea de a râde nu-i prea reuşi.

— Dar nu e nevoie să te duci până acolo, Harry. Rakel e acasă astăzi. E în concediu medical. Stai puțin, Harry… Ridică receptorul. POT. Vă pot ajuta?

Harry se îndrepta spre uşă când Linda îl strigă.

— E pentru tine. Vrei să răspunzi de aici?

Îi dădu telefonul.

— Sunteți Harry Hole?

Era vocea unei femei. Părea că abia mai poate să respire. Sau că era îngrozită.

— Da, eu.

— Sunt Signe Juul. Trebuie sa mă ajutați, inspectore Hole. O să mă omoare.

Harry auzi un lătrat în fundal.

— Cine o să vă omoare, *fru* Juul?

— Vine înspre mine. Ştiu că e el. EL… el…

— Încercați să vă păstrați calmul, *fru* Juul. Despre ce e vorba?

— Şi-a schimbat vocea, dar de data asta l-am recunoscut. Ştia că l-am mângâiat pe păr pe Olaf Lindvig, la spitalul de campanie. Atunci mi-am dat seama. Dumnezeule, ce mă fac?

— Sunteți singură?

— Da, zise ea. Sunt singură. Sunt complet singură, complet singură. Înțelegeți?

Lătratul din fundal se înteți.

— Nu puteți să vă duceți la un vecin şi să aşteptați acolo să venim noi, *fru* Juul? Cine…

— O să mă găsească! Mă va găsi oriunde!

Era isterică. Harry puse mâna pe receptor şi o rugă pe Linda să sune la centrală pentru a trimite cea mai apropiată patrulă la *fru* Juul în Irisveien, Berg. Apoi vorbi iar cu Signe Juul, sperând ca aceasta să nu observe că şi el era agitat.

— Dacă nu plecați, atunci cel puțin încuiați toate uşile, *fru* Juul. Cine…

— Nu înțelegeți, zise ea. El… el…

Bip. Ton de ocupat. Legătura fusese întreruptă.

— La dracu'! Scuze, Linda. Spune-le că e urgent să trimită maşina. Şi să fie atenți. S-ar putea să fie un atacator înarmat.

Harry sună la serviciul clienți, află numărul lui Juul şi formă. Tot ocupat. Harry îi aruncă telefonul Lindei.

— Dacă Meirik întreabă de mine, spune-i că sunt în drum spre casa lui Even Juul.

78

IRISVEIEN

11 mai 2000

Când Harry ajunse în Irisveien, văzu imediat maşina poliţiei parcată în faţa casei lui Juul. Strada liniştită, cu case din lemn, bălţile de gheaţă topită, lumina albastră rotindu-se încet, doi copii curioşi pe biciclete – era ca o repetiţie a scenei de lângă casa lui Sverre Olsen. Harry se rugă ca asemănările să se oprească aici.

Parcă, ieşi din Fordul Escort şi se îndreptă încet spre casă. În timp ce închidea uşa după el, auzi pe cineva coborând scările.

— Weber, zise Harry surprins. Drumurile noastre se intersectează din nou.

— Într-adevăr.

— Nu ştiam că tot tu eşti şi de serviciu.

— Ştii prea bine că nu sunt. Dar Brandhaug locuieşte în apropiere şi tocmai ne urcasem în maşină când ni s-a comunicat mesajul prin staţie.

— Ce se petrece?

— Bănuiala ta e la fel de bună ca a mea. Nu era nimeni acasă, dar uşa era deschisă.

— Aţi aruncat o privire?

— Din pivniţă până în pod.

— Ciudat. După câte văd, nu e nici câinele.

— Şi câinii, şi oamenii, au dispărut cu toții. Dar se pare că cineva a fost în pivniță pentru că geamul de la uşa de acolo e spart.

— Bine, zise Harry, uitându-se în zare. Văzu un teren de tenis între case. Poate că s-a dus la vreun vecin. Eu i-am spus să facă aşa.

Weber îl urmă pe Harry în hol unde stătea un polițist tânăr care se uita la oglinda de deasupra măsuței de telefon.

— Ei, Moen, vezi ceva semne de viață inteligentă? îl întrebă Weber sarcastic.

Moen se întoarse şi-l salută din cap pe Harry.

— Ei bine, zise Moen, nu ştiu dacă e inteligentă sau doar ciudată.

Arătă spre oglindă. Ceilalți doi se apropiară.

— Ei, să fiu al naibii, zise Weber.

Literele mari şi roşii păreau să fi fost scrise cu ruj.

DUMNEZEU E CEL CARE MĂ JUDECĂ.

Harry îşi simți gura ca o coajă de portocală.

Geamul de la uşa de la intrare zăngăni când aceasta se deschise.

— Ce faceți aici? întrebă silueta care stătea în fața lor, cu spatele spre lumină. Şi unde-i Burre?

Era Even Juul.

Harry se aşeză la masa din bucătărie lângă un Even Juul vizibil îngrijorat. Moen dăduse o tură prin vecini să o caute pe Signe Juul şi să întrebe dacă a văzut cineva ceva. Weber avea de făcut lucruri care nu suportau amânare legate; de cazul Brandhaug şi trebuise să plece

cu maşina de patrulă, dar Harry îi promisese lui Moen că-l va duce el.

— De obicei, îmi spunea când iese, zise Even Juul. Adică îmi spune.

— E scrisul ei pe oglinda din hol?

— Nu, zise el. Nu cred.

— E rujul ei?

Juul se uită la Harry fără să răspundă.

— Era îngrozită când am vorbit cu ea la telefon, zise Harry. Tot spunea că cineva încearcă să o omoare. Aveți vreo idee cine ar putea fi?

— Să o omoare?

— Aşa a zis ea.

— Dar nimeni nu vrea s-o omoare pe Signe.

— Nu?

— Eşti nebun, omule?

— Ei bine, în acest caz sunt convins că mă veți înțelege că trebuie să vă întreb dacă soția dumneavoastră e instabilă. Isterică.

Harry nu era sigur că Juul îl auzise, dar acesta clătină din cap.

— Bine, zise Harry ridicându-se. Va trebui să vă gândiți foarte bine dacă e ceva care ne-ar putea ajuta. Şi ar trebui să vă sunați toți prietenii şi rudele să vedeți dacă s-a dus la ei pentru a fi la adăpost. Am început căutarea – eu şi Moen vom verifica prin apropiere. Deocamdată, nu prea avem ce face.

În timp ce Harry închise uşa după el, Moen se apropie de el. Clătina din cap.

— Nimeni nu a văzut nici măcar o maşină? întrebă

Harry.

— La ora asta nu sunt acasă decât pensionari şi mame cu copii mici.

— Pensionarii sunt buni observatori.

— Se pare că nu şi de data asta. Dacă chiar a fost ceva demn de a fi observat.

Demn de a fi observat. Harry nu ştia de ce, dar era ceva în cuvintele lui Moen care îi aduceau aminte de ceva. Copiii de pe biciclete dispăruseră.

— Să mergem.

79

SEDIUL POLIȚIEI

11 mai 2000

Halvorsen vorbea la telefon când Harry intră în birou. Îşi duse degetul la buze ca să-i arate că vorbea cu cineva. Harry bănui că încă încerca să dea de urma femeii de la Continental, iar asta nu putea să însemne decât că nu avusese noroc la Biroul de Externe. În afară de un teanc de notițe de pe biroul lui Halvorsen, nu era altă hârtie în birou. Totul fusese luat de acolo în afară de ce era legat de cazul Marklin.

— Nu, zise Halvorsen. Anunță-mă dacă afli ceva, da?

Închise telefonul.

— Ai dat de Aune? întrebă Harry, trântindu-se pe scaun.

Halvorsen clătină din cap şi ridică două degete. Ora două. Harry se uită la ceas. Aune va veni aici în douăzeci de minute.

— Fă-mi rost de o poză a lui Edvard Mosken, zise Harry, ridicând receptorul. Formă numărul lui Sindre Fauke şi stabiliră să se întâlnească la trei. Apoi îi spuse lui Halvorsen de dispariția lui Signe Juul.

— Crezi că are vreo legătură cu cazul Brandhaug? întrebă Halvorsen.

— Nu ştiu, dar asta face să fie şi mai important să

vorbim cu Aune.

— De ce?

— Pentru că începe să semene din ce în ce mai mult cu opera unui dezaxat. Aşa că avem nevoie de un expert.

Aune era un bărbat mare din mai multe puncte de vedere. Supraponderal, de aproape doi metri, era considerat cel mai bun psiholog în domeniul lui. Aune era un tip deştept şi-l ajutase pe Harry şi în alte cazuri.

Avea o privire deschisă şi prietenoasă, şi Harry se gândea adesea că era de fapt prea uman, prea vulnerabil, prea în regulă ca să opereze pe câmpul de luptă al psihicului uman fără ca asta să-l schimbe. Când Harry îl întrebase, Aune îi spusese că era afectat, bineînțeles, dar cine nu era?

Acum îl asculta atent pe Harry în timp ce acesta vorbea. Despre cum îi fusese tăiat gâtul lui Hallgrim Dale, despre uciderea lui Ellen Gjelte şi despre asasinarea lui Bernt Brandhaug. Harry îi povesti despre Even Juul, care credea că ar trebui să caute un soldat care a luptat pe frontul rusesc, o teorie care ar putea fi întărită de faptul că Brandhaug fusese ucis după articolul din *Dagbladet.* În ultimul rând, îi spuse despre dispariția lui Signe Juul.

Apoi, Aune se adânci în gânduri. Mormăia în timp ce aproba şi dezaproba din cap.

— Regret că trebuie să spun că nu sunt sigur că pot fi de prea mare ajutor, zise el. Singurul lucru pe care aş putea lucra e mesajul din oglindă. Aminteşte de o carte de vizită şi e ceva obişnuit la ucigaşii în serie, mai ales

după câteva crime, când încep să se simtă destul de siguri pe ei şi vor să crească miza provocând poliţia.

— E un tip bolnav, Aune?

— Bolnav e un concept relativ. Cu toţii suntem bolnavi. Întrebarea e ce grad de funcţionalitate avem faţă de regulile stabilite de societate în legătură cu comportamentul dezirabil? Acţiunile nu sunt prin ele însele simptome de boală. Trebuie să priveşti în contextul în care se întâmplă aceste acţiuni. Cei mai mulţi oameni, de exemplu, sunt echipaţi cu un control al impulsurilor aflat în creierul mijlociu, care încearcă să ne împiedice să ne omorâm semenii. Aceasta este doar una dintre calităţile evolutive cu care suntem echipaţi pentru a ne proteja propria specie. Dar dacă te antrenezi suficient de mult pentru a-ţi înăbuşi aceste inhibiţii, ele devin mai slabe. Cum e, de exemplu, cazul soldaţilor. Dacă tu sau eu începem dintr-odată să ucidem, există o şansă mare să devenim bolnavi. Dar lucrurile nu stau neapărat aşa dacă eşti ucigaş plătit sau… poliţist.

— Deci dacă vorbim de un soldat – cineva care a luptat de o anumită parte în timpul războiului – pragul de a începe să ucidă este mai scăzut decât la altcineva, presupunând că nici unul, nici altul nu sunt nebuni?

— Da şi nu. Soldatul e antrenat să ucidă într-o situaţie de război, şi pentru ca inhibiţiile să nu înceapă să funcţioneze, el trebuie să simtă că acţiunea de a ucide are loc în acelaşi context.

— Deci trebuie să simtă că duce încă un război?

— Se poate spune şi aşa. Dar presupunând că aşa stau lucrurile, poate continua să ucidă fără a fi bolnav

în sensul medical al cuvântului. În orice caz, nu mai bolnav decât orice soldat normal. E doar o chestiune de cum priveşti realitatea, şi aici patinăm cu toţii pe gheaţă subţire.

— De ce? întrebă Halvorsen.

— Cine poate spune ce e adevărat sau fals, moral sau imoral? Psihologii? Tribunalele? Politicienii?

— Aşa e, zise Harry. Dar există şi cei care susţin acest lucru.

— Exact, spuse Aune. Dar dacă simţi că cei care au fost investiţi cu autoritate te judecă tiranic sau nedrept, ei îşi pierd autoritatea morală în faţa ta. De exemplu, dacă faci închisoare pentru că eşti membru al unui partid aflat în legalitate, cauţi un alt judecător. Ataci sentinţa într-un for superior ca să zic aşa.

— „Dumnezeu e cel care mă judecă”, zise Harry.

Aune încuviinţă.

— Ce crezi că înseamnă asta, Aune?

— Ar putea însemna că vrea să-şi explice acţiunile. Simte nevoia de a fi înţeles. Ca majoritatea dintre noi, de altfel.

Harry se opri la localul lui Schroder în drum spre Fauke. Nu era o dimineaţă aglomerată, iar Maja stătea la masa de sub televizor cu o ţigară şi un ziar. Harry îi arătă poza lui Edvard Mosken de care Halvorsen reuşise să facă rost într-un timp record, probabil mulţumită celor care îi eliberaseră lui Mosken permis de conducere internaţional în urmă cu doi ani.

— Cred că am mai văzut faţa asta acră, da, zise ea.

Dar de unde să-mi amintesc unde şi când? Probabil că a fost pe aici de mai multe ori dacă-mi pare cunoscut. Dar nu e dintre clienții obişnuiți.

— E posibil să fi vorbit cineva cu el?

— Acum chiar că-mi întinzi o capcană, Harry.

— Cineva a sunat de la telefonul public de aici lunea trecută la 12.30. Nu mă aştept să-ți aduci aminte, dar ar fi putut fi această persoană?

Maja dădu din umeri.

— Bineînțeles că ar fi putut. Dar ar fi putut să fie şi Moş Crăciun. Doar ştii cum stau lucrurile, Harry.

În drum spre bulevardul Vibes, Harry îl sună pe Halvorsen şi-l rugă să dea de Edvard Mosken.

— Să îl arestez?

— Nu, nu. Verifică numai ce alibiuri are pentru moartea lui Brandhaug şi pentru dispariția de azi a lui Signe Juul.

Sindre Fauke avea fața pământie când îi deschise uşa lui Harry.

— A trecut un prieten ieri pe la mine cu o sticlă de whisky, explică el strâmbându-se. Corpul meu nu mai suportă astfel de lucruri. Nu, ce-aş vrea eu să mai am şaisprezece ani…

Râse şi se duse să ia de pe foc ibricul de cafea care şuiera în bucătărie.

— Am citit despre uciderea acestui bărbat angajat la Biroul de Externe, strigă el din bucătărie. Scria în ziar că poliția nu exclude posibilitatea unei legături cu ceea ce a spus despre norvegienii de pe front. *Verdens Gang* zice că în spate s-ar afla neonaziştii. Chiar crezi asta?

— *Verdens Gang* e liber să creadă asta. Noi nu credem nimic şi nici nu excludem nimic. Cum merge cartea?

— Cam încet în perioada asta. Dar dacă o voi termina, va deschide ochii unor oameni. Cel puțin, asta îmi tot spun ca să mă motivez în zile ca cea de astăzi.

Fauke puse cafeaua pe masă şi se cufundă iar în fotoliu. Legase o cârpă rece de ibric – un vechi truc învățat pe front, explică el cu un zâmbet de cunoscător. Era clar că spera ca Harry să-l întrebe cum funcționa trucul, dar Harry nu avea timp.

— Soția lui Even Juul a dispărut, zise el.

— Dumnezeule. A fugit?

— Nu cred. O cunoşti?

— Nu am cunoscut-o niciodată, dar ştiu multe despre căsătoria ei controversată cu Juul. Ea era soră pe front. Ce s-a întâmplat?

Harry îi spuse despre telefon şi despre dispariție.

— Nu ştim mai mult de atât. Speram să o cunoşti şi să-mi dai un indiciu.

— Îmi pare rău, dar…

Fauke se opri pentru a lua o gură de cafea. Părea că se gândeşte la ceva.

— Ce ziceai că scria pe oglindă?

— „Dumnezeu e cel care mă judecă”, zise Harry.

— Hm.

— Ce părere ai?

— Ca să-ți spun drept, nu sunt sigur, zise Fauke, frecându-şi bărbia nebărbierită.

— Hai, spune.

— Ai spus că ar putea vrea să se explice pentru a fi înțeles.

— Da?

Fauke se duse spre bibliotecă, scoase o carte groasă şi începu să o frunzărească.

— Exact, zise el. Aşa cum credeam.

Îi dădu cartea lui Harry. Era un dicționar al Bibliei.

— Uită-te sub Daniel.

Harry se uită pe pagină până ce găsi numele. „Daniel. Evreul. Dumnezeu e cel care mă judecă.”

Ridică privirea spre Fauke care luase ibricul ca să toarne cafea.

— Cauți o stafie, inspector Hole.

80

PARKVEIEN, URANIENBORG

11 mai 2000

Johan Krohn îl primi pe Harry în biroul său. Rafturile din spatele lui erau ticsite cu publicații juridice, legate în piele cafenie. Contrastau în mod ciudat cu fața copilăroasă a avocatului.

— Ne întâlnim din nou, zise Krohn făcându-i semn lui Harry să se aşeze.

— Aveți o memorie bună, răspunse Harry.

— E doar o memorie normală. Sverre Olsen. Ați avut o acuzare solidă. Ce păcat că instanța nu a reuşit să se țină de litera legii.

— Nu de asta am venit, zise Harry. Vreau să vă cer o favoare.

— Întrebatul nu-i pe bani, spuse Krohn, unindu-şi degetele.

Îi amintea lui Harry de un actor-copil care joacă un rol de adult.

— Caut o armă care a fost importată ilegal şi am motive să cred că Sverre Olsen ar putea să fie implicat într-o anumită măsură. Având în vedere că avem de a face cu un client mort, clauza de confidențialitate nu vă mai împiedică să ne furnizați informații. Ar putea să ne ajute să clarificăm uciderea lui Bernt Brandhaug care,

suntem convinşi, a fost ucis chiar cu această armă.

Krohn zâmbi acru.

— Aş prefera ca eu să fiu cel care decide care e limita confidențialității. Nu există o presupunere automată că aceasta nu mai e valabilă dacă clientul moare. Şi e clar că nu ați luat în considerație faptul că aş putea interpreta venirea dumneavoastră aici pentru a cere informații ca o sfidare, având în vedere că poliția a fost cea care mi-a împuşcat clientul?

— Încerc să uit de emoții şi să gândesc ca un profesionist, replică Harry.

— Atunci, mai încercă, ofițere! Vocea lui Krohn deveni chiar mai pițigăiată acum că ridicase tonul. Ăsta nu prea e profesionalism. La fel cum nu e nici să ucizi un om în propria casă.

— A fost autoapărare, afirmă Harry.

— Doar o portiță, zise Krohn. E un polițist cu experiență. Ar fi trebuit să ştie că Olsen e instabil şi nu ar fi trebuit să dea buzna aşa. Polițistul ar fi trebuit, cu siguranță, să fie chemat în instanță.

Harry nu putu să rateze şansa.

— Sunt de acord că e trist când un criminal e lăsat în libertate din cauza unor portițe.

Krohn clipi de două ori înainte să-şi dea seama unde bate Harry.

— Portițele legale sunt o altă mâncare de peşte, zise el. A depune jurământul într-un tribunal poate părea un detaliu, dar fără măsuri legale…

— Gradul meu e de inspector. Harry se concentră pentru a vorbi încet şi blând: Măsurile legale despre care

vorbiți au costat-o viața pe colega mea. Ellen Gjelten. Spuneți asta amintirii de care sunteți aşa de mândru. Ellen Gjelten. Douăzeci şi opt de ani. Cea mai bună în investigații din Poliția din Oslo. Cu țeasta zdrobită. O moarte îngrozitoare.

Harry se ridică şi se aplecă peste biroul lui Krohn, cu toți cei o sută nouăzeci de centimetri ai lui. Văzu cum mărul lui Adam din gâtul subțire de vultur al lui Krohn se ridică şi se lasă şi, timp de două secunde lungi, Harry îşi rezervă luxul de a se delecta cu frica din ochii tânărului avocat. Apoi Harry puse pe biroul acestuia cartea lui de vizită.

— Sunați-mă când ați hotărât până unde puteți merge cu confidențialitatea clientului dumneavoastră, zise el.

Harry se pregătea să iasă pe uşă când vocea lui Krohn îl făcu să se oprească.

— M-a sunat chiar înainte să moară.

Harry se întoarse. Krohn oftă.

— Îi era foarte frică de cineva. Lui Sverre Olsen îi era mereu frică. Era singur şi înspăimântat.

— Dar cine nu e? murmură Harry. Apoi: A spus de cine se teme?

— De Prinț. Aşa i-a spus. Prințul.

— A spus de ce era înspăimântat?

— Nu, a spus doar că acest Prinț e un fel de superior şi îi ordonase să comită o crimă. Aşa că voia să ştie în ce măsură a urma ordinele poate fi pedepsit de lege. Un biet idiot.

— Ce fel de ordine?

— Nu a spus.
— A mai spus ceva?
Krohn clătină din cap.
— Sunați-mă când vreți dacă vă mai amintiți ceva.
— Şi încă ceva, inspectore. Dacă credeți că o să mă împac cu ideea că omul dumneavoastră va fi achitat, vă înşelați.
Dar Harry plecase deja.

81

PIZZERIA LA HERBERT

11 mai 2000

Harry îl sună pe Halvorsen şi îl rugă să vină la pizzeria La Herbert. Erau aproape singuri înăuntru şi aleseră o masă lângă geam. Chiar în colţ stătea un bărbat îmbrăcat într-o haină lungă, cu o mustaţă demodată, gen Adolf Hitler, şi cu ghete în picioarele întinse pe un scaun. Părea că încearcă să stabilească un nou record la plictiseală.

Halvorsen dăduse de Edvard Mosken, dar nu în Drammen.

— Nu a răspuns când l-am sunat acasă, aşa că am făcut rost de numărul lui de mobil. S-a dovedit că e în Oslo. Are un apartament pe Tromsogata, în Roddelakka, unde stă când e la Bjerke.

— Bjerke?

— La curse. E acolo în fiecare vineri şi sâmbătă. Face câteva pariuri şi se distrează, a zis. Şi deţine un sfert dintr-un cal. M-am întâlnit cu el în grajdurile din spatele pistei.

— Şi ce a mai spus?

— Uneori, când e în Oslo, se duce dimineaţa la restaurantul lui Schroder. Habar nu are cine e Bernt Brandhaug şi nu a sunat niciodată la el acasă. Ştia cine

e Signe Juul – şi-a adus-o aminte de pe Frontul de Est.

— Dar are alibi?

Halvorsen comandă o pizza Hawaiian Tropic cu ardei şi ananas.

— Mosken a fost singur în apartamentul din Tromsogata toată săptămâna, în afară de plimbările la Bjerke, zice el. A fost acolo în dimineața când a fost ucis Brandhaug. Şi în dimineața asta.

— Bine. Cum crezi că ți-a răspuns la întrebări?

— Ce vrei să spui?

— L-ai crezut?

— Da, nu; adică să-l cred…

— Urmează-ți instinctul, Halvorsen, nu-ți fie teamă. Şi apoi spune ce simți. N-o să folosesc asta împotriva ta.

Halvorsen se uită în jos la masă jucându-se cu meniul.

— Dacă Mosken minte, atunci cu siguranță are mult sânge rece. Asta e tot ce pot să spun.

Harry oftă.

— Te ocupi tu să-l urmărească cineva pe Mosken? Vreau două persoane să-i păzească apartamentul zi şi noapte.

Halvorsen dădu din cap aprobator şi formă un număr de pe mobilul său. Harry auzi vocea lui Moller în timp ce se uită pe furiş la neonazistul din colț. Sau oricum îşi spuneau. Național-socialişti. Național-democrați. Tocmai primise un exemplar al unei lucrări de sociologie de la universitate care susținea că există cincizeci şi şapte de neonazişti în Norvegia.

Pizza sosi şi Halvorsen se uită întrebător la Harry.

— Dă-i înainte, spuse Harry. Nu mă omor după pizza.

Omului din colț, cu haină lungă, i se alătură un altul, într-o jachetă scurtă şi verde. Se uitară amândoi în direcția celor doi polițişti.

— Încă ceva, zise Harry. Linda de la POT mi-a spus că exista o arhivă SS în Koln, distrusă parțial într-un incendiu în anii şaptezeci, dar au fost aflate nişte informații despre norvegienii care au luptat cu nemții. Ordine, distincții militare, ranguri, lucruri de genul ăsta. Vreau să suni acolo să vezi dacă poți afla ceva despre Daniel Gudeson. Şi despre Gudbrand Johansen.

— Da, domnule, zise Halvorsen cu gura plină de pizza. De îndată ce-mi termin pizza.

— Între timp, o să stau puțin de vorbă cu tinerii noştri prieteni, spuse Harry ridicându-se.

În timpul serviciului, Harry încercase întotdeauna să nu-şi folosească statura pentru a obține un avantaj psihologic. Dar, deşi Mustață à la Hitler îşi întinse gâtul să se uite la Harry, Harry îşi dădu seama că privirea rece ascundea aceeaşi teamă pe care o văzuse la Krohn. Doar că tipul ăsta se pricepea mai bine să o ascundă. Harry smulse scaunul pe care stătea Mustață à la Hitler cu cizmele, iar picioarele acestuia loviră podeaua cu zgomot înainte ca el să aibă timp să reacționeze.

— Pardon, zise Harry. Credeam că e liber scaunul ăsta.

— E unul dintre gunoaie, spuse Mustață à la Hitler.

Capul ras care ieşea din jachetă se întoarse.

— Exact, zise Harry. Sau sticleții. Sau gaborii. Ori curcanii. Nu, asta cred că e prea familial. Dar *les flics?* E

destul de internațional?

— Te deranjăm sau ce?

— Da, mă deranjați, făcu Harry. Mă deranjați de mult timp. Transmite-i salutări Prințului şi spune-i că Harry Hole o să-l deranjeze din nou. De la Hole pentru Prinț. M-ai înțeles?

Cel cu jachetă clipi şi se holbă cu gura deschisă. Apoi, cel cu haină deschise gura cu dinți împrăştiați în toate direcțiile şi râse împroşcând cu salivă.

— Vorbeşti de Majestatea Sa Haakon Magnus[14]? întrebă el, iar când cel cu jachetă se prinse în sfârşit de poantă, începu să râdă şi el.

— Ei, da, zise Harry. Dacă sunteți doar din infanterie, nu ştiți cine e Prințul. Aşa că va trebui să transmiteți mesajul unui superior. Poftă bună, băieți.

Se întoarse la Halvorsen, simțindu-i privirea în ceafă.

— Termină de mâncat, îi spuse Harry lui Halvorsen, care se lupta cu o bucată imensă de pizza care îi acoperea jumătate din față. Să plecăm până nu se mai adună vreo bulină neagră la dosarul meu.

---

[14] Fiul regelui Harald al V-lea al Norvegiei, moştenitorul tronului (n.red.)

82

HOLMENKOLLEN

11 mai 2000

Era cea mai caldă seară de primăvară de până acum. Harry conducea cu geamul de la maşină deschis şi briza blândă îi mângâia fața şi părul. Din vârful Holmenkollenului vedea fiordul Osloului şi insulele împrăştiate în jur ca nişte scoici verzi-maronii, şi primele ambarcațiuni din noul anotimp care se îndreptau spre țărm. Câțiva elevi de liceu cu şepci roşii stăteau pe marginea drumului şi urinau, lângă un autobuz cu boxele urcate pe capotă. Muzica bubuia: *Won't – you – be my lover…*

O doamnă în vârstă cu pantaloni sport şi un hanorac legat în talie, cu o expresie obosită dar angelică, mergea încet pe drum.

Harry parcă mai în josul străzii. Nu voia să meargă până în parcare, nici el nu ştia de ce – poate pentru că se gândea că va părea mai puțin deranjant dacă va parca mai departe. Era ridicol, bineînțeles, de vreme ce nu-şi anunțase vizita şi nici nu fusese invitat.

Era aproape la jumătatea drumului când îi sună telefonul. Era Halvorsen care suna de la arhivă.

— Nimic, începu el. Dacă Daniel Gudeson chiar e în viață, cu siguranță că nu a fost condamnat după război.

— Şi Signe Juul?
— A fost condamnată la un an.
— Dar nu a făcut niciodată închisoare. Altceva interesant?
— Absolut nimic. Acum se pregătesc să mă dea afară şi să închidă.
— Du-te acasă şi culcă-te – poate vei afla ceva mâine.
Harry ajunsese deja la scară şi se pregătea să o urce dintr-o săritură când se deschise uşa. Rămase nemişcat. Rakel purta un pulover de lână şi blugi; avea părul ciufulit şi fața mai palidă decât de obicei. Harry căută în privirea ei un semn că se bucura că îl revede, dar nu găsi nimic. Dar nu avea nici acea politețe neutră de care Harry se temea cel mai mult. Privirea ei nu exprima nimic.
— Am auzit discuții afară, zise ea. Intră.
Oleg era în sufragerie şi se uita la televizor în pijama.
— Bună, începătorule, zise Harry. N-ar trebui să exersezi Tetris?
Oleg pufni fără să-şi dezlipească ochii de la televizor.
— Uit mereu că cei mici nu înțeleg ironiile, îi spuse Harry lui Rakel.
— Unde ai fost? întrebă Oleg.
— Am fost? Harry era puțin nedumerit de expresia acuzatoare a lui Oleg. Ce vrei să spui?
Oleg dădu din umeri.
— Vrei cafea? îl întrebă Rakel.
Harry încuviință. Oleg şi Harry stătură tăcuți, urmărind incredibila migrație a antilopei gnu prin deşertul Kalahari, în timp ce Rakel era în bucătărie.

Dura, şi cafeaua, şi migraţia.

— Cincizeci şi şase de mii, zise Oleg în cele din urmă.

— Nu e adevărat, replică Harry.

— Am depăşit recordul!

— Adu-mi să văd.

Oleg se ridică în picioare în timp ce Rakel aduse cafeaua. Stătea cu faţa la Harry. Acesta găsi telecomanda şi dădu mai încet sunetul copitelor ce alergau. Rakel fu cea care, în cele din urmă, rupse tăcerea:

— Ce faci de 17 mai anul ăsta?

— Muncesc. Dar dacă laşi de înţeles că e vorba de vreo invitaţie sau ceva de genul ăsta, voi muta cerul şi pământul…

Ea râse şi dădu din mână.

— Scuze, făceam doar conversaţie. Hai să vorbim despre altceva.

— Ai fost bolnavă, nu? o întrebă Harry.

— E o poveste lungă.

— Ai mai multe poveşti de spus.

— De ce te-ai întors din Suedia? îl întrebă ea.

— Brandhaug. Cel cu care, în mod ciudat, am stat chiar aici.

— Da, viaţa ne pune în faţa unor coincidenţe ciudate.

— Aşa de ciudate, că uneori viaţa întrece ficţiunea.

— Nu ştii nici măcar jumătate, Harry.

— Ce vrei să spui?

Ea oftă şi amestecă în ceai.

— Ce-i asta? întrebă Harry. Toată familia comunică încifrat în seara asta?

Ea încercă să râdă, dar nu reuşi decât să pufnească. „Răceală de primăvară”, se gândi Harry.

— Eu…

Încercă să înceapă propoziția de mai multe ori, dar nu-i ieşi nimic coerent. Lingurița din ceaşca ei se învârtea în cercuri. Peste umărul ei, Harry zări cum o antilopă e trasă încet, dar nemilos în râu de un crocodil.

— Am trecut printr-o perioadă îngrozitoare, zise ea. Şi aş fi vrut să fii aici.

Se întoarse spre Harry, şi abia acum acesta văzu că ea plângea. Lacrimile i se rostogoleau pe obraz şi se adunau sub bărbie. Nu încercă să le oprească.

— Ei… începu Harry, şi asta fu tot ce reuşi să spună pentru că imediat se treziră unul în brațele celuilalt.

Se țineau unul de altul ca de un colac de salvare. Harry tremura. „Doar atât, se gândi el. Doar atât e suficient. Doar s-o țin aşa în brațe.”

— Mami! Chemarea venea de la primul etaj. Unde e Gameboy?

— În unul dintre sertarele de la toaletă, strigă Rakel cu o voce tremurătoare. Uită-te în primul. Sărută-mă, îi şopti ea lui Harry.

— Dar Oleg ar putea să…

— Nu e în masa de la toaletă.

Când Oleg coborî cu Gameboy, pe care îl găsi în cele din urmă în cutia cu jucării, nu observă la început atmosfera din sufragerie şi râse de Harry care tot făcea „hm-hm” îngrijorat văzând noul scor. Dar, de îndată ce Harry începu să joace pentru a bate noul record, îl auzi pe Oleg cum spune:

— De ce aveți fețele astea?

Harry se uită la Rakel, care nu era în stare să se mişte din loc.

— E pentru că ne placem foarte mult unul pe altul, zise Harry, înlocuind trei linii cu o linie lungă la dreapta. Şi recordul tău e gata să fie doborât, începătorule.

Oleg râse şi-l bătu pe Harry pe umăr.

— N-ai nici o şansă. Tu eşti începător!

83

APARTAMENTUL LUI HARRY

11 mai 2000

Harry nu se simți deloc ca un învins când, cu puțin timp înainte de miezul nopții, descuie uşa apartamentului său şi văzu becul roşu de la robotul telefonului clipind. Îl duseseră pe Oleg la culcare şi băuseră ceai, iar Rakel îi spusese că într-o bună zi îi va spune o poveste lungă. Când nu va fi aşa de obosită. Harry îi spusese că are nevoie de o vacanță, iar ea fusese de acord.

— Am putea merge toți trei împreună, spusese el, când se va termina toată povestea asta.

Ea îl mângâiase pe păr.

— Ăsta nu e un lucru despre care să glumeşti, Harry Hole.

— Cine a zis că glumeşte?

— Nu pot vorbi acum despre asta. Du-te acasă, Harry Hole.

Se mai sărutaseră şi în hol, iar Harry încă îi mai simțea gustul pe buze.

Fără să aprindă lumina, se strecură în sufragerie în şosete şi apăsă butonul PLAY de la robot. Vocea lui Sindre Fauke umplu întunericul:

„Sunt Fauke. M-am tot gândit. Dacă Daniel Gudeson

nu-i doar o stafie, nu există decât o singură persoană pe lumea asta care poate rezolva misterul. E cel care era de strajă în acel ajun de An Nou când se pare că Daniel Gudeson a fost împuşcat: Gudbrand Johansen. Trebuie să-l găseşti pe Gudbrand Johansen, inspectore Hole."

Apoi se se auzi sunetul receptorului închis, un bip, şi când Harry se aşteptă să se termine, se auzi un nou mesaj.

„Sunt Halvorsen. E 23.30. Tocmai am primit un telefon de la unul dintre poliţiştii care supraveghează apartamentul lui Mosken. Au tot aşteptat, dar acesta nu s-a întors acasă. Aşa că au format numărul lui din Drammen, să vadă doar dacă răspunde la telefon. Dar nu a răspuns. Unul dintre poliţişti s-a urcat în maşină şi s-a dus până în Bjerken, dar era închis peste tot, iar luminile erau stinse. Le-am spus să mai stea ceva timp şi să dea maşina lui Mosken în urmărire prin staţie. Doar aşa, ca să ştim. Ne vedem mâine."

Un alt bip. Un mesaj nou. O altă înregistrare pe robotul lui Harry.

„Tot Halvorsen sunt. Am început să îmbătrânesc. Am uitat complet să-ţi spun ce mai aveam de spus. Se pare că avem, în sfârşit, ceva noroc. Arhiva SS din Koln nu avea nici un detaliu personal despre Gudeson sau Johansen. Mi-au spus să sun la Arhiva centrală Wehrmacht din Berlin. Am vorbit acolo cu moş simpatic care mi-a spus că foarte puţini norvegieni au luptat în armata germană obişnuită. Dar, când i-am explicat despre ce e vorba, a zis că va verifica pentru orice eventualitate. După ceva timp, m-a sunat înapoi şi, aşa

cum se aştepta, nu a găsit nimic despre Daniel Gudeson. Totuşi, a găsit nişte copii ale unor ziare în care se vorbea despre un anumit Gudbrand Johansen, norvegian, de asemenea. Reieşea din ziare că a fost transferat de la Waffen SS la Wehrmacht în 1944. Pe copie era scrisă o însemnare cum că documentele originale au fost trimise la Oslo în vara lui 1944, lucru care, după spusele omului nostru din Berlin, nu ar putea să însemne decât că Gudbrand Johansen a fost trimis acolo. A mai găsit şi nişte scrisori către un doctor care a semnat certificatele medicale ale lui Johansen. În Viena."

Harry se aşeză pe singurul scaun din cameră.

„Pe doctor îl cheamă Christopher Brockhard, de la spitalul Rudolf II. Am verificat la Poliția din Viena şi se pare ca spitalul încă funcționează. Mi-au dat chiar numele şi numerele de telefon a vreo douăzeci şi ceva de persoane care au lucrat acolo în timpul războiului şi care mai sunt încă în viață."

„Teutonii chiar se pricep la păstrat lucruri", se gândi Harry.

„Aşa că am început să dau telefoane. În germana mea de doi bani."

Se auzi râsul lui Halvorsen în telefon.

„Am sunat opt dintre ei până am dat de o soră medicală care şi-a amintit de Gudbrand Johansen. O doamnă în vârstă de şaptezeci şi şapte de ani. Îşi aducea aminte bine de el, a zis ea. O să-ți dau numărul şi adresa ei mâine-dimineață. O cheamă Mayer. Helena Mayer."

Nu se mai auzi nimic, apoi un bip, şi banda se opri.

Harry o visă pe Rakel, cu fața lipită de gâtul lui, cu mâinile ei puternice şi cuburile Tetris prăbuşindu-se. Dar vocea lui Sindre Fauke îl trezi în plină noapte făcându-l să se holbeze la conturul unei siluete în întuneric.

— Trebuie să-l găseşti pe Gudbrand Johansen.

84

FORTĂREAŢA LUI AKERSHUS

12 mai 2000

Era 2.30 dimineața şi bătrânul îşi parcase maşina lângă un depozit jos, pe o stradă numită Akershusstranda. În urmă cu ani de zile, strada fusese o arteră principala a Osloului, dar după deschiderea tunelului Fjellinje, Akershusstranda fusese închisă la un capăt şi era folosită ziua doar de cei care lucrau în port. Şi de clienții prostituatelor care voiau un loc liniştit pentru „plimbare”. Între drum şi apă se aflau mai multe depozite şi de cealaltă parte era aripa vestică a Fortăreței Akershus. Evident, dacă cineva s-ar fi aşezat în Aker Brygge uitându-se prin luneta unei puşti performante, ar fi văzut acelaşi lucru ca bătrânul: spatele unei haine gri care se mişca de fiecare dată când bărbatul îmbrăcat în ea făcea o mişcare în față, şi fața unei femei foarte machiate şi foarte bete care era împinsă în peretele dinspre vest al fortăreței, chiar sub tunuri. De o parte şi de cealaltă a celor doi se afla câte un proiector care lumina stânca şi peretele de deasupra lor.

Akershus, închisoare Wehrmacht în cel de-al Doilea Război Mondial. Fortăreața era închisă pe timpul nopții şi, deşi ar fi putut probabil să intre, riscul de a fi descoperit era prea mare. Nu ştia nimeni câți fuseseră

executați acolo în timpul războiului, dar exista o placă simplă comemorativă, în memoria norvegienilor care luptaseră în Rezistență. Bătrânul ştia că cel puțin unul dintre ei era un criminal care îşi meritase pedeapsa, oricum ai fi luat lucrurile. Tot acolo fusese împuşcat Vidkun Quisling şi ceilalți care fuseseră judecați pentru crime de război şi condamnați la moarte. Quisling fusese închis în Turnul Prafului. Bătrânul se întreba adesea dacă Turnul Prafului îl inspirase pe Jens Bjarneboe când scrisese cartea în care descria detaliat diverse metode de execuție de-a lungul secolelor. Oare era descrierea execuției făcută de un pluton, de fapt un portret al execuției lui Vidkun Quisling în acel octombrie al anului 1945, când l-au scos pe trădător afară şi gloanțele i-au ciuruit trupul? Oare i-au pus, după spusele autorului, o glugă pe cap şi au prins un pătrat de pânză albă pe inimă ca semn? Se dăduse oare ordin să tragă de patru ori înainte ca împuşcăturile să răsune? Iar țintaşii antrenați țintiseră aşa de prost încât doctorul cu stetoscop fusese obligat să spună că cel condamnat va trebui să fie executat din nou – şi făcuseră acest lucru de patru sau de cinci ori, iar moartea survenise din cauza pierderii de sânge cauzate de multiplele răni de suprafață?

Bătrânul decupase din carte această descriere.

Bărbatul în haină gri îşi terminase treaba şi cobora panta spre maşină. Femeia încă se mai sprijinea de perete; îşi trăsese fusta la loc şi îşi aprinsese o țigară care lucea în întuneric când trăgea din ea. Bătrânul aşteptă. Apoi, aceasta strivi țigara cu pantoful şi o luă în

jos pe poteca noroioasă din jurul fortăreței, înapoi la „biroul” ei de pe străzile de lângă Norges Bank.

Bătrânul se întoarse spre locul din spate al maşinii de unde femeia legată la gură îl privea cu aceeaşi ochi înmărmuriți pe care îi văzuse când aceasta îşi revenise din amorțeala dată de dietileter. Văzu cum îşi mişcă gura sub căluş.

— Nu-ți fie frică, Signe, zise el aplecându-se şi legându-i ceva de haină.

Ea încercă să îşi plece capul ca să vadă ce e, dar el o forță să stea cum era.

— Să facem o plimbare, continuă el. Ca în vremurile de altădată.

Ieşi din maşină, deschise uşa din spate, o trase afară şi o împinse în fața lui. Ea se împiedică şi căzu pe iarba de lângă potecă, dar el prinse funia cu care îi legase mâinile la spate şi o trase în picioare. O puse chiar în fața unuia dintre proiectoare, cu lumina venindu-i direct în ochi.

— Nu te mişca. Am uitat vinul, zise el. Ribeiros roşu. Îți aminteşti, nu? Stai liniştită, altfel…

Ea fu orbită de lumină, iar el îi puse cuțitul chiar în față ca să-l vadă. În ciuda luminii puternice, ea avea pupilele atât de mărite, încât ochii ei păreau complet negri. El se duse la maşină şi cercetă împrejurimile. Nu se vedea nimeni. Ascultă, dar nu auzi decât bâzâitul obişnuit al oraşului. Apoi deschise portbagajul. Trase într-o parte sacul negru de gunoi şi simți că leşul câinelui din el începuse să înțepenească. Oțelul puştii Marklin luci întunecat. O scoase şi se aşeză pe scaunul

din faţă. Deschise geamul pe jumătate şi sprijini puşca de el. Când ridică privirea, îi văzu umbra gigantică dansând pe peretele galben-maroniu din secolul al şaisprezecelea. Umbra probabil că se zărea în tot golful de la Nesodden. Minunat.

Porni maşina cu mâna dreaptă şi ambală motorul. Se mai uită o dată împrejur înainte de a se uita prin lunetă. Nu erau decât cincizeci de metri şi haina ei umplea lentila rotundă. Mută obiectivul uşor spre dreapta şi crucea neagră găsi ce căuta – bucata albă de hârtie. Expiră aerul din plămâni şi îşi încleştă degetul pe trăgaci.

— Bine ai revenit, şopti el.

Partea a opta

REVELAȚIA

85

VIENA

14 mai 2000

Harry îşi oferi trei secunde plăcerea de a-şi simți gâtul şi brațele lipite de pielea răcoroasă a fotoliului din Tyrolean Air. Apoi se cufundă iar în gânduri.

Sub ei, peisajul părea o bucată pestriță de verde cu galben, cu Dunărea strălucind în soare ca o rană cafenie umedă. Stewardesa tocmai anunțase că urmau să aterizeze pe Schwechat, şi Harry se pregăti.

Nu se omorâse niciodată după zborul cu avionul, dar în ultimii ani acest lucru îl înspăimânta pur şi simplu. Ellen îl întrebase odată de ce îi era aşa de frică. „Că mă prăbuşesc şi că mor, de ce altceva?" îi răspunsese el. Ea îi replicase că şansele de a muri într-un accident aviatic erau de treizeci de milioane la una. Îi mulțumise pentru informații şi îi spusese că nu-i mai e frică.

Harry inspiră adânc şi apoi expiră în timp ce ascultă zgomotul motorului. De ce frica de moarte se accentuează odată cu înaintarea în vârstă? N-ar trebui să fie invers? Signe Juul avea şaptezeci şi nouă de ani. Probabil că ceva o înspăimântase foarte tare. Fusese găsită de unul dintre paznicii Fortăreței Akershus. Primiseră un telefon de la un celebru milionar din Aker Brygge care nu avea somn şi care îi informase că unul

dintre proiectoarele din sud nu mai funcționa, şi ofițerul de serviciu trimisese un paznic tânăr să verifice. Harry îl interogase două ore mai târziu, iar el îi spusese că se apropiase de proiector şi văzuse o femeie moartă prăbuşită peste el, blocând astfel lumina. La început crezuse că e o drogată, dar apropiindu-se, văzuse părul cărunt şi hainele de modă veche. Îşi dăduse seama că era o femeie în vârstă. Următorul lui gând fusese că i s-a făcut rău, dar apoi descoperise că avea mâinile legate la spate. Doar când ajunsese lângă ea văzuse gaura din haină.

— Am văzut că avea coloana vertebrală zdrobită, îi spusese lui Harry. La dracu', i-*am văzut* coloana.

Apoi îi spusese că se sprijinise de stâncă în timp ce vomitase şi, abia mai târziu, când sosise poliția să ia corpul şi lumina strălucise din nou pe zid, îşi dăduse seama ce era chestia aceea lipicioasă din mâna lui. Îi arătase lui Harry mâna, de parcă era important.

Echipa de intervenție la locul crimei sosise şi Weber se dusese spre Harry în timp ce o studia pe Signe Juul cu ochi somnoroşi. Spusese că nu Dumnezeu e cel care judecă, ci tipul de aici, de pe pământ.

Singurul martor era un paznic de noapte care păzea depozitele. La ora 2.45 văzuse o maşină care cobora pe Akershusstranda, îndreptându-se spre est, dar pentru că farurile erau pe faza lungă, fusese orbit şi nu putuse să vadă ce marcă şi ce culoare avea maşina.

Se pare că pilotul accelera. Harry îşi imagină că încercau să ia altitudine pentru că pilotul văzuse brusc Alpii chiar în fața cabinei. Apoi avu senzația că aerul de

sub aripile avionului Tyrolean Air dispăruse, şi Harry simți că stomacul îi ajunge în gât. Mormăi ceva când, în secunda următoare, începură să sară ca nişte mingi de cauciuc. Le vorbi căpitanul şi le spuse ceva în germană şi engleză despre turbulențe.

Aune spusese că dacă cineva nu are capacitatea de a simți teama, nu va supraviețui nici măcar o singură zi. Harry strânse brațul fotoliului şi încercă să găsească alinare în acest gând.

De fapt, Aune fusese cel care îl îndemnase pe Harry să ia primul avion spre Viena. De îndată ce îi fuseseră expuse faptele, spusese că timpul era de cea mai mare importanță.

— Dacă avem de a face cu un ucigaş în serie, e pe punctul de a-şi pierde controlul, spusese Aune. Nu e ucigaşul în serie clasic, care caută să se elibereze sexual şi care e dezamăgit de fiecare dată, crescând frecvența crimelor din pură frustrare. Acest criminal nu are o motivație sexuală. Are un plan bolnav pe care trebuie să-l ducă la capăt, şi până acum a fost prudent şi s-a comportat rațional. Faptul că omorurile au avut loc la puțin timp unul după celălalt şi că şi-a dat silința să accentueze simbolismul acțiunilor sale – ca în cazul acestei execuții de la Fortăreața Akershus – sugerează că fie se simte invincibil, fie că pierde controlul, poate dezvoltând o psihoză.

— Sau poate că are totul sub control, replicase Halvorsen. N-a avut nici o scăpare până acum. Încă nu avem nici un indiciu.

Halvorsen avea dreptate din nou. Nu exista nici un

indiciu.

Mosken putuse să explice unde fusese. Ridicase receptorul în Drammen, când Halvorsen îl sunase dimineața să verifice, pentru că băieții care îl supravegheau nu-l zăriseră în Oslo. Bineînțeles că nu aveau de unde să știe dacă ce spunea era adevărat: dacă plecase cu maşina la Drammen după ce stadionul Bjerke se închisese la zece şi jumătate şi dacă sosise la unsprezece şi jumătate. Sau dacă sosise la două şi jumătate dimineața şi ar fi putut astfel să o împuşte pe Signe Juul.

Fără să tragă prea mari speranțe, Harry îl pusese pe Halvorsen să sune la vecini şi să întrebe dacă îl văzuseră sau îl auziseră pe Mosken când sosise. Şi îl rugase pe Moller să discute cu procuratura să vadă dacă poate obține un mandat de percheziție pentru ambele apartamente ale lui Mosken. Harry ştia că nu prea au argumente şi, pe bună dreptate, procurorul public le spusese că voia cel puțin să vadă ceva ce ar putea reprezenta probe de circumstanță înainte de a le da aprobarea.

Nici un indiciu. Deja începea să-l cuprindă panica.

Harry închise ochii. Fața lui Even Juul îi rămăsese întipărită pe retină. Cenuşie şi apropiată. Se trântise în fotoliul din Irisveien cu lesa câinelui în mână.

Apoi roțile atinseră pământul, iar Harry putu spune că era printre cei treizeci de milioane de norocoşi.

Polițistul pe care şeful Poliției din Viena i-l pusese cu amabilitate la dispoziție lui Harry pentru a-i fi şofer, ghid

şi traducător, stătea în holul pentru sosiri cu o hârtie A4 în mână pe care scria gros DL. HOLE. Avea un costum închis la culoare, ochelari de soare şi o ceafă de taur.

Bărbatul cu ceafă de taur se prezentă ca fiind Fritz („Trebuie să cheme pe cineva şi Fritz", se gândi Harry) şi îl conduse pe Harry spre un BMW albastru-deschis care, peste câteva minute, se puse în mişcare spre nord-vest pe autostradă înspre oraş, pe lângă coşurile fabricilor ce răspândeau un fum alb şi pe lângă şoferii civilizați care treceau în dreapta când Fritz accelera.

— O să stai la hotelul spionilor, zise Fritz.

— Hotelul spionilor?

— La venerabilul Imperial. Acolo se refugiau agenții ruşi şi cei din vest în timpul Războiului Rece. Cred că şeful dumitale are fonduri să se scalde în ele.

Sosiră pe Karntner Ring şi Fritz arătă cu mâna.

— Ce se vede peste acoperişuri, la dreapta, e vârful catedralei Stephansdom, zise el. Frumoasă, nu? Uite hotelul. O să aştept până te cazezi.

Recepționerul de la Imperial zâmbi când văzu privirea admirativă a lui Harry.

— A fost renovat exact cum era înainte de război, costurile ridicându-se la patruzeci de milioane de şilingi. A fost distrus aproape în totalitate de bombardamentele din 1944 şi până acum câțiva ani era o ruină.

Când Harry coborî din lift la etajul doi, călcă parcă pe turbă elastică, aşa de groase şi de moi erau covoarele. Camera nu era foarte mare, dar avea un pat larg cu patru picioare care părea vechi de cel puțin o sută de ani. Când deschise fereastra, simți mirosul de prăjituri

de la cofetăria de peste drum.

— Helena Mayer locuieşte în Lazarettegasse, îl informă Fritz când Harry se întoarse în maşină. Strigă la o maşină care schimbă benzile fără să semnalizeze. E văduvă şi are doi copii mari. După război a lucrat ca profesoară până s-a pensionat.

— Ai vorbit cu ea?

— Nu, dar i-am citit dosarul.

Clădirea din Lazarettegasse era o proprietate care trebuie să fi fost la modă cândva. Dar acum, vopseaua se cojea de pe pereții imensei case a scărilor, şi ecoul paşilor lor se amesteca încet cu sunetul apei care picura.

Helena Mayer stătea zâmbind la intrarea în apartamentul de la etajul trei. Avea ochi căprui vioi şi-şi ceru scuze pentru scări.

Apartamentul era cam prea mobilat şi plin de mărunțişuri pe care oamenii le adună de-a lungul vieții.

— Luați loc, vă rog, zise ea. Vorbesc doar germană, dar îmi puteți vorbi în engleză. O înțeleg destul de bine, zise ea întorcându-se spre Harry.

Aduse o tavă cu cafea şi prăjituri.

— Ştrudel, zise ea arătând spre prăjitură.

— Mm! făcu Fritz şi se servi.

— Deci îl cunoaşteți pe Gudbrand Johansen, începu Harry.

— Da, l-am cunoscut. Adică noi îi spuneam Uriah. El insistase. La început am crezut că nu era prea sănătos la minte. Din cauza rănilor.

— Ce fel de răni?

— La cap. Şi la picior, bineînțeles. Doctorul Brockhard era să i-l amputeze.

— Dar şi-a revenit şi a fost trimis la Oslo în vara lui 1944, nu?

— Da, asta e ideea.

— Ce vreți să spuneți?

— Ei bine, a dispărut, nu? Şi nu cred că a apărut la Oslo.

— Nu din câte ştim, nu. Spuneți-mi, cât de bine l-ați cunoscut pe Gudbrand Johansen?

— Foarte bine. Era un extravertit şi un bun povestitor. Cred că toate asistentele s-au îndrăgostit de el, una după alta.

— Şi dumneavoastră?

Ea râse melodios.

— Şi eu. Dar el nu pe mine mă dorea.

— Nu?

— O, arătam bine, vă asigur – nu ăsta era motivul. Uriah dorea pe altcineva.

— Da?

— Da, pe ea o chema tot Helena.

— Helena şi mai cum?

Bătrâna se încruntă.

— Helena Lang, sunt sigură. Dragostea lor reciprocă a declanşat tragedia.

— Care tragedie?

Se uită surprinsă la Harry şi la Fritz şi apoi din nou la Harry.

— Nu pentru asta ați venit? zise ea. Nu pentru crimă?

86

GRĂDINILE PALATULUI

14 mai 2000

Era duminică. Oamenii mergeau mai încet decât de obicei şi bătrânul ținea pasul cu ei în timp ce se plimba prin Grădinile Palatului. Se opri lângă turnul de pază. Copacii erau de un verde-deschis, culoarea care îi plăcea cel mai mult. Toți, în afară de un singur copac. Stejarul înalt din mijlocul grădinilor nu va fi niciodată mai verde decât era acum. Deja se vedea diferența. După ce copacul se trezise din somnul de iarnă, seva dătătoare de viață începuse să circule şi să împrăştie otrava în rețeaua de vene. Ajunsese acum la toate frunzele şi le făcuse să crească abundent, dar într-o săptămână, două, frunzele vor păli, se vor îngălbeni şi vor cădea şi, în cele din urmă, copacul va muri.

Dar încă nu se ştia asta. Era evident că nu se ştia nimic. Bernt Brandhaug nu făcuse parte din planul inițial, şi bătrânul îşi dădu seama că uciderea lui îi derutase pe polițişti. Comentariul lui Brandhaug în *Dagbladet* nu erau decât una dintre acele coincidențe ciudate şi râsese amuzat când îl citise. Dumnezeule, de fapt chiar era de acord cu Brandhaug. Învinşii ar trebui să moară, asta e regula războiului.

Dar restul indiciilor pe care le lăsase? Nici măcar nu

reuşiseră să facă legătura între marea trădare şi execuția de la Fortăreața Akershus. Probabil că-şi vor da seama data viitoare când artileria va trage din metereze.

Căută cu privirea o bancă. Se apropia din ce în ce mai mult momentul durerilor. Nu era nevoie să se ducă la Buer ca să afle că boala i se răspândea prin tot corpul; ştia asta şi singur. Nu va mai dura mult.

Se sprijini de un copac. Un mesteacăn regal, simbolul ocupației. Guvernul şi regele fug în Anglia. „Bombardierele germane sunt deasupra capetelor noastre”, un vers dintr-o poezie scrisă de Nordahl Grieg îi provocă greață. Prezenta trădarea regelui ca pe o retragere onorabilă, ca şi cum a-ți abandona poporul la nevoie era un act moral. Şi în siguranța Londrei, regele nu era decât un alt cap regal în exil care ținea discursuri mişcătoare pentru doamnele miloase din înalta societate în timpul dineurilor, în vreme ce se agățau de speranța că, într-o bună zi, micul lor regat îi va vrea înapoi. Şi, când totul se sfârşea, urma petrecerea în timp ce vaporul care îl ducea pe prințul moştenitor acosta la chei şi toți cei care veniseră țipau pentru a înăbuşi ruşinea, atât a lor, cât şi a regelui. Bătrânul se întoarse înspre soare şi închise ochii.

Ordine strigate, ghete şi puşti AG3 se izbiră de aleea pietruită. Schimbarea gărzilor.

87

VIENA

14 mai 2000

— Deci nu ştiaţi? întrebă Helena Mayer.

Ea clătină din cap, iar Fritz era deja la telefon să roage pe cineva să caute în dosarele vechi despre crimă.

— Sunt sigur că-l vom găsi, şopti el.

Harry nu avea nici o îndoială că aşa va fi.

— Deci poliţia a stabilit fără nici un dubiu că Gudbrand Johansen şi-a omorât doctorul? întrebă Harry, întorcându-se spre bătrână.

— Da, aşa e. Christopher Brockhard locuia singur într-unul dintre apartamentele spitalului. Poliţia a spus că Gudbrand Johansen a spart geamul de la uşă şi l-a ucis în timp ce dormea în pat.

— Cum…?

Frau Mayer făcu un gest dramatic cu degetul la gât.

— L-am văzut chiar eu după, zise ea. Ai fi putut crede că doctorul a făcut asta, atât de dreaptă era tăietura.

— Hm. Şi de ce a fost poliţia aşa de sigură că era opera lui Johansen?

Ea râse.

— Da, vă pot explica – pentru că Johansen l-a întrebat pe paznic care e apartamentul lui Brockhard şi a fost văzut de paznic parcând maşina în curte şi

intrând pe poarta principală. După aceea a ieşit în fugă, a pornit maşina şi a plecat cu viteză maximă spre Viena. În ziua următoare dispăruse, nimeni nu ştia unde, doar că, aşa cum primise ordin, trebuia să fie în Oslo trei zile mai târziu. Poliția din Norvegia l-a aşteptat, dar nu a apărut niciodată.

— În afară de mărturia paznicului, vă mai amintiți dacă poliția a avut şi alte dovezi?

— Dacă îmi amintesc? Am vorbit ani de zile despre această crimă! Sângele de pe geamul de la uşă era grupa lui sangvină. Şi poliția a găsit aceleaşi amprente în dormitorul lui Brockhard ca acelea de pe masa şi patul de spital ale lui Uriah. Mai mult, avea motiv…

— Da?

— Da, Gudbrand şi Helena se iubeau. Dar ea urma să fie a lui Christopher.

— Erau logodiți?

— Nu, nu. Christopher era nebun după Helena. Toată lumea ştia asta. Helena venea dintr-o familie bogată care sărăcise după ce tatăl ei a ajuns la închisoare, şi o căsătorie cu un Brockhard reprezenta felul ei şi al mamei ei de a se repune pe picioare. Şi ştiți cum e – o tânără are anumite obligații față de familie. Cel puțin, aşa era atunci.

— Ştiți unde e acum Helena Lang?

— Dar nu v-ați atins de ştrudel, dragii mei, exclamă văduva.

Harry muşcă, mestecă, şi dădu aprobator din cap spre *Frau* Mayer.

— Nu, zise ea. Nu ştiu asta. Când s-a aflat că a fost

cu Johansen în noaptea crimei, a fost interogată, dar nu au găsit nimic. Nu a mai lucrat la spitalul Rudolf II şi s-a mutat la Viena. A început o afacere cu nişte croitorii. Da, era o femeie puternică şi avea spirit întreprinzător. Am văzut-o de câteva ori plimbându-se pe stradă. Dar la mijlocul anilor cincizeci a vândut afacerea şi după asta nu am mai auzit de ea. Cineva a spus că a plecat în străinătate. Dar ştiu pe cine puteți întreba – asta dacă mai e în viață. Pe Beatrice Hoffmann, care a lucrat ca slujitoare în casa familiei Lang. După crimă, familia nu şi-a mai permis să o țină şi a lucrat o perioadă la Rudolf II.

Fritz dădea deja un nou telefon.

O muscă bâzâia disperată la geam. Îşi urma propria logică microscopică şi se tot lovea de fereastră fără să înțeleagă de ce. Harry se ridică.

— Ştrudel…?

— Data viitoare, *Frau* Mayer. Acum nu mai avem timp.

— De ce? întrebă ea. Asta s-a întâmplat cu mai bine de o jumătate de secol în urmă. Nu mai are importanță.

— Ei… zise Harry privind musca neagră de sub perdelele de dantelă.

Fritz primi un telefon în drum spre secția de poliție şi făcu o întoarcere nereuşită cu maşina, lucru care îi determină pe şoferii aflați în spatele lui să claxoneze.

— Beatrice Hoffmann trăieşte, zise el, accelerând la semafor. Stă la un azil în Mauerbachstrafie. E sus, în pădurile vieneze.

BMW-ul scrâşni bucuros. Urmară blocuri, apoi case pe jumătate din lemn, podgorii de viță-de-vie şi, în cele din urmă, pădurea de foioase, cu soarele după-amiezii jucându-se printre frunze, creând o atmosferă magică în timp ce ei goneau pe drumul străjuit de fagi şi de castani.

O asistentă îi conduse într-o grădină mare.

Beatrice stătea pe o bancă, la umbra unui stejar noduros şi enorm. O pălărie de paie îi acoperea fața. Micuță şi zbârcită. Fritz i se adresă în germană şi îi explică de ce veniseră. Bătrâna dădu din cap zâmbind.

— Am nouăzeci de ani, rosti ea cu o voce tremurândă. Şi ochii încă mi se umplu de lacrimi când mă gândesc la *Fraulein* Helena.

— Mai trăieşte? întrebă Harry în germana lui de şcolar. Ştiți unde e?

— Ce spune? întrebă ea cu mâna la ureche.

Fritz îi explică.

— Da, zise ea. Ştiu unde e Helena. E chiar acolo sus.

Arătă spre vârful copacilor.

„Hai că începem, se gândi Harry. E senilă.” Dar bătrâna nu terminase ce avea de spus.

— Cu Sfântul Petru. Cei din familia Lang erau buni catolici, dar Helena era îngerul familiei. Cum am spus, mereu mă podideşte plânsul când mă gândesc.

— Vi-l amintiți pe Gudbrand Johansen? o întrebă Harry.

— Pe Uriah, zise Beatrice. L-am văzut o singură dată. Un tânăr chipeş şi fermecător, dar din nefericire bolnav. Cine ar fi crezut că un tânăr atât de drăguț şi de

politicos e în stare să ucidă? S-au lăsat copleșiți de emoții, da, şi el, şi Helena. Niciodată nu l-a uitat, biata de ea. Poliția nu l-a mai găsit şi, deşi Helena nu a fost niciodată acuzată de nimic, André Brockhard a avut grijă să fie dată afară din spital. S-a mutat în oraş şi a făcut muncă de voluntariat pentru arhiepiscop până când familia ei a ajuns să fie atât de strâmtorată, încât a fost nevoită să-şi caute o slujbă plătită. Aşa că a început o afacere cu o croitorie. În doi ani, avea paisprezece femei angajate permanent care coseau pentru ea. Tatăl ei a fost eliberat din închisoare, dar nu şi-a putut găsi de lucru după scandalul cu bancherul evreu. *Frau* Lang a resimțit cel mai tare decăderea familiei. A murit în 1953, după o boală îndelungată, şi *Herr* Lang în aceeaşi toamnă, într-un accident de maşină. Helena a vândut afacerea în 1955 şi a plecat din țară fără să dea nimănui nici o explicație. Îmi aduc aminte acea zi. Era pe 15 mai, ziua eliberării Austriei, nu?

Fritz văzu expresia curioasă de pe fața lui Harry şi îi explică:

— Austria e puțin mai ciudată. Aici nu se sărbătoreşte ziua în care Hitler a capitulat, ci ziua în care Aliații au părăsit țara.

Beatrice le spuse cum primise vestea morții Helenei:

— Nu mai auzisem nimic despre ea de mai bine de douăzeci de ani când am primit într-o zi o scrisoare marcată Paris. Era acolo în vacanță cu soțul şi cu fiica, scria ea. Era un fel de călătorie finală, mi-am dat eu seama. Nu a spus unde s-a stabilit, cu cine s-a căsătorit sau ce fel de boală avea. Doar că nu mai avea mult de

trăit şi că dorea să-i aprind o lumânare în Stephansdom. Era o persoană ciudată, Helena. Avea şapte ani când a venit la mine în bucătărie şi privindu-mă grav mi-a spus: „Oamenii au fost creați de Dumnezeu ca să iubească”.

O lacrimă se rostogoli pe obrazul zbârcit al bătrânei.

— Nu o să uit niciodată. Avea şapte ani. Cred că atunci a hotărât cum avea să-şi trăiască viața. Deşi, cu siguranță, nu a fost aşa cum şi-a imaginat, şi încercările au fost multe şi dureroase, sunt convinsă că ea a crezut asta în adâncul ei toată viața – că oamenii au fost creați de Dumnezeu ca să iubească. Aşa era ea.

— Mai aveți scrisoarea? o întrebă Harry.

Îşi şterse lacrimile şi încuviință.

— O am în cameră. Lăsați-mă să mai stau aici şi să-mi mai aduc aminte. Putem merge acolo după aceea. Apropo, aceasta va fi prima noapte caldă din an.

Rămaseră acolo în linişte, ascultând foşnetul crengilor şi cântecul păsărelelor în timp ce soarele apunea după Sophienalpe, fiecare gândindu-se la cei care nu mai erau. Insectele săreau şi dansau în fâşiile de lumină de sub copaci. Harry se gândi la Ellen. Zări o pasăre şi ar fi putut să jure că e un muscar negru pe care îl văzuse în cartea despre păsări.

— Să mergem, zise Beatrice.

Camera ei era mică şi simplă, dar luminată şi cochetă. Avea un pat lipit de peretele din spate care era acoperit cu poze de diverse mărimi. Beatrice căută printre hârtiile dintr-un sertar de la masa de toaletă.

— Am eu un sistem, aşa că o să o găsesc, zise ea.

„Bineînțeles”, se gândi Harry.

În acel moment, ochii îi căzură pe o fotografie într-o ramă argintie.

— Uite scrisoarea, spuse Beatrice.

Harry nu răspunse. Se uita fix la fotografie şi nu reacționă până ce nu-i auzi vocea chiar în spatele lui.

— Poza a fost făcută când Helena lucra la spital. Era frumoasă, nu?

— Da, era, spuse Harry. E ceva ciudat de familiar în această poză.

— Nu e nimic ciudat, zise Beatrice. E pictată pe icoane de peste două mii de ani.

Chiar era o noapte fierbinte. Fierbinte şi umedă. Harry se tot învârti în patul cu baldachin, aruncă pătura pe podea şi trase cearşaful de pe pat, încercând să nu se mai gândească la nimic şi să doarmă. O secundă se gândise la minibar, dar apoi îşi aminti că îl încuiase şi îi dăduse cheia recepționerului. Auzi voci afară pe coridor. Cineva apăsă pe mânerul de la uşă, iar el se ridică în pat, dar nu intră nimeni. Apoi vocile se auziră înăuntru, respirația lor aproape de pielea lui, foşnetul de haine sfâşiate, dar când deschise ochii văzu săgeți de lumină şi îşi dădu seama că fulgera.

Se auzi întâi un zgomot de tunet, ca o explozie îndepărtată, dintr-o parte a oraşului, apoi din cealaltă. Se culcă din nou şi o sărută, îi scoase cămaşa de noapte albă. Pielea ei era albă şi rece şi cu asperități din cauza transpirației şi a groazei; o ținu în brațe mult timp, până se încălzi, până când reveni la viață în brațele lui,

precum o floare care a fost filmată toată primăvara şi apoi caseta a fost derulată cu viteză.

Continuă să o sărute, pe gât, pe brațe, pe stomac, nu cu insistență, nici măcar în glumă, ci pe jumătate ca să o liniştească şi pe jumătate inconştient, de parcă ar fi putut să dispară în orice moment. Şi când ea îl urmă, şovăitoare, pentru că se gândea că e în siguranță în locul spre care se îndreptau, el continua să îi arate drumul până ce sosiră într-un loc pe care nici măcar el nu-l recunoscu, şi când se întoarse era prea târziu, iar ea se aruncă în brațele lui, blestemându-l, implorându-l şi sfâşiindu-l cu unghiile ei puternice până când începu să sângereze.

Se trezi din cauza propriilor gâfâieli şi trebui să se întoarcă pe partea cealaltă în pat ca să se asigure că era tot singur. Apoi totul deveni un vârtej de tunete, somn şi vise. Se trezi la miezul nopții în zgomotul ploii; se duse la fereastră şi se uită în jos, pe strada unde apa trecea de marginea trotuarului şi purta cu ea o pălărie fără stăpân.

Când Harry fu trezit de sunetul ceasului deşteptător, era lumină afară şi străzile erau uscate.

Se uită la ceasul de pe măsuță. Avionul spre Oslo pleca peste două ore.

88

BULEVARDUL THERESES

15 mai 2000

Biroul lui Stale Aune era galben şi pereții erau acoperiți cu rafturi pe care stăteau înghesuite cărți de specialitate şi schițe ale personajelor din caricaturile lui Kjell Aukrust.

— Ia loc, Harry, zise doctorul Aune. Pe scaun sau pe canapea?

Aşa începea de fiecare dată, şi Harry răspunse ridicând colțul stâng al buzelor într-un zâmbet ce spunea e-amuzant-dar-am-mai-auzit. Când Harry îl sunase din Aeroportul Gardemoen, Aune îi spusese că poate să vină, dar că nu avea prea mult timp pentru că trebuia să meargă la un seminar în Hamar unde trebuia să țină discursul de deschidere.

— Se numeşte „Probleme legate de diagnosticarea alcoolismului”, zise Aune. Nu o să-ți menționez numele.

— De asta te-ai îmbrăcat la patru ace? îl întrebă Harry.

— Hainele reprezintă unul dintre cele mai puternice semnale pe care le transmitem, zise Aune, trecându-şi mâna peste rever. Haina de tweed transmite masculinitate şi încredere.

— Şi papionul? întrebă Harry, scoțându-şi agenda şi

stiloul.

— Frivolitate intelectuală şi aroganță. Seriozitate cu o nuanță de autoironie, dacă vrei. Mai mult decât suficient pentru a-ți impresiona colegii de mâna a doua, se pare.

Aune se lăsă pe spate, cu mâinile peste stomacul proeminent.

— Vorbeşte-mi despre personalitatea multiplă, zise Harry. Sau despre schizofrenie.

— În cinci minute? mormăi Aune.

— Pe scurt, atunci.

— În primul rând, ai spus personalitate multiplă şi schizofrenie dintr-o răsuflare, iar asta este una dintre neînțelegerile care, dintr-un motiv oarecare, a stârnit imaginația oamenilor. Schizofrenia este un termen folosit pentru o serie de tulburări mentale diverse şi nu are nimic de-a face cu personalitatea multiplă. E adevărat că în greacă *schizo* înseamnă a scinda, dar ceea ce voia doctorul Eugen Bleuler să spună e că funcțiile psihologice din creierul unui schizofrenic sunt scindate. Şi dacă…

Harry arătă înspre ceas.

— Aşa e, făcu Aune. Personalitatea multiplă despre care vorbeai se numeşte SPM, sindromul personalității multiple, definit ca existența a două sau mai multe personalități într-un individ care sunt, pe rând, dominante. Ca în cazul doctorului Jekyll şi al domnului Hyde.

— Deci chiar există?

— Da. Dar rar, mult mai rar decât vor unele filme de la Hollywood să ne facă să credem. În cei douăzeci şi

cinci de ani ca psiholog, nu am avut norocul să întâlnesc nici măcar un caz de SPM. Dar ştiu, cu toate astea, câte ceva despre acest lucru.

— Ca de exemplu?

— Ca de exemplu că e aproape mereu legată de o pierdere a memoriei. Cu alte cuvinte, cineva care suferă de SPM se poate trezi dimineața mahmur, fără să îşi dea seama că e din cauză că cealaltă personalitate e un alcoolic. De fapt, una dintre personalități poate fi un alcoolic şi cealaltă să fie abstinent.

— Bănuiesc că nu iau asta literal?

— Ba da.

— Dar alcoolismul este şi o tulburare fizică.

— Da, şi de asta SPM este atât de fascinant. Am un dosar despre un caz de SPM, în care una din personalități era un fumător înrăit şi cealaltă nu se atinsese niciodată de țigări. Şi când se măsura tensiunea fumătorului, era cu 20 de procente mai mare. S-a constatat că femeile care au SPM au menstruație de mai multe ori pe lună pentru că fiecare personalitate are propriul ciclu.

— Deci aceşti oameni pot să îşi schimbe trăsăturile fizice?

— Până într-un anumit punct, da. Povestea doctorului Jekyll şi a domnului Hyde nu e aşa de departe de adevăr pe cât se crede. Într-unul dintre cele mai cunoscute cazuri descrise de doctorul Osherson, una dintre personalități era un heterosexual, cealaltă homosexual.

— Personalitățile pot să aibă voci diferite?

— Da. De fapt, vocea este unul dintre cele mai uşoare mijloace de a observa schimbul de personalităţi.

— Atât de diferite încât cineva care cunoaşte această persoană foarte bine poate să nu recunoască una din voci. La telefon, de exemplu?

— Dacă acest cineva nu ştie nimic despre cealaltă personalitate. Pentru cei care cunosc doar superficial pacientul cu SPM, schimbarea gesturilor şi a limbajului trupului poate fi suficientă pentru ca, aflându-se în aceeaşi cameră, să nu recunoască persoana.

— Ar putea cineva cu SPM să ţină acest lucru ascuns faţă de cei apropiaţi?

— E posibil, da. Cât de des apar celelalte personalităţi e o chestiune individuală şi bolnavii pot, până într-un anumit punct, să controleze ei înşişi schimbarea.

— Dar atunci personalităţile ar trebui să ştie unele de altele?

— Da, într-adevăr, dar nici asta nu e ceva neobişnuit. Şi, ca şi în cazul doctorului Jekyll şi al domnul Hyde, pot exista confruntări între personalităţi pentru că acestea pot avea scopuri diferite, percepţii ale moralităţii, simpatii şi antipatii diferite legate de oamenii din jurul lor.

— Dar scrisul? Pot să-l schimbe şi pe acesta?

— Sigur că îl schimbă, Harry. Nici tu nu eşti mereu aceeaşi persoană. Când te întorci acasă de la muncă, o multitudine de schimbări imperceptibile au loc şi în tine: vocea, limbajul trupului, şi aşa mai departe. E ciudat că ai pomenit de scris, pentru că am pe aici pe undeva o carte cu poza unei scrisori scrise de un bolnav de SPM

în şaptezeci de feluri de scris total diferite. O să văd dacă o să o găsesc când o să am mai mult timp.

Harry îşi notă în carneţel câteva idei.

— Perioade de menstruaţie diferite, scrisuri de mână diferite; e nebunie curată, mormăi el.

— Tu ai spus asta, Harry. Sper că ţi-a fost de vreun folos pentru că trebuie să plec.

Aune comandă un taxi şi coborâră împreună. În timp ce stăteau pe trotuar, Aune îl întrebă pe Harry dacă are planuri pentru Ziua Independenţei, pe 17 mai.

— Eu şi soţia am invitat nişte prieteni la masă. Eşti bine-venit.

— Eşti foarte amabil, dar neonaziştii plănuiesc să îi „ridice” pe musulmanii care sărbătoresc Eid-ul pe 17 şi am primit ordin să coordonez supravegherea din jurul moscheei din Grenland, zise Harry, bucuros şi stânjenit în acelaşi timp de invitaţia neaşteptată. Cei care nu avem familii suntem mereu de serviciu de asemenea sărbători.

— Poţi doar să treci. Cei mai mulţi care vin au altceva programat mai târziu în ziua respectivă.

— Mulţumesc. Să văd ce se întâmplă şi o să te sun. Cum sunt prietenii tăi, apropo?

Aune îşi verifică papionul să se asigure că stătea drept.

— Sunt ca tine, răspunse el. Dar soţia mea cunoaşte câţiva oameni respectabili.

În acea clipă, taxiul trase lângă bordură. Harry îi ţinu uşa în timp ce Aune urcă, dar în timp ce se pregătea să o închidă, îşi aminti brusc ceva.

— Ce cauzează SPM?

Aune se aplecă din locul lui şi se uită în sus la Harry.

— Despre ce e de fapt vorba, Harry?

— Nu sunt sigur, dar ar putea să fie important.

— Bine. Cei care suferă de SPM au fost adesea abuzaţi în copilărie. Dar boala poate fi cauzată de asemenea de experienţe extrem de traumatizante de mai târziu. Se creează o altă personalitate pentru a fugi de probleme.

— Despre ce fel de probleme ar putea fi vorba dacă ne referim la un bărbat adult?

— Trebuie doar să-ţi foloseşti imaginaţia. Poate că a trecut printr-un dezastru natural, a pierdut pe cineva iubit, a fost victima violenţei sau a trăit în teamă o perioadă lungă de timp.

— Ca de exemplu, când eşti soldat într-un război.

— Cu siguranţă războiul poate declanşa aşa ceva.

— Sau o luptă de gherilă.

Harry spuse asta pentru el însuşi, deoarece taxiul care îl ducea pe Aune cobora deja bulevardul Thereses.

— Scoţian, spuse Halvorsen.

— O să petreci 17 mai în barul scoţian? se strâmbă Harry, lăsându-şi geanta în spatele cuierului.

Halvorsen dădu din umeri.

— Ai o propunere mai bună?

— Dacă trebuie să fie un bar, măcar găseşte unul cu mai mult stil decât cel scoţian. Sau, şi mai bine, uşurează situaţia unuia dintre cei cu copii şi fii de serviciu în timpul paradei copiilor. Eşti plătit dublu şi

nu te alegi cu o mahmureală.

— O să mă gândesc.

Harry se prăbuşi pe scaun.

— Nu ai de gând să-l repari? Scârțâie ca naiba.

— Nu poate fi reparat, zise Harry ursuz.

— Scuze. Ai aflat ceva la Viena?

— Ajung şi la asta. Tu primul.

— Am încercat să verific alibiul lui Even Juul pe perioada cât a lipsit soția sa. Zice că s-a plimbat prin centru, a intrat la Kaffebrenneri din Ullevalsveien, dar nu s-a întâlnit cu nimeni care ar putea să-i susțină povestea. Cei care lucrează la Kaffebrenneri spun că erau prea ocupați ca să confirme sau să nege ceva.

— Kaffebrenneri e chiar vizavi de Schroder, zise Harry.

— Şi?

— Doar constatam. Ce a zis Weber?

— Nu au găsit nimic. Weber a zis că dacă Signe Juul ar fi fost dusă la fortăreață cu maşina pe care a văzut-o paznicul de noapte, ar fi găsit ceva pe hainele ei, fibre de la scaun, praf sau ulei de la capotă, ceva.

— A întins saci de gunoi în maşină, zise Harry.

— Aşa a zis şi Weber.

— Ai verificat firul de fân de pe haina ei?

— Da. *Ar putea* fi din grajdul lui Mosken. Plus din o mie de alte locuri.

— Fân. Nu paie.

— Nu e nimic deosebit cu fânul, Harry. E doar... fân.

— La dracu'! Harry se uită morocănos în jur.

— Şi la Viena?

— Şi mai mult fân. Te pricepi la cafea, Halvorsen?

— Ce?

— Ellen făcea o cafea bună. O cumpăra de la un magazin de aici, din Gronland. Poate…

— Nu! zise Halvorsen. Nu îți fac cafea.

— Promite-mi că o să încerci, spuse Harry ridicându-se. O să lipsesc câteva ore.

— Asta a fost tot ce ai avut de spus despre Viena? Fân? Nici măcar un pai mai mult?

Harry dădu negativ din cap.

— Îmi pare rău. Şi ăsta a fost un drum închis. O să te obişnuieşti cu asta.

Ceva se întâmplase. Harry merse pe Gronlandsleiret, încercând să-şi dea seama ce era. Era ceva cu oamenii de pe stradă, ceva se întâmplase cu ei cât fusese la Viena. Ajunsese departe pe bulevardul Karl Johans când îşi dădu seama despre ce era vorba. Venise vara. Pentru prima oară după ani de zile, Harry fu conştient de mirosul asfaltului, de oamenii care treceau pe lângă el, de florăria din Grensen. În timp ce mergea prin Grădinile Palatului, mirosul de iarbă proaspăt cosită era atât de puternic încât îl făcu să zâmbească. Un bărbat şi o femeie în uniformă cu emblema palatului se uitau la vârful unui copac, discutau şi dădeau din cap. Femeia îşi desfăcuse haina şi o legase în talie. Harry observă că atunci când se uita în sus spre copac arătând cu degetul, colegul ei se uita pe furiş la tricoul ei.

Pe Hedgehaugsveien, magazinele luxoase şi mai puțin luxoase făceau ultimele pregătiri pentru a oferi

oamenilor haine elegante de Ziua Independenței. La chioşcuri se vindeau funde şi steaguri şi, în depărtare, se auzi ecoul unei formații făcând o ultimă repetiție pentru marşul tradițional. Se anunțaseră ploi scurte, dar va fi cald.

Harry era transpirat când sună la uşa lui Sindre Fauke.

Fauke nu aştepta cu foarte mare nerăbdare sărbătoarea națională.

— Prea mult zgomot. Şi prea multe steaguri. Nu e de mirare că Hitler s-a simțit apropiat de norvegieni. Norvegienii sunt extrem de naționalişti. Doar că nu îndrăznim să o spunem.

Turnă cafea.

— Gudbrand Johansen a ajuns la spitalul militar din Viena, zise Harry. În noaptea în care trebuia să plece în Norvegia, a omorât un doctor. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

— Nu mă miră, zise Fauke, sorbind cu zgomot din cafeaua fierbinte. Ştiam că e ceva în neregulă cu acel băiat.

— Ce poți să-mi spui despre Even Juul?

— Multe. Dacă trebuie.

— Da, trebuie.

Fauke ridică din sprâncenele groase.

— Eşti sigur că nu te îndrepți într-o direcție greşită, Harry?

— Nu sunt sigur de nimic.

Fauke suflă gânditor în cafea.

— Bine. Dacă e absolut necesar. Eu şi Juul am avut o

relație asemănătoare, din multe puncte de vedere, cu cea dintre Gudbrand Johansen şi Daniel Gudeson. Am fost un tată-surogat pentru Even. Probabil pentru că el nu avea părinți.

Harry rămase cu ceaşca de cafea în aer.

— Nu mulți oameni ştiu asta, pentru că Even inventa multe lucruri. Copilăria pe care şi-a inventat-o are mai mulți oameni, detalii şi date decât ce şi-ar aminti majoritatea oamenilor despre copilăria lor. Versiunea oficială e că a crescut cu familia la o fermă în Grini, dar adevărul e că a crescut cu mai mulți părinți adoptivi în mai multe instituții din Norvegia înainte să ajungă, la vârsta de doisprezece ani, în familia Juul care nu avea copii.

— De unde ştii că a mințit?

— E o poveste cam ciudată, dar într-o noapte, eu şi Even eram de gardă în tabăra pe care o stabilisem în pădure, la nord de Harestua, când s-a întâmplat ceva ciudat cu el. Pe vremea aceea, eu şi Even nu eram prea apropiați şi am fost foarte surprins când a început să-mi spună că a fost un copil abuzat pe care nu-l dorise nimeni niciodată. Mi-a dat detalii extrem de intime din viața lui, unele greu de ascultat. Unii dintre adulții la care a fost plasat ar fi trebuit să fie… Fauke se cutremură. Hai să ne plimbăm, zise el. Am auzit că e vreme bună.

Merseră în sus, pe bulevardul Vibes spre Stenspark, unde se vedeau primii bikini şi un aurolac ieşise din adăpostul lui din vârful dealului arătând de parcă tocmai descoperise planeta Pământ.

— Nu ştiu ce l-a făcut să-mi spună asta, dar parcă devenise o altă persoană în noaptea aceea, continuă Fauke. Foarte ciudat, dar cel mai ciudat lucru a fost că în ziua următoare s-a comportat ca şi când uitase conversația pe care am avut-o.

— Ai zis că nu erați foarte apropiați, dar i-ai spus despre unele experiențe de pe Frontul de Est?

— Da, sigur. Nu se întâmplau prea multe în pădure. În cea mai mare parte a timpului stăteam cu ochii pe germani. Şi au fost multe de povestit cât a durat aşteptarea.

— Vorbeați mult despre Daniel Gudeson?

Fauke se uită țintă la Harry.

— Deci ai aflat că Even Juul e obsedat de Daniel Gudeson?

— Deocamdată fac doar presupuneri, zise Harry.

— Da, am vorbit mult despre Daniel, confirmă Fauke. Daniel Gudeson era ca o legendă. Rar întâlneşti un caracter atât de liber, de puternic şi de vesel ca al lui. Şi Even era fascinat de poveştile despre el. Trebuia să le spun iar şi iar, mai ales pe cea despre rusul pe care s-a dus să-l îngroape pe teritoriul neutru.

— Ştia că Daniel a fost în Sennheim în timpul războiului?

— Bineînțeles. Even îşi amintea toate detaliile despre Daniel pe care eu începeam să le uit, dar el mi le reamintea. Dintr-un anumit motiv, părea să se fi identificat total cu Daniel, deşi nu-mi pot imagina doi oameni mai diferiți. Odată, când era beat, mi-a sugerat să-i spun Uriah, cum îşi spunea Daniel. Şi dacă e să mă

întrebi, faptul că nu avea ochi decât pentru tânăra Signe Alsaker la sfârşitul războiului nu a fost o coincidență.

— Adică?

— Când a aflat că se judecă şi cazul logodnicei lui Daniel Gudeson, s-a dus la tribunal şi a stat acolo toată ziua, privind-o doar. De parcă hotărâse dinainte că o să fie a lui.

— Pentru că a fost iubita lui Daniel?

— Eşti sigur că are importanță? întrebă Fauke, mergând atât de repede în sus pe aleea care ducea spre deal, încât Harry fu nevoit să grăbească pasul.

— Absolut.

— Nu ştiu dacă ar trebui să spun asta, dar personal cred că Even Juul a iubit legenda lui Daniel Gudeson mai mult decât a iubit-o vreodată pe Signe Juul. Sunt convins că admirația pentru Daniel Gudeson a avut o contribuție importantă în decizia lui de a nu relua studiile de medicină după război şi de a studia în schimb istoria. Bineînțeles, s-a specializat în istoria ocupării Norvegiei şi în soldații norvegieni de pe Frontul de Est.

Ajunseseră în vârf şi Harry îşi şterse transpirația. Fauke respira normal.

— Unul dintre motivele pentru care Even Juul s-a afirmat aşa de repede ca istoric a fost că, fiind un fost luptător în Rezistență, era cel mai îndreptățit să scrie istoria pe care autoritățile simțeau că o merită Norvegia postbelică. Trecând sub tăcere vasta colaborare cu germanii şi concentrându-se pe puțina rezistență care a existat. De exemplu, Juul dedică în cartea sa cinci

pagini scufundării navei *Blticher* în noaptea dinspre 9 aprilie, dar trece sub tăcere faptul că s-a luat în considerație urmărirea penală a aproximativ 100 000 de norvegieni. Şi a funcționat. Mitul populației norvegiene luptând umăr la umăr *împotriva* nazismului e viu şi astăzi.

— Despre asta va fi cartea ta, *Herr* Fauke?

— Încerc doar să spun adevărul. Even ştie că ce a scris este, dacă nu o minciună, atunci o distorsionare a adevărului. Am vorbit odată despre asta. El s-a apărat, spunând că a servit scopului de a-i reuni pe oameni. Singurul lucru pe care nu l-a putut pune în lumina eroică dorită a fost fuga regelui. Nu a fost singurul din Rezistență care s-a simțit abandonat în 1940, dar nu am întâlnit pe nimeni altcineva care să-l condamne atât de tare ca Even, nici măcar printre soldații de pe front. Aminteşte-ți că toată viața a fost abandonat de oamenii pe care i-a iubit şi în care a avut încredere. Cred că îi urăşte din inimă pe toți cei care care au fugit la Londra. Serios.

Se aşezară pe o bancă şi priviră în jos, peste biserica Fagerborg, la acoperişurile din Pilestredet care duceau înspre oraş şi la fiordul albastru al Osloului sclipind în depărtare.

— E frumos, zise Fauke. Aşa de frumos încât uneori pare că merită să mori pentru asta.

Harry încercă să asimileze totul, să potrivească piesele. Dar lipsea un mic detaliu.

— Even a început să studieze medicina în Germania înainte de război. Ştii unde anume în Germania?

— Nu, zise Fauke.
— Ştii dacă se gândea să se specializeze în ceva?
— Da, mi-a spus că visa să-l urmeze pe ilustrul lui tată vitreg şi pe tatăl acestuia.
— Şi cine erau ei?
— Nu ai auzit de medicii Juul? Au fost chirurgi.

89

GRONLANDSLEIRET

16 mai 2000

Bjarne Moller, Halvorsen şi Harry mergeau unul lângă altul pe bulevardul Motzfeldts. Erau în Micul Karachi şi mirosurile, hainele şi oamenii din jurul lor le aminteau atât de puţin de Norvegia, aşa cum le amintea kebabul pe care îl mâncau de cârnaţii norvegieni făcuţi la grătar. Un băiat, îmbrăcat pentru sărbătoarea pakistaneză, dar cu o fundă la reverul auriu al hainei, venea sărind spre ei. Avea un nas cârn ciudat şi avea steagul Norvegiei în mână. Harry citise în ziare că părinţii musulmani dădeau o petrecere pentru copii astăzi ca să poată să se concentreze mâine asupra Eid-ului.

— Ura!

Băiatul zâmbi cu dinţii lui albi în timp ce trecu pe lângă ei.

— Even Juul nu e oricine, zise Moller. Probabil că e cea mai mare autoritate în domeniul războiului din ţara noastră. Dacă e adevărat, ziarele vor face mare scandal. Nici nu mă gândesc ce ar fi în cazul în care nu avem dreptate. În cazul în care *tu* nu ai dreptate, Harry.

— Tot ce cer e permisiunea de a-l interoga în prezenţa unui psiholog. Şi un mandat de percheziţie pentru

locuința lui.

— Iar tot ce-ți cer eu e măcar o dovadă sau un martor, replică Moller gesticulând. Juul e foarte cunoscut şi nimeni nu l-a văzut în apropierea locului crimelor. Nici măcar o dată. De exemplu, telefonul pe care soția lui Brandhaug l-a primit de la restaurantul din zona ta?

— I-am arătat poza lui Even Juul femeii care lucrează la Schroder, zise Halvorsen.

— Maja, completă Harry.

— Nu îşi amintea să-l fi văzut, spuse Halvorsen.

— Exact asta ziceam şi eu, mormăi Moller, ştergându-şi sosul de la gură.

— Da, dar am arătat poza mai multor clienți care stăteau acolo, continuă Halvorsen, uitându-se rapid la Harry. Era un tip bătrân într-un pardesiu care a încuviințat şi a spus că ar trebui să-l arestăm.

— Pardesiu, repetă Harry. Ăsta e Mohicanul, Konrad Asnes, soldat în marină. E un adevărat personaj, dar mă tem că nu mai poate fi considerat un martor de încredere. În orice caz, Juul ne-a spus că a fost vizavi, la Kaffebrenneri. Acolo nu există telefoane publice. Deci dacă avea de gând să sune, evident că a venit la Schroder.

Moller se strâmbă şi se uită sceptic la kebabul lui. Îl ascultase, oarecum fără voia lui, pe Harry care-i spusese să încerce kebabul Borek, zicând că e o combinație dintre Turcia, Bosnia, Pakistan şi Gronlandsleiret.

— Şi chiar crezi chestia aia cu personalitatea multiplă, Harry?

— Cred că sună incredibil, şefu', dar Aune spune că e o posibilitate. Şi e dornic să ne ajute.

— Şi crezi că Aune poate să-l hipnotizeze pe Juul şi să-l scoată pe Daniel Gudeson la lumină, punându-l să facă o mărturisire?

— Nu e clar dacă Even Juul are vreo idee în legătură cu ce a făcut Daniel Gudeson, aşa că e de importanță maximă să vorbim cu el, zise Harry. După spusele lui Aune, pacienții care suferă de SPM sunt uşor de hipnotizat pentru că ei de fapt asta fac – se autohipnotizează mereu.

— Bine, zise Moller, rotindu-şi privirea. Deci care e ideea cu mandatul de percheziție?

— Aşa cum ai spus şi tu, nu avem probe, nu avem martori şi ştim că nu ne putem baza ca instanța să înghită toate chestiile astea psihologice, dar dacă găsim puşca Marklin, atunci am dat lovitura. Nu mai avem nevoie de restul.

— Hm. Moller se opri pe trotuar. Şi motivul?

Harry îi cercetă fața lui Moller.

— Experiența îmi spune că şi oamenii confuzi au de obicei un motiv în nebunia lor. Iar eu nu văd care ar putea fi motivul lui Juul.

— Nu al lui Juul, şefule, zise Harry. Al lui Daniel Gudeson. Faptul că într-un fel Signe Juul s-a dus la duşman ar fi putut să-l facă pe Gudeson să vrea răzbunare. Ce a scris pe oglindă – *Dumnezeu e cel care mă judecă* – poate sugera că vede crimele ca pe cruciada unui singur om, că are o cauză dreaptă, chiar dacă alții îl condamnă.

— Dar celelalte crime? Bernt Brandhaug şi – în cazul în care ai dreptate că e acelaşi criminal – Hallgrim Dale?

— Habar nu am care sunt motivele, dar ştim că Bernt Brandhaug a fost împuşcat cu arma Marklin şi că Dale îl cunoştea pe Daniel Gudeson. Şi conform buletinului de autopsie, Dale a fost tăiat cu precizia unui chirurg. Bine, Juul începuse să studieze medicina şi visa să devină chirurg. Poate că Dale a trebuit să moară pentru că a descoperit că Juul se comporta ca şi când ar fi fost Daniel Gudeson.

Harry înghiți ultima gură de kebab, se şterse cu şervețelul la gură şi se uită după un coş de gunoi.

— Bine, zise el. Aş putea spune că ar trebui să aşteptăm până când vom avea răspunsurile la toate întrebările înainte să facem ceva. Şi sunt conştient că procurorul public va considera că dovezile sunt destul de subțiri. Dar nici unul dintre noi nu poate trece cu vederea faptul că avem un suspect care ar putea să ucidă din nou. Te temi că mass-media va face circ dacă îl punem sub acuzare pe Even Juul, dar imaginează-ți ce-ar ieşi dacă ar comite şi alte crime. Şi apoi se va afla că a fost suspect, iar noi nu am făcut nimic să-l oprim…

— Da, da, da, ştiu asta, îl întrerupse Moller. Deci crezi că va ucide din nou?

— Sunt multe lucruri legate de acest caz de care nu sunt sigur, răspunse Harry. Dar dacă e vreun lucru de care să fiu absolut sigur e că încă nu şi-a terminat proiectul.

— Şi ce te face să fii aşa de sigur?

Harry se bătu pe burtă şi rânji sarcastic.

— E cineva aici care-mi şopteşte, şefule. Există un motiv pentru care a cumpărat cea mai scumpă şi cea mai bună puşcă din lume. Unul dintre motivele pentru care Daniel Gudeson a devenit legendă e că era un ţintaş fantastic. Şi ceva îmi spune că e hotărât să-şi ducă cruciada la o concluzie logică. Va fi ca o încununare, ceva care va imortaliza legenda lui Daniel Gudeson.

Căldura verii dispăru pentru o secundă căci o ultimă rafală de vânt mătură bulevardul Motzfeldts, ridicând în aer praful şi gunoiul. Moller închise ochii, îşi strânse haina mai tare pe el şi tremură. „Bergen, se gândi el. Bergen."

— O să văd ce pot să fac, zise el. Tu să fii pregătit.

89

SEDIUL POLIŢIEI

16 mai 2000

Harry şi Halvorsen erau pregătiți. Atât de pregătiți, încât atunci când sună telefonul lui Hole, săriră amândoi în picioare. Hole apucă receptorul:

— Hole la telefon!

— Nu-i nevoie să țipi, zise Rakel. De asta s-a inventat telefonul. Ce ziceai despre data de 17 acum câteva zile?

— Ce? Lui Harry îi luă câteva secunde să facă legătura. Că sunt de serviciu?

— Partea cealaltă, zise Rakel. Că ai muta cerul şi pământul…

— Vorbeşti serios? Harry simți ceva ciudat şi cald în stomac. Ai vrea să fi cu mine dacă găsesc pe cineva să-mi facă tura?

Rakel râse.

— Acum mai vii de-acasă. Ar trebui să specific că nu ai fost prima mea alegere, dar pentru că tata a hotărât să petreacă singur anul ăsta, răspunsul e da, vreau să fiu cu tine.

— Oleg ce zice despre asta?

— A fost propunerea lui.

— Da? E un băiat deştept, Oleg.

Harry era fericit. Aşa de fericit încât îi era greu să

vorbească acum cu vocea lui obişnuită. Şi nu-i păsa deloc că Halvorsen stătea în fața lui, cu un rânjet de la o ureche la cealaltă.

— Rămâne stabilit? Vocea lui Rakel îi gâdilă urechea.

— Dacă reuşesc să aranjez, da. Te sun eu mai târziu.

— Bine, sau ai putea să treci să iei cina cu noi în seara asta. Adică dacă ai timp. Sau chef.

Cuvintele păreau aşa de exagerat de spontane că Harry îşi dădu seama că le repetase înainte să sune. Îi venea să râdă, simțea că pluteşte de parcă ar fi luat o substanță narcotică, şi era gata să spună da, când îşi aminti ceva ce ea spusese la restaurant: „Ştiu că nu se va opri la o singură dată”. Nu despre mâncat era vorba.

Adică dacă ai timp. Sau chef.

Dacă era să se panicheze, acum era momentul.

Fu întrerupt din gânduri de clipitul beculețului de la telefon.

— Am un apel pe cealaltă linie la care trebuie să răspund. Rakel, poți să aştepți o secundă?

— Sigur.

Harry apăsă pe buton. Era Moller.

— Mandatul de arestare e gata. Cel de percheziție e pe drum. Tom Waaler e pregătit cu două maşini şi patru oameni înarmați. Pentru numele lui Dumnezeu, sper că tipul din cap care îți şopteşte să aibă o mână sigură, Harry.

— Mai greşeşte el câte o literă, dar niciodată mesajul întreg, zise Harry şi îi făcu semn lui Halvorsen să se îmbrace. La revedere. Harry trânti receptorul.

Erau în lift când Harry îşi dădu seama că Rakel era

încă pe cealaltă linie, aşteptând un răspuns. Nu mai avu energia mentală să realizeze ce însemna asta.

91

IRISVEIEN, OSLO

16 mai 2000

Prima zi de vară a anului începuse să devină răcoroasă în timp ce maşina poliţiei mergea prin zona rezidenţială liniştită cu case. Harry nu era în apele lui. Nu doar pentru că transpira sub vesta antiglonţ, dar şi pentru că era *prea* linişte. Se uită la perdelele din spatele gardului viu meticulos tăiat, dar nu se mişca nimic. Părea că e un film western şi el călărea spre o confruntare.

La început, Harry refuzase să-şi pună vesta antiglonţ, dar Tom Waaler, care era responsabil cu operaţiunea, îi dăduse un ultimatum simplu: ori îşi pune vesta, ori rămâne acasă. Argumentul că un glonţ dintr-o puşcă Marklin ar tăia vesta aşa cum taie cuţitul untul nu-l făcu pe Waaler decât să dea plictisit din umeri.

Mergeau cu două maşini de poliţie. Cea de-a doua, în care se afla Waaler, o luase pe Sognsveien, prin Ulleval Hageby, ca să intre pe Irisveien din direcţie opusă, dinspre vest. Îi auzea vocea lui Waaler în staţie. Calmă şi încrezătoare. Întrebă unde se aflau, repetă procedura standard şi procedura de urgenţă, ceru fiecărui poliţist să repete ce avea de făcut.

— Dacă e profesionist, e posibil să fi conectat o

alarmă la poartă, aşa că vom ocoli, nu vom intra.

Era eficient, până şi Harry trebuia să recunoască asta, şi era clar că cei din maşină îl respectau pe Waaler.

Harry arătă spre casa roşie de lemn.

— Acolo.

— Alfa, zise în stație polițista care stătea pe locul din față. Nu vă vedem.

Waaler:

— Suntem chiar după colț. Stați la depărtare de casă până ne veți putea vedea. Terminat.

— Prea târziu. Am ajuns deja. Terminat.

— Bine, dar stați în maşină până venim. Terminat.

În clipa următoare, văzură cea de-a doua maşină de poliție ieşind după cotitură. Merseră ultimii cincizeci de metri până la casă şi parcară maşina astfel încât să blocheze ieşirea din garaj. Cea de-a doua maşină opri în fața porții de la grădină.

În timp ce ieşeau din maşini, Harry auzi ecoul înăbuşit al unei mingi de tenis lovită de o rachetă mânuită nu foarte rapid. Soarele se muta înspre Ullernasen şi simți miros de carne de porc prăjită venind de la o fereastră.

Apoi începu spectacolul. Doi polițişti săriră gardul având în mână automate MP-5. Polițista din maşina lui Harry rămase pe loc; ea trebuia să păstreze contactul prin radio cu centrala şi să îndepărteze eventualii spectatori. Waaler şi ultimul polițist aşteptară până când cei doi îşi ocupară posturile, îşi puseră stațiile în buzunarele de la piept şi săriră peste poartă cu pistoalele de serviciu în mână. Harry şi Halvorsen

stăteau în spatele maşinii de poliție şi urmăreau întregul spectacol.

— O țigară? o întrebă Harry pe polițistă.

— Nu, mulțumesc, zâmbi ea.

— Voiam să zic dacă ai cumva.

Ea încetă să mai zâmbească. „O nefumătoare tipică”, se gândi Harry.

Waaler şi polițistul stăteau pe trepte, de o parte şi de alta a uşii, când telefonul mobil al lui Harry sună.

Harry văzu că polițista îl priveşte. „Amator tipic”, probabil că se gândea ea.

Harry se pregătea să închidă telefonul – verificase doar dacă pe ecran nu era numărul lui Rakel. Numărul îi era cunoscut, dar nu era al lui Rakel. Waaler deja ridicase mâna ca să le dea semnalul, când Harry îşi dădu seama cine îl suna. Luă stația din mâna polițistei care rămase cu gura căscată.

— Alfa! Stop. Suspectul mă sună chiar acum. Mă auzi?

Harry se uită la scară de unde Waaler îi făcu semn din cap.

Harry apăsă pe tasta mobilului şi-l duse la ureche.

— Hole la telefon.

— Bună ziua. Spre surprinderea lui Harry, nu era Even Juul. Sunt Sindre Fauke. Scuze că te deranjez, dar sunt acasă la Even Juul şi cred că ar trebui să vii până aici.

— De ce? Şi ce faci acolo?

— S-ar putea să fi făcut ceva stupid. M-a sunat acum o oră şi mi-a spus să vin imediat la el pentru că viața lui

e în pericol. Am venit şi am găsit uşa deschisă, dar nici urmă de Even. Şi acum mi-e teamă că s-a închis în dormitor.

— De ce crezi asta?

— Uşa dormitorului e încuiată şi când am încercat să mă uit înăuntru pe gaura cheii, cheia era în uşă.

— Bine, zise Harry, ocolind maşina şi intrând pe poartă. Ascultă-mă cu atenție. Stai exact unde eşti. Dacă ai ceva în mână, pune-l jos şi ține mâinile la vedere. Ajungem în două secunde.

Harry se îndreptă spre scară în timp ce Waaler şi celălalt polițist se uitau uimiți la el. Apăsă mânerul uşii şi intră.

Fauke era în hol cu telefonul în mână, uitându-se la ei cu gura căscată de uimire.

— Dumnezeule, fu tot ce putu spune când îl văzu pe Waaler cu pistolul în mână. Asta da, rapiditate.

— Unde e dormitorul? întrebă Harry.

Fauke arătă spre scări fără să scoată un cuvânt.

— Arată-ne, îi ceru Harry.

Fauke o luă înaintea celor trei polițişti.

— Aici.

Harry apăsă pe clanță; avea dreptate, era încuiată. Era o cheie în broască şi el încercă să o răsucească, dar aceasta nu se mişcă.

— Nu am apucat să îți spun. Încercam să descui uşa cu una dintre cheile de la celălalt dormitor, zise Fauke. Uneori se potrivesc.

Harry scoase cheia şi îşi lipi ochiul de gaură. Se

vedeau un pat şi o noptieră. Părea că pe pat se află o umbră. Waaler vorbea încet în stație. Harry simți că transpirația începe din nou să se scurgă de sub vestă. Nu îi plăcea cum arăta umbra.

— Parcă spuneai că e o cheie pe dinăuntru.

— Era, zise Fauke. Până când a căzut tot încercând să o bag pe cealaltă.

— Deci cum vom intra? întrebă Harry.

— Imediat, zise Waaler, şi în acel moment auziră zgomot de cizme pe scări.

Era unul dintre polițiştii care se postaseră în spatele casei şi care avea în mână o rangă roşie.

— Acolo, zise Waaler şi îi arătă.

Aşchii zburară prin aer. Uşa se deschise.

Harry intră şi îl auzi pe Waaler spunându-i lui Fauke să aştepte afară.

Primul lucru pe care îl observă fu lesa câinelui. Even Juul se spânzurase cu ea. Murise îmbrăcat într-o cămaşă albă, deschisă la gât, pantaloni negri şi şosete în carouri. În spatele lui, în fața dulapului, zăcea un scaun răsturnat. Pantofii erau aşezați ordonat sub scaun. Harry se uită la tavan. Lesa fusese legată de un cârlig din tavan. Harry încercă să se retragă, dar nu se putu abține să nu studieze fața lui Even Juul. Un ochi se holba în cameră în timp ce celălalt îl fixa pe Harry. Independent unul de altul. Ca un demon cu două capete şi cu un ochi în fiecare cap, se gândi Harry. Se duse înspre fereastra dinspre est şi privi copiii cu bicicleta de pe Irisveien, atraşi de zvonul apariției unor maşini de poliție, zvon care mereu se răspândea cu o viteză

inexplicabilă în zone precum aceasta.

Harry închise ochii. „Prima impresie e importantă. Primul gând care îți vine în minte la locul faptei e adesea cel mai bun.” Ellen îl învățase asta. Şi instructorul său îl învățase să se concentreze asupra primului lucru pe care îl simțea când ajungea la locul crimei. Din acest motiv, Harry nu mai trebui să se întoarcă pentru a-şi da seama că în spatele lui pe podea se afla cheia. Ştia că nu vor găsi amprente în cameră şi că nimeni nu intrase în casă. Foarte simplu, pentru că atât ucigaşul, cât şi victima atârnau de tavan. Demonul cu două capete se desfăcuse în două.

— Sună-l pe Weber, îi spuse Harry lui Halvorsen, care venise şi el şi stătea în uşă uitându-se la corpul spânzurat. Poate că avea alte planuri pentru sărbătoarea de mâine, dar consolează-l cu faptul că de data asta e tăiat şi uscat. Even Juul l-a descoperit pe ucigaş şi a trebuit să plătească pentru asta cu viața.

— Şi cine e ucigaşul? întrebă Waaler.

— Cine a fost. E mort şi el. Îl chema Daniel Gudeson şi trăia în capul lui Even Juul.

Când se îndreptau spre ieşire, Harry îi spuse lui Halvorsen că Weber va trebui să-l sune dacă găseşte arma Marklin.

Harry rămase pe treptele din față ale casei şi cercetă zona. Era bătător la ochi cât de mulți vecini aveau brusc treabă în grădină şi stăteau pe vârfuri ca să vadă peste gard. Waaler ieşi şi el şi se aşeză lângă Harry.

— Nu prea am înțeles ce ai zis înăuntru, spuse Waaler. Vrei să spui că tipul s-a sinucis pentru că se

simțea vinovat?

Harry clătină din cap.

— Nu, vreau să spun exact ce am spus. S-au ucis unul pe altul. Even l-a omorât pe Daniel pentru a-l opri. Şi Daniel l-a omorât pe Even ca să nu fie demascat. Pentru prima dată intereselor lor au coincis.

Waaler aprobă, dar nu părea să fi înțeles prea mult.

— Bătrânul are ceva cunoscut, zise el. Cel viu, vreau să zic.

— Da. E tatăl lui Rakel Fauke, dacă...

— Desigur, amețita aia de la POT. Aşa e.

— Ai o țigară? îl întrebă Harry.

— Nu, zise Waaler. Ce se întâmplă mai departe aici e responsabilitatea ta, Hole. Vreau să plec, aşa că dacă mai ai nevoie de ajutor, spune-mi acum.

Harry dădu din cap negativ şi Waaler se îndreptă spre poartă.

— Apropo, zise Harry. Dacă nu faci nimic special mâine, am nevoie de un polițist cu experiență să-mi preia tura.

Waaler râse şi nu se opri din mers.

— Nu trebuie decât să organizezi supravegherea în timpul slujbei religioase de la moscheea din Gronland, strigă Harry. Văd că te pricepi la treburi din astea. Nu trebuie decât să te asiguri că musulmanii nu mănâncă bătaie de la capetele rase pentru că sărbătoresc Eid.

Waaler, care ajunsese deja la poartă, se opri brusc.

— Şi nu te ocupi de treaba asta? îl întrebă el peste umăr.

— Nu e mare lucru, zise Harry. Două maşini, patru

oameni.

— Cât durează?

— De la opt la trei.

Waaler se întoarse, zâmbind larg.

— Ştii ce? făcu el. Dacă mă gândesc mai bine, îți sunt dator cu o favoare. E bine. Preiau eu tura.

Waaler îl salută, se urcă în maşină, o porni şi plecă.

„Pentru ce îmi datorează o favoare?” se gândi Harry şi ascultă loviturile leneşe ale mingii de tenis. Dar, în secunda următoare, uită complet pentru că telefonul sună iar şi de data asta numărul afişat chiar era al lui Rakel.

92

HOLMENKOLLVEIEN

16 mai 2000

— Sunt pentru mine?

Rakel bătu din mâini şi luă buchetul de margarete.

— Nu am ajuns la florărie, aşa că astea sunt din grădina mea, zise Harry, intrând în cameră. Mm, miroase a lapte de cocos. Thai?

— Da, şi felicitări pentru costumul nou.

— E aşa de evident?

Rakel râse şi-l mângâie pe rever.

— Lână de calitate.

— Super 110.

Harry nu avea idee ce înseamnă Super 110. Într-un moment de exuberanță, intrase în unul dintre magazinele la modă de pe Hedgehaugsveien tocmai când se închidea şi reuşise să-i convingă pe vânzători să-i găsească un costum care să se potrivească totuşi cu trupul lui lung. Bineînțeles că şapte mii de coroane era mult peste cât intenționa să cheltuie, dar alternativa era să arate ca un caraghios în vechiul costum, aşa că închisese ochii, dăduse cardul şi încercase să nu se mai gândească.

Intrară în sufragerie unde era pusă masa pentru două persoane.

— Oleg doarme, zise ea înainte să apuce el să întrebe.

Se făcu linişte.

— Nu am vrut să… începu ea.

— Nu? zise Harry zâmbind.

Nu o mai văzuse roşind. O trase spre el, inspiră aroma părului ei proaspăt spălat şi o simți că tremură uşor.

— Mâncarea… şopti ea.

El îi dădu drumul, iar ea dispăru în bucătărie. Fereastra care dădea înspre grădină era deschisă şi fluturii albi care apăruseră doar azi pluteau în soare ca nişte confetti. În casă mirosea a săpun verde şi a podele de lemn umede. Harry închise ochii. Ştia că va avea nevoie de multe zile ca aceasta înainte ca imaginea lui Even Juul spânzurat de lesa câinelui să dispară complet. Dar începuse deja să se estompeze. Weber şi băieții lui nu găsiseră puşca Marklin, dar îl găsiseră pe Burre, câinele. Într-o pungă de gunoi, în frigider, cu gâtul tăiat. Şi în cutia de unelte găsiseră trei cuțite, toate cu urme de sânge. Harry presupuse că pe unul dintre ele era sângele lui Hallgrim Dale.

Rakel îl strigă din bucătărie să vină să o ajute să aducă nişte lucruri. Începuse deja să se estompeze.

93

HOLMENKOLLVEIEN

17 mai 2000

Vântul purta ecourile muzicii militare. Harry deschise ochii. Totul era alb. Lumina albă a soarelui lucind ca un cod morse printre perdelele albe umflate de vânt, pereții albi, tavanul alb şi aşternuturile albe, moi şi reci pe pielea înfierbântată. Se întoarse. Perna avea încă forma capului ei, dar patul era gol. Se uită la ceas. Opt şi cinci. Ea şi Oleg se îndreptau spre Fortăreața Akershus unde trebuia să înceapă parada copiilor. Stabiliseră să se întâlnească în fața corpului de gardă de la palat la ora unsprezece.

Închise ochii şi rememoră noaptea care trecuse. Apoi se ridică şi se duse în baie. Şi baia, tot albă: gresia albă, faianța albă. Îşi făcu duş cu apă rece ca gheața şi, înainte să-şi dea seama, cânta un vechi cântec al formației The The.

„... o zi perfectă!”

Rakel îi lăsase un prosop alb şi îşi frecă pielea cu țesătura groasă de bumbac ca să-şi pună sângele în mişcare în timp ce se studia în oglindă. Era fericit, nu? Chiar în acest moment. Zâmbi chipului din fața lui. Aceasta îi întoarse zâmbetul. Ekman şi Friesen. „Zâmbeşte şi lumea, şi lumea...”

Râse cu voce tare, îşi legă prosopul în jurul taliei şi se îndreptă încet, cu picioarele umede, spre uşa dormitorului. Într-o clipă îşi dădu seama că nu era dormitorul cel bun, deşi totul era iarăşi alb: pereții, tavanul, o măsuță de toaletă cu fotografii de familie pe ea şi un pat mare aranjat cu o cuvertură croşetată de modă veche.

Se întoarse, se pregătea să iasă şi era deja în pragul uşii când înțepeni brusc. Îngheță, ca şi când o parte a creierului său îi poruncea să plece şi să uite, în timp ce cealaltă îi spunea să se întoarcă şi să verifice dacă ce văzuse era ce credea el că e. Sau, mai bine zis, ce se temea că e. Exact ce se temea că e şi nu ştia de ce. Ştia doar că atunci când totul este perfect şi mai bine de atât nu se poate, nu vrei să schimbi nimic, absolut nimic. Dar era prea târziu. Bineînțeles că era prea târziu.

Inspiră, se întoarse şi intră.

Fotografia alb-negru avea o ramă simplă, aurie. Femeia din poză avea o față îngustă, pomeți înalți şi proeminenți şi ochi calmi şi zâmbitori, fixați pe ceva deasupra aparatului, probabil asupra fotografului. Părea puternică. Purta o bluză simplă şi deasupra bluzei avea o cruce de argint.

„E pictată pe icoane de aproape două mii de ani.”

Dar nu de asta i se păruse cunoscută când văzuse prima dată fotografia ei.

Nu era nici un dubiu. Era aceeaşi femeie pe care o văzuse în fotografia din camera lui Beatrice Hoffmann.

Partea a noua

ZIUA JUDECĂŢII

94

OSLO

17 mai 2000

Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să ştie de ce am luat hotărârile pe care le-am luat. Deciziile din viața mea au fost adesea între două sau mai multe rele, şi va trebui să fiu judecat ținându-se seama de asta. Dar ar trebui să fiu în acelaşi timp judecat ținându-se seama că nu am fugit niciodată de hotărâri; nu m-am sustras niciodată obligațiilor morale. Am riscat să iau decizii greşite decât să trăiesc ca un laş într-o majoritate tăcută, ca unul care caută siguranță în mulțime, care îi lasă pe ceilalți să ia hotărâri pentru el. Am luat această ultimă hotărâre ca să fiu pregătit pentru clipa în care mă voi întâlni cu Dumnezeu şi cu iubita mea Helena.

— La dracu'!

Harry apăsă pe frână pentru că mulțimea de oameni în costume naționale ieşise de pe trotuar pe stradă, la trecerea de pietoni din Majorstuen. Întreg oraşul părea să se fi pus în mişcare. Şi avu senzația că semaforul nu o să se mai facă verde niciodată. Apasă în cele din urmă pe ambreiaj şi acceleră. Parcă pe bulevardul Vibes, găsi soneria lui Fauke şi sună. Un copil fugi pe lângă el,

călcând zgomotos, şi claxonul jucăriei sale îl făcu pe Harry să sară în sus.

Fauke nu răspunse. Harry se întoarse în maşină şi luă ranga pe care o ținea mereu în maşină şi nu în portbagaj din cauza încuietorii care nu prea mergea. Se întoarse şi apăsă cu mâinile pe ambele şiruri de sonerii. În câteva secunde se auziră voci animate, probabil ale oamenilor care se grăbeau, cu fiare de călcat sau cremă de ghete în mână. Spuse că e de la poliție şi cineva probabil că-l crezu, pentru că se auzi un bâzâit supărat şi putu deschide uşa. O luă în sus pe scări, sărind câte patru trepte deodată. Când ajunse la etajul trei, inima îi bătea acum mai repede decât în urmă cu un sfert de oră când văzuse fotografia.

Misiunea pe care am ales-o deja a costat viața mai multor persoane nevinovate şi, evident, există riscul să mai coste şi altele. Aşa e mereu în vremuri de război. Aşa că judecați-mă ca pe un soldat care nu are prea multe opțiuni. Aceasta e dorința mea. Iar dacă o să mă judecați cu asprime, aduceți-vă aminte că şi voi sunteți supuşi greşelilor, şi aşa va fi mereu, şi pentru mine, şi pentru voi. În fapt, nu există decât unul sigur care ne judecă: Dumnezeu. Acestea sunt memoriile mele.

Harry bătu de două ori cu pumnul în uşa lui Fauke şi-l strigă. Pentru că nu se auzi nimic, fixă ranga sub yală şi apăsă. La a treia încercare, uşa cedă cu zgomot. Păşi peste prag. În apartament era întuneric şi linişte, amintindu-i în mod ciudat de dormitorul din care tocmai

plecase. Părea, într-un fel, gol şi părăsit. Înțelese de ce când intră în sufragerie. Chiar era părăsit. Dispăruseră hârtiile împrăştiate pe podea, cărțile gata să cadă din bibliotecă şi ceştile de cafea pe jumătate pline. Mobila fusese îngrămădită într-un colț şi fuseseră puse nişte cearşafuri albe peste ea. O rază de soare pătrundea prin fereastră lăsând să se vadă un teanc de hârtii legate cu o sfoară, aşezate în mijlocul sufrageriei golite.

Când veți citi aceste rânduri, sper să fiu mort. Sper să fim morți cu toții.

Harry se aşeză lângă teancul de hârtii.

Pe prima pagină scria: *Marea trădare – Memoriile unui soldat.*

Harry desfăcu sfoara.

Pagina următoare: „Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să ştie de ce am luat hotărârile pe care le-am luat”. Harry frunzări teancul. Erau cu siguranță mai multe sute de pagini scrise mărunt. Se uită la ceas: 8.30. Găsi numărul lui Fritz în agendă, îşi scoase telefonul mobil şi îl sună pe austriac, care tocmai se întorcea acasă după tura de noapte. După ce vorbi cu acesta un minut, Harry sună la Informații şi i se făcu legătura cu numărul solicitat.

— Weber.

— Hole. Să ai o Zi a Independenței fericită. Nu aşa se spune?

— La naiba. Ce vrei?

— Ei, poate că ai planuri pentru astăzi…

— Da, am de gând să stau cu uşa încuiată şi cu geamurile închise şi să citesc ziare. Spune ce ai de zis.

— Am nevoie de o prelevare de amprente.

— Minunat. Când?

— Chiar acum. Va trebui să îți aduci trusa cu tine ca să putem să le trimitem de aici. Şi am nevoie de un Smith & Wesson.

Harry îi dădu adresa. Apoi se aşeză cu teancul de hârtii pe un scaun acoperit şi începu să citească.

95

OSLO

17 mai 2000

Leningrad. 12 decembrie 1942

Flăcările luminează cerul cenuşiu al nopții care pare, astfel, o pânză murdară trasă peste peisajul monoton şi gol ce ne înconjoară din toate părțile. Poate că ruşii au lansat o ofensivă, poate e doar un atac simulat, nu ştim asta decât mai apoi. Daniel s-a dovedi a fi, din nou, un țintaş nemaipomenit. Dacă nu ar fi deja o legendă, astăzi şi-ar asigura un loc pentru eternitate. A țintit şi a nimerit un rus de la o jumătate de kilometru. Apoi s-a dus singur pe teritoriul neutru şi l-a îngropat pe mort creştineşte. Nu am auzit să mai fi făcut cineva acest lucru. A adus înapoi cu el căciula rusului, drept trofeu. Apoi a revenit la forma lui obişnuită de bună dispoziție şi a cântat şi ne-a distrat pe toți (în afară de câțiva invidioşi). Sunt foarte mândru că am un prieten aşa de hotărât şi de curajos. Deşi în unele zile mi se pare că acest război nu se va sfârşi niciodată şi că sacrificiile pentru țara noastră sunt imense, un om precum Daniel Gudeson ne dă tuturor speranța că îi vom opri pe bolşevici şi ne vom întoarce într-o Norvegie sigură şi liberă.

Harry se uită la ceas şi citi mai departe.

*

Leningrad. Ajunul Anului Nou 1942

...când am văzut teama din privirea lui Sindre Fauke, a trebuit să-i spun câteva cuvinte liniştitoare ca să nu mai fie atât de atent. Eram doar noi doi afară lângă mitraliere; ceilalți erau în paturile lor de cazarmă, iar trupul lui Daniel zăcea peste lăzile cu muniții. Apoi am mai ras din sângele lui Daniel de pe cartuşieră. Luna strălucea şi ningea, era o noapte extraordinară, iar eu mă gândeam că aş putea acum să adun rămăşițele lui Daniel şi să le reasamblez, să-l fac întreg din nou ca să se poată ridica să ne fie conducător. Sindre Fauke nu a înțeles asta. Era doar un parazit, un oportunist şi un turnător care îi urma doar pe cei care credea el că vor câştiga. Şi ce mi se părea cel mai rău, pentru mine, pentru noi, pentru Daniel, era că ne va trăda şi pe noi. Am făcut un pas rapid înapoi, ca să fiu chiar în spatele lui, l-am prins de frunte şi am învârtit baioneta. Trebuie să fii foarte îndemânatic pentru a tăia adânc şi precis. I-am dat drumul de îndată ce l-am tăiat în două, căci ştiam că treaba era terminată. S-a întors încet şi s-a uitat la mine cu ochii ăia ai lui mici ca de porc; părea că vrea să țipe, dar baioneta îi secționase traheea şi din rana căscată nu ieşea decât un şuierat. Şi sânge. Şi-a prins gâtul cu amândouă mâinile ca să împiedice să se scurgă viața din el, dar asta nu a făcut decât ca sângele

să-i țâşnească în jeturi printre degete. Am căzut şi a trebuit să mă trag mai în spate prin zăpadă ca să nu îmi sară pe uniformă. Pete proaspete de sânge nu ar da bine dacă s-ar hotărî să se investigheze „dezertarea” lui Sindre Fauke.

Când nu s-a mai mişcat, l-am târât până la lăzile cu muniții peste care zăcea Daniel. Din fericire, aveau cam aceeaşi statură. Am găsit actele lui Sindre Fauke. (Le avem mereu la noi, zi şi noapte, pentru că dacă suntem opriți şi nu avem acte care să dovedească cine suntem şi unde am fost înregimentați – infanterie, Frontul de Nord, data, ştampila şi aşa mai departe – riscăm să fim împuşcați pe loc ca fiind dezertori.) Am înfăşurat actele lui Sindre şi le-am îndesat în plosca pe care o aveam legată de cartuşieră. După care am scos sacul de pe capul lui Daniel şi am înfăşurat capul lui Sindre în el. Apoi l-am luat pe Daniel în spate şi l-am dus pe teritoriul neutru. Şi acolo l-am îngropat în zăpadă, aşa cum Daniel îl îngropase pe rusul Uriah. Am păstrat căciula rusească a lui Daniel. Am cântat un psalm. *Cetate tare-i Dumnezeu* şi *Vino lângă bărbații din jurul focului.*

Leningrad. 3 ianuarie 1943

O iarnă blândă. Totul a mers conform planului. Devreme dimineața, au venit cioclii şi au luat cadavrul de pe lăzile de muniții, aşa cum primiseră ordin. Bineînțeles că au crezut că pe sanie, înspre Sectorul de Nord, îl târau pe Daniel Gudeson. Încă mai râd când îmi

aduc aminte. Nu ştiu dacă au scos sacul când l-au aruncat în groapa comună; oricum, nu m-ar fi deranjat, pentru că cioclii nu-l cunoşteau pe Daniel sau pe Sindre Fauke.

Singurul lucru care mă deranjează e că Edvard Mosken pare să suspecteze că Fauke nu a dezertat şi că eu l-am ucis. Dar nu poate face prea multe. Corpul lui Sindre Fauke zace la un loc cu sute altele, ars (fie ca sufletul să îi ardă veşnic) şi de nerecunoscut.

Dar noaptea trecută, când am fost de gardă, a trebuit să pun în practică operațiunea cea mai îndrăzneață de până acum. Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu pot să las corpul lui Daniel îngropat în zăpadă. Pentru că era o iarnă blândă, era foarte posibil ca trupul lui să apară în orice moment şi să scoată la iveală schimbul. Când am început să visez noaptea ce vor face vulpile şi dihorii cu trupul lui Daniel atunci când zăpada se va topi primăvara, m-am hotărât să scot trupul şi să-l fac să ajungă la groapa comună – la urma urmei, e un loc sfințit.

Bineînțeles că îmi era frică mai mult de santinele noastre decât de ruşi, dar din fericire era de gardă Hallgrim Dale, prietenul încet la minte al lui Sindre Fauke. În plus, era o noapte cu nori şi, chiar mai important, simțeam că Daniel e cu mine, da, e cu mine. Şi când, în cele din urmă, am pus corpul pe lăzile de muniție şi mă pregăteam să leg sacul în jurul capului, mi-a zâmbit. Ştiu că lipsa de somn şi foamea te pot face să ai vedenii, dar chiar am văzut masca rigidă a morții cum se schimbă în fața mea. Şi ce a fost extraordinar a

fost faptul că în loc să fiu înspăimântat, m-a făcut să mă simt în siguranță şi fericit. Apoi m-am furişat înapoi în cazarmă, unde am dormit ca un prunc.

Când Edvard Mosken m-a trezit o oră mai târziu, era ca şi când aş fi visat totul, şi cred că am reuşit să par de-a dreptul surprins la vederea reapariției cadavrului lui Daniel. Dar asta nu a fost suficient pentru a-l convinge pe Edvard Mosken. Era sigur că fusese corpul lui Fauke, sigur că eu îl omorâsem şi pusesem cadavrul acolo în speranța că cioclii vor crede că au uitat să-l ia prima oară şi îl vor lua acum. Dale a scos sacul şi Mosken a văzut că era Daniel. Au rămas amândoi cu gura căscată, şi a trebuit să mă stăpânesc să nu izbucnesc în râs şi să ne dau de gol – pe mine şi pe Daniel.

Spitalul de campanie, Sectorul de Nord, Leningrad.
17 decembrie 1944

Grenada de mână care a fost aruncată din avionul rusesc a lovit casca lui Dale şi s-a învârtit pe gheață în timp ce noi încercam să ne îndepărtăm. Eu eram cel mai aproape şi eram sigur că vom muri toți trei: Mosken, Dale şi cu mine. E ciudat, dar ultimul meu gând a fost că era ironia sorții faptul că tocmai îl salvasem pe Edvard Mosken care era să fie împuşcat de Dale, bietul nebun, şi singura mea realizare era să prelungesc viața comandantului nostru cu exact două minute. Totuşi, din fericire, ruşii fac nişte grenade de mână îngrozitoare şi am supraviețuit cu toții. În ceea ce mă priveşte, am fost rănit la un picior şi schijele mi-au intrat prin cască

direct în frunte.

Printr-o coincidență remarcabilă, am ajuns la spital în secția logodnicei lui Daniel, sora Signe Alsaker. La început nu m-a recunoscut, dar după-amiaza a venit la mine şi mi-a vorbit în norvegiană. Este foarte frumoasă şi ştiu prea bine de ce vreau să mă logodesc cu ea.

Olaf Lindvig e şi el internat. Tunica lui albă de piele e atârnată în cuierul de lângă pat. Nu ştiu de ce – probabil ca să poată să plece imediat la îndatoririle care îl aşteaptă, de îndată ce rănile i se vor vindeca. E nevoie acum de bărbați de calibrul lui; aud cum se apropie artileria rusească. Într-o noapte, a avut un coşmar, cred, pentru că a țipat şi a venit sora Signe. I-a făcut o injecție cu ceva, probabil cu morfină. Când a adormit din nou, am văzut-o cum îl mângâie pe păr. E aşa de frumoasă încât am simțit nevoia să o chem lângă patul meu şi să-i spun cine sunt, dar nu am vrut să o sperii.

Astăzi mi s-a spus că urmează să fiu trimis în vest pentru că nu mai au medicamente. Nimeni nu a zis nimic, dar mă doare piciorul, ruşii se apropie iar eu ştiu că asta e singura mea şansă de supraviețuire.

Pădurile Vienei. 29 mai 1944

Cea mai frumoasă şi mai deşteaptă femeie pe care am întâlnit-o vreodată. E posibil să iubeşti două femei în acelaşi timp? Da, cu siguranță.

Gudbrand s-a schimbat. De asta am luat porecla lui Daniel – Uriah. Helena o preferă. Gudbrand e un nume ciudat, crede ea.

Scriu poezii când ceilalți se duc să se culce, dar nu sunt un poet prea bun. Inima îmi bate nebuneşte când apare în prag, dar Daniel zice că trebuie să rămân calm, aproape rece, dacă vreau să cuceresc inima unei femei. E ca atunci când prinzi muşte: trebuie să stai nemişcat, de preferat să te uiți în altă direcție. Şi apoi, când musca a început să aibă încredere în tine – când aterizează pe masa din fața ta, se apropie şi în cele din urmă aproape că te roagă să încerci să o prinzi – atunci loveşti iute ca fulgerul, ferm şi sigur pe ceea ce vrei să faci. Ultimul aspect e cel mai important.

Nu viteza, ci siguranța te face să prinzi musca. Ai o singură şansă – şi trebuie să fii pregătit pentru ea, zice Daniel.

Viena. 29 iunie 1944

...eliberându-mă din îmbrățişarea frumoasei mele Helena. Raidul aerian se terminase de mult, dar era miezul nopții şi străzile erau pustii. Am găsit maşina acolo unde o lăsasem, lângă restaurantul Zu den drei Husaren. Geamul din spate era spart şi o cărămidă făcuse o gaură uriaşă în capotă, dar în rest, din fericire, era neatinsă. Am condus cât de repede am avut curaj înapoi la spital.

Ştiam că e prea târziu să mai fac ceva pentru Helena şi pentru mine. Eram doar doi oameni prinşi într-un vârtej de evenimente asupra cărora nu aveam nici o putere. Temerile ei legate de părinți o sortesc să se căsătorească însă cu acest doctor, Christopher

Brockhard, această persoană coruptă care în egoismul lui nemăsurat (pe care el îl numeşte dragoste!) aduce un afront chiar esenței dragostei. Oare nu vede că dragostea care îl împinge de la spate e antiteza absolută a dragostei pe care o simte ea? Acum trebuie să sacrific visul de a avea o viață împreună cu Helena, de a-i oferi dacă nu fericire, cel puțin decență, departe de degradarea în care ar târî-o Christopher Brockhard.

Gândurile se succedau rapid în timp ce acceleram pe drumuri la fel de întortocheate precum viața.

…şi-a dat seama că stau pe marginea patului său şi m-a privit nevenindu-i să creadă.

— Ce faci aici? m-a întrebat.

— Christopher Brockhard, eşti un trădător, am şoptit. Şi te condamn la moarte. Eşti pregătit?

Nu cred că era pregătit. Oamenii nu sunt niciodată pregătiți să moară; cred că vor trăi veşnic. Sper că a apucat să vadă şuvoiul de sânge care se întinde spre tavan, sper că a auzit cum sângele împroaşcă aşternuturile dar, mai presus de orice, sper că şi-a dat seama că murea.

Am găsit în dulap un costum, o pereche de pantofi şi o cămaşă pe care le-am înfăşurat în grabă şi le-am luat sub braț. Apoi am fugit afară, m-am urcat în maşină şi am pornit-o…

…încă dormea. Eram ud şi îmi era frig de la ploaia neaşteptată şi m-am strecurat sub cearşafuri lângă ea. Era caldă precum un cuptor şi a gemut în somn când eu

m-am lipit de ea. Am încercat să-i acopăr fiecare centimetru de piele cu pielea mea, am încercat să mă păcălesc că aşa va fi mereu, am încercat să evit să mă uit la ceas. Mai erau doar două ore pană la plecarea trenului. Şi doar două ore până când voi fi un ucigaş căutat în toată Austria. Nu se ştia când urma să plec sau pe ce drum, dar se ştia unde voi pleca – şi mă vor aştepta când voi ajunge în Oslo. Am încercat să o țin strâns cât pentru o viață întreagă.

*

Harry auzi soneria. Mai sunase şi înainte? Găsi interfonul şi îl lăsă pe Weber să intre.

— Chiar după ce se termină sportul la televizor, asta urăsc cel mai mult, zise Weber intrând supărat şi trântind pe podea o geantă de aluminiu de mărimea unei genți diplomat. Ziua Independenței, întreaga țară e cuprinsă de entuziasm național, au închis drumurile şi dacă vrei să ajungi undeva, trebuie să ocoleşti tot centrul. Dumnezeule! De unde să încep?

— Cu siguranță că sunt amprente pe ibricul de cafea din bucătărie, zise Harry. Am vorbit cu un coleg din Viena care caută un set de amprente din 1944. Ai adus un scaner şi un calculator, nu?

Weber bătu cu mâna în geanta de aluminiu.

— Bine. Când ai terminat de scanat amprentele, poți să conectezi telefonul meu la calculator şi să le trimiți la adresa de e-mail care apare sub numele „Fritz, Viena”. Aşteaptă să le poată compara cu setul lui de amprente şi o să ne anunțe imediat. Cam despre asta e vorba. Eu

trebuie să mă mai uit prin nişte hârtii în sufragerie.

— Despre ce...?

— Probleme POT, zise Harry. Doar chestiuni informative.

— Chiar aşa?

Weber îşi muşcă buza şi se uită cercetător la Harry. Harry îl privi drept în ochi şi aşteptă.

— Ştii ceva, Hole? zise el în cele din urmă. E bine că cineva din țara asta încă se mai poartă ca un adevărat profesionist.

96

OSLO

17 mai 2000

Hamburg. 30 iunie 1944

După ce i-am scris scrisoarea Helenei, am deschis plosca, am scuturat-o şi au căzut din ea actele lui Sindre Fauke, iar eu le-am înlocuit cu scrisoarea. Am scrijelit cu baioneta pe ploscă numele şi adresa ei şi am plecat în noapte. De îndată ce am ieşit pe uşă, am simțit căldura. Vântul îmi smulgea uniforma, cerul de deasupra mea era o boltă de un galben murdar şi singurul lucru care se auzea din zgomotul îndepărtat al flăcărilor era cel al geamurilor care crăpau şi țipetele celor care nu mai aveau unde să fugă. Era, mai mult sau mai puțin, cum îmi imaginam eu că este iadul. Nu mai cădeau bombe. Am mers pe o stradă care nu mai semăna a stradă, doar o fâşie de asfalt ce traversa un spațiu deschis cu un maldăr de ruine pe el. Singurul lucru care mai rămăsese în picioare pe „stradă” era un copac înnegrit care arăta spre cer cu degete de vrăjitoare. Şi o casă în flăcări. De acolo veneau țipetele. Când am ajuns atât de aproape încât fiecare răsuflare îmi ardea plămânii, m-am întors şi am început să merg înspre port. Acolo era ea, fetița cu ochi negri plini de

groază. M-a tras de haină, strigând din străfundul inimii.

„Meine Mutter! Meine Mutter!”

Am continuat să merg, nu puteam să fac altceva. Văzusem deja scheletul unui om ieşind din flăcările strălucitoare de la ultimul etaj, cu un picior prins de o parte şi de alta a ferestrei. Dar fata se tot ținea după mine, implorându-mă disperată să o ajut pe mama ei. Am încercat să merg mai repede, dar brațele ei mici de copil mă țineau şi nu-mi dădeau drumul iar eu o târâm cu mine spre marea de flăcări de mai jos. Am mers mai departe, o procesiune ciudată, doi oameni încătuşați îndreptându-se spre pieire.

Am plâns, da, am plâns, dar lacrimile se evaporau de îndată ce se iveau. Nu ştiu care din noi s-a oprit, dar am luat-o în brațe şi m-am întors, am urcat cu ea în dormitor şi am învelit-o cu pătura mea. Apoi am luat saltelele din celelalte paturi şi m-am aşezat lângă ea pe podea.

Nu am aflat niciodată cum o cheamă sau ce s-a întâmplat cu ea, pentru că a dispărut în timpul nopții. Dar ştiu că mi-a salvat viața. Am luat hotărârea să sper.

M-am trezit într-un oraş muribund. Câteva dintre incendii nu se stinseseră, clădirile din port erau dărâmate şi vapoarele care veniseră cu provizii sau pentru a-i evacua pe răniți stăteau în Aufsenalster, fiindu-le imposibil să ancoreze în port.

Doar spre seară a reuşit echipajul să curețe un loc unde au putut să înceapă să descarce, aşa că m-am grăbit şi eu. Am mers la fiecare vapor până ce am găsit

ce căutam – unul care să meargă în Norvegia. Vaporul se numea *Anna* şi ducea ciment la Trondheim. Destinația îmi convenea de minune, deoarece eram convins că mandatul de reținere nu ajunsese până acolo. Haosul înlocuise obişnuita ordine germană, iar comandanții erau, ca să nu folosesc cuvinte mai dure, în confuzie totală. Literele SS de pe gulerul meu păreau să creeze o anumită impresie, şi nu mi-a fost greu să urc pe vas şi să-l conving pe căpitan că ordinul pe care i l-am arătat însemna să găsesc drumul spre Oslo pe ruta cea mai scurtă. În împrejurările date, asta însemna să merg cu *Anna* până la Trondheim şi de acolo cu trenul la Oslo.

Călătoria a durat trei zile. Am coborât de pe vas, am arătat actele şi mi s-a făcut semn să intru. Apoi am luat un tren spre Oslo. Întreaga călătorie a durat patru zile. Înainte să cobor din tren, m-am dus la toaletă şi mi-am pus hainele pe care le luasem de la Christopher Brockhard. Eram gata pentru prima încercare. Am luat-o pe bulevardul Karl Johans. Era cald şi ploua mărunt. Două fete se îndreptau spre mine, braț la braț, şi au chicotit tare când au trecut pe lângă mine. Iadul din Hamburg părea la ani lumină depărtare. Inima îmi tresări de bucurie. Mă întorsesem în țara mea iubită şi mă năşteam pentru a doua oară.

Recepționerul de la Hotel Continental s-a uitat atent la actele mele înainte să mă privească peste ochelari.

— Bine ați venit la Hotel Continental, *Herr* Fauke.

Şi, în timp ce stăteam întins pe patul din camera galbenă de hotel, uitându-mă fix în tavan şi ascultând zgomotul de afară al oraşului, am zis cu voce tare noul

nostru nume, Sindre Fauke. Suna străin, dar mi-am dat seama că ar putea, că e posibil să meargă.

Nordmarka. 12 iulie 1944

...un bărbat pe nume Even Juul. Pare că mi-a înghițit toată povestea, ca toți ceilalți soldați întorşi acasă. Şi de ce să nu mă fi crezut? Adevărul – că am luptat pe Frontul de Est şi că sunt căutat pentru crimă – ar fi chiar mai greu de înghițit decât povestea că am dezertat şi că m-am întors în Norvegia prin Suedia. Au verificat informația prin oamenii de legătură şi au primit confirmare că o persoană pe nume Sindre Fauke era dată dispărută, probabil pentru că a dezertat la ruşi. Germanii chiar au un sistem pus la punct!

Vorbesc norvegiana standard destul de bine, un rezultat al faptului că am crescut în SUA, cred, şi nimeni nu observă că, fiind Sindre Fauke acum, m-am debarasat repede de dialectul Gudbrandsdal. Vin dintr-un sat mic din Norvegia, dar chiar dacă cineva pe care l-am cunoscut în tinerețe (Tinerețe! Dumnezeule, nu au trecut decât trei ani şi parcă a trecut o viață de om) mi-ar apărea în cale, sunt sigur că nu m-ar recunoaşte. Mă simt atât de schimbat.

Îmi e mai mult teamă că ar putea să apară cineva care îl cunoaşte pe adevăratul Sindre Fauke. Din fericire, el vine dintr-un loc chiar şi mai izolat, dacă asta e posibil, dar bineînțeles că are rude care l-ar putea identifica.

Mă plimb gândindu-mă la aceste lucruri, şi am fost

foarte surprins astăzi, când am primit ordin să-l lichidez pe unul dintre frații mei (ai lui Fauke adică), membru în Nasjonal Samling. Ar fi ca un fel de test să vadă dacă chiar am trecut de altă parte sau sunt doar informator. Eu şi Daniel aproape că am izbucnit în râs – de parcă ne-ar fi venit chiar nouă ideea. Îmi cereau de fapt să mă descotorosesc de cei care m-ar putea da de gol! Îmi dau prea bine seama că aceşti conducători ai unor aşa-zişi soldați cred că fratricidul e ceva cam mult, neobişnuiți cum sunt ei, în aceste păduri singuratice, cu brutalitatea războiului. Dar am hotărât să iau drept bun ce mi-au spus, înainte să se răzgândească. De îndată ce se va întuneca, o să mă duc în oraş şi o să-mi iau arma, care e ascunsă împreună cu uniforma într-un compartiment pentru bagaje din gară, şi o să merg cu acelaşi tren de noapte cu care am venit. Ştiu cum se numeşte cel mai apropiat sat de ferma lui Fauke, aşa că nu trebuie decât să întreb…

Oslo. 13 mai 1945

O altă zi ciudată. Țara freamătă încă de febra eliberării, şi astăzi prințul moştenitor Olav a sosit la Oslo cu o delegație guvernamentală. Nu m-am deranjat să merg în port ca să îl văd, dar am auzit că jumătate din Oslo s-a adunat acolo. Am mers astăzi pe bulevardul Karl Johans în haine civile, deşi „prietenii mei soldați” nu înțeleg de ce nu vreau să defilez în uniforma militară a Rezistenței şi să fiu întâmpinat ca un erou. E o chestie care se zice că le-ar atrage pe femei. Femeile şi

uniformele – dacă nu mă înşel, erau înnebunite după uniformele verzi şi în 1940.

M-am dus la palat să văd dacă prinţul moştenitor se va arăta la balcon pentru a spune câteva cuvinte. Era o întreagă mulţime adunată. Când am sosit eu, tocmai se schimba garda. Un spectacol patetic după standardele germane, dar oamenii ovaţionau.

Nutresc speranţa că prinţul moştenitor va face un duş rece acestor aşa-zişi buni norvegieni care au fost spectatori pasivi vreme de cinci ani, fără să ridice un deget, iar acum cer să se răzbune pe trădători. De fapt, cred că prinţul moştenitor poate să ne înţeleagă pentru că, dacă ce se zvoneşte e adevărat, el e sigurul din guvern, aici incluzându-l şi pe rege, care, oferindu-se să rămână cu norvegienii şi să le împărtăşească soarta în timpul capitulării, a arătat că are ceva coloană vertebrală. Dar guvernul l-a sfătuit să nu facă asta. Ştiau foarte bine că îi va pune într-o lumină proastă dacă va rămâne în Norvegia în timp ce ei fug din ea.

Da, am speranţe că tânărul prinţ moştenitor (care, spre deosebire de „sfinţii din Zilele din Urmă”, ştie să poarte uniformă) poate să explice naţiunii ce au realizat soldaţii de pe Frontul de Est, mai ales că a văzut singur pericolul pe care bolşevicii l-au reprezentat în est (şi pe care încă îl reprezintă) pentru naţiunea noastră. La începutul anului 1942, în timp ce ne pregăteam să mergem pe Frontul de Est, se spune că prinţul moştenitor a purtat discuţii cu preşedintele Roosevelt, în care şi-a exprimat îngrijorarea faţă de planurile ruşilor în ceea ce priveşte Norvegia.

S-au fluturat steaguri, s-au cântat câteva cântece, şi niciodată nu am văzut copaci mai verzi. Dar prinţul moştenitor nu a ieşit pe balcon astăzi. Aşa că va trebui să mă înarmez cu răbdare.

*

— Tocmai au sunat de la Viena. Amprentele sunt identice.

Weber stătea în pragul uşii de la sufragerie.

— Bine, zise Harry încuviinţând absent, cufundat în lectură.

— Cineva a vomitat în coş, spuse Weber. Cineva foarte bolnav. A vomitat mai mult sânge decât altceva.

Harry îşi umezi arătătorul şi dădu pagina.

— Bine.

Linişte.

— Dacă te mai pot ajuta cu ceva…

— Mulţumesc, Weber, dar asta e tot.

Weber dădu din cap, dar nu se mişcă.

— N-ar trebui să dai alerta prin radio? întrebă el în cele din urmă.

Harry îşi înălţă capul şi îl privi absent pe Weber.

— De ce?

— La naiba dacă ştiu, replică Weber. Din curiozitate.

Harry zâmbi, probabil din cauza comentariului bătrânului poliţist.

— Nu. Tocmai de aceea.

Weber aşteptă să-i mai spună ceva, dar asta fu tot.

— Cum zici tu, Hole. Am adus un Smith & Wesson. E încărcat şi are aici un cartuş în plus. Prinde-l!

Harry ridică privirea chiar la timp ca să prindă tocul de pistol negru pe care Weber îl aruncase înspre el. Scoase revolverul. Era uns şi oțelul proaspăt şlefuit avea o strălucire mată. Bineînțeles. Era chiar pistolul lui Weber.

— Mulțumesc pentru ajutor, Weber, zise Harry.

— Ai grijă.

— O să încerc. O zi bună.

Weber pufni când i se reaminti. În timp ce ieşea din apartament cu mersul lui greoi, Harry se adâncise deja din nou în lectură.

Oslo. 27 august 1945

Trădare – trădare – trădare! Împietrit, m-am aşezat acolo, bine ascuns în ultimul rând, în timp ce femeia mea era condusă înăuntru şi se aşeza să fie judecată. I-a aruncat lui, lui Even Juul, un zâmbet în fugă, dar totuşi semnificativ. Şi acest mic zâmbet a fost suficient să-mi spună tot, dar eu stăteam acolo, țintuit în bancă, incapabil să fac altceva decât să ascult şi să privesc. Şi să sufăr. O mincinoasă ipocrită! Even Juul ştie foarte bine cine e Signe Alsaker. Eu am fost cel care i-am spus despre ea. El nu prea poate fi învinovățit. Crede că Daniel Gudeson a murit, dar ea, ea a jurat credință până la moarte. Da, o voi spune din nou: trădare! Şi prințul moştenitor nu a spus nici o vorbă. În Fortăreața Akershus împuşcă oameni care şi-au pus viața în pericol pentru Norvegia. Ecourile împuşcăturilor atârnă în aer deasupra oraşului preț de o secundă, apoi dispar şi totul

devine mai liniştit decât înainte. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Săptămâna trecută mi s-a spus că dosarul meu nu va merge în justiție; faptele mele eroice depăşesc crimele pe care le-am comis. Am râs până mi-au dat lacrimile când am citit scrisoarea. Deci ei cred că execuția a patru fermieri lipsiți de apărare din Gudbrandsdalen e o faptă eroică, una care depăşeşte apărarea criminală a țării-mamă la Leningrad! Am aruncat cu un scaun în perete şi proprietara a urcat la mine şi a trebuit să-mi cer scuze. E de ajuns să te trimită la nebuni.

Noaptea, o visez pe Helena. Doar pe Helena. Trebuie să încerc să uit. Şi prințul moştenitor nu a spus nici o vorbă. E de nesuportat. Cred…

97

OSLO

17 mai 2000

Harry se uită din nou la ceas. Mai frunzări câteva hârtii până când privirea i se opri asupra unui nume cunoscut.

*

La Schroder. 23 septembrie 1948

...o afacere de viitor. Dar astăzi s-a întâmplat ceea ce m-am temut cel mai mult că se va întâmpla.

Citeam ziarul când am observat pe cineva care stătea lângă masa mea şi mă studia. Am ridicat privirea şi mi-a îngheţat sângele în vine! Era cam slăbit, după cum mi-am putut da seama. Hainele îi erau ponosite. Nu mai avea ţinuta aceea dreaptă şi rigidă pe care mi-o aminteam. Ceva se schimbase la el. Dar l-am recunoscut imediat pe bătrânul nostru comandant de unitate, pe bărbatul cu ochi de ciclop.

— Gudbrand Johansen, a zis Edvard Mosken. Se zice că ai fi murit. În Hamburg, se zvoneşte.

Nu am ştiut ce să spun sau ce să fac. Ştiam doar că bărbatul care se aşezase jos în faţa mea ar fi putut să mă trimită la judecată pentru trădare, sau chiar pentru

crimă.

Gura îmi era complet uscată când am putut să vorbesc în cele din urmă. Am spus că da, cu siguranță că sunt în viață, şi, ca să câştig timp, i-am spus că am ajuns în spitalul militar din Viena cu răni la cap şi la un picior. Dar cu el ce se întâmplase? Mi-a spus că a fost repatriat şi a ajuns în spitalul din Sinsen, în mod ciudat acelaşi în care aş fi fost trimis şi eu. Ca majoritatea, primise o pedeapsă de trei ani şi fusese eliberat după doi ani şi jumătate.

Am vorbit puțin despre una şi despre alta şi, după un timp, am început să mă relaxez. I-am comandat o bere şi am vorbit despre afacerea cu materiale de construcție pe care o aveam. I-am spus părerea mea: cel mai bine pentru cei ca noi era să începem ceva pe cont propriu de vreme ce cele mai multe firme refuză să angajeze foşti luptători de pe Frontul de Est (mai ales firmele care au colaborat cu germanii în timpul războiului).

— Dar tu?

I-am explicat că faptul că mă alăturasem „cauzei drepte” nu m-a ajutat prea mult. Încă mai purtam uniformă germană.

Mosken a stat acolo tot timpul, cu un zâmbet încolțit pe buze, şi în cele din urmă nu s-a mai putut abține. Mi-a spus că încerca să-mi dea de urmă de multă vreme, dar toate pistele se înfundau în Hamburg. Aproape că renunțase când, într-o zi, a zărit numele Sindre Fauke într-un articol de ziar despre oamenii din Rezistență. Asta i-a stârnit din nou interesul; aflase unde lucrează Fauke şi a sunat. Cineva îi vânduse pontul că aş putea

să fiu la Schroder.

M-am încordat şi m-am gândit: „Să vezi acum ce urmează”. Dar ce a spus a fost total diferit de ceea ce mi-am imaginat.

— Nu ți-am mulțumit niciodată cum trebuie pentru că l-ai oprit pe Hallgrim Dale să tragă în mine. Mi-ai salvat viața, Johansen.

Am dat din umeri cum că nu contează. A fost tot ce am putut face.

Mosken mi-a spus că m-am dovedit a fi un om cu standarde morale înalte când i-am salvat viața, pentru că aveam suficiente motive să vreau să îl văd mort. Dacă ar fi fost găsit corpul lui Sindre Fauke, ar fi depus probabil mărturie că eu sunt ucigaşul. Apoi m-a privit şi m-a întrebat dacă mi-e teamă de el. Mi-am dat seama că nu am nimic de pierdut dacă îi spun întreaga poveste, aşa cum s-a întâmplat.

Mosken m-a ascultat, m-a privit de câteva ori fix cu ochiul lui de ciclop ca să verifice dacă mințeam, şi din când în când dădea din cap, dar ştia foarte bine că în cea mai mare parte era adevărat.

Când am terminat, am mai comandat două beri şi mi-a povestit despre el. Soția lui îşi găsise alt bărbat să le poarte de grijă, ei şi băiatului, cât timp el fusese la închisoare. A înțeles. Probabil că era cel mai bun lucru şi pentru Edvard Jr., să nu crească totuşi cu un tată trădător. Mosken părea resemnat. A zis că vrea să lucreze în domeniul transporturilor, dar nu primise nici una dintre slujbele de şofer pentru care fusese la interviu.

— Dar cu propriul tău camion, i-am spus. Ar trebui să începi pe cont propriu.

— Nu am suficienți bani pentru asta, zise el uitându-se rapid la mine.

Aveam o idee vagă înspre ce se îndreaptă conversația.

— Şi băncile nu se dau în vânt după foştii luptători de pe Frontul de Est. Cred că suntem toți nişte escroci.

— Am eu nişte bani economisiți, am spus. Pot să-ți împrumut o parte.

A refuzat, dar am spus că era o chestiune hotărâtă.

— O să îți iau dobândă, bineînțeles. Se subînțelege, am spus şi el s-a înseninat.

Dar deveni curând serios din nou, şi spuse că ar putea să treacă însă ceva timp până se pune totul pe roate. Aşa că l-am asigurat că rata dobânzii nu va fi foarte mare, va fi mai degrabă simbolică. Apoi am mai comandat un rând de bere şi, după ce am terminat de băut şi ne-am îndreptat spre ieşire, am dat mâna. Ajunseserăm la o înțelegere.

Oslo. 3 august 1950

...o scrisoare cu timbru de Viena în cutia poştală. Am aşezat-o pe masă în fața mea şi am privit-o. Pe spatele plicului erau scrise numele şi adresa ei. Am trimis în mai o scrisoare la spitalul Rudolf II, în speranța că cineva va şti unde se află Helena şi că o să i-o trimită. Pentru eventualitatea în care un curios va deschide scrisoarea, nu scrisesem nimic care să fie periculos pentru vreunul din noi şi, bineînțeles, nu-mi scrisesem

numele adevărat. Şi, evident, nu aveam speranța unui răspuns. Ei da, nici nu ştiu dacă, în sinea mea, chiar doream să îmi răspundă, dacă răspunsul nu era cel la care mă aşteptam. Că e căsătorită şi că are copii. Nu, nu doream asta. Chiar dacă asta îi urasem şi îi dădusem consimțământul meu.

Dumnezeule, eram aşa de tineri. Ea avea doar nouăsprezece ani. Şi acum, când țineam în mână scrisoarea de la ea, totul părea ireal, ca şi cum scrisul clar de pe plic era imposibil să aibă vreo legătură cu Helena pe care o visam timp de şase ani. Am deschis scrisoarea cu mâini tremurătoare, încercând să-mi impun să mă aştept la ce e mai rău. Era o scrisoare lungă şi deşi au trecut doar câteva ore de când am citit-o, deja o ştiu pe dinafară.

Dragă Uriah,

Te iubesc. E simplu să-ți dai seama că te voi iubi tot restul vieții mele, dar e ciudat că mi se pare că te-am iubit deja toată viața. Când am primit scrisoarea ta, am plâns de fericire…

*

Harry se duse în bucătărie cu manuscrisul în mână, găsi cafeaua în dulapul de deasupra chiuvetei şi puse pe foc ibricul în timp ce continuă să citească. Despre regăsirea plină de fericire, dar şi de durere, într-un hotel din Paris. A doua zi s-au logodit.

De aici în colo, Gudbrand scrie din ce în ce mai puțin

despre Daniel şi, în cele din urmă, acesta pare să fi dispărut complet.

Însă scrie despre doi îndrăgostiți care, din cauza uciderii lui Christopher Brockhard, încă mai simt în ceafă respirația celor care îi urmăresc. Se întâlnesc pe ascuns în Copenhaga, Amsterdam şi Hamburg. Helena cunoaşte noua identitate a lui Gudbrand, dar ştie ea despre crima de pe Frontul de Est, despre execuțiile de la ferma lui Fauke? Se pare că nu.

Se logodesc după ce Forțele Aliate părăsesc Austria şi, în 1955, ea părăseşte țara despre care e convinsă că va fi condusă din nou de „criminali de război, antisemiți şi fanatici care nu au învățat nimic din propriile greşeli". Se stabilesc la Oslo unde Gudbrand, folosind încă numele de Sindre Fauke, continuă să conducă mica afacere. În acelaşi an sunt căsătoriți de un preot catolic în cadrul unei ceremonii private în grădină, în Holmenkollveien, unde tocmai au cumpărat o casă mare cu banii pe care Helena i-a luat din vânzarea afacerii cu croitoria din Viena. Sunt fericiți, scrie Gudbrand.

Harry auzi un şuierat şi, spre surprinderea sa, văzu că apa din ibric dăduse în foc.

98

OSLO

17 mai 2000

Rikshospital. 1956

Helena a pierdut atât de mult sânge încât viața i-a fost pusă în pericol o perioadă, dar din fericire s-a acționat rapid. Am pierdut copilul. Bineînțeles, Helena a fost de neconsolat, deşi i-am tot repetat că e tânără şi vom mai avea şi alte şanse. Dar doctorul nu a fost la fel de optimist. Zice că uterul…

Rikshospital. 12 martie 1967

O fiică. O să o numim Rakel. Am plâns şi am plâns, iar Helena m-a mângâiat pe obraz şi mi-a spus că misterioase sunt căile lui Dumnezeu…

*

Harry se întoarse în sufragerie. Îşi puse mâna la ochi. De ce nu făcuse legătura când văzuse poza Helenei din camera lui Beatrice? Mamă şi fiică. Mintea probabil că-i fusese aiurea. Probabil că asta era – mintea îi era aiurea.

O vedea pe Rakel peste tot: pe stradă în femeile care treceau pe lângă el, pe zece canale de televiziune pe care

le schimba cu repeziciune, după tejgheaua unei cafenele. Aşa că de ce să fie atent în mod special când îi vede fața în fotografia unei femei frumoase de pe un perete?

Să îl sune pe Mosken ca să îi confirme ce scrisese Gudbrand Johansen, alias Sindre Fauke? Oare trebuia? Nu acum.

Frunzări manuscrisul până ajunse la data de 5 octombrie 1999. Mai erau doar câteva pagini. Harry simți că-i transpiraseră palmele. Simți, într-un fel, acelaşi lucru pe care tatăl lui Rakel îl descrisese când primise scrisoarea de la Helena – împotrivirea de a fi confruntat în cele din urmă cu inevitabilul.

*

Oslo. 5 octombrie 1999

O să mor. După toate lucrurile care mi s-au întâmplat, a fost ciudat să aflu că urma să îmi dea *un coup de grace* o boală des întâlnită, aşa cum se întâmplă cu majoritatea oamenilor. Cum o să le spun lui Rakel şi lui Oleg? În timp ce mergeam în sus pe bulevardul Karl Johans, am simțit cât de dragă mi-a devenit dintr-odată această viață pe care am socotit-o neimportantă de când a murit Helena. Nu pentru că nu tânjesc să fiu iar cu tine, Helena, ci pentru că mi-am neglijat prea mult timp misiunea pe care o am pe pământ, iar acum nu mi-a mai rămas multă vreme. Am păşit pe aceeaşi alee pietruită ca şi în ziua de 13 mai 1945. Prințul moştenitor tot nu a ieşit la balcon să spună că înțelege.

Îi înțelege doar pe ceilalți care au nevoie. Nu cred că va veni. Cred că ne-a trădat.

După asta, am adormit lângă un copac şi am avut un vis lung şi ciudat, ca o revelație. Şi când m-am trezit, s-a trezit şi vechiul meu prieten. Daniel s-a întors. Şi ştiu ce vrea să facă.

Fordul Escort gemu când Harry apăsă pe schimbătorul de viteze, viteza întâi şi apoi a doua imediat. Scoase un sunet de fiară rănită când apăsă pedala de accelerație până jos şi o ținu aşa. Un bărbat îmbrăcat într-un costum național din Osterdal, care traversa pe zebră la intersecția dintre Vibes şi Bogstadveien, sări într-o parte, evitând astfel o urmă de cauciuc pe ciorapi. În Hedgehaugsveien era o coadă de maşini înspre centru, aşa că Harry trecu pe banda stângă, cu mâna apăsând pe claxon şi cu speranța că maşinile vor avea decența să se dea la o parte. Tocmai reuşise să-şi facă loc pe lângă Lorry Kafé, când un perete de un albastru-deschis îi umplu câmpul vizual. Tramvaiul!

Era prea târziu să mai oprească, aşa că Harry învârti volanul cu putere, apasă uşor pe frână şi intră pe pietriş până când se ciocni cu partea stângă de tramvai. Se auzi un zgomot ascuțit şi oglinda retrovizoare dispăru, iar sunetul pe care îl făcu mânerul de la portieră care rămase agățat de tramvai fu lung şi pătrunzător.

— La dracu'! La dracu'!

Apoi reuşi să se elibereze şi roţile ieşiră de pe şina de tramvai pe asfaltul străzii, propulsându-l spre următorul semafor.

Verde, verde, galben.

Plecă în trombă, având încă o mână pe centrul volanului, în speranţa deşartă că un biet claxon va putea să atragă atenţia la ora 10.15, într-o zi de 17 mai, în centrul Osloului. Apoi ţipă, apăsă pe frână şi, în timp ce Fordul încerca disperat să rămână pe pământ, carcase goale de casete, pachete de ţigări şi Harry Hole zburară într-o parte. Se lovi cu capul de parbriz când maşina se opri. O mulţime veselă de copii cu steaguri în mână se adunaseră pe zebră, traversând prin faţa lui. Harry îşi frecă fruntea. Grădinile Palatului erau chiar în faţa lui şi aleea care urca spre palat era neagră de oameni. Din cabrioleta decapotabilă care stătea la coadă lângă el, se auzea radioul şi transmisiunea în direct, aceeaşi din fiecare an.

„Şi acum familia regală face semn cu mâna de la balcon spre procesiunea de copii şi spre mulţimea care s-a adunat aici, în Piaţa Palatului. Oamenii îl ovaţionează mai ales pe prinţul moştenitor, care s-a întors acasă din SUA. Desigur că este...”

Harry luă mâna de pe claxon, acceleră şi se îndreptă spre bordura din faţa aleii pietruite.

99

OSLO

16 Octombrie 1999

Am început să râd din nou. Bineînțeles că Daniel e cel care râde. N-am spus că unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut când s-a trezit a fost s-o strige pe Signe. Am folosit telefonul public de la Schroder. Şi a fost atât de amuzant, încât ne-au dat lacrimile.

În seara asta vom face alte planuri. Problema rămâne totuşi cum să fac rost de arma de care am nevoie.

100

OSLO

15 noiembrie 1999

…problema pare să se fi rezolvat în cele din urmă. Şi-a făcut apariția: Hallgrim Dale. Nu mă surprinde că e vai de mama lui. Sper cel puțin să nu mă recunoască. Cu siguranță că a auzit zvonurile că am fost ucis în timpul bombardamentului oraşului Hamburg, pentru că a crezut că sunt o fantomă. A bănuit că e vorba de o păcăleală şi mi-a cerut bani ca să îşi țină gura. Dar Dale pe care îl cunosc eu nu ar putea să țină un secret nici pentru toți banii din lume. Aşa că am avut grijă să fiu ultima persoană cu care să fi vorbit. Nu mi-a făcut plăcere, dar trebuie să mărturisesc că am simțit o oarecare satisfacție să constat că nu mi-am pierdut îndemânarea.

101

OSLO

17 mai 2000

Oslo. 8 februarie 2000

De mai bine de cincizeci de ani, mă întâlnesc cu Edvard de şase ori pe an la Schroder. Din două în două luni, în prima zi de marţi, dimineaţa. Încă îi mai spunem şedinţă, aşa cum îi spuneam când restaurantul lui Schroder era în Youngstorget. M-am întrebat adesea ce ne leagă pe mine şi pe Edvard, mai ales când suntem atât de diferiţi. Poate că nu e decât un destin asemănător. Suntem marcaţi de aceleaşi evenimente. Am fost amândoi pe Frontul de Est, ne-am pierdut amândoi soţiile şi copiii noştri sunt mari. Nu ştiu. Cel mai important lucru pentru mine e că Edvard îmi este loial. Bineînţeles că nu a uitat niciodată că l-am ajutat după război, dar l-am ajutat de asemenea şi mai târziu. De exemplu, la sfârşitul anilor 1960, când se apucase rău de băut şi de pariat pe cai, şi când ar fi pierdut aproape toată afacerea cu camioane dacă nu i-aş fi plătit eu datoriile de la pariuri.

Nu, nu a mai rămas mare lucru din soldatul brav de la Leningrad, dar în ultimii ani, Edvard s-a împăcat cel puţin cu ideea că viaţa nu e aşa cum ţi-o imaginezi, şi

acum încearcă să profite de ea la maximum. Îl interesează doar calul pe care îl are, nu mai bea şi nu mai fumează; se mulţumeşte să-mi vândă mie ponturi legate de cursele de cai.

Şi apropo de ponturi, el mi-a spus că Even Juul întreabă dacă Daniel ar putea să mai fie încă în viaţă. L-am sunat pe Even în aceeaşi seară şi l-am întrebat dacă a luat-o razna. Dar Even mi-a spus că în urmă cu câteva zile a ridicat receptorul unui telefon pe care îl ţinea în dormitor şi a auzit cum un bărbat care pretindea că e Daniel a speriat-o de moarte pe soţia lui. Bărbatul de la telefon i-a spus că o să mai audă de el într-o altă zi de marţi. Even îşi dăduse seama că se auzea zgomot dintr-o cafenea şi se hotărâse să bată toate cafenelele din Oslo în fiecare marţi, până când va descoperi cine se juca la telefon. Ştia că poliţia nu se ocupă de asemenea prostii, şi nu-i spusese nimic lui Signe ca să nu-l oprească. A trebuit să-mi muşc mâna ca să nu izbucnesc în râs şi i-am urat bătrânului idiot succes.

După ce m-am mutat în apartamentul din Majorstuen, nu prea am mai văzut-o pe Rakel, dar am vorbit la telefon. Se pare că am obosit amândoi să ne mai luptăm. Am renunţat să-i mai explic ce ne-a făcut mie şi mamei ei când s-a măritat cu rusul ăla din familia de bolşevici.

— Ştiu că tu crezi că a fost o trădare, zice ea. Dar asta a fost demult. Hai să nu mai vorbim despre asta.

Nu a fost demult. Nimic nu a fost demult.

Oleg a întrebat de mine. E un băiat bun. Sper doar că nu va fi la fel de încăpăţânat şi de voluntar ca mama lui.

Ea a moştenit asta de la Helena. Seamănă aşa de mult cu ea încât ochii mi se umplu de lacrimi când scriu asta.

Am împrumutat cabana lui Edvard pentru săptămâna viitoare. O să încerc arma. Daniel va fi fericit.

*

Harry lovi bordura cu roțile din față şi impactul făcu maşina să se rotească. Fordul săltă fără eleganță prin aer şi brusc intră pe iarbă. Erau prea mulți oameni pe alee, aşa că Harry conduse pe pajişte. Alunecă pe lângă lac, trecând pe lângă patru tineri care se hotărâseră să ia micul dejun pe o pătură în parc. Văzu în oglinda retrovizoare lumina albastră intermitentă. Mulțimea se adunase deja în jurul punctului de pază, aşa că Harry opri, sări din maşină şi fugi înspre bariera din jurul Pieței Palatului.

— Poliția! strigă Harry făcându-şi loc prin mulțime.

Cei care erau primii se treziseră de cu zori să se asigure că vor vedea bine orchestra şi nu doreau să se mişte. Când sări peste barieră, un gardian încercă să-l oprească, dar Harry îi arătă legitimația şi ateriză pe terenul deschis. Pietrişul de sub picioarele lui scârțâi. Se întoarse cu spatele la procesiunea copiilor, la orchestra Valerga formată din tinerii şi din copiii de la grădinița Slemdal, care în acest moment se adunau sub balconul palatului, cu familia regală care făcea cu mâna deasupra lor pe o interpretare falsă a melodiei *I’m Just a Gigolo.* Se uită țintă la peretele de fețe strălucitoare şi zâmbitoare şi de steaguri roşii, albe şi albastre. Scrută cu privirea

şirurile de oameni: pensionari, unchi cu aparate de fotografiat, taţi cu copii în cârcă, dar nici urmă de Sindre Fauke. Sau de Gudbrand Johansen. Sau de Gudeson.

— La dracu'! La dracu'!

Strigătul exprima în primul rând panica.

Dar acolo, în faţa barierelor, văzu în cele din urmă o figură cunoscută. În haine civile, cu un walkie-talkie şi ochelari de soare. Deci îi urmase sfatul lui Harry, ţinând locul Scoţianului şi sprijinind astfel taţii din forţele poliţieneşti.

— Halvorsen!

102

OSLO

16 mai 2000

Oslo. 16 mai 2000

Signe e moartă. A fost executată ca o trădătoare acum trei zile, cu un glonț în inima ei falsă. Pentru că sunt cu el de atât de mult timp, am şovăit când Daniel m-a părăsit după ce am tras. M-a abandonat într-o confuzie însingurată. Am început să fiu cuprins de îndoieli şi am avut o noapte îngrozitoare. Plus boala. Am luat trei pastile. Dr. Bauer a zis să iau una, dar durerea era de nesuportat. Am reuşit să adorm în cele din urmă şi a doua zi Daniel s-a întors cu forțe proaspete. Asta a fost penultima etapă, iar acum ne grăbim plini de îndrăzneală.

Vino lângă bărbații din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torță
Îndemnându-i să ţintească mai sus, gata să intre în luptă cu forță.

Se apropie ziua când Marea Trădare va fi răzbunată. Sunt de neclintit.

Cel mai important lucru e ca Trădarea să fie făcută

publică. Dacă aceste memorii vor fi găsite de cine nu trebuie, există posibilitatea ca ele să fie distruse sau ținute secrete din cauza reacției pe care o poate avea publicul. Din motive de siguranță, i-am dat toate indiciile necesare unui tânăr polițist din POT. Rămâne de văzut cât e de inteligent, dar instinctul îmi spune că e cel puțin o persoană integră.

Ultimele zile au fost dramatice.

A început în ziua în care am hotărât să-mi reglez conturile cu Signe. Tocmai îi dădusem telefon să îi spun că vin după ea şi ieşeam de la Schroder, când am văzut fața lui Even Juul prin geamul cafenelei de pe partea cealaltă a străzii. M-am prefăcut că nu-l văd şi am mers mai departe, dar mi-am dat seama că va pune în cele din urmă lucrurile cap la cap.

Polițistul a trecut ieri pe la mine. Nu credeam că indiciile pe care i le-am dat sunt atât de evidente încât să înțeleagă unde se potriveşte fiecare până când nu se va termina misiunea. Cu toate astea, s-a dovedit că dăduse de urma lui Gudbrand Johansen în Viena. Ştiam că trebuie să câştig timp, cel puțin patruzeci şi opt de ore, aşa că i-am spus o poveste despre Even Juul, pe care o inventasem exact pentru o asemenea eventualitate. I-am spus că Even e un biet suflet rănit în care sălăşluia Daniel. În primul rând, povestea va face să pară că Juul e responsabil pentru tot, inclusiv pentru uciderea lui Signe. În al doilea rând, va face ca sinuciderea pe care am pregătit-o între timp pentru Juul să pară mai credibilă.

Când a plecat polițistul, m-am apucat imediat de

treabă. Even Juul nu a părut foarte surprins când a deschis astăzi uşa şi a dat cu ochii de mine pe scară. Nu ştiu dacă s-a prefăcut sau dacă pur şi simplu nu mai e în stare să fie surprins. Deja părea mort. I-am pus cuțitul la gât şi i-am spus că dacă face o singură mişcare greşită, o să-l fac bucăți, aşa cum am făcut şi cu câinele lui. Pentru a mă asigura că înțelege ce spun, am desfăcut punga de gunoi pe care o aveam la mine şi i-am arătat animalul. Am urcat în dormitorul lui unde m-a lăsat fără împotrivire să-l pun pe scaun. A legat lesa câinelui de tavan.

— Nu vreau ca poliția să aibă indicii până nu se termină totul, aşa că va trebui să pară că te-ai sinucis, am spus.

Dar el nu a reacționat, părea că îi e indiferent. Cine ştie, poate că îi făceam o favoare?

Apoi, am şters amprentele şi am pus punga cu câinele în frigider şi cuțitele în pivniță. Totul era la locul lui şi tocmai verificam dormitorul pentru ultima oară când am auzit pietrişul scrâşnind şi am văzut afară o maşină a poliției. Era parcată, de parcă aştepta ceva. Ştiam că sunt la ananghie. Bineînțeles că Gudbrand s-a panicat, dar din fericire Daniel a acționat rapid.

Am luat cheile celorlalte două dormitoare, şi una dintre ele se potrivea la camera în care era spânzurat Even. Am pus-o pe podea în cameră, am scos prima cheie din uşă şi am folosit-o pentru a încuia uşa pe dinafară. Apoi am schimbat-o cu cheia care nu se potrivea şi am lăsat-o pe aceasta în uşă. Apoi am pus cheia cea bună în uşa celuilalt dormitor. Totul a durat

câteva secunde. Apoi am coborât calm la parter şi l-am sunat pe Harry Hole.

Şi, în secunda următoare, acesta intra în casă.

Deşi simţeam că mă pufneşte râsul, cred că am reuşit să mă arăt surprins, asta pentru că probabil chiar eram puţin surprins. De fapt, îl mai văzusem pe unul dintre poliţişti şi altădată. În acea noapte în Grădinile Palatului. Dar nu cred că el m-a recunoscut. Poate că astăzi l-a văzut pe Daniel. Şi, DA, mi-am amintit să şterg amprentele de pe chei.

*

— Harry! Ce-i cu tine aici? S-a întâmplat ceva?

— Ascultă, ia legătura prin staţie cu…

— Cum?

Mărşăluia orchestra de tobe a Şcolii Boltelakka.

— Am zis… strigă Harry.

— Ce? strigă Halvorsen.

Harry îi smulse staţia din mână.

— Ascultaţi-mă cu atenţie. Căutaţi un bărbat de şaptezeci de ani, un metru şaptezeci şi cinci, ochi albaştri, păr alb. Probabil că e înarmat, repet înarmat, şi foarte periculos. Am motive să cred că va fi o tentativă de asasinat, deci verificaţi ferestrele deschise şi acoperişurile din zonă. Repet…

Harry repetă mesajul în timp ce Halvorsen se holba la el cu gura căscată. După ce termină, Harry îi aruncă staţia înapoi.

— Acum e treaba ta, Halvorsen, să anulezi festivitatea de 17 mai.

— Ce ai spus?

— Eşti de serviciu. Eu arăt ca dracu’. Nu o să mă asculte pe mine.

Halvorsen se uită atent la obrazul nebărbierit al lui Harry, la cămaşa şifonată şi închisă greşit şi la pantofii încălțați fără ciorapi.

— Cine sunt ei?

— Tot n-ai înțeles despre ce vorbesc eu aici? strigă Harry, arătând în sus cu un deget tremurător.

103

OSLO

17 mai 2000

În această dimineață. De la o distanță de patru sute de metri. Am mai reuşit şi altădată. Grădinile vor fi proaspete şi verzi, atât de pline de viață, atât de departe de moarte. Dar am eliberat drumul prin care va veni glonțul. Un copac mort, fără frunziş. Glonțul va veni din cer, precum degetul lui Dumnezeu, şi va arăta înspre progenitura trădătorului, şi toată lumea va vedea ce face El cu cei care nu au inima pură. Trădătorul a zis că îşi iubeşte țara, dar a părăsit-o, ne-a părăsit ca să o salvăm de cei care invadau din est şi apoi ne-a numit trădători.

Halvorsen fugi spre intrarea palatului, în timp ce Harry rămase în piață, plimbându-se în cerc ca un bețiv. Va fi nevoie de câteva minute pentru a goli balconul regal. Oameni importanți vor trebui mai întâi să ia decizii pentru care vor trebui să îşi asume responsabilitatea. Nu anulezi 17 mai doar pentru că un polițist oarecare a vorbit cu un coleg dubios. Privi mulțimea, în sus şi în jos, fără să ştie ce caută.

Va veni din cer.

Se uită în sus. Copacii verzi. Atât de departe de moarte. Erau atât de înalți, iar frunzişul era aşa de des,

încât chiar şi cu o lunetă bună ar fi imposibil de tras din casele vecine.

Harry închise ochii. Îşi mişcă buzele. „Ajută-mă acum, Ellen.”

Am eliberat drumul.

De ce erau aşa de miraţi cei doi grădinari ai palatului când trecuse ieri pe acolo? Copacul. Nu avea frunze. Deschise iar ochii, se uită peste vârful copacilor şi-l zări: stejarul mort. Harry simţi cum i se accelerează pulsul. Se întoarse, aproape că dădu peste un toboşar şi o luă la fugă spre palat. Când ajunse în linie directă cu balconul şi copacul, se opri. Urmări cu privirea linia copacului. În spatele crengilor goale se înălţa un gigant albastru de sticlă. Hotelul SAS. Bineînţeles. Aşa de simplu. Un singur glonţ. Nimeni nu va observa un foc de armă de 17 mai. Apoi va coborî calm în holul aglomerat de la recepţie şi va ieşi pe străzile aglomerate unde va dispărea. Şi apoi? Ce se va întâmpla după asta?

Nu se putea gândi la asta acum; trebuia să acţioneze. Dar era atât de obosit. În loc de emoţii, Harry simţi o nevoie bruscă de a pleca, de a se duce acasă, de a se întinde şi de a dormi şi de a se trezi ziua următoare când îşi va da seama că totul a fost un vis. Fu readus cu picioarele pe pământ de sirenele unei ambulanţe din Drammensveien. Sunetul despică vălul muzicii cântate de orchestră.

— La dracu’! La dracu’!

O luă la fugă.

104

RADISSON SAS

17 mai 2000

Bătrânul se sprijini de fereastră cu picioarele sub el, ţinând puşca cu ambele mâini, ascultând sirena ambulanţei cum se pierde încet în depărtare. „E prea târziu, se gândi el. Toată lumea moare.”

Îi fusese iar rău. Mai ales sânge. Aproape că leşinase de durere şi după aceea stătuse chircit pe podea, aşteptând ca medicamentele să îşi facă efectul. Luase patru. Durerea cedase cu un ultim junghi care îi aminti că se va întoarce în curând, şi baia revenise din nou la dimensiunile ei normale. Una din cele două băi. Cu jacuzzi. Sau era oare saună? În orice caz, avea un televizor pe care îl aprinsese. Toate canalele aveau cântece patriotice, imnul naţional, ziarişti îmbrăcaţi festiv transmiţând ştiri despre parada copiilor.

Acum stătea în sufragerie, şi soarele atârna pe cer ca o flacără uriaşă care lumina totul. Ştia că n-ar trebui să se uite direct la flacără pentru că îl va orbi şi nu va mai putea să vadă ţintaşii ruşi târându-se prin zăpadă pe teritoriul neutru.

„Îl văd, şopteşte Daniel. Direcţia orei unu, pe balcon, chiar în spatele copacului mort.”

Copaci? Nu existau copaci aici, în craterul ăsta.

Prinţul moştenitor a ieşit pe balcon, dar nu spune nimic.

— O să scape! strigă o voce care semăna cu cea a lui Gudbrand.

„Nu, nu va scăpa, zise Daniel. Nici un bolşevic nenorocit nu scapă.”

— Ştie că l-am văzut, se târăşte în bârlog.

„Nu, nu-i aşa.”

Bătrânul sprijini arma de marginea ferestrei. Folosise o şurubelniţă ca să o deschidă mai mult decât permitea deschizătura. Ce îi spusese fata de la recepţie atunci? Ca nu cumva să le vină oaspeţilor „idei ciudate”. Se uită prin lunetă. Oamenii se vedeau atât de mici de sus. Fixă distanţa. Patru sute de metri. E diferit când tragi de sus şi când tragi de jos, trebuie să iei în consideraţie faptul că gravitaţia afectează glonţul în mod diferit; are o altă traiectorie decât atunci când se trage de la acelaşi nivel. Dar Daniel ştia asta, Daniel ştie totul.

Bătrânul se uită la ceas: 10.45. E vremea să se întâmple. Îşi lipi obrazul de patul rece şi greu al puştii, puse mâna mai jos, pe trăgaci. Închise ochiul stâng. Grilajul balconului îi umplu raza vizuală. Apoi haine negre şi pălării. Găsi faţa pe care o căuta. Semăna, cu siguranţă, foarte mult. Era aceeaşi faţă tânără ca şi în 1945.

Daniel devenise tăcut şi fixă ţinta. Aproape că nu-i mai ieşea deloc abur din gură.

În faţa balconului, în afara câmpului vizual, stejarul mort arăta cu degetele lui negre de vrăjitoare spre cer. O pasăre se aşeză pe una dintre crengi. Chiar în raza

puştii. Bătrânul se mişcă neliniştit. Nu fusese acolo mai înainte. Îşi va lua zborul din nou, în curând. Puse arma jos şi trase aer proaspăt în plămânii care îl dureau.

Clic, clic.

Harry trase una volanului şi mai învârti o dată cheia în contact.

Clic, clic.

— Porneşte, nenorocitule! Altfel, mâine te duc la fiare vechi.

Fordul porni zgomotos, scuipând iarbă şi pământ. O luă la dreapta pe lângă lac. Tinerii întinşi pe pătură ridicară sticlele de bere şi îl salutară pe Harry în timp ce acesta o porni spre hotelul SAS. Cu motorul scrâşnind în viteza întâi şi cu mâna pe claxon, reuşi să-şi facă drum prin mulţimea de pe aleea pietruită, dar când ajunse jos, în dreptul celor de la grădiniţă, îi apăru brusc în faţă un cărucior de după un copac; trase de maşină spre stânga, roti de volan spre dreapta, derapă şi abia reuşi să evite gardul din faţa serelor. Maşina alunecă într-o parte în Wegelandsveien, în faţa unui taxi cu steagul norvegian şi cu o ramură de mesteacăn prinsă de radiator. Taximetristul puse frână brusc, dar Harry acceleră şi îşi făcu loc printre maşinile care veneau şi intră pe bulevardul Holbergs.

Frână în faţa uşilor hotelului şi ieşi din maşină. Când dădu buzna în holul aglomerat al recepţiei, se făcu un moment de linişte, toată lumea întrebându-se dacă vor fi martorii unei experienţe unice. Dar era doar un beţiv de 17 mai. Mai văzuseră asta şi altă dată, aşa că îşi reluară

activitățile. Harry se repezi la una dintre recepționere.

— Bună dimineața, zise o voce.

Fu măsurat din cap până în picioare de o pereche de ochi cu sprâncene ridicate sub un păr blond şi ondulat asemănător unei peruci. Harry îi citi numele pe insignă.

— Betty Andresen, ce urmează să-ți spun nu e o glumă proastă, aşa că ascultă-mă cu atenție. Sunt polițist şi aveți un asasin în hotel.

Betty Andresen îl privi pe bărbatul înalt pe jumătate îmbrăcat pe care îl crezuse, pe bună dreptate, a fi ori beat, ori nebun, ori şi una şi alta. Se uită atent la legitimația pe care i-o întindea. Se uită iar la el. Cu atenție.

— Numele, zise ea.

— Îl cheamă Sindre Fauke.

Degetele dansară pe tastatură.

— Îmi pare rău, nu avem pe nimeni aici cu acest nume.

— La dracu'! Încearcă Gudbrand Johansen.

— Nici Gudbrand Johansen, inspectore Hole. Poate nu e hotelul bun?

— Nu, e aici, e în cameră chiar acum.

— Deci ați vorbit cu el?

— Nu, nu… ar lua prea mult să-ți explic.

Harry îşi trecu mâna peste față.

— Să vedem. Trebuie să mă gândesc. Probabil că e undeva sus. Câte etaje aveți?

— Douăzeci şi unu.

— Şi câți dintre clienți nu v-au dat încă cheile?

— Destul de puțini.

Harry duse mâinile în aer şi se uită la ea.

— Evident, şopti el. Asta e o treabă pe care ar face-o Daniel.

— Scuzați-mă?

— Vă rog verificați numele de Daniel Gudeson.

Ce se va întâmpla apoi? Bătrânul nu ştia. Nu mai era nimic după. Cel puțin, nu până acum. Pusese patru gloanțe pe pervazul ferestrei. Metalul galben-maroniu mat al acoperişurilor reflecta razele soarelui.

Se uită din nou prin lunetă. Pasărea era tot acolo. O recunoscu. Aveau acelaşi nume. Îndreptă luneta spre mulțime. Scrută rândurile de oameni de la barieră. Se opri când zări ceva ce îi era cunoscut. Să fie oare… Fixă luneta. Da, fără îndoială, era Rakel. Ce făcea în Piața Palatului? Şi mai era şi Oleg. Părea că aleargă de la parada copiilor. Rakel îl săltă peste barieră. Era puternică. Avea mâini puternice. Ca ale mamei ei. Acum mergeau înspre punctul de pază. Rakel se uită la ceas. Părea că aşteaptă pe cineva. Oleg purta haina pe care i-o dăduse el de Crăciun. Rakel zicea că îi spune „haina de la bunicul”. Se pare că deja îi rămăsese mică.

Bătrânul chicoti. Va trebui să-i cumpere una nouă pentru toamnă.

Durerea reveni, de data asta fără vreun avertisment, iar el căscă disperat gura să poată să respire.

Lumina se stingea şi umbrele lor aplecate veneau spre el de-a lungul pereților tranşeei.

Totul se întunecă, dar tocmai când simțea că se cufundă în întuneric, durerea scăzu în intensitate. Arma

căzuse pe podea, iar cămaşa i se lipise de corp de la atâta transpirație.

Se ridică şi puse arma din nou la geam. Pasărea zburase. Avea cale liberă.

Fața tânărului umplu din nou luneta. Prințul fusese la şcoli. La fel ar trebui să meargă şi Oleg. Ăsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese lui Rakel. Ăsta fusese ultimul lucru pe care şi-l spusese înainte să-l împuşte pe Brandhaug. Rakel nu era acasă în acea zi în care trecuse pe la Holmenkollveien pentru a-şi lua câteva cărți, aşa că intrase şi văzuse din întâmplare pe birou plicul cu antetul Ambasadei Rusiei. Citise scrisoarea, o pusese jos şi se uitase pe fereastră în grădină, la fulgii de zăpadă care căzuseră într-o ultimă sforțare a iernii. Mai apoi, cercetase şi celelalte sertare ale biroului, până când găsise şi restul scrisorilor, cele cu antetul Ambasadei Norvegiei şi cele fără antet, scrise pe şervețele şi hârtii rupte din carnețele semnate de Bernt Brandhaug. Şi se gândise la Christopher Brockhard.

„Nici un nenorocit de rus nu va putea să tragă în noi în noaptea asta."

Bătrânul trase piedica. Simțea un calm ciudat. Tocmai îşi amintise ce uşor îi fusese să-i taie gâtul lui Brockhard. Şi să-l împuşte pe Bernt Brandhaug. Haina de la bunicul, o haină nouă de la bunicul. Inspiră aerul din plămâni şi puse degetul pe trăgaci.

Cu o cartelă în mână cu care putea să deschidă toate uşile, Harry alunecă lângă liftul care tocmai se închidea, cu un picior între uşi. Acestea se deschiseră din nou.

Fețe uimite îl priviră cum se ridică.

— Poliția! strigă Harry. Toată lumea afară!

Parcă ar fi sunat clopoțelul de la şcoală pentru pauza mare, dar un bărbat de cincizeci de ani cu cioc negru, îmbrăcat într-un costum albastru cu dungi, cu o fundă lată de 17 mai pe piept şi o urmă de mătreață pe umeri, rămase unde era.

— Suntem cetățeni norvegieni, prietene, şi asta nu e o țară cu regim polițienesc!

Harry trecu pe lângă bărbatul din lift şi apăsă pe 21. Dar bărbatul cu cioc nu terminase încă.

— Dă-mi măcar un motiv pentru care eu, care sunt plătitor de taxe, ar trebui să…

Harry scoase din tocul de pe umăr pistolul Smith & Wesson de la Weber.

— Am aici, în el, şase motive, plătitorule de taxe. Ieşi!

Timpul trece repede şi curând va veni o nouă zi. Îl va vedea mai bine în lumina dimineții, îşi va da seama dacă e prieten sau duşman.

Duşman, duşman. Mai devreme sau mai târziu o să-l prind.

Haina de la bunicul.

Rahat, nu mai e nimic după.

Fața pe care era fixată luneta părea serioasă. „Zâmbeşte, băiete.”

Trădare, trădare, trădare.

Trăgaciul era apăsat atât de mult acum încât nu mai opune nici o rezistență, pragul se află undeva pe teritoriul neutru. Nu te mai gândi la zgomot şi la

ricoşare, doar apasă şi lasă lucrurile să se întâmple.

Pocnetul îl luă total prin surprindere. O fracțiune de secundă se făcu linişte de mormânt. Apoi ecoul răsună şi valul de sunete acoperi oraşul şi tăcerea bruscă a miilor de sunete se risipi chiar în acea clipă.

Harry alerga pe coridoarele de la etajul douăzeci şi unu când auzi pocnetul.

— La dracu'! gâfâi el.

Pereții care veneau spre el şi care îl înconjurau din ambele părți îl făceau să se simtă ca într-o pâlnie. Uşi. Tablouri reprezentând cuburi albastre. Aproape că nu i se auzeau deloc mişcările pe covorul gros. Minunat. Hotelurile bune se gândesc să reducă zgomotele. La dracu', la dracu', acid lactic în creier. O maşină de făcut gheață. Camera 2154, camera 2156. Un alt pocnet. Apartamentul Prezidențial.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Harry ajunse lângă uşă şi băgă cartela. Se auzi un bâzâit. Apoi un clic uşor şi lumina de la încuietoare se făcu verde. Harry apăsă precaut pe clanță.

Poliția avea proceduri standard pentru asemenea situații. Harry fusese la cursuri şi le învățase. Dar acum nu avea de gând să urmeze nici măcar una dintre ele.

Împinse brusc uşa, dădu buzna cu pistolul pe care îl ținea în față cu amândouă mâinile şi se aruncă în genunchi în pragul uşii dinspre sufragerie. Lumina care năpădise camera îl ameți şi-i înțepă ochii. O fereastră deschisă. Soarele ce strălucea dincolo de geam forma un nimb deasupra capului bărbatului cu păr alb care se

întoarse încet.

— Poliția! Aruncă arma, strigă Harry.

Pupilele lui Harry se micşorară şi văzu în lumină silueta puştii îndreptate spre el.

— Aruncă arma, repetă el. Ai făcut ce trebuia să faci, Fauke. Misiune îndeplinită. S-a terminat.

Era ciudat, dar orchestra încă mai cânta afară ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Bătrânul ridică puşca şi lipi patul ei de obraz. Ochii lui Harry se obişnuiră cu lumina şi se uită la arma pe care nu o văzuse până atunci decât în poze.

Fauke mormăi ceva, dar nu se auzi din cauza unui alt pocnet, mai ascuțit şi mai clar.

— Sunt... şopti Harry.

Afară, în spatele lui Fauke, văzu cum se ridică în aer un nor de fum, ca un balon alb dinspre Fortăreața Akershus. Salutul de 17 mai. Ce auzise era salutul de 17 mai! Harry auzi oamenii cum ovaționează. Respiră pe nări. Camera nu mirosea a praf de puşcă, îşi dădu seama că Fauke nu trăsese. Nu încă. Strânse tare în mână revolverul în timp ce privea fața ridată uitându-se peste lunetă la el fără nici un fel de expresie. Nu erau în joc doar viața lui şi a bătrânului. Instrucțiunile erau clare.

— Vin de pe strada Vibes. Ți-am citit jurnalul, zise Harry. Gudbrand Johansen. Sau vorbesc cu Daniel acum?

Harry strânse din dinți şi îşi încleştă degetul pe trăgaci.

Bătrânul mormăi din nou.

— Ce ai spus?

— *Passwort,* zise bătrânul.

Avea vocea răguşită şi nu semăna deloc cu cea pe care o auzise înainte.

— Să nu faci asta, zise Harry. Să nu mă obligi.

Un strop de sudoare apăru pe fruntea lui Harry, se prelinse pe nas şi rămase agăţat de vârful nasului, nehotărât ce să facă. Harry schimbă pistolul în cealaltă mână.

— *Passwort,* repetă bătrânul.

Harry zări degetele bătrânului încordate pe trăgaci. Simţi că e cuprins de o teamă de moarte.

— Nu, zise Harry. Nu e prea târziu.

Dar ştia că nu e adevărat. Bătrânul era dincolo de orice logică, dincolo de această lume şi de această viaţă.

— *Passwort.*

Curând se va termina pentru amândoi. Mai rămăsese doar o clipă luată cu încetinitorul, ca în Ajunul Crăciunului înainte să…

— Oleg, zise Harry.

Arma era îndreptată direct spre capul lui. Se auzi un claxon de maşină în depărtare. Un muşchi tresări pe faţa bătrânului.

— Parola e Oleg, zise Harry.

Degetul de pe trăgaci se opri.

Bătrânul deschise gura să spună ceva.

Harry îşi ţinu respiraţia.

— Oleg, zise bătrânul. Se auzi ca un şuierat de vânt pe buzele sale.

Harry nu a putut niciodată după aceea să explice ce a

văzut cu ochii lui: bătrânul murea chiar în aceea clipă. Apoi, de după riduri, l-a privit o faţă de copil. Arma nu mai era îndreptată spre el, aşa că a lăsat şi el revolverul în jos. Apoi a întins o mână şi a pus-o pe umărul bătrânului.

— Îmi promiţi? Vocea bătrânului abia dacă se auzea. Că nu vor…

— Îţi promit, zise Harry. O să mă ocup personal să nu fie făcute publice nume. Oleg şi Rakel nu vor suferi…

Bătrânul îl privi pe Harry îndelung. Arma căzu cu zgomot pe podea, iar apoi bătrânul se prăbuşi.

Harry scoase cartuşul din puşcă şi îl puse pe canapea, apoi telefonă la recepţie şi o rugă pe Betty să cheme o ambulanţă. Apoi îl sună pe Halvorsen pe mobil şi-i spuse că pericolul trecuse. Îl trase pe bătrân pe canapea şi se aşeză în scaun să aştepte.

— Până la urmă l-am prins, şopti bătrânul. Ştii, era cât pe ce să fugă. Prin noroi.

— Pe cine ai prins? întrebă Harry, trăgând cu sete din ţigară.

— Pe Daniel, bineînţeles. Până la urmă l-am prins. Helena avea dreptate. Eu am fost mereu mai puternic.

Harry stinse ţigara şi se duse la fereastră.

— Sunt pe moarte, şopti bătrânul.

— Ştiu.

— E pe pieptul meu. Îl vezi?

— Ce să văd?

— Dihorul.

Dar Harry nu văzu nici un dihor. Văzu doar un nor

alb pe cer, ca o îndoială trecătoare. Văzu în lumina soarelui steagurile Norvegiei fluturând pe toți stâlpii din oraş, şi văzu o pasăre cenuşie trecând pe la fereastră. Dar nici urmă de dihori.

Partea a zecea

REÎNVIEREA

105

SPITALUL ULLEVAL

19 mai 2000

Bjarne Moller îl găsi pe Harry în camera de aşteptare a Secției de oncologie. Şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate se aşeză lângă Harry şi-i făcu cu ochiul unei fetițe care se încruntă la el şi se întoarse.

— Am auzit că s-a terminat totul.

Harry încuviință.

— La ora patru de dimineață. Rakel a stat aici tot timpul. Acum e Oleg înăuntru. Ce faci aici?

— Voiam doar să discut cu tine.

— Mi-ar prinde bine o țigară, zise Harry. Să mergem afară.

Găsiră o bancă sub un pom. Şiruri de nori treceau grăbiți deasupra lor. Se anunța o altă zi călduroasă.

— Deci Rakel nu ştie nimic? întrebă Miller.

— Nimic.

— Cei care ştim sunt eu, Meirik, comisarul-şef, ministrul justiției şi prim-ministrul. Şi tu, bineînțeles.

— Ştii mai bine decât mine cine ştie şi cât, şefu'.

— Da. Bineînțeles. Gândeam doar cu voce tare.

— Deci ce voiai să-mi spui?

— Ştii ceva, Harry? Uneori mi-aş dori să lucrez în altă parte. Undeva unde e mai puțină politică şi mai multă

muncă de poliţist. La Bergen, de exemplu. Dar când mă trezesc în zile cum e cea de azi, şi stau la geam privind fiordul, insulele lui şi când ascult păsările cântând şi… Înţelegi?… Atunci nu mai vreau să plec nicăieri.

Moller privi o gărgăriţă care i se urca pe picior.

— Ce vreau să spun, Harry, e că dorim ca lucrurile să rămână aşa cum sunt.

— Şi despre ce fel de *lucruri* vorbeşti?

— Ştiai că nici un preşedinte american din ultimii douăzeci de ani nu şi-a îndeplinit mandatul fără ca măcar zece tentative la viaţa sa să nu fi fost descoperite? Şi că toţi criminalii, fără excepţie, au fost arestaţi fără să ajungă ceva la urechile mass-mediei? Nimeni nu are de profitat dacă planurile de asasinare a şefului unui stat sunt făcute publice, Harry. Mai ales când e vorba de planurile care ar fi putut să aibă succes, teoretic vorbind.

— Teoretic, şefule?

— Nu sunt cuvintele mele. Oricum, concluzia e că trebuie să păstrăm lucrurile sub tăcere. Nu vrem să semănăm instabilitate. Sau să dezvăluim slăbiciuni ale sistemului de securitate. Nici astea nu sunt cuvintele mele. Asasinatele sunt contagioase, ca şi…

— Ştiu ce vrei să spui, continuă Harry, scoţând fumul pe nas. **Î**n primul rând, facem asta pentru cei care sunt la putere, nu? Oameni care ar fi putut şi ar fi trebuit să dea alarma înainte.

— Aşa cum am spus, zise Moller. Uneori, Bergen mi se pare că e o alternativă atrăgătoare.

Preţ de câteva minute nici unul nu zise nimic. O

pasăre se plimbă prin fața lor, își mișcă scurt coada, ciuguli iarba, cu ochii mereu în patru.

— Codobatură, zise Harry. *Motacilla alba.* O creatură precaută.

— Ce?

— *Păsările noastre mici.* Ce vom face cu crimele pe care le-a comis Gudbrand Johansen?

— Am rezolvat toate cazurile de crimă în mod satisfăcător până acum, nu?

— Ce vrei să spui?

Moller răspunse jenat:

— Singurul lucru pe care îl vom realiza acum dacă stârnim lucrurile e să deschidem răni vechi, şi există riscul să-şi bage cineva nasul şi să dezgroape toată povestea. Toate cazurile au fost închise.

— Aşa e. Even Juul. Şi Sverre Olsen. Dar uciderea lui Hallgrim Dale?

— Nimeni nu dă o ceapă degerată pe el. La urma urmei, Dale a fost un…

— Un trişor bătrân după care nu plânge nimeni?

— Te rog, Harry, nu face lucrurile să fie şi mai complicate decât sunt deja. Ştii că nici eu nu sunt împăcat cu această situație.

Harry stinse țigara de marginea băncii şi puse mucul înapoi în pachet.

— Trebuie să merg înăuntru, şefu'.

— Deci putem să ne bazăm pe tine că nu o să spui nimic?

Harry zâmbi uşor.

— E adevărat ce am auzit? Despre cel care vrea să-mi

ia locul în POT?

— Da, zise Moller. Tom Waaler a zis că îşi va face dosar. Meirik vrea să facă chestiunea cu neonazismul parte din fişa postului, aşa că va deveni un fel de trambulină pentru poziții înalte. O să-l recomand, apropo. Bănuiesc că eşti bucuros că o să dispară din peisaj, acum că te-ai întors la Combaterea Crimei Organizate. Acum că postul lui de inspector de la noi va deveni vacant.

— Deci asta e răsplata pentru că-mi țin gura?

— Ce naiba te face să crezi asta, Harry? E pentru că eşti cel mai bun. Ai demonstrat-o din nou, nu? Mă întreb doar dacă ne putem baza pe tine.

— Ştii la ce caz vreau să lucrez?

Moller dădu din umeri.

— Cazul lui Ellen este un capitol închis, Harry.

— Nu e chiar aşa, replică acesta. Mai sunt câteva detalii pe care nu le cunoaştem. Printre altele, ce s-a întâmplat cu cele 200 000 de coroane norvegiene plătite pentru armă. Probabil că au fost mai mulți intermediari.

Moller încuviință.

— Bine. Ai două luni împreună cu Halvorsen. Dacă nu găsiți nimic, cazul va fi închis.

— Mi se pare cinstit.

Moller se ridică să plece.

— Mă tot gândesc la un lucru, Harry. Cum de ai ghicit că parola era „Oleg”?

— Ellen mi-a spus că primul lucru care îi vine în cap e aproape mereu cel bun.

— Impresionant. Moller dădu din cap în semn de

apreciere. Aşa că primul lucru care ți-a venit în minte a fost numele nepotului său?

— Nu.

— Nu?

— Eu nu sunt Ellen. A trebuit să mă gândesc.

Moller îl privi pătrunzător.

— Mă iei peste picior, Hole?

Harry zâmbi. Apoi arătă spre codobatură.

— Am citit în cartea despre păsări despre care ți-am vorbit că nimeni nu ştie de ce codobaturile îşi mişcă aşa coada când stau pe loc. E un mister. Singurul lucru pe care îl ştim e că nu se pot opri…

106

SEDIUL POLIȚIEI

19 mai 2000

Harry tocmai îşi pusese picioarele pe birou şi găsise poziția perfectă, când sună telefonul. Ca să rămână aşa, se întinse în față, folosind în acelaşi timp muşchii spatelui pentru a-şi păstra echilibrul pe scaunul nou cu roți periculos de bine unse. Reuşi să ajungă la telefon cu vârfurile degetelor.

— Hole.

— Harry? Sunt Isaiah Burne din Johannesburg. Ce mai faci?

— Isaiah? Asta da, surpriză.

— Da? Te sun ca să-ți mulțumesc.

— Pentru ce să-mi mulțumeşti?

— Că nu ai întreprins nimic.

— Ce să întreprind?

— Ştii ce vreau să spun, Harry. Că nu ai întreprins acțiuni diplomatice de amânare a pedepsei sau ceva de genul ăsta.

Harry nu răspunse. Într-un fel, se aştepta la acest telefon de ceva timp. Nu mai stătea confortabil. Îşi aminti brusc de privirea imploratoare a lui Andreas Hochner. Şi de vocea imploratoare a lui Constance Hochner: „Promiteți să faceți tot posibilul, domnule

Hole?”

— Harry?

— Sunt aici.

— Ieri s-a dat sentința.

Harry se uită la fotografia lui Sis de pe perete. Fusese o vară neobişnuit de caldă în anul acela, nu? Se duseseră să înoate chiar şi când ploua. Simți că-l cuprinde o tristețe de neexprimat.

— Pedeapsa cu moartea? se auzi întrebând în cele din urmă.

— Fără drept de apel.

107

LA BARUL LUI SCHRODER

2 iunie 2000

— Ce faci vara asta, Harry?

Maja număra restul.

— Nu ştiu. Am vorbit să închiriem o cabană undeva în Norvegia. Să-l învăț pe băiat să înoate.

— Nu ştiam că ai copii.

— Nu am, ei, e o poveste lungă.

— Serios? Sper să mi-o spui într-o bună zi.

— Mai vedem, Maja. Păstrează restul.

Maja făcu o plecăciune şi ieşi cu un zâmbet amuzat pe față. Cafeneaua era goală pentru o sâmbătă după-amiaza. Căldura probabil că-i trimisese pe cei mai mulți oameni la terasa restaurantului din St. Hanshaugen.

— Ei bine? făcu Harry.

Bătrânul se uită fix în pahar fără să răspundă.

— E mort. Nu eşti bucuros, Asnes?

Mohicanul îşi înălță capul şi îl privi pe Harry.

— Cine e mort? zise el. Nimeni nu e mort. Doar eu. Eu sunt ultimul dintre morți.

Harry oftă, puse ziarul sub braț şi ieşi în căldura dogoritoare a după-amiezii.

SFÂRŞIT